

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA

LAPORAN SOSIOEKONOMI 2023

NEGERI TERENGGANU

JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA

LAPORAN SOSIOEKONOMI NEGERI TERENGGANU

2023

Pemakluman:

Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) telah melancarkan OpenDOSM NextGen sebagai medium yang menyediakan katalog data dan visualisasi bagi memudahkan pengguna menganalisis pelbagai data dan boleh diakses melalui portal <https://open.dosm.gov.my>.

DOSM sedang menjalankan Banci Pertanian 2024. Sila layari <https://www.myagricensus.gov.my> untuk maklumat lanjut. Tema adalah "Banci Pertanian, Kunci Kemajuan Pertanian".

Kerajaan Malaysia telah mengisytiharkan Hari Statistik Negara (MyStats Day) pada 20 Oktober setiap tahun. Tema sambutan MyStats Day adalah "Statistik Nadi Kehidupan". DOSM menyambut ulang tahun ke 75 Jubli Intan pada tahun 2024.

Diterbitkan dan dicetak oleh:

Jabatan Perangkaan Malaysia

Blok C6 & C7, Kompleks C,

Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,

62514 Putrajaya,

MALAYSIA

Tel. : 03-8885 7000

Faks : 03-8888 9248

Portal : <https://www.dosm.gov.my>

Facebook / X / Instagram / YouTube : StatsMalaysia

E-mel : info@dosm.gov.my (pertanyaan umum)
data@dosm.gov.my (pertanyaan & permintaan data)

Harga : RM35.00

Diterbitkan pada Ogos 2024

Hakcipta terpelihara.

Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar dalam apa-apa bentuk atau alat apa jua pun kecuali setelah mendapat kebenaran daripada Jabatan Perangkaan Malaysia. Pengguna yang mengeluarkan sebarang maklumat dari terbitan ini sama ada yang asal atau diolah semula hendaklah meletakkan kenyataan berikut:

"Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia"

ISSN 2600-9951

KATA PENGANTAR

Laporan Sosioekonomi Negeri 2023 merupakan penerbitan tahunan yang mengandungi maklumat Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) siri masa lima (5) tahun dari tahun 2019 hingga 2023 bagi 13 negeri dan dua (2) Wilayah Persekutuan. KDNK dianggarkan mengikut aktiviti ekonomi pada harga malar 2015 menggunakan kaedah pengeluaran. Selain daripada KDNK, statistik indeks harga pengguna, kependudukan, tenaga buruh, pelancongan domestik, perdagangan antarabangsa serta akaun kerajaan negeri dan pihak berkuasa tempatan turut dimuatkan dalam laporan ini.

Penganggaran KDNK mengadaptasi manual antarabangsa iaitu *System of National Accounts 2008*. Manakala bagi penyusunan statistik lain, antara rujukan yang digunakan adalah *Classification of Individual Consumption According to Purpose (COICOP)*, *Manual I - Methods of Estimating Total Population for Current Dates, The Method & Materials of Demography* dan *Surveys of Economically Active Population, Employment, Unemployment and Underemployment: An ILO Manual on Concepts & Methods*. Selaras dengan perubahan pada peringkat nasional, anggaran KDNK bagi tahun 2021 telah dimuktamadkan menggunakan data terkini. Semakan semula data juga dilaksanakan bagi KDNK 2022 manakala KDNK tahun 2023 merupakan data permulaan.

Laporan ini mengandungi enam (6) bab. Bab pertama menerangkan senario ekonomi global, prestasi ekonomi Malaysia dan ringkasan penemuan prestasi ekonomi bagi setiap negeri. Bab kedua membentangkan perincian prestasi ekonomi negeri, pertumbuhan mengikut aktiviti ekonomi serta indeks harga pengguna. Statistik berkait demografi dan sosial seperti penduduk, tenaga buruh serta migrasi dibentangkan dalam bab ketiga manakala pelancongan domestik dimuatkan di bab keempat laporan ini. Statistik perdagangan antarabangsa serta akaun kerajaan negeri dan pihak berkuasa tempatan masing-masing diperihalkan pada bab lima dan enam. Sebagai rujukan tambahan kepada pengguna, jadual statistik dan indikator terpilih daripada kementerian dan agensi serta glosari turut terkandung dalam laporan ini.

Laporan yang merupakan siri ketujuh ini telah ditambahbaik dengan kupasan beberapa indeks global antaranya *Global Peace Index*, *Global Financial Inclusion Index*, *Logistic Performance Index*, *Network Readiness Index*, *Sustainable Trade Index* dan *Ease of Doing Business*. Lapan (8) jadual statistik baharu juga telah dimuatkan dalam laporan ini.

Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang telah membekalkan maklumat yang diperlukan dan menyumbang kepada kejayaan penerbitan laporan ini. Cadangan dan pandangan ke arah penambahbaikan laporan ini pada masa hadapan amatlah dihargai.

DATO' SRI DR. MOHD UZIR MAHIDIN

Ketua Perangkawan Malaysia

Ogos 2024

SINGKATAN

2008 SNA	: <i>System of National Accounts 2008</i>
b	: bilion
d.s.b.	: dan sebagainya
d.l.l.	: dan lain-lain
IHP	: Indeks Harga Pengguna
IMF	: Tabung Kewangan Antarabangsa
JPV	: Jabatan Perkhidmatan Veterinar
KDNK	: Keluaran Dalam Negeri Kasar
KKM	: Kementerian Kesihatan Malaysia
LPR	: <i>Loan Prime Rate</i>
MARDI	: Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia
MB	: Majlis Bandaraya
MD	: Majlis Daerah
MIDA	: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia
MP	: Majlis Perbandaran
MPOB	: <i>Malaysian Palm Oil Board</i>
MSIC	: <i>Malaysia Standard Industrial Classification</i>
PBT	: Pihak Berkuasa Tempatan
PPN	: Pelan Pemulihan Negara
ST	: Suku tahun
t.s.t.l.	: tidak disebutkan di tempat lain
t.t.t.l.	: tidak terkelas di tempat lain
W.P.	: Wilayah Persekutuan

SIMBOL

..	: tidak berkenaan
-	: tidak tersedia
e	: anggaran
p	: permulaan
a	: nilai ditambah kurang daripada RM5 juta
&	: dan
r	: <i>revised</i>
%	: peratus

NOTA

Jumlah angka komponen mungkin tidak bersamaan dengan angka jumlah kecil atau jumlah besar disebabkan pembundaran.

KANDUNGAN

i	Kata Pengantar
ii	Singkatan/Symbol/Nota
iii	Kandungan
iv	Senarai Jadual
ix	Sorotan Utama
01	Bab 1: Pengenalan
71	Bab 2: Prestasi Ekonomi Terengganu
105	Bab 3: Demografi Sosial
137	Bab 4: Statistik Pelancongan Domestik
145	Bab 5: Statistik Perdagangan Antarabangsa
153	Bab 6: Statistik Akaun Kerajaan
171	Jadual Statistik
293	Indikator Terpilih Lain
317	Glosari

SENARAI JADUAL		MUKA SURAT
1.1	Perubahan peratusan tahunan KDNK negara terpilih, 2014-2023	4
1.2	Kedudukan Daya Saing Global (<i>World Competitiveness Ranking</i>) negara terpilih, 2022 dan 2023	18
1.3	Kedudukan Indeks Keamanan Global (<i>Global Peace Index</i>) negara terpilih, 2022 dan 2023	19
1.4	Kedudukan Indeks Keterangkuman Kewangan Global 2023 (<i>Global Financial Inclusion Index</i>) negara terpilih, 2022 dan 2023	20
1.5	Kedudukan Indeks Prestasi Logistik (<i>Logistic Performance Index</i>) negara terpilih, 2018 dan 2023	21
1.6	Kedudukan Indeks Kesiediaan Rangkaian (<i>Network Readiness Index</i>) negara terpilih, 2022 dan 2023	22
1.7	Kedudukan Indeks Perdagangan Mampan (<i>Sustainable Trade Index</i>) negara terpilih, 2022 dan 2023	23
1.8	<i>Ease of Doing Business</i> negara terpilih, 2019 dan 2020	24
1.9	Perubahan peratusan tahunan KDNK negara terpilih, 2023 dan unjuran 2024	26
1.10	Produktiviti buruh tahunan, nilai ditambah dan perubahan peratusan per pekerja dan per jam bekerja mengikut aktiviti ekonomi, 2022-2023	39
1.11	Perubahan peratusan KDNK suku tahunan bagi negara terpilih, ST1 2022 – ST1 2024	46
1.12	KDNK per kapita mengikut negeri, 2022-2023 pada harga semasa	68
1.13	Perubahan peratusan KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi, 2023	69
2.1	Statistik industri kelapa sawit, Terengganu, 2022-2023	83
2.2	Prestasi sektor Perkhidmatan, Terengganu, 2022-2023	83
2.3	Purata harga item terpilih, Terengganu, 2022-2023	87
2.4	Inflasi tahunan mengikut kumpulan utama, Terengganu, 2022-2023	88
2.5	Inflasi tahunan subkumpulan makanan & minuman, Terengganu, 2022-2023	88
3.1	Bilangan dan kadar pertumbuhan penduduk tahunan, Terengganu, 2022-2023	107
3.2	Struktur umur penduduk, Terengganu, 2022-2023	107
3.3	Nisbah tanggungan, Terengganu, 2022-2023	108
3.4	Penduduk mengikut kumpulan etnik warganegara, Terengganu, 2022-2023	108
3.5	Kadar kelahiran kasar mengikut kumpulan etnik, Terengganu, 2016-2022 (setiap 1,000 penduduk)	110
3.6	Kadar kesuburan jumlah mengikut kumpulan etnik, Terengganu, 2016-2022 (setiap perempuan berumur 15-49 tahun)	112
3.7	Bilangan kematian dan kadar kematian kasar, Terengganu, 2016-2022 (setiap 1,000 penduduk)	113
3.8	Kadar kematian kasar mengikut etnik, Terengganu, 2016-2022 (setiap 1,000 penduduk)	114
3.9	Bilangan dan kadar kematian kasar mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2022	119
3.10	Penduduk bekerja mengikut kategori pekerjaan, Terengganu, 2020-2023	121
3.11	Penduduk bekerja mengikut sektor, Terengganu, 2020-2023	122
3.12	Gaji & upah bulanan, Terengganu, 2018-2022	126
3.13	Purata dan penengah gaji & upah bulanan siswazah bekerja, Terengganu, 2021-2022	131
4.1	Statistik utama pelancongan domestik, 2022-2023	139
4.2	Bilangan pelawat domestik mengikut jenis pelawat, 2022-2023	140
4.3	Bilangan kedatangan pelancong dan pelawat domestik ke Terengganu, 2022-2023	141
5.1	Eksport barangan mengikut komoditi utama Terengganu, 2019-2023	150
5.2	Import barangan mengikut komoditi utama Terengganu, 2019-2023	151
5.3	Perdagangan barangan mengikut rakan dagang utama, Terengganu, 2023	152
6.1	Hasil Kerajaan Persekutuan, 2021-2022	155
6.2	Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan, 2021-2022	156
6.3	Perbandingan penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri Terengganu, 2021-2022	165
6.4	Perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri Terengganu, 2021-2022	166
6.5	Surplus/defisit Kerajaan Negeri Terengganu, 2021-2022	166
6.6	Kedudukan kewangan PBT Terengganu, 2021-2022	169

SENARAI JADUAL STATISTIK

JADUAL	SENARAI JADUAL	MUKA SURAT
A1	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia	175
A2	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan tahunan	178
A3	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK	181
A4	KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia	184
A5	KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan tahunan	186
A6	KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK	188
A7	KDNK pelarasan musim mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia	190
A8	KDNK pelarasan musim mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya	190
A9	KDNK pelarasan musim mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia	191
A10	KDNK pelarasan musim mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya	191
A11	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia	192
A12	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya	198
A13	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya	204
A14	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK	210
A15	KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia	216
A16	KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya	218
A17	KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya	220
A18	KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK	222
A19	KDNK mengikut negeri pada harga malar 2015	227
A20	KDNK mengikut negeri pada harga malar 2015 - Perubahan peratusan tahunan dan peratus sumbangan kepada KDNK	227
A21	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2015	228
A22	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2015 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	228
A23	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2015 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	229
A24	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016	230
A25	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016 - Perubahan peratusan tahunan	230
A26	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	231
A27	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	231
A28	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017	232
A29	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017 - Perubahan peratusan tahunan	232
A30	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	233
A31	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	233
A32	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018	234
A33	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018 - Perubahan peratusan tahunan	234
A34	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	235
A35	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	235
A36	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019	236

SENARAI JADUAL STATISTIK

JADUAL	SENARAI JADUAL	MUKA SURAT
A37	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019 - Perubahan peratusan tahunan	236
A38	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	237
A39	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	237
A40	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020	238
A41	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020 - Perubahan peratusan tahunan	238
A42	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	239
A43	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	239
A44	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021	240
A45	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021 - Perubahan peratusan tahunan	240
A46	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	241
A47	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	241
A48	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022	242
A49	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022 - Perubahan peratusan tahunan	242
A50	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	243
A51	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	243
A52	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023	244
A53	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023 - Perubahan peratusan tahunan	244
A54	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia	245
A55	KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri	245
A56	KDNK mengikut negeri pada harga semasa, 2019-2023	246
A57	KDNK per kapita mengikut negeri pada harga semasa, 2019-2023	246
A58	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Terengganu	247
A59	KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Terengganu - Perubahan peratusan tahunan dan peratus sumbangan kepada KDNK	248
A60	Indeks Harga Pengguna mengikut negeri, 2019-2023	251
A61	Inflasi tahunan mengikut negeri, 2019-2023	251
A62	Indeks Harga Pengguna, Terengganu, 2019-2023	252
A63	Inflasi tahunan, Terengganu, 2019-2023	252
A64	Siri masa anggaran penduduk pertengahan tahun mengikut negeri dan jantina, 2019-2023	253
A65	Ringkasan perangkaan penting mengikut negeri, 2022	254
A66	Jangkaan hayat ketika lahir mengikut jantina dan negeri, 2019-2023	255
A67	Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut negeri, 2019 dan 2022	256
A68	Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah dan purata kumpulan isi rumah mengikut negeri, 2022	257
A69	Agihan pendapatan kasar mengikut kumpulan isi rumah dan negeri, 2022	258
A70	Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut strata, kumpulan etnik ketua isi rumah dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022	259
A71	Peratusan isi rumah mengikut kumpulan isi rumah, strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022	260
A72	Peratusan isi rumah dan agihan pendapatan mengikut strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022	261
A73	Pekali Gini bagi pendapatan isi rumah kasar bulanan mengikut strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022	262

SENARAI JADUAL STATISTIK

JADUAL	SENARAI JADUAL	MUKA SURAT
A74	Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut negeri, 2019 dan 2022	263
A75	Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan mengikut negeri, 2022	264
A76	Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut kumpulan etnik ketua isi rumah dan strata, Terengganu, 2019 dan 2022	268
A77	Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan penengah dan purata mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2022	268
A78	Purata Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) mengikut negeri dan strata, 2019 dan 2022	269
A79	Insiden kemiskinan mutlak mengikut negeri dan strata, 2019 dan 2022	270
A80	Insiden kemiskinan tegar mengikut negeri dan strata, 2019 dan 2022	271
A81	Insiden kemiskinan mengikut strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022	272
A82	Kadar penyertaan tenaga buruh mengikut negeri dan kumpulan umur, 2023	273
A83	Penduduk bekerja mengikut negeri dan pekerjaan, 2023	274
A84	Penduduk bekerja mengikut negeri dan industri, 2023	275
A85	Kadar pengangguran mengikut negeri, 2020-2023	278
A86	Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut negeri, 2019-2022	279
A87	Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut negeri dan jantina, 2019-2022	280
A88	Statistik utama siswazah, Terengganu, 2019-2022	282
A89	Purata gaji & upah bulanan siswazah bekerja mengikut negeri, 2019-2022	283
A90	Penengah gaji & upah bulanan siswazah bekerja mengikut negeri, 2019-2022	283
A91	Kadar migrasi mengikut negeri destinasi dan taraf migrasi, 2020 dan 2022	284
A92	Migrasi mengikut negeri destinasi dan taraf migrasi, 2020 dan 2022	284
A93	Bilangan pelawat domestik mengikut negeri dikunjungi, 2019-2023	285
A94	Bilangan pelancong mengikut negeri dikunjungi, 2023	286
A95	Perdagangan luar negeri mengikut lokasi - eksport dan import, Malaysia, 2019-2023	287
A96	Eksport dan import barangan mengikut pintu keluar dan masuk, Terengganu, 2019-2023	288
A97	Bilangan pertubuhan/syarikat perniagaan mengikut sektor dan negeri, 2023	288
A98	Perbelanjaan perlindungan alam sekitar mengikut negeri, 2019-2021	289
A99	Perbelanjaan perlindungan alam sekitar mengikut negeri dan jenis perbelanjaan, 2021	289
A100	Perbelanjaan modal perlindungan alam sekitar mengikut jenis perbelanjaan, Terengganu, 2019-2021	290
A101	Perbelanjaan operasi perlindungan alam sekitar mengikut jenis perbelanjaan, Terengganu, 2019-2021	290
A102	Pengeluaran estet getah mengikut negeri, 2019-2023	290
A103	Indeks Kebahagiaan Rakyat Malaysia mengikut komponen dan negeri, 2021	291
A104	Indeks Kebahagiaan Rakyat Malaysia mengikut negeri dan strata, 2021	291

SENARAI JADUAL INDIKATOR TERPILIH LAIN

JADUAL	SENARAI JADUAL	MUKA SURAT
B1	Pengeluaran kelapa sawit bagi buah tandan segar yang diterima oleh kilang mengikut negeri, 2020-2023	295
B2	Pengeluaran minyak sawit mentah mengikut negeri, 2020-2023	295
B3	Pengeluaran isirong sawit mengikut negeri, 2020-2023	296
B4	Keluasan luas bertanam kelapa sawit mengikut negeri, 2020-2023	296
B5	Bilangan hotel mengikut lokasi, Terengganu, 2023	297
B6	Ringkasan penawaran sedia ada bilik hotel mengikut negeri, 2019-2023	297
B7	Ringkasan penawaran sedia ada bilik hotel mengikut penarafan bintang, Terengganu, 2019-2023	297
B8	Bilangan tetamu hotel mengikut negeri, 2020-2023	298
B9	Bilangan kluster <i>homestay</i> yang berdaftar mengikut negeri, 2020-2022	298
B10	Kadar purata penginapan mengikut negeri, 2019-2023	299
B11	Jumlah luas kompleks perniagaan mengikut negeri, 2019-2023	299
B12	Jumlah luas pejabat binaan khas mengikut negeri, 2019-2023	300
B13	Penghunian kompleks perniagaan mengikut negeri, 2022-2023	300
B14	Penghunian pejabat binaan khas mengikut negeri, 2022-2023	301
B15	Ringkasan stok sedia ada, penawaran akan datang dan perancangan penawaran kediaman, kedai dan hartanah perindustrian, Terengganu, 2023	301
B16	Ringkasan nilai transaksi hartanah mengikut kategori pemberi pindah milik dan penerima pindah milik, Terengganu, 2019-2023	302
B17	Statistik terpilih pendidikan mengikut negeri, 2022-2023	303
B18	Siri masa bilangan kes penyakit berjangkit, Terengganu, 2019-2022	304
B19	Bilangan doktor, doktor gigi, jururawat, ahli farmasi dan optometris mengikut sektor dan nisbah kepada penduduk, Terengganu, 2022	304
B20	Bilangan fasiliti kesihatan awam dan nisbah fasiliti kesihatan awam kepada penduduk, Terengganu, 2022	305
B21	Bilangan kemasukan pesakit mengikut negeri, sektor awam, 2019-2022	305
B22	Bilangan kemasukan pesakit mengikut negeri, sektor swasta, 2019-2022	306
B23	Statistik jumlah kemalangan mengikut negeri, 2019-2023	306
B24	Statistik utama kemalangan pekerjaan, Terengganu, 2022	307
B25	Statistik jenayah, Terengganu, 2020-2022	309
B26	Aliran masuk Pelaburan Langsung Asing (FDI) mengikut rantau dan ekonomi, 2019-2023	309
B27	Jumlah pelaburan domestik projek pembuatan yang diluluskan mengikut negeri, 2019-2023	310
B28	Jumlah pelaburan asing projek pembuatan yang diluluskan mengikut negeri, 2019-2023	310
B29	Jumlah pelaburan projek pembuatan yang diluluskan mengikut negeri, 2019-2023	311
B30	Jumlah pelaburan domestik projek pembuatan yang diluluskan mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2019-2023	311
B31	Jumlah pelaburan asing projek pembuatan yang diluluskan mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2019-2023	312
B32	Jumlah pelaburan projek pembuatan yang diluluskan mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2019-2023	312
B33	Jumlah pelaburan domestik projek pembuatan yang diluluskan mengikut industri, Terengganu, 2019-2023	313
B34	Jumlah pelaburan asing projek pembuatan yang diluluskan mengikut industri, Terengganu, 2019-2023	313
B35	Jumlah pelaburan projek pembuatan yang diluluskan mengikut industri, Terengganu, 2019-2023	314
B36	Nilai pelaburan projek pembuatan yang diluluskan oleh penyertaan asing mengikut negara, Terengganu, 2019-2023	314
B37	Nilai pemberian sebenar kepada kerajaan negeri, Terengganu, 2022	315
B38	Hasil cukai taksiran pihak berkuasa tempatan, Terengganu, 2021-2022	315
B39	Statistik terpilih internet dan media sosial mengikut negeri, 2020-2022	316

KDNK Global, 2022 & 2023

Amerika Syarikat	2.5%
Kawasan Euro	0.5%
Jepun	1.9%
United Kingdom	0.1%
Negara maju lain	1.8%
Emerging and Developing Asia	5.7%
Emerging and Developing Europe	3.2%
Latin America and the Caribbean	2.3%
Middle East and Central Asia	2.0%
Sub-Sahara Africa	3.4%

Negara Maju

1.7%

(2022: 2.6%)

Negara EMDE

4.4%

(2022: 4.1%)

DUNIA

2023: 3.3%

(2022: 3.5%)

UNJURAN 2024

Ekonomi dunia dijangka berkembang kepada 3.2%

Sumber: IMF, World Economic Outlook, July 2024

Indikator Terpilih, 2022 & 2023

POPULASI¹

8.01 bilion

(2022: 7.94 bilion)

JANGKAAN HAYAT¹

73.4

(2022: 71.7)

KADAR PENYERTAAN TENAGA BURUH²

60.8%

(2022: 60.3%)

KADAR PENGANGGURAN²

5.1%

(2022: 5.3%)

KADAR INFLASI³

6.8%

(2022: 8.7%)

Sumber: ¹ United Nation Population Division, 2024

² ILO, World Employment and Social Outlook, 2024

³ IMF, World Economic Outlook, April 2024

Eksport & Import, 2022 & 2023

Volum Dagangan Barangan & Perkhidmatan

0.3%

(2022: 5.6%)

EKSPORT

Negara Maju

0.9%

(2022: 5.6%)

Negara EMDE

-0.1%

(2022: 4.7%)

IMPORT

Negara Maju

-1.0%

(2022: 7.1%)

Negara EMDE

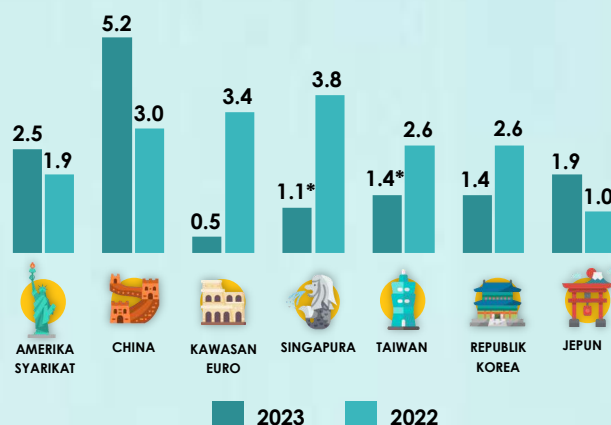
2.0%

(2022: 3.9%)

Sumber: IMF, World Economic Outlook, April 2024

Perubahan peratusan tahunan KDNK bagi negara terpilih (%), 2022 & 2023

1

Ekonomi di peringkat global pada 2023 bertumbuh sederhana sebanyak 3.3 peratus berbanding 3.5 peratus pada 2022

2

Selain daripada krisis kesihatan, konflik geopolitik antara Rusia-Ukraine juga memberi implikasi kepada perkembangan ekonomi global. Dunia turut menghadapi tekanan inflasi dan perubahan cuaca yang ketara

3

Akibat berhadapan pelbagai senario ini, hampir semua negara mencatatkan pertumbuhan ekonomi yang lebih perlahan pada tahun 2023

Sumber: IMF, World Economic Outlook, July 2024

* IMF, World Economic Outlook, April 2024

Inflasi Global, 2022 & 2023

Kadar Inflasi

6.8%

(2022: 8.7%)

Negara Maju

4.6%

(2022: 7.3%)

Amerika Syarikat	4.1%
Kawasan Euro	5.4%
Jepun	3.3%
United Kingdom	7.3%
Negara maju lain	4.2%

Emerging and Developing Asia	2.4%
Emerging and Developing Europe	19.4%
Latin America and the Caribbean	14.4%
Middle East and Central Asia	16.7%
Sub-Saharan Africa	16.2%

Negara EMDE

8.3%

(2022: 9.8%)

Sumber: IMF, World Economic Outlook, April 2024

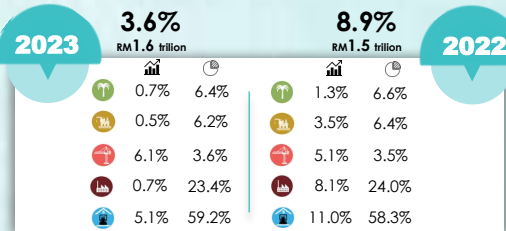
Nota:

 Pertumbuhan

EMDE: Emerging Market and Developing Economies

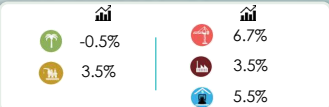
Perubahan Peratusan Tahunan KDNK (%)

Ekonomi Malaysia diunjur meningkat antara 4.0% hingga 5.0% pada tahun 2024

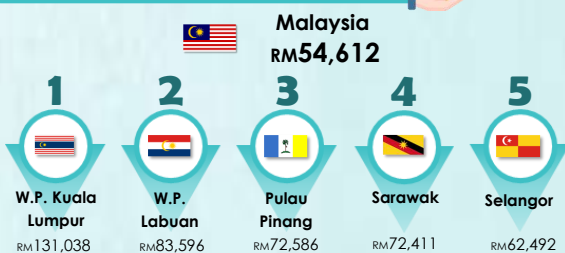
2024

Unjuran Mengikut Sektor:

Sumber: Bank Negara Malaysia, 2024

5 Negeri KDNK Per Kapita Tertinggi

Perdagangan Antarabangsa

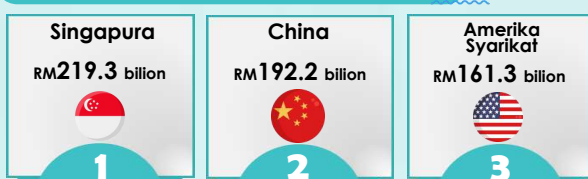
Jumlah Perdagangan

RM2.6 trilion
(2022: RM2.8 trilion)

Eksport & Import, 2022 & 2023

3 Destinasi Eksport Utama Malaysia

Nota: ↑ Pertumbuhan ↓ Sumbangan b: billion

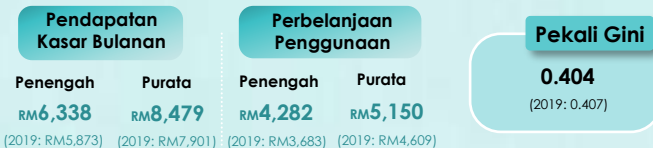
3 Negeri Tertinggi Menerima Ketibaan Pelancong

3 Negara Tertinggi Melancong Ke Malaysia

Pendapatan & Perbelanjaan Isi Rumah*

Pekali Gini

0.404
(2019: 0.407)

* Data tahun 2022

Indikator Terpilih

Bilangan Penduduk¹

33.4 juta
(2022: 32.7 juta)

Kepadatan Penduduk¹

101 per km²
(2022: 99 per km²)

Bilangan Tenaga Buruh²

16.4 juta
(2022: 15.8 juta)

Bilangan Penduduk Bekerja²

15.8 juta
(2022: 15.2 juta)

Kadar Penyertaan Tenaga Buruh²

70.0%
(2022: 69.3%)

Kadar Pengangguran²

3.4%
(2022: 3.9%)

Nisbah Guna Tenaga Penduduk²

67.7%
(2022: 66.6%)

Kadar Inflasi

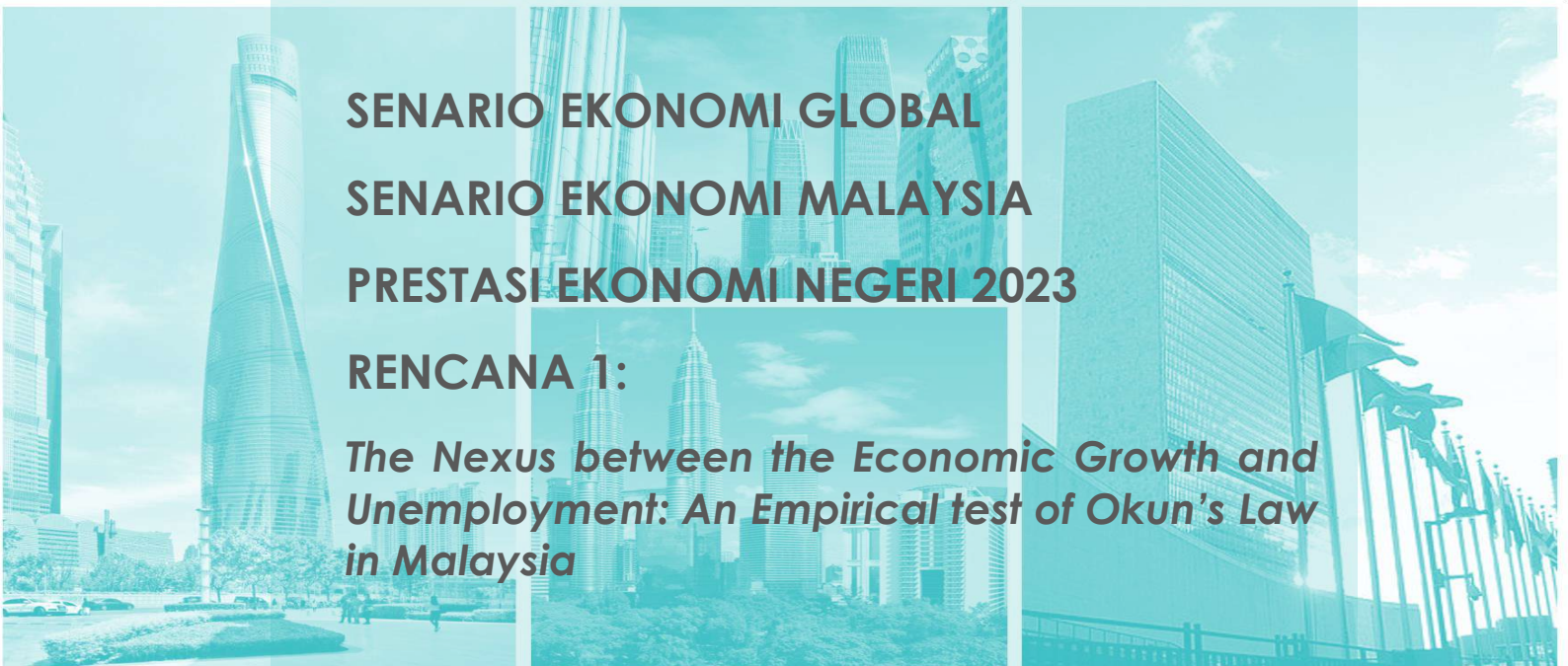
2.5%
(2022: 3.3%)

Sumber: ¹ Anggaran Penduduk Semasa Malaysia, 2023
² Laporan Survei Tenaga Buruh Malaysia, 2023
³ Analisis Indeks Harga Pengguna Tahunan, 2023

Sumber: Laporan Sosioekonomi Negeri 2023, Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

BAB 1

PENGENALAN

SENARIO EKONOMI GLOBAL
SENARIO EKONOMI MALAYSIA
PRESTASI EKONOMI NEGERI 2023

RENCANA 1:

The Nexus between the Economic Growth and Unemployment: An Empirical test of Okun's Law in Malaysia

SENARIO EKONOMI GLOBAL 2023

“ 3.3%
KDNK dunia bertumbuh
sederhana pada
tahun 2023 ”

Tahun 2023 menyaksikan ketidaktentuan persekitaran ekonomi serta geopolitik dunia. Selain daripada krisis kesihatan, konflik geopolitik antara Rusia-Ukraine juga memberi implikasi kepada perkembangan ekonomi global. Di samping itu, dunia turut menghadapi tekanan inflasi dan perubahan cuaca yang ketara. Akibat berhadapan pelbagai senario ini, hampir semua negara mencatatkan pertumbuhan ekonomi yang lebih perlahan pada tahun 2023.

Secara keseluruhan, ekonomi dunia menyederhana 3.3 peratus berbanding 3.5 peratus pada tahun 2022 seperti yang dilaporkan di dalam *World Economy Outlook* (WEO), July 2024. Prestasi ini dipengaruhi oleh pertumbuhan yang perlahan bagi negara maju iaitu sebanyak 1.7 peratus (2022: 2.6%) dan negara-negara *Emerging Market and Developing Economies* (EMDE) pada kadar 4.4 peratus (2022: 4.1%) seperti **Jadual 1.1**.

Sementara itu, aktiviti perdagangan antarabangsa turut merekodkan pertumbuhan lebih perlahan iaitu daripada 5.6 peratus pada tahun 2022 kepada

marginal 0.3 peratus pada tahun 2023 seperti yang dilaporkan oleh WEO, April 2024. Ini adalah kesan daripada penurunan ketara dalam perdagangan barangan yang menguncup 0.9 peratus (2022: 3.2%) dipengaruhi oleh eksport negara maju dan negara EMDE yang merosot masing-masing 0.6 peratus (2022: 3.7%) dan 0.1 peratus (2022: 1.2%). Ia disebabkan oleh permintaan yang lemah dan kelembapan ekonomi Asia Timur serta penurunan harga komoditi utama, khususnya minyak mentah.

Amerika Syarikat

Ekonomi Amerika Syarikat kekal berdaya tahan apabila merekodkan peningkatan 2.5 peratus pada tahun 2023 berbanding 1.9 peratus pada tahun 2022 berdasarkan laporan WEO, *July 2024*. Prestasi baik ini merupakan pemulihan kukuh dalam kalangan negara ekonomi utama dunia yang mana pertumbuhan ini kekal pada paras pra-pandemik (2019: 2.5%). Mengikut komponen perbelanjaan, Perbelanjaan penggunaan peribadi yang merupakan penyumbang utama ekonomi Amerika Syarikat berkembang 2.2 peratus (2022: 2.5%) berikutan peningkatan dalam Perbelanjaan barangan sebanyak 2.0 peratus (2022: 0.3%) (dipacu barangan rekreasi dan kenderaan) dan Perbelanjaan perkhidmatan,

2.3 peratus (2022: 3.7%) terutama bagi perbelanjaan penjagaan kesihatan. Di samping itu, Perbelanjaan penggunaan kerajaan dan pelaburan kasar memulih pada kadar 4.1 peratus pada tahun 2023 berbanding penyusutan 0.9 peratus pada tahun 2022. Namun begitu, Pelaburan tetap kasar mengalami penguncupan 1.2 peratus (2022: 4.8%) dipengaruhi oleh pelaburan hartanah kediaman yang mengalami kejatuhan dua angka iaitu 10.6 peratus (*Bureau of Economic Analysis (BEA), 2024*).

Meneliti perspektif sektoral, sektor Perlombongan dan sektor Pertanian mencatatkan peningkatan masing-masing 19.6 peratus dan 5.9 peratus pada tahun 2023 berbanding penguncupan pada tahun

Jadual 1.1 Perubahan peratusan tahunan KDNK negara terpilih, 2014-2023

(%)										
Negara	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ekonomi Dunia	3.5	3.4	3.3	3.8	3.6	2.8	-2.7	6.5	3.5	3.3
Negara Maju	2.0	2.3	1.8	2.6	2.3	1.8	-3.9	5.7	2.6	1.7
Amerika Syarikat	2.3	2.7	1.8	2.5	3.0	2.5	-2.2	5.8	1.9	2.5
Kawasan Euro	1.4	2.0	1.9	2.6	1.8	1.6	-6.1	5.9	3.4	0.5
Jerman	2.2	1.5	2.2	2.7	1.0	1.1	-3.8	3.2	1.8	-0.2
Perancis	1.0	1.1	1.1	2.3	1.9	1.8	-7.5	6.3	2.5	1.1
Itali	0.0	0.8	1.3	1.7	0.9	0.5	-9.0	8.3	4.0	0.9
Sepanyol	1.4	3.8	3.0	3.0	2.3	2.0	-11.2	6.4	5.8	2.5
Jepun	-0.9	1.6	0.8	1.7	0.6	-0.4	-4.1	2.6	1.0	1.9
United Kingdom	3.2	2.4	1.9	2.7	1.4	1.6	-10.4	8.7	4.3	0.1
Negara EMDE*	4.7	4.4	4.4	4.8	4.7	3.6	-1.8	7.0	4.1	4.4
China	7.4	7.0	6.9	6.9	6.8	6.0	2.2	8.4	3.0	5.2
Republik Korea	3.3	2.8	2.9	3.2	2.9	2.2	-0.7	4.3	2.6	1.4
Taiwan	4.7	1.5	2.2	3.3	2.8	3.1	3.4	6.6	2.6	1.3
Singapura	3.9	3.0	3.6	4.5	3.5	1.3	-3.9	9.7	3.8	1.1
Thailand	1.0	3.1	3.4	4.2	4.2	2.1	-6.1	1.5	2.5	1.9
Filipina	6.3	6.3	7.1	6.9	6.3	6.1	-9.5	5.7	7.6	5.5
Indonesia	5.0	4.9	5.0	5.1	5.2	5.0	-2.1	3.7	5.3	5.0
Malaysia	6.0	5.0	4.4	5.8	4.8	4.4	-5.5	3.3	8.9	3.6

Sumber: IMF, *World Economic Outlook, July 2024* dan National Statistics Office (NSO)

*Emerging Market Developing Economies

sebelumnya masing-masing 9.0 peratus dan 7.4 peratus. Sektor Pembinaan turut mencatatkan peningkatan 1.0 peratus pada tahun 2023 berbanding penurunan 6.8 peratus pada tahun 2022. Sementara itu, sektor Pembuatan bertumbuh marginal 0.6 peratus (2022: 1.3%) dipengaruhi oleh kejatuhan dalam Barangan tidak tahan lama (*Non-durable goods*) iaitu 0.7 peratus (2022: -1.4%). Walau bagaimanapun, Barangan tahan lama (*Durable goods*) bertumbuh 1.7 peratus (2022: 3.8%), sekali gus mengimbangi pertumbuhan sektor ini. Bagi sektor Perkhidmatan, subsektor Perdagangan runcit meningkat 9.4 peratus (2022: -4.7%) manakala subsektor Perdagangan borong merosot 1.9 peratus (2022: -3.9%).

Sementara itu, defisit perdagangan antarabangsa Amerika Syarikat pada tahun 2023 semakin baik kepada USD779.8 bilion daripada USD951.2 bilion pada tahun 2022 (BEA 2024). Penurunan defisit disokong oleh aktiviti eksport yang berkembang lebih perlahan 2.6 peratus pada tahun 2023 berbanding 7.0 peratus pada tahun 2022. Eksport barangan dan perkhidmatan masing-masing bertumbuh 2.6 peratus dan 2.5 peratus. Komoditi utama eksport Amerika Syarikat antaranya adalah kenderaan automotif, enjin dan alat ganti. Walau bagaimanapun, aktiviti import menguncup 1.7 peratus (2022: 8.6%) dipengaruhi oleh kemerosotan dalam import barangan (-1.6%) dan import perkhidmatan (-1.7%).

Menurut laporan *U.S. Bureau of Labor Statistics* (BLS) 2024, kadar penyertaan tenaga buruh di Amerika Syarikat meningkat daripada 62.2 peratus kepada 62.6 peratus pada tahun 2023. Peningkatan ini disokong oleh peluang pekerjaan yang lebih banyak dalam sektor kerajaan, penjagaan kesihatan, pembantu sosial dan pembinaan. Peningkatan peluang pekerjaan dalam sektor kerajaan dan penjagaan kesihatan pada Disember 2023

masing-masing kepada 52,000 dan 38,000 peluang pekerjaan. Namun begitu, kadar pengangguran di Amerika Syarikat masih merekodkan pertumbuhan pada kadar yang sama seperti tahun sebelumnya iaitu 3.6 peratus.

Inflasi di Amerika Syarikat pada tahun 2023 meningkat lebih perlahan iaitu 4.1 peratus berbanding 8.0 peratus pada tahun 2022 berikutan permintaan tinggi dan pasaran buruh yang kekal kukuh. BLS 2024, melaporkan bahawa kadar inflasi Amerika Syarikat pada Disember 2023 bertumbuh pada kadar 3.4 peratus berbanding 6.5 peratus pada Disember 2022. Pertumbuhan ini disokong oleh kumpulan Makanan yang meningkat 2.7 peratus berbanding pertumbuhan 10.4 peratus pada tempoh sama. Walau bagaimanapun, kumpulan Tenaga mengalami penurunan 2.0 peratus (Disember 2022: 7.3%) dipengaruhi oleh kemerosotan dalam bahan api. Bank Pusat (*Federal Reserve*) telah melanjutkan dasar monetari yang lebih ketat dengan mengekalkan kadar dana persekutuan pada 5.25 peratus sehingga 5.50 peratus untuk menstabilkan pasaran buruh dan mengurangkan inflasi.

62.6%
Kadar penyertaan tenaga buruh Amerika Syarikat pada tahun 2023

Kawasan Euro

Prestasi ekonomi Kawasan Euro¹ bertumbuh marginal 0.5 peratus pada tahun 2023 berbanding peningkatan 3.4 peratus pada tahun 2022 menerusi laporan WEO, July 2024. Negara-negara utama seperti Sepanyol berkembang 2.5 peratus berbanding 5.8 peratus pada tahun 2022. Ekonomi Perancis bertumbuh 1.1 peratus (2022: 2.6%) manakala Itali, 0.9 peratus (2022: 4.0%). Sebaliknya, negara ekonomi terbesar di Kawasan Euro iaitu Jerman menguncup 0.2 peratus pada tahun 2023 berbanding pertumbuhan positif 1.8 peratus pada tahun sebelumnya. Prestasi perlahan di Kawasan Euro ini dipengaruhi oleh sentimen pengguna yang lemah dan kesan harga tenaga yang tinggi.

Menurut Eurostat 2024, jumlah perdagangan Kawasan Euro merosot 5.4 peratus dengan nilai €2,630.1 bilion pada tahun 2023 berbanding €2,779.6 bilion pada tahun sebelumnya. Eksport barangan ke seluruh dunia jatuh kepada €2,839.8 bilion (-1.2%) berbanding €2,875.6 bilion pada tahun 2022. Ini dipengaruhi oleh kejatuhan dalam barangan perkilangan lain (-3.3%), bahan kimia (-5.4%) dan tenaga (-21.1%), sebaliknya Jentera & kenderaan dan Makanan & minuman meningkat masing-masing 7.5 peratus dan 0.1 peratus. Selain itu, import turut merosot 13.5 peratus dengan nilai €2,773.8 bilion berbanding €3,207.8 bilion pada tahun sebelumnya. Penurunan dalam import disebabkan oleh penyusutan barangan perkilangan lain (-15.3%), jentera & kenderaan (-2.1%) dan tenaga (-33.6%). Walau bagaimanapun, Kawasan Euro mencatatkan lebihan perdagangan €65.9 bilion pada tahun 2023 berbanding defisit €332.2 bilion pada

tahun 2022. Nilai dagangan ke rakan dagang utama Kawasan Euro turut merosot bagi kedua-dua eksport dan import, antaranya Amerika Syarikat (eksport: -1.4%; import: -4.2%), China (eksport: -3.0%; import: -18.0%) dan Norway (eksport: -9.8%; import: -26.0%).

Bilangan penduduk bekerja di Kawasan Euro pada tahun 2023 bertumbuh 1.4 peratus berbanding peningkatan 2.3 peratus pada tahun sebelumnya. Bilangan jam bekerja pula mencatatkan peningkatan 1.3 peratus berbanding 3.4 peratus pada tahun 2022. Kadar pengangguran Kawasan Euro pada Disember 2023 adalah lebih rendah iaitu 6.5 peratus berbanding 6.7 peratus pada Disember 2022 (Eurostat, 2024). Bagi negara Itali, bilangan pekerja bertambah 481.0 ribu orang (2.1%) yang mana nisbah guna tenaga bagi kumpulan umur 15 hingga 64 tahun meningkat kepada 61.5 peratus. Justeru, kadar pengangguran lebih rendah direkodkan iaitu kepada 7.7 peratus berbanding 8.1 peratus pada tahun 2022 (Istat, 2024). Sementara itu, di Sepanyol, bilangan pekerja turut meningkat sebanyak 3.8 peratus atau seramai 783.0 ribu orang dengan pekerja lelaki dan perempuan bertambah masing-masing seramai 345.8 ribu orang dan 437.0 ribu orang. Seiring dengan peningkatan tersebut, kadar pengangguran Sepanyol semakin rendah, iaitu 6.4 peratus pada tahun 2023 (2022: 12.9%). Bilangan penganggur dicatatkan menurun dalam sektor Industri (-29,900 orang), Pertanian (-21,300 orang) dan Pembinaan (-19,100 orang). Sebaliknya, sektor Perkhidmatan menunjukkan peningkatan bilangan penganggur, iaitu seramai 4,100 orang (National Statistics Institute (INE), 2024).

¹ Kawasan Euro: Negara Jerman, Perancis, Ireland, Sepanyol, Itali, Greece, Belgium, Luxembourg, Belanda, Austria, Portugal, Finland, Slovenia, Cyprus, Malta, Slovakia, Estonia, Latvia dan Lithuania.

Kadar inflasi di Kawasan Euro meningkat 5.4 peratus pada tahun 2023, berbanding 8.4 peratus pada tahun sebelumnya. Kadar inflasi di negara-negara utama seperti Itali dan Sepanyol turut mereda masing-masing 5.9 peratus (2022: 8.7%) dan 3.4 peratus (2022: 8.3%) (WEO, April 2024). Kadar inflasi yang meningkat lebih perlahan ini terutamanya di Sepanyol didorong oleh inisiatif Kerajaan negara tersebut yang menggunakan beberapa dasar fiskal untuk memperlambatkan kenaikan harga seperti mengawal harga tenaga, menurunkan kos pengangkutan awam, mengenakan cukai lebihan keuntungan dan meletakkan had kenaikan harga sewa pada pemilik tanah yang mana langkah ini akan dilanjutkan sehingga tahun 2024.

China

Pada tahun 2023, ekonomi China menunjukkan peningkatan apabila berkembang 5.2 peratus berbanding 3.0 peratus pada tahun 2022 (WEO, July 2024). Pertumbuhan ini mencerminkan pemulihan yang kukuh selepas China bergelut dengan cabaran ekonomi dan pandemik COVID-19 sejak tahun 2020.

Menurut *National Bureau of Statistics of China* (NBSC), prestasi ekonomi negara China yang semakin baik ini disokong oleh sektor Pembuatan yang meningkat 5.0 peratus berbanding 3.0 peratus pada tahun 2022. Pertumbuhan sektor ini dipacu oleh Pengeluaran dan bekalan elektrik, tenaga haba, gas dan air (4.3%). Selain itu, sektor Perkhidmatan berkembang 5.8 peratus berbanding pertumbuhan 2.3 peratus pada tahun 2022 dipacu oleh subsektor Penginapan dan katering (14.5%) dan Perkhidmatan teknologi maklumat (11.9%).

Walau bagaimanapun, aktiviti perdagangan China merekodkan penguncupan 5.0 peratus pada tahun 2023 dengan nilai dagangan berjumlah USD5.93 trilion (2022: USD6.25 trilion). Ini berikutan penurunan dalam permintaan pasaran luar kesan daripada tekanan inflasi dan pertikaian diplomatik dengan rakan dagangan utama seperti Kesatuan Eropah. Merujuk laporan *General Administration of Customs of People's Republic of China* (GACC), eksport China mencatatkan USD3.38 trilion pada tahun 2023, menguncup 4.6 peratus berbanding 6.9 peratus pada tahun 2022. Di samping itu, aktiviti import turut menguncup 5.5 peratus dengan nilai USD2.55 trilion pada tahun 2023 (2022: USD2.71 trilion).

Tenaga buruh di China kekal berdaya saing memandangkan negara ini mempunyai tenaga kerja yang ramai dalam industri utama seperti pembuatan dan industri bernilai tinggi antaranya teknologi, kewangan dan perkhidmatan profesional. Ini dapat dilihat menerusi jumlah tenaga kerja yang berumur 16 tahun dan ke atas menunjukkan peningkatan daripada 733.5 juta orang pada 2022 kepada 740.4 juta orang pada 2023 (NSBC, 2024). Menurut WEO April 2024, kadar pengangguran di China menurun 0.3 mata peratus kepada 5.2 peratus pada tahun 2023 (2022: 5.5%).

5.2%

Pertumbuhan ekonomi China pada tahun 2023

Inflasi di China turut mereda kepada 0.2 peratus pada tahun 2023 berbanding 2.0 peratus pada tahun sebelumnya didorong oleh kejatuhan dalam harga tenaga dan makanan. Penyederhanaan inflasi ini dipengaruhi oleh kumpulan Makanan, tembakau dan alkohol yang bertumbuh marginal 0.3 peratus (2022: 2.4%) serta kumpulan Pengangkutan dan komunikasi yang menguncup 2.3 peratus (2022: 5.2%). Bank Pusat China telah menggunakan beberapa dasar monetari untuk meningkatkan kecairan sistem perbankan. Pemoangan *Reserve Requirement Ratio* (RRR) kepada kadar yang lebih rendah dibuat supaya bank mempunyai lebih banyak wang tunai untuk dibelanjakan dan mengurangkan kadar *Loan Prime Rate* (LPR) kepada peminjam untuk menyuntik tunai. Langkah ini telah membantu mengawal inflasi dari memberi kesan kepada pertumbuhan ekonomi² (Arendse Huld, 2022).

0.2%
Kadar Inflasi
China
pada tahun 2023

Jepun

Prestasi ekonomi Jepun kekal berdaya tahan apabila merekodkan peningkatan 1.9 peratus pada tahun 2023 berbanding 1.0 peratus pada tahun 2022 dicerminkan oleh pengembangan permintaan domestik, lonjakan dalam kemasukan pelancong dan pemulihan dalam eksport khususnya komoditi pengangkutan yang sebelum ini mengalami gangguan rantai bekalan (WEO, July 2024). Selain itu, prestasi ekonomi yang baik ini turut disokong oleh Penggunaan swasta yang bertumbuh 0.6 peratus (2022: 2.2%). Di samping itu, Permintaan dalam negara dan Pembentukan modal tetap kasar turut berkembang masing-masing 1.0 peratus (2022: 1.1%) dan 2.1 peratus (2022: -1.4%) pada tahun 2023.

Merujuk kepada *Trade Statistics of Japan 2023*, eksport barangan pada tahun 2023 mencatatkan pertumbuhan 3.7 peratus dengan nilai 102.9 juta Yen berbanding tahun 2022 (99.2 juta Yen). Prestasi eksport yang perlahan ini disebabkan oleh kejatuhan eksport pada bulan Julai (-0.3%), Ogos (-0.8%) dan November (-0.2%). Sebaliknya, nilai import barangan mencatatkan 108.8 juta Yen, menguncup 10.3 peratus berbanding peningkatan 32.5 peratus dengan nilai 121.3 juta Yen pada tahun 2022. Ini disebabkan import mengalami kemerosotan bermula April sehingga Disember 2023. Penurunan ini melibatkan aktiviti dagangan dengan rakan dagang utama iaitu Negara-negara Asia dan Kesatuan Eropah.

²Arendse Huld. (2022 10 Jun). *China's Economic Stimulus Explained – Understanding China's Monetary and Fiscal Policy*. China Briefing) Diperoleh daripada: <https://www.china-briefing.com/news/chinas-economic-stimulus-explained-monetary-fiscal-policy/>

Beralih kepada pasaran buruh, peratus penduduk bekerja terus menunjukkan peningkatan dengan kadar 61.2 peratus pada tahun 2023 berbanding 60.9 peratus pada tahun sebelumnya yang mana kadar penduduk bekerja lelaki dan perempuan adalah masing-masing 69.5 peratus dan 53.6 peratus. Peningkatan ini sekali gus dapat dilihat menerusi kadar penyertaan tenaga buruh yang turut meningkat 62.9 peratus pada tahun 2023 berbanding 62.5 peratus pada tahun 2022. Sementara itu, kadar pengangguran di Jepun kekal seperti tahun sebelumnya iaitu 2.6 peratus (*Statistics Bureau of Japan, 2023*). Pengambilan dan pengekelan tenaga buruh ini turut merupakan inisiatif kerajaan untuk mengurangkan beban isi rumah akibat kenaikan harga petrol, caj elektrik dan gas (*Bank of Japan, Outlook for Economic Activity and Prices, October 2023*).

Berdasarkan *Statistics Bureau of Japan 2024*, inflasi di Jepun pada tahun 2023 meningkat 3.2 peratus berbanding 2.5 peratus pada tahun 2022 kesan daripada penyusutan Yen dan pembukaan semula sempadan. Kenaikan inflasi ini disebabkan oleh kumpulan Makanan dan Perabot & perkakas rumah yang meningkat masing-masing 8.1 peratus (2022: 4.5%) dan 7.9 peratus (2022: 3.8%). Bagi mengekang kenaikan inflasi, *Bank of Japan* terus mengamalkan dasar monetari dengan melaksanakan kawalan keluk hasil (*Yield Curve Control*) bertujuan memastikan aktiviti ekonomi di negara ini terus berdaya saing serta menggalakkan kenaikan gaji.

2.6%

**Kadar pengangguran
Jepun pada
tahun 2023**

Republik Korea

Menurut laporan WEO, July 2024, prestasi ekonomi Republik Korea pada tahun 2023 merekodkan pertumbuhan 1.4 peratus berbanding 2.6 peratus pada tahun 2022 kesan daripada kitaran menurun teknologi global (*global technology downcycle*), pengurangan permintaan import dari China dan pengetatan dasar monetari yang masih berlanjutan di negara-negara utama. Pertumbuhan perlahan dicatatkan oleh sektor Pertanian, perhutanan & perikanan dan sektor Elektrik, gas & air yang menguncup masing-masing 2.4 peratus (2022: -1.0%) dan 5.0 peratus (2022: 1.9%). Selain itu, sektor Pembuatan dan sektor Perkhidmatan berkembang sederhana pada tahun 2023 berbanding tahun sebelumnya iaitu masing-masing 1.0 peratus (2022: 1.5%) dan 2.1 peratus (2022: 4.2%). Sebaliknya, sektor Pembinaan meningkat 2.7 peratus berbanding pertumbuhan marginal 0.7 peratus pada tahun 2022. Sementara itu, dari sudut permintaan, Perbelanjaan penggunaan akhir turut mencatatkan pertumbuhan sederhana iaitu 1.7 peratus pada tahun 2023 berbanding 4.1 peratus pada tahun sebelumnya dipengaruhi oleh kedua-dua kumpulan Perbelanjaan iaitu Kerajaan (1.3%) dan Swasta (1.8%) (*Bank of Korea, 2024*).

Beralih kepada aktiviti perdagangan, Republik Korea merekodkan nilai eksport berjumlah USD632.7 bilion, merosot 7.4 peratus pada tahun 2023 berbanding peningkatan 6.1 peratus (USD683.9 bilion) pada tahun 2022 disebabkan oleh kadar faedah yang tinggi di seluruh dunia, kelembapan ekonomi global dan volum dagangan yang menyusut. Aktiviti import republik ini bernilai USD642.7 bilion, turut merosot dengan catatan 12.1 peratus, kesan daripada kemerosotan import minyak mentah, gas dan arang batu (*South Korea Ministry of Trade, Industry and Energy (MOTIE), 2024*).

Kadar penyertaan tenaga buruh Republik Korea pada tahun 2023 mencatatkan peningkatan 64.3 peratus berbanding 63.9 peratus pada tahun 2022 dengan peratusan lelaki dan perempuan bekerja masing-masing 73.3 peratus dan 55.6 peratus. Bilangan tenaga buruh yang bekerja meningkat kepada 28.4 juta orang dengan kadar penduduk bekerja 62.6 peratus pada tahun 2023 berbanding 28.1 juta orang (62.1%) pada tahun 2022. Di samping itu, antara sektor pekerjaan yang menunjukkan peningkatan bilangan tenaga buruh adalah sektor Pembinaan dan Elektrik, pengangkutan, komunikasi & kewangan. Seiring dengan peningkatan tenaga buruh, kadar pengangguran Republik Korea semakin baik iaitu berkurang daripada 2.9 peratus pada tahun 2022 kepada 2.7 peratus pada tahun 2023 (*Statistics Korea (KOSTAT) 2024*).

Republik Korea yang merupakan negara keempat ekonomi terbesar di Asia ini turut mengalami cabaran inflasi seperti kebanyakan negara maju yang lain, namun masih dalam keadaan terkawal. Kadar inflasi Republik ini merekodkan peningkatan perlahan kepada 3.2 peratus pada Disember 2023 berbanding 5.0 peratus pada Disember 2022. Inflasi bagi kumpulan Makanan dan minuman tanpa alkohol meningkat 6.2 peratus, kumpulan Perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain meningkat 2.8 peratus, manakala Restoran & hotel turut meningkat 4.4 peratus. Sebaliknya, pada tempoh sama, inflasi Pengangkutan menyusut 0.2 peratus. *Bank of Korea* mengamalkan dasar yang ketat dalam mengawal kestabilan harga untuk memastikan inflasi berada pada sasaran 2.0 peratus. Sehubungan itu, *Bank of Korea* sentiasa menilai dengan teliti kelembapan inflasi, risiko kestabilan kewangan, pertumbuhan hutang isi rumah, polisi monetari

dan risiko geopolitik di negara utama dengan mengekalkan *Base Rate* pada kadar 3.50 peratus.

Taiwan

Ekonomi Taiwan berkembang 1.3 peratus pada tahun 2023 berbanding 2.6 peratus pada tahun sebelumnya (*National Statistics Republic of China (Taiwan)*, NSRC 2024). Pertumbuhan sederhana ini disebabkan oleh penyusutan 3.5 peratus pada suku tahun pertama 2023 dan pertumbuhan perlahan pada suku tahun kedua dan ketiga 2023 iaitu masing-masing 1.4 peratus dan 2.2 peratus. Walau bagaimanapun, prestasi ekonomi di Taiwan mulai memulih kepada 4.8 peratus pada suku tahun keempat 2023. Secara keseluruhannya, sektor Pertanian bertumbuh 0.9 peratus (2022: -5.0%), manakala sektor Perkhidmatan meningkat 4.5 peratus (2022: 2.6%). Sebaliknya, sektor Perlombongan dan pengkuarian dan Pembuatan menguncup masing-masing 4.5 peratus (2022: 3.2%) dan 6.7 peratus (2022: 1.8%).

Menyoroti sudut perbelanjaan pula, Perbelanjaan penggunaan akhir swasta yang merupakan pendominasi ekonomi negara ini bertumbuh kukuh 8.2 peratus (2022: 3.8%) disokong oleh peningkatan pasaran buruh dan kenaikan gaji serta kerancakan dalam aktiviti pelancongan. Walau bagaimanapun, Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan pula menyederhana 1.0 peratus (2022: 4.8%). Sebaliknya, Pembentukan modal tetap kasar merosot 8.2 peratus berbanding pertumbuhan kukuh 7.8 peratus pada tahun sebelumnya. Ini disebabkan oleh asas yang tinggi pada tahun sebelumnya dan langkah berjaga-jaga oleh pelabur berikutan ketidaktentuan ekonomi global.

Eksport Taiwan menyusut 9.8 peratus dengan nilai USD432.5 bilion berbanding pertumbuhan positif 7.4 peratus (USD479.5 bilion) pada tahun 2022. Prestasi yang lemah ini dipengaruhi oleh eksport produk elektronik yang mengalami kejatuhan 10.7 peratus pada tahun 2023 (2022: 16.4%). Eksport ke negara rakan dagangan utama iaitu China, ASEAN dan Jepun turut menguncup masing-masing 18.1 peratus, 5.4 peratus dan 6.5 peratus. Sebaliknya eksport ke Amerika Syarikat dan Eropah bertumbuh masing-masing 1.6 peratus dan 2.9 peratus. Di samping itu, jumlah import Taiwan mencatatkan USD352.0 bilion, turut merosot 17.8 peratus pada tahun 2023 berbanding peningkatan 11.9 peratus (USD428.0 bilion) pada tahun sebelumnya. Kemerosotan import ditunjukkan oleh penyusutan dalam semua komoditi import di Taiwan antaranya adalah produk elektronik (-17.3%), produk mineral (-26.0%) dan petroleum (-18.8%). Import daripada rakan negara dagangan utama juga turut menunjukkan prestasi lemah yang mana import dari China merosot 16.1 peratus, ASEAN (-23.9%), Jepun (-18.9%) dan Amerika Syarikat menguncup 10.9 peratus (Ministry of Finance, R.O.C, (Taiwan) 2024).

Merujuk NSRC 2024, kadar penyertaan tenaga buruh Taiwan meningkat 0.04 mata peratus iaitu daripada 59.18 peratus pada tahun 2022 kepada 59.22 peratus pada tahun 2023. Sementara itu, tenaga buruh Taiwan adalah seramai 11.9 juta orang. Seramai 11.5 juta orang daripadanya direkodkan sebagai bekerja, meningkat 110 ribu orang berbanding 11.4 juta orang pada tahun 2022. Peningkatan ini dipacu oleh bilangan pekerja dalam sektor Perkhidmatan yang meningkat kepada 7.0 juta orang (2022: 6.8 juta orang). Bilangan orang tidak bekerja berkurang kepada 415 ribu orang (2022: 434 ribu orang) menjadikan kadar pengangguran bertambah baik iaitu 3.5 peratus berbanding 3.7 peratus pada tahun sebelumnya.

Inflasi Taiwan pada tahun 2023 bertumbuh perlahan kepada 2.5 peratus berbanding 3.0 peratus pada tahun sebelumnya. Kumpulan Komoditi dan Makanan menyederhana masing-masing kepada 2.1 peratus dan 4.0 peratus pada tahun 2023 berbanding 3.6 peratus dan 5.7 peratus pada tahun 2022. Sebaliknya, kumpulan Perkhidmatan meningkat 2.9 peratus (2022: 2.4%). Sementara itu, kumpulan Pakaian dan Pengangkutan & komunikasi meningkat secara marginal iaitu masing-masing 0.82 peratus dan 0.78 peratus pada tahun 2023. Antara langkah yang dilaksanakan oleh Kerajaan Taiwan khususnya *Central Bank of the R.O.C.* (Taiwan) bagi mengekang inflasi adalah mengekalkan kadar diskaun, kadar pembiayaan semula pinjaman bercagar dan kadar penginapan sementara dengan kadar semasa masing-masing 1.875 peratus, 2.25 peratus dan 4.125 peratus. Ini bertujuan memastikan kadar inflasi di Taiwan terus mereda di bawah paras 2.0 peratus.

2.5%
Inflasi Taiwan
 pada
 tahun 2023

ASEAN-5

Rantau ASEAN-5 terdiri daripada Indonesia, Malaysia, Filipina, Singapura dan Thailand. Menurut (WEO), July 2024, prestasi ekonomi rantau ini berkembang 4.1 peratus pada tahun 2023 berbanding 5.5 peratus pada tahun 2022.

Indonesia

Ekonomi Indonesia berkembang 5.1 peratus pada tahun 2023 berbanding 5.3 peratus pada tahun 2022 berdasarkan laporan yang dikeluarkan oleh Badan Pusat Statistik (BPS, 2024). Pertumbuhan ini disokong oleh sektor Perlombongan & pengkuarian dan sektor Pembinaan yang meningkat masing-masing 6.1 peratus (2022: 4.4%) dan 5.0 peratus (2022: 2.0%). Selain itu, sektor Pembuatan dan sektor Pertanian mencatatkan pertumbuhan yang lebih perlahan berbanding tahun sebelumnya masing-masing 4.6 peratus (2022: 4.9%) dan 1.3 peratus (2022: 2.3%).

Kebanyakan aktiviti utama sektor Perkhidmatan merekodkan pertumbuhan sederhana berbanding tahun sebelumnya. Subsektor Perdagangan borong dan runcit, membaiki kenderaan bermotor dan motosikal berkembang 4.9 peratus (2022: 5.5%), Pengangkutan dan penyimpanan bertumbuh 14.0 peratus (2022: 19.9%) dan Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan, 10.0 peratus (2022: 11.9%). Beralih kepada komponen perbelanjaan, Perbelanjaan penggunaan isi rumah merekodkan pertumbuhan sederhana 4.8 peratus (2022: 4.9%) manakala Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan meningkat 3.0 peratus (2022: -4.5%) pada tahun 2023.

Eksport Indonesia pada tahun 2023 bernilai USD258.82 bilion, merosot 11.3 peratus berbanding peningkatan 26.1 peratus (USD291.90 bilion) pada tahun sebelumnya.

Prestasi eksport yang lemah ini dipengaruhi oleh kejatuhan dalam eksport Bukan minyak & gas yang menguncup 12.0 peratus. Komoditi yang mempengaruhi eksport Bukan minyak & gas adalah Bahan api mineral serta Minyak & lemak haiwan & sayuran yang merosot masing-masing 20.8 peratus dan 19.1 peratus.

Prestasi eksport Bukan minyak & gas ke negara rakan dagang utama menunjukkan penguncupan antaranya ASEAN (16.6%), Kesatuan Eropah (22.5%), Jepun (18.6%), Amerika Syarikat (17.6%) dan China (1.8%). Eksport Minyak & gas turut merosot 0.5 peratus dipengaruhi oleh komoditi Gas yang menguncup 9.9 peratus. Sebaliknya, Produk minyak dan Minyak mentah bertumbuh positif masing-masing 16.2 peratus dan 8.3 peratus. Pada tempoh sama, import Indonesia bernilai USD221.89 bilion, merosot 6.6 peratus berbanding peningkatan 21.0 peratus (USD237.45 bilion) pada tahun 2022. Penurunan ini disebabkan oleh penguncupan dalam kedua-dua import Minyak & gas dan Bukan minyak & gas masing-masing 11.4 peratus dan 5.6 peratus.

Beralih ke pasaran buruh, kadar penyertaan tenaga buruh Indonesia meningkat 0.8 mata peratus kepada 73.9 peratus pada tahun 2023 daripada 73.1 peratus pada tahun sebelumnya. Kadar penyertaan tenaga buruh bagi lelaki dan perempuan masing-masing ialah 87.0 peratus (2022: 86.7%) dan 60.2 peratus (2022: 58.8%). Sementara itu, kadar pengangguran menurun 0.9 mata peratus kepada 2.7 peratus berbanding 3.6 peratus pada tahun 2022. Melihat kepada komposisi penduduk bekerja mengikut taraf pekerjaan utama, Bekerja sendiri dan Buruh/ Karyawan/ Pegawai merekodkan sumbangan kumulatif berjumlah 56.2 peratus diikuti Majikan, 17.1 peratus dan Pekerja keluarga tanpa gaji, 15.0 peratus.

Kadar inflasi di Indonesia pada Disember 2023 menyederhana 2.6 peratus berbanding 5.5 peratus pada Disember 2022 disumbangkan oleh peningkatan perlahan daripada kumpulan Pengangkutan sebanyak 1.3 peratus (Disember 2022: 15.3%). Selain itu, kumpulan Pakaian dan kasut mereda kepada 0.8 peratus (Disember 2022: 1.4%), Perumahan, air, elektrik dan bahan api isi rumah 0.5 peratus (Disember 2022: 3.8%) dan Kesihatan turut mereda kepada 1.9 peratus (Disember 2022: 2.9%). Inflasi Indonesia yang terkawal dalam kitaran sasaran 2.5 peratus ini disokong oleh dasar monetari yang konsisten dan sinergi yang erat dalam mengawal inflasi antara Bank Indonesia dan Kerajaan (Pusat dan Wilayah) melalui pengukuhan *National Food Inflation Control Movement (GNPIP)* di pelbagai Wilayah di Indonesia.

Thailand

Ekonomi Thailand berkembang 1.9 peratus pada tahun 2023 berbanding 2.5 peratus pada tahun 2022 seperti yang dilaporkan oleh *Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC)*, 2024. Melihat kepada sudut pengeluaran, sektor Pertanian mencatatkan pertumbuhan 1.9 peratus berbanding 2.5 peratus pada tahun sebelumnya. Sektor Perkhidmatan pula meningkat 4.3 peratus berbanding 3.8 peratus pada tahun 2022 didorong oleh subsektor Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan yang berkembang 18.0 peratus (2022: 34.5%). Prestasi subsektor ini disokong oleh peningkatan pelancong asing seramai 28.2 juta orang pada tahun 2023. Sebaliknya, sektor Pembuatan dan sektor Pembinaan merosot masing-masing 3.2 peratus (2022: 0.7%) dan 0.6 peratus (2022: -2.4%). Dari sudut permintaan, Perbelanjaan penggunaan swasta meningkat 7.1 peratus berbanding 6.2 peratus pada tahun sebelumnya. Sebaliknya, Perbelanjaan penggunaan kerajaan merosot 4.6 peratus berbanding

pertumbuhan marginal 0.1 peratus pada tahun 2022 (NESDC, 2024).

Jumlah dagangan Thailand pada tahun 2023 merekodkan penguncupan 2.4 peratus dengan nilai USD574.3 juta berbanding pertumbuhan 9.2 peratus (USD588.5 juta) pada tahun sebelumnya. Nilai eksport bernilai USD284.6 juta, merosot 1.0 peratus berbanding peningkatan 5.7 peratus dengan nilai USD287.4 juta pada tahun sebelumnya. Import turut menguncup 3.7 peratus dengan nilai USD289.8 juta berbanding pertumbuhan 12.8 peratus (USD301.0 juta) pada tahun 2022. Ini menyebabkan Thailand mengalami defisit dagangan bernilai USD5.2 juta pada tahun 2023 (*Ministry of Commerce (MOC)*, 2024).

NESDC 2024 melaporkan bilangan tenaga buruh di Thailand meningkat kepada 40.4 juta orang atau 1.4 peratus pada tahun 2023 berbanding 39.9 juta orang pada tahun 2022. Sementara itu, jumlah penduduk bekerja mencapai 39.9 juta orang, meningkat 1.8 peratus berbanding 39.2 juta orang pada tahun sebelumnya. Ini menyumbang kepada kadar pengangguran yang lebih rendah, iaitu 1.0 peratus berbanding 1.3 peratus (527.0 ribu orang) pada tahun 2022.

1.9%
Pertumbuhan
KDNK Thailand
pada tahun 2023

Menurut MOC 2024, inflasi di Thailand bertumbuh perlahan kepada 1.2 peratus berbanding 6.1 peratus pada tahun 2022. Inflasi yang lebih rendah ini disebabkan oleh langkah pengurangan kos sara hidup yang dilaksanakan oleh kerajaan. Inflasi Thailand pada Disember 2023 direkodkan pada kadar negatif 0.8 peratus dan merupakan negara yang mempunyai kadar terendah di kalangan tujuh negara ASEAN (Laos, Filipina, Singapura, Viet Nam, Indonesia dan Malaysia).

Singapura

Singapura yang merupakan antara pemain utama dalam ekonomi ASEAN merekodkan pertumbuhan sederhana 1.1 peratus pada tahun 2023 berbanding tahun sebelumnya (3.8%) seperti yang dilaporkan oleh *Ministry of Trade and Industry Singapore* (MTI), 2024. Prestasi ini dipengaruhi oleh kemerosotan sektor Pembuatan iaitu 4.3 peratus berbanding pertumbuhan 2.7 peratus pada tahun 2022. Walau bagaimanapun, sektor Pembinaan merekodkan peningkatan 5.2 peratus berbanding 4.6 peratus pada tahun 2022. Seterusnya, sektor Perkhidmatan bertumbuh 2.3 peratus, menyederhana berbanding 5.1 peratus pada tahun sebelumnya dipengaruhi oleh subsektor Perdagangan borong yang berkembang marginal 0.8 peratus (2022: 4.0%), Perdagangan runcit, 1.3 peratus (2022: 8.5%) dan Perkhidmatan makanan & minuman, 4.1 peratus (2022: 15.4%). Selain itu, Perbelanjaan penggunaan Singapura bertumbuh 3.5 peratus (2022: 5.5%) didorong oleh kedua-dua penggunaan Awam dan Swasta. Penggunaan Awam meningkat 2.6 peratus berbanding penguncupan 1.9 peratus pada tahun 2022 manakala penggunaan swasta berkembang sederhana 3.8 peratus (2022: 8.2%) (MTI, 2024).

Jumlah dagangan barangan Singapura pada tahun 2023 merosot 11.7 peratus dengan nilai USD1.2 trilion berbanding pertumbuhan memberangsangkan 17.7 peratus pada tahun 2022 (USD1.4 trilion). Eksport barangan menguncup 10.1 peratus (2022: 15.6%) dipengaruhi oleh kedua-dua eksport domestik minyak dan bukan minyak masing-masing merosot 14.2 peratus (2022: 52.4%) dan 13.1 peratus (2022: 3.0%). Import barangan turut merosot 13.4 peratus berbanding 20.1 peratus pada tahun 2022 disebabkan oleh import minyak yang menguncup 19.0 peratus, penurunan mendadak berbanding pertumbuhan 43.9 peratus pada tahun 2022. Import bukan minyak turut merosot 11.9 peratus pada tahun 2023 (2022: 14.6%). Pada tempoh sama, jumlah dagangan perkhidmatan menyusut 3.8 peratus dengan nilai USD837.0 bilion berbanding peningkatan 22.4 peratus (USD871.0 bilion) pada tahun 2022.

Beralih ke pasaran buruh, *Ministry of Manpower Singapore* melaporkan kadar penyertaan tenaga buruh mencatatkan 68.6 peratus pada tahun 2023 berbanding 70.0 peratus pada tahun 2022. Jumlah tenaga buruh yang bekerja berkurang sebanyak 1.8 ribu orang kepada 2.44 juta orang dengan nisbah guna tenaga sebanyak 82.6 peratus berbanding 82.7 peratus pada tahun 2022. Meskipun begitu, kadar pengangguran di Singapura bertambah baik dengan mencatatkan penurunan kepada 1.9 peratus berbanding 2.1 peratus pada tahun 2022. Kadar pengangguran yang lebih baik ini disokong oleh kedua-dua kategori pekerjaan PMETs (Profesional, pengurusan, eksekutif & teknikal) dan bukan PMETs. Kadar pengangguran bagi pekerjaan bukan PMETs berkurang 0.8 peratus kepada 3.6 peratus (2022: 4.4%) disokong oleh pemulihan dalam aktiviti pelancongan yang

mewujudkan peluang pekerjaan khususnya dalam sektor Perkhidmatan makanan & minuman dan Perdagangan runcit. Kadar pengangguran bagi pekerjaan PMETs juga turut berkurang kepada 2.4 peratus (2022: 2.6%) pada tahun 2023.

Kadar inflasi di Singapura meningkat 4.8 peratus, lebih rendah berbanding 6.1 peratus pada tahun 2022 (MTI, 2024). Kumpulan Pengangkutan mencatatkan peningkatan 6.3 peratus (2022: 16.4%) disebabkan oleh kenaikan harga kereta, cukai jalan dan tambang bas & kereta api. Walau bagaimanapun, pengurangan harga petrol dan tambang penerbangan dilihat mengimbangi prestasi kumpulan ini. Selain itu, kumpulan Rekreasi & budaya meningkat 6.1 peratus berbanding 4.3 peratus pada tahun 2022 disebabkan oleh kenaikan kos bagi pelancongan dan perkhidmatan rekreasi & kebudayaan. Bagi memastikan ekonomi Singapura kekal stabil, *Monetary Authority of Singapore* (MAS) yang merupakan bank pusat Singapura telah melaksanakan dasar monetari bagi mengekalkan kestabilan harga yang kondusif dalam usaha mencapai pertumbuhan ekonomi yang mampan. MAS juga mengekalkan kadar pertukaran dolar Singapura bagi mengurangkan inflasi import selain membantu membendung tekanan kos domestik.

Filipina

Menurut *Philippine Statistics Authority* (PSA) 2024, ekonomi Filipina bertumbuh 5.5 peratus pada tahun 2023 berbanding 7.6 peratus pada tahun sebelumnya. Pertumbuhan ini disokong oleh sektor Pertanian, perhutanan dan perikanan yang meningkat 1.2 peratus berbanding 0.5 peratus pada tahun 2022. Sektor Perlombongan & pengkuarian, Pembuatan dan Pembinaan turut mencatatkan peningkatan tetapi lebih perlahan daripada tahun 2022 masing-masing

4.8%
Kadar inflasi di
Singapura pada
tahun 2023

2.0 peratus (2022: 5.3%), 1.3 peratus (2022: 4.9%) dan 8.8 peratus (2022: 12.1%). Seterusnya, sektor Perkhidmatan berkembang 7.1 peratus (2022: 9.2%) dipacu oleh subsektor Penginapan & perkhidmatan makanan dan Pengangkutan & penyimpanan yang meningkat dua digit masing-masing 23.2 peratus dan 13.0 peratus pada tahun 2023. Meneliti dari sudut perbelanjaan, Perbelanjaan penggunaan akhir isi rumah meningkat 5.6 peratus berbanding 8.3 peratus pada tahun sebelumnya. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan pula berkembang 0.6 peratus berbanding peningkatan 5.1 peratus pada tahun 2022.

Jumlah perdagangan di Filipina pada tahun 2023 merekodkan USD199.5 bilion, merosot 8.0 peratus setelah merekodkan peningkatan 13.2 peratus dengan nilai USD216.8 bilion pada tahun sebelumnya. Aktiviti eksport menguncup 7.6 peratus dengan nilai USD73.5 bilion pada tahun 2023. Produk elektronik mencatatkan nilai eksport tertinggi dengan nilai USD41.9 bilion diikuti Barangan pembuatan lain (USD3.9 bilion). Amerika Syarikat merupakan destinasi eksport utama pada tahun 2023 berjumlah USD11.5 bilion,

menyumbang 15.7 peratus kepada jumlah eksport di Filipina. Dalam pada itu, barangan import bernilai USD125.9 bilion, turut merosot pada kadar 8.2 peratus. Penurunan ini dipengaruhi oleh pengurangan import produk elektronik dengan nilai USD26.6 bilion berbanding USD32.8 bilion pada tahun sebelumnya.

Kadar penyertaan tenaga buruh dan nisbah guna tenaga di Filipina meningkat berbanding tahun sebelumnya. Kadar penyertaan tenaga buruh mencatatkan 64.9 peratus (2022: 64.7%) manakala nisbah guna tenaga meningkat kepada 95.7 peratus (2022: 94.6%). Ini sekali gus mengurangkan kadar pengangguran kepada 4.3 peratus berbanding 5.4 peratus pada tahun 2022. Kerajaan komited untuk melaksanakan lebih banyak strategi yang akan mempertingkatkan tenaga kerja dan memperbaiki pasaran pekerjaan. Contohnya adalah pelaksanaan *Corporate Recovery and Tax Incentives for Enterprises (CREATE) Act* oleh Kementerian Kewangan Filipina (DOF) untuk menarik lebih banyak pelaburan strategik ke dalam negara. Sementara itu, DOF turut mempertingkatkan kecekapan pentadbiran cukai bagi menyediakan pelbagai dana dan program pembangunan modal insan lain yang akan meningkatkan peluang pekerjaan yang berkualiti bagi rakyat Filipina.

Filipina mencatatkan kadar inflasi 6.0 peratus pada tahun 2023, lebih tinggi berbanding 5.8 peratus pada tahun 2022. Ini dipengaruhi oleh peningkatan harga bagi kumpulan Makanan & minuman bukan alkohol dan Minuman alkohol & tembakau masing-masing 7.9 peratus (2022: 5.9%) dan 10.7 peratus (2022: 7.9%). Selain itu, kumpulan Restoran &

perkhidmatan penginapan turut mencatatkan peningkatan 7.4 peratus (2022: 4.1%) diikuti Pakaian & kasut, 4.8 peratus (2022: 2.6%). Sebaliknya, kumpulan Pengangkutan mereda kepada 1.6 peratus pada tahun 2023 berbanding 12.9 peratus pada tahun sebelumnya. Menurut *National Economic and Development Authority (NEDA)*, antara langkah kerajaan bagi memastikan bekalan makanan mencukupi dan mencegah lonjakan harga komoditi adalah dengan mengurangkan kadar tarif bagi komoditi pertanian utama seperti daging babi, jagung dan beras.

Viet Nam

Persekitaran luaran yang mencabar dan permintaan domestik yang kian lemah membawa kepada kelembapan dalam pertumbuhan ekonomi di Viet Nam dengan mencatatkan pertumbuhan perlahan 5.1 peratus pada tahun 2023 berbanding 8.1 peratus pada tahun sebelumnya (*General Statistic Office (GSO) 2024*). Prestasi ini dipengaruhi oleh pertumbuhan lebih perlahan dalam semua sektor ekonomi. Sektor Perkhidmatan bertumbuh 6.8 peratus (2022: 10.0%) serta sektor Perindustrian dan pembinaan bertumbuh 3.0 peratus (2022: 7.8%) manakala sektor Pertanian, perhutanan dan perikanan meningkat 3.8 peratus (2022: 3.4%). Dalam memastikan ekonomi negara ini kekal berdaya tahan, Bank Pusat Viet Nam komited mempertingkatkan pertumbuhan ekonomi dengan mengurangkan kadar polisi sebanyak empat kali serta mengurangkan kadar pembiayaan semula dan kadar diskaun masing-masing sebanyak 150 mata asas terkumpul.

Prestasi ekonomi yang perlahan ini turut dipamerkan melalui prestasi dagangan Viet Nam yang merupakan antara hab eksport Asia Tenggara, turut mengalami kelembapan permintaan luar negara apabila jumlah dagangannya menguncup 6.6 peratus (USD683.0 bilion) berbanding peningkatan 9.3 peratus dengan nilai USD7,321.3 bilion pada tahun 2022. Aktiviti eksport barangan mencapai USD355.5 bilion, merosot 4.4 peratus berbanding 10.7 peratus (USD371.7 bilion) pada tahun sebelumnya.

Tenaga buruh yang berumur 15 tahun dan ke atas mencatatkan 52.4 juta orang dengan kadar penyertaan tenaga buruh mencapai 68.9 peratus pada tahun 2023. Jumlah individu bekerja adalah seramai 51.3 juta orang, meningkat 1.4 peratus pada tahun 2023. Selain itu, dalam sektor ekonomi, bilangan orang yang bekerja dalam sektor Pertanian, perhutanan dan perikanan berjumlah 13.8 juta orang, sektor Perindustrian dan pembinaan seramai 17.2 juta orang manakala dalam sektor Perkhidmatan ialah 20.3 juta orang. Kadar pengangguran pula semakin baik, iaitu 2.28 peratus pada tahun 2023 berbanding 2.32 peratus pada tahun 2022. Sementara itu, dari sudut gaji dan upah, purata pendapatan bulanan pada tahun 2023 mencecah VND7.1 juta iaitu peningkatan sebanyak 6.9 peratus berbanding tahun sebelumnya. Walau bagaimanapun, terdapat kenaikan gaji minimum sebanyak 6.0 peratus yang dijadualkan pada Julai 2024, sekali gus dijangka memberi impak kepada perbelanjaan domestik negara ini.

Kadar inflasi di Viet Nam meningkat 3.3 peratus pada tahun 2023 berbanding 3.2 peratus pada tahun sebelumnya. Peningkatan ini disebabkan oleh kumpulan Pendidikan, 7.4 peratus (2022: 1.4%). Selain itu, kumpulan Makanan & bahan makanan dan Perumahan & bahan binaan turut menunjukkan peningkatan masing-masing 6.9 peratus (2022: 1.6%) dan 6.6 peratus (2022: 3.1%). Kerajaan Viet Nam mengambil langkah proaktif bagi memastikan kestabilan harga untuk mengelakkan kesan negatif kenaikan harga ini terhadap pembangunan sosioekonomi negara.

Rumusan

Secara keseluruhan, ekonomi global sedang bergelut dengan keseimbangan antara pemulihan pasca-pandemik, kawalan ketat dasar monetari bagi menangani cabaran inflasi, perubahan dalam sektor tenaga dan iklim. Pada masa sama, ketegangan geopolitik turut mengakibatkan ekonomi global meruncing sekali gus melemahkan perdagangan akibat gangguan rantai bekalan serta ketegangan perdagangan. Ketidaktentuan cabaran ekonomi global ini telah memberi kesan kepada pertumbuhan ekonomi dunia yang sederhana iaitu 3.3 peratus (2022: 3.5%). Pertumbuhan sederhana ini disebabkan oleh pertumbuhan yang perlahan bagi negara maju iaitu sebanyak 1.7 peratus (2022: 2.6%), Kawasan Euro, 0.5 peratus (2022: 3.4%) dan ASEAN-5, 4.1 peratus (2022: 5.5%) menerusi WEO, July 2024.

KEDUDUKAN MALAYSIA DI PERINGKAT GLOBAL

DAYA SAING GLOBAL (GLOBAL COMPETITIVENESS RANKING) 2023

Kedudukan Malaysia dalam Daya Saing Global 2023 meningkat lima anak tangga di kedudukan ke-27 berbanding ke-32 pada tahun 2022 dengan nilai skor 75.75 (2022: 68.79). Penambahbaikan kedudukan ini merupakan kesan daripada usaha Malaysia mengukuhkan asas ekonomi, dasar dan inisiatif dalam meletakkan negara sebagai destinasi pilihan untuk pelaburan, perniagaan serta perdagangan.

Menurut laporan *World Competitiveness 2023* yang diterbitkan oleh *International Institute for Management Development*, Denmark masih menduduki tangga pertama daya saing global pada 2023, diikuti Ireland di kedudukan kedua, naik sembilan anak tangga (2022: ke-11) dan Switzerland di kedudukan ketiga, namun turun satu anak tangga (2022: ke-2) (Jadual 1.2).

Jadual 1.2 Kedudukan Daya Saing Global (*World Competitiveness Ranking*) negara terpilih, 2022 dan 2023

Negara	2022		2023	
	Kedudukan	Skor	Kedudukan	Skor
Denmark	1	100.00	1	100.00
Ireland	11	89.52	2	99.71
Switzerland	2	98.92	3	99.13
Singapura	3	98.11	4	97.44
Belanda	6	94.29	5	95.58
Taiwan	7	93.13	6	93.11
Hong Kong	5	94.89	7	92.05
Sweden	4	97.71	8	91.86
Amerika Syarikat	10	89.88	9	91.14
Emiriah Arab Bersatu (UAE)	12	88.67	10	90.52
Kanada	14	87.23	15	88.21
China	17	83.94	21	82.10
Jerman	15	85.68	22	80.47
Malaysia	32	68.79	27	75.75
Republik Korea	27	75.56	28	75.71
United Kingdom	23	78.45	29	75.48
Perancis	28	74.34	33	71.05
Jepun	34	66.62	35	67.84
Sepanyol	36	66.18	36	67.22

Sumber: IMD World Competitiveness Booklet, 2023

INDEKS KEAMANAN GLOBAL (GLOBAL PEACE INDEX) 2023

Indeks Keamanan Global diukur berdasarkan 23 petunjuk yang dinilai dari skala 1 hingga 5 yang mana skala yang lebih rendah menunjukkan tahap keamanan yang tinggi dalam sesebuah negara. Aspek yang diukur antaranya adalah tahap konflik antarabangsa dan domestik yang sedang berlangsung, tahap keselamatan dan kawalan sosial serta tahap ketenteraan.

Merujuk laporan Indeks Keamanan Global (*Global Peace Index 2023*) yang diterbitkan oleh *Institute for Economics & Peace*, Malaysia mencapai skor 1.005 bagi tahap konflik antarabangsa dan domestik yang sedang berlangsung dan skor 1.180 bagi tahap

ketenteraan, menunjukkan keamanan yang tinggi kerana berada di skala paling rendah iaitu skala 1.

Ini meletakkan Malaysia di kedudukan ke-19, jatuh satu anak tangga berbanding ke-18 pada tahun 2022. Walau bagaimanapun Malaysia masih antara 20 negara paling aman di dunia dan kedua paling aman dalam negara-negara ASEAN selepas Singapura.

Di samping itu, Iceland masih menduduki tangga pertama, diikuti Denmark di kedudukan kedua, naik dua anak tangga (2022: ke-4) dan Ireland turut mengekalkan kedudukan di tangga ke-3 dalam Indeks Keamanan Global pada tahun 2023. (**Jadual 1.3**).

Jadual 1.3 Kedudukan Indeks Keamanan Global (*Global Peace Index*) negara terpilih, 2022 dan 2023

Negara	2022		2023	
	Kedudukan	Skor	Kedudukan	Skor
Iceland	1	1.107	1	1.124
Denmark	4	1.296	2	1.31
Ireland	3	1.288	3	1.312
New Zealand	2	1.269	4	1.313
Austria	5	1.3	5	1.316
Singapura	9	1.326	6	1.332
Portugal	6	1.301	7	1.333
Slovenia	7	1.316	8	1.334
Jepun	10	1.336	9	1.336
Switzerland	11	1.357	10	1.339
Kanada	12	1.389	11	1.35
Czechia	8	1.318	12	1.379
Finland	14	1.439	13	1.399
Croatia	15	1.44	14	1.45
Jerman	16	1.462	15	1.456
Belanda	21	1.522	16	1.49
Bhutan	19	1.481	17	1.496
Hungary	13	1.411	18	1.508
Malaysia	18	1.471	19	1.513
Belgium	22	1.526	20	1.523

Sumber: *Global Peace Index 2023, Institute for Economics & Peace*

INDEKS KETERANGKUMAN KEWANGAN GLOBAL (GLOBAL FINANCIAL INCLUSION INDEX) 2023

Menurut Bank Dunia, Keterangkuman Kewangan atau (*Financial Inclusion*) didefinisikan sebagai *individuals and business having access to useful and affordable financial products and services that meet their needs*. Indeks Keterangkuman Kewangan Global dilaksanakan untuk mengukur sejauh mana pasaran di dunia menyediakan akses yang diperlukan berdasarkan tiga teras iaitu sokongan daripada kerajaan, majikan dan sistem kewangan.

Kedudukan Malaysia dalam Indeks Keterangkuman Kewangan Global pada tahun 2023 adalah di tangga ke-18 daripada

42 buah negara iaitu meningkat dua anak tangga berbanding tahun 2022 (ke-20). Peningkatan kedudukan ini diterajui oleh teras sokongan daripada kerajaan dan sistem kewangan yang masing-masing meningkat kepada kedudukan ke-22 dan ke-17 pada tahun 2023 berbanding ke-24 dan ke-23 pada tahun 2022. Selain itu, bagi teras sokongan daripada majikan pula masih mengekalkan kedudukan yang sama iaitu di tempat ke-5.

Singapura kekal menduduki tangga pertama pada 2023, diikuti Hong Kong di tempat ke-2 iaitu naik dua anak tangga (2022: ke-4) seperti yang dipaparkan dalam **Jadual 1.4** (*Global Financial Inclusion Index, 2023, Principle Financial Group*).

Jadual 1.4 Kedudukan Indeks Keterangkuman Kewangan Global 2023 (*Global Financial Inclusion Index*) negara terpilih, 2022 dan 2023

Negara	2022		2023	
	Kedudukan	Skor	Kedudukan	Skor
Singapura	1	68.9	1	73.9
Hong Kong	4	65.2	2	71.1
Switzerland	8	63.4	3	68.4
Amerika Syarikat	2	67.1	4	66.2
Sweden	3	65.2	5	65.5
Denmark	6	63.9	6	65.3
United Kingdom	14	56.9	7	60.8
Norway	9	63.1	8	59.4
Australia	7	63.6	9	58.9
Thailand	19	49.9	10	58.8
Finland	5	64.6	11	58.1
Belanda	10	59.8	12	57.0
Korea Selatan	27	44.0	13	55.1
Kanada	11	59.2	14	53.8
Israel	13	57.1	15	53.7
New Zealand	12	58.2	16	53.6
Viet Nam	30	41.1	17	53.1
Malaysia	20	49.6	18	52.8
China	17	53.1	19	51.5
Taiwan	16	53.5	20	49.4

Sumber: *Global Financial Inclusion Index 2023, Principle Financial Group dan World Bank*

INDEKS PRESTASI LOGISTIK (LOGISTIC PERFORMANCE INDEX) 2023

Kedudukan Malaysia bagi Indeks Prestasi Logistik 2023 yang diterbitkan oleh laporan *The Connecting To Compete 2023 : Trade Logistics in the Global Economy* melonjak 15 anak tangga di kedudukan ke-26 berbanding di kedudukan ke-41 pada tahun 2018 dengan nilai indeks skor 3.6 (2018: 3.2). Indeks Prestasi Logistik ini membolehkan perbandingan prestasi logistik perdagangan dibuat antara 139 negara terpilih. Ia digunakan sebagai penanda aras bagi membantu negara-negara mengenalpasti cabaran dan

peluang yang dihadapi bagi meningkatkan prestasi logistik perdagangan negara.

Singapura menduduki tempat pertama keseluruhan dengan kenaikan enam anak tangga (2018: ke-7) diikuti Finland di kedudukan kedua, naik lapan anak tangga (2018: ke-10) dan Denmark di kedudukan ketiga, dengan menaiki lima anak tangga (2018: ke-8) seperti yang ditunjukkan pada **Jadual 1.5**. Selain itu, Singapura kekal menduduki tangga pertama dalam negara-negara ASEAN disusuli oleh Malaysia, Thailand, Filipina dan Viet Nam.

Jadual 1.5 Kedudukan Indeks Prestasi Logistik (Logistic Performance Index) negara terpilih, 2018 dan 2023

Negara	2018		2023	
	Kedudukan	Skor	Kedudukan	Skor
Singapura	7	4.0	1	4.3
Finland	10	4.0	2	4.2
Denmark	8	4.0	3	4.1
Jerman	1	4.2	3	4.1
Belanda	6	4.0	3	4.1
Switzerland	13	3.9	3	4.1
Austria	4	4.0	7	4.0
Belgium	3	4.0	7	4.0
Kanada	20	3.7	7	4.0
Hong Kong	12	3.9	7	4.0
Sweden	2	4.1	7	4.0
UAE	11	4.0	7	4.0
Perancis	16	3.8	13	3.9
Jepun	5	4.0	13	3.9
Spanyol	17	3.8	13	3.9
Amerika Syarikat	14	3.9	17	3.8
China	26	3.6	19	3.7
United Kingdom	9	4.0	19	3.7
Malaysia	41	3.2	26	3.6
Thailand	32	3.4	34	3.5

Sumber: *The Connecting To Compete 2023 : Trade Logistics in the Global Economy*, Booklet, The World Bank, 2023

INDEKS KESEDIAAN RANGKAIAN (NETWORK READINESS INDEX) 2023

Merujuk laporan *Network Readiness Index*, Malaysia menduduki tangga ke-40 dalam Indeks Kesiediaan Rangkaian 2023, turun empat anak tangga berbanding kedudukan ke-36 pada tahun 2022 dengan pencapaian nilai skor 56.72 (2022: 60.58). Indeks Kesiediaan Rangkaian adalah antara indeks global terkemuka yang mengukur mengenai aplikasi dan impak teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) terhadap ekonomi di seluruh dunia.

Indeks ini mempunyai beberapa komponen utama antaranya ialah teknologi, tadbir urus, ekonomi dan *Sustainable Development Goals*

(SDG). Secara keseluruhannya, terdapat 58 variabel yang diambil kira dalam penilaian indeks skor ini.

Amerika Syarikat dan Singapura masih mengekalkan kedudukan pada tahun 2023 iaitu masing-masing di tangga pertama dan kedua. Manakala, Finland berada di tangga ketiga (2022: ke-7) (**Jadual 1.6**). Di samping itu, di kalangan negara berpendapatan sederhana tinggi (*Upper-middle-income*) Malaysia berada di kedudukan ketiga di bawah negara China dan Rusia. Manakala, di kalangan negara-negara ASEAN, Singapura berada di kedudukan pertama, diikuti Malaysia (ke-40) dan Thailand (ke-42).

Jadual 1.6 Kedudukan Indeks Kesiediaan Rangkaian (*Network Readiness Index*) negara terpilih, 2022 dan 2023

Negara	2022		2023	
	Kedudukan	Skor	Kedudukan	Skor
Amerika Syarikat	1	80.30	1	76.91
Singapura	2	79.35	2	76.81
Finland	7	77.90	3	76.19
Belanda	4	78.82	4	76.04
Sweden	3	78.91	5	75.68
Switzerland	5	78.45	6	74.76
Republik Korea	9	75.95	7	74.48
Denmark	6	78.26	8	74.06
Jerman	8	76.11	9	74.00
United Kingdom	12	73.41	10	72.75
Jepun	13	73.09	13	71.06
Perancis	16	72.19	15	70.17
China	23	68.83	20	67.31
New Zealand	19	70.32	23	65.96
Hong Kong	30	65.40	25	65.01
Portugal	29	65.63	28	63.08
UAE	28	65.64	30	62.43
Rusia	40	59.54	38	57.27
Malaysia	36	60.58	40	56.72
Thailand	46	56.56	42	55.73

Sumber: *Network Readiness Index 2023, Booklet, Portulans Institute, 2023*

INDEKS PERDAGANGAN MAMPAN (SUSTAINABLE TRADE INDEX) 2023

Malaysia mengekalkan kedudukan ke-14 dalam indeks perdagangan mampan pada tahun 2023 seperti tahun sebelumnya dengan pencapaian nilai skor 58.10. Pengekalan kedudukan ini merupakan kesan daripada kesediaan dan kapasiti Malaysia yang mengambil bahagian dalam sistem perdagangan antarabangsa.

Indeks Perdagangan ini mengukur keupayaan ekonomi sesebuah negara melalui perdagangan antarabangsa. Dalam kategori ini, skor ekonomi diambil kira dari segi hubungan antara sistem perdagangan dan pertumbuhan ekonomi. Faktor sosial juga penting dalam kapasiti ekonomi kerana pembangunan modal insan seperti pendidikan

dan standard buruh akan menggalakkan persekitaran berdagang.

Menurut laporan Index Perdagangan Mampan (*Sustainable Trade Index*) yang diterbitkan oleh *International Institute for Management Development*, New Zealand menduduki tangga pertama indeks perdagangan pada 2023 dengan pencapaian nilai skor 100.00 (2022: 100.00), diikuti United Kingdom di kedudukan kedua dengan pencapaian nilai skor 96.50 (2022: 91.60). Dari kategori negara ASEAN, Singapura mendahului carta dengan kedudukan di tangga ke-3, naik dua anak tangga (2022: ke-5), diikuti Filipina di tangga ke-12 (2022: ke-12), Viet Nam di tangga ke-13, naik tujuh anak tangga (2022: ke-20) dan Malaysia kekal di tangga ke-14 (**Jadual 1.7**).

Jadual 1.7 Kedudukan Indeks Perdagangan Mampan (*Sustainable Trade Index*) negara terpilih, 2022 dan 2023

Negara	2022		2023	
	Kedudukan	Skor	Kedudukan	Skor
New Zealand	1	100.00	1	100.00
United Kingdom	2	91.60	2	96.50
Singapura	5	72.80	3	94.10
Hong Kong	3	74.80	4	85.60
Australia	6	63.10	5	84.50
Republik Korea	8	60.80	6	84.20
Kanada	7	54.10	7	82.10
Jepun	4	85.20	8	79.30
Amerika Syarikat	9	57.60	9	77.20
Taiwan	10	41.60	10	65.90
Chile	11	74.40	11	64.40
Filipina	12	85.00	12	61.40
Viet Nam	20	58.50	13	58.80
Malaysia	14	68.10	14	58.10
Mexico	16	87.50	15	53.80
China	13	64.40	16	50.10
Thailand	15	54.40	17	50.10
Kemboja	17	80.60	18	49.40
Indonesia	18	71.30	19	49.10
Ecuador	19	57.40	20	38.50

Sumber: *Sustainable Trade Index*, IMD, World Competitiveness Centre, 2023

EASE OF DOING BUSINESS, 2020

Malaysia berjaya memperbaiki kedudukan ke tangga ke-12 dalam *Ease of Doing Business* pada tahun 2020 berbanding kedudukan ke-15 pada tahun 2019 dengan pencapaian nilai skor 81.5 (2019: 80.6). Penambahbaikan kedudukan ini merupakan kesan daripada penanda aras Malaysia dalam memberi perkhidmatan yang baik dalam bidang perniagaan dan inisiatif dalam menjadikan negara sebagai pusat pembangunan ekonomi yang terbaik.

Menelusuri laporan *Doing Business* yang diterbitkan oleh *World Bank Group*, New Zealand masih menduduki tangga pertama diikuti Singapura yang mengekalkan kedudukan di tangga kedua, dan Hong Kong

di kedudukan ketiga, naik satu anak tangga (2019: ke-4) (**Jadual 1.8**).

Bagi kategori Negara ASEAN, Singapura mendahului carta di kedudukan ke-2 dengan nilai skor 86.2 (2019: 85.2), diikuti Malaysia di kedudukan ke-12 (2019: ke-15), dan Thailand di kedudukan ke-21 (2019: ke-27).

Saban tahun Malaysia berjaya mengekalkan persekitaran mesra perniagaan. Contohnya sektor kewangan dan perbankan Malaysia yang mampan, dasar mesra perniagaan, infrastruktur sedia ada dan sokongan kemudahan kerajaan menjadikan Malaysia berada di kedudukan yang baik untuk berfungsi sebagai pusat perdagangan dunia.

Jadual 1.8 *Ease of Doing Business* negara terpilih, 2019 dan 2020

Negara	2019		2020	
	Kedudukan	Skor	Kedudukan	Skor
New Zealand	1	86.6	1	86.8
Singapura	2	85.2	2	86.2
Hong Kong	4	84.2	3	85.3
Denmark	3	84.6	4	85.3
Republik Korea	5	84.1	5	84.0
Amerika Syarikat	8	82.8	6	84.0
Georgia	6	83.3	7	83.7
United Kingdom	9	82.7	8	83.5
Norway	7	83.0	9	82.6
Sweden	12	81.3	10	82.0
Lithuania	14	80.8	11	81.6
Malaysia	15	80.6	12	81.5
Mauritius	20	79.6	13	81.5
Australia	18	80.1	14	81.2
Taiwan	13	80.9	15	80.9
UAE	11	81.3	16	80.9
Macedonia Utara	10	81.6	17	80.7
Estonia	16	80.5	18	80.6
Latvia	19	79.6	19	80.3
Thailand	27	78.5	21	80.1

Sumber: *Doing Business*, World Bank Group, 2020

PROSPEK EKONOMI GLOBAL 2024

Pelbagai faktor yang kompleks menjadikan prospek pertumbuhan ekonomi global untuk tahun 2024 amat mencabar. Kawalan ketat dasar monetari dan kewangan yang ketara, ketidaktentuan dasar yang berterusan di seluruh dunia, perubahan iklim serta ketidakstabilan harga komoditi merupakan antara cabaran yang dihadapi. Walau bagaimanapun, ekonomi dunia diramal kekal berdaya tahan apabila *International Monetary Fund* (IMF) dalam Laporan *World Economic Outlook* (WEO, July 2024) mengunjurkan KDNK dunia bertumbuh pada kadar 3.2 peratus pada tahun 2024 berbanding peningkatan 3.3 peratus pada tahun sebelumnya. Ekonomi negara maju diramal bertumbuh pada kadar 1.7 peratus, sama seperti tahun sebelumnya. Ekonomi Kawasan Euro pula diunjur meningkat secara marginal 0.9 peratus (2023: 0.5%) manakala EMDE dijangka bertumbuh pada kadar 4.3 peratus berbanding 4.4 peratus pada tahun 2023.

Sementara itu, perdagangan global diunjur bertambah baik pada kadar 3.0 peratus (2023: 0.3%) berikutan peningkatan aktiviti eksport dan import. Aktiviti eksport di negara maju dijangka berkembang sebanyak 2.5 peratus (2023: 0.9%). Begitu juga dengan eksport negara EMDE yang turut diramal pulih kepada 3.7 peratus berbanding penurunan 0.1 peratus pada tahun 2023. Import bagi negara maju pula dijangka berkembang sebanyak 2.0 peratus (2023: -1.0%), manakala import EMDE turut diunjur meningkat 4.9 peratus (2023: 2.0%).

Inflasi global pada tahun 2024 diramal lebih perlahan kepada 5.9 peratus berbanding tahun sebelumnya iaitu 6.7 peratus didorong oleh jangkaan pelaksanaan dasar monetari yang lebih ketat. Ekonomi negara maju dan EMDE masing-masing dijangka mencatat inflasi 2.7 peratus (2023: 4.6%) dan 8.2 peratus

(2023: 8.3%). Unjuran tersebut juga disokong oleh penambahbaikan dalam rantai bekalan global serta penyederhanaan harga tenaga dan makanan.

Beralih kepada pertumbuhan ekonomi, KDNK Amerika Syarikat dijangka berkembang pada kadar 2.6 peratus (2023: 2.5%) didorong oleh peningkatan dalam permintaan. Di samping itu, pelaksanaan langkah rangsangan fiskal secara bersasar, pelarasan kadar faedah dan peningkatan perbelanjaan infrastruktur merupakan strategi yang dilaksanakan untuk merancakkan lagi ekonomi negara ini.

Sementara itu, ekonomi di Kawasan Euro diunjur meningkat daripada 0.5 peratus kepada 0.9 peratus pada tahun 2024. Prestasi lebih baik ini disokong oleh pertumbuhan KDNK negara Jerman yang diramal pulih kepada 0.2 peratus berbanding kejatuhan 0.2 peratus pada tahun sebelumnya. Ini berikutan peningkatan dalam sektor Perindustrian dan peningkatan permintaan oleh rakan dagang utama. Walau bagaimanapun, ekonomi negara-negara utama lain Kawasan Euro diramal bertumbuh lebih perlahan seperti Perancis, 0.9 peratus (2023: 1.1%) manakala Itali, 0.7 peratus (2023: 0.9%) dan Sepanyol, 2.4 peratus (2023: 2.5%).

3.2%
Unjuran pertumbuhan
KDNK dunia pada
tahun 2024

Ekonomi Jepun dijangka bertumbuh perlahan pada kadar 0.7 peratus berbanding 1.9 peratus pada tahun 2023 walaupun melaksanakan dasar monetari dan fiskal. Di samping itu, ekonomi China turut diunjur lebih perlahan akibat berdepan pelbagai cabaran domestik dan antarabangsa. Keyakinan pengguna diramal kekal rendah pada tahun 2024 menyebabkan pengurangan dalam perbelanjaan isi rumah. Selain itu, krisis sektor hartanah yang berterusan dan permintaan luar yang berkurang dijangka memberi kesan

negatif ke atas pelaburan tetap, pengeluaran perindustrian dan eksport. Ianya sekaligus dijangka memperlahankan pertumbuhan KDNK China kepada 5.0 peratus pada tahun 2024 (2023: 5.2%).

Walaupun bagaimanapun, bagi negara ASEAN yang merangkumi lima negara iaitu Indonesia, Malaysia, Filipina, Singapura dan Thailand, KDNK ekonomi rantau ini diunjurkan berkembang lebih baik kepada 4.5 peratus berbanding 4.1 peratus pada tahun 2023.

Jadual 1.9 Perubahan peratusan tahunan KDNK negara terpilih, 2023 dan unjuran 2024

(%)

Negara	2023	Unjuran 2024
Ekonomi Dunia	3.3	3.2
Negara Maju	1.7	1.7
Amerika Syarikat	2.5	2.6
Kawasan Euro	0.5	0.9
Jerman	-0.2	0.2
Perancis	1.1	0.9
Itali	0.9	0.7
Sepanyol	2.5	2.4
Jepun	1.9	0.7
United Kingdom	0.1	0.7
Negara EMDE*	4.4	4.3
China	5.2	5.0
Republik Korea	1.4	2.5
Taiwan	1.3	3.9
ASEAN-5**	4.1	4.5
Singapura***	1.1	2.1
Thailand	1.9	2.9
Filipina	5.5	6.0
Indonesia	5.0	5.0
Viet Nam***	5.0	5.8
Malaysia	3.6	4.4

Sumber: IMF, *World Economic Outlook*, July 2024 dan National Statistics Office (NSO)

* EMDE : Emerging Market and Developing Economies

** ASEAN-5 (Filipina, Indonesia, Malaysia, Singapura dan Thailand)

***IMF, *World Economic Outlook*, April 2024

Nota:

Rujukan yang diambil telah diolah bersesuaian dengan laporan ini.

SENARIO EKONOMI MALAYSIA 2023

EKONOMI MALAYSIA KEKAL BERDAYA TAHAN

Senario 2023 memperlihatkan ketidakstabilan landskap ekonomi global kesan daripada konflik pencerobohan di Eropah, pergolakan geopolitik di Timur Tengah, peningkatan inflasi dan kawalan ketat dasar monetari global. Meskipun begitu, ekonomi Malaysia kekal berdaya tahan dengan mencatatkan pertumbuhan 3.6 peratus (2022: 8.9%) dengan nilai ditambah berjumlah RM1.57 trilion berbanding RM1.51 trilion pada tahun 2022 (Keluaran Dalam Negeri Kasar 2015-2023, DOSM). Pertumbuhan tersebut dipacu oleh peningkatan permintaan domestik, iaitu perbelanjaan penggunaan akhir swasta dan kerajaan yang masing-masing meningkat sebanyak 4.7 peratus dan 3.3 peratus. Ia turut disokong oleh peningkatan dalam pembentukan modal tetap kasar sebanyak 5.5 peratus.

Peningkatan permintaan domestik turut disokong oleh industri pelancongan yang semakin rancak setelah negara beralih ke fasa endemik serta pembukaan semula sempadan antarabangsa negara sejak 1 April 2022. Kerajaan komited dalam memastikan industri pelancongan kembali pulih dengan memperuntukkan sejumlah RM250 juta bagi mempromosi Malaysia sebagai destinasi pelancongan dalam menyasarkan ketibaan pelancong luar kembali ke paras pra-pandemik. Hasilnya, Malaysia menyaksikan peningkatan ketibaan

100.1%
**Peningkatan
bilangan pelancong
pada tahun 2023**

pelancong dari luar negara yang menggalakkan pada tahun 2023. Bilangan pelancong meningkat hampir sekali ganda atau 100.1 peratus, iaitu 20.1 juta orang berbanding 10.1 juta orang yang direkodkan pada tahun 2022. Begitu juga bagi pelancongan domestik, bilangan pelawat domestik turut meningkat kepada 213.7 juta orang atau 24.6 peratus (2022: 171.6 juta orang). Seiring

dengan peningkatan ini, perbelanjaan domestik turut tumbuh pada kadar 32.5 peratus dengan nilai RM84.9 bilion berbanding RM64.1 bilion pada tahun 2022 (Survei Pelancongan Domestik Malaysia 2023, DOSM). Perkembangan ini bukan sahaja merancakkan ekonomi tempatan, khasnya industri berkait pelancongan, malah turut mendorong peningkatan permintaan tenaga buruh, seterusnya menjana pendapatan lebih baik kepada perniagaan mahupun isi rumah.

Pasaran buruh Malaysia pada tahun 2023 terus menunjukkan perkembangan positif. Tenaga buruh berkembang 3.8 peratus dengan mencatatkan 16.4 juta orang atau pertambahan seramai 597.1 ribu orang berbanding 15.8 juta orang pada tahun 2022. Seterusnya, kadar penyertaan tenaga buruh meningkat sebanyak 0.8 mata peratus untuk mencatatkan 70.0 peratus (2022: 69.3%). Bilangan penduduk bekerja turut meningkat kepada 15.8 juta orang berbanding 15.2 juta orang pada tahun 2022. Pada tempoh sama, bilangan penduduk menganggur berkurang daripada 614.5 ribu orang kepada 553.4 ribu orang. Seiring dengan penurunan ini, kadar pengangguran semakin baik, iaitu 3.4 peratus berbanding 3.9 peratus pada tahun sebelum (Laporan Survei Tenaga Buruh 2023, DOSM).

Ketidaktentuan ekonomi global telah memberi kesan kepada aliran perdagangan antarabangsa Malaysia. Laporan Perangkaan Mukhtamad Perdagangan Luar Negeri yang diterbitkan oleh DOSM pada 2024 telah menunjukkan jumlah perdagangan Malaysia pada tahun 2023 bernilai RM2.6 trilion, menguncup 7.3 peratus (2022: RM2.84 trilion). Ini dipengaruhi oleh penguncupan 8.0 peratus aktiviti eksport barangan kepada RM1.43 trilion berbanding 2022 (RM1.55 trilion) kesan daripada permintaan global yang semakin perlahan serta penurunan harga komoditi rentetan daripada ketidakpastian ekonomi dunia. Barangan elektrik & elektronik dan gas

asli cecair merupakan antara eksport produk utama yang terjejas. Aktiviti import turut mencatatkan penyusutan 6.4 peratus, merekodkan RM1.21 trilion pada tahun 2023 berbanding tahun sebelumnya (RM1.29 trilion).

Beralih kepada daya saing negara, berdasarkan *World Competitiveness Yearbook* yang dikeluarkan oleh *International Institute for Management Development*, Malaysia mencatatkan kedudukan ke-27 daripada 64 negara dalam *World Competitiveness Ranking* (WCR) pada tahun 2023, iaitu peningkatan lima anak tangga berbanding tahun 2022 dengan kedudukan ke-32. WCR bukan hanya diukur berdasarkan prestasi KDNK serta produktiviti, namun dinilai melalui beberapa aspek lain, antaranya kecekapan kerajaan, perdagangan dan infrastruktur. Setiap aspek merangkumi 336 kriteria bagi mengukur daya saing sesebuah negara. Peningkatan yang dicapai oleh Malaysia berdasarkan kriteria tersebut memperlihatkan persekitaran ekonomi yang berdaya saing serta menjadikannya antara destinasi pilihan para pelabur asing serta perdagangan antarabangsa. Pencapaian ini didorong oleh kos harga yang kompetitif, infrastruktur yang baik dan dasar cukai yang menggalakkan.

Menurut Lembaga Pembangunan Industri Malaysia (MIDA), jumlah pelaburan yang diluluskan pada tahun 2023 meningkat kepada RM329.5 bilion berbanding RM267.8 bilion pada tahun sebelumnya. Pelaburan ini meliputi sebanyak 5,101 projek dijangka mampu menjana 127,332 peluang pekerjaan baharu. Pelaburan asing menyumbang 57.2 peratus dengan jumlah RM188.4 bilion manakala pelaburan domestik menyumbang 42.8 peratus dengan jumlah pelaburan bernilai RM141.1 bilion (2022: RM104.4 bilion). Singapura merupakan antara negara penyumbang utama pelaburan asing di Malaysia dengan nilai pelaburan sebanyak RM43.7 bilion diikuti Belanda (RM35.5 bilion).

Sektor Perkhidmatan kekal mendominasi pelaburan dengan sumbangan 51.1 peratus diikuti oleh sektor Perkilangan (46.1%) dan sektor Utama (2.8%). Pelaburan yang diluluskan ini meliputi kos projek berkaitan aset tetap, perbelanjaan pra-operasi dan modal kerja. Ia tidak hanya direalisasikan dalam tahun semasa, malahan boleh merentasi tempoh beberapa tahun.

Manakala Pelaburan Langsung Asing (FDI) yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) merujuk kepada pelaburan perniagaan atau aset yang dilakukan oleh individu, syarikat atau entiti dari sesebuah negara ke Malaysia dalam bentuk instrumen kewangan. FDI melibatkan pemilikan ekuiti sekurang-kurangnya 10 peratus yang disusun berdasarkan Manual Imbangan Pembayaran dan Kedudukan Pelaburan Antarabangsa Edisi Keenam (BPM6) oleh Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF). FDI di Malaysia mencatatkan aliran masuk bersih yang lebih rendah sebanyak RM40.4 bilion berbanding RM75.4 bilion pada tahun sebelumnya. Ia didorong oleh sektor Perkhidmatan dengan aliran masuk bersih sebanyak RM35.4 bilion, khususnya dalam Maklumat dan komunikasi; dan aktiviti Kewangan & insurans/takaful. Sementara itu, sektor Pembuatan mencatatkan aliran masuk bersih yang lebih rendah sebanyak RM5.5 bilion, disumbangkan oleh subsektor Elektrik, peralatan pengangkutan dan pembuatan lain; dan subsektor Keluaran mineral bukan logam, logam asas dan keluaran logam rekaan. Aliran FDI utama ke Malaysia adalah dari rantau Asia berjumlah RM54.3 bilion, terutamanya dari Singapura, Hong Kong dan Jepun (Statistik Pelaburan Langsung Asing di Malaysia, 2023, DOSM).

Peralihan fasa Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) menyaksikan era pendigitalan mulai menjadi sebahagian dalam kehidupan harian masyarakat. Menerusi *IMD's World Digital*

Competitiveness Ranking 2023, Malaysia telah menduduki kedudukan ke-33, mengatasi beberapa negara Asia lain termasuk Thailand dan Indonesia. Kedudukan ini diukur melalui keupayaan sesebuah negara dalam penerimaan dan penerokaan teknologi digital yang mendorong transformasi dalam sistem kerajaan, perniagaan dan masyarakat secara umum. Penggunaan teknologi pintar secara meluas menerusi 4IR dapat dilihat menerusi peralihan kepada ekonomi digital terutamanya aktiviti pembelian secara atas talian melalui aplikasi serta laman web membeli belah dan media sosial. Pelaksanaan perintah kawalan pergerakan ekoran penularan COVID-19 telah mengakibatkan pembatasan dalam ekonomi fizikal. Pembatasan ini telah memperluaskan penggunaan e-dompet dalam aktiviti jual beli yang semakin diterima pakai hingga ke saat ini.

Daya tahan ekonomi Malaysia pada tahun 2023 turut didorong oleh pelaksanaan dasar serta langkah yang utuh berasaskan kerangka Ekonomi Madani dalam memastikan ekosistem dan persekitaran perniagaan yang sesuai bagi memudahcara kegiatan ekonomi dan memenuhi keperluan rakyat. Belanjawan 2023 yang bertemakan "Membangun Malaysia Madani" telah memperuntukkan RM388.1 bilion merangkumi perbelanjaan mengurus berjumlah RM289.1 bilion dan perbelanjaan pembangunan berjumlah RM99.0 bilion. Selain itu, dalam usaha menangani kos sara hidup yang semakin meningkat, kerajaan turut komited dalam menyalurkan bantuan kepada rakyat dengan memperuntukkan RM64.0 bilion dalam bentuk subsidi, bantuan dan insentif termasuk bantuan secara tunai di bawah program Sumbangan Tunai Rahmah yang menyasarkan golongan berpendapatan rendah selain pelancaran dua inisiatif di bawah Konsep Payung Rahmah iaitu Menu Rahmah dan Jualan Rahmah.

PERTUMBUHAN EKONOMI MALAYSIA 2023

Ekonomi Malaysia menyederhana kepada 3.6 peratus pada tahun 2023 daripada 8.9 peratus pada tahun sebelumnya (**Carta 1.1**). Prestasi ini dipacu oleh sektor Perkhidmatan dan Pembuatan yang menyumbang 82.6 peratus daripada jumlah Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK). Perbelanjaan penggunaan akhir swasta kekal sebagai komponen terbesar dengan sumbangan sebanyak 60.7 peratus kepada KDNK pada tahun 2023 (**Carta 1.2**).

KDNK Malaysia pada harga semasa berjumlah RM1.82 trilion dan RM1.57 trilion pada harga malar. Berdasarkan prestasi keseluruhan semasa, Pendapatan Negara Kasar per kapita mencatatkan RM53,026 berbanding RM53,121 pada tahun 2022.

Perkhidmatan

Sektor Perkhidmatan berkembang sebanyak 5.1 peratus berbanding 11.0 peratus pada tahun sebelumnya, seperti ditunjukkan di **Carta 1.3**. Prestasi ini disokong oleh pertumbuhan kukuh dalam subsektor utama seperti Perdagangan borong & runcit pada 5.9 peratus (2022: 13.7%), Pengangkutan & penyimpanan pada 13.8 peratus (2022: 29.4%) dan Makanan & minuman dan penginapan pada 7.7 peratus (2022: 34.7%).

Pembuatan

Sektor Pembuatan bertumbuh pada kadar yang lebih perlahan, 0.7 peratus (2022: 8.1%) pada tahun 2023, seperti di **Carta 1.4**. Pertumbuhan sederhana ini dipengaruhi oleh produk berorientasikan domestik seperti Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan pada 3.6 peratus (2022: 15.2%), Pemprosesan makanan pada 5.5 peratus (2022: 7.9%) dan Produk logam yang direka pada 7.0 peratus (2022: 7.0%). Walau bagaimanapun, produk berorientasikan

eksport seperti Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna dan Produk petroleum bertapis masing-masing menyusut 3.0 peratus (2022: 16.7%) dan 2.3 peratus (2022: 5.4%), telah mengurangkan pertumbuhan keseluruhan sektor ini.

Pertanian

Sektor Pertanian meningkat 0.7 peratus pada tahun 2023 berbanding 1.3 peratus pada tahun 2022 (**Carta 1.5**). Peningkatan marginal ini didorong terutamanya oleh subsektor Kelapa sawit dan Ternakan yang masing-masing meningkat 0.2 peratus (2022: 3.8%) dan 0.7 peratus (2022: 0.5%). Walau bagaimanapun, subsektor Getah dan Perhutanan dan pembalakan menyusut, masing-masing 6.6 peratus (2022: -19.7%) dan 9.0 peratus (2022: 0.6%).

Pembinaan

Sektor Pembinaan meningkat 6.1 peratus berbanding 5.1 peratus pada tahun sebelumnya (**Carta 1.6**). Prestasi ini diterajui oleh Kejuruteraan awam, Aktiviti pembinaan pertukangan khas dan Bangunan kediaman, dengan masing-masing mencatatkan peningkatan 14.5 peratus (2022: -0.9%), 6.5 peratus (2022: 6.5%) dan 2.4 peratus (2022: -1.2%). Sebaliknya, Bangunan bukan kediaman menyusut 0.5 peratus (2022: 17.0%).

Perlombongan dan pengkuarian

Sektor Perlombongan dan pengkuarian meningkat 0.5 peratus daripada 3.5 peratus pada tahun 2022, seperti di **Carta 1.7**. Peningkatan ini disumbangkan oleh subsektor Gas asli yang berkembang 0.6 peratus (2022: 5.3%) dan Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan yang meningkat 3.6 peratus (2022: 10.2%). Sementara itu, Minyak mentah & kondensat menurun sebanyak sebanyak 0.4 peratus (2022: -0.3%) pada tahun 2023.

Perbelanjaan penggunaan akhir swasta

Perbelanjaan penggunaan akhir swasta menyederhana kepada 4.7 peratus berbanding 11.3 peratus pada tahun sebelumnya, seperti di **Carta 1.8**. Pertumbuhan sederhana ini dipengaruhi oleh perbelanjaan penggunaan ke atas Pengangkutan, Makanan & minuman bukan alkohol dan Perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain.

Sumbangan perbelanjaan bagi barangan meningkat kepada 60.1 peratus (2022: 58.7%), disumbangkan oleh barangan tidak tahan lama (72.4%) dan barangan tahan lama (17.4%). Sementara itu, sumbangan perbelanjaan ke atas perkhidmatan kepada jumlah perbelanjaan penggunaan swasta berkurang daripada 41.3 peratus kepada 39.9 peratus pada tahun 2023.

Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan

Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan bertumbuh sederhana kepada 3.3 peratus berbanding 5.1 peratus pada tahun sebelumnya (**Carta 1.9**). Perbelanjaan ke atas pendidikan dan pertahanan telah memacu pertumbuhan perbelanjaan kerajaan pada tahun 2023. Walau bagaimanapun, pertumbuhan sederhana bagi perbelanjaan ke atas perkhidmatan awam telah mempengaruhi prestasi keseluruhan perbelanjaan kerajaan.

-8.1%

**Pertumbuhan Eksport
menyusut
pada tahun 2023**

Pembentukan modal tetap kasar

Pembentukan modal tetap kasar (PMTK) mencatatkan pertumbuhan 5.5 peratus (2022: 6.8%), seperti yang digambarkan dalam (**Carta 1.10**). Momentum yang lebih perlahan dalam PMTK adalah disebabkan oleh segmen Jentera & peralatan yang menyederhana 5.2 peratus (2022: 10.2%). Selain itu, Struktur dan Aset lain masing-masing berkembang 6.1 peratus (2022: 4.8%) dan 2.8 peratus (2022: 2.4%) telah mengimbangi pertumbuhan perlahan bagi sektor ini.

Prestasi PMTK disokong sebahagian besarnya oleh sektor Swasta (sumbangan: 77.2%), dengan pertumbuhan 4.6 peratus berbanding 7.2 peratus pada tahun 2022. Sektor Awam turut meningkat kepada 8.6 peratus daripada 5.3 peratus pada tahun sebelumnya.

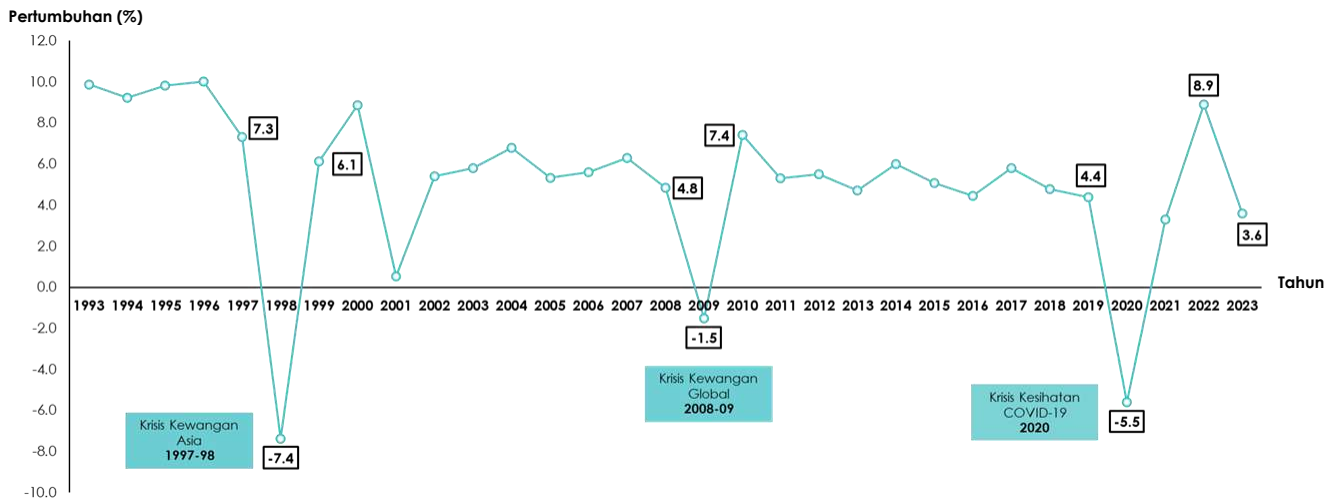
Eksport dan import

Eksport menyusut 8.1 peratus berbanding pertumbuhan kukuh 14.5 peratus pada tahun sebelumnya (**Carta 1.11**). Kejatuhan ini dipengaruhi oleh Eksport barangan dengan penyusutan 12.7 peratus (2022: 11.0%) yang menyumbang 85.3 peratus daripada jumlah Eksport. Sementara itu, Eksport perkhidmatan bertumbuh 33.0 peratus daripada 58.3 peratus pada tahun 2022.

Import turut merosot 7.4 peratus daripada 16.0 peratus pada tahun 2022 (**Carta 1.12**). Penguncupan ini disebabkan Import barangan yang merekodkan penurunan 11.7 peratus (2022: 14.4%). Import barangan menyumbang 80.7 peratus daripada keseluruhan Import.

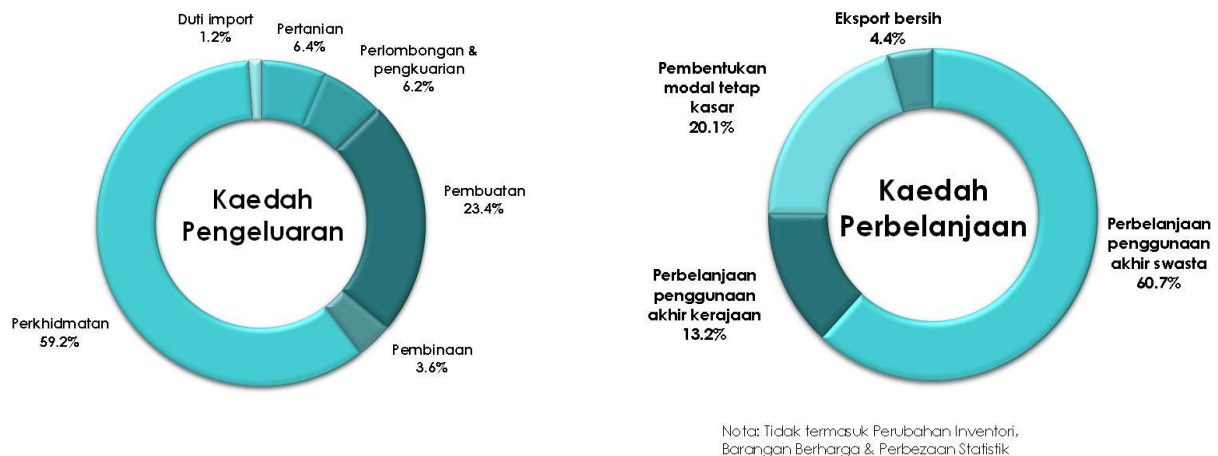
CARTA PERTUMBUHAN EKONOMI MALAYSIA 2023

Carta 1.1 KDNK - Perubahan peratusan tahunan pada harga malar

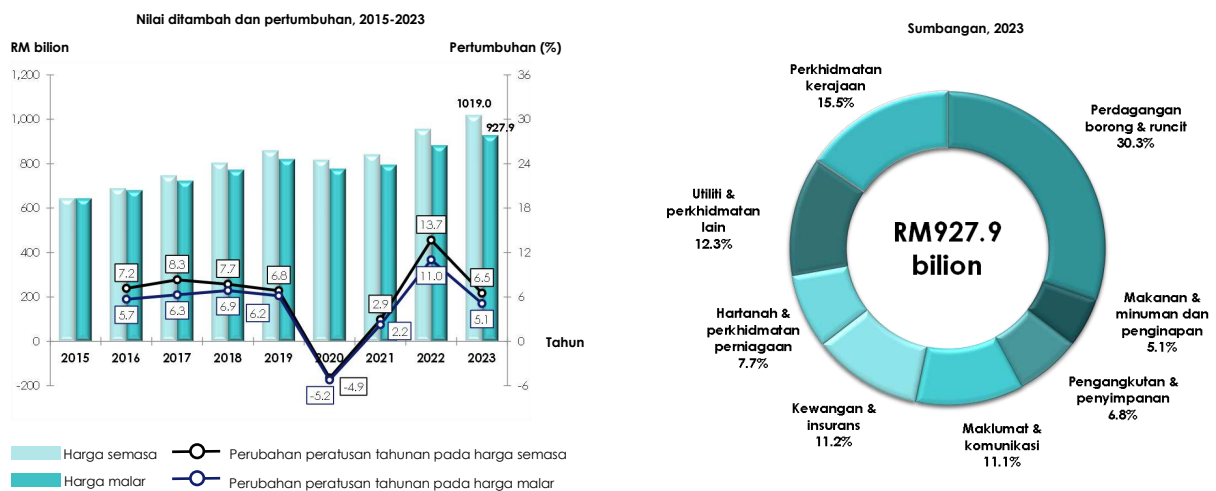

Carta 1.2 KDNK - Sumbangan peratusan pada harga malar

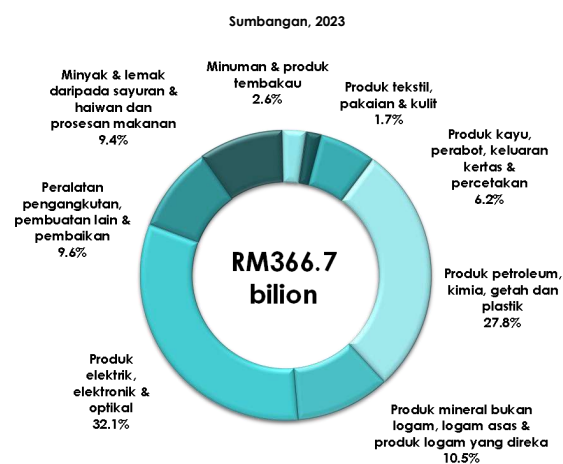
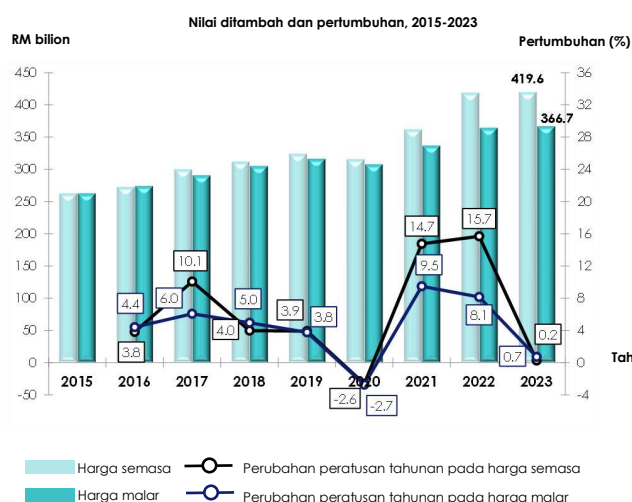
KDNK pada harga malar: RM1,568.0 bilion

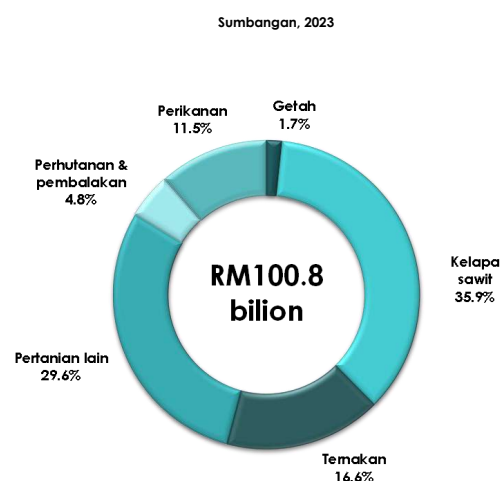
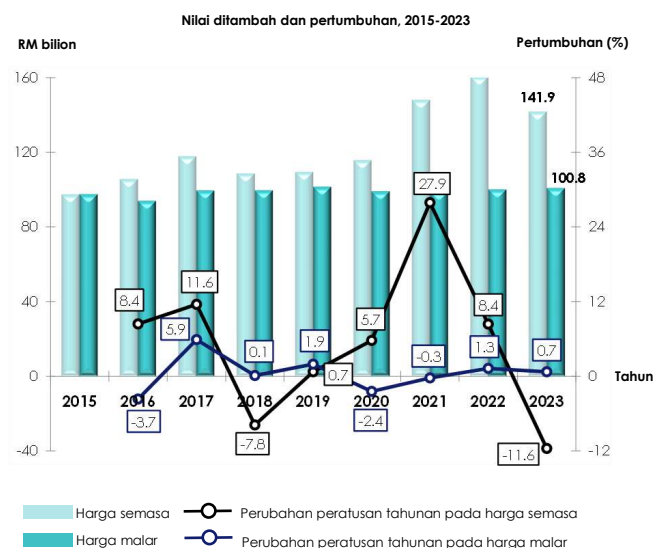
Carta 1.3 Prestasi sektor Perkhidmatan, tahunan

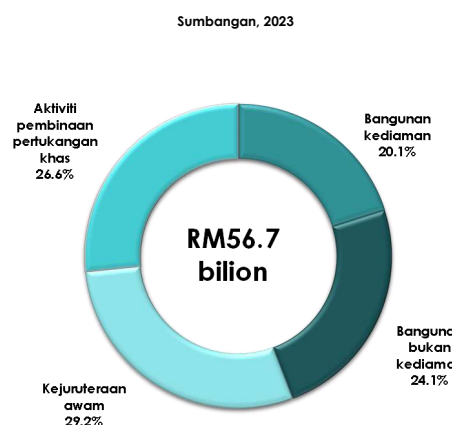
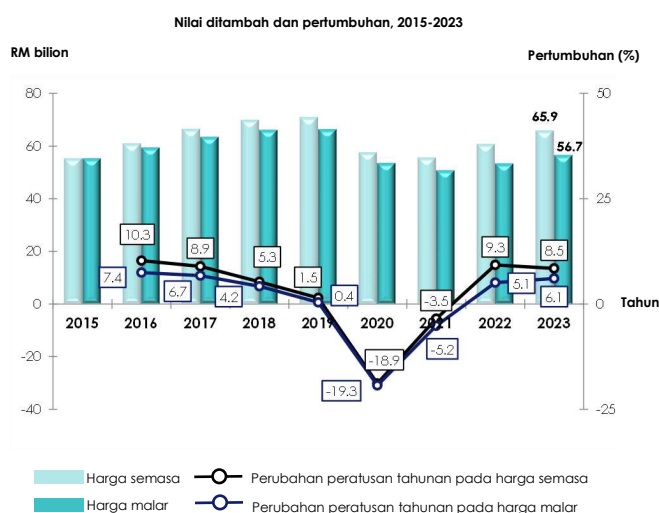
Carta 1.4 Prestasi sektor Pembuatan, tahunan

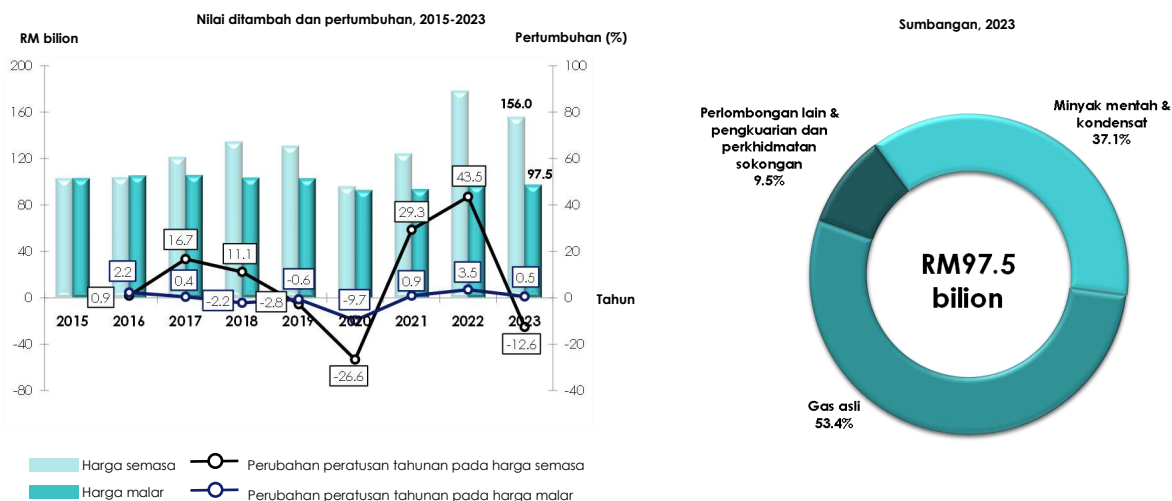
Carta 1.5 Prestasi sektor Pertanian, tahunan

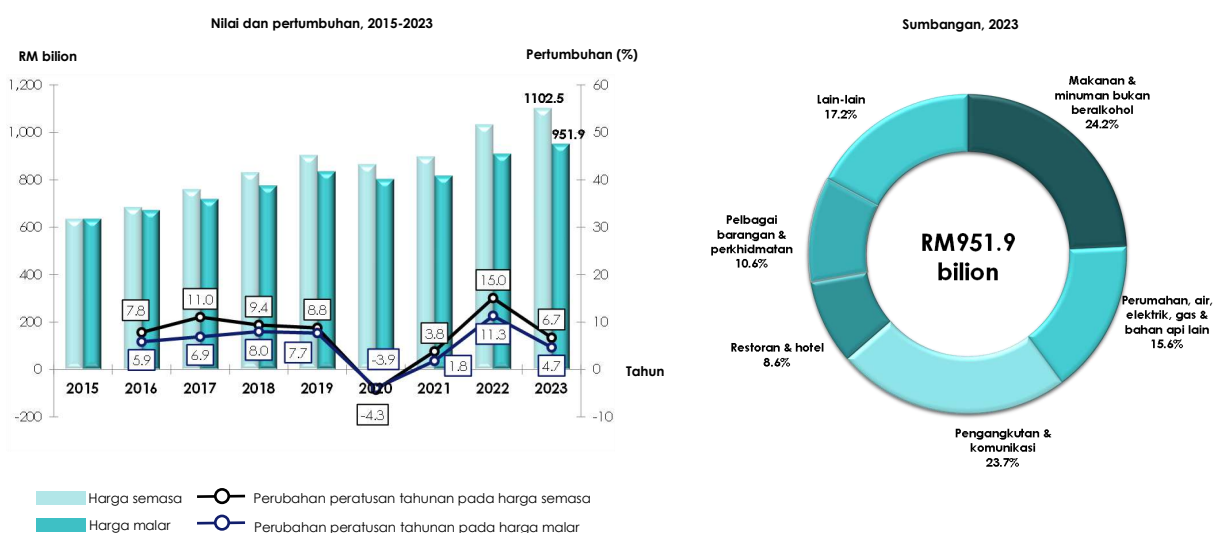
Carta 1.6 Prestasi sektor Pembinaan, tahunan

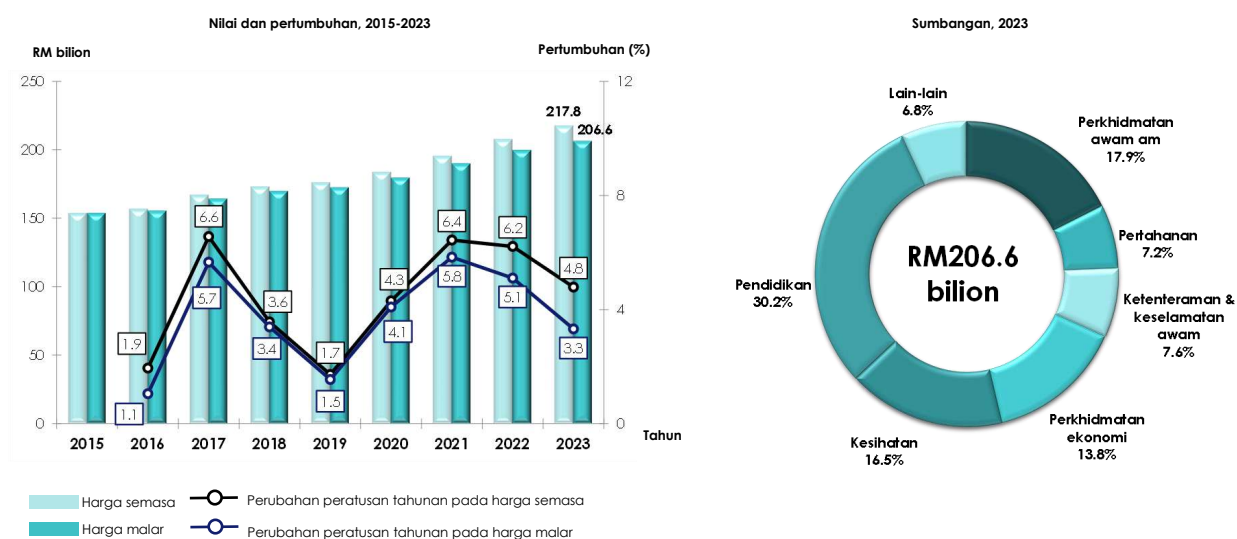
Carta 1.7 Prestasi sektor Perlombongan dan pengkuarian, tahunan

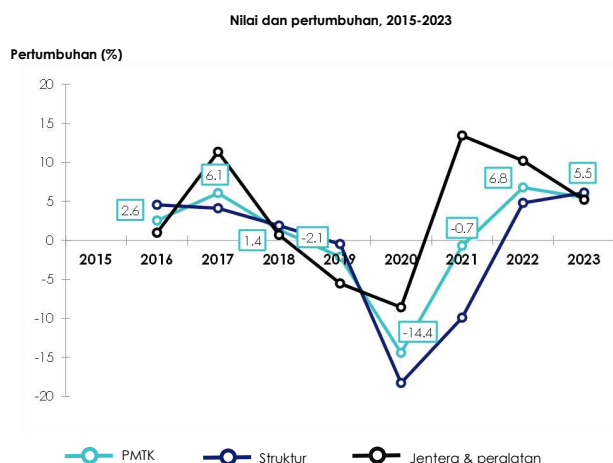

Carta 1.8 Prestasi perbelanjaan penggunaan akhir swasta, tahunan

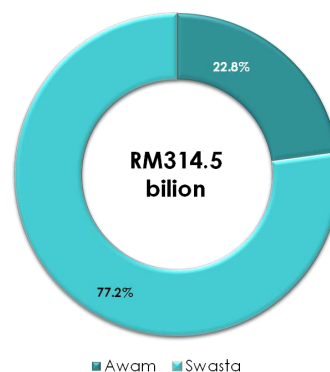
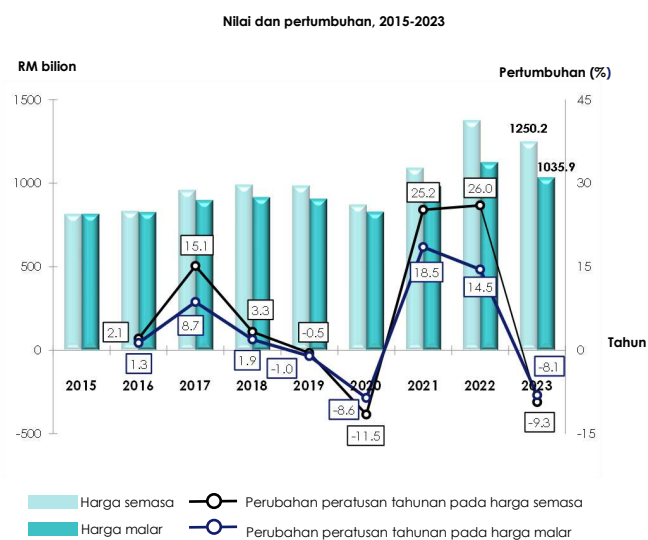

Carta 1.9 Prestasi perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan, tahunan

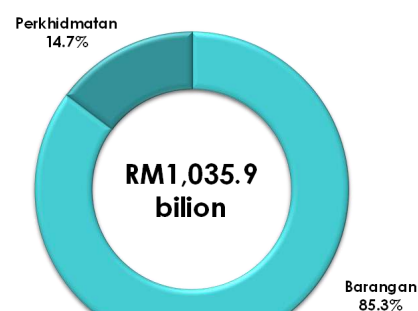
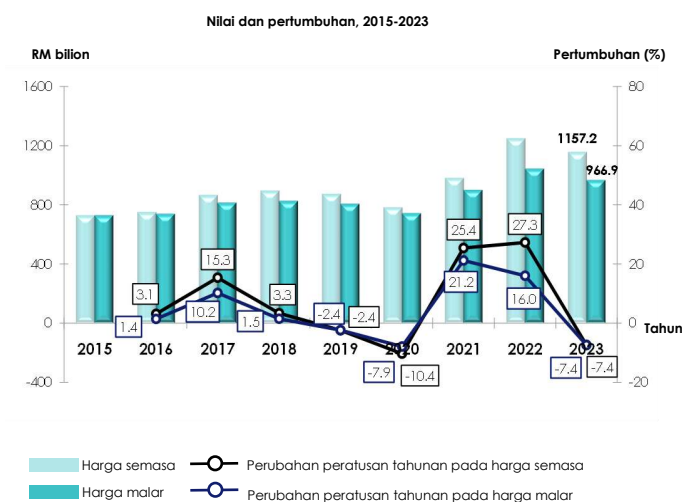

Carta 1.10 Prestasi pembentukan modal tetap kasar, tahunan

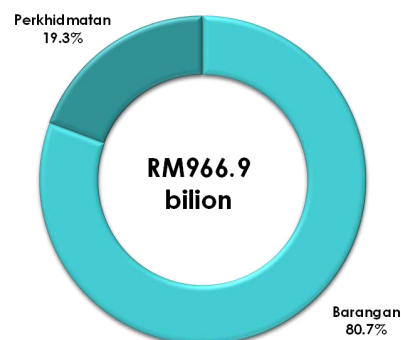
Sumbangan, 2023

Carta 1.11 Prestasi eksport, tahunan

Sumbangan, 2023

Carta 1.12 Prestasi import, tahunan

Sumbangan, 2023

Inflasi

Inflasi Malaysia menunjukkan peningkatan perlahan kepada 2.5 peratus pada tahun 2023 berbanding 3.3 peratus (2022) dengan mata indeks mencatatkan 130.4 berbanding 127.2 pada tahun sebelumnya. Ini dipengaruhi oleh gangguan bekalan yang mereda, kawalan harga, subsidi tertentu dan penurunan harga kebanyakan komoditi global. Inflasi bagi kumpulan utama menunjukkan peningkatan kecuali Komunikasi (-3.0%). Peningkatan yang tertinggi dicatatkan oleh Restoran & Hotel iaitu 5.6 peratus, diikuti oleh kumpulan Makanan & Minuman (4.8%); Pelbagai Barangan & Perkhidmatan (2.4%); Hiasan, Perkakasan & Penyelenggaraan Isi Rumah (2.3%); Kesihatan (2.2%); Pendidikan (1.9%); Perumahan, Air, Elektrik, Gas & Bahan Api Lain (1.7%); Perkhidmatan Rekreasi & Kebudayaan (1.5%); Pengangkutan (1.1%); Minuman Alkohol & Tembakau (0.6%) dan Pakaian & Kasut (0.3%).

Komoditi tenaga menunjukkan penyusutan pada tahun 2023 (-29.9%) berbanding tahun 2022 (60.0%). Namun tingkat harga komoditi ini masih lagi tinggi berbanding harga pra-pandemik. Kenaikan kos bahan api dan ketergantungan kepada Gas Asli Cecair (LNG) yang diimport telah mendorong kerajaan untuk membuat pelarasan tarif elektrik di bawah pelaksanaan mekanisme Pelepasan Kos Tidak Berimbang (ICPT) bagi pengguna di Semenanjung Malaysia mulai separuh tahun kedua 2023. Pengguna domestik dengan unit penggunaan elektrik melebihi 1,500kWj akan dikenakan surcaj 10 sen/kWj.

Kumpulan Makanan & Minuman yang merupakan komponen terbesar dalam perbelanjaan isi rumah di Malaysia dengan sumbangan 29.5 peratus daripada wajaran IHP telah mula menunjukkan penurunan kepada 4.8 peratus berbanding 5.8 peratus pada tahun sebelumnya. Peningkatan perlahan bagi

kumpulan ini sebahagian besarnya didorong oleh komponen Makanan di rumah yang meningkat kepada 3.5 peratus berbanding 5.3 peratus yang dicatatkan pada tahun 2022. Manakala, Makanan di luar rumah meningkat 6.7 peratus berbanding tahun sebelumnya (2022: 6.6%).

Bagi prestasi inflasi di peringkat negeri, semua negeri menunjukkan peningkatan perlahan dalam inflasi tahun 2023 di mana lima negeri melepasi paras inflasi nasional 2.5 peratus. Peningkatan tertinggi dicatatkan oleh W.P. Putrajaya (3.4%), diikuti oleh Sarawak (3.1%), Selangor (2.9%), Perak (2.8%) dan Pahang (2.6%). W.P. Labuan pula merekodkan inflasi terendah 1.6 peratus. Kebanyakan negeri mencatatkan peningkatan perlahan bagi inflasi kumpulan Makanan & Minuman pada tahun 2023. Enam negeri menunjukkan peningkatan melebihi paras nasional 4.8 peratus iaitu Selangor (6.1%), Sarawak (6.1%), W.P. Putrajaya (5.9%), Pulau Pinang (5.0%), Pahang (4.9%) dan Perak (4.8%). Manakala, negeri-negeri lain menunjukkan peningkatan di bawah paras inflasi kumpulan Makanan & Minuman nasional.

Inflasi negara ASEAN menunjukkan peningkatan di antara 0.4 peratus dan 31.2 peratus pada tahun 2023. Enam negara mencatatkan kadar inflasi yang lebih tinggi dari Malaysia (2.5%) iaitu Laos P.D.R (31.2%), Myanmar (22.0%), Filipina (6.0%), Singapura (4.8%), Indonesia (3.7%) dan Viet Nam (3.3%). Selainnya, merekodkan kadar inflasi lebih rendah berbanding Malaysia ialah Kemboja (2.1%), Thailand (1.2%) dan Brunei (0.4%).

Paparan 1.1 Purata harga item terpilih, Malaysia, 2022-2023

		
Ayam (kg)	Ikan kembung (kg)	Bayam (kg)
RM9.50	RM18.12	RM6.07
(2022: RM9.82)	(2022: RM16.75)	(2022: RM5.66)

Pasaran tenaga buruh

Permintaan dalam negeri yang lebih tinggi telah mewujudkan persekitaran yang menggalakkan kepada industri, menyebabkan peningkatan dalam pengeluaran disebabkan oleh pengembangan dalam hampir semua sektor ekonomi. Ini menyumbang kepada permintaan buruh yang lebih baik meskipun berhadapan dengan persekitaran luaran yang mencabar. Situasi pasaran buruh yang semakin baik pada tahun 2023 dapat dilihat melalui peningkatan dalam bilangan tenaga buruh iaitu seramai 597.1 ribu orang (3.8%) kepada 16.4 juta orang. Peningkatan bilangan tenaga buruh disokong oleh pertumbuhan 4.3 peratus dalam penduduk bekerja iaitu seramai 15.8 juta orang. Seiring dengan kenaikan ini, kadar penyertaan tenaga buruh (KPTB) juga meningkat kepada 70.0 peratus, naik 0.8 mata peratus berbanding tahun 2022. Bilangan penganggur turut berkurang 9.9 peratus kepada 553.4 ribu orang berbanding 614.5 ribu orang pada tahun 2022. Ini menjadikan kadar pengangguran nasional semakin pulih ke paras pra-pandemik iaitu 3.4 peratus, lebih baik berbanding 3.9 peratus pada tahun sebelum.

Penduduk bekerja berjumlah 15.8 juta orang, yang mana seramai 9.8 juta orang adalah lelaki manakala selebihnya adalah perempuan (6.0 juta orang). Majoriti penduduk bekerja dalam sektor Perkhidmatan dengan sumbangan sebanyak 65.8 peratus, diikuti sektor Pembuatan (16.4%), Pertanian (9.1%), Pembinaan (8.1%) dan Perlombongan & pengkuarian (0.6%). Mengikut kategori kemahiran pula, kategori pekerja separa mahir merangkumi 57.2 peratus daripada keseluruhan penduduk bekerja diikuti kategori mahir (30.4%) dan kategori berkemahiran rendah (12.4%). Dari sudut taraf pekerjaan, didominasi oleh kategori pekerja meliputi sebanyak 78.5 peratus. Ini diikuti oleh kategori bekerja sendiri (15.0%), majikan (3.7%) dan pekerja keluarga tanpa gaji (2.8%).

Perincian bagi penganggur pula mendapati bilangan penganggur lelaki berkurang seramai 35.2 ribu orang (-9.4%) kepada 338.9 ribu orang (2022: 374.1 ribu orang). Bilangan penganggur perempuan juga menurun sebanyak 25.9 ribu orang (-10.0%) kepada 214.5 ribu orang (2022: 240.4 ribu orang). Penganggur aktif atau mereka yang bersedia untuk bekerja dan aktif mencari pekerjaan yang merangkumi 73.9 peratus daripada jumlah penganggur pada 2023, turun 15.1 peratus (72.8 ribu orang) kepada 409.1 ribu orang (2022: 481.8 ribu orang). Sebaliknya, kumpulan penganggur tidak aktif atau mereka yang percaya tiada pekerjaan yang tersedia meningkat kepada 144.4 ribu orang (8.8%) pada tahun 2023.

Prestasi mengikut negeri menunjukkan semua negeri mencatatkan peningkatan dalam penyertaan tenaga buruh dengan KPTB tertinggi direkodkan oleh W.P. Putrajaya (78.6%), diikuti oleh Selangor (77.4%), W.P. Kuala Lumpur (74.2%), Johor (71.3%) dan Pulau Pinang (71.3%). Sabah merekodkan kadar pengangguran tertinggi iaitu 7.5 peratus, diikuti W.P. Labuan (6.8%) dan Perlis (4.4%). Kadar pengangguran bagi sembilan negeri iaitu W.P. Putrajaya (0.8%), Melaka (1.6%), Pahang (2.0%), Pulau Pinang (2.2%), Johor (2.6%), Selangor (2.7%), Kedah (2.9%), W.P. Kuala Lumpur (3.0%) dan Negeri Sembilan (3.2%) pula merekodkan kadar pengangguran yang lebih rendah daripada nasional (3.4%).

70.0%

Kadar penyertaan tenaga buruh (KPTB) merekodkan peningkatan pada tahun 2023

Luar tenaga buruh

Bilangan penduduk luar tenaga buruh pada tahun 2023 adalah seramai 7.0 juta orang, mencatatkan pengurangan sebanyak 2.9 ribu orang berbanding tahun sebelumnya. Lebih separuh daripada penduduk luar tenaga buruh adalah perempuan iaitu seramai 4.8 juta orang, meliputi 68.7 peratus. Selebihnya iaitu 2.2 juta orang atau 31.3 peratus adalah lelaki, berkurang berbanding 31.7 peratus pada tahun 2022.

Penduduk luar tenaga buruh di kawasan bandar berjumlah 5.5 juta orang atau meliputi 78.4 peratus, lebih ramai berbanding di kawasan luar bandar (1.5 juta orang). Bagi komposisi mengikut umur, penduduk yang berumur 15-24 tahun merupakan kategori yang paling ramai berada di luar tenaga buruh iaitu seramai 3.1 juta orang, meliputi 44.2 peratus. Majoriti iaitu seramai 1.7 juta orang atau 54.6 peratus daripada mereka adalah perempuan.

Sebab utama tidak mencari pekerjaan bagi kumpulan luar tenaga buruh adalah kerja rumah/tanggungjawab keluarga/komuniti yang merangkumi 43.9 peratus. Ini diikuti oleh bersekolah/program latihan (39.5%), bersara/ lanjut usia (10.3%), hilang upaya (3.5%), akan melanjutkan pelajaran (1.6%) dan tidak berminat (1.0%).

Produktiviti buruh

Peningkatan inovasi dan produktiviti adalah antara elemen penting dalam usaha Malaysia mentransformasikan ekonominya daripada berasaskan input kepada berasaskan pengetahuan. Produktiviti buruh yang lebih tinggi akan mendorong ekonomi Malaysia ke arah pertumbuhan ekonomi yang berkualiti tinggi. Secara ringkas, pengukuran produktiviti buruh boleh dikira melalui pengukuran berapa banyak hasil yang dapat dikeluarkan oleh setiap pekerja atau bagi setiap jam bekerja.

Prestasi produktiviti buruh per pekerja meningkat marginal 0.9 peratus pada tahun 2023 berbanding tahun sebelumnya (2022: 5.4%). Nilai ditambah per pekerja bernilai RM96,692 (2022: RM95,858 per pekerja). Sementara itu, pertumbuhan produktiviti buruh per jam bekerja semakin perlahan, iaitu mencatatkan 0.2 peratus berbanding 1.8 peratus pada tahun sebelumnya dengan nilai ditambah per jam bekerja sebanyak RM41.9 berbanding RM41.8 pada tahun sebelumnya.

Jadual 1.10 menunjukkan sektor Pembinaan mencatatkan pertumbuhan tertinggi pada tahun 2023 bagi kedua-dua produktiviti buruh iaitu berdasarkan nilai ditambah per pekerja dan nilai ditambah per jam bekerja. Bagi produktiviti buruh berdasarkan nilai ditambah per pekerja, ia meningkat kepada 5.0 peratus pada tahun 2023 dengan nilai RM40,574 per pekerja (2022: RM38,658 per pekerja). Manakala produktiviti buruh berdasarkan nilai ditambah per jam bekerja meningkat sebanyak 4.4 peratus dengan nilai RM17.0 per jam bekerja berbanding penyusutan 2.0 peratus dengan nilai RM16.2 jam bekerja yang direkodkan pada tahun 2022.

Bagi sektor Perkhidmatan, produktiviti buruh per pekerja bertumbuh 1.8 peratus

(2022: 6.5%) dengan mencatatkan RM92,251 per pekerja (2022: RM90,636 per pekerja). Manakala produktiviti buruh per jam bekerja mencatatkan peningkatan 1.1 peratus (2022: 3.3%) dengan merekodkan RM40.1 per jam bekerja (2022: RM39.6 per jam bekerja).

Sementara itu, produktiviti buruh per pekerja bagi sektor Pertanian meningkat marginal 0.04 peratus dengan nilai RM53,263 per pekerja pada 2023 berbanding pertumbuhan 0.8 peratus dengan nilai RM53,240 pada tahun sebelumnya. Pada masa yang sama, pertumbuhan produktiviti buruh per jam bekerja masih menyusut pada kadar 0.8 peratus dengan nilai RM24.5 per jam bekerja berbanding tahun sebelumnya dengan nilai RM24.7 per jam bekerja.

Seterusnya bagi sektor Perlombongan dan pengkuarian, produktiviti buruh per pekerja

2023 turut mencatatkan sedikit peningkatan iaitu 0.6 peratus (2022: 1.4%) dengan nilai RM1,274,288 per pekerja (2022: RM1,267,278 per pekerja). Walaupun produktiviti buruh per jam bekerja menunjukkan penyusutan 0.9 peratus dengan nilai RM525.5 per jam bekerja, namun pertumbuhannya lebih baik berbanding negatif 1.2 peratus dengan nilai RM530.3 per jam bekerja pada tahun 2022.

Sektor Pembuatan merupakan satu-satunya sektor yang menunjukkan produktiviti buruh per pekerja menyusut, iaitu negatif 2.1 peratus dengan nilai RM131,115 per pekerja berbanding pertumbuhan 4.1 peratus dengan nilai RM133,902 per pekerja yang dicatatkan pada tahun sebelumnya. Pada tempoh sama, produktiviti buruh per jam bekerja bagi sektor ini turut jatuh 2.8 peratus (2022: -0.1%) dengan nilai RM55.3 per jam bekerja (2022: RM56.9 per jam bekerja).

Jadual 1.10 Produktiviti buruh tahunan, nilai ditambah dan perubahan peratusan per pekerja dan per jam bekerja mengikut aktiviti ekonomi, 2022-2023

Aktiviti ekonomi	Produktiviti nilai ditambah per pekerja		Produktiviti nilai ditambah per jam bekerja	
	2022	2023	2022	2023
Pertanian	53,240	53,263	24.7	24.5
Perlombongan dan pengkuarian	1,267,278	1,274,288	530.3	525.5
Pembuatan	133,902	131,115	56.9	55.3
Pembinaan	38,658	40,574	16.2	17.0
Perkhidmatan	90,636	92,251	39.6	40.1
Produktiviti buruh	95,858	96,692	41.8	41.9
Kadar Pertumbuhan Tahunan (%)	2022	2023	2022	2023
Pertanian	0.8	0.04	-1.2	-0.8
Perlombongan dan pengkuarian	1.4	0.6	-1.2	-0.9
Pembuatan	4.1	-2.1	-0.1	-2.8
Pembinaan	5.2	5.0	-2.0	4.4
Perkhidmatan	6.5	1.8	3.3	1.1
Produktiviti buruh	5.4	0.9	1.8	0.2

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

PERTUMBUHAN EKONOMI MALAYSIA SUKU TAHUN PERTAMA 2024

Ekonomi Malaysia pada suku tahun pertama 2024 menunjukkan prestasi yang lebih baik dengan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) bertumbuh 4.2 peratus berbanding 2.9 peratus pada suku tahun sebelumnya (**Carta 1.13**). KDNK meningkat 1.4 peratus (ST4 2023: -1.0%), seperti yang ditunjukkan di **Carta 1.14**.

Semua sektor menunjukkan pertumbuhan yang lebih baik daripada segi penawaran sepanjang suku tahun ini dengan sektor Perkhidmatan dan Pembuatan terus memacu keseluruhan prestasi. Sementara itu, Perbelanjaan penggunaan akhir swasta dan Pembentukan modal tetap kasar merupakan pemangkin utama ekonomi dari segi permintaan.

Nilai ekonomi Malaysia pada harga semasa bernilai RM464.8 bilion, sementara ekonomi Malaysia pada harga malar berjumlah RM397.4 bilion.

Perkhidmatan

Sektor Perkhidmatan terus meningkat kepada 4.7 peratus pada suku tahun pertama 2024 berbanding 4.1 peratus pada suku tahun sebelumnya, seperti yang digambarkan di **Carta 1.15**. Sektor ini meningkat 1.2 peratus (ST4 2023: -1.1%) berdasarkan pelarasan musim.

Prestasi sektor ini disokong oleh subsektor Perdagangan borong dan runcit yang menyederhana kepada 3.8 peratus (ST4 2023: 4.4%). Selain itu, subsektor Pengangkutan dan penyimpanan kekal dengan pertumbuhan kukuh 11.0 peratus (ST4 2023: 12.8%), sementara subsektor Perkhidmatan perniagaan bertumbuh lebih baik kepada 8.4 peratus (ST4 2023: 8.2%).

Selain itu, subsektor Kewangan dan insurans mencatatkan pertumbuhan marginal 0.1 peratus (ST4 2023: -5.0%), disokong oleh peningkatan dalam segmen kewangan.

Pembuatan

Sektor Pembuatan meningkat semula pada suku tahun ini dengan mencatatkan pertumbuhan 1.9 peratus daripada penurunan 0.3 peratus pada suku tahun keempat 2023, seperti yang ditunjukkan di **Carta 1.16**. Sektor ini berkembang 2.4 peratus (ST4 2023: -2.0%) dari segi pelarasan musim.

Pertumbuhan ini disokong oleh prestasi yang lebih baik dalam Produk mineral bukan logam, logam asas & produk logam yang direka pada 7.2 peratus (ST4 2023: 6.2%). Selain itu, Produk petroleum, kimia, getah dan plastik pulih kepada 1.1 peratus (ST4 2023: -0.6%), diikuti oleh Produk kayu, perabot, keluaran kertas dan percetakan yang meningkat 4.2 peratus (ST4 2023: 3.8%).

Walau bagaimanapun, Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan dan prosesan makanan menyusut 0.4 peratus (ST4 2023: 7.2%), dipengaruhi oleh penurunan dalam pengeluaran minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan.

4.2%
KDNK Malaysia
bertumbuh pada suku
tahun pertama 2024

Pertanian

Sektor Pertanian meningkat 1.6 peratus, sedikit perlahan berbanding pertumbuhan 1.9 peratus pada suku tahun sebelumnya, seperti yang ditunjukkan di **Carta 1.17**. Sebaliknya, sektor ini menyusut 0.8 peratus (ST4 2023: 2.4%) dari segi pelarasan musim.

Subsektor Kelapa sawit yang menyumbang 33.5 peratus daripada jumlah keseluruhan sektor Pertanian, berkembang 2.5 peratus (ST4 2023: 1.6%) disokong oleh peningkatan pengeluaran buah tandan segar. Pertumbuhan sektor ini juga disokong oleh pertumbuhan yang lebih baik dalam subsektor Ternakan dan Perikanan, masing-masing pada 4.5 peratus (ST4 2023: 3.6%) dan 3.5 peratus (ST4 2023: 2.2%).

Namun demikian, subsektor Perhutanan dan pembalakan terus merosot pada suku tahun ini kepada negatif 10.5 peratus (ST4 2023: -5.7%).

Pembinaan

Sektor Pembinaan mencatatkan prestasi yang memberangsangkan pada suku tahun pertama 2024, dengan melonjak kepada 11.9 peratus daripada 3.6 peratus pada suku tahun sebelumnya, seperti yang ditunjukkan di **Carta 1.18**. Bagi pelarasan musim, sektor ini menokok 7.9 peratus (ST4 2023: -3.5%).

Perkembangan ini didorong oleh momentum yang kukuh di semua segmen, terutamanya Kejuruteraan awam dan Aktiviti pembinaan pertukangan khas, masing-masing bertumbuh sebanyak 23.5 peratus (ST4 2023: 16.9%) dan 11.4 peratus (ST4 2023: 0.8%). Selain itu, Bangunan kediaman meningkat 8.0 peratus (ST4 2023: 1.3%) sementara Bangunan bukan kediaman pulih kepada 1.6 peratus daripada penyusutan 4.9 peratus pada suku tahun sebelumnya.

Perlombongan dan pengkuarian

Sektor Perlombongan dan pengkuarian meningkat 5.7 peratus daripada 3.5 peratus yang direkodkan pada suku tahun sebelumnya, seperti yang digambarkan di **Carta 1.19**. Namun demikian, sektor ini menyusut 1.4 peratus (ST4 2023: 2.5%) dari segi pelarasan musim.

Prestasi yang lebih baik ini adalah disokong oleh peningkatan kukuh Gas asli pada 9.0 peratus (ST4 2023: 5.3%) berikutan pengeluaran yang lebih tinggi dalam suku tahun ini. Selain itu, Minyak mentah dan kondensat mencatatkan peningkatan sederhana 1.3 peratus (ST4 2023: 1.5%), sementara Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan bertumbuh 4.9 peratus (ST4 2023: 1.3%).

Perbelanjaan penggunaan akhir

Perbelanjaan penggunaan akhir bertumbuh 5.1 peratus pada suku tahun pertama 2024 daripada 4.5 peratus pada suku tahun sebelumnya, seperti yang ditunjukkan di **Carta 1.20**.

Perbelanjaan penggunaan akhir swasta meningkat 4.7 peratus (ST4 2023: 4.2%), didorong oleh perbelanjaan bagi Perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain, Makanan &

minuman bukan alkohol dan Pengangkutan. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta pulih kepada 1.8 peratus (ST4 2023: -1.0%) dari segi terma pelarasan musim.

Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan berkembang pada 7.3 peratus daripada 5.8 peratus pada suku tahun sebelumnya, diterajui oleh perbelanjaan ke atas bekalan dan perkhidmatan. Walau bagaimanapun, Perbelanjaan penggunaan akhir Kerajaan menurun sebanyak 0.7 peratus (ST4 2023: 0.3%) dari segi terma pelarasan musim.

Pembentukan modal tetap kasar

Pembentukan modal tetap kasar (PMTK) melonjak kepada 9.6 peratus pada suku tahun ini daripada 6.4 peratus pada suku tahun sebelumnya, seperti yang dipaparkan di **Carta 1.21**. Bagi terma pelarasan musim, PMTK meningkat 2.8 peratus (ST4 2023: 1.0%).

Prestasi PMTK didorong oleh pertumbuhan dalam Struktur dan Jentera & peralatan masing-masing 10.7 peratus (ST4 2023: 4.2%) dan 9.2 peratus (ST4 2023: 9.7%). Selain itu, Aset lain berkembang 4.6 peratus daripada 1.7 peratus pada suku tahun keempat 2023.

Sektor Swasta yang menyumbang 80.2 peratus daripada jumlah PMTK meningkat 9.2 peratus (ST4 2023: 4.0%). Manakala, sektor Awam mencatatkan pertumbuhan sebanyak 11.5 peratus daripada 11.3 peratus pada suku tahun sebelumnya.

Eksport dan import

Eksport pada suku tahun ini pulih kepada 5.2 peratus berbanding penurunan 7.9 peratus pada suku tahun sebelumnya dipengaruhi oleh prestasi eksport barangan dan perkhidmatan (**Carta 1.22**). Bagi terma pelarasan musim, Eksport meningkat sebanyak 6.3 peratus (ST4 2023: -0.8%).

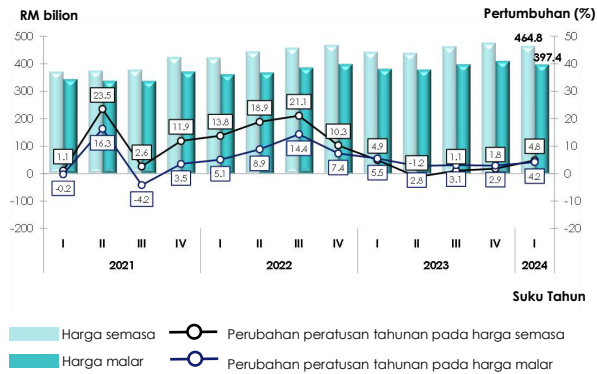
Import melonjak 8.0 peratus daripada penurunan 2.6 peratus pada suku tahun sebelumnya disebabkan prestasi import barangan. Bagi terma pelarasan musim, import berkembang 3.8 peratus (ST4 2023: 2.7%).

CARTA PERTUMBUHAN EKONOMI MALAYSIA SUKU TAHUN PERTAMA 2024

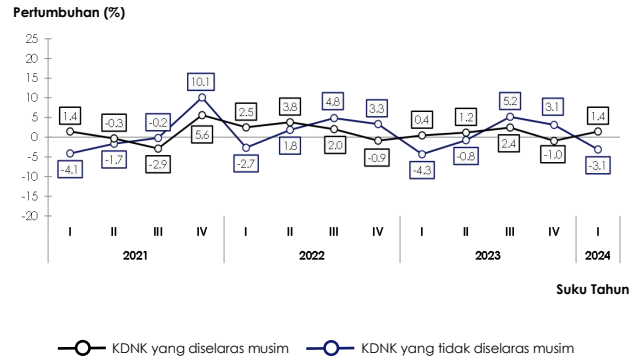
Carta 1.13

KDNK - Nilai ditambah dan perubahan peratusan tahunan, 2021-2024

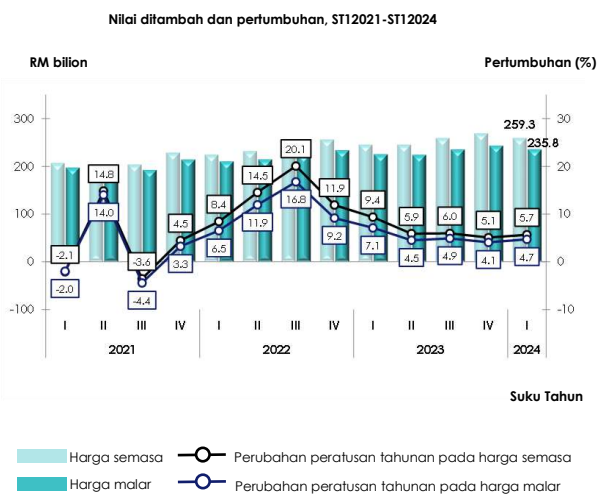
Carta 1.14

KDNK pelarasan musim - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya, 2021-2024

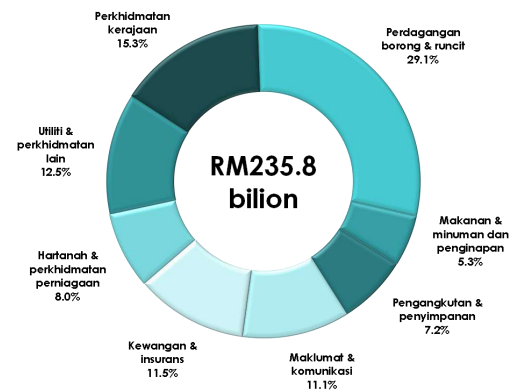

Carta 1.15

Prestasi sektor Perkhidmatan, suku tahunan

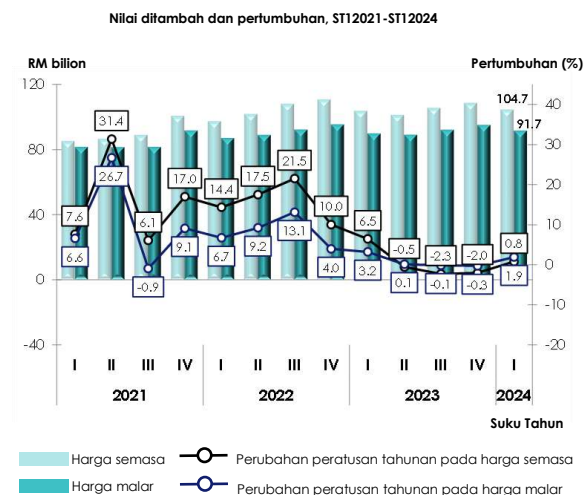

Sumbangan, ST12024

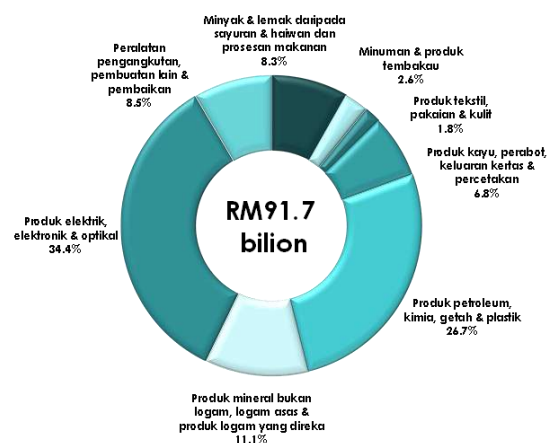

Carta 1.16

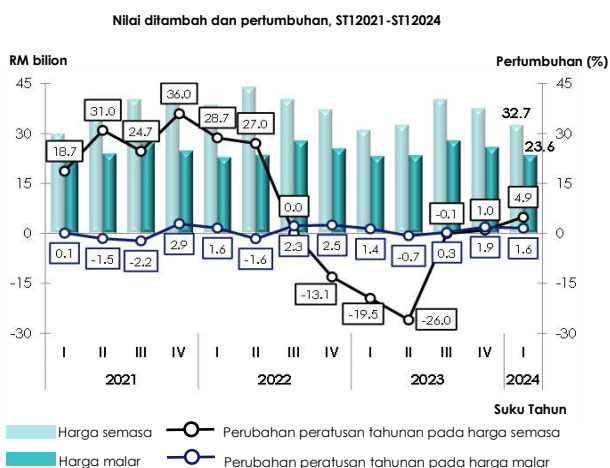
Prestasi sektor Pembuatan, suku tahunan

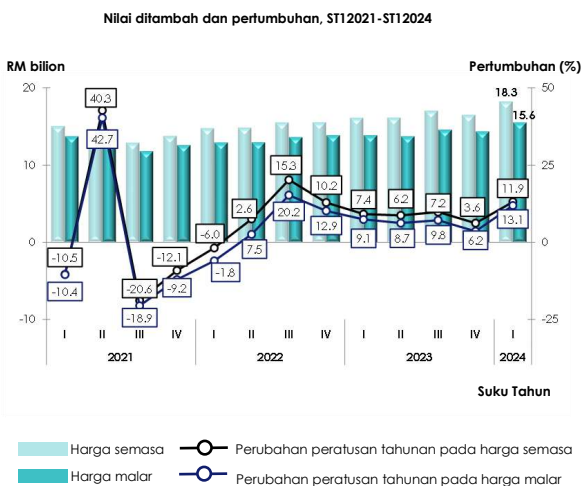
Sumbangan, ST12024

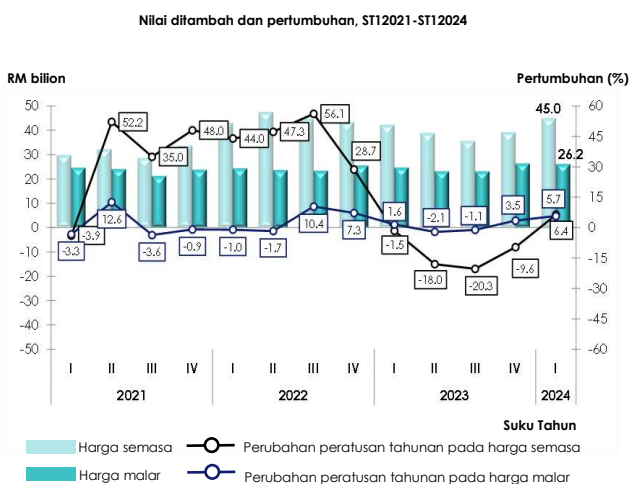
Carta 1.17 Prestasi sektor Pertanian, suku tahunan

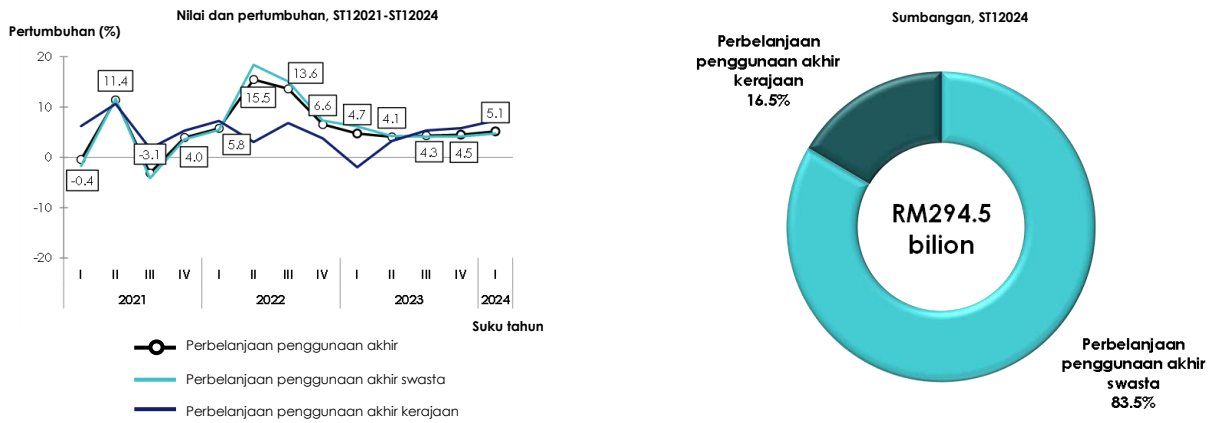
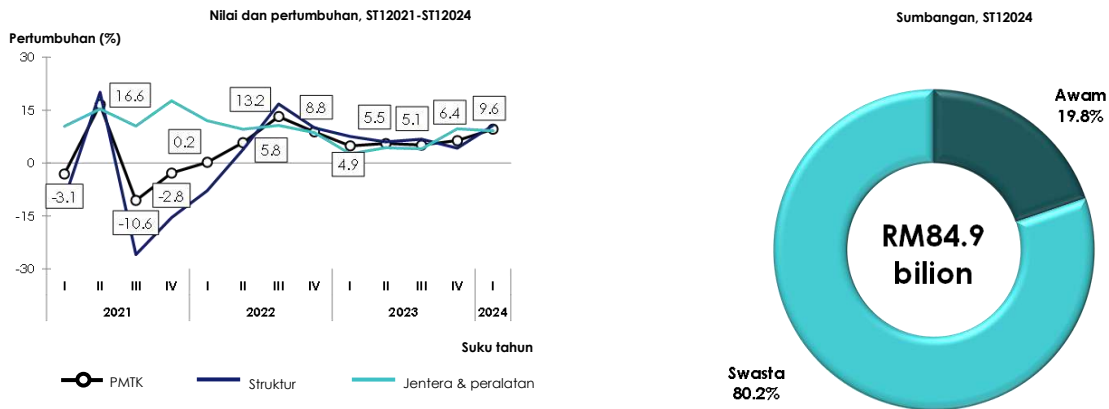
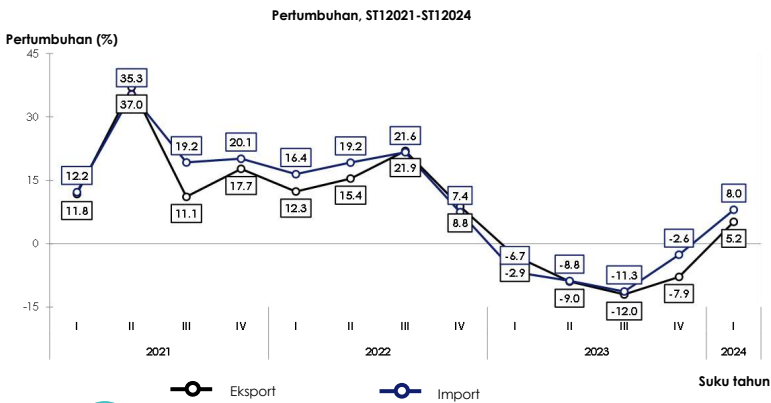
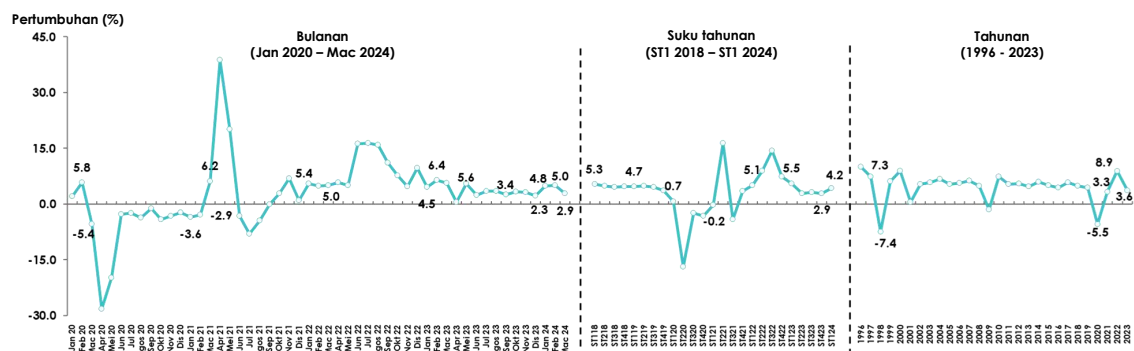

Carta 1.18 Prestasi sektor Pembinaan, suku tahunan

Carta 1.19 Prestasi sektor Perlombongan dan pengkuarian, suku tahunan

Carta 1.20 Prestasi perbelanjaan penggunaan akhir, suku tahunan**Carta 1.21 Prestasi pembentukan modal tetap kasar, suku tahunan****Carta 1.22 Prestasi eksport dan import, suku tahunan****Carta 1.23 Pertumbuhan KDNK bulanan, suku tahunan dan tahunan**

Jadual 1.11 Perubahan peratusan KDNK suku tahunan bagi negara terpilih, ST1 2022 – ST1 2024

Negara	Jenis pertumbuhan	Peratus (%)								2024
		2022				2023				
		ST1	ST2	ST3	ST4	ST1	ST2	ST3	ST4	
European Union 27	Tahunan	5.6	4.1	2.6	1.7	1.2	0.6	0.2	0.3	0.5
	Pelarasan musim*	0.7	0.7	0.4	-0.1	0.2	0.1	0.1	0.0	0.3
United Kingdom	Tahunan	10.8	3.5	1.9	0.6	0.3	0.2	0.2	-0.3	0.2
	Pelarasan musim*	1.3	0.1	-0.1	0.1	0.2	0.0	-0.1	-0.3	0.7
Amerika Syarikat	Tahunan	3.6	1.9	1.7	0.7	1.7	2.4	2.9	3.1	2.9
	Pelarasan musim**	-2.0	-0.6	2.7	2.6	2.2	2.1	4.9	3.4	1.4
Jepun	Tahunan	0.4	1.5	1.5	0.6	2.6	2.2	1.5	1.1	-0.1
	Pelarasan musim*	-0.6	1.2	-0.2	0.3	1.1	1.0	-0.9	0.1	-0.5
	Pelarasan musim**	-2.5	5.1	-0.8	1.3	4.3	4.1	-3.7	0.4	-1.8
Republik Korea	Tahunan	3.5	3.0	3.4	1.1	1.1	1.0	1.4	2.1	3.3
	Pelarasan musim*	0.5	0.8	0.4	-0.5	0.4	0.6	0.8	0.5	1.3
Hong Kong	Tahunan	-4.0	-1.5	-4.9	-4.3	2.8	1.6	4.2	4.3	2.7
	Pelarasan musim*	-3.1	1.2	-2.4	0.0	4.1	0.0	0.2	0.2	2.3
Taiwan	Tahunan	3.8	3.5	4.0	-0.7	-3.5	1.4	2.2	4.8	6.6
	Pelarasan musim*	1.4	-2.6	0.8	-0.3	-1.3	1.8	2.1	2.4	0.3
	Pelarasan musim**	5.9	-10.1	3.4	-1.0	-4.9	7.4	8.5	10.0	1.1
Singapura	Tahunan	4.2	4.6	4.2	2.4	0.5	0.5	1.0	2.2	3.0
	Pelarasan musim*	1.3	0.3	0.7	0.0	-0.5	0.4	1.0	1.2	0.3
China	Tahunan	4.8	0.4	3.9	2.9	4.5	6.3	4.9	5.2	5.3
	Pelarasan musim*	0.8	-2.3	3.7	0.8	1.8	0.8	1.5	1.2	1.5
Thailand	Tahunan	1.9	2.4	4.4	1.3	2.6	1.8	1.4	1.7	1.5
	Pelarasan musim*	0.2	1.0	0.8	-0.7	1.4	0.3	0.5	-0.4	1.1
Filipina	Tahunan	8.1	7.5	7.7	7.1	6.4	4.3	6.0	5.5	5.7
	Pelarasan musim*	1.6	1.1	2.0	1.9	1.2	-0.6	3.1	1.8	1.3
Indonesia	Tahunan	5.0	5.5	5.7	5.0	5.0	5.2	4.9	5.0	5.1
Viet Nam	Tahunan	5.1	8.0	13.7	5.9	3.4	4.3	5.5	6.7	5.7
Malaysia	Tahunan	5.1	8.9	14.4	7.4	5.5	2.8	3.1	2.9	4.2
	Pelarasan musim*	2.5	3.8	2.0	-0.9	0.4	1.2	2.4	-1.0	1.4

Sumber: Laman sesawang Pejabat Statistik Negara (NSO) terpilih dan Laman sesawang Eurostat

Pelarasan musim* = Data KDNK yang diselaras musim

Pelarasan musim** = Kadar tahunan pelarasan musim

PROSPEK EKONOMI MALAYSIA 2024

Kementerian Kewangan Malaysia (MOF), mengunjurkan ekonomi Malaysia berkembang antara 4.0 peratus hingga 5.0 peratus pada 2024 disokong oleh permintaan domestik yang kukuh seterusnya mengimbangi cabaran pertumbuhan global yang menyederhana (Laporan Tinjauan Ekonomi 2024, MOF). Bank Negara Malaysia menerusi Laporan Tinjauan Ekonomi dan Monetari turut mengunjurkan pertumbuhan yang lebih baik pada tahun 2024, iaitu antara 4.0 peratus hingga 5.0 peratus disokong oleh perbelanjaan dalam negeri yang berdaya tahan serta pemulihan eksport impak daripada peningkatan permintaan luaran. *World Bank* pada Jun 2024 meramalkan ekonomi Malaysia bertumbuh pada kadar 4.3 peratus manakala *WEO July 2024* pula menganggarkan pertumbuhan pada kadar 4.4 peratus disokong oleh permintaan dalam negeri yang terus berkembang dan peningkatan permintaan luaran.

Prestasi ekonomi Malaysia yang semakin baik pada tahun 2024 digambarkan melalui pertumbuhan lebih baik pada suku tahun pertama 2024, iaitu pada kadar 4.2 peratus berbanding 2.9 peratus pada suku tahun sebelumnya. Prestasi ini disokong oleh perbelanjaan penggunaan akhir yang bertumbuh 5.1 peratus berbanding 4.5 peratus pada suku tahun keempat 2023. Kedua-dua perbelanjaan penggunaan akhir oleh Swasta dan Kerajaan menunjukkan peningkatan iaitu masing-masing 4.7 peratus (ST4 2023: 4.2%) dan 7.3 peratus (ST4 2023: 5.8%). Komponen Pembentukan modal tetap kasar (PMTK) turut menjadi pemangkin kepada pertumbuhan ini dengan mengukuh 9.6 peratus berbanding 6.4 peratus pada suku tahun sebelumnya. Prestasi ini didorong oleh pertumbuhan ketara dalam Struktur dan Jentera & peralatan masing-masing 10.7 peratus (ST4 2023: 4.2%)

dan 9.2 peratus (ST4 2023: 9.7%). PMTK sektor Swasta yang menyumbang 80.2 peratus daripada jumlah PMTK meningkat 9.2 peratus (ST4 2023: 4.0%), begitu juga PMTK sektor Awam terus mengukuh untuk mencatatkan pertumbuhan sebanyak 11.5 peratus berbanding 11.3 peratus pada suku tahun sebelumnya.

Menyoroti perspektif sektor luaran, prestasi perdagangan antarabangsa Malaysia mengekalkan pertumbuhan positif pada Jun 2024. Jumlah dagangan meningkat 8.7 peratus atau RM19.0 bilion untuk mencapai nilai RM237.8 bilion berbanding RM218.8 bilion pada tahun sebelumnya. Import mengekalkan trend positif dengan peningkatan 17.8 peratus atau RM16.9 bilion kepada RM111.8 bilion. Pada masa yang sama, eksport meningkat 1.7 peratus atau RM2.1 bilion kepada RM126.0 bilion. Selanjutnya, bagi suku tahun kedua 2024, jumlah dagangan, eksport dan import juga mencatatkan kenaikan berbanding ST2 2023, masing-masing 10.0 peratus, 5.8 peratus dan 15.0 peratus. Sementara itu, lebih dagangan mencatatkan penguncupan 42.7 peratus. (Perangkaan Perdagangan Luar Negeri Malaysia Jun 2024, DOSM).

Pasaran buruh Malaysia terus mengekalkan momentum positif pada suku tahun pertama 2024 berdasarkan kepada pertambahan bilangan tenaga buruh seramai 16.96 juta orang iaitu peningkatan 1.9 peratus tahun ke tahun. Pada tempoh sama, lebih dari 30,000 jawatan pekerjaan berjaya diwujudkan. Ini menyaksikan pertambahan bilangan penduduk bekerja kepada 16.4 juta orang, iaitu peningkatan sebanyak 2.1 peratus. Seiring dengan peningkatan ini, kadar penyertaan tenaga buruh meningkat kepada 70.2 peratus (ST4 2023: 70.1%). Sementara itu, bilangan penganggur semakin baik apabila berkurang seramai 3,900 orang kepada 561.1 ribu orang

(ST4 2023: 565.0 ribu orang) seterusnya menyumbang kepada kadar pengangguran untuk kekal rendah kepada 3.3 peratus. Prestasi gaji dan upah turut kekal memberangsangkan dengan sektor Perkhidmatan dan Pembuatan masing-masing merekodkan pertumbuhan sebanyak 3.3 peratus dan 1.2 peratus.

Melihat dari sudut penawaran, semua sektor menunjukkan perkembangan positif, seterusnya memangkin pertumbuhan ekonomi pada suku tahun pertama 2024. Ini boleh dilihat melalui prestasi Indeks Volum Perdagangan borong dan runcit yang meningkat 3.7 peratus pada suku tahun pertama 2024 berbanding 4.2 peratus pada suku tahun sebelumnya. Sementara itu, Indeks Pengeluaran Perindustrian turut menokok 3.3 peratus (ST4 2023: 0.8%) disokong oleh momentum positif dalam semua sektor, terutama Perlombongan (5.9%), Elektrik (8.9%) dan Pembuatan (2.1%). Nilai kerja pembinaan turut berkembang untuk mencatatkan pertumbuhan dua digit kepada 14.2 peratus, merekodkan RM36.8 bilion pada suku tahun pertama 2024 (ST4 2023: RM34.1 bilion). Kenaikan ini didorong oleh peningkatan dalam semua subsektor iaitu Kejuruteraan awam (24.7%), Aktiviti pembinaan khas (11.8%) dan Pembinaan bangunan kediaman (11.5%).

Beralih kepada prospek pelaburan Malaysia, situasi pelaburan Malaysia pada suku tahun pertama 2024 turut menunjukkan perkembangan positif. Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) melaporkan jumlah nilai pelaburan yang diluluskan berjumlah RM83.7 bilion yang meliputi sektor utama sebanyak RM1.4 bilion, perkilangan RM43.0 bilion dan perkhidmatan RM39.3 bilion. Pelaburan ini melibatkan 1,257 projek dengan sumbangan pelaburan

asing sebanyak 56.2 peratus atau RM47.0 bilion, meningkat berbanding suku tahun pertama 2023 iaitu RM38.0 bilion. Pelaburan domestik yang bernilai RM36.7 bilion, turut meningkat berbanding tempoh sama tahun 2023 (RM36.1 bilion).

Sementara itu, Indeks Pelopor (IP) Malaysia menunjukkan pertumbuhan teguh selama enam bulan berturut-turut, melonjak sebanyak 3.8 peratus untuk mencapai 114.2 mata pada Mei 2024, peningkatan yang ketara daripada 110.0 mata yang dicatatkan dalam tempoh yang sama tahun sebelumnya. Aliran positif ini didorong terutamanya oleh kenaikan ketara dalam Indeks Perusahaan Bursa Malaysia (31.8%), serta peningkatan oleh Import Benar Logam Asas Berharga & Logam Bukan Ferus Lain (20.6%). Melihat kepada prestasi bulanan, IP juga meningkat 0.8 peratus, sebahagian besarnya disebabkan oleh peningkatan dalam Bilangan Syarikat Baru Didaftar (0.5%). Kadar pertumbuhan IP terlicin pada Mei 2024 kekal konsisten melebihi 100.0 mata, mencerminkan ekonomi yang berdaya tahan disokong oleh peningkatan aktiviti perlancongan dan permintaan luar yang memberangsangkan.

Kerajaan optimis untuk mencapai pertumbuhan menghampiri 5 peratus melalui usaha berterusan dengan membentangkan Belanjawan MADANI Kedua sebagai kesinambungan dasar yang menelusuri Kerangka Ekonomi MADANI. Belanjawan 2024 merupakan belanjawan tertinggi yang pernah dibentangkan dengan peruntukan berjumlah RM393.8 bilion. Kerajaan telah memperuntukkan agihan sebanyak RM303.8 bilion bagi perbelanjaan mengurus, manakala RM90.0 bilion diperuntukkan untuk perbelanjaan pembangunan dan RM2.0 bilion bagi simpanan luar jangka. Intipati Belanjawan MADANI 2024 antaranya merangkumi usaha yang memberi keutamaan kepada penanda

aras Ekonomi MADANI yang dicerakinkan kepada tiga tumpuan utama meliputi tatakelola terbaik demi ketangkasan perkhidmatan, penstrukturan semula ekonomi bagi melonjak pertumbuhan serta meningkatkan taraf hidup rakyat.

Kerajaan juga mengambil inisiatif untuk meningkatkan mutu perkhidmatan dan bantuan kepada rakyat melalui perluasan hasil dengan melaksanakan beberapa langkah reformasi percukaian. Antaranya melalui pengurangan subsidi namun tidak membebaskan rakyat dan dalam masa yang sama mendorong kepada peningkatan hasil negara. Pendekatan sasaran semula subsidi akan dilaksanakan secara berfasa bagi tahun 2024 di samping menambah peruntukan bantuan tunai kepada rakyat melalui Sumbangan Tunai Rahmah, daripada RM8 bilion kepada RM10 bilion yang diperuntukkan hampir 9 juta rakyat. Selain itu, sebanyak RM58.1 bilion disediakan untuk membiayai pelbagai bentuk pemberian kerajaan kepada rakyat merangkumi subsidi, insentif dan bantuan. Hampir 50 peratus peruntukan ini adalah untuk mengawal harga barang dan perkhidmatan untuk manfaat rakyat.

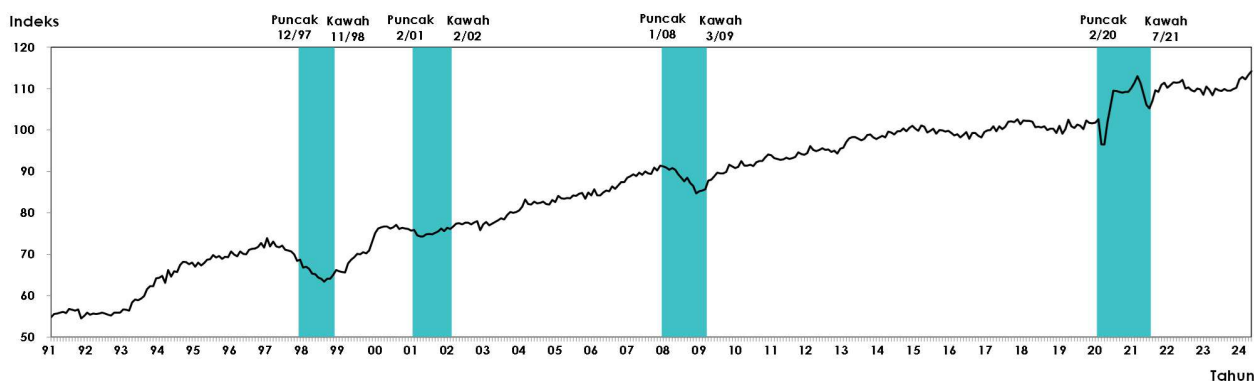
Pertumbuhan ekonomi yang lebih baik ini juga akan disokong oleh pelaksanaan inisiatif yang digariskan dalam Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Nasional Baharu (NETR), Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) dan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12). Melalui Pelan Induk NIMP 2030 yang diperkenalkan dalam Belanjawan 2024, ia menyasarkan jumlah pelaburan keseluruhan sehingga RM95 bilion

melibatkan 3.3 juta peluang pekerjaan dengan gaji penengah sehingga RM4,510 sebulan menjelang tahun 2030 (**Paparan 1.4**). Isu yang membelenggu sistem ekonomi negara termasuklah sumbangan industri pembuatan di bawah paras 25 peratus kepada KDNK telah diberi perhatian dengan memberikan keutamaan pelaburan masa hadapan kepada bidang yang bernilai tinggi atau *high growth high value* (HGHV).

Kerajaan juga akan terus memperhebatkan usaha dalam meraih lebih banyak pelaburan berimpak tinggi bagi memastikan kedudukan Malaysia sebagai destinasi utama pelaburan asing terus diperkukuh. Kerajaan turut memberi tumpuan terarah kepada pembangunan infrastruktur pengangkutan dan logistik bagi menarik lebih banyak kemasukan pelabur dan pelancong selain merancakkan aktiviti perdagangan. Selain itu, Tahun Melawat Malaysia telah ditetapkan semula pada tahun 2026 dengan sasaran ketibaan 26.1 juta pelancong asing dan menjana perbelanjaan domestik sebanyak RM97.6 bilion. Ini berupaya merancakkan aktiviti pelancongan negara yang merupakan salah satu sumber pendapatan negara.

Prospek ekonomi Malaysia bagi tahun 2024 masih berhadapan dengan ketidakpastian global walaupun dilihat positif berdasarkan kepada prestasi suku tahun pertama 2024. Ketahanan negara diperkuat oleh strategi ekonomi yang pelbagai dan dasar-dasar proaktif merupakan kekuatan Malaysia dalam menavigasi konflik dan cabaran global yang mungkin timbul. Ini perlu bagi memastikan ekonomi negara terus kekal berdaya tahan.

Carta 1.24 Indeks Pelopor (2015=100) dan kitaran perniagaan (kawasan berlorek), Januari 1991 hingga Mei 2024

Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia

Paparan 1.2 Tujuan NIMP 2030

Pelan Induk Perindustrian Baharu (NIMP) 2030

NIMP 2030 adalah dasar industri untuk sektor Pembuatan dan Perkhidmatan berkaitan yang meliputi tujuh tahun pelaksanaan.

Memberikan hala tuju strategi untuk pembangunan industri

Rujukan kepada pelabur akan kedudukan dan hala tuju

Menampilkan peranan kerajaan Malaysia dalam membentuk ekonomi

Paparan 1.3 21 Sektor Berimpak Tinggi

Paparan 1.4 Sasaran Ekonomi Makro bagi Sektor Pembuatan

Nilai ditambah (KDNK)
(RM billion)

587.5
(CAGR: 6.5%)

364.1

61%

Pekerjaan
(juta orang)

3.3
(CAGR: 2.3%)

2.7

20%

Gaji Penengah
(RM)

4,510
(CAGR: 9.6%)

1,976

128%

Nota: ● Garis pangkal (2021) ● Garis pangkal (2022) ○ Sasaran ▲ Peningkatan Nilai

Sumber: New Industrial Master Plan 2030, Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri.

Rencana 1:**The Nexus between the Economic Growth and Unemployment:
An Empirical Test of Okun's Law in Malaysia¹**

Sulizah Abdul Salam, Nor Haziqah Mohd Yusri, Sayeeda Kamaruddin
National Accounts Statistics Division, Department of Statistics, Malaysia

ABSTRACT

Most countries across the globe including Malaysia face crucial macroeconomic issues of economic growth and unemployment rates. According to Noor Z. M. et al. in 2007, there is a well-known macroeconomic framework relationship called Okun's Law, which states generally that there is a negative link between changes in the unemployment rate and the real gross domestic product (GDP). It stipulates that a one per cent increase in unemployment will usually be associated with a two to three per cent drop in GDP. This study focuses on whether Okun's Law may explain the connection between unemployment and economic growth in the Malaysia's economy. For this purpose, the autoregressive distributed lag (ARDL) approach was employed using the GDP and unemployment rate data for the period of 1971 to 2022. The empirical results indicate a significant negative relationship between economic growth and unemployment in Malaysia. With Okun's coefficient of -0.2020, this study had implications for Malaysia's economic development policymakers, suggesting that in order to achieve economic growth, the government should implement measures aimed to reduce unemployment.

Keywords: Gross domestic product; unemployment rate; Okun's Law; autoregressive distributed lag

1.0 Introduction

Malaysia real GDP annual growth rate recorded an average of 9.8 per cent more than 50 years between 1971 and 2022. The sharpest decline 7.4 per cent was recorded in 1998 and the highest 11.7 per cent in 1973. From 1971 to 2022, Malaysia's economy faced significant growth and transformation, marked by various phases and policies that shaped its development trajectory.

In the 1970s, Malaysia began its transition from an economy dependent on mining and agriculture towards a more diversified economy. Since the 1980s, with Japanese investment, the industrial sector particularly the heavy industries have flourished remarkably. Malaysia's exports became the country's main growth engine. Malaysia consistently achieved more than 7 per cent GDP growth in the late 1980s and the 1990s. At the same time, government focused on diversifying the economy, manufacturing and export, including electronics and palm oil. In 1997, Malaysia was affected by Asian Financial Crisis leading to a temporary economy downturn but it eventually recovered when government implemented various measures including capital controls to stabilise Malaysia's economy. In early 2000s, Malaysia continued to experience steady economic growth while government started to attract foreign investment. To diversify the economy and reduce reliance on traditional sectors, the government enhanced competitiveness and address structural reforms such as Economic Transformation Programme (ETP) in 2010. Later in 2020, Malaysia experienced another global crisis, COVID-19 pandemic which led to contraction of the nation GDP.

¹ Rencana ini adalah pandangan penulis dan tidak mewakili pandangan dari Jabatan Perangkaan Malaysia.

In order to mitigate the economic impact, government implemented various measures, including fiscal stimulus package. In 2022, Malaysia's economy experience a gradual post-pandemic economic recovery. The pace of recovery depends on various factors such as the effectiveness of vaccination campaigns, the extent of containment measures, and global demand dynamics. Malaysia, a country once mostly dependent on commodities such as tin and rubber, is today primarily an upper-middle-class nation with a thriving manufacturing and services industry since it demonstrated resilience and adaptability, supported by proactive government policies, strategic investments, and a diversified economic base.

The beneficial developments in Malaysia's economy over the last several decades have created a lot of new job possibilities, as portrayed by the labour market's strengthening. The fact that the unemployment rate decreased from 7.3 per cent in 1971 to 3.9 per cent in 2022 illustrates this. A nation is said to have attained full employment if its unemployment rate is 4 per cent or below, according to economist Keynes. Thus, with an unemployment rate of less than 4 per cent, Malaysia achieved full employment in the early 90's. However, the nation's socioeconomic environment has been impacted by the COVID-19 epidemic that swept the globe in 2020. In that particular year, GDP contracted 5.5 per cent while our unemployment rate recorded 4.5 per cent, the highest since the last 30 years. The last negative growth recorded by Malaysia was 1.5 per cent in 2009, with an unemployment rate of 3.7 per cent.

Therefore, the purpose of this study is to apply Okun's Law's to the Malaysia's economy. This study consists of five (5) sections started with the literature review, which will be discussed in section 2, while the methodology will be explained in section 3. The results and model consistency checking were presented in section 4. Finally, the conclusion and recommendation were discussed in the last section.

2.0 Literature Review

A renowned economist, Arthur Okun, was the first to discuss the issue in the 1960s, and since then his work has come to be known as Okun's Law (Okun 1962). Okun investigated the statistical relationship between economic growth and the rate of unemployment in a country. Knowing that output is a function of labour in the process of production, then there is a positive relationship between output and employment. However, employment is the difference between the labour force and the unemployed, so a negative relationship therefore exists between unemployment and output. Okun's Law is now a rule of thumb that is mostly used to examine the relationship between growth and jobs. Okun observed that, due to the continuous increase in the quantity of labour and the level of productivity, real GDP growth must be near the potential rate of growth in order to maintain the unemployment rate. Therefore, to reduce unemployment, the economy's growth rate must be higher than its potential rate. Furthermore, Okun's Law states that: "to achieve a 1 per cent decline in unemployment rate in a year, real GDP must grow approximately 2 per cent points faster than the rate of growth of potential GDP over that period.

Noor et al. (2007) examined the possibility of an Okun-type link between output and unemployment in the Malaysian economy. The empirical results verified the negative correlation between output growth and unemployment. At the one per cent significance level, the Okun Coefficient of -1.75 is noteworthy. This implies that output will rise by 1.75 per cent for every 1.0 per cent decrease in unemployment. This is a significant decrease from the 3.0 per cent coefficient reported in Okun's initial research. This result provides credence to the claim that Okun's model's slope coefficient is unstable and often varies between countries and periods.

Mujitapha's (2021) study evaluated the relationship between economic growth and the unemployment rate in order to confirm that Okun's law is in effect in Malaysia. The study emphasized that the government system is and has been a barrier to economic progress and included control variables such as foreign direct investment (FDI) to determine whether they could further explain the connection given the nature of government in Malaysia. By applying the ARDL bound test, the findings reveal that unemployment is negative and has a long-run relationship to GDP, which means that reduced unemployment leads to maximum economic growth. In the meantime, FDI and GDP have a favourable long-term and short-term connection. The Granger causality test, which was employed in this study, established the application of Okun's rule by demonstrating that there is only one causative relationship: unemployment causes variations in economic growth.

Darman, in 2013, looked at how Okun's law was applied in Indonesia. The debate and findings led to the conclusion that since Okun's law deviates from its original coefficient, it is invalid in the Indonesian economy. Empirically, the significance level's coefficient value is rather small. For three reasons, the research also claimed that Indonesia's unemployment rate is not sensitive to shifts in real output. First, the Indonesian economy has frictional and structural unemployment. Second, the ways both established and developing nations' economies differ from one another. The skill lab is still subordinate to the incentive lab in emerging nations. Due to these two factors, the rate of unemployment that exists in emerging nations such as Indonesia is unconventional. Thirdly, there is no evidence that the real production growth variable and the unemployment rate have a mutually exclusive connection. This study only discovered statistically that the production growth variable has a long-term impact on the unemployment rate. It happens due to the way Indonesia's economy is structured, which still relies heavily on the informal and agricultural sectors.

According to Arastirma Makalesi (2023), there is a statistically significant negative relationship between growth and unemployment rate in the long-term results for the Fragile Five country group, which consists of Brazil, Indonesia, India, South Africa, and Turkey, but a positive significant relationship was found in the short-term results.

According to Ali Madina Dankumo et al. (2019), there is a long-term correlation in Nigeria between political instability, unemployment, corruption, and economic development. However, it was shown that only political stability had an adversely significant impact on economic growth, while unemployment and corruption had no such effect. This finding suggests that in Nigeria, Okun's law does not explain the link between unemployment and economic development. Additionally, they advise the government to improve job possibilities by increasing subsidies and low-interest loans; this will lower unemployment, boost productivity, and ultimately accelerate economic growth.

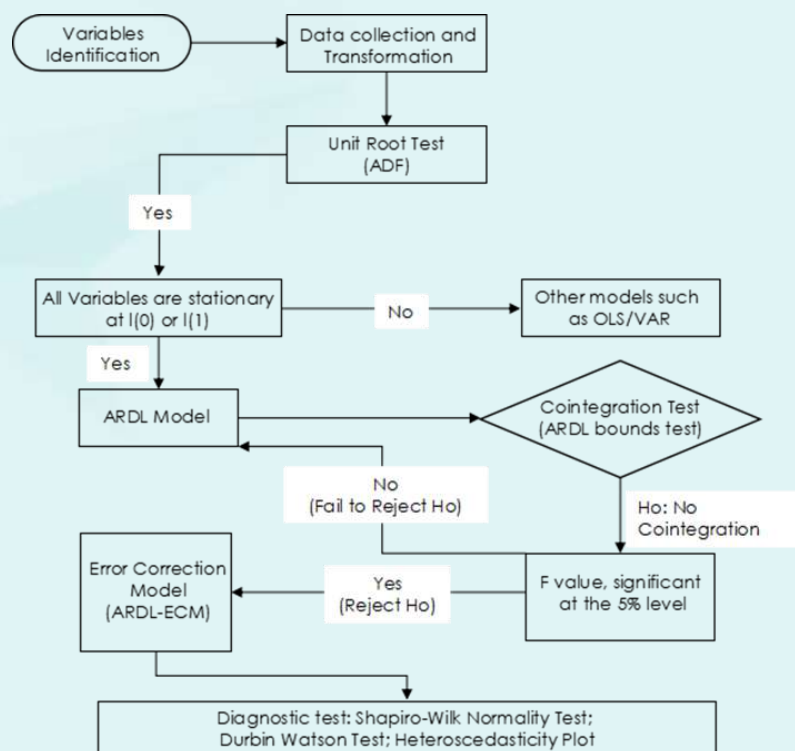
3.0 Methodology

This study used annual data of real GDP and Unemployment Rate from 1971 to 2022, which consists of 52 observations. The data was obtained from the Department of Statistics Malaysia (DOSM).

3.1 Stationary Test:

Many time series approaches require the assumption that the data are stationary. The mean, variance, and autocorrelation structure of a stationary process remain constant across time. Although there are specific mathematical definitions for stationarity, for our purposes, it implies a series that seems flat, has no trend, constant variance over time, constant autocorrelation structure across time, and does not exhibit periodic fluctuations.

Chart 1(a): Demonstrates the flow chart for the theory behind the ARDL model (IHSEViews, 2017).

3.2 Theoretical ARDL Model:

There aren't many models in macroeconomic theory that relate the GDP to the unemployment rate. The debate was brought to a focus on the empirical connection between changes in GDP and unemployment by Okun (1962). The basic idea behind Okun's law is that firms modify their output plans in response to changes in aggregate demand, which in turn influences labour demand and, ultimately, the unemployment rate. This study uses the ARDL technique because of its comparative benefits over other cointegration approaches. The ARDL technique, which estimates and tests the hypothesis of long-run coefficients of underlying variables regardless of whether they are entirely integrated at level $I(0)$, at first difference $I(0)$, or mixed, is therefore devoid of pretesting issues. It is applicable to a small sample size ranging from 30 to 80 observations (Joseph, 2022). The approach therefore becomes suitable for this study, considering the sample size of 52 observations.

4.0 Results

4.1 Descriptive Statistics

Chart 1(b) shows the trend plot of the economic growth and unemployment rate from the years 1971 until 2022. For the time series, the Malaysia economy recorded negative growth in 1985 (-1.0%), 1998 (-7.4%), 2009 (-1.5%) and 2020 (-5.5%) due to global economic downturn. In 1985, the unemployment rate reached 6.9 per cent while, in 2020 it recorded 4.5 per cent the highest after 1991 of 5.7 per cent. Subsequently, the correlation coefficient between the variables was calculated and it was found that the correlation obtained was -0.79. This indicates the existence of negative relationship between economic growth and unemployment rate in Malaysia's economy for the year of 1971 to 2022.

Chart 1(b): GDP annual percentage change and unemployment rate, Malaysia, 1971-2022

4.2 Stationary Test

Augmented-Dickey Fuller (ADF) Test was conducted to test for stationarity of GDP and Unemployment Rate.

The hypothesis is as follows:

H_0 : Unit root is present in a time series sample (non-stationary)

H_1 : Unit root is absent in a time series sample (stationary)

Table 1(a): ADF Unit Root Test

Order	Variable	ADF	p-value	Result
Level	GDP	-0.7987	0.9562	Non stationary
	Unemployment Rate	-2.4335	0.4000	Non stationary
Log Level	GDP	-0.8854	0.9477	Non stationary
	Unemployment Rate	-2.0180	0.5672	Non stationary
First Differencing	GDP (level)	-3.2419	0.0903	Non stationary
	Unemployment Rate (level)	-2.5477	0.3542	Non stationary
Second Differencing	GDP (level)	-4.9622	0.0100	Stationary
	Unemployment Rate (level)	-5.3729	0.0100	Stationary

Table 1(a) summarizes the ADF unit root test. It shows that all the variables on level, log level, and first differencing have a probability value greater than alpha 0.05. Thus, at the 5.0 per cent level of significance, there is enough evidence to conclude that the unit root is present in GDP and unemployment rate. Meanwhile, the probability value on second differencing was smaller than alpha 0.05, thus rejecting the null hypothesis. Therefore, there is enough evidence that the unit root is absent in GDP and unemployment rate (the data is stationary) at second differencing.

4.3 Model Consistency Checking

In order to test the robustness and validity of the model, diagnostic tests are conducted as indicated in **Table 1(b)** below. The results show that the model successfully passed the tests for normality, serial correlation, and heteroscedasticity. Therefore, this model can be used in analyses and forecasting.

Table 1(b): Residual Diagnostic Test

Test	Null Hypothesis	p-value	Decision
Shapiro-Wilk Test	Residual are not normally distributed	0.0012	Since p-value below 5%, reject the null hypothesis. Therefore, residuals are normally distributed
Durbin-Watson test	Linear regression residuals are uncorrelated	0.6577	Since p-value above 5%, do not reject the null hypothesis. Therefore, linear regression residuals are uncorrelated
Residual vs Fitted Plot	No trend present	-	-

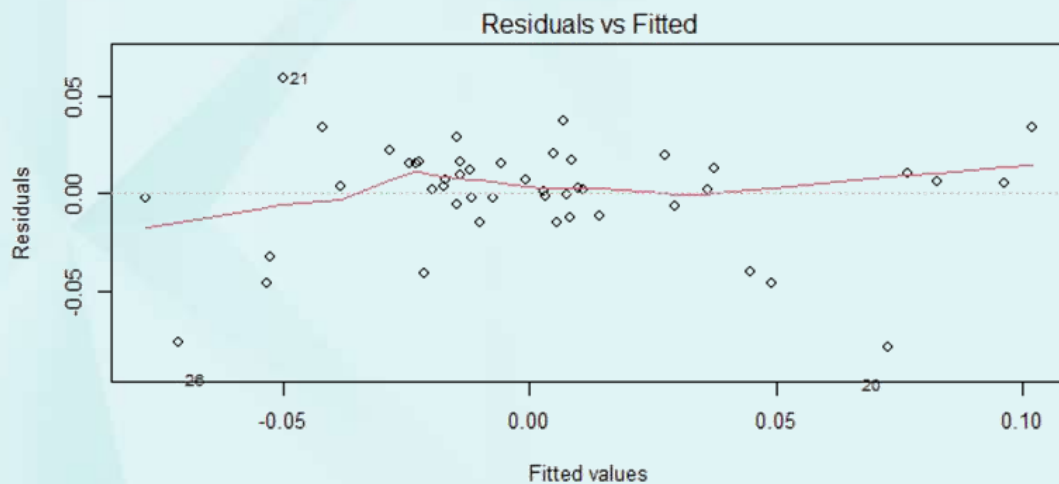
Chart 1(c): Residuals vs Fitted Plot

Chart 1(c) shows the residual versus fitted plot of the ARDL model obtained without heteroscedastic residual. This means the variance of the residuals was the same for all values of the fitted values. Although the lines in both plots are not flat, the variability among the residuals seems stable. The variability does neither increase nor decrease with the fitted values. Therefore, we can assume that this model does not violate the homoscedasticity assumptions.

4.3 ARDL model

By using auto-ARDL functions in R-studio software, with the maximum order for lag set to five, the suggested orders of lag were as follows:

Table 1(c): Lag-length Criteria

GDP	Unemployment Rate	AIC
1	1	-225.8429
1	2	-219.4281
2	2	-218.9891
2	1	-218.5982
3	2	-216.3741
3	1	-215.0695
3	3	-214.8857
4	2	-209.9484
4	3	-208.9247
4	4	-208.5195
5	5	-205.3623

Lag (1) GDP and lag (1) unemployment rate were chosen as the top orders since they have the lowest Akaike Information Criterion (AIC) value. The summary of the ARDL model in this study was as follows:

Table 1(d): Estimated ADRL Model

	Coefficient	Standard Error	t-Statistics	p-value
Intercept	0.2145	0.1094	1.9610	0.05
L (GDP,1)	0.9877	0.0069	143.940	0.00
UR	-0.2020	0.0287	-7.0390	0.00
L (UR,1)	0.2012	0.0296	6.8020	0.00

Table 1(d) shows that all lags were significant. The first lag period of GDP had p-value (0.00), which was smaller than alpha (0.05). Thus, at the 5.0 per cent level of significance, the first lag period of GDP has a significant impact on itself. Next, both the current rate and the first lag period of the unemployment rate have a p-value (0.00), which is smaller than alpha (0.05). Thus, at the 5.0 per cent level of significance, the current rate and the first lag period of the unemployment rate have a significant impact on GDP. Meanwhile, the adjusted r-squared shows 99.9 per cent of the variance of GDP was explained by the variance of the unemployment rate.

At the same time, the t-value of the unemployment rate (7.0390) is greater than the critical t-statistics at the 95.0 per cent confidence level (1.96). This provides support for the assumption that GDP strongly depends on the unemployment rate.

The coefficient of the unemployment rate confirmed that there is a negative relationship between the unemployment rate and GDP. The Okun's coefficient is 0.2020, which suggests that at a 1.0 per cent decline in the unemployment rate will increase GDP by 2.02 per cent. Thus, the coefficient follows the Okun 2% to 3% law in the original work. Conclusively, Okun's law applies in Malaysia.

5.0 Conclusion

In conclusion, Malaysia applies Okun's law by 2.02 per cent, which implies that at a 1.0 per cent decline in the unemployment rate will increase GDP by 2.02. The results indicate the existence of a negative relationship between Malaysia's GDP and Unemployment rate, which is consistent with other findings. Thus, a better economic performance will have a positive impact on the country's unemployment rate. Moving forward, further studies can be conducted with exploring time series data as well as at more granular level (i.e., state or district level).

6.0 References

- Ang Syh Han. (2014). Analisis Kekukuhan Teori Okun dan Philips bagi Negara Asia Terpilih.
- Asri, M. A. bin M., Possumah, B. T., & Laksito, G. S. (2022). The Relationship between Gross Domestic Product, Foreign Direct Investments, Inflation Rate and Unemployment in Selected ASEAN Countries. *Journal of Madani Society*, 1(2), 80–96. <https://doi.org/10.56225/jmsc.v1i2.131>
- Baharin, N., Yussof, I., & Ismail, R. (2012). Faktor-faktor yang Mempengaruhi Pengangguran di Malaysia. *Prosiding Persidangan Kebangsaan Ekonomi Malaysia (PERKEM) VII, JILID 1, 1*, 209–227.
- Dankumo, A. M., Ishak, S., Oluwaseyi, Z. A., & Onisanwa, I. D. (2019). Does Okun's law explain the relationship between economic growth and unemployment in Nigeria? *Jurnal Ekonomi Malaysia*, 53(3). <https://doi.org/10.17576/JEM-2019-5303-12>
- Darman, D. (2013). Pengaruh Pertumbuhan Ekonomi terhadap Tingkat Pengangguran: Analisis Hukum Okun. *The Winners*, 14(1), 1. <https://doi.org/10.21512/tw.v14i1.639>
- Gross Domestic Product 1970-2022 (2022). Department of Statistics Malaysia, Putrajaya. <https://mysidc.statistics.gov.my/index.php?lang=en#>
- Hjazeen, H., Seraj, M., & Ozdeser, H. (2021). The nexus between the economic growth and unemployment in Jordan. *Future Business Journal*, 7(1), 1–8. <https://doi.org/10.1186/s43093-021-00088-3>
- IHSEViews. (2017). AutoRegressive Distributed Lag (ARDL) Estimation. Part 3 - practice. <https://blog.eviews.com/2017/05/autoregressive-distributed-lag-ardl.html>
- Iswanto, D. A. (2013). Pertumbuhan Ekonomi dan Pengangguran: Validitas Hukum Okun di Indonesia. *Jurnal Ilmiah*, 1–12. <https://jimfeb.ub.ac.id/index.php/jimfeb/article/view/526>
- Joseph, V. R. (2022). Optimal ratio for data splitting. *Statistical Analysis and Data Mining*, 15(4), 531–538. <https://doi.org/10.1002/sam.11583>
- Labour Force, Employment, and Unemployment in Malaysia, 1971-1981 (1996). *Industrial Relations in ASEAN: A Comparative Study*
- Noor, Z. M., Nor, N. M., & Ghani, J. A. (2007). The relationship between output and unemployment in Malaysia: Does Okun's law exist? *ResearchGate*. https://www.researchgate.net/publication/279767976_The_Relationship_Between_Output_And_Unemployment_In_Malaysia_Does_Okun's_Law_Exist
- Pizzo, A. (2019). Empirical Studies on Okun's Law in Latin America and the Caribbean. *International Labour Organization*, 3(7), 27–43.

- Sanchez, J. M., & Liborio, C. S. (2012). *The Relationships Among Changes in GDP, Employment, and Unemployment: This Time, It's Different*. *Economic Synopses*, 2012(13), 17–18. <https://doi.org/10.20955/es.2012.13>
- Shiferaw, Y. A. (2023). *An Understanding of How GDP, Unemployment and Inflation Interact and Change across Time and Frequency*. *Economies*, 11(5), 131. <https://doi.org/10.3390/economies11050131>
- Tekgun, B., & Eroglu, İ. (2023). *How Okun's Law Works in Fragile Five Countries: Panel Data Analysis*. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 9(2), 273–288. <https://doi.org/10.20979/ueyd.1338162>
- Unemployment rate by state, 1982 - 2022, Malaysia. Department of Statistics Malaysia, Putrajaya. <https://mysidc.statistics.gov.my/index.php?lang=en#>

KELUARAN DALAM NEGERI KASAR (KDNK) MENGIKUT NEGERI 2023

Selangor Pahang Johor W.P. KL*

4 negeri bertumbuh
melebihi
pertumbuhan
nasional

6 negeri
menyumbang
73.0% kepada
KDNK nasional

Selangor W.P. KL* Johor

Sarawak Pulau Pinang Sabah

PERTUMBUHAN DAN SUMBANGAN KDNK NEGERI PADA HARGA MALAY 2015 (%)

Nota: Pertumbuhan (%) Sumbangan kepada KDNK Malaysia (%) Pertumbuhan melebihi nasional

PERTUMBUHAN DAN SUMBANGAN 6 PENYUMBANG¹ TERTINGGI MENGIKUT SEKTOR (%)

¹Berdasarkan sumbangan kepada nilai ditambah nasional mengikut sektor

*Termasuk W.P. Putrajaya W.P.: Wilayah Persekutuan KL: Kuala Lumpur
Supra merangkumi aktiviti pengeluaran yang melangkaui pusat kepentingan ekonomi utama bagi mana-mana negeri
(Sektor Perilangan & pengkuarian)

Sumber : Keluaran Dalam Negeri Kasar Mengikut Negeri 2023
Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM)

PRESTASI EKONOMI NEGERI 2023

Seiring dengan prestasi ekonomi global tahun 2023 yang lebih perlahan, ekonomi Malaysia turut bertumbuh sederhana 3.6 peratus berbanding pertumbuhan kukuh 8.9 peratus pada tahun 2022 dengan nilai Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) berjumlah RM1.6 trilion. Sektor Perkhidmatan dan Pembuatan kekal mendominasi ekonomi negara dengan sumbangan kumulatif 82.6 peratus kepada jumlah KDNK telah bertumbuh masing-masing 5.1 peratus (2022: 11.0%) dan 0.7 peratus (2022: 8.1%). Sementara itu, sektor Pertanian bertumbuh 0.7 peratus (2022: 1.3%) manakala sektor Perlombongan & pengkuarian mencatatkan pertumbuhan marginal 0.5 peratus (2022: 3.5%). Namun begitu, sektor Pembinaan berkembang 6.1 peratus berbanding 5.1 peratus pada tahun sebelumnya.

Selangor kekal sebagai peneraju utama ekonomi negara dengan sumbangan 25.9 peratus, diikuti W.P. Kuala Lumpur (15.9%), Johor (9.5%), Sarawak (9.1%), Pulau Pinang (7.4%) dan Sabah (5.3%). Enam negeri tersebut kekal sebagai penyumbang utama KDNK nasional dengan sumbangan kumulatif sebanyak 73.0 peratus (2022: 72.9%).

“
Enam negeri
menyumbang
73.0 peratus kepada
KDNK Malaysia
”

Pertumbuhan ekonomi mengikut negeri

Secara keseluruhan, prestasi ekonomi 2023 bagi semua negeri termasuk Wilayah Persekutuan merekodkan peningkatan berbanding tahun sebelumnya. Empat negeri menunjukkan prestasi KDNK yang lebih baik berbanding pertumbuhan 3.6 peratus di peringkat nasional, didahului oleh Selangor 5.4 peratus, Pahang (5.2%), Johor (4.1%), dan W.P. Kuala Lumpur (3.7%) seperti di **Jadual 1.13**.

Sektor Perkhidmatan yang merupakan penyumbang utama ekonomi negara dengan sumbangan 59.2 peratus berkembang sebanyak 5.1 peratus (2022: 11.0%). Prestasi ini disokong oleh pertumbuhan kukuh dalam subsektor utama seperti Perdagangan borong & runcit, 5.9 peratus (2022: 13.7%), Pengangkutan & penyimpanan, 13.8 peratus (2022: 29.4%) dan Makanan & minuman dan penginapan, 7.7 peratus (2022: 34.7%). Lima negeri mencatatkan pertumbuhan mengatasi paras nasional iaitu Selangor (6.1%), Pahang (6.0%), Pulau Pinang (6.0%), Johor (5.4%) dan Sarawak (5.4%).

Sektor Pembuatan yang menyumbang 23.4 peratus kepada KDNK negara bertumbuh pada kadar yang lebih perlahan iaitu 0.7 peratus (2022: 8.1%). Pertumbuhan marginal ini dipengaruhi terutamanya oleh kemerosotan pengeluaran produk berorientasikan eksport, khususnya Produk elektrik, elektronik dan optikal

sebanyak 1.6 peratus (2022: 14.2%) dan Produk petroleum, kimia, getah dan plastik yang menyusut 0.8 peratus (2022:1.1%). Impaknya, negeri-negeri yang merupakan pengeluar utama Produk elektrik, elektronik dan optikal mengalami pertumbuhan negatif dalam sektor Pembuatan seperti Pulau Pinang (-0.5%), Kedah (-3.2%) dan Kelantan (-2.6%). Pada tempoh sama, kejatuhan pengeluaran Produk petroleum, kimia, getah dan plastik di Sarawak sebanyak 4.6 peratus (2022: 6.3%) telah menyebabkan kemerosotan pertumbuhan sektor Pembuatan negeri ini kepada 3.9 peratus (2022: 5.8%). Sebaliknya, Produk mineral bukan logam, logam asas dan produk yang direka meningkat 5.2 peratus, mengimbangi kejatuhan keseluruhan sektor ini.

Sektor Pertanian mencatatkan pertumbuhan marginal 0.7 peratus, berbanding 1.3 peratus pada 2022. Pertumbuhan perlahan ini dipengaruhi oleh subsektor Tanaman (1.5%), Ternakan (0.7%), Perikanan (0.5%) serta kemerosotan subsektor Perhutanan & pembalakan sebanyak 9.0 peratus. Kelapa sawit yang merupakan penyumbang utama subsektor Tanaman merekodkan pertumbuhan marginal 0.2 peratus berbanding 3.8 peratus pada tahun sebelumnya. Subsektor Ternakan juga berkembang marginal 0.7 peratus manakala subsektor Tanaman lain menunjukkan peningkatan 3.7 peratus (2022: -0.2%). Empat negeri utama yang menyumbang hampir 60 peratus kepada keseluruhan KDNK sektor Pertanian telah memberi impak ketara terhadap pertumbuhan marginal sektor ini iaitu Johor (-1.1%), Sarawak (2.0%), Pahang (2.5%) dan Sabah (0.8%).

Sektor Perlombongan & pengkuarian Malaysia juga berkembang secara marginal iaitu 0.5 peratus (2022: 3.5%), dipengaruhi oleh subsektor Gas asli yang berkembang 0.6 peratus (2022: 5.3%) dan Perlombongan & pengkuarian lain, 3.6 peratus (2022: 10.2%). Sebaliknya, Minyak mentah & kondensat terus

menyusut kepada 0.4 peratus pada tahun 2023 (2022: -0.3%). Permintaan global yang suram terhadap minyak mentah rentetan konflik geopolitik yang mendorong kepada kejatuhan harga minyak mentah dunia telah memberi kesan buruk kepada dua negeri yang menguasai sektor ini iaitu Sabah dan Sarawak dengan merekodkan pertumbuhan negatif masing-masing 5.2 peratus dan 1.0 peratus.

Sebaliknya, sektor Pembinaan mengukuh 6.1 peratus berbanding 5.1 peratus pada tahun sebelumnya. Prestasi ini diterajui oleh Kejuruteraan awam, Aktiviti pertukangan khas dan Pembinaan bangunan, dengan peningkatan masing-masing 14.5 peratus (2022: -0.9%), 6.5 peratus (2022: 6.5%) dan 0.8 peratus (2022: 8.1%). Negeri-negeri yang menyokong prestasi kukuh sektor ini ialah Pahang (37.1%), Kedah (30.8%), Pulau Pinang (23.6%), Johor (13.2%) dan Selangor (10.2%).

Beralih ke prestasi ekonomi mengikut negeri, **Johor** yang merupakan penyumbang ekonomi ke-3 negara mencatatkan nilai KDNK sebanyak RM148.2 bilion pada tahun 2023 (2022: RM142.4 bilion), meningkat 4.1 peratus berbanding 8.5 peratus pada tahun sebelumnya. Sektor Perkhidmatan berkembang 5.4 peratus (2022: 11.0%) disebabkan pengembangan dalam subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta subsektor Utiliti, pengangkutan dan penyimpanan, maklumat dan komunikasi. Sektor Pembuatan juga berkembang 2.8 peratus, dengan

peningkatan dalam Produk elektrik, elektronik & optikal serta Produk petroleum, kimia, getah & plastik, khasnya Produk kimia. Sektor Pembinaan terus mengukuh dengan merekodkan pertumbuhan 13.2 peratus (2022: 15.9%), disebabkan pertumbuhan dua digit dalam subsektor Kejuruteraan awam dan Aktiviti pembinaan pertukangan khas. Sementara itu, sektor Pertanian menyusut 1.1 peratus (2022: 3.1%) dipengaruhi oleh kejatuhan dalam subsektor Tanaman iaitu kelapa sawit.

Ekonomi **Kedah** berkembang 1.6 peratus pada tahun 2023 (2022: 7.3%) dengan nilai KDNK mencecah RM51.8 bilion, meningkat berbanding RM51.0 bilion pada 2022. Sektor Perkhidmatan meningkat 4.0 peratus (2022: 8.0%), dipacu oleh subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Utiliti, pengangkutan dan penyimpanan, maklumat dan komunikasi. Sektor Pembuatan sebaliknya menyusut 3.2 peratus, berbanding 8.1 peratus pada tahun 2022. Penyusutan ini didorong oleh kejatuhan dalam Produk elektrik, elektronik & optikal serta Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan, prosesan makanan, minuman dan produk tembakau. Walau bagaimanapun, sektor Pembinaan melonjak 30.8 peratus (2022: 18.3%), didorong oleh semua subsektor yang merekodkan peningkatan dua digit. Sebaliknya, sektor Pertanian merosot 2.8 peratus, dipengaruhi oleh pengurangan pengeluaran tanaman kelapa sawit dan getah.

Kelantan mencatatkan peningkatan nilai KDNK 2.6 peratus (2022: 4.5%), menjana RM27.6 bilion, berbanding RM26.9 bilion pada 2022. Peningkatan ini dipengaruhi oleh sektor Perkhidmatan yang bertumbuh 3.8 peratus, dipacu oleh subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman dan Perkhidmatan kerajaan. Walau

bagaimanapun, sektor Pertanian pula menguncup 0.5 peratus disebabkan kemerosotan dalam subsektor Perhutanan & pembalakan. Sektor Pembuatan juga menyusut 2.6 peratus (2022: 3.1%), disebabkan oleh kemerosotan dalam Produk elektrik, elektronik & optikal serta Produk kayu, perabot, keluaran kertas dan percetakan. Manakala sektor Pembinaan berkembang 6.7 peratus (2022: 19.7%), sebahagian besarnya disokong oleh Aktiviti pembinaan pertukangan khas.

KDNK **Melaka** meningkat 3.0 peratus (2022: 8.9%), mencecah RM46.9 bilion berbanding RM45.6 bilion yang dicatat pada tahun sebelumnya. Sektor Perkhidmatan bertumbuh 4.2 peratus berbanding 12.4 peratus pada 2022 dengan sumbangan utama pertumbuhan ini adalah subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Perkhidmatan lain. Sementara itu, sektor Pembuatan mencatatkan pertumbuhan marginal 0.3 peratus (2022: 6.8%) dipengaruhi oleh kemerosotan dalam Produk elektrik, elektronik & optikal. Walau bagaimanapun, pertumbuhan kukuh Produk petroleum, kimia, getah & plastik mengimbangi kejatuhan sektor ini. Sektor Pertanian meningkat 6.5 peratus didorong oleh peningkatan dalam subsektor Tanaman (sayur-sayuran) dan Ternakan. Manakala sektor Pembinaan merekodkan peningkatan 5.7 peratus disokong oleh pertumbuhan positif subsektor Kejuruteraan awam dan Pembinaan bangunan.

Negeri Sembilan mencatatkan nilai KDNK RM51.9 bilion pada tahun 2023 (2022: RM50.9 bilion), meningkat 1.8 peratus berbanding 6.6 peratus pada tahun sebelumnya, dipacu oleh sektor Perkhidmatan dan Pembuatan. Sektor Perkhidmatan berkembang 4.5 peratus (2022: 7.8%), diterajui oleh Utiliti, pengangkutan dan penyimpanan, maklumat dan komunikasi serta Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman. Sektor Pembuatan menyederhana 1.2 peratus (2022: 8.0%), berikutan pertumbuhan marginal Produk elektrik, elektronik & optikal. Pada masa yang sama, sektor Pertanian merosot 4.9 peratus terutamanya dipengaruhi oleh subsektor Tanaman, khasnya kelapa sawit.

Ekonomi **Pahang** menyaksikan pertumbuhan 5.2 peratus (2022: 11.4%), mengatasi pertumbuhan 3.6 peratus di peringkat nasional dengan nilai KDNK mencecah RM64.9 bilion, berbanding RM61.7 bilion pada tahun sebelumnya. Ekonominya yang dipelopori oleh sektor Perkhidmatan meningkat 6.0 peratus (2022: 16.9%), didorong oleh industri berkait pelancongan, iaitu Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Perkhidmatan lain. Sementara itu, sektor Pembuatan mencatatkan pertumbuhan 2.1 peratus (2022: 5.8%) didorong oleh Produk petroleum, kimia, getah & plastik yang berkembang 6.7 peratus. Sektor Pertanian pula berkembang 2.5 peratus (2022: 6.8%), disokong oleh subsektor Tanaman (buah-buahan) dan Perikanan. Sektor Pembinaan sebaliknya melonjak 37.1 peratus (2022: -1.0%), sekali gus mencatatkan pertumbuhan tertinggi berbanding negeri-negeri lain, diterajui oleh subsektor Kejuruteraan awam dan Pembinaan bangunan.

Nilai KDNK **Pulau Pinang** yang berjumlah RM116.0 bilion mempamerkan pertumbuhan sederhana 3.3 peratus pada tahun 2023 (2022: 13.3%). Sektor Perkhidmatan merekodkan pertumbuhan 6.0 peratus (2022: 11.5%) dipacu oleh Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Utiliti, pengangkutan dan penyimpanan, maklumat dan komunikasi. Sektor Pembuatan yang merupakan penyumbang kedua tertinggi menyusut 0.5 peratus (2022: 15.9%) dipengaruhi oleh kejatuhan dalam Produk elektrik, elektronik & optikal seiring dengan kemerosotan permintaan produk E&E di peringkat global.

Ekonomi **Perak** berkembang 2.7 peratus berbanding 4.6 peratus pada tahun sebelumnya. Sektor Perkhidmatan menyederhana 3.0 peratus (2022: 7.4%), dipengaruhi oleh subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Perkhidmatan kerajaan. Sektor Pembuatan meningkat 2.2 peratus (2022: 1.0%) didorong oleh peningkatan Produk bukan logam, logam asas dan produk logam yang direka serta Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan, prosesan makanan, minuman dan produk tembakau. Sektor Pertanian memulih 1.9 peratus (2022: -2.6%), disokong oleh aktiviti Tanaman (sayur-sayuran) dan Perikanan. Manakala sektor Pembinaan mencatatkan kemerosotan 0.2 peratus (2022: 6.1%) dipengaruhi oleh kejatuhan subsektor Pembinaan bangunan.

37.1%
Sektor Pembinaan
di Pahang bertumbuh
dua digit
pada tahun 2023

KDNK **Perlis** berkembang 2.1 peratus pada 2023 (2022: 5.9%), mencatatkan nilai KDNK RM6.3 bilion berbanding RM6.2 bilion pada tahun sebelumnya. Sektor Perkhidmatan yang merupakan peneraju ekonominya berkembang 2.3 peratus (2022: 5.6%), disokong oleh subsektor Perkhidmatan kerajaan serta Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman. Sektor Pertanian meningkat 4.1 peratus (2022: 3.4%), didorong oleh peningkatan dalam subsektor Tanaman (padi dan buah-buahan). Sektor Pembuatan sebaliknya menyusut 1.0 peratus (2022: 4.5%), dipengaruhi oleh Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan, prosesan makanan, minuman dan produk tembakau serta Produk petroleum, kimia, getah dan plastik.

Ekonomi negeri **Selangor** paling pesat berkembang melepasi pertumbuhan di peringkat nasional, meningkat 5.4 peratus pada tahun 2023 (2022: 11.9%) dengan nilai KDNK berjumlah RM406.1 bilion (2022: RM385.2 bilion). Sektor Perkhidmatan yang menerajui ekonominya berkembang 6.1 peratus (2022: 13.6%), disokong oleh subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Utiliti, pengangkutan dan penyimpanan, maklumat dan komunikasi. Sektor Pembuatan menyederhana 2.0 peratus (2022: 9.0%), disokong oleh Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan, prosesan makanan, minuman dan produk tembakau serta Produk bukan logam, logam asas dan produk logam yang direka. Pada masa yang sama, sektor Pembinaan mengukuh 10.2 peratus (2022: 4.2%) dipacu oleh semua subsektor terutamanya Kejuruteraan awam. Sebaliknya, sektor Pertanian menguncup 7.3 peratus (2022: -0.5%) dipengaruhi oleh kemerosotan subsektor Perikanan, Tanaman dan Perhutanan & pembalakan.

5.4%
**Pertumbuhan KDNK
 Selangor pada tahun 2023
 melepasi pertumbuhan
 peringkat nasional**

Terengganu merekodkan nilai KDNK sebanyak RM38.2 bilion, peningkatan 2.3 peratus daripada 6.0 peratus pada 2022. Sektor Perkhidmatan berkembang 3.1 peratus (2022: 6.0%) disokong oleh Perkhidmatan kerajaan serta Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman. Seterusnya, sektor Pembuatan berkembang marginal 0.2 peratus (2022: 8.3%) dipengaruhi oleh peneraju utama sektor ini iaitu Produk petroleum, kimia, getah & plastik. Sektor Pertanian di Terengganu memulih 7.4 peratus (2022: -3.3%) disebabkan peningkatan dalam subsektor Tanaman (buah-buahan dan sayuran) dan Perikanan. Sektor Pembinaan pula berkembang 1.6 peratus (2022: 3.4%) didorong oleh subsektor Kejuruteraan awam.

KDNK **Sabah** berkembang 1.3 peratus berbanding 3.9 peratus pada tahun sebelumnya, untuk mencatatkan nilai KDNK berjumlah RM83.2 bilion (2022: RM82.1 bilion). Sektor Perkhidmatan berkembang 4.5 peratus (2022: 8.5%), diungguli industri berorientasikan pelancongan, iaitu Perdagangan borong &

runcit, penginapan dan makanan & minuman. Sektor Perlombongan & pengkuarian yang merupakan penyumbang kedua ekonomi negeri ini terus menunjukkan kemerosotan 5.2 peratus (2022: -0.6%), disebabkan kejatuhan dalam subsektor Minyak mentah & kondensat serta Gas asli. Sektor Pertanian berkembang marginal 0.8 peratus (2022: 0.2%), berikutan penguncupan dalam subsektor Perikanan, Perhutanan & pembalakan serta Penternakan. Walau bagaimanapun, peningkatan prestasi subsektor Tanaman terutamanya kelapa sawit telah mengurangkan impak kemerosotan sektor ini. Sebaliknya sektor Pembuatan meningkat 4.4 peratus (2022: -2.5%) dipacu oleh Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan, prosesan makanan, minuman dan produk tembakau.

KDNK **Sarawak** berkembang 1.2 peratus (2022: 6.9%) dengan nilai ekonomi RM142.4 bilion (2022: RM140.7 bilion). Sektor Perkhidmatan berkembang 5.4 peratus (2022: 9.3%) diterajui oleh subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Utiliti, pengangkutan dan penyimpanan, maklumat dan komunikasi. Sektor Pembuatan menyusut 3.9 peratus (2022: 5.8%), dipengaruhi oleh Produk petroleum, kimia, getah dan plastik terutama Produk petroleum bertapis yang jatuh 4.7 peratus. Sektor Perlombongan & pengkuarian juga menguncup 1.0 peratus (2022: 7.3%) berikutan kemerosotan subsektor Minyak mentah & kondensat serta Gas asli. Walau bagaimanapun, sektor Pertanian dan Pembinaan meningkat masing-masing 2.0 peratus dan 8.3 peratus telah menyokong pertumbuhan positif ekonomi negeri ini.

W.P. Kuala Lumpur yang merupakan ekonomi kedua terbesar Malaysia, berkembang 3.7 peratus dengan nilai KDNK sebanyak RM249.3 bilion (2022: RM240.5 bilion), melepasi pertumbuhan KDNK di peringkat nasional. Ekonominya yang dikuasai oleh sektor Perkhidmatan, berkembang 4.9 peratus (2022: 11.0%), disokong oleh subsektor Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman serta Perkhidmatan Kerajaan. Sementara itu, sektor Pembuatan meningkat 1.8 peratus (2022: 5.3%), disumbangkan oleh Produk kayu, perabot, keluaran kertas dan percetakan.

W.P. Labuan merekodkan pertumbuhan 1.9 peratus berbanding 4.1 peratus pada tahun sebelumnya, dengan nilai KDNK sebanyak RM8.1 bilion (2022: RM8.0 bilion). Sektor Perkhidmatan yang merupakan pelopor ekonominya berkembang 2.2 peratus (2022: 4.8%), disokong oleh pertumbuhan dalam subsektor Kewangan, insurans, hartanah & perkhidmatan perniagaan serta Perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman. Pada tempoh sama, sektor Pembuatan berkembang marginal 0.4 peratus (2022: 1.7%), disokong oleh Produk mineral bukan logam, logam asas dan produk logam yang direka serta Produk petroleum, kimia, getah & plastik.

Struktur ekonomi mengikut negeri

Ekonomi Malaysia pada tahun 2023 didominasi oleh sektor Perkhidmatan dengan sumbangan 59.2 peratus, diikuti Pembuatan, 23.4 peratus. Begitu juga bagi komposisi ekonomi negeri, Pulau Pinang, Negeri Sembilan, Selangor, Terengganu, Melaka, Kedah dan Johor. Sektor Perkhidmatan mendominasi ekonomi W.P. Kuala Lumpur dan W.P. Labuan dengan sumbangan melebihi 75.0 peratus, masing-masing 92.4 peratus dan 79.1 peratus. Bagi negeri Kelantan dan Perlis, sektor Pertanian juga memainkan peranan yang mana ia merupakan penyumbang kedua terbesar selepas sektor Perkhidmatan. Sektor Pertanian juga merupakan antara penyumbang utama kepada ekonomi Pahang, menyumbang 21.9 peratus, hampir sama dengan sumbangan sektor Pembuatan (21.6%), ketiga tertinggi selepas Perkhidmatan (52.1%). Begitu juga di Perak, sektor Pertanian merupakan penyumbang ketiga tertinggi (14.2%) selepas Perkhidmatan (63.4%) dan Pembuatan (19.3%). Ekonomi Sabah dan Sarawak pula disumbangkan oleh Sektor Perlombongan & pengkuarian yang masing-masing merupakan penyumbang kedua dan ketiga tertinggi di negeri berkenaan.

KDNK per kapita

Nilai KDNK per kapita nasional pada tahun 2023 adalah RM54,612. Lima negeri merekodkan nilai KDNK per kapita melebihi paras nasional iaitu W.P. Kuala Lumpur (RM131,038), W.P. Labuan (RM83,596), Pulau Pinang (RM72,586), Sarawak (RM72,411) dan Selangor (RM62,492) seperti yang dipaparkan pada **Jadual 1.12**.

Jadual 1.12 KDNK per kapita mengikut negeri, 2022-2023 pada harga semasa

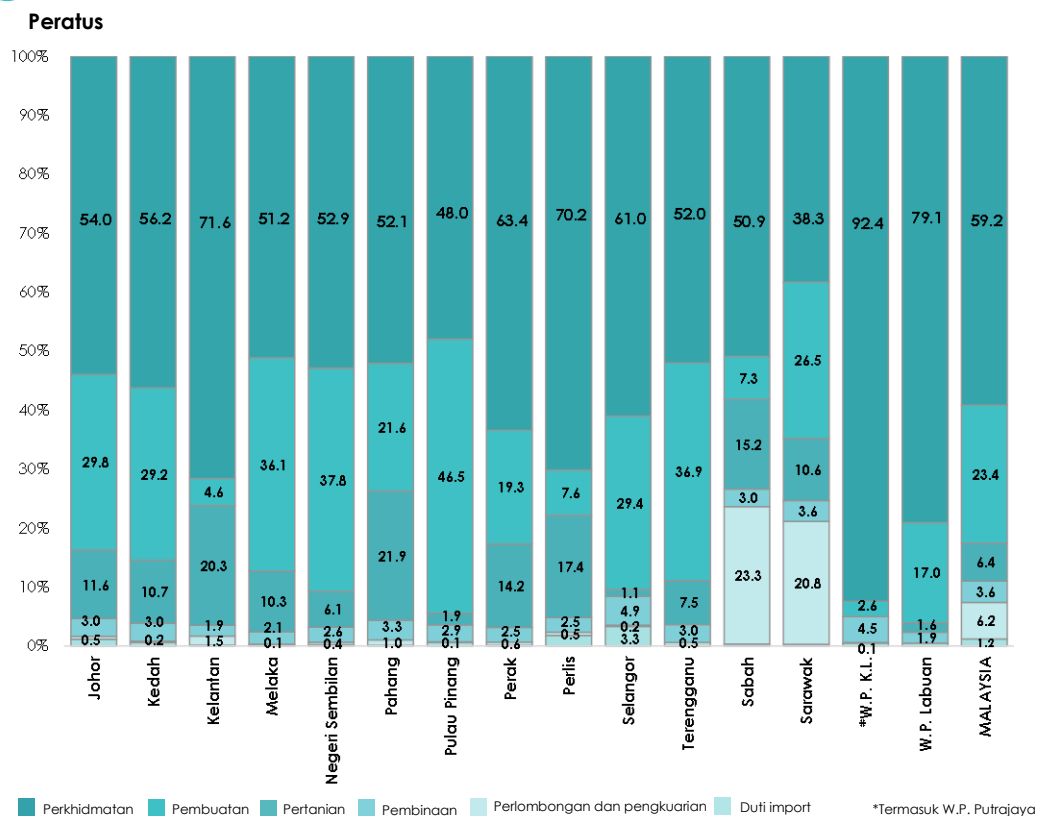
Negeri	RM	
	2022	2023
W.P. Kuala Lumpur*	126,772	131,038
W.P. Labuan	85,349	83,596
Pulau Pinang	69,789	72,586
Sarawak	81,342	72,411
Selangor	59,794	62,492
Melaka	50,407	53,922
Negeri Sembilan	49,861	51,709
Pahang	47,259	46,084
Johor	41,046	41,902
Perak	37,080	37,170
Sabah	35,860	31,147
Terengganu	32,219	31,111
Kedah	26,079	26,353
Perlis	23,134	24,004
Kelantan	16,550	16,836
MALAYSIA	54,863	54,612

*Termasuk W.P. Putrajaya

Jadual 1.13 Perubahan peratusan KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi, 2023

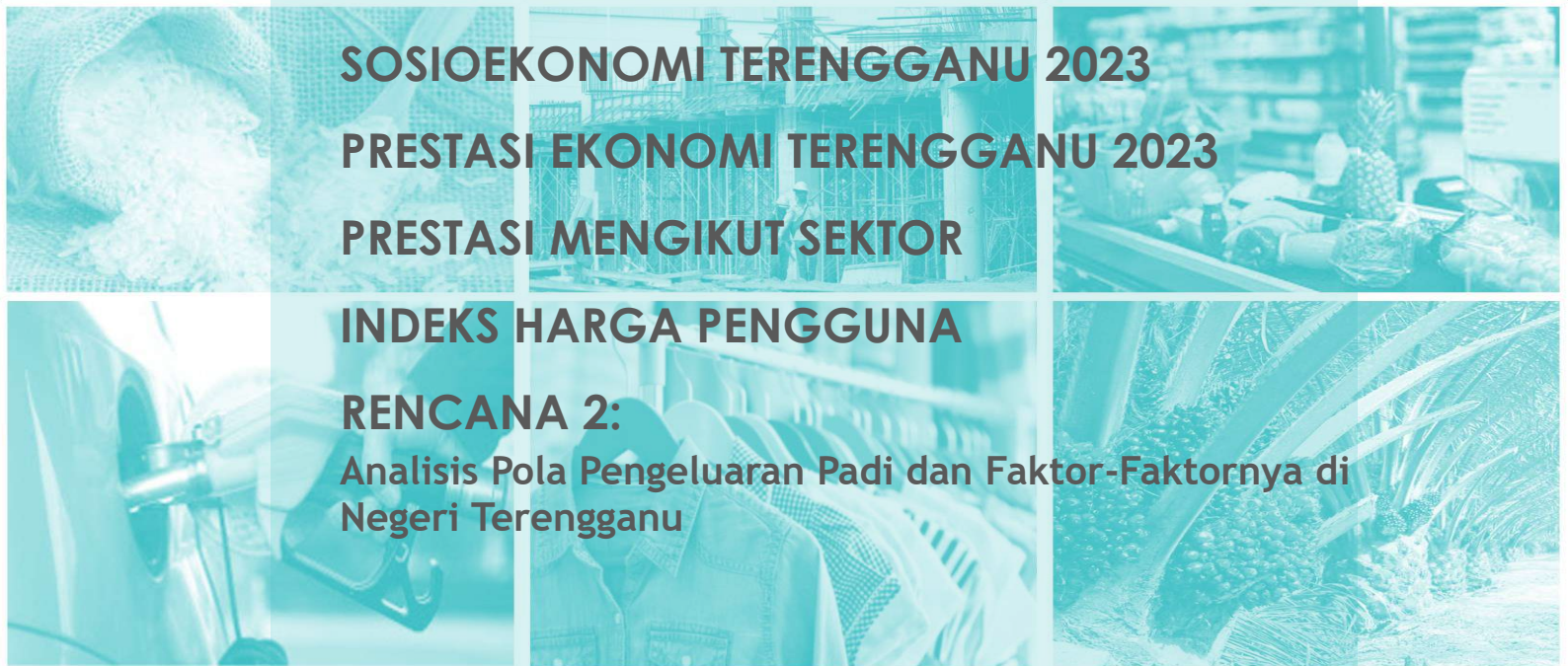
NEGERI	 PERTANIAN	 PERLOMBONGAN & PENGUKURIAN	 PEMBINAAN	 PEMBUATAN	 PERKHIDMATAN	 DUTI IMPORT	 KDNK (%)
Johor	-1.1	6.5	13.2	2.8	5.4	10.8	4.1
Kedah	-2.8	6.7	30.8	-3.2	4.0	-13.2	1.6
Kelantan	-0.5	8.1	6.7	-2.6	3.8	-18.3	2.6
Melaka	6.5	6.1	5.7	0.3	4.2	-2.7	3.0
Negeri Sembilan	-4.9	8.6	-8.4	1.2	4.5	-69.4	1.8
Pahang	2.5	9.6	37.1	2.1	6.0	-26.3	5.2
Pulau Pinang	6.5	6.8	23.6	-0.5	6.0	2.3	3.3
Perak	1.9	8.3	-0.2	2.2	3.0	15.6	2.7
Perlis	4.1	5.2	4.0	-1.0	2.3	-11.1	2.1
Selangor	-7.3	3.8	10.2	2.0	6.1	25.1	5.4
Terengganu	7.4	5.3	1.6	0.2	3.1	77.2	2.3
Sabah	0.8	-5.2	-1.1	4.4	4.5	-2.6	1.3
Sarawak	2.0	-1.0	8.3	-3.9	5.4	-1.9	1.2
W.P. Kuala Lumpur	..	3.3	-8.9	1.8	4.9	-43.8	3.7
W.P. Labuan	3.2	-	1.8	0.4	2.2	15.1	1.9
Supra	-	3.8	-	-	-	-	3.8
MALAYSIA	0.7	0.5	6.1	0.7	5.1	9.6	3.6

Carta 1.25 Sumbangan peratusan KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi, 2023

BAB 2

PRESTASI EKONOMI TERENGGANU

SOSIOEKONOMI TERENGGANU 2023

PRESTASI EKONOMI TERENGGANU 2023

PRESTASI MENGIKUT SEKTOR

INDEKS HARGA PENGGUNA

RENCANA 2:

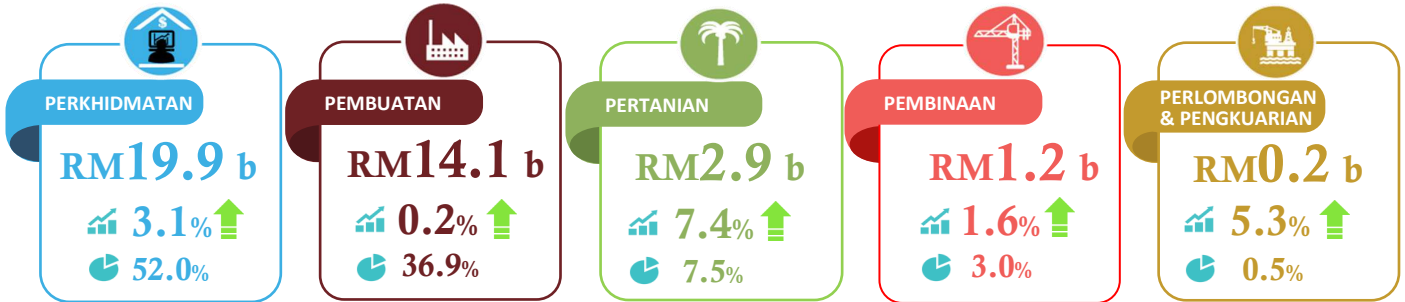
**Analisis Pola Pengeluaran Padi dan Faktor-Faktornya di
Negeri Terengganu**

SOSIOEKONOMI TERENGGANU 2023

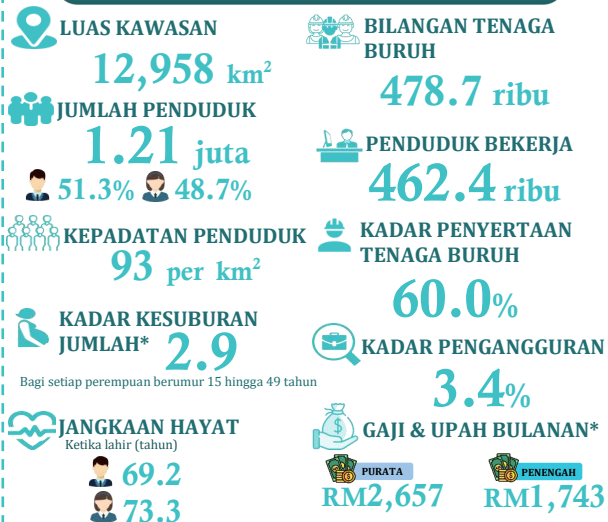
KDNK: RM38.2 bilion
(2022: RM37.4 bilion)

2.3%
(2022: 6.0%)

Petunjuk : Pertumbuhan Sumbangan kepada KDNK Bilion

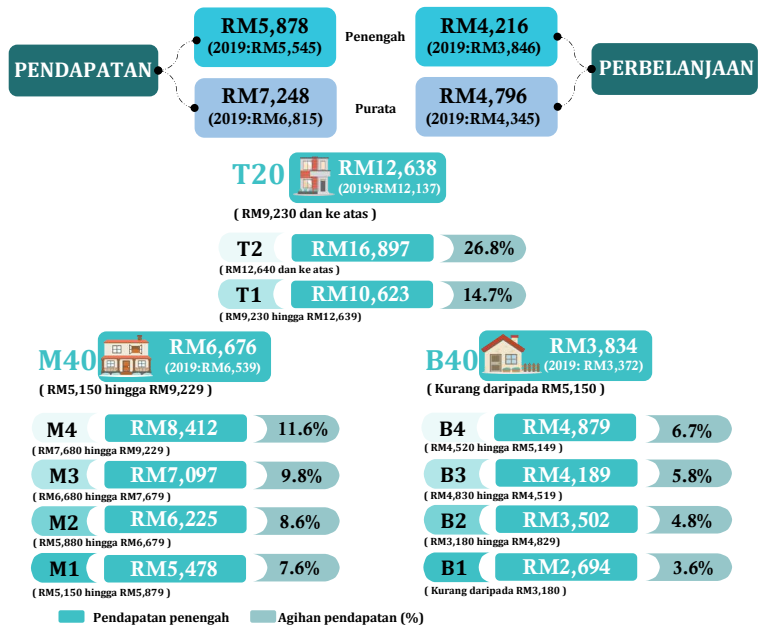
DEMOGRAFI SOSIAL

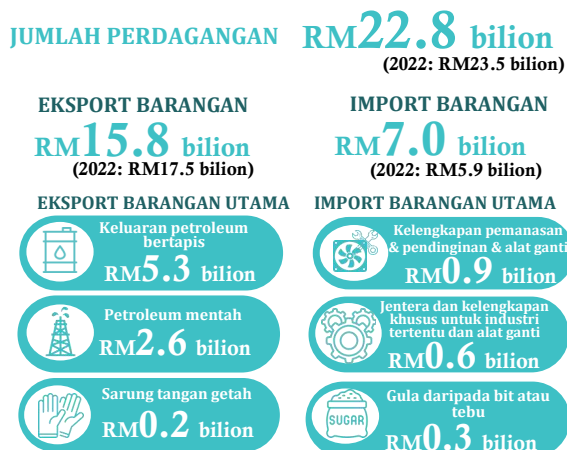
KADAR INFLASI

1.8% (2022: 3.1%)

PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN PENGGUNAAN ISI RUMAH*

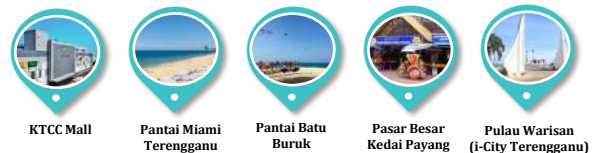

STATISTIK PERDAGANGAN

STATISTIK PELANCONGAN DOMESTIK

11.76 juta BILANGAN PELAWAT DOMESTIK LIMA DESTINASI TUMPUAN UTAMA

PENDAPATAN TERTINGGI PBT*

Nota : KDNK : Keluaran Dalam Negeri Kasar
PBT: Pihak Berkuasa Tempatan
*Data tahun 2022

Sumber : Laporan Sosioekonomi Negeri Terengganu 2023

PRESTASI EKONOMI TERENGGANU 2023

Terengganu merupakan antara negeri yang mempunyai keunikan dan kepelbagaian kesenian tradisi, budaya dan warisan. Keunikan dan keindahan negeri ini seperti Pasar Besar Kedai Payang, Pantai Batu Buruk, Terengganu Drawbridge, Kenyir Water Park serta Masjid Kristal menjadi tarikan pelancong untuk datang berkunjung. Malahan, negeri ini turut terkenal dengan hasil kraf tangan yang unik seperti batik, songket tenun serta seni ukiran kayu tradisional. Belanjawan Negeri Terengganu 2023 yang bertemakan 'Memacu Terengganu Berdaya Tahan' memperuntukkan RM2.0 bilion bagi perbelanjaan mengurus, RM500 juta bagi perbelanjaan pembangunan serta RM30 juta bagi perbelanjaan bekalan air. Belanjawan ini berpanduan kepada tiga teras iaitu menyantuni rakyat, memacu ekonomi dan melestarikan pembangunan. Beberapa inisiatif dibentangkan dalam menyokong prestasi ekonomi negeri ini yang memfokuskan kepada sektor Pertanian, industri pelancongan, pembangunan pelaburan dan aktiviti perniagaan. Antara inisiatif tersebut adalah

pelaksanaan projek-projek yang mampu mempertingkatkan sosioekonomi penduduk tempatan secara langsung seperti pembangunan dan penaiktarafan kemudahan perniagaan serta tempat tumpuan pelancong dengan peruntukan sebanyak RM15 juta.

Dalam menempuh peralihan fasa revolusi perindustrian baharu, *Industry Revolution 4.0* (IR4.0), Pelan Induk Kerajaan Digital Pintar Terengganu 2021-2030 dijadikan sebagai garis panduan dalam memastikan pelaksanaan transformasi digital negeri ini teratur dan sistematik. Proses pendigitalan ini merupakan perancangan penting yang perlu dilaksanakan seperti yang terkandung dalam Pelan Induk Terengganu Sejahtera 2030. Agenda pendigitalan ini dijangka mampu memberi impak yang positif kepada semua sektor.

RM38.2 bilion

Nilai KDNK pada
tahun 2023

”

2.3%

Pertumbuhan ekonomi
Terengganu

”

Ekonomi Terengganu berkembang 2.3 peratus pada tahun 2023 (2022: 6.0%) dengan nilai ditambah berjumlah RM38.2 bilion (2022: RM37.4 bilion) seperti yang dipaparkan pada **Carta 2.1**.

Dari aspek komposisi ekonomi di Terengganu, sektor Perkhidmatan mendominasi ekonomi pada tahun 2023, menyumbang 52.0 peratus daripada aktiviti ekonomi negeri tersebut. Sektor Pembuatan merupakan penyumbang kedua terbesar dengan 36.9 peratus, diikuti sektor Pertanian 7.5 peratus. Seterusnya, sektor Pembinaan dan Pelombongan & pengkuarian masing-masing menyumbang 3.0 peratus dan 0.5 peratus

kepada keseluruhan komposisi ekonomi Terengganu (**Carta 2.2**).

Pertumbuhan negeri ini dipacu oleh sektor Perkhidmatan dan Pertanian masing-masing mencatatkan peningkatan 3.1 peratus (2022: 6.0%) dan 7.4 peratus (2022: -3.3%). Sementara itu, sektor Pembinaan menyederhana kepada 1.6 peratus berbanding 3.4 peratus pada tahun sebelumnya. Sektor Pembuatan yang merupakan pemangkin ekonomi Terengganu bertumbuh marginal 0.2 peratus berbanding pertumbuhan kukuh 8.3 peratus manakala sektor Perlombongan & pengkuarian pula berkembang 5.3 peratus (2022: 11.0%) (**Carta 2.3**).

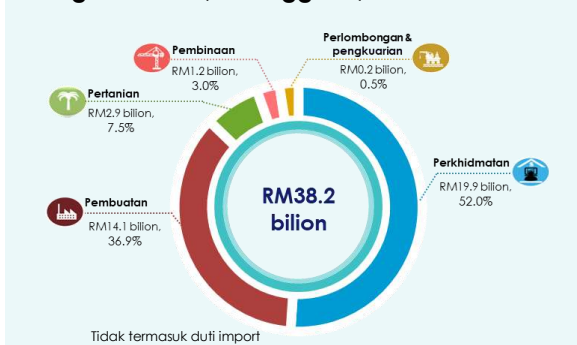
Carta 2.1

Nilai dan kadar pertumbuhan KDNK Terengganu, 2015-2023

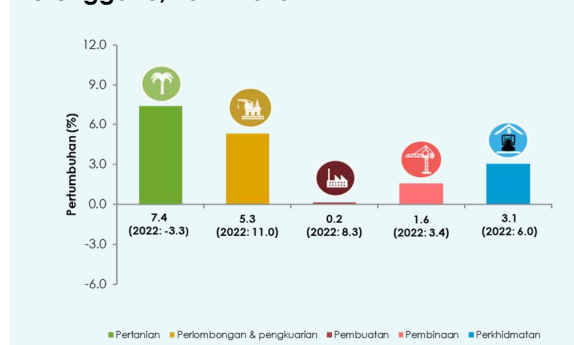
Carta 2.2

Nilai ditambah dan peratus sumbangan mengikut sektor, Terengganu, 2023

Carta 2.3

Kadar pertumbuhan mengikut sektor, Terengganu, 2022-2023

PRESTASI MENGIKUT SEKTOR

SEKTOR PERTANIAN

Sektor pertanian memainkan peranan penting dalam memacu pertumbuhan ekonomi sesebuah negeri melalui eksport dan menyokong pembangunan luar bandar. Selain itu, ia menjamin sekuriti makanan negara dengan memastikan bekalan makanan yang stabil di peringkat tempatan serta mengurangkan kebergantungan negara kepada import pertanian. Pada tahun 2023, sektor Pertanian di Terengganu mencatatkan nilai ditambah berjumlah RM2.9 bilion berbanding RM2.7 bilion pada tahun sebelumnya.

Sektor ini merupakan penyumbang ketiga tertinggi kepada KDNK Terengganu, menyumbang 7.5 peratus pada tahun 2023. Subsektor Tanaman merupakan penyumbang terbesar sektor Pertanian di Terengganu dengan sumbangan sebanyak 58.5 peratus, diikuti subsektor perikanan (15.6%), ternakan (14.4%), dan perhutanan & pembalakan (11.4%).

Prestasi sektor ini menunjukkan pertumbuhan 7.4 peratus pada tahun 2023, melantun daripada penyusutan 3.3 pada tahun sebelumnya. Pertumbuhan memberangsangkan ini disumbangkan oleh subsektor tanaman dan perikanan. Subsektor tanaman bertumbuh sebanyak 7.0 peratus berbanding negatif 8.0 peratus dipengaruhi oleh peningkatan dalam pengeluaran tanaman kelapa sawit.

Berdasarkan data yang dikeluarkan oleh MPOB (**Jadual 2.1**), pengeluaran buah tandan segar di Terengganu meningkat sebanyak 0.4 peratus (2022: -4.5%).

Aktiviti tanaman sayur-sayuran dan buah-buahan juga menunjukkan pertumbuhan. Antara tanaman sayur-sayuran yang meningkat ialah tembikai, durian dan rambutan. Manakala peningkatan bagi tanaman buah-buahan pula ialah cili dan kacang panjang.

Subsektor Perikanan yang merupakan aktiviti kedua terbesar dalam sektor Pertanian di Terengganu terus mengukuh dengan pertumbuhan dua digit 21.3 peratus berbanding 11.5 peratus pada tahun 2022. Prestasi baik ini disumbangkan oleh peningkatan dalam aktiviti pendaratan ikan laut.

Subsektor Ternakan turut mencatatkan peningkatan memberangsangkan iaitu 9.9 peratus berbanding penyusutan 2.2 peratus pada tahun sebelumnya. Prestasi baik ini disumbangkan oleh aktiviti ternakan ayam & itik.

Sebaliknya, subsektor Perhutanan & pembalakan mencatatkan penyusutan 7.7 peratus pada tahun 2023 berbanding pertumbuhan 4.2 peratus pada tahun sebelumnya.

SEKTOR PERLOMBONGAN DAN PENGKUARIAN

Sektor Perlombongan dan pengkuarian di Terengganu mencatatkan nilai ditambah sebanyak RM207.7 juta berbanding RM197.2 juta pada tahun 2022. Sektor ini menyumbang sebanyak 0.5 peratus kepada KDNK Terengganu.

Pada tahun 2023, sektor ini meningkat 5.3 peratus (2022: 11.0%) seperti pada **Carta 2.5**. Peningkatan ini dirangsang oleh aktiviti pemecahan batu dan pengkuarian granit. Selain itu, perlombongan bijih besi dan pengkuarian pasir turut menyumbang kepada prestasi keseluruhan sektor ini.

SEKTOR PEMBINAAN

Terengganu mencatatkan nilai ditambah berjumlah RM1.2 bilion dalam sektor Pembinaan pada tahun 2023. Sektor tersebut menyumbang sebanyak 3.0 peratus kepada keseluruhan ekonomi Terengganu. Prestasi sektor Pembinaan di Terengganu terus meningkat pada tahun 2023 apabila mencatatkan kenaikan pertumbuhan 1.6 peratus daripada 3.4 peratus yang direkodkan pada tahun sebelumnya seperti pada **Paparan 2.1**. Peningkatan ini disokong oleh lonjakan dua digit dalam pertumbuhan subsektor Kejuruteraan awam sebanyak 25.3 peratus. Walau bagaimanapun, subsektor Pembinaan bangunan dan Aktiviti pembinaan pertukangan khas masing-masing telah mencatatkan penyusutan 15.5 peratus dan 9.9 peratus.

RM1.2 bilion
nilai ditambah
sektor **Pembinaan**
Terengganu
pada tahun 2023

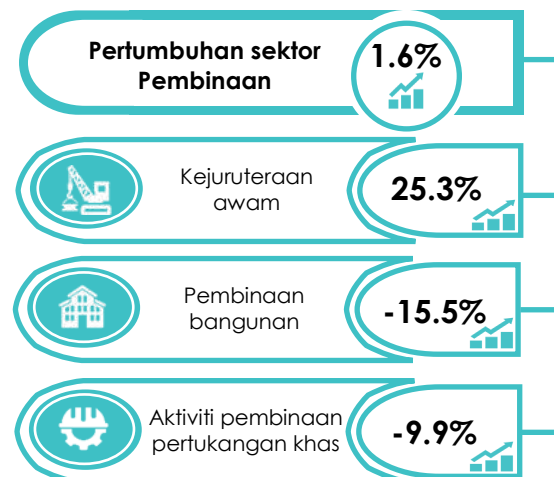
Projek utama:

Antara projek pembinaan utama yang terdapat di Terengganu ialah:

- ♦ Engineering, Procurement, Construction and Commissioning (EPCC) of the East Coast Rail Link (ECRL) project;
- ♦ Membina loji air dibawah Skim Bekalan Air Kuala Terengganu Utara;
- ♦ Menaiktaraf jambatan merentasi Sg Marang di laluan Kuala Terengganu-Kuantan;
- ♦ Pembinaan Hospital Pengajar Universiti Sultan Zainal Abidin (UniZA);
- ♦ Engineering, Procurement, Construction And Commissioning Of 50MWAC Photovoltaic Electricity Generation Project Located In Merchang;
- ♦ Kerja-Kerja Membaikpulih Dan Menaiktaraf Loji Rawatan Air Bukit Sah
- ♦ Membina Dan Menyiapkan Pembangunan Bercampur Fasa 1 Yang Mengandungi 1 Blok Pusat Membeli Belah 8 Tingkat Termasuk Dewan Serbaguna

Paparan 2.1

Pertumbuhan sektor Pembinaan, Terengganu, 2023

SEKTOR PEMBUATAN

Sektor Pembuatan mencatatkan peningkatan nilai ditambah sebanyak RM22.4 juta untuk mencatatkan RM14.1 bilion pada tahun 2023, berkembang marginal 0.2 peratus berbanding 8.3 peratus pada tahun sebelumnya. Sektor ini merupakan penyumbang kedua terbesar kepada keseluruhan ekonomi Terengganu selepas sektor Perkhidmatan dengan sumbangan sebanyak 36.9 peratus.

Kumpulan Produk petroleum, kimia, getah dan plastik yang mendominasi sektor ini menjadi pemangkin kepada prestasi sektor Pembuatan Terengganu dengan sumbangan sebanyak 95.0 peratus seperti ditunjukkan pada **Carta 2.6**. Peningkatan sebanyak 0.3 peratus dalam subsektor ini didorong oleh pertumbuhan positif produk petroleum bertapis. Sebaliknya, produk bahan kimia, produk kimia & produk farmaseutikal, terutamanya dalam aktiviti pembuatan kimia organik asas pula merekodkan kemerosotan pada tahun 2023.

Sebaliknya, kumpulan Produk mineral bukan logam, logam asas dan produk logam yang direka menyusut 0.2 peratus berbanding pertumbuhan positif 5.2 peratus pada tahun sebelumnya. Penurunan subsektor ini dipengaruhi oleh produk logam yang direka yang menyusut 1.3 peratus (2022: 6.1%).

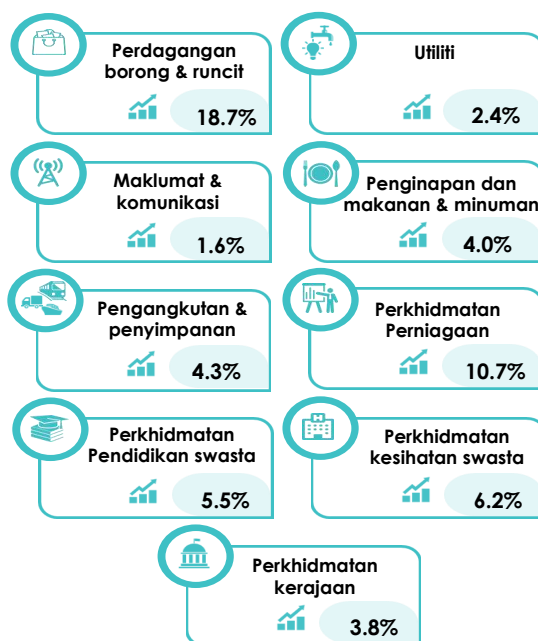
Bagi aspek pelaburan projek pembuatan, Terengganu menerima nilai pelaburan yang diluluskan sebanyak RM3.3 bilion, merangkumi RM0.4 bilion pelaburan domestik dan RM2.9 bilion pelaburan asing. Produk mineral dan bukan logam merupakan industri utama yang menerima pelaburan tertinggi berjumlah RM3.1 bilion, diikuti industri kayu dan produk kayu (RM94.7 juta) & jentera dan peralatan (RM28.8 juta).

SEKTOR PERKHIDMATAN

Sektor Perkhidmatan menunjukkan prestasi menggalakkan pada tahun 2023 disokong oleh aktiviti pelancongan yang semakin pesat. Ini ditunjukkan melalui peningkatan bilangan pelawat domestik yang berkunjung ke Terengganu iaitu kepada 11.8 juta orang (2022: 10.2 juta orang), dengan pertumbuhan tahunan 14.9 peratus. Senario ini telah mendorong pertumbuhan dalam pelbagai industri berkait seperti perdagangan borong & runcit, makanan dan minuman, pengangkutan, penginapan serta operasi pelancongan. Pada tahun 2023, sektor Perkhidmatan di Terengganu merekodkan nilai ditambah RM19.9 bilion berbanding RM19.3 bilion pada tahun 2022, dengan peningkatan sebanyak RM0.6 bilion. Ia kekal mendominasi ekonomi negeri Terengganu dengan sumbangan sebanyak 52.0 peratus kepada KDNK keseluruhan. Sektor ini berkembang 3.1 peratus pada tahun 2023 disokong oleh subsektor Utiliti, pengangkutan & penyimpanan, maklumat dan komunikasi yang berkembang 2.4 peratus serta subsektor Perkhidmatan kerajaan meningkat 3.8 peratus. Prestasi mengikut subsektor dalam sektor Perkhidmatan ditunjukkan pada **Jadual 2.2**.

Paparan 2.2

Pertumbuhan subsektor Perkhidmatan, Terengganu, 2023

Perdagangan borong dan runcit

Pertumbuhan kukuh sektor Perkhidmatan Terengganu pada tahun 2023 antaranya disumbangkan oleh subsektor Perdagangan borong & runcit yang telah menyumbang 18.7 peratus kepada sektor Perkhidmatan negeri ini. Prestasi ekonomi subsektor ini bertumbuh 3.4 peratus (2022: 11.2%) disokong oleh segmen runcit.

Segmen runcit mencatatkan pertumbuhan 6.1 peratus, namun prestasinya perlahan berbanding 8.0 peratus yang direkodkan pada 2022. Prestasi positif ini disokong oleh aktiviti jualan runcit di stor bukan pengkhususan serta aktiviti jualan runcit kelengkapan informasi dan komunikasi di stor pengkhususan. Sumbangan segmen runcit ini kepada subsektor perdagangan borong & runcit di Terengganu adalah 57.2 peratus (**Carta 2.7**).

Sementara itu, pertumbuhan dalam segmen borong terus kukuh kepada 3.7 peratus pada tahun 2023 (2022: 1.2%) disokong oleh peningkatan dalam aktiviti jual borong jentera, kelengkapan dan bekalan serta aktiviti perdagangan jual borong bukan pengkhususan. Sumbangan segmen borong kepada subsektor perdagangan borong & runcit di Terengganu adalah 29.1 peratus.

Seterusnya, prestasi segmen kenderaan bermotor bertumbuh kepada 6.1 peratus (2022: 37.1%) disumbangkan oleh aktiviti jualan kenderaan motor. Aktiviti ini menyumbang lebih separuh kepada segmen kenderaan bermotor di Terengganu.

Utiliti

Subsektor Utiliti di Terengganu merekodkan nilai ditambah berjumlah RM3.5 bilion, memulih dengan kadar pertumbuhan 2.4 peratus pada tahun 2023 berbanding penyusutan 1.9 peratus pada tahun 2022. Pemulihan subsektor ini dipengaruhi oleh peningkatan 2.3 peratus (2022: -2.2%) dalam segmen bekalan elektrik, gas, wap dan pendingin udara terutama dalam aktiviti penjanaan, penghantaran dan pengagihan elektrik.

Sementara itu, segmen bekalan air, pembetulan, pengurusan sisa dan aktiviti pemulihan berkembang 5.9 peratus (2022: 5.7%) dengan nilai ditambah RM156.6 juta didorong oleh aktiviti penakungan, perawatan dan bekalan air.

**Stesen janakuasa
bebas (IPP) menyumbang
85.3% tenaga elektrik di
Terengganu**
Sumber: Tenaga Nasional Berhad

Penginapan dan makanan & minuman

Subsektor penginapan di negeri Terengganu merekodkan perkembangan 15.0 peratus pada tahun 2023 (2022: 109.2%). Ini selari dengan peningkatan bilangan penumpang yang dikendalikan mengikut lapangan terbang sebanyak 33.8 peratus pada tahun 2023. Subsektor makanan dan minuman turut berkembang, mencatatkan peningkatan 1.0 peratus (2022: 21.5%). Kedua-dua subsektor ini menyumbang sebanyak 5.8 peratus kepada sektor Perkhidmatan di negeri Terengganu.

Perkhidmatan maklumat dan komunikasi

Pada tahun 2023, subsektor perkhidmatan maklumat dan komunikasi menyumbang 8.9 peratus kepada sektor Perkhidmatan di Terengganu. Subsektor ini merekodkan pertumbuhan 1.6 peratus berbanding 3.4 peratus pada tahun sebelumnya dengan nilai ditambah berjumlah RM1.8 bilion. Pertumbuhan prestasi ini didorong oleh segmen perkhidmatan telekomunikasi.

Segmen perkhidmatan telekomunikasi mencatatkan pertumbuhan sebanyak 1.4 peratus didorong oleh permintaan dalam aktiviti telekomunikasi tanpa wayar. Aktiviti pembelajaran, e-Kesihatan, e-Kerajaan, e-Dagang dan penggunaan platform media sosial seperti WhatsApp, X, Telegram, Youtube dan Tiktok turut mendorong kepada permintaan perkhidmatan ini.

Di samping itu, antara aktiviti lain yang turut menyumbang kepada prestasi keseluruhan subsektor maklumat dan komunikasi ialah aktiviti perkhidmatan komputer & maklumat dan aktiviti penerbitan & penyiaran dengan masing-masing mencatatkan pertumbuhan sebanyak 3.0 peratus dan 3.3 peratus.

Pengangkutan dan penyimpanan

Subsektor pengangkutan dan penyimpanan menyumbang sebanyak 3.6 peratus kepada keseluruhan sektor Perkhidmatan Terengganu. Aktiviti pelabuhan & operasi penerbangan merupakan penyumbang utama dengan sumbangan 40.7 peratus, diikuti pengangkutan darat (19.6%), pengangkutan air (11.6%), pengangkutan lain (10.7%), perkhidmatan pos & kurier (7.7%), operasi lebuh raya (5.0%) dan pengangkutan udara (4.8%) seperti pada **Carta 2.8**.

1.6%

Subsektor perkhidmatan maklumat & komunikasi Terengganu bertumbuh pada tahun 2023

Pada tahun 2023, subsektor ini menunjukkan peningkatan dengan pertumbuhan 4.3 peratus (2022: 18.2%). Pertumbuhan ini didorong oleh aktiviti pengangkutan darat yang mengukuh 19.5 peratus, pengangkutan air, 14.8 peratus serta aktiviti operasi lebuh raya, 7.3 peratus.

Perkhidmatan perniagaan

Subsektor perkhidmatan perniagaan merekodkan pertumbuhan 10.7 peratus pada tahun 2023 (2022: 23.4%) diterajui oleh aktiviti profesional dan perkhidmatan perniagaan lain. Aktiviti profesional, saintifik dan teknikal kekal mendominasi subsektor ini dengan sumbangan sebanyak 51.1 peratus. Aktiviti ini meningkat 4.2 peratus berbanding tahun sebelumnya. Aktiviti utama yang menyokong prestasi tersebut termasuklah aktiviti guaman, perakaunan dan perkhidmatan kejuruteraan. Aktiviti lain yang turut memberi impak kepada kenaikan segmen ini ialah perkhidmatan arkitek dan perkhidmatan juruukur tanah. Dalam pada itu, aktiviti pentadbiran dan khidmat sokongan menyumbang sebanyak 48.9 peratus dan mencatatkan peningkatan 18.4 peratus (2022: 34.8%) didorong oleh aktiviti agensi pengembaraan dan pembersihan am bangunan.

Perkhidmatan kesihatan swasta

Subsektor perkhidmatan kesihatan swasta menyumbang sebanyak 0.4 peratus kepada sektor Perkhidmatan di Terengganu. Subsektor ini mencatatkan pertumbuhan 6.2 peratus berbanding 5.7 peratus pada tahun 2022.

Aktiviti amalan perubatan dan pergigian merupakan penyumbang utama subsektor ini iaitu sebanyak 54.0 peratus merekodkan pertumbuhan 4.8 peratus pada tahun 2023 berbanding tahun sebelumnya. Antara aktiviti lain yang menyumbang kepada pertumbuhan keseluruhan perkhidmatan ini adalah aktiviti hospital dan rumah bersalin.

6.2%
Subsektor perkhidmatan kesihatan swasta Terengganu bertumbuh pada tahun 2023

Perkhidmatan pendidikan swasta

Pada tahun 2023, subsektor Perkhidmatan pendidikan swasta mencatatkan pertumbuhan 5.5 peratus (2022: 5.6%) didorong oleh aktiviti pendidikan lain. Subsektor ini menyumbang 1.2 peratus kepada keseluruhan sektor Perkhidmatan Terengganu.

Aktiviti pendidikan tinggi menjadi penyumbang utama dengan sumbangan 77.1 peratus seperti pada **Carta 2.9**. Seterusnya, diikuti oleh pendidikan lain (16.1%), pendidikan pra-sekolah & pendidikan rendah (5.0%) dan pendidikan menengah (1.9%).

Perkhidmatan kerajaan

Pada tahun 2023, nilai ditambah perkhidmatan kerajaan di Terengganu adalah sebanyak RM5.8 bilion berbanding RM5.6 bilion pada tahun sebelumnya dengan mencatatkan peningkatan sebanyak 3.8 peratus (2022: 3.6%). Perkhidmatan ini menyumbang sebanyak 29.4 peratus kepada keseluruhan sektor Perkhidmatan di negeri ini.

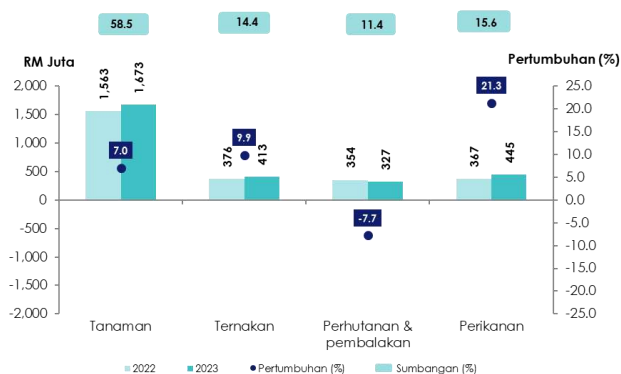
Perkhidmatan kerajaan dikategorikan sebagai pengeluar bukan pasaran. Nilai ditambah bagi perkhidmatan ini diperoleh daripada nilai pampasan pekerja, pencen yang diperuntukkan kepada pekerja yang sedang bekerja dan penggunaan modal tetap.

Subsektor ini meliputi empat peringkat kerajaan iaitu Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri, badan berkanun dan pihak berkuasa tempatan (PBT). Penglibatan sektor kerajaan memainkan peranan yang penting dalam pelaksanaan pembangunan ekonomi negeri.

CARTA PRESTASI MENGIKUT SEKTOR

Carta 2.4

Prestasi sektor Pertanian, Terengganu, 2022-2023

Carta 2.5

Prestasi sektor Perlombongan dan pengkuarian, Terengganu, 2015-2023

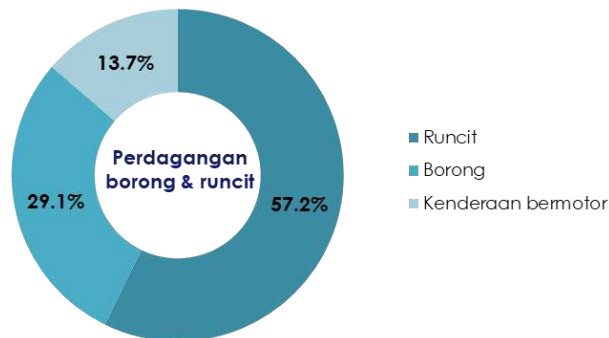
Carta 2.6

Peratus sumbangan sektor Pembuatan, Terengganu, 2023

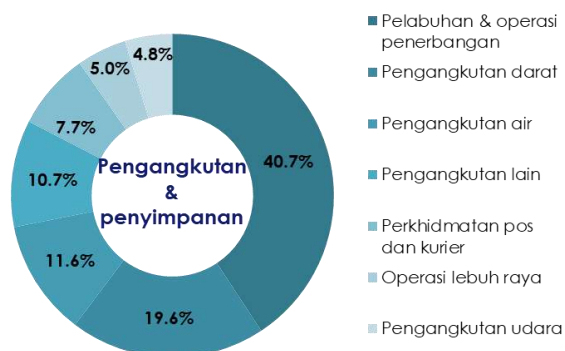
Carta 2.7

Peratus sumbangan subsektor perdagangan borong dan runcit, Terengganu, 2023

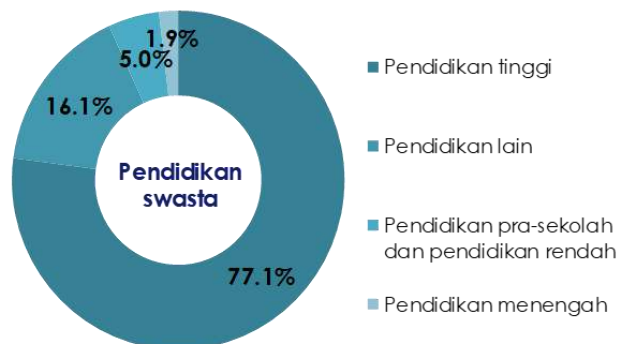
Carta 2.8

Peratus sumbangan subsektor pengangkutan dan penyimpanan, Terengganu, 2023

Carta 2.9

Peratus sumbangan subsektor pendidikan swasta, Terengganu, 2023

JADUAL PRESTASI MENGIKUT SEKTOR

Jadual 2.1 Statistik industri kelapa sawit, Terengganu, 2022-2023

Terengganu	Nilai		Pertumbuhan (%)	
	2022	2023	2022	2023
Buah tandan segar ('000 tan)	2,072	2,080	-4.5	0.4
Minyak sawit mentah ('000 tan)	408	414	-5.2	1.5
Isirong sawit ('000 tan)	101	102	-6.3	1.6
Keluasan belum matang (hektar)	29,487	22,836	-2.9	-22.6
Keluasan matang (hektar)	141,337	143,566	-0.9	1.6

Sumber: MPOB

Jadual 2.2 Prestasi sektor Perkhidmatan, Terengganu, 2022-2023

Subsektor	2022			2023 ^P		
	Nilai ditambah (RM juta)	Sumbangan (%)	Pertumbuhan (%)	Nilai ditambah (RM juta)	Sumbangan (%)	Pertumbuhan (%)
Utiliti, pengangkutan dan penyimpanan, maklumat dan komunikasi	5,839	30.3	1.7	5,979	30.1	2.4
Perdagangan borong dan runcit, makanan & minuman dan penginapan	4,686	24.3	15.8	4,851	24.4	3.5
Kewangan dan insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan	1,616	8.4	6.6	1,640	8.2	1.4
Perkhidmatan-perkhidmatan lain	1,508	7.8	3.5	1,560	7.9	3.5
Perkhidmatan kerajaan	5,634	29.2	3.6	5,846	29.4	3.8
Jumlah	19,284	100.0	6.0	19,877	100.0	3.1

INISIATIF TERPILIH KERAJAAN PERSEKUTUAN, 2023

SEKTOR ICT & PENDIGITALAN

- Projek Jalinan Digital Negara (JENDELA).
- Pelaksanaan & perluasan jaringan 5G
- Skim Geran Pendigitalan PKS dan Penjaja Kecil.
- Pendigitalan perniagaan (1 DUN 1 PED1).
- Pusat Respons Scam Kebangsaan (NSRC).
- Projek internet luar bandar & PPR.
- National Fibreisation & Connectivity Plan (NFCP).
- Meningkatkan siber sekuriti.
- 80% perkhidmatan awam secara dalam talian.
- 80% perkhidmatan cloud computing sektor awam menerusi MyGovCloud.
- Semua agensi/ Kementerian menyediakan cashless payment.
- Dasar Pendidikan Digital (DPD).

BANTUAN ISI RUMAH

- Isi rumah kurang RM2,500:sumbangan sehingga RM2,500 bergantung kepada jumlah anak.
- Tambahan RM600 (bakul makanan & baucar).
- Kredit e-tunai belia Rahmah: RM200.
- Meningkatkan disposable income M40: kajian semula cukai pendapatan.
- Bantuan musim tengkujuh: pesawah padi, pekebun getah.
- Pindaan Akta Insolvensi.
- Bantuan Khas Aidilfitri Penjawat Awam & Pesara.
- Elaun guru KAFA dan sumbangan Khas RM600.
- Subsidi bil elektrik sehingga RM40 kepada isi rumah miskin tegar e-Kasih.
- Bantuan Awal Persekolahan RM150 pada Januari 2023.
- Diskaun pembayaran PTPTN: 20% untuk selama tiga bulan, mulai Mac 2023.
- Diskaun PERKESO untuk pekerja sendiri.
- Pelepasan cukai sehingga RM3,000 ke atas yuran taska dan tadika kerajaan.

SEKTOR PERTANIAN

- Skim Pembiayaan Agrofood untuk meningkatkan aktiviti pengeluaran.
- Skim geran penyelidikan produk herba bernilai tinggi.
- Program Pembangunan Semula Hasil Baharu menerusi tanaman jangka pendek dan penanaman.
- Program pembangunan koko dan menanam balik kelestarian industri sawit.
- Insentif pengeluaran lateks serta pembangunan model perniagaan lateks.
- Projek pemodenan dan pemerikasaan industri nanas.

PENGANGKUTAN AWAM

- Pas bulanan RM50 bagi penggunaan LRT, MRT & bas Rapid di Lembah Klang.
- Peluasan pelaksanaan Program SBST ke Bandar Melaka, Kuching dan Kota Kinabalu.
- Subsidi pengangkutan udara untuk rakyat pedalaman Sabah dan Sarawak.
- Subsidi kos operasi perkhidmatan tren kurang ekonomik di Wilayah Timur.
- Pas Perjalanan Tanpa Had MYBAS50 untuk warga Johor Bharu yang menggunakan SBST.

PKS

- Program Peningkatan Prestasi Keupayaan dan Daya Saing PKS.
- Kemudahan pinjaman dan jaminan pembiayaan PMKS.
- Pinjaman mikro usahawan wanita dan belia.

INSENTIF PEMBELIAN KENDERAAN

- Insentif bebas cukai: pengecualian SST sehingga 31 Mac 2023.
- Pelancaran model baharu termasuk EV (bebas cukai bagi CBU).

PEMBELIAN HARTANAH

- Skim Jaminan Kredit Perumahan.
- Pengecualian penuh duti setem sehingga akhir tahun 2025 untuk pembeli rumah pertama bernilai RM500,000 dan ke bawah.
- Pengecualian duti setem 75 peratus sehingga 31 Disember 2023 bagi pembeli rumah pertama membeli hartanah kediaman bernilai antara RM500,001 hingga RM 1 juta.

PERDAGANGAN BORONG RUNCIT

- Pembinaan baharu dan menaik taraf 3,000 unit gerai dan kiosk.
- Menaik taraf premis dan kemudahan perniagaan di bawah MARA, DBKL, PUNB dan UDA.
- Program jualan rahmah di setiap kawasan parlimen.

GREEN TECHNOLOGY

- Inisiatif oleh GENTARI: Pemasangan panel solar di premis kerajaan dan komersial menjelang tahun 2024 & penyediaan 500 unit kemudahan pengcasan EV di seluruh negara.
- Inisiatif oleh TNB: Pemasangan rooftop solar di bangunan kerajaan di Putrajaya & kemudahan pengcasan EV di 70 lokasi tumpuan.
- Galakan cukai menyokong penggunaan EV.

SEKTOR PELANCONGAN

- Usahasama dengan MAB bagi penerbitan carter.
- Potongan cukai khas kepada syarikat perhotelan sehingga RM150,000 ke atas perbelanjaan produk krafangan (1 Jan.2023-31 Dis.2025).
- Pengecualian cukai 100% ke atas pendapatan berkanun bagi pelancong asing dan tempatan.
- Pengecualian duti eksais kenderaan pelancongan CKD sebanyak 50%: kereta sewa, pandu dan bas persiaran.
- Mengurangkan kesesakan jalan raya yang menjejaskan lokasi tumpuan pelancong.

INISIATIF TERPILIH KERAJAAN NEGERI, 2023

JOHOR

- RM2.45 juta disediakan bagi pemasaran dan promosi Majestic Johor.
- RM1.9 juta diperuntukkan bagi program kolaborasi strategik, pemodenan dan pertanian lestari.
- RM2 juta diperuntukkan bagi program pembangunan Industri Asas Tani (IAT).
- RM37 juta diperuntukkan bagi pembangunan Tunku Mahkota Ismail Youth Centre (TMYC) Iskandar Puteri.
- RM1.8 juta diperuntukkan bagi Taman Negara Gunung Ledang.

KEDAH

- RM1.5 juta diperuntukkan bagi Projek Penanaman Padi 5 kali 2 tahun.
- RM4.5 juta disalurkan kepada pembangunan industri tanaman padi, buah-buahan, sayur, tanaman ladang dan komoditi berprestasi.
- RM3.5 juta diperuntukkan bagi Projek Eko-Pelancongan Taman Eko-Rimba Sungai Teroi, Gunung Jerai.
- Peruntukan RM1 juta untuk promosi sektor pelancongan.
- RM3.5 juta diperuntukkan bagi Skim Pinjaman Mikro Kredit Sejahtera Kedah.

KELANTAN

- RM4.46 juta disalurkan kepada pembangunan *Digital Ecosystem*.
- RM21.65 juta bagi memperkasa sumber dan rantaian bekalan makanan.
- RM14.0 juta bagi pembangunan dan naik taraf kemudahan pelancongan.
- RM5.47 juta bagi program pembangunan pelancongan dan kebudayaan.
- RM20 juta bagi pembinaan Terminal Bas Bersepadu KB Sentral.

MELAKA

- RM44.8 juta diperuntukkan bagi projek *My Siring Waterfront* di Pantai Siring bersebelahan Jeli Anjung Batu, Mukim Umbai, Daerah Jasin.
- RM6.58 juta disediakan bagi pembangunan industri pertanian, perikanan dan penternakan.
- RM8 juta bagi pelaksanaan Projek Tanaman dan Pemprosesan Tumbuhan Hijau Sumber Makanan Haiwan Ternakan.
- RM1.9 juta bagi pembangunan Zon Industri Akuakultur (ZIA) di Sebatu.

NEGERI SEMBILAN

- RM3.5 juta diperuntukkan bagi inisiatif sekuriti makanan.
- RM500 ribu diperuntukkan bagi inisiatif Perpatih Fest.
- RM500 ribu diperuntukkan bagi penyediaan tapak *campervan* di Taman Eko Rimba, Lenggeng dan Sungai Sugani, Port Dickson.
- RM11.35 juta diperuntukkan bagi jaminan bekalan makanan melalui program peningkatan hasil sayuran dan buah-buahan.
- RM6.04 juta diperuntukkan bagi jenama Pesona Negeri Sembilan.

PAHANG

- RM2 bilion diperuntukkan bagi pembinaan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuantan.
- RM9.1 juta diperuntukkan bagi program pelancongan bertaraf dunia seperti *Pahang Ocean Paddle*, *Pahang Billfish International Challenge*, *Pahang River Cruise* dan *Pahang Barat Trail Run*.
- RM10 juta disalurkan untuk membiayai usahawan mikro skim I-PUSH.
- RM3.35 juta kepada industri pertanian melibatkan pendekatan konsep *smart farming* dan *Internet of Things*.

PULAU PINANG

- RM17.23 juta diperuntukkan bagi pelaksanaan projek di bawah buliran pembangunan *Penang Transport Master Plan* (PTMP).
- RM1.8 juta diperuntukkan bagi pembayaran insentif perkhidmatan kepada pemandu teksi dan pengusaha bas sekolah.
- RM1.5 juta diperuntukkan bagi *George Town Festival 2023*.
- RM6.92 juta diperuntukkan bagi program pembangunan pertanian untuk meningkatkan hasil.

PERAK

- RM2.1 juta diperuntukkan bagi perkhidmatan Bas Perak Sejahtera.
- RM8 juta diperuntukkan bagi pelaksanaan projek myPATIL yang merupakan pembangunan teknologi bagi Lesen Premis Pemiagaan Digital.
- RM8 juta diperuntukkan bagi merancang sektor pelancongan.
- RM1 juta diperuntukkan bagi mewujudkan Jawatankuasa Sekuriti Makanan Negeri Perak.

PERLIS

- RM2.97 juta diperuntukkan bagi meneruskan dan menambah baik program pembangunan industri pertanian.
- RM100 ribu diperuntukkan bagi pemberian geran *Good Manufacturing Practice* (GMP).
- RM34.71 juta disediakan di bawah Pemberian Berasaskan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur dan Kesejahteraan Hidup (IAHAP) serta *Ecological Fiscal Transfer for Biodiversity* (EFT).

SELANGOR

- RM25 juta diperuntukkan bagi melaksanakan program-program promosi penggalakan pelaburan melalui anak syarikat, Invest Selangor.
- RM700 ribu diperuntukkan bagi Selangor *International Halal Conference* (SELHAC) bertujuan mempromosi dan meningkatkan penyertaan industri halal.
- RM7.9 juta diperuntukkan bagi sektor Pertanian khususnya pertanian makanan melalui Program Keselamatan Bekalan Makanan Negeri Selangor atau *Food Security*.

SARAWAK

- Program Transformasi Luar Bandar dengan peruntukan RM420 juta dan Projek Rakyat dengan peruntukan RM500 juta.
- RM14.8 juta diperuntukkan bagi menyiapkan kemudahan pertanian di Sg. Baji Agropark dan untuk Agropark Parit Bugis.
- RM44 juta disalurkan bagi melaksanakan pelbagai projek bagi menyokong pekebun kecil dalam tanaman, perikanan darat dan untuk pemprosesan dan pemasaran hasil serta produk PKS.

SABAH

- RM69.2 juta diperuntukkan untuk tujuan operasi serta membiayai pelbagai program bantuan untuk petani, nelayan dan penternak.
- RM16.35 juta diperuntukkan kepada Lembaga Perindustrian Getah Sabah untuk pembangunan subsektor komoditi getah.
- RM17.31 juta diperuntukkan kepada Jabatan Muzium yang berfungsi sebagai khazanah budaya dan membina sejarah.

TERENGGANU

- RM15 juta diperuntukkan bagi melaksanakan projek-projek berimpak tinggi yang memberikan kesan langsung kepada peningkatan sosioekonomi penduduk setempat.
- RM4.5 juta diperuntukkan bagi melaksanakan program-program galakan pelancongan.
- RM1.3 juta disediakan untuk menaik taraf premis perniagaan di kawasan tumpuan orang ramai.

W.P. LABUAN

- WP Labuan akan terus menikmati status Pelabuhan Bebas Cukai yang menjadi tarikan pelancong.
- Pihak berkuasa termasuk Jabatan Bekalan Air telah menambah lori bekalan air dan tangki statik selain turut memastikan setiap rumah persendirian mempunyai sebuah tangki air berkapasiti 200 liter.

W.P. KL

- RM203 juta diperuntukkan bagi membiayai projek-projek pembangunan di bawah Rancangan Malaysia Ke-11 (RMK11) dan program NKEA Greater KL/KV.
- RM54.3 juta diperuntukkan bagi pengurusan penjaja.
- RM2.9 juta diperuntukkan bagi mempromosi produk-produk pelancongan Kuala Lumpur dan melaksanakan program *Accessible Mayor Award* untuk penggiat industri pelancongan.

Sumber: Belanjawan Kerajaan Negeri Tahun 2023, Jabatan Kewangan Negeri, <https://www.wilayahku.com>, <https://premier.sarawak.gov.my>

INDEKS HARGA PENGGUNA

Inflasi Malaysia pada tahun 2023 merekodkan peningkatan perlahan kepada 2.5 peratus berbanding 3.3 peratus pada tahun sebelumnya. Ini adalah selari dengan penyusutan kebanyakan harga komoditi global, gangguan bekalan yang mereda, kawalan harga dan pemberian subsidi untuk barangan terpilih.

Walaupun komoditi tenaga menunjukkan penyusutan pada tahun 2023 (-29.9%) berbanding tahun 2022 (60.0%), tingkat harga komoditi ini masih lagi tinggi berbanding harga pra-pandemik. Kenaikan kos bahan api dan ketergantungan kepada Gas Asli Cecair (LNG) yang diimport telah mendorong kerajaan untuk membuat pelarasan tarif elektrik di bawah pelaksanaan mekanisme Pelepasan Kos Tidak Berimbang (ICPT) bagi pengguna di Semenanjung Malaysia untuk tempoh 1 Julai 2023 hingga 31 Disember 2023. Pengguna domestik dengan unit penggunaan elektrik melebihi 1,500kWj akan dikenakan surcuj 10 sen/kWj.

Inisiatif lain yang diberikan oleh kerajaan secara langsung dapat dilihat melalui inisiatif Payung Rahmah yang meliputi Menu Rahmah, Jualan Rahmah, Bakul Rahmah, Pakej Rahmah dan Menu Siswa Rahmah. Inisiatif ini disasarkan kepada golongan berpendapatan rendah dan miskin tegar. Selain itu, kerajaan telah

1.8%

Inflasi Terengganu meningkat perlahan pada tahun 2023

membelanjakan hampir RM8 bilion untuk Sumbangan Tunai Rahmah (STR) yang memanfaatkan 8.7 juta rakyat Malaysia. Inisiatif ini dapat mengurangkan beban kumpulan berpendapatan rendah dalam menghadapi kenaikan kos sara hidup.

Kenaikan harga beras global dan sekatan eksport beras putih dari India mulai Julai 2023 telah menyebabkan kenaikan harga Beras Putih Import (BPI) dan mendorong pengguna untuk beralih kepada Beras Putih Tempatan (BPT). Ini mengakibatkan kekurangan bekalan BPT di pasaran. Sehubungan dengan itu, kerajaan telah menubuhkan Task Force Khas Operasi Bersepadu Beras Putih Tempatan (BPT) melibatkan pelbagai agensi dengan melaksanakan pemeriksaan menyeluruh ke atas semua peringkat rangkaian industri termasuk semua kilang, pemborong dan peruncit beras.

Inflasi Terengganu meningkat perlahan kepada 1.8 peratus berbanding 3.1 peratus pada tahun 2022 dengan mata indeks mencatatkan 125.4 (2022: 123.2). Secara keseluruhannya,

peningkatan inflasi ini disumbangkan oleh kumpulan Restoran & Hotel (3.7%); Makanan & Minuman (3.6%); Pelbagai Barangan & Perkhidmatan (3.1%); Hiasan, Perkakasan & Penyelenggaraan Isi Rumah (1.8%) dan Kesihatan (1.0%) (**Jadual 2.4**).

Inflasi Makanan & Minuman meningkat perlahan kepada 3.6 peratus berbanding tahun 2022 (4.9%). Kesemua subkumpulan menunjukkan peningkatan di antara 1.4 peratus hingga 5.8 peratus kecuali subkumpulan Sayur-sayuran mencatatkan penurunan kepada negatif 0.7 peratus. Subkumpulan Keluaran makanan t.t.t.l. merupakan penyumbang utama kepada kenaikan inflasi dengan kenaikan 5.8 peratus. Ini diikuti oleh Beras, roti & bijirin (4.9%); Susu, keju & telur (4.2%); Gula, jem, madu, coklat & manisan (3.1%); Buah-buahan (2.3%) dan Minyak & lemak (2.0%) (**Jadual 2.5**).

Inflasi Pengangkutan meningkat dengan kadar perlahan pada 0.7 peratus berbanding 3.8 peratus pada 2022. Peningkatan perlahan ini disebabkan terutamanya oleh subkumpulan Perkhidmatan pengangkutan dan Pembelian kereta yang masing-masing meningkat kepada 3.5 peratus (2022: -7.3%) dan 2.2 peratus (2022: 1.1%).

Selain itu, peningkatan inflasi di Terengganu turut disumbangkan oleh kenaikan inflasi kumpulan Perumahan, Air, Elektrik, Gas & Bahan Api Lain sebanyak 0.3 peratus berbanding

1.2 peratus pada 2022. Subkumpulan perbelanjaan Penyelenggaraan & pembaikan rumah kediaman dan Sewa sebenar untuk rumah masing-masing menunjukkan peningkatan kepada 3.7 peratus (2022: 13.2%) dan 0.3 peratus (2022: 0.3%).

3.6%
Inflasi Makanan & Minuman
meningkat perlahan pada tahun 2023

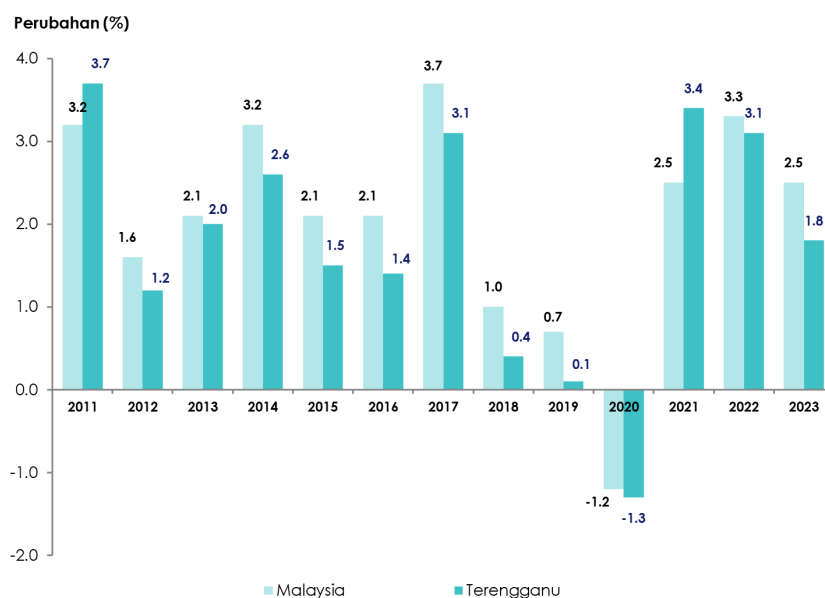
Jadual 2.3 Purata harga item terpilih, Terengganu, 2022-2023

Item Terpilih	Unit	Purata Harga (RM)	
		2022	2023
Ayam Bersih-Standard	1 kg	9.69	10.05
Telur Gred A	10 biji	4.42	4.66
Telur Gred B	10 biji	4.21	4.45
Telur Gred C	10 biji	4.01	4.09
Ikan Kembung	1 kg	19.58	19.86
Ikan Selayang	1 kg	12.17	12.41
Bawang Besar (India)	1 kg	4.57	4.61
Bayam	1 kg	7.51	8.03
Sawi	1 kg	7.05	6.99
Pisang Berangan	1 kg	6.04	7.09

CARTA INDEKS HARGA PENGGUNA

Carta 2.10

Inflasi Tahunan, Terengganu, 2011-2023

Jadual 2.4

Inflasi tahunan mengikut kumpulan utama, Terengganu, 2022-2023

Tahun	2022	2023
Makanan & Minuman	4.9	3.6
Minuman Alkohol & Tembakau	0.3	0.2
Pakaian & Kasut	0.6	0.6
Perumahan, Air, Elektrik, Gas & Bahan Api Lain	1.2	0.3
Hiasan, Perkakasan & Penyelenggaraan Isi Rumah	2.7	1.8
Kesihatan	1.0	1.0
Pengangkutan	3.8	0.7
Komunikasi	-0.1	-2.4
Perkhidmatan Rekreasi & Kebudayaan	1.4	0.8
Pendidikan	0.6	0.3
Restoran & Hotel	3.9	3.7
Pelbagai Barangan & Perkhidmatan	2.3	3.1
Keseluruhan	3.1	1.8

Jadual 2.5

Inflasi tahunan subkumpulan makanan dan minuman, Terengganu, 2022-2023

Tahun	2022	2023
Makanan & Minuman	4.9	3.6
Makanan di luar rumah	6.1	5.3
Beras, roti & bijirin	5.9	4.9
Daging	8.1	1.9
Ikan segar & makanan laut	1.8	1.4
Susu, keju & telur	9.5	4.2
Minyak & lemak	3.4	2.0
Buah-buahan	1.2	2.3
Sayur-sayuran	3.3	-0.7
Gula, jem, madu, coklat & manisan	2.6	3.1
Keluaran makanan t.t.t.l	4.7	5.8
Kopi, teh, koko & minuman bukan alkohol	2.5	4.8

Rencana 2:**Analisis Pola Pengeluaran Padi dan Faktor-Faktornya di Negeri Terengganu¹**

Disediakan oleh:

¹Nur Aliya Natasha ²Jusoh Norhaizan Mohd Basri ³Marlini Sahul Hamid^{1,2,3}Jabatan Perangkaan Malaysia, Terengganu**1.0 Abstrak**

Kajian ini dijalankan bertujuan untuk menganalisis pola pengeluaran padi dan faktor-faktornya di negeri Terengganu. Keadaan geografi yang sesuai di daerah Besut dan Setiu menjadikan Terengganu menjadi tempat yang strategik untuk penanaman padi. Pengeluaran padi di Terengganu berperanan penting dalam membantu meningkatkan ekonomi dan memenuhi keperluan rui kepada negara. Kajian ini, akan menjelaskan perubahan pengeluaran padi di Terengganu seiring dengan waktu. Objektif kajian ini adalah untuk mengkaji pola pengeluaran padi di Terengganu dari tahun 2013 hingga 2022 serta mengenalpasti faktor-faktor yang mempengaruhi pengeluaran padi di Terengganu berdasarkan penemuan kajian. Kajian ini menggunakan data sekunder utama dari Jabatan Pertanian Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia yang meliputi data siri masa dari tahun 2013 hingga tahun 2022. Analisis kajian ini menggunakan regresi linear berganda untuk menganalisis hubungan antara dua pembolehubah iaitu jumlah pengeluaran padi dengan keluasan bertanam, bilangan pesawah, harga malar padi dan pengeluaran beras. Hasil dapatan kajian mendapati pengeluaran padi dipengaruhi oleh pengeluaran beras, bilangan pesawah padi, harga malar padi serta luas bertanam. Penambahbaikan ini boleh dilakukan dengan memanjangkan tempoh data siri masa dan data pembolehubah lain bagi mengenalpasti faktor yang memberi kesan kepada pengeluaran padi setiap tahun.

2.0 Latar Belakang

Dalam tempoh lima dekad yang lalu, Malaysia berjaya menjadi antara negara yang terbaik di Asia dalam pencapaian pertumbuhan ekonomi walaupun menghadapi pelbagai cabaran dan kejutan ekonomi. Pertumbuhan KDNK benar adalah stabil pada kadar 6.2% setahun sejak tahun 1970. Malaysia berjaya mentransformasi struktur ekonomi daripada ekonomi berasaskan pertanian dalam dekad 1970-an kepada ekonomi berasaskan pembuatan pada pertengahan dekad 1980-an dan kepada perkhidmatan moden dalam dekad 1990-an. Malaysia membangun daripada ekonomi berpendapatan rendah dalam dekad 1970-an kepada ekonomi berpendapatan sederhana tinggi mulai tahun 1992 dan kekal sehingga kini (Rancangan Malaysia Ke-11).

Ekonomi Tanah Melayu telah berkembang pesat sejak peringkat pra-penjjajaan. Kedudukan geografi Semenanjung Tanah Melayu yang strategik di persimpangan laluan Selat Melaka dan memiliki muara sungai yang sesuai sebagai pelabuhan semula jadi memberikan kelebihan besar serta memberi peluang kepada penduduk setempat untuk bergiat cergas dalam bidang perkhidmatan dan perdagangan. Pada era penjajahan, corak campur tangan kuasa-kuasa Eropah telah mengalami perubahan setelah termeterainya perjanjian Inggeris-Belanda (1824)

¹ Rencana ini adalah pandangan penulis dan tidak mewakili pandangan dari Jabatan Perangkaan Malaysia

dan telah berjaya meluaskan perdagangan di Tanah Melayu. Aktiviti ekonomi pada ketika itu tertumpu kepada perdagangan, pertanian (kecil-kecilan) dan perlombongan (Rahman et al., 2009).

Menjelang Perang Dunia Kedua, kegiatan ekonomi eksport telah memainkan peranan penting dengan penumpuan kepada pengeluaran getah dan bijih timah. Manakala di Sabah, penumpuan dibuat kepada kayu balak dan di Sarawak pula, lada hitam dan petroleum. Kesan dasar ekonomi penjajah British selama 90 tahun yang menimbulkan dwi-ekonomi di mana kaum bukan bumiputera dibiarkan maju dalam ekonomi moden, iaitu perniagaan, pembuatan, pengeluaran getah dan perlombongan bijih timah yang memberi pendapatan yang tinggi, manakala bumiputera dibiarkan bergiat terus dalam ekonomi pertanian tradisional (Rahman et al., 2009).

Pada tahun 1837, Abdullah bin Abdul Kadir Munsyi dalam bukunya *Kisah Pelayaran Abdullah* menyebut bahawa Terengganu menjadi antara negeri pengeksport tanaman dan binatang dimana ianya dieksport terus ke Singapura dan Thailand, namun perkhidmatan ini dalam industri belum diperluas. Pada era 1956 hingga 1990, sektor pertanian di Terengganu merupakan kegiatan utama rakyat Terengganu yang bersifat tradisional dan berskala kecil, dengan tumpuan kepada tanaman padi dan sebagainya (Jusoh, 2016). Industri penanaman, perikanan dan penternakan merupakan sumber pendapatan bagi penduduk di Terengganu (Abd Wahab et al., 2021). Sistem tadahan air hujan, penggunaan tenaga manusia serta haiwan, dan penggunaan sampan adalah antara kaedah pertanian tradisional yang digunakan dahulu, dengan teknologi yang sangat minima.

Kemajuan teknologi dan perubahan ekonomi, sektor pertanian di Terengganu kini telah berkembang menjadi lebih moden termasuklah dengan adanya industri akuakultur yang mampu menampung makanan seperti ikan pada musim tengkujuh. Pertanian di Terengganu diusahakan secara megah dengan adanya teknologi moden dan teknik pertanian pintar seperti teknologi IoT, mesin penuaian dan baja kimia yang membantu meningkatkan hasil dan produktiviti tanaman (Rosli, 2021).

Terengganu, sebagai salah satu negeri yang mengeluarkan padi di Malaysia, mempunyai sejarah pertanian padi yang kaya dan warisan budaya yang berkaitan (Man & Yee, 2023). Daerah Besut merupakan kawasan pengeluar utama bagi padi, kelapa sawit, tembakau dan buah-buahan bagi Negeri Terengganu. Keadaan ini berlaku disebabkan kelebihan persaingan dari segi kesesuaian tanah dan juga tenaga kerja. Menurut *Harian Metro*, hanya 900 hektar daripada 12,000 hektar keluasan padi yang diusahakan. Perancangan yang dilakukan bagi meningkatkan pengeluaran padi adalah dengan memperluas kawasan jelapang padi daripada 5,000 hektar kepada 10,000 hektar. Terdapat empat kilang⁴ yang beroperasi di Terengganu yang mula beroperasi pada April 2020 (Super User, 2020). Kilang ini dilihat dapat menampung keperluan pemprosesan pengeluaran padi bersih iaitu sekitar 60,000 metrik tan setahun.

⁴ Kilang Padi Bukit Kor di Marang, Kilang Bernas di Bukit Kenak, Jerfeh dan Kilang Mutiara Timur di Kerandang, Jabi selain Kilang Konsortium Lembaga Pertubuhan Peladang di Baruh Masin Jabi

Carta 2(a) : Sumbangan Nilai Ditambah Sektor Pertanian bagi Padi Negeri Terengganu dari tahun 2015 hingga 2022

Pada tahun 2022, sumbangan KDNK pertanian di Negeri Terengganu telah mencatatkan penurunan sebanyak 7.0% berbanding 7.8% pada tahun 2021 manakala tanaman padi menurun kepada 1.6% berbanding 1.8% pada tahun 2021. Aktiviti pertanian ini tidak hanya menyumbang kepada pembekalan beras domestik, tetapi juga menjadi asas kepada ekonomi komuniti petani di seluruh negeri. Laporan dari Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) 2023 menunjukkan bahawa jumlah penduduk Terengganu pada tahun 2023 meningkat kepada 1,209.4 ribu berbanding 1,186.6 ribu pada tahun 2022 dengan kadar pertumbuhan penduduk tahunan sebanyak 1.9 peratus. Peningkatan jumlah penduduk ini perlulah seiring dengan pengeluaran pertanian sebagai sumber makanan kepada penduduk setempat.

3.0 Penyataan Masalah

Dalam beberapa tahun terakhir, Terengganu mengalami penurunan dalam pengeluaran padi yang dipengaruhi oleh pelbagai faktor dari perubahan alam sekitar hingga dinamika sosio-ekonomi (Jusoh, 2016). Memahami kompleksiti ini adalah penting untuk merangka strategi yang berkesan bagi mengatasi cabaran yang dihadapi oleh sektor pertanian padi di negeri ini. Berdasarkan Dasar Urbanisasi Negara, proses pembangunan bandar yang dirancang akan memberi kesan kepada sektor-sektor lain disebabkan oleh perbandaran dan perubahan guna tanah yang pesat. Keadaan ini juga turut menyebabkan berlakunya percanggahan guna tanah khususnya tanah pertanian (Tahir, 2017). Hal ini menyebabkan pengurangan kawasan sawah padi yang boleh diusahakan.

Harga padi yang malar dan tidak sepadan dengan kos pengeluaran turut memberi kesan negatif kepada pendapatan pesawah. Kos produksi yang tidak setanding dengan pengeluaran menyebabkan pekerjaan ini semakin ditinggalkan terutama oleh generasi muda (Noor, 2012).

Akibatnya, pengeluaran beras negara tidak dapat memenuhi permintaan domestik, sekaligus menimbulkan keperluan untuk meningkatkan import beras. Perbezaan yang ketara ini menunjukkan kebergantungan Terengganu terhadap beras import untuk memenuhi permintaan domestik, mencerminkan kekurangan dalam pengeluaran tempatan bagi menampung keperluan penduduk. Kajian ini bertujuan untuk melihat kebergantungan pengeluaran padi terhadap faktor seperti keluasan bertanam, bilangan pesawah, harga malar padi dan pengeluaran beras.

4.0 Sorotan Literatur

Tanaman padi merupakan penyumbang penting kepada ekonomi Malaysia, namun pengeluarannya dipengaruhi oleh pelbagai faktor seperti keluasan bertanam, bilangan pesawah, harga malar padi dan pengeluaran beras.

Keluasan tanaman padi memainkan peranan penting dalam menentukan jumlah pengeluaran padi. Menurut kajian oleh Mahmud et al. (2018), peningkatan keluasan tanaman padi secara langsung menyumbang kepada peningkatan jumlah pengeluaran. Walau bagaimanapun, faktor seperti perubahan iklim dan kemarau yang berpanjangan boleh menyebabkan pengurangan keluasan kawasan yang sesuai untuk penanaman padi. Kajian ini juga menunjukkan bahawa usaha kerajaan dalam membuka lebih banyak kawasan jelapang padi dan pengenalan teknologi pertanian baru mampu meningkatkan keluasan tanaman dan seterusnya, pengeluaran padi.

Bilangan pesawah padi juga merupakan faktor utama yang mempengaruhi pengeluaran padi di Malaysia. Kajian oleh Rahman et al. (2017) menunjukkan bahawa terdapat penurunan bilangan pesawah disebabkan oleh migrasi ke sektor bukan pertanian dan kos input pertanian yang tinggi. Pengurangan bilangan pesawah ini memberi kesan negatif kepada pengeluaran padi.

Jadual 2(a): Penengah dan Purata Gaji Mengikut Sektor di Malaysia

Sektor / Tahun	2019		2020	
	Median (Penengah)	Min (Purata)	Median (Penengah)	Min (Purata)
Perlombongan	RM 3,968	RM 6,154	RM 3,402	RM 5,064
Perkhidmatan	RM 2,672	RM 3,426	RM 2,268	RM 3,103
Perindustrian	RM 1,967	RM 2,616	RM 1,908	RM 2,542
Pembinaan	RM 2,169	RM 2,854	RM 1,856	RM 2,557
Pertanian	RM 1,531	RM 1,997	RM 1,291	RM 1,598

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jika dilihat dari **Jadual 2(a)**, penengah dan purata gaji bulanan pekerja sektor pertanian adalah yang paling rendah jika dibandingkan dengan sektor-sektor lain. Tambahan lagi, purata gaji dan upah sektor pertanian menurun berbanding tahun sebelumnya. Ini sekaligus menjadikan sektor pertanian sebagai sektor yang paling tidak menarik minat golongan belia untuk menceburinya (Chamhuri et al., 2022).

Harga malar padi, yang diselaraskan untuk menghapuskan kesan inflasi, memainkan peranan penting dalam menentukan keuntungan dan kestabilan pendapatan pesawah. Kajian oleh Ismail & Rahim (2017) menunjukkan bahawa penetapan harga malar yang stabil dapat membantu mengekalkan daya saing sektor padi dan memastikan pendapatan pesawah tidak terjejas oleh perubahan harga pasaran. Dengan harga malar yang menguntungkan, pesawah lebih bersemangat untuk meningkatkan pengeluaran padi mereka. Dasar harga yang efektif juga memastikan bahawa kos input yang semakin meningkat tidak mengurangkan pendapatan pesawah secara signifikan.

Pengeluaran beras adalah indikator utama kejayaan sektor padi di Malaysia. Kajian oleh Zaman et al. (2016) menunjukkan bahawa pengeluaran beras dipengaruhi oleh jumlah padi yang ditanam dan efisiensi proses pemprosesan. Teknologi pemprosesan yang moden dan kilang beras yang beroperasi dengan efisien dapat meningkatkan jumlah beras yang dihasilkan daripada jumlah padi yang sama. Faktor lain termasuk kualiti padi yang dihasilkan dan amalan pertanian yang baik. Pengeluaran beras yang tinggi juga bergantung kepada kestabilan harga dan dasar-dasar kerajaan yang menyokong sektor pertanian padi.

5.0 Metodologi Kajian

5.1 Sumber Data

Sumber data utama yang digunakan adalah data siri masa bagi pengeluaran padi sawah, keluasan bertanam padi, bilangan pesawah, harga malar padi dan pengeluaran beras bagi Negeri Terengganu yang dikeluarkan oleh Jabatan Pertanian Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia. Data dalam kajian ini diperoleh dari data sekunder iaitu *Booklet* Statistik Tanaman 2023, Laporan Sosioekonomi Negeri Terengganu 2020, Laporan Penyiasatan Pengeluaran Padi Malaysia Tahun 2020/2021, Perangkaan Agromakanan 2022 dan 2018 dan Laporan Tahunan 2013. Data siri masa yang digunakan adalah meliputi dari tahun 2013 hingga 2022.

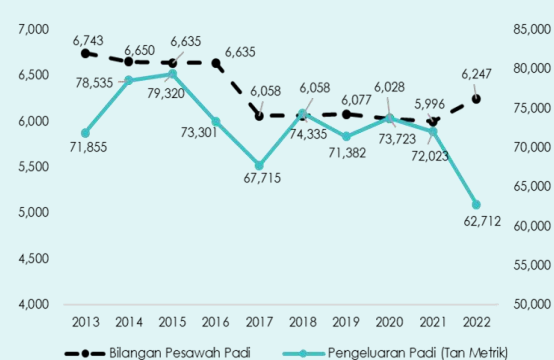
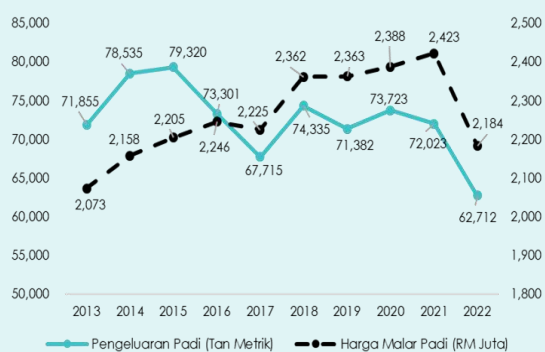
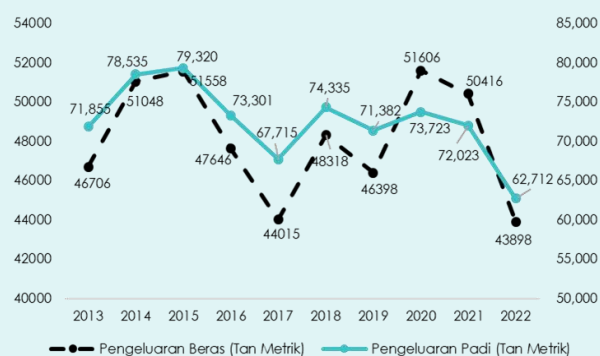
5.2 Metodologi

Kajian ini dilaksanakan bagi mengenalpasti hubungan antara jumlah pengeluaran padi di Negeri Terengganu dengan keluasan bertanam padi, bilangan pesawah, harga malar padi dan pengeluaran beras bagi tempoh 10 tahun. Kaedah analisis yang digunakan adalah kaedah analisis *Pearson Product Moment*, yang merupakan kaedah statistik bertujuan untuk mengukur kekuatan hubungan antara pembolehubah X dan pembolehubah Y (Sekaran & Bougie, 2005). Hubungan antara pembolehubah dikategorikan seperti berikut (Turney, 2022).

Jadual 2 : Nilai Korelasi dan Tafsiran Deskriptif

Nilai Korelasi (r)	Tafsiran Deskriptif
1	Korelasi linear positif sempurna
0.7 → 0.99	Korelasi linear positif tinggi
0.3 → 0.69	Korelasi linear positif sederhana
0.1 → 0.29	Korelasi linear positif rendah
0	Tiada Korelasi
-0.1 → -0.29	Korelasi linear negatif rendah
-0.3 → -0.69	Korelasi linear negatif sederhana
-0.7 → -0.99	Korelasi linear negatif tinggi
-1	Korelasi linear negatif sempurna

6.0 Hasil dan Penemuan

Carta 2(b): Pengeluaran Padi dan Keluasan Bertanam dari tahun 2013 hingga 2022**Carta 2(c): Pengeluaran Padi dan Bilangan Pesawah Padi dari tahun 2013 hingga 2022****Carta 2(d): Pengeluaran Padi dan Harga Malar Padi dari tahun 2013 hingga 2022****Carta 2(e): Pengeluaran Padi dan Pengeluaran Beras dari tahun 2013 hingga 2022**

Sumber : Jabatan Pertanian Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Carta-carta ini menunjukkan bahawa pengeluaran padi di Terengganu dipengaruhi oleh gabungan faktor-faktor seperti keluasan bertanam, bilangan pesawah, harga malar dan pengeluaran beras. Pola pengeluaran padi di Malaysia dari tahun 2013 hingga 2022 menunjukkan variasi yang signifikan dengan beberapa faktor utama yang mempengaruhi perubahan tersebut iaitu keluasan bertanam, bilangan pesawah, harga malar padi dan pengeluaran beras. Pada tahun 2013, pengeluaran padi, harga malar padi, dan pengeluaran beras berada di paras minima. Justeru itu, kerajaan telah memperkenalkan pembangunan kawasan tanaman baru⁵ dan tahap sara diri beras tempatan⁶ yang ditetapkan pada 70% menurut Rancangan Malaysia Ke-10 pada tahun 2010. Peningkatan pengeluaran padi pada tahun 2014 dan 2015 seiring dengan peningkatan keluasan bertanam, harga malar padi, dan pengeluaran beras kecuali bilangan pesawah padi yang sedikit menurun. Peningkatan ini seiring dengan insentif kerajaan seperti Skim Subsidi Harga Padi (SSHP), Skim Subsidi Baja Padi Kerajaan Persekutuan (SBPKP), dan Insentif Pengeluaran Padi (IPP) (Zaman et al., 2014).

Namun, pada tahun 2016, pengeluaran padi menurun sejajar dengan pengeluaran beras. Fenomena El Nino yang berlaku pada tahun tersebut menyebabkan musim kemarau yang panjang dan menjejaskan hasil tanaman padi secara signifikan (Akhir, 2016). Laporan oleh Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI) turut menunjukkan bahawa perubahan cuaca yang ekstrem memberi kesan negatif kepada pengeluaran padi. Pada tahun 2017, penurunan pola menjadi lebih ketara terutamanya pengeluaran padi, bilangan pesawah dan pengeluaran beras. Faktor-faktor seperti kos operasi yang tinggi, keuntungan yang tidak seimbang serta kenaikan kos input pertanian seperti baja dan racun perosak mempengaruhi bilangan pesawah padi pada tahun tersebut.

Pada tahun 2018, pengeluaran padi dan faktor-faktor lain meningkat selaras dengan usaha kerajaan negeri yang memperkenalkan Skim Bantuan Tani. Tambahan pula, Dasar Agromakanan Negara (DAN) 2011-2020 yang diperkenalkan oleh Kerajaan Persekutuan turut menyokong pertumbuhan ini. Walau bagaimanapun, penularan COVID-19 pada tahun 2019 telah menjejaskan ekonomi global termasuk Malaysia. Sekatan pergerakan dan langkah kawalan akibat wabak COVID-19 seperti Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) telah menyebabkan kesukaran dalam penghantaran input pertanian seperti baja dan benih kepada pesawah. Hal ini juga menghadkan akses kepada tenaga kerja untuk penanaman dan penuaian padi, seterusnya menjejaskan pengeluaran padi dan beras.

Pengeluaran padi, keluasan bertanam, harga malar padi dan pengeluaran beras menunjukkan peningkatan meskipun menghadapi cabaran pandemik pada tahun 2020. Peningkatan ini disebabkan oleh langkah-langkah pemulihan dan sokongan Kerajaan. Pada tahun 2021, keluasan bertanam dan harga malar padi mencapai titik tertinggi manakala pengeluaran padi, bilangan pesawah dan pengeluaran beras berlakunya penurunan. Polisi pertanian Malaysia pada tahun tersebut tertumpu kepada meningkatkan produktiviti dan keberlanjutan sektor pertanian melalui inisiatif seperti Program Strategik Pertanian Negara (PSPN) dan Skim Insentif Pertanian. Kerajaan juga memperkenalkan Program Pengeluaran Beras Teras (SRI) dan menyokong teknologi moden serta penggunaan input yang lebih cekap untuk meningkatkan hasil padi dan mengurangkan kebergantungan terhadap beras import.

⁵ Pembangunan kawasan tanaman baru merujuk kepada usaha membuka dan menyediakan tanah baru untuk aktiviti pertanian yang belum pernah digunakan.

⁶ Tahap sara diri beras tempatan merujuk kepada peratusan keupayaan negara untuk memenuhi keperluan beras domestik melalui pengeluaran sendiri tanpa bergantung kepada import.

Pada tahun 2022, pengeluaran padi, keluasan bertanam, harga malar padi dan pengeluaran beras menurun, manakala bilangan pesawah meningkat. Serangan siput gondang emas yang menyebabkan 2,386 hektar kawasan sawah padi di 10 negeri, termasuk Terengganu musnah (Moktar, 2024) manakala bilangan pesawah meningkat disebabkan oleh bantuan subsidi kerajaan yang membantu dalam meningkatkan pengeluaran padi. Namun, masih banyak cabaran yang perlu ditangani untuk memastikan kestabilan dan peningkatan pengeluaran padi di masa hadapan (Nan et al., 2023).

7.0 Analisis Regresi Linear

7.1 Ringkasan Model

Berdasarkan kajian yang dibuat, nilai koefisien determinasi adalah 0.986. Ini bermaksud luas tanaman, bilangan pesawah padi, harga malar padi dan pengeluaran beras mempengaruhi pengeluaran padi sebanyak 98.6 peratus dan baki peratus dipengaruhi oleh variabel lain.

Jadual 2(b): Koefisien Determinasi

Model	R Square	Adjusted R Square
1	0.986	0.972

7.2 Analisis Varians (ANOVA)

F-test digunakan untuk menguji signifikan model regresi linear bagi kajian ini. Nilai F yang diperoleh dari jadual Analisis Varians (ANOVA) adalah 42.717, menunjukkan model ini signifikan secara statistik. Nilai signifikansi (Sig.) adalah 0.001, yang lebih rendah daripada paras 0.05, menunjukkan bahawa pembolehubah bebas mempunyai pengaruh signifikan dalam meramalkan pengeluaran padi. Secara keseluruhan, model ini kuat dan berkesan dalam menjelaskan variasi pengeluaran padi berdasarkan pembolehubah bebas yang dipilih.

Jadual 2(c): F-Statistik

Model	F	P-value
1	42.717	0.001

7.3 Korelasi Pearson Product Moment

Pekali Pearson adalah untuk melihat hubungan antara pengeluaran padi dan pembolehubah terpilih. Berdasarkan keputusan pekali Pearson (r) diatas, didapati pemboleh ubah bilangan pesawah padi, harga malar padi dan pengeluaran beras menunjukkan hubungan yang positif manakala luas tanaman padi pula menunjukkan hubungan yang negatif terhadap pengeluaran padi. Korelasi antara pengeluaran padi dan luas kawasan adalah $-.528$, menunjukkan hubungan negatif sederhana. Korelasi dengan bilangan pesawah padi adalah $.419$, menunjukkan hubungan positif sederhana. Korelasi dengan harga malar padi adalah $.036$, menunjukkan hubungan yang sangat lemah dan hampir tiada antara kedua-duanya. Secara keseluruhan, korelasi antara pengeluaran padi dan pengeluaran beras mempunyai korelasi linear positif tinggi, di mana peningkatan pengeluaran padi secara signifikan meningkatkan pengeluaran beras.

Jadual 2(e): Nilai korelasi Pearson Product Moment

Pembolehubah		Pengeluaran Padi	Luas	Bilangan Pesawah Padi	Harga Malar Padi	Pengeluaran Beras
Pengeluaran Padi	Kolerasi Pearson	1	$-.528$	$.419$	$.036$	$.848^{**}$

7.4 Persamaan Regresi Linear Berganda

$$Y = 3443.434 - 2.297X_1 + 3.208X_2 + 16.562X_3 + 1.077X_4$$

Dimana

Y = Pengeluaran padi

X_1 = Luas tanaman

X_2 = Bilangan pesawah padi

X_3 = Harga malar padi

X_4 = Pengeluaran beras

Persamaan regresi yang diberikan menunjukkan hubungan antara pengeluaran padi (Y) dan beberapa pembolehubah bebas iaitu luas tanaman (X_1), bilangan pesawah padi (X_2), harga malar padi (X_3), dan pengeluaran beras (X_4). Koefisien -2.297 untuk menunjukkan bahawa walaupun luas tanaman meningkat, pengeluaran padi mengalami penurunan disebabkan oleh beberapa faktor seperti pengurusan tanah atau infrastruktur pertanian serta fenomena *El Nino* serta wabak hawar bulir bakteria yang dapat mengancam kualiti tanaman.

Jadual 2(f): Luas Fizikal, Luas Pasel Aktif dan Luas Lazim Bertanam bagi padi di Terengganu

Daerah	Luas Fizikal ⁷ (ha)	Luas Pasel Aktif ⁸ (ha)	Luas Lazim Bertanam (ha)
Besut	3757	2419	2153.05
Setiu	2006	1437	1437
Kuala Nerus	591	591	491
Kuala Terengganu	1063.80	532.39	468.01
Marang	792	519.99	442.72
Hulu Terengganu	321.51	300	193
Dungun	44	42.90	40
Kemaman	171.98	99	60

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Berdasarkan Jadual 6, walaupun Kuala Terengganu (1,063.80) dan Marang (792) mempunyai luas fizikal yang lebih besar berbanding Kuala Nerus (591), namun, luas pasel bagi Kuala Nerus (591) adalah lebih besar berbanding Kuala Terengganu (532.39) dan Marang (519.99). Ini menunjukkan bahawa keluasan fizikal sahaja tidak mencerminkan keluasan bertanam yang efektif untuk pengeluaran padi. Keluasan pasel yang lebih besar di Kuala Nerus mungkin disebabkan oleh pengurusan tanah yang lebih efisien atau infrastruktur pertanian yang lebih baik membolehkan penggunaan tanah yang lebih intensif dan produktif.

Di samping itu, koefisien 3.208 untuk X_2 menunjukkan peningkatan bilangan pesawah dapat meningkatkan pengeluaran padi kerana semakin banyak tenaga kerja semakin meningkat produktiviti pengeluaran padi. Koefisien 16.562 untuk X_3 menunjukkan jika berlakunya peningkatan dalam harga malar padi, ianya dapat meningkatkan pengeluaran padi, yang mungkin memberikan insentif ekonomi kepada petani. Koefisien 1.077 untuk X_4 menunjukkan peningkatan pengeluaran beras secara positif mempengaruhi pengeluaran padi melalui efisiensi pemprosesan. Persilangan 3443.434 menunjukkan pengeluaran padi asas apabila semua pembolehubah bebas adalah sifar dan ia merupakan titik minimum untuk pengeluaran padi mencapai tahap keuntungan.

⁷ Keluasan kasar keseluruhan yang dirangkumi oleh sempadan skim termasuk bendang, jalan ladang, tali air, parit, struktur-struktur, kampung, dusun dan sebagainya.

⁸ Luas bahagian tanah yang pada kebiasaannya digunakan untuk penanaman padi. Pasel Padi boleh dikelaskan kepada 3, iaitu pasel padi aktif, pasel padi pelbagai (kontan) dan pasel padi terbiar.

8.0 Cadangan dan Penambahbaikan

Pengeluaran padi di Terengganu menghadapi pelbagai cabaran yang memerlukan perhatian khusus terhadap faktor keluasan bertanam, bilangan pesawah, harga malar padi, dan pengeluaran beras. Produktiviti dan kesejahteraan pesawah dapat ditingkatkan melalui beberapa cadangan dan penambahbaikan. Pendekatan holistik yang menggabungkan teknologi moden, kerjasama antara semua pihak berkepentingan dan dasar sokongan kerajaan dapat membawa perubahan positif dalam sektor ini. Bagi mengatasi masalah keluasan bertanam, kerajaan perlu memperkenalkan insentif kepada pesawah untuk mengusahakan tanah terbiar atau kurang produktif seperti bantuan subsidi bagi pembelian benih berkualiti tinggi dan bantuan untuk penyediaan tanah. Penggunaan teknologi pertanian pintar seperti sistem pengairan automatik dan penggunaan dron untuk pemantauan kawasan tanaman dapat meningkatkan keberkesanan penggunaan tanah yang sedia ada.

Program latihan mengenai teknik pertanian moden perlu diperluas bagi meningkatkan kemahiran pesawah. Ini termasuk latihan dalam penggunaan teknologi terkini serta amalan pertanian yang lebih mampan dan mesra alam. Tambahan lagi, memperkenalkan program insentif bantuan atau subsidi kepada pesawah muda dapat menarik minat generasi muda untuk menceburi bidang pertanian, seterusnya memastikan kesinambungan tenaga kerja dalam sektor ini. Mekanisme pasaran yang lebih berkesan perlu diperkenalkan untuk menstabilkan harga malar padi. Ini termasuk sistem penetapan harga minimum yang adil bagi pesawah serta kawalan harga input pertanian seperti baja dan racun perosak. Kerajaan juga perlu memastikan wujudnya pasaran yang kompetitif dan mengurangkan peranan orang tengah yang sering menekan harga.

Pembangunan infrastruktur pemprosesan seperti kilang padi moden perlu diperbanyakkan termasuk menyediakan kemudahan penyimpanan yang baik untuk mengelakkan kerosakan dan kehilangan hasil. Kajian dan pembangunan (R&D) dalam bidang varieti padi yang tahan penyakit dan cuaca ekstrem perlu dipertingkatkan untuk memastikan kestabilan pengeluaran padi. Secara keseluruhannya, usaha yang bersepadu dan komprehensif dalam menangani isu keluasan bertanam, bilangan pesawah, harga malar padi dan pengeluaran beras boleh membawa kepada peningkatan produktiviti padi di Terengganu. Melalui penggunaan teknologi, dasar sokongan yang tepat dan kerjasama antara kerajaan dan pesawah, sektor pertanian padi dapat dikembangkan dengan lebih mampan dan berdaya saing pada masa hadapan.

9.0 Kesimpulan

Penurunan pengeluaran padi ini dilihat berada di fasa yang membimbangkan dan harus dipandang serius agar dapat ditangani secara berkesan dan holistik kerana ia berpotensi memberi kesan besar kepada ekonomi dan masyarakat Terengganu. Ini termasuk impak kepada pendapatan petani, bekalan makanan tempatan serta keterjaminan makanan negeri. Kesedaran terhadap kepentingan meningkatkan pengeluaran padi adalah penting bagi memastikan kestabilan ekonomi negeri dan taraf kehidupan masyarakat setempat. Untuk mengatasi cabaran ini, tindakan yang tepat perlu diambil seperti meningkatkan teknologi pertanian, menyediakan latihan dan bantuan kepada petani serta melaksanakan penyelidikan untuk menangani isu-isu seperti perubahan iklim dan kesan sampingan pertanian. Ini memerlukan kerjasama antara kerajaan, pertubuhan pertanian dan komuniti setempat. Dengan pemahaman mendalam mengenai pola pengeluaran padi dan langkah-langkah yang sesuai untuk meningkatkannya, Terengganu dapat mencapai kestabilan ekonomi dan sosial yang lebih baik dalam jangka masa panjang di samping menyumbang kepada kejayaan sektor pertanian negara.

10.0 Penafian

Artikel ini merupakan inisiatif penulis berdasarkan kajian analisis regresi linear berganda menggunakan aplikasi SPSS. Kandungan artikel ini ditulis berdasarkan pengiraan dan pandangan yang diperoleh daripada kajian, ia tidak boleh ditafsir sebagai pandangan DOSM.

11.0 Rujukan

- Abd Wahab, N., Mohd Noor, A., & Sulaiman@Abd Rahim, R. (2021). PERKEMBANGAN KEGIATAN PERUSAHAAN DALAM KALANGAN MASYARAKAT MELAYU DI TERENGGANU, 1900-1941. *SEJARAH*, 30(2), 19–43. <https://doi.org/10.22452/sejarah.vol30no2.2>
- Akhir, M. F. M. (Ed.). (2016). *El Nino 2016 bukan sekadar panas, kering*. Berita Harian.
- Analisis Kemudahanterancaman Pesawah Padi di Kawasan Pembangunan Bersepadu Terengganu Utara, Malaysia. (2016). *Jurnal Ekonomi Malaysia*, 50(2). <https://doi.org/10.17576/jem-2016-5002-04>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023). *Anggaran Penduduk Semasa Terengganu 2023*.
- Jabatan Pertanian Malaysia. (2023). *Booklet Statistik Tanaman 2023*.
- Chamhuri, N., Wahab, M. S., Sofi, N. A. M., Mahrus, H. T. S., Junaidi, S. N., Salim, N. N. I., Syafri, S., & Mohd, N. I. (2022). *Keterlibatan Belia Dalam “Meremajakan” Sektor Pertanian di Malaysia*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Dasar Agro Makanan Negara 2021 - 2030*. (2021). Gov.My.
- Ekonomi Malaysia suku keempat 2019 terendah dalam sedekad, Covid-19 bakal jejas prestasi suku pertama 2020. (2020). Berita Harian.
- Hadi, M. Z. S. (2021). *Kenaikan harga baja, racun bermula sejak pandemik covid 19*. MalaysiaGazette. <https://malaysiagazette.com/2021/12/02/kenaikan-harga-baja-racun-bermula-sejak-pandemik-covid-19/#>
- Hamid, N. H. (Ed.). (24 Januari 2024). *Bekalan air cukup untuk aktiviti tanam padi - MADA*. Sinar Harian.
- Hamidah Ab Rahman, Muhammad Bin Daud, Norlin Binti Ahmad. (2009). *Hubungan Etnik Di Malaysia: Perspektif Teori Dan Praktik*.
- Ismail, M. A., & Rahim, R. (2017). Harga Malar Padi dan Keuntungan Pesawah di Malaysia. *Jurnal Ekonomi Malaysia*.
- Jusoh, K. K. (2016). *Ekonomi Pertanian Orang Melayu Di Terengganu, 1956-1990: Dasar, Pelaksanaan Dan Kesan*. Universiti Sains Malaysia.
- Jabatan Pertanian Malaysia. (2021). *Laporan Penyiasatan Pengeluaran Padi Malaysia Tahun 2020/2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023). *Laporan Sosioekonomi Negeri Terengganu 2022*.
- Leong, I. (2023, September 21). *Pakar: Perubahan iklim antara faktor utama jejas bekalan beras*. Malaysiakini. <https://www.malaysiakini.com/news/679963>
- Mahmud, R., Hassan, A., & Abdullah, S. (2018). Kesan Keluasan Tanaman Padi terhadap Pengeluaran Padi di Malaysia. *Journal of Agricultural Science*.

- MARDI. (2016, November 25). *Kurangkan kehilangan padi lepas tuai*. Blog Rasmi MARDI. <https://blogmardi.wordpress.com/2016/11/25/kurangkan-kehilangan-padi-lepas-tuai/>
- Moktar, N. I. (2024). *MeT-GAS banteras serangan siput jeaskan tanaman padi*. Sinar Harian.
- Mustafa, R. (2023, January 19). *Terengganu tidak mampu tanam padi lima kali dua tahun*. Sinar Harian.
- Nan, N. S. C. (ed). (2023). *Kecekapan pengeluaran dan aset kehidupan terhadap kelestarian petani padi di kawasan lembaga kemajuan pertanian muda (MADA)*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Nan, N. S. C., Talib, B. A., Salleh, N. H. M., & Chamhuri, N. (Eds.). (2023). *Kecekapan pengeluaran dan aset kehidupan terhadap kelestarian petani padi di kawasan lembaga kemajuan pertanian muda (MADA)*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Nasir, M., Zainal, M. H., & Rahman, N. A. (2017). Challenges in Rice Production and Future Prospects. *Journal of Malaysian Agricultural Development*, 45(2), 75–88.
- Nor, N. A. M., Othman, M. S. H., & Samah, B. A. (2012). Analisis Kemudahterancaman Pesawah Padi di Kawasan Pembangunan Bersepadu Terengganu Utara, Malaysia. Universiti Sains Malaysia.
- Jabatan Pertanian Malaysia. (2020). *Pelan Strategik Jabatan Pertanian 2016-2020*.
- Pelanggan, M., & Public Holidays. (2023, May 10). *El-Nino, aktiviti pertanian padi di Terengganu tidak terjejas*. Gov.My. <https://www.terengganu.gov.my/index.php/en/archives/headlines/1878-el-nino-aktiviti-pertanian-padi-di-terengganu-tidak-terjejas>
- Jabatan Pertanian Malaysia. (2018). *Perangkaan Agromakanan 2018*.
- Jabatan Pertanian Malaysia. (2022). *Perangkaan Agromakanan 2022*.
- Profesor Dr. Norsida Man & Siaw Shin Yee. (2023). Peranan Sektor Pertanian Dalam Menyumbang Bekalan Makanan di Terengganu. *Universiti Putra Malaysia*.
- Rahim, Z. A., & Ismail, N. A. (2017). *Skim Subsidi Dalam Usaha Membasmi Kemiskinan Petani Padi di Kawasan Pengairan Muda: Analisis Kualitatif*.
- Rahman, H., Hashim, A., & Salleh, M. (2023). Migrasi Bandar-Desa dan Cabaran kepada Sektor Pertanian di Terengganu. *Jurnal Pembangunan Sosial*, 8(2), 15–28.
- Rahman, N. A., Ismail, M., & Nor, Z. (2017). Bilangan Pesawah dan Impaknya terhadap Pengeluaran Padi. *Malaysian Journal of Agricultural Economics*.
- Research methods for business: A skill-building approach Fourth Business*. John Wiley and Sons, New York. *Journal of MultiDisciplinary Evaluation*. (2005). Wiley.com. <https://www.wiley.com/en-us/Research+Methods+For+Business>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2024). *Ringkasan Penemuan Subsektor Tanaman*.
- Rosli, F. A. (Februari 23 2021). Pertanian pintar guna teknologi IoT. *Berita Harian*.
- Super User. (2020, December 3). *Terengganu Mampu Proses Padi Sendiri*. Gov.my. <https://www.terengganu.gov.my/index.php/ms/arkib/berita-utama/109-terengganu-mampu-proses-padi-sendiri>

- Terengganu Berdepan Cuaca Panas Hingga Mei. (2024, March 17). Gov.my. <https://www.terengganu.gov.my/index.php/ms/arkib/berita-utama/2352-terengganu-berdepan-cuaca-panas-hingga-mei>
- Terengganu Catat Nilai Eksport RM20.71 Bilion. (2019, March 5). TRDI News. <https://www.trdi.my/terengganu-catat-nilai-eksport-rm20-71-bilion>
- Turney, S. (2022). *Pearson Correlation Coefficient (r) | Guide & Examples*. <https://www.scribbr.com/statistics/pearson-correlation-coefficient/>
- Unit Perancang Ekonomi (Ed.). (2010). *Rancangan Malaysia Kesepuluh 2011-2015*. Jabatan Perdana Menteri.
- Yaacob, M. T. (2019). *Penyakit BPB ancam industri padi Terengganu*. Sinar Harian.
- Zaman, N. A. K., Rahman, N. A., & Ismail, M. (2016). Pengeluaran Beras di Malaysia: Faktor dan Penyelesaian. *Journal of Food and Agriculture*.
- Zaman, N. B. K. (2016). *Penentu Penerimaan Petani Dalam Inovasi Penanaman Padi Melalui Kaedah Projek Estet Padi Dan Sistem Intensifikasi Padi*. Universiti Utara Malaysia.
- Zaman, N. B. K., Ali, J., Othman, Z., & Hamid, K. A. (Eds.). (2014). *Peningkatan Keuntungan Petani Padi dengan Menggunakan Kaedah SRI*. Universiti Utara Malaysia.
- Zurinah Tahir, J. A. M. (2017). *Pemantauan percanggahan guna tanah bandar dan tanah pertanian menggunakan Sistem Maklumat Geografi (GIS)*. Universiti Kebangsaan Malaysia.

BAB 3

DEMOGRAFI SOSIAL

PENDUDUK
KELAHIRAN
KESUBURAN
KEMATIAN
JANGKAAN HAYAT

MIGRASI
TENAGA BURUH
GAJI & UPAH
STATISTIK SISWAZAH

PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN PENGGUNAAN
ISI RUMAH

3 | DEMOGRAFI SOSIAL

PENDUDUK

Bilangan dan kadar pertumbuhan penduduk

Anggaran penduduk Terengganu bertambah daripada 1.19 juta pada 2022 kepada 1.21 juta pada 2023 dengan kadar pertumbuhan penduduk tahunan 1.9 peratus. Komposisi penduduk warganegara pada 2023 ialah 97.2 peratus daripada keseluruhan penduduk Terengganu.

Jadual 3.1 Bilangan dan kadar pertumbuhan penduduk tahunan, Terengganu, 2022-2023

Penduduk	2022	2023 ^P	Kadar pertumbuhan penduduk tahunan (%)
Bilangan penduduk ('000)	1,186.6	1,209.4	1.9

Struktur umur

Struktur umur penduduk dikategorikan kepada tiga kumpulan umur utama iaitu umur muda, umur bekerja dan umur tua. Pada tahun 2023, peratusan penduduk kumpulan umur muda menurun kepada 28.1 peratus (2022: 28.4%). Manakala, peratusan penduduk kumpulan umur bekerja dan umur tua masing-masing meningkat kepada 66.0 peratus (2022: 65.8%) dan 5.9 peratus (2022: 5.8%) bagi tahun 2023.

Jadual 3.2 Struktur umur penduduk, Terengganu, 2022-2023

Kumpulan umur	2022 (%)	2023 ^P (%)
Penduduk berumur 0-14 tahun (umur muda)	28.4	28.1
Penduduk berumur 15-64 tahun (umur bekerja)	65.8	66.0
Penduduk berumur 65 tahun dan lebih (umur tua)	5.8	5.9

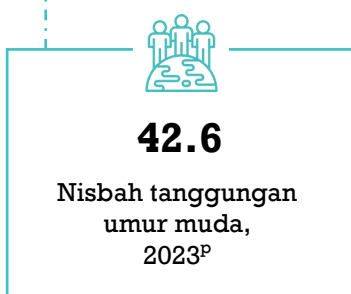
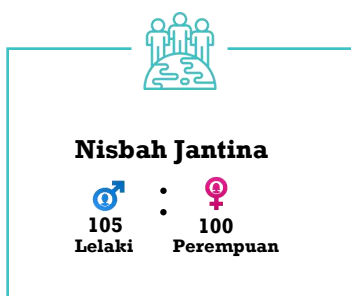
1.21 juta
Penduduk
Terengganu, 2023^P

Warganegara
97.2% (2023^P)
97.6% (2022)

Bukan Warganegara
2.8% (2023^P)
2.4% (2022)

Nisbah jantina

Nisbah jantina penduduk Terengganu kekal bagi tempoh 2022 hingga 2023 iaitu 105 lelaki bagi setiap 100 perempuan.

Nisbah tanggungan

Nisbah tanggungan jumlah penduduk Terengganu menurun kepada 51.5 (2023) daripada 51.9 pada tahun 2022. Nisbah tanggungan umur tua menunjukkan trend meningkat daripada 8.8 pada tahun 2022 kepada 8.9 pada tahun 2023 manakala nisbah tanggungan umur muda menurun daripada 43.1 bagi tahun 2022 kepada 42.6 bagi tahun 2023.

Jadual 3.3 Nisbah tanggungan, Terengganu, 2022-2023

Nisbah tanggungan	2022	2023 ^P
Umur muda	43.1	42.6
Umur tua	8.8	8.9
Jumlah	51.9	51.5

Kumpulan etnik warganegara

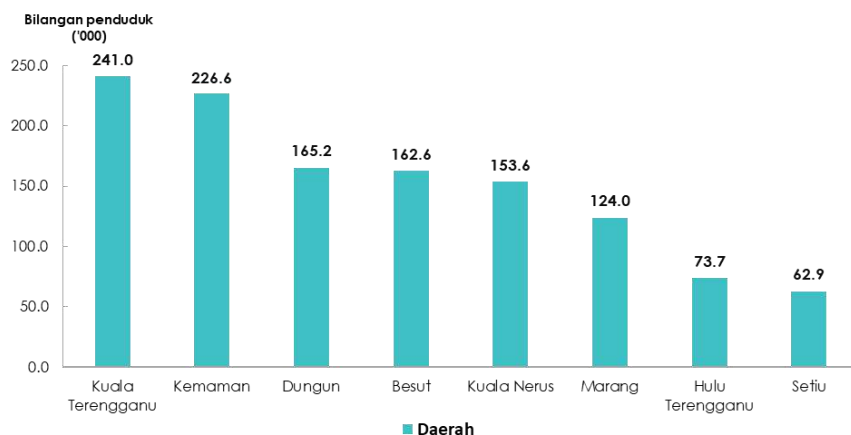
Pada tahun 2023, peratusan Bumiputera mencatatkan peningkatan kepada 97.7 peratus (2022: 97.6%) manakala peratusan Cina menurun kepada 1.9 peratus (2022: 2.0%). Peratusan India dan Etnik Lain masing-masing kekal pada 0.2 peratus daripada keseluruhan warganegara di Terengganu.

Jadual 3.4 Penduduk mengikut kumpulan etnik warganegara, Terengganu, 2022-2023

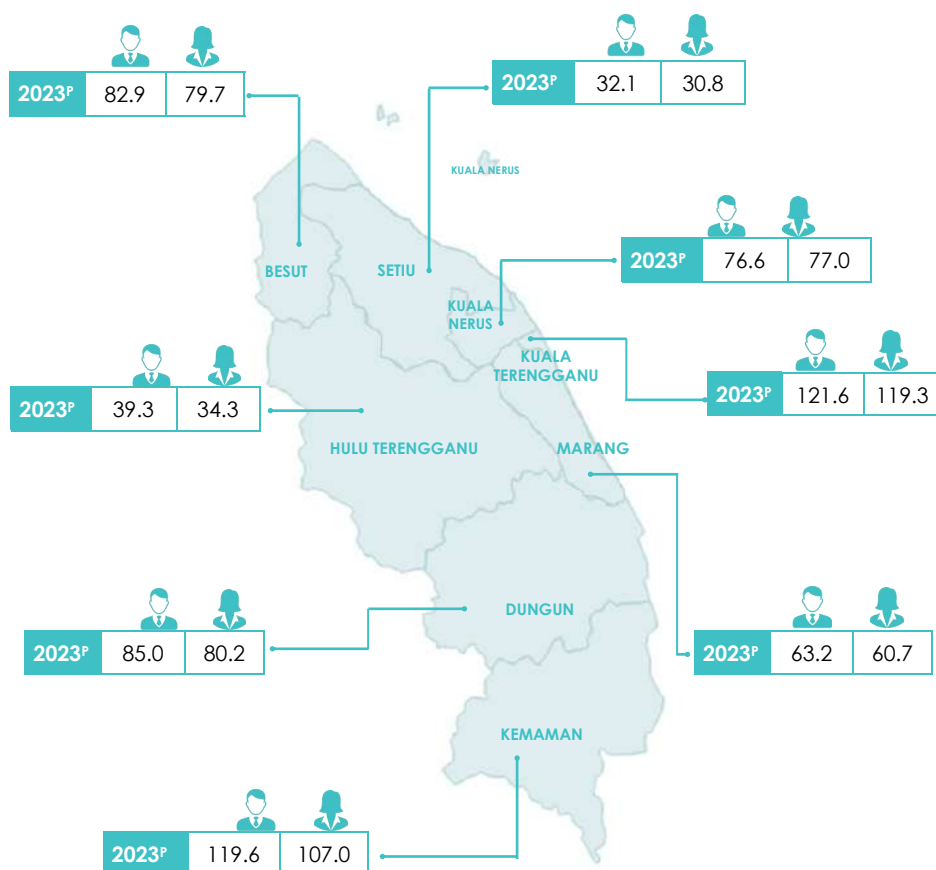
Kumpulan etnik warganegara Terengganu	2022 (%)	2023 ^P (%)
Bumiputera	97.6	97.7
Cina	2.0	1.9
India	0.2	0.2
Etnik Lain	0.2	0.2

Penduduk mengikut daerah pentadbiran

Kuala Terengganu merupakan daerah yang mempunyai bilangan penduduk tertinggi dengan jumlah penduduk pada tahun 2023 sebanyak 241.0 ribu orang. Ini diikuti daerah Kemaman (226.6 ribu), daerah Dungun (165.2 ribu) dan Besut (162.6 ribu). Daerah Kuala Terengganu mencatatkan bilangan penduduk tertinggi bagi lelaki dan perempuan pada 2023 iaitu masing-masing mencatatkan 121.6 ribu orang dan 119.3 ribu orang.

Carta 3.1 Penduduk mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2023**241.0** ribu

Kuala Terengganu
mencatatkan bilangan
penduduk tertinggi, 2023^P

Paparan 3.1 Penduduk mengikut jantina dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2023 ('000)**62.9** ribu

Setiu
mencatatkan bilangan
penduduk terendah,
2023^P

Nota:

1. Anggaran penduduk pertengahan tahun berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020.
2. Hasil tambah mungkin berbeza disebabkan oleh pembundaran.
3. ^P Permulaan

KELAHIRAN

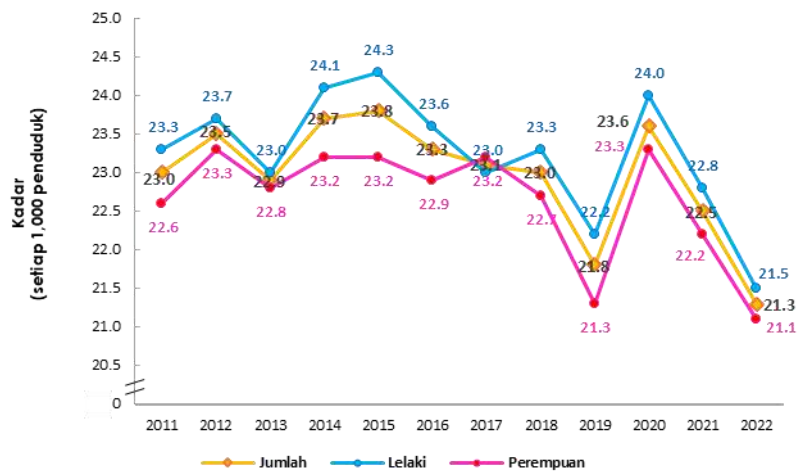
21.3

Kadar kelahiran kasar
bagi setiap 1,000
penduduk, 2022

Kadar kelahiran kasar

Kadar kelahiran kasar di Terengganu merekodkan penurunan daripada 22.5 pada 2021 kepada 21.3 pada 2022 bagi setiap 1,000 penduduk. Kadar kelahiran kasar bagi lelaki dan perempuan pada 2022 turut menunjukkan penurunan berbanding tahun 2021 iaitu masing-masing menurun daripada 22.8 kepada 21.5 dan 22.2 kepada 21.1 kelahiran bagi setiap 1,000 penduduk.

Carta 3.2 Kadar kelahiran kasar, Terengganu, 2011-2022

21.9

Bumiputera
Kadar kelahiran kasar
tertinggi bagi setiap
1,000 penduduk, 2022

Kadar kelahiran kasar mengikut kumpulan etnik

Bumiputera merekodkan kadar kelahiran kasar tertinggi pada 2022 iaitu 21.9 kelahiran bagi setiap 1,000 penduduk, manakala India merekodkan kadar terendah iaitu 1.9 kelahiran. Kadar kelahiran kasar bagi Cina dan Etnik Lain pada 2022 masing-masing adalah 5.6 dan 14.6 kelahiran bagi setiap 1,000 penduduk.

Jadual 3.5 Kadar kelahiran kasar mengikut kumpulan etnik, Terengganu, 2016-2022 (setiap 1,000 penduduk)

Kumpulan etnik	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bumiputera	24.1	24.0	23.9	22.5	24.2	23.1	21.9
Cina	8.6	8.8	6.1	5.7	6.5	6.5	5.6
India	4.7	8.5	3.2	3.2	5.7	8.1	1.9
Etnik Lain ¹	9.1	9.4	8.8	10.2	16.2	13.1	14.6

¹Termasuk bukan warganegara

Bilangan kelahiran hidup dan kadar kelahiran kasar mengikut daerah pentadbiran

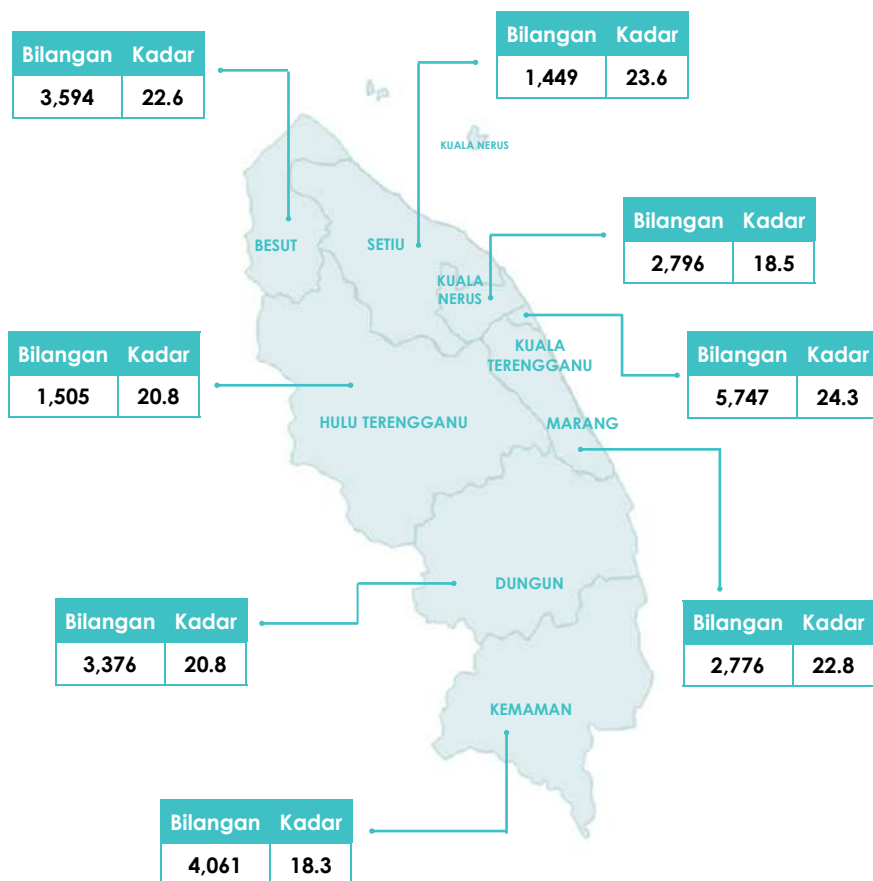
Daerah Kuala Terengganu merekodkan bilangan kelahiran hidup tertinggi iaitu 5,747 kelahiran, manakala yang terendah direkodkan di Setiu iaitu 1,449 kelahiran. Kadar kelahiran kasar tertinggi direkodkan di Kuala Terengganu dengan 24.3 kelahiran bagi setiap 1,000 penduduk, manakala yang terendah direkodkan di Kemaman iaitu 18.3 kelahiran.

5,747 bayi

Kuala Terengganu
mencatatkan bilangan
kelahiran hidup
tertinggi, 2022

Paparan 3.2 Bilangan kelahiran hidup dan kadar kelahiran kasar mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2022 (setiap 1,000 penduduk)

24.3

Kuala Terengganu
mencatatkan kadar
kelahiran kasar
tertinggi, 2022

2.9 anak

Kadar kesuburan jumlah bagi setiap perempuan berumur 15-49 tahun, 2022

5.4 anak

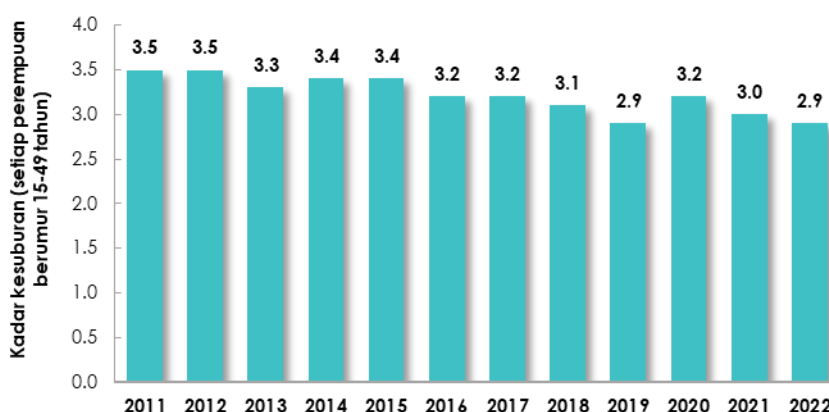
Etnik Lain
Kadar kesuburan jumlah tertinggi bagi setiap perempuan berumur 15-49 tahun, 2022

KESUBURAN

Kadar kesuburan jumlah

Kadar kesuburan jumlah bagi Terengganu menunjukkan penurunan daripada 3.0 anak pada 2021 kepada 2.9 anak pada 2022 bagi setiap perempuan berumur 15-49 tahun. **Carta 3.3** menunjukkan kadar kesuburan jumlah bagi Terengganu berada di atas paras penggantian iaitu purata 2.1 anak bagi setiap wanita perempuan reproduktif (15-49 tahun).

Carta 3.3 Kadar kesuburan jumlah, Terengganu, 2011-2022

Kadar kesuburan jumlah mengikut kumpulan etnik

Etnik Lain merekodkan kadar kesuburan jumlah tertinggi pada tahun 2022 iaitu 5.4 anak bagi setiap perempuan berumur 15-49 tahun, manakala kadar terendah direkodkan oleh India iaitu 0.3 anak. Kadar kesuburan jumlah bagi Bumiputera dan Cina pada 2022 masing-masing adalah 2.9 anak dan 0.8 anak bagi setiap perempuan berumur 15-49 tahun.

Jadual 3.6 Kadar kesuburan jumlah mengikut kumpulan etnik, Terengganu, 2016-2022 (setiap perempuan berumur 15-49 tahun)

Kumpulan etnik	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bumiputera	3.4	3.3	3.3	3.0	3.2	3.1	2.9
Cina	1.4	1.3	0.9	0.9	1.0	1.0	0.8
India	0.7	1.2	0.3	0.6	1.1	1.4	0.3
Etnik Lain ¹	1.2	1.2	1.1	1.3	5.6	4.3	5.4

¹Termasuk bukan warganegara

KEMATIAN

Bilangan dan kadar kematian kasar

Bilangan kematian di Terengganu direkodkan sebanyak 8,686 kematian pada tahun 2022 meningkat 2.6 peratus berbanding kematian pada tahun 2021 (8,469 kematian). Kadar kematian kasar adalah 7.3 kematian bagi setiap 1,000 penduduk (2021 : 7.2 kematian).

Carta 3.4 Bilangan kematian dan kadar kematian kasar, Terengganu, 2010-2022 (setiap 1,000 penduduk)

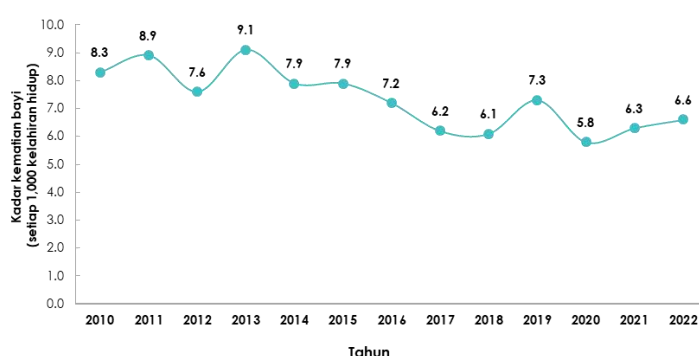
Jadual 3.7 Bilangan kematian dan kadar kematian kasar, Terengganu, 2016-2022 (setiap 1,000 penduduk)

Kematian	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jumlah kematian	6,843	7,048	7,099	7,341	6,736	8,469	8,686
Kadar kematian kasar (Lelaki)	6.5	6.5	6.5	6.6	6.6	7.8	7.8
Kadar kematian kasar (Perempuan)	5.0	5.1	5.1	5.1	5.1	6.7	6.8

Kematian bayi

Kadar kematian bayi pada 2022 adalah 6.6 kematian bagi setiap 1,000 kelahiran hidup, meningkat sebanyak 0.3 mata berbanding 6.3 kematian bagi setiap 1,000 kelahiran hidup pada tahun 2021.

Carta 3.5 Kadar kematian bayi, Terengganu, 2010-2022

7.3 kematian

Bagi tempoh 2010-2022, kadar kematian kasar tertinggi bagi setiap 1,000 penduduk adalah pada tahun 2022

Jumlah Kematian

Lelaki
4,762 (54.8%)

Perempuan
3,924 (45.2%)

6.6 kematian

Kadar kematian bayi bagi setiap 1,000 kelahiran hidup pada tahun 2022

39.5 kematian

Nisbah mortaliti ibu bersalin tertinggi, 2022 bagi setiap 100,000 kelahiran hidup dalam tempoh 2011-2022

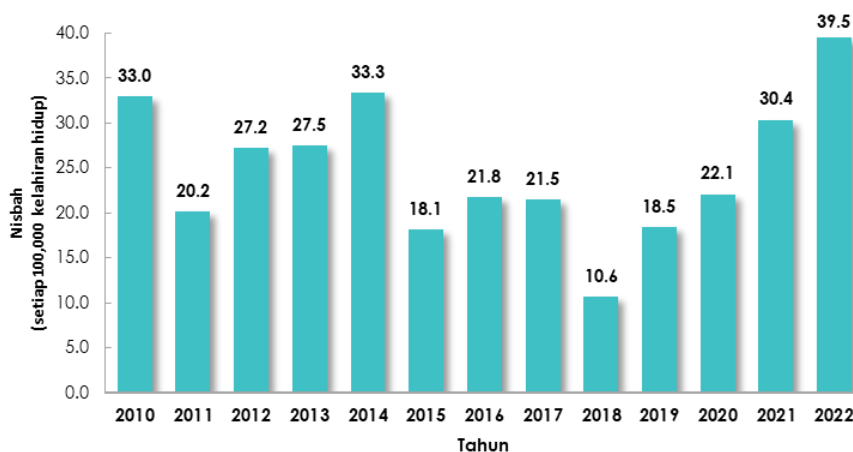
10.5 kematian

Cina
Kadar kematian tertinggi bagi setiap 1,000 penduduk, 2022

Nisbah mortaliti ibu bersalin

Nisbah mortaliti ibu bersalin pada tahun 2022 meningkat kepada 39.5 kematian bagi setiap 100,000 kelahiran hidup berbanding 30.4 kematian pada tahun 2021.

Carta 3.6 Nisbah mortaliti ibu bersalin, Terengganu, 2010-2022

Kadar kematian mengikut kumpulan etnik

Etnik Cina merekodkan kadar kematian kasar tertinggi iaitu 10.5 kematian bagi setiap 1,000 penduduk pada tahun 2022, manakala Etnik Lain merekodkan kadar terendah iaitu 2.1 kematian. Kadar kematian kasar bagi Bumiputera dan India pada tahun 2022 masing-masing adalah 7.4 dan 10.1 bagi setiap 1,000 penduduk.

Jadual 3.8 Kadar kematian kasar mengikut etnik, Terengganu, 2016-2022 (setiap 1,000 penduduk)

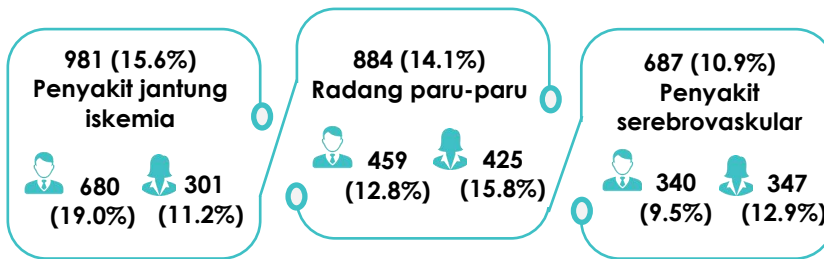
Etnik	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bumiputera	5.9	6.0	5.9	6.0	5.9	7.3	7.4
Cina	6.9	7.2	6.3	8.3	8.2	9.9	10.5
India	6.3	6.1	6.4	4.0	6.7	9.1	10.1
Etnik Lain ¹	1.6	1.3	1.6	1.1	1.6	2.3	2.1

¹Termasuk bukan warganegara

Sebab kematian utama (disahkan secara perubatan)

Penyakit jantung iskemia merupakan sebab kematian yang mencatatkan peratusan kematian tertinggi pada tahun 2022 iaitu 15.6 peratus (981 kematian). Ini diikuti oleh penyakit radang paru-paru dan penyakit serebrovaskular iaitu masing-masing 14.1 peratus dan 10.9 peratus.

Paparan 3.3 Tiga sebab kematian utama yang disahkan secara perubatan, Terengganu, 2022

Nota: Statistik adalah merujuk kepada sebab kematian yang disahkan secara perubatan.

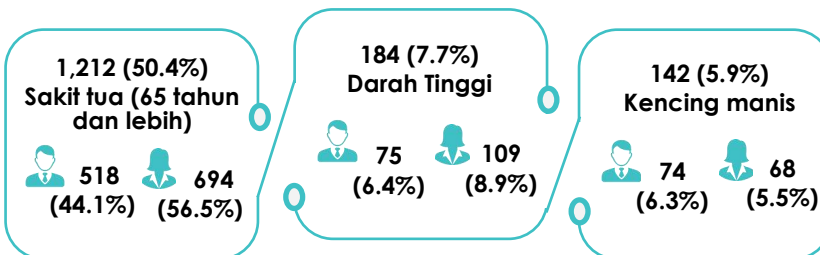
Penyakit jantung iskemia

Sebab kematian utama yang disahkan secara perubatan mencatatkan peratusan tertinggi pada 2022

Sebab kematian utama (tidak disahkan secara perubatan)

Tiga sebab kematian utama tidak disahkan secara perubatan pada tahun 2022 adalah sakit tua (65 tahun dan lebih) iaitu 1,212 kematian (50.4%) yang melibatkan 44.1 peratus lelaki dan 56.5 peratus perempuan. Ini diikuti oleh darah tinggi dan kencing manis dengan masing-masing sebanyak 7.7 peratus dan 5.9 peratus.

Paparan 3.4 Tiga sebab kematian utama yang tidak disahkan secara perubatan, Terengganu, 2022

Nota: Statistik adalah merujuk kepada sebab kematian yang tidak disahkan secara perubatan.

Sakit tua

Sebab kematian utama tidak disahkan mencatatkan peratusan tertinggi pada 2022

Bilangan dan kadar kematian mengikut daerah pentadbiran

Daerah Kuala Terengganu mencatatkan bilangan kematian tertinggi pada tahun 2022 iaitu 2,261 kematian manakala daerah Setiu mencatatkan bilangan kematian terendah iaitu 521 kematian. Kadar kematian kasar tertinggi direkodkan di Kuala Terengganu iaitu 9.6 kematian bagi setiap 1,000 penduduk manakala kadar terendah dicatatkan di Kuala Nerus pada kadar 4.6 kematian bagi setiap 1,000 penduduk.

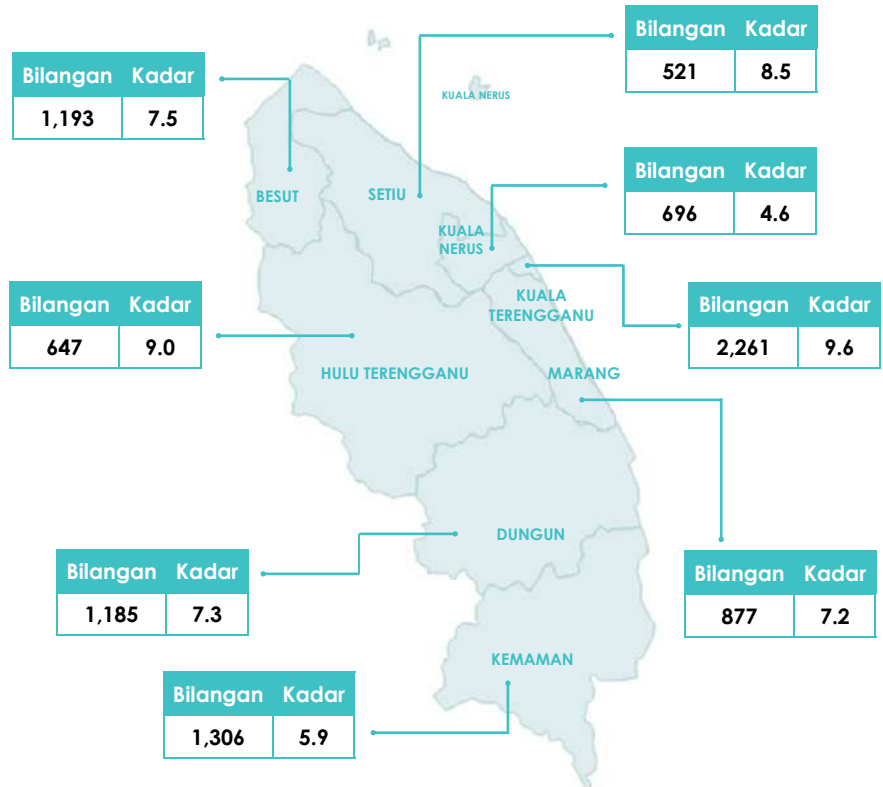
9.6

Kuala Terengganu
mencatatkan kadar
kematian kasar tertinggi,
2022

69.2 tahun

Bayi lelaki
Jangkaan hayat
ketika lahir, 2023

Paparan 3.5 Bilangan dan kadar kematian kasar mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2022

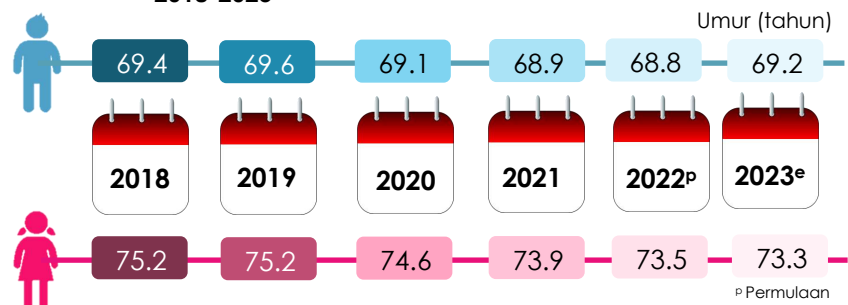
JANGKAAN HAYAT

Jangkaan hayat ketika lahir

Seorang bayi perempuan yang lahir pada tahun 2023 di Terengganu dijangka hidup lebih lama sehingga 73.3 tahun berbanding dengan seorang bayi lelaki yang dijangka hidup sehingga 69.2 tahun.

Bagi tahun 2020 sehingga 2022, jangkaan hayat ketika lahir bagi bayi lelaki menurun 0.3 tahun dan perempuan menurun 1.1 tahun. Pada tahun 2023, jangkaan hayat ketika lahir bagi bayi lelaki menunjukkan peningkatan sebanyak 0.4 tahun (69.2 tahun) namun jangkaan hayat ketika lahir bagi bayi perempuan menunjukkan penurunan sebanyak 0.2 tahun (73.3 tahun).

Paparan 3.6 Jangkaan hayat ketika lahir mengikut jantina, Terengganu, 2018-2023

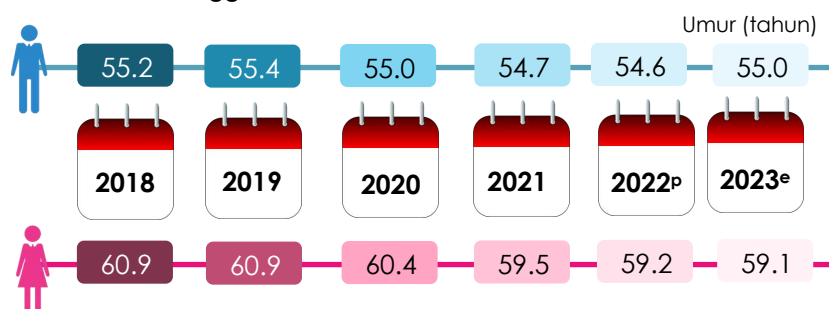
^p Permulaan
^e Anggaran

2018-2019 : Berasaskan kepada data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010
2020-2023 : Berasaskan kepada data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020

Jangkaan hayat pada umur 15 tahun

Lelaki dan perempuan yang mencapai umur 15 tahun pada 2023 masing-masing dijangka hidup selama 55.0 tahun dan 59.1 tahun lagi. Ini bermakna, lelaki pada umur 15 tahun dijangka hidup sehingga 70.0 tahun dan perempuan dijangka hidup sehingga umur 74.1 tahun.

Paparan 3.7 Jangkaan hayat pada umur 15 tahun mengikut jantina, Terengganu, 2018-2023

^p Permulaan
^e Anggaran
2018-2019 : Berasaskan kepada data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010
2020-2023 : Berasaskan kepada data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020

59.1 tahun
Perempuan
Jangkaan hayat
pada umur 15 tahun,
2023

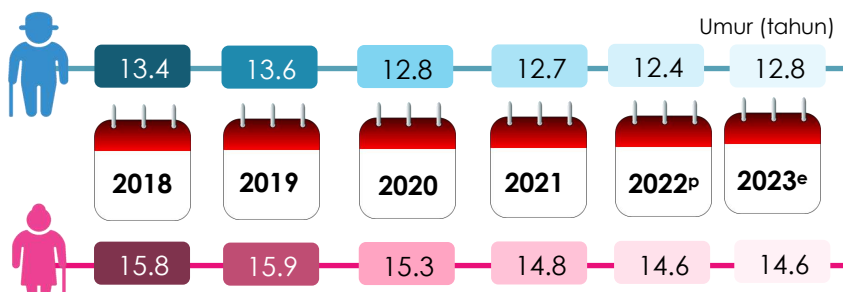

Jangkaan hayat pada umur 65 tahun

Lelaki dan perempuan yang berumur 65 tahun masing-masing dijangka hidup selama 12.8 tahun dan 14.6 tahun lagi. Ini bermakna, seorang lelaki yang berumur 65 tahun dijangka hidup sehingga umur 77.8 tahun dan perempuan sehingga 79.6 tahun.

Bagi tempoh 2018 sehingga 2023, perbezaan jangkaan hayat pada umur 65 tahun antara lelaki dan perempuan adalah di antara 1.8 hingga 2.5 tahun.

Paparan 3.8 Jangkaan hayat pada umur 65 tahun mengikut jantina, Terengganu, 2018-2023

^p Permulaan
^e Anggaran
2018-2019 : Berasaskan kepada data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010
2020-2023 : Berasaskan kepada data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020

12.8 tahun
Lelaki
Jangkaan hayat
pada umur 65 tahun,
2023

MIGRASI

MIGRASI MALAYSIA

158.8 ribu

Bilangan migrasi
Malaysia, 2022

Penduduk berumur satu tahun dan ke atas yang telah berhijrah pada tahun 2022 menurun kepada 158.8 ribu orang (2020: 484.1 ribu orang). Kadar migrasi menurun kepada 0.5 peratus berbanding 1.5 peratus pada 2020.

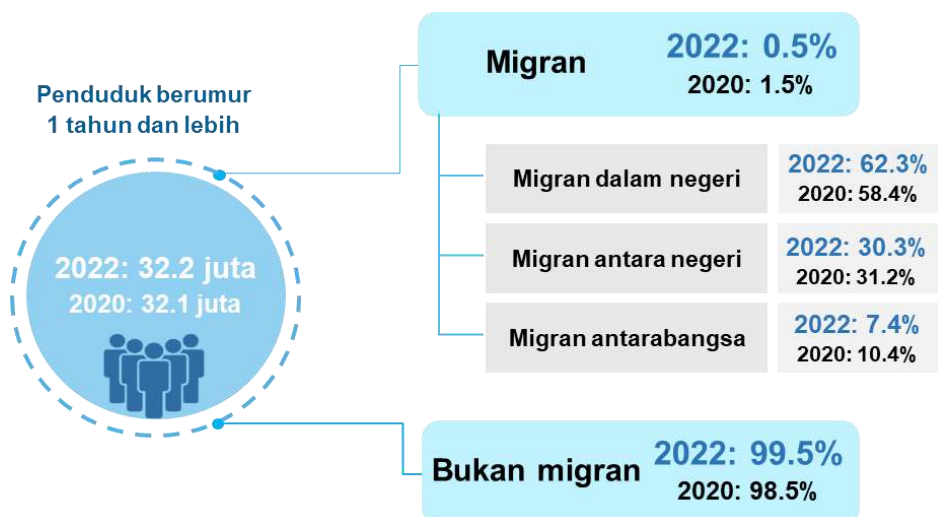
Migrasi dalam negeri meningkat kepada 62.3 peratus pada 2022 berbanding 58.4 peratus pada 2020. Sebaliknya, migrasi antara negeri menunjukkan penurunan 0.9 mata peratus daripada 31.2 peratus pada 2020 kepada 30.3 peratus pada 2022.

Sementara itu, migrasi antarabangsa dari luar negara ke Malaysia menurun kepada 7.4 peratus pada 2022 berbanding 10.4 peratus pada 2020.

Carta 3.7

Penduduk berumur 1 tahun dan lebih mengikut status migrasi, Malaysia, 2020 dan 2022

0.5%

Kadar migrasi
Malaysia, 2022

MIGRASI NEGERI TERENGGANU

Kadar migrasi Terengganu

Terengganu mencatatkan kadar migrasi 0.4 peratus pada tahun 2022 berbanding 1.1 peratus pada tahun sebelumnya. Peratusan migrasi Terengganu datangnya daripada migrasi antara negeri iaitu 52.9 peratus dan diikuti migrasi dalam negeri (47.1%).

Migrasi antara negeri

Peratusan migrasi antara negeri bagi Terengganu ialah 52.9 peratus pada tahun 2022, meningkat berbanding 48.4 peratus pada tahun 2020. Migrasi bersih merekodkan Terengganu sebagai negeri penghantar migran iaitu bertambah 1.3 ribu orang kepada negatif 0.2 ribu orang berbanding negatif 1.5 ribu orang pada 2020. Sebahagian besar migran masuk ke Terengganu adalah dari Kelantan, Negeri Sembilan dan Perak. Manakala majoriti migran keluar dari Terengganu berhijrah ke Negeri Sembilan, Pahang dan Selangor.

Jadual 3.9 Tiga negeri destinasi oleh migran keluar dari Terengganu dan negeri asal oleh migran masuk ke Terengganu, 2022

Negeri destinasi	Negeri asal
Negeri Sembilan	Kelantan
Pahang	Negeri Sembilan
Selangor	Perak

Nisbah keberkesanan migrasi

Terengganu mencatatkan nisbah keberkesanan migrasi negatif pada 2022 iaitu 3.6 peratus. Ini menunjukkan penduduk Terengganu berkurang seramai 4 orang bagi setiap 100 orang migrasi kasar berbanding 2020 (-10.7%).

Migrasi antara negeri mengikut aliran migrasi

Peratusan migrasi antara negeri dari bandar ke bandar di Terengganu adalah lebih tinggi iaitu 52.0 peratus berbanding dari bandar ke luar bandar (34.9%) dan luar bandar ke luar bandar (13.1%).

Nota:

Data migrasi bersih, nisbah keberkesanan migrasi dan data migrasi mengikut negeri asal dan destinasi bagi Terengganu tertakluk kepada ralat piawai relatif yang tinggi dan perlu diguna dengan berhati-hati.

0.4%

Kadar migrasi
Terengganu, 2022

-3.6%

Nisbah keberkesanan
migrasi,
Terengganu, 2022

TENAGA BURUH

Tenaga Buruh

478.7 ribu

Tenaga buruh di
Terengganu,
2023

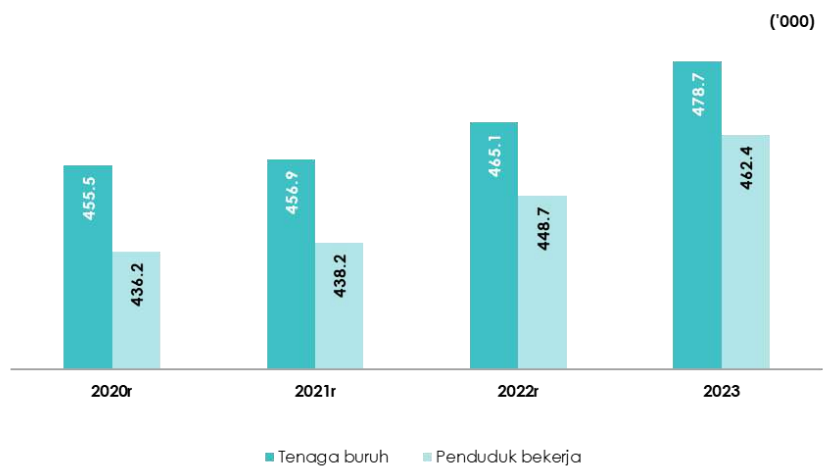

462.4 ribu

Bilangan
penduduk bekerja,
2023

Tenaga buruh di Terengganu mencatatkan peningkatan sebanyak 2.9 peratus pada tahun 2023 berbanding tahun sebelumnya (2022: 1.8%). Sejumlah 478.7 ribu orang tenaga buruh direkodkan pada tahun 2023 berbanding 465.1 ribu orang pada tahun 2022. Dalam tempoh yang sama, bilangan penduduk bekerja turut bertambah kepada 462.4 ribu orang pada tahun 2023 daripada 448.7 ribu orang pada tahun 2022.

Carta 3.8 Tenaga buruh dan penduduk bekerja, Terengganu, 2020-2023

Penduduk bekerja

Kategori pekerja perkhidmatan & jualan mendominasi penduduk bekerja di Terengganu dengan peratus sumbangan sebanyak 28.3 peratus pada tahun 2023. Ini diikuti oleh kategori pekerja kemahiran dan pekerja pertukangan yang berkaitan serta kategori pekerja asas dengan peratus sumbangan 17.6 peratus dan 11.4 peratus. Sementara itu, kategori pekerja mahir yang merangkumi kategori pengurus, profesional dan juruteknik & profesional bersekutu meliputi 23.0 peratus daripada keseluruhan pekerja di Terengganu.

Jadual 3.10 Penduduk bekerja mengikut kategori pekerjaan, Terengganu, 2020-2023

Kategori pekerjaan	Bilangan ('000)			
	2020 ^r	2021 ^r	2022 ^r	2023
Pengurus	12.4	7.7	15.3	13.9
Profesional	45.9	55.6	44.1	47.6
Juruteknik & profesional bersekutu	34.4	37.1	43.3	44.9
Pekerja sokongan perkeranian	27.2	30.5	29.8	34.5
Pekerja perkhidmatan & jualan	126.9	117.4	124.5	130.7
Pekerja mahir pertanian, perhutanan, penternakan & perikanan	32.7	25.4	25.8	27.3
Pekerja kemahiran & pekerja pertukangan yang berkaitan	81.8	91.5	84.9	81.2
Operator mesin & loji dan pemasangan	25.1	26.7	30.5	29.7
Pekerja asas	49.7	46.3	52.5	52.6
Jumlah	436.2	438.2	450.7	462.4

Kategori pekerjaan	Komposisi (%)			
	2020 ^r	2021 ^r	2022 ^r	2023
Pengurus	2.9	1.8	3.4	3.0
Profesional	10.5	12.7	9.8	10.3
Juruteknik & profesional bersekutu	7.9	8.5	9.7	9.7
Pekerja sokongan perkeranian	6.2	7.0	6.6	7.5
Pekerja perkhidmatan & jualan	29.1	26.8	27.7	28.3
Pekerja mahir pertanian, perhutanan, penternakan & perikanan	7.5	5.8	5.8	5.9
Pekerja kemahiran & pekerja pertukangan yang berkaitan	18.8	20.9	18.9	17.6
Operator mesin & loji dan pemasangan	5.7	6.1	6.8	6.4
Pekerja asas	11.4	10.6	11.7	11.4
Jumlah	100.0	100.0	100.0	100.0

106.3 ribu

Bilangan pekerja
mahir,
2023

130.7 ribu

Pekerja perkhidmatan
dan jualan catat
peratusan tertinggi,
2023

Seramai 294.2 ribu orang pekerja (63.6%) tertumpu di sektor Perkhidmatan pada tahun 2023 dan diikuti oleh sektor Pembinaan yang meliputi 65.2 ribu orang (14.1%), Pembuatan (56.0 ribu; 12.1%), Pertanian (41.3 ribu; 8.9%), manakala sektor Perlombongan dan pengkuarian mencatatkan bilangan pekerja paling sedikit iaitu seramai 5.6 ribu orang (1.2%).

294.2 ribu

Pekerja tertumpu pada
sektor Perkhidmatan,
2023

1.2 ribu

**Sektor Perlombongan
dan pengkuarian**
Bilangan pekerja
terendah, 2023

60.0%

Kadar penyertaan
tenaga buruh di
Terengganu, 2023

3.4%

Kadar
pengangguran di
Terengganu, 2023

Jadual 3.11 Penduduk bekerja mengikut sektor, Terengganu, 2020-2023

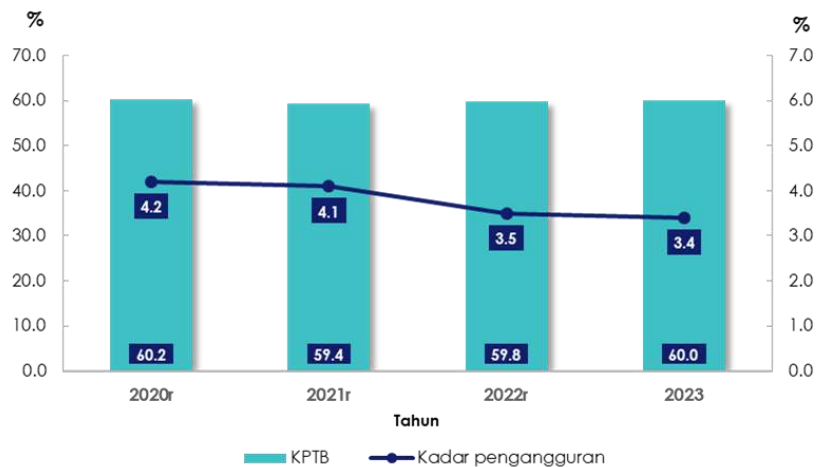
Sektor	Bilangan ('000)			
	2020 ^r	2021 ^r	2022 ^r	2023
Pertanian	48.6	40.7	40.4	41.3
Perlombongan dan pengkuarian	6.8	6.6	6.4	5.6
Pembuatan	49.4	52.3	52.2	56.0
Pembinaan	58.0	66.3	69.1	65.2
Perkhidmatan	273.4	272.3	282.7	294.2
Jumlah	436.2	438.2	450.7	462.4

Sektor	Komposisi (%)			
	2020 ^r	2021 ^r	2022 ^r	2023
Pertanian	11.1	9.3	9.0	8.9
Perlombongan dan pengkuarian	1.6	1.5	1.4	1.2
Pembuatan	11.3	11.9	11.6	12.1
Pembinaan	13.3	15.1	15.4	14.1
Perkhidmatan	62.7	62.1	63.0	63.6
Jumlah	100.0	100.0	100.0	100.0

Kadar penyertaan tenaga buruh dan kadar pengangguran

Kadar penyertaan tenaga buruh di Terengganu meningkat 0.2 peratus daripada 59.8 peratus pada tahun 2022 kepada 60.0 peratus pada tahun 2023. Sementara itu, kadar pengangguran di Terengganu menurun kepada 3.4 peratus pada tahun 2023 (2022: 3.5%).

Carta 3.9 KPTB dan kadar pengangguran, Terengganu, 2020-2023

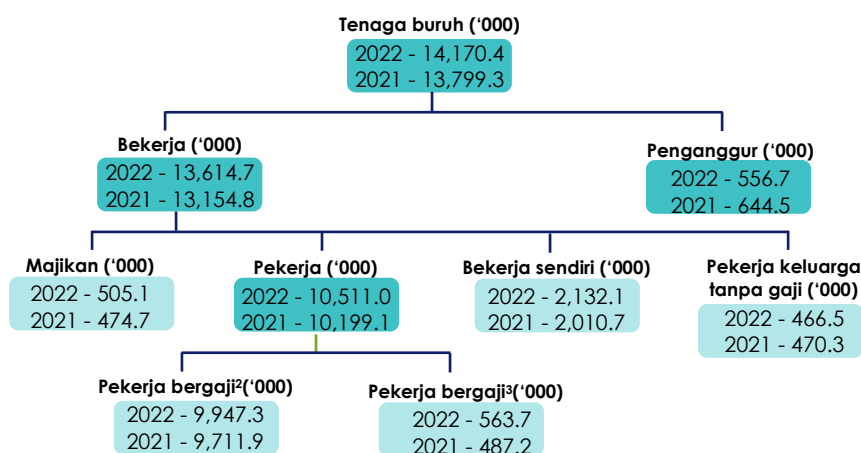
GAJI & UPAH

GAJI & UPAH MALAYSIA

Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja

Bilangan penerima gaji & upah bulanan pada 2022 meningkat dengan kadar perlahan sebanyak 2.4 peratus kepada 9.9 juta orang (2021: 3.4%; 9.7 juta orang). Pada tempoh yang sama, penengah gaji & upah bulanan mencatatkan peningkatan sebanyak 7.7 peratus daripada RM2,250 kepada RM2,424. Begitu juga purata gaji & upah bulanan turut menunjukkan peningkatan daripada RM3,037 kepada RM3,212 (5.8%).

Carta 3.10 Kerangka analisis gaji & upah bulanan, Malaysia, 2021-2022

Nota:

² Bekerja sekurang-kurangnya 6 jam sehari atau sekurang-kurangnya 20 hari sebulan pada bulan rujukan

³ Bekerja sekurang-kurangnya 1 jam semasa minggu rujukan dan bekerja kurang daripada 6 jam sehari atau 20 hari sebulan pada bulan rujukan

Gaji & upah bulanan pekerja mengikut jantina

Pada 2022, penengah gaji & upah bulanan yang diterima oleh pekerja lelaki adalah RM2,493 dan pekerja perempuan RM 2,301 masing-masing meningkat sebanyak 7.7 peratus dan 7.3 peratus berbanding 2021. Purata gaji & upah bulanan pekerja lelaki meningkat sebanyak 5.7 peratus kepada RM3,262 manakala bagi pekerja perempuan sebanyak 5.8 peratus kepada RM3,140 berbanding tahun sebelumnya.

RM 3,212

Purata gaji & upah bulanan, 2022

RM 2,424

Penengah gaji & upah bulanan, 2022

9.9 juta

Bilangan penerima gaji & upah, 2022

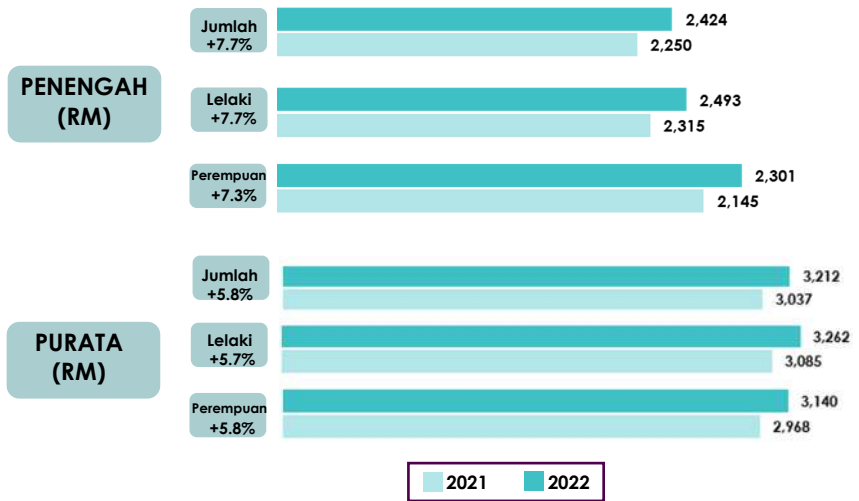
7.7%

Pertumbuhan
penengah gaji & upah
bulanan bagi
pekerja lelaki, 2022

RM 5,639

Sektor pendidikan
Purata gaji & upah
bulanan tertinggi, 2022

Carta 3.11 Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut jantina, Malaysia, 2021-2022

Gaji & upah bulanan pekerja mengikut industri

Pada 2022, penengah gaji & upah bulanan tertinggi dicatatkan oleh pekerja dalam Pendidikan iaitu RM5,504 diikuti aktiviti Kesihatan kemanusiaan & kerja sosial dengan RM4,332. Bagi purata gaji & upah bulanan pula, Pendidikan turut mencatatkan purata gaji & upah bulanan tertinggi iaitu RM 5,639 diikuti Perlombongan dan pengkuarian (RM5,247).

Carta 3.12 Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut industri⁴, Malaysia, 2021-2022

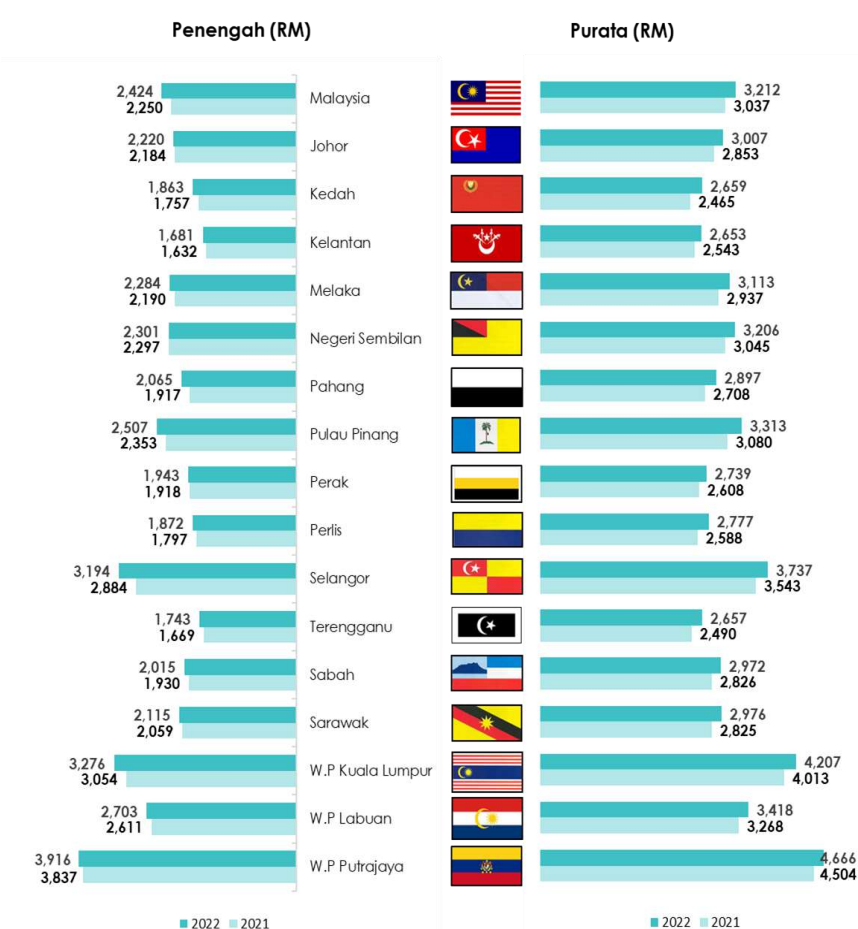
Industri	Penengah		Purata	
	2021	2022	2021	2022
Jumlah	2,250	2,424	3,037	3,212
Pertanian, Perhutanan dan Perikanan	1,490	1,504	1,776	1,927
Perlombongan dan Pengkuarian	3,921	4,268	5,040	5,247
Pembuatan	1,976	2,205	2,606	2,813
Bekalan elektrik, gas, wap dan pendingin udara	2,993	3,083	3,401	3,565
Bekalan air; pembentungan, pengurusan sisa dan aktiviti pemulihan	2,067	2,170	2,650	2,747
Pembinaan	1,781	1,839	2,347	2,535
Perdagangan borong dan runcit, pembaikan kenderaan bermotor dan motosikal	1,697	1,772	2,063	2,219
Pengangkutan dan penyimpanan	2,091	2,223	2,576	2,740
Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan dan minuman	1,581	1,623	1,950	2,091
Maklumat dan komunikasi	3,754	4,034	4,346	4,547
Aktiviti kewangan dan insurans/takaful	3,330	3,431	3,949	4,204
Aktiviti hartanah	3,255	3,382	3,636	3,866
Aktiviti profesional, saintifik dan teknikal	3,162	3,409	3,916	4,138
Aktiviti pentadbiran dan khidmat sokongan	1,692	1,773	2,040	2,202
Pentadbiran awam dan pertahanan; aktiviti keselamatan sosial	3,929	4,110	4,313	4,469
Pendidikan	5,331	5,504	5,550	5,639
Aktiviti kesihatan kemanusiaan dan kerja sosial	4,193	4,332	4,546	4,715
Kesenian, hiburan dan rekreasi	2,562	2,592	2,908	3,054
Aktiviti Perkhidmatan lain	1,735	1,798	2,016	2,197

⁴Industri dikelaskan mengikut piawaian Klasifikasi Industri Malaysia (MSIC) 2008 versi 1.0

Gaji & upah bulanan pekerja mengikut negeri

Penengah dan purata gaji & upah bulanan menunjukkan peningkatan di semua negeri pada 2022. W.P. Putrajaya mencatatkan penengah dan purata gaji & upah bulanan tertinggi (penengah: RM3,916; purata: RM4,666) diikuti oleh W.P. Kuala Lumpur (penengah: RM3,276; purata: RM4,207) dan Selangor (penengah: RM3,194; purata: RM3,543).

Carta 3.13 Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut negeri, Malaysia, 2021-2022

7.9%

Kedah

Kadar pertumbuhan
purata gaji & upah
bulanan tertinggi, 2022

10.7%

Selangor

Kadar pertumbuhan
penengah gaji & upah
bulanan tertinggi, 2022

GAJI & UPAH TERENGGANU

Penemuan utama gaji & upah bulanan pekerja

Bilangan penerima gaji & upah bulanan pada 2022 di Terengganu adalah sebanyak 326.3 ribu orang iaitu menurun kepada negatif 2.5 peratus berbanding tahun sebelumnya. Penengah gaji & upah bulanan telah meningkat kepada RM1,743 berbanding RM1,669 iaitu meningkat pada kadar 4.4 peratus, manakala purata gaji & upah bulanan juga meningkat 6.7 peratus kepada RM2,657 berbanding RM2,490 pada 2021.

-8.3%

Kadar pertumbuhan
bilangan penerima gaji &
upah bulanan **pekerja**
perempuan, 2022

RM 2,636

Purata gaji & upah
bulanan **pekerja**
lelaki, 2022

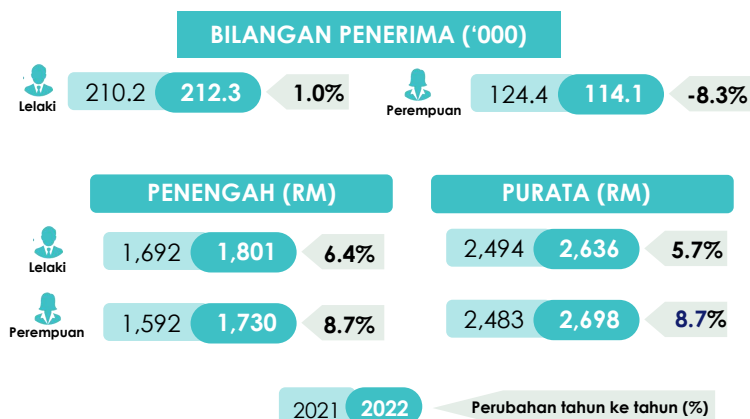
Jadual 3.12 Gaji & upah bulanan, Terengganu, 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Bilangan Penerima ('000)	285.0	306.7	318.9	334.6	326.3
Penengah (RM)	1,874	1,911	1,514	1,669	1,743
Purata (RM)	2,695	2,766	2,424	2,490	2,657

Gaji & upah bulanan pekerja mengikut jantina

Bilangan penerima gaji & upah bulanan bagi pekerja lelaki di Terengganu merekodkan kadar pertumbuhan positif iaitu 1.0 peratus (212.3 ribu orang) manakala perempuan negatif 8.3 peratus (114.1 ribu orang) pada 2022. Penengah gaji & upah bulanan bagi lelaki meningkat sebanyak 6.4 peratus (RM1,801) berbanding perempuan 8.7 peratus (RM1,730). Sementara itu, purata gaji & upah bulanan pekerja lelaki juga meningkat sebanyak 5.7 peratus (RM2,636) manakala pekerja perempuan 8.7 peratus (RM2,698).

Paparan 3.9 Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut jantina, Terengganu, 2021-2022

STATISTIK SISWAZAH

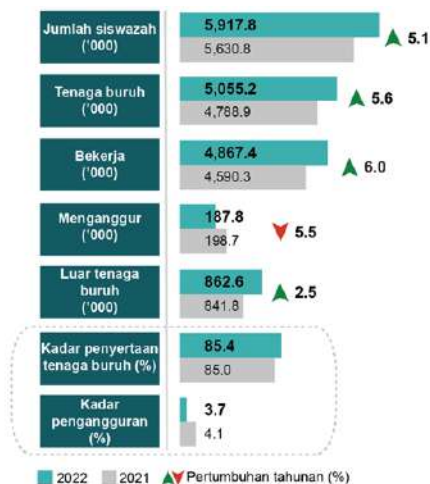

STATISTIK SISWAZAH MALAYSIA

Statistik utama siswazah

Bilangan siswazah di Malaysia pada 2022 meningkat 5.1 peratus mencatatkan 5.92 juta orang berbanding tahun sebelumnya (2021: 5.63 juta orang) (**Carta 3.14**).

Carta 3.14 Statistik utama siswazah, Malaysia, 2021-2022

5.92 juta

Bilangan siswazah
Malaysia, 2022

Bilangan siswazah dalam tenaga buruh yang merangkumi siswazah bekerja dan menganggur, meningkat 5.6 peratus kepada 5.06 juta orang (2021: 4.79 juta orang). Sementara itu, kadar penyertaan tenaga buruh siswazah (KPTBS) turut meningkat dengan 0.4 peratus kepada 85.4 peratus.

Siswazah bekerja meningkat 6.0 peratus mencatatkan 4.87 juta orang berbanding tahun 2021 (4.59 juta orang). Kadar pengangguran siswazah bertambah baik kepada 3.7 peratus berbanding 4.1 peratus yang direkodkan pada tahun sebelumnya.

Siswazah bekerja dalam sektor Perkhidmatan meliputi 76.7 peratus (3.73 juta orang). Sebanyak 14.4 peratus (702.1 ribu orang) bekerja di dalam sektor Pembuatan, diikuti 5.7 peratus dalam sektor Pembinaan (279.7 ribu orang). Pada masa yang sama, sektor Pertanian dan Perlombongan &

85.4%

Kadar penyertaan
tenaga buruh siswazah
Malaysia, 2022

76.7%

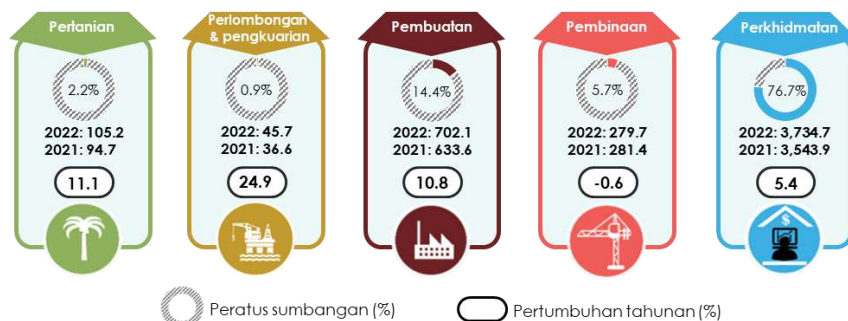
Siswazah bekerja
berada dalam **sektor
Perkhidmatan**, 2022

RM4,760

Purata gaji & upah
bulanan siswazah di
Malaysia, 2022

pengkuarian masing-masing menyumbang 2.2 peratus (105.2 ribu orang) dan 0.9 peratus (45.7 ribu orang) (**Paparan 3.10**).

Paparan 3.10 Siswazah bekerja mengikut jenis aktiviti ekonomi, Malaysia, 2021-2022 ('000)

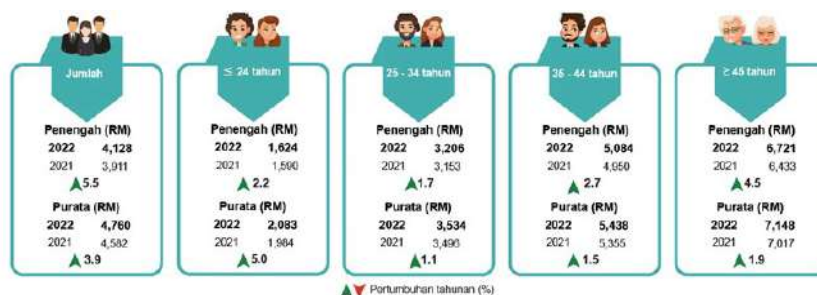

Statistik gaji & upah siswazah, Malaysia

Purata dan penengah gaji & upah pada tahun 2022 masing-masing adalah RM4,760 dan RM4,128. Purata gaji & upah bulanan merekodkan peningkatan 3.9 peratus pada 2022 berbanding tahun sebelumnya iaitu pada RM4,582. Manakala penengah gaji naik 5.5 peratus daripada RM3,911.

Peningkatan penengah dan purata gaji & upah yang diterima oleh siswazah seiring dengan peningkatan umur yang mana boleh juga dikaitkan dengan pengalaman dan jawatan dalam pekerjaan. Siswazah yang berumur 45 tahun dan ke atas menerima penengah dan purata gaji & upah tertinggi iaitu masing-masing RM6,721 dan RM7,148. Selain itu, siswazah berumur 24 tahun dan ke bawah menerima penengah dan purata gaji & upah yang paling rendah, masing-masing RM1,624 dan RM 2,083 (**Paparan 3.11**).

Paparan 3.11 Statistik gaji & upah siswazah mengikut kumpulan umur, Malaysia, 2021-2022

Perbandingan mengikut jantina menunjukkan siswazah lelaki menerima gaji & upah bulanan lebih tinggi berbanding siswazah perempuan. Penengah gaji & upah bulanan bagi siswazah lelaki adalah RM4,239 manakala perempuan menerima RM3,848. Demikian juga purata gaji & upah bulanan bagi siswazah lelaki

adalah RM5,137 berbanding RM4,374 sebulan diterima oleh siswazah perempuan (**Paparan 3.12**).

Paparan 3.12 Statistik gaji & upah siswazah mengikut jantina, Malaysia, 2021-2022

RM 4,239

Penengah gaji & upah bulanan siswazah lelaki di Malaysia, 2022

Merujuk penengah gaji & upah bulanan pada 2022, semua sektor menunjukkan pertumbuhan positif kecuali sektor Pertanian. Siswazah dalam sektor Perlombongan & pengkuarian mengalami pertambahan tertinggi sebanyak 10.8 peratus kepada RM6,158 (2021: RM5,586), diikuti sektor Pembinaan yang meningkat 7.9 peratus kepada RM3,544 (2021: RM3,284). Sektor Pembuatan mencatatkan peningkatan 5.7 peratus kepada RM3,426 (2021: RM3,072). Penengah gaji & upah bulanan siswazah di sektor Pertanian menurun 3.6 peratus kepada RM2,317 (2021: RM2,404) manakala sektor Perkhidmatan mencatatkan peningkatan 4.8 peratus kepada RM4,325 (2021: RM4,128).

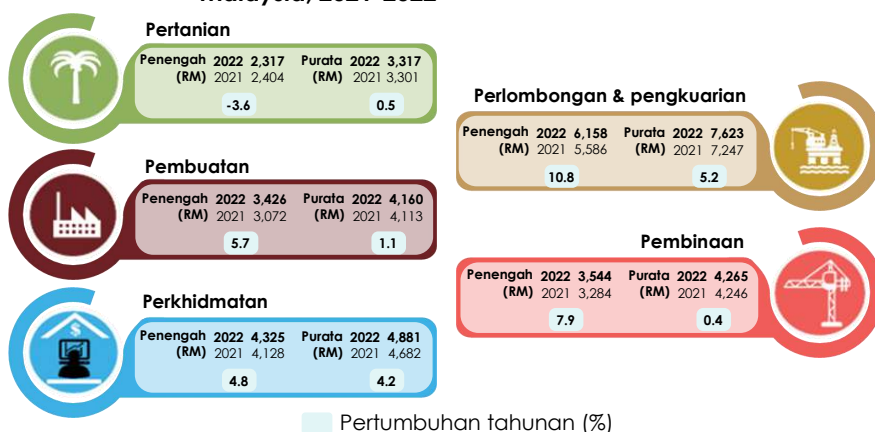
Purata gaji & upah bulanan diterima oleh siswazah di semua sektor ekonomi mencatatkan peningkatan pada 2022. Sektor Perlombongan dan pengkuarian mencatatkan peningkatan 5.2 peratus kepada RM7,623 (2021: RM7,247). Sektor Pertanian pula meningkat 0.5 peratus kepada RM3,317 (2021: RM3,301) dan sektor Pembuatan meningkat 1.1 peratus kepada RM4,160 (2021: RM4,113). Manakala sektor Pembinaan dan Perkhidmatan masing-masing meningkat 0.4 peratus (2022: RM4,265, 2021: RM4,246) dan 4.2 peratus (2022: RM4,881, 2021: RM4,682) (**Paparan 3.13**).

RM 7,623

Sektor Perlombongan dan pengkuarian purata gaji dan upah tertinggi, 2022

Paparan 3.13 Statistik gaji & upah siswazah mengikut aktiviti ekonomi, Malaysia, 2021-2022

STATISTIK SISWAZAH TERENGGANU

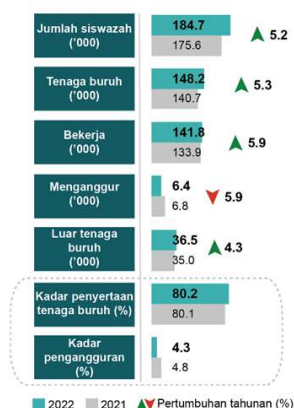
184.7 ribu

Bilangan
siswazah
Terengganu, 2022

Statistik utama siswazah

Bilangan siswazah di Terengganu adalah seramai 184.7 ribu orang pada tahun 2022, meningkat 5.2 peratus daripada 175.6 ribu orang pada tahun 2021. Dari jumlah tersebut, tenaga buruh siswazah adalah 148.2 ribu orang, meningkat 5.3 peratus berbanding tahun sebelumnya (2021: 140.7 ribu orang). Kadar penyertaan tenaga buruh siswazah (KPTBS) adalah 80.2 peratus, naik 0.1 mata peratus berbanding 80.1 peratus pada tahun 2021 (**Carta 3.15**).

Carta 3.15 Statistik utama siswazah, Terengganu, 2021-2022

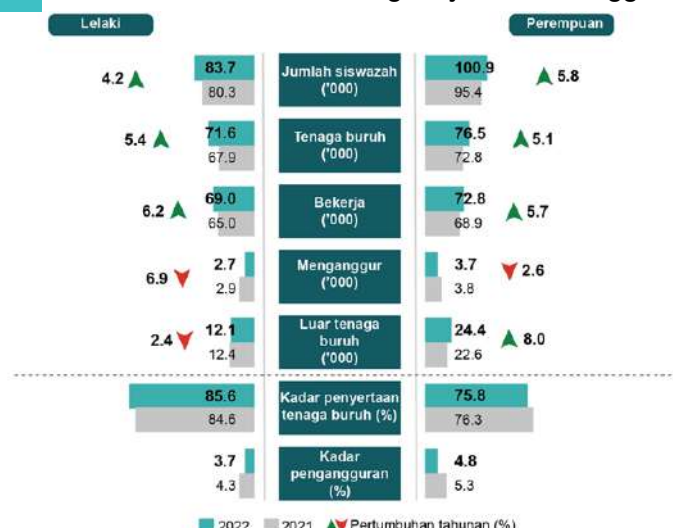
141.8 ribu

Bilangan **tenaga buruh siswazah** Terengganu, 2022

Seramai 141.8 ribu orang siswazah bekerja di Terengganu pada tahun 2022 dengan kadar pertumbuhan tahunan 5.9 peratus (2021: 133.9 ribu orang). Sementara itu, bilangan penganggur siswazah adalah seramai 6.4 ribu orang (2021: 6.8 ribu orang). Kadar pengangguran siswazah di Terengganu pada tahun 2022 adalah 4.3 peratus (2021: 4.8%).

Siswazah luar tenaga buruh pula merangkumi 19.8 peratus daripada jumlah siswazah di Terengganu iaitu seramai 36.5 ribu orang pada tahun 2022, meningkat 4.3 peratus daripada 35.0 ribu orang pada tahun sebelumnya

Perbandingan mengikut jantina di Terengganu menunjukkan komposisi siswazah di Terengganu didominasi oleh perempuan dengan sumbangan 54.6 peratus (100.9 ribu orang) manakala siswazah lelaki merangkumi 45.4 peratus (83.7 ribu orang) pada tahun 2022. Kadar penyertaan tenaga buruh siswazah lelaki adalah 85.6 peratus manakala siswazah perempuan adalah 75.8 peratus. Sementara itu, kadar pengangguran siswazah lelaki lebih rendah iaitu 3.7 peratus berbanding perempuan 4.8 peratus (**Carta 3.16**).

Carta 3.16 Statistik utama siswazah mengikut jantina, Terengganu, 2022
5.4%

Peningkatan **tenaga buruh siswazah lelaki** di Terengganu, 2022

Seramai 76.5 ribu tenaga buruh siswazah perempuan direkodkan pada tahun 2022, meningkat 5.1 peratus daripada tahun sebelumnya. Sementara itu, tenaga buruh siswazah lelaki mencatatkan peningkatan 5.4 peratus kepada 71.6 ribu orang.

Siswazah bekerja lelaki di Terengganu adalah seramai 69.0 ribu orang, lebih rendah berbanding siswazah bekerja perempuan (72.8 ribu orang). Sebaliknya, penganggur siswazah lelaki adalah seramai 2.7 ribu orang dengan kadar pengangguran 3.7 peratus. Manakala perempuan pula adalah seramai 3.7 ribu orang dengan kadar pengangguran 4.8 peratus.

Melihat kepada siswazah luar tenaga buruh pula, didapati bilangan siswazah perempuan luar tenaga buruh meningkat 8.0 peratus kepada 24.4 ribu orang manakala siswazah lelaki turut merekodkan penurunan 2.4 peratus kepada 12.1 ribu orang.

Purata dan penengah gaji & upah bulanan siswazah bekerja, Terengganu, 2022

Secara keseluruhannya, purata gaji & upah bulanan siswazah di Terengganu pada tahun 2022 adalah RM4,296, lebih tinggi dari tahun 2021 iaitu RM4,123. Sementara itu, penengah gaji & upah bulanan siswazah pula adalah RM3,535 pada tahun 2022, meningkat berbanding RM3,229 pada tahun sebelumnya (**Jadual 3.13**).

Jadual 3.13 Purata dan penengah gaji & upah bulanan siswazah bekerja, Terengganu, 2021-2022

Gaji & upah	Jumlah	
	2021	2022 ^P
Purata gaji (RM)	4,123	4,296
Penengah gaji (RM)	3,229	3,535

RM4,296

Purata gaji & upah siswazah di Terengganu, 2022

PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN PENGGUNAAN ISI RUMAH

PENDAPATAN ISI RUMAH

Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah

Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah Terengganu telah meningkat kepada RM5,878 pada tahun 2022 berbanding RM5,545 pada tahun 2019 dengan kadar pertumbuhan tahunan sebanyak 1.9 peratus.

RM5,878

Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah Terengganu, 2022

RM6,800

Kuala Nerus
Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah tertinggi, 2022

1.9%

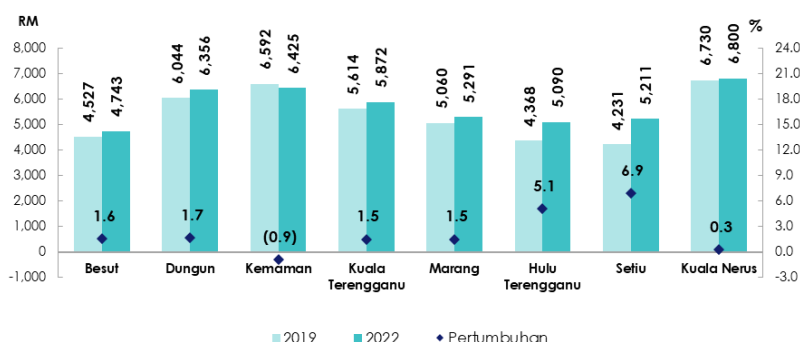
Kadar pertumbuhan tahunan pendapatan kasar isi rumah bulanan penengah antara tahun 2019-2022

Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah mengikut daerah pentadbiran

Daerah Kuala Nerus mencatatkan pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah tertinggi iaitu RM6,800 pada 2022 diikuti Kemaman, RM6,425 (2019: RM6,592) dan Dungun, RM6,356 (2019: RM6,044). Daerah lain merekodkan pendapatan di bawah paras pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah negeri iaitu RM5,878. Daerah tersebut adalah Kuala Terengganu, RM5,872 (2019: RM5,614), Marang, RM5,291 (2019: RM5,060), Setiu, RM5,211 (2019: RM4,231), Hulu Terengganu, RM5,090 (2019: RM4,368) dan Besut, RM4,743 (2019: RM4,527) seperti pada **Carta 3.17**.

Daerah Setiu mencatatkan peningkatan tertinggi kadar pertumbuhan tahunan bagi pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah iaitu 6.9 peratus diikuti Hulu Terengganu kedua tertinggi (5.1%) antara tempoh 2019 hingga 2022.

Carta 3.17 Pendapatan penengah isi rumah dan purata pertumbuhan tahunan mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022

Ketaksamarataan Pendapatan

Nilai pekali Gini menurun kepada 0.326 pada tahun 2022 daripada 0.335 pada tahun 2019. Ini menunjukkan ketidakseimbangan agihan pendapatan isi rumah di Terengganu semakin mengecil.

Taburan isi rumah mengikut kumpulan pendapatan

Pembahagian isi rumah mengikut kumpulan pendapatan pula menunjukkan isi rumah T20 di Terengganu pada tahun 2022 menerima pendapatan penengah sebanyak RM12,638 diikuti isi rumah M40 (RM6,676) dan isi rumah B40 (RM3,834).

Kemiskinan

Pada tahun 2022, nilai Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) bagi Malaysia telah disemak semula berdasarkan keperluan semasa. Semakan ini menekankan kepada pengambilan makanan yang optimum dan sihat serta keperluan asas bukan makanan yang berkualiti.

Nilai purata PGK Terengganu pada tahun 2022 ialah RM2,751 sebulan manakala purata nilai PGK makanan adalah RM1,367 sebulan dengan purata saiz isi rumah seramai 4.6 orang.

Insiden kemiskinan mutlak Terengganu meningkat daripada 6.1⁵peratus pada 2019 kepada 6.2 peratus. Dalam tempoh yang sama, insiden kemiskinan mutlak di bandar dan luar bandar masing-masing adalah 5.0 peratus dan 8.3 peratus. Sementara itu, kemiskinan tegar direkodkan sebanyak 0.2 peratus pada tahun 2022 berbanding 0.3⁵ peratus pada tahun 2019. Nilai kemiskinan relatif pada 2022 pula adalah 6.9 peratus berbanding 8.2 peratus pada tahun 2019.

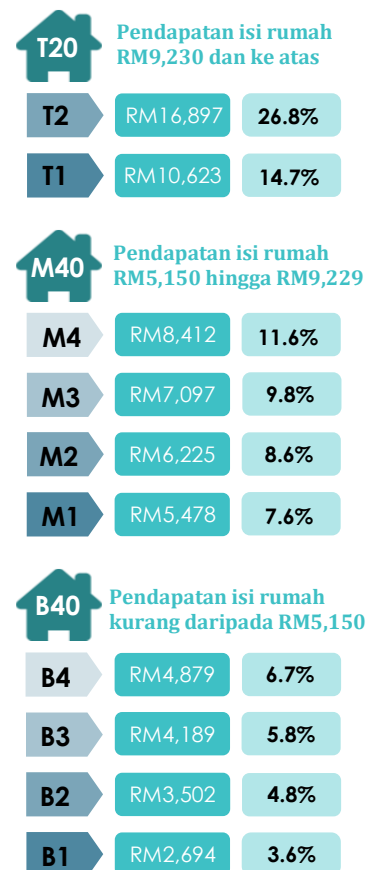
PERBELANJAAN PENGGUNAAN ISI RUMAH

Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan purata

Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan purata Terengganu meningkat daripada RM4,345 pada tahun 2019 kepada RM4,796 pada tahun 2022 dengan purata pertumbuhan tahunan sebanyak 3.3 peratus.

Paparan 3.14

Agihan pendapatan dan pendapatan isi rumah penengah mengikut kumpulan isi rumah desil, Terengganu, 2022

Petunjuk:

- Agihan pendapatan
- Pendapatan isi rumah penengah

⁵Disemak semula berdasarkan metodologi PGK 2019

RM4,796

Perbelanjaan
penggunaan isi rumah
bulanan purata
Terengganu, 2022

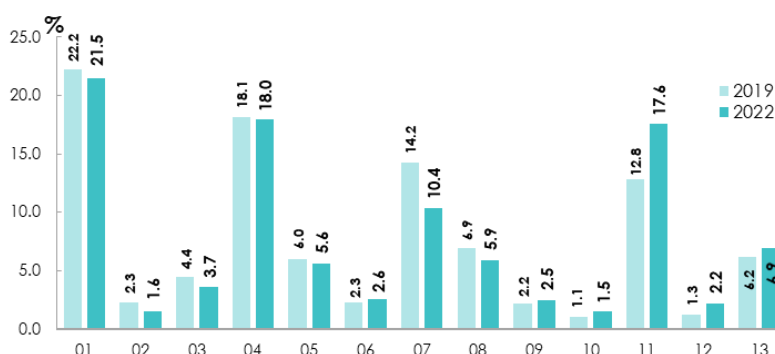
3.3%

Purata
pertumbuhan
tahunan

Komposisi perbelanjaan isi rumah

Empat kumpulan utama perbelanjaan oleh isi rumah di Terengganu kekal tidak berubah pada 2022 berbanding 2019 iaitu keutamaan kepada perbelanjaan untuk makanan & minuman (21.5%), perumahan, air elektrik, gas & bahan api lain (18.0%), restoran & perkhidmatan penginapan (17.6%) dan pengangkutan (10.4%) yang menyumbang 67.5 peratus daripada keseluruhan perbelanjaan penggunaan isi rumah seperti pada **Carta 3.18**.

Carta 3.18 Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah, Terengganu, 2019 dan 2022

Kumpulan Utama Perbelanjaan Penggunaan

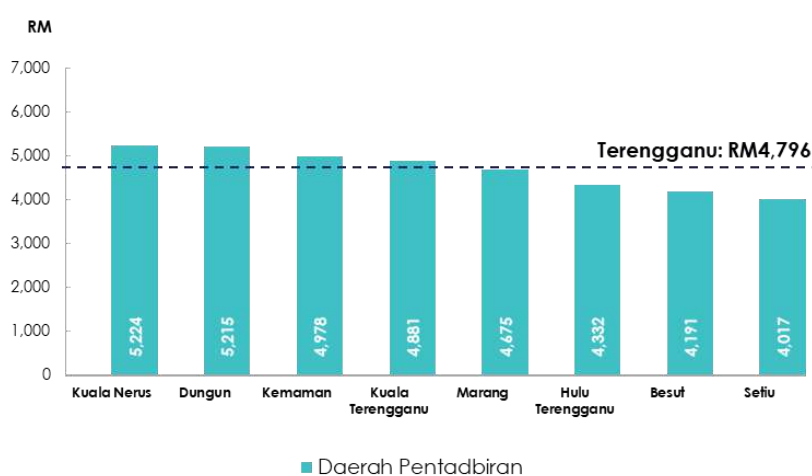
01 Makanan & minuman	08 Maklumat & komunikasi
02 Minuman alkohol & tembakau	09 Rekreasi, sukan & kebudayaan
03 Pakaian & kasut	10 Perkhidmatan pendidikan
04 Perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain	11 Restoran dan perkhidmatan penginapan
05 Hiasan, perkakasan & penyelenggaraan isi rumah	12 Insurans & perkhidmatan kewangan
06 Kesihatan	13 Penjagaan diri, perlindungan sosial dan pelbagai barangan & perkhidmatan
07 Pengangkutan	

Kumpulan utama restoran & perkhidmatan penginapan mencatatkan peningkatan 4.8 peratus. Sementara itu, perbelanjaan ke atas pengangkutan; perbelanjaan makanan & minuman; dan perbelanjaan perumahan, air, elektrik, gas & bahan api lain masing-masing menurun 3.8 peratus, 0.7 peratus dan 0.1 peratus berbanding 2019. Kumpulan perbelanjaan lain yang juga terdiri daripada barangan dan perkhidmatan keperluan asas seperti pendidikan dan kesihatan turut meningkat dari segi komposisi perbelanjaan 5.2 peratus daripada jumlah perbelanjaan isi rumah.

Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan purata mengikut daerah pentadbiran

Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan purata mengikut daerah pentadbiran pula merekodkan perbelanjaan tertinggi di daerah Kuala Nerus dan terendah di daerah Setiu. Secara perbandingan, empat daerah pentadbiran mencatatkan perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan purata melebihi paras negeri adalah Kuala Nerus (RM5,224), Dungun (RM5,215), Kemaman (RM4,978) dan Kuala Terengganu (RM4,881) seperti pada **Carta 3.19**.

Carta 3.19 Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan purata mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2022

21.5%

Perbelanjaan utama 2022:
makanan & minuman

RM 5,224

Kuala Nerus mencatatkan perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan purata tertinggi, 2022

BAB 4

STATISTIK PELANCONGAN DOMESTIK

STATISTIK PELANCONGAN DOMESTIK MALAYSIA
STATISTIK PELANCONGAN DOMESTIK
NEGERI TERENGGANU

4 | STATISTIK PELANCONGAN DOMESTIK

STATISTIK PELANCONGAN DOMESTIK MALAYSIA

Statistik utama pelancongan domestik

Prestasi pelancongan domestik Malaysia menunjukkan peningkatan yang signifikan bagi bilangan pelawat domestik, bilangan perjalanan dan perbelanjaan pelancongan pada tahun 2023 selepas beberapa tahun bergelut dengan krisis pandemik COVID-19. Seramai 213.7 juta pelawat domestik dicatatkan pada 2023 dengan kenaikan sebanyak 24.6 peratus berbanding tahun sebelumnya (2022: 160.1%). Sementara itu, sebanyak 241.5 juta bilangan perjalanan telah dilakukan oleh pelawat domestik di dalam negara dengan purata perjalanan sebanyak 1.13 perjalanan bagi setiap pelawat.

Secara keseluruhan, perbelanjaan pelancongan domestik meningkat sebanyak 32.5 peratus pada 2023 (2022: 248.1%). Sejumlah RM84.9 bilion telah dibelanjakan bagi pelancongan domestik pada 2023 berbanding RM64.1 bilion yang direkodkan pada tahun sebelumnya. Peningkatan ini menyebabkan kenaikan dalam purata perbelanjaan bagi setiap perjalanan kepada RM352 berbanding RM308 pada tahun 2022. Sementara itu, purata bilangan hari menginap pada 2023 menurun kepada 2.45 malam berbanding 2.55 malam pada tahun sebelumnya.

Jadual 4.1 Statistik utama pelancongan domestik, 2022-2023

Statistik utama	2022	2023	Perubahan tahunan (%)
Bilangan pelawat ¹ (juta)	171.6	213.7	24.6
Bilangan perjalanan (juta)	207.8	241.5	16.2
Jumlah perbelanjaan (RM bilion)	64.1	84.9	32.5
Purata perbelanjaan (RM)	308	352	14.0
Purata bilangan hari menginap (hari)	2.55	2.45	-4.0
Purata perjalanan	1.21	1.13	-6.7

¹ Jumlah ini adalah termasuk pelawat yang sama yang melakukan satu atau lebih perjalanan pada tahun tersebut.

RM213.7 juta

Jumlah pelawat domestik, 2023

Bilangan ketibaan pelawat dan perbelanjaan meningkat pada tahun 2023

RM84.9 bilion

Perbelanjaan pelawat domestik, 2023

22.3%

Peningkatan
bilangan pelancong
pada tahun 2023

65.0%

Sumbangan
perjalanan harian
pada tahun 2023

Pelawat domestik

Bilangan pelawat harian pada tahun 2023 adalah seramai 134.2 juta orang dengan peningkatan sebanyak 25.9 peratus berbanding tahun sebelumnya. Sementara itu, bilangan pelancong meningkat daripada 65.1 juta orang pada tahun 2022 kepada 79.6 juta orang (22.3%) seperti ditunjukkan di **Jadual 4.2**.

Jadual 4.2 Bilangan pelawat domestik mengikut jenis pelawat, 2022-2023

Jenis pelawat	Juta		Perubahan tahunan (%)
	2022	2023	
Pelawat harian	106.5	134.2	25.9
Pelancong	65.1	79.6	22.3
Jumlah	171.6	213.7	24.6

Perjalanan pelancongan domestik

Perjalanan pelancongan domestik terdiri daripada perjalanan harian dan perjalanan bermalam. Peratus sumbangan perjalanan harian dan perjalanan bermalam masing-masing adalah 65.0 peratus (157.0 juta perjalanan) dan 35.0 peratus (84.5 juta perjalanan). Peratus sumbangan perjalanan bermalam meningkat sebanyak 0.4 mata peratus berbanding yang dicatatkan pada 2022, iaitu 34.6 peratus (**Paparan 4.1**).

Paparan 4.1 Peratus sumbangan perjalanan pelawat domestik, 2022-2023

Perjalanan Harian

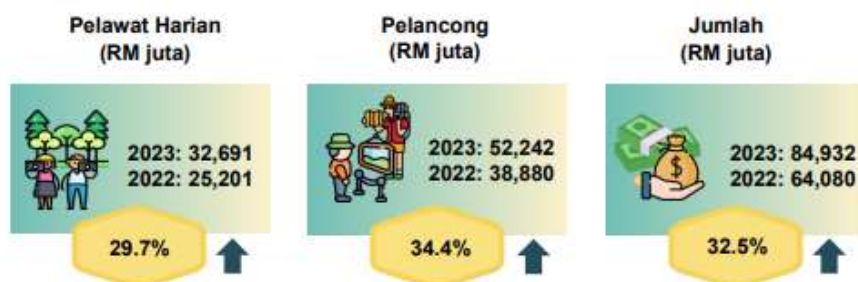
	2023	65.0%
	2022	65.4%

Perjalanan Bermalam

	2023	35.0%
	2022	34.6%

Perbelanjaan pelancongan domestik

Perbelanjaan pelancongan domestik disumbangkan oleh kedua-dua perbelanjaan pelawat harian dan pelancong. Secara keseluruhan, perbelanjaan domestik bagi pelawat harian dan pelancong masing-masing merekodkan peningkatan signifikan pada tahun 2023. Perbelanjaan bagi pelancong telah meningkat sebanyak 34.4 peratus, merekodkan RM52.2 bilion pada tahun 2023 (2022: RM38.9 bilion). Sementara itu, perbelanjaan pelawat harian meningkat 29.7 peratus kepada RM32.7 bilion (2022: RM25.2 bilion) seperti yang ditunjukkan di **Paparan 4.2**.

Paparan 4.2 Jumlah perbelanjaan mengikut jenis perjalanan, 2022-2023**32.5%**

Perbelanjaan
pelancongan domestik
meningkat pada 2023

STATISTIK PELANCONGAN DOMESTIK TERENGGANU**Kedatangan pelawat, 2023**

Terengganu menerima seramai 11.76 juta pelawat domestik pada 2023 berbanding 10.23 juta pelawat yang telah direkodkan pada tahun sebelumnya. Kenaikan bilangan pelawat didorong oleh peningkatan bilangan pelancong sebanyak 10.0 peratus iaitu kepada 4.06 juta pelancong berbanding 3.69 juta pelancong pada tahun 2022 seperti pada **Jadual 4.3**.

11.76 juta

Ketibaan pelawat
domestik di
Terengganu pada 2023

Jadual 4.3 Bilangan kedatangan pelancong dan pelawat domestik ke Terengganu, 2022-2023

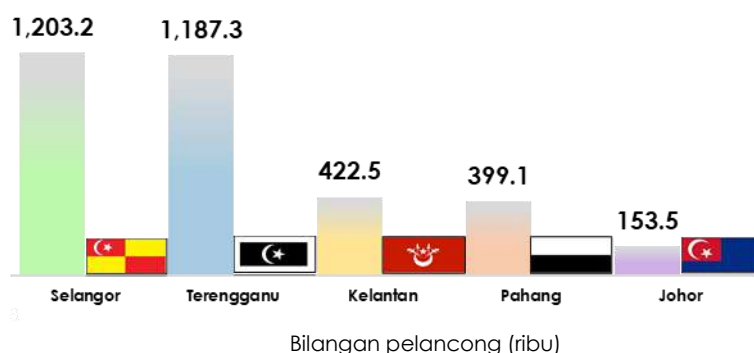
Jenis pelawat	Juta		Perubahan tahunan (%)
	2022	2023	
Pelancong	3.69	4.06	10.0
Pelawat domestik	10.23	11.76	14.9

Negeri asal pelancong, 2023

Carta 4.1 memaparkan lima negeri asal pelancong tertinggi yang mengunjungi negeri Terengganu pada tahun 2023. Merujuk survei, pelancong berasal dari negeri Selangor adalah yang tertinggi, iaitu sebanyak 1.20 juta pelancong. Ini diikuti oleh pelancong dari Terengganu (1.19 juta pelancong), Kelantan (0.42 juta pelancong), Pahang (0.40 juta pelancong) dan Johor (0.15 juta pelancong).

Selangor

Negeri asal pelancong
yang paling ramai
berkunjung ke
Terengganu, 2023

Carta 4.1 Lima negeri asal pelancong tertinggi yang berkunjung ke Terengganu, 2023

Bilangan pelancong (ribu)

1.20 juta

Pelancong dari **Selangor**
yang mengunjungi
Terengganu pada tahun
2023

KTCC Mall

Destinasi tumpuan
utama pelawat domestik
pada tahun 2023

Destinasi tumpuan utama pelawat domestik, 2023

Paparan 4.3 menunjukkan lima destinasi tumpuan utama pelawat domestik di Terengganu pada tahun 2023 iaitu KTCC Mall, Pantai Miami Terengganu, Pantai Batu Buruk, Pasar Besar Kedai Payang dan Pulau Warisan (i-City Terengganu).

Paparan 4.3

Lima destinasi tumpuan utama pelawat domestik di Terengganu, 2023

KTCC Mall

Pantai Miami
Terengganu

Pantai Batu
Buruk

Pasar Besar
Kedai Payang

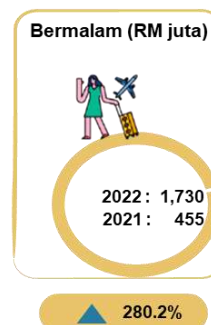
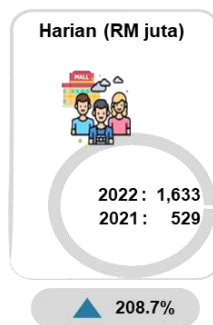
Pulau Warisan
(i-City
Terengganu)

Terimaan pelancongan domestik, 2022

Jumlah terimaan pelancongan domestik di Terengganu pada tahun 2022 meningkat 241.8 peratus berbanding negatif 56.3 peratus yang dicatatkan pada tahun sebelumnya. Pertumbuhan positif ini didorong oleh kenaikan jumlah terimaan bagi perjalanan bermalam dan harian masing-masing sebanyak 280.2 peratus dan 208.7 peratus di **Paparan 4.4**.

Paparan 4.4

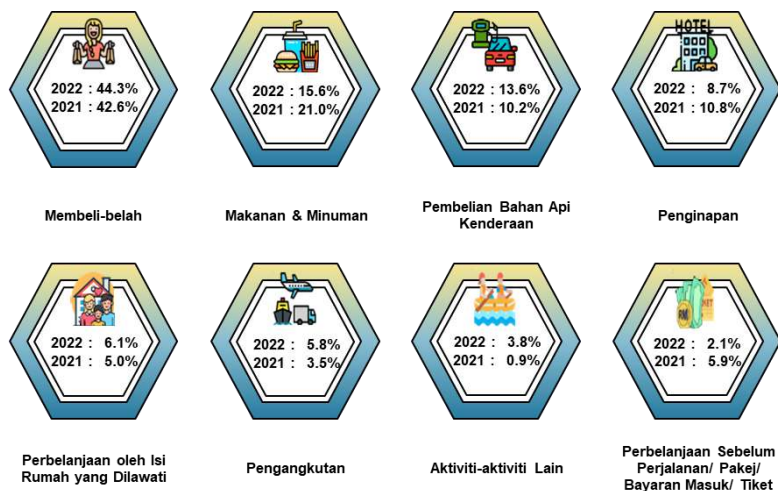
Terimaan pelancongan domestik, 2021-2022

Sementara itu, purata terimaan bagi setiap perjalanan pada 2022 turut meningkat kepada RM263 berbanding RM238 seperti yang dicatatkan pada tahun sebelumnya.

Bagi jumlah terimaan mengikut komponen, membeli-belah mencatatkan sumbangan tertinggi iaitu 44.3 peratus daripada jumlah terimaan (2021: 42.6%). Ini diikuti oleh makanan dan minuman (15.6%), pembelian bahan api kenderaan (13.6%) dan penginapan (8.7%) seperti yang ditunjukkan di **Paparan 4.5**.

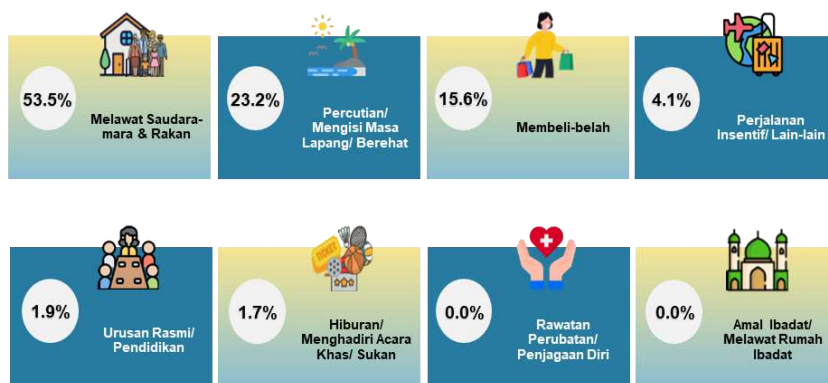
Paparan 4.5 Peratus sumbangan terimaan pelancongan domestik mengikut komponen, Terengganu, 2021 dan 2022

Tujuan perjalanan, 2022

Pada tahun 2022, majoriti pelancong berkunjung ke Terengganu untuk tujuan melawat saudara-mara dan rakan iaitu sebanyak 53.5 peratus seperti **Paparan 4.6**. Ini diikuti oleh perjalanan bagi tujuan percutian/mengisi masa lapang/berehat (23.2%) dan membeli-belah (15.6%).

Paparan 4.6 Peratusan tujuan perjalanan Terengganu, 2022

RM3.36 bilion
 Nilai terimaan yang
 dibelanjakan oleh
 pelawat domestik ke
 Terengganu, 2022

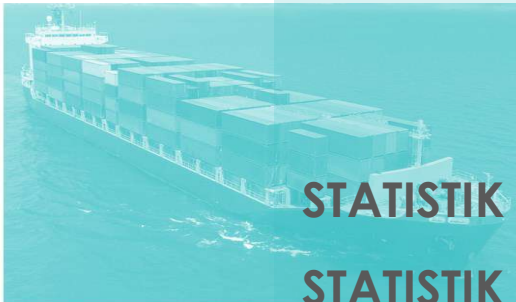
44.3%
 Jumlah terimaan
 tertinggi dicatatkan
 oleh komponen
 membeli-belah, 2022

53.5%
 Melawat saudara mara &
 rakan merupakan tujuan
 utama pelancong
 berkunjung ke
 Terengganu, 2022

BAB 5

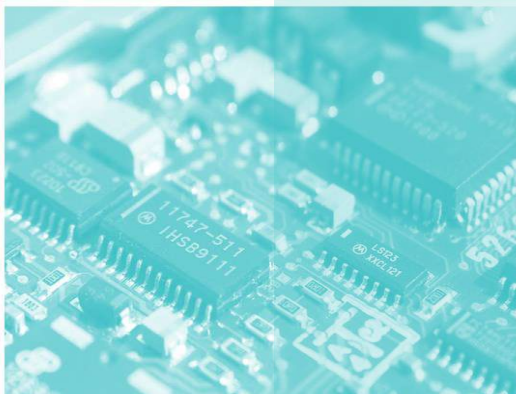
STATISTIK PERDAGANGAN ANTARABANGSA

STATISTIK PERDAGANGAN MALAYSIA

STATISTIK PERDAGANGAN TERENGGANU

5 | STATISTIK PERDAGANGAN ANTARABANGSA

STATISTIK PERDAGANGAN MALAYSIA

Jumlah perdagangan antarabangsa

Malaysia mencatatkan jumlah perdagangan bernilai RM2.6 trilion, menurun 7.3 peratus atau RM206.7 bilion pada tahun 2023 berbanding RM2.8 trilion pada tahun sebelumnya. Nilai eksport Malaysia berjumlah RM1.4 trilion, manakala jumlah import sebanyak RM1.2 trilion, sekali gus mendorong lebih perdagangan Malaysia berjumlah RM214.1 bilion, menurun 16.4 peratus daripada RM256.2 bilion pada tahun 2022.

Jumlah perdagangan bagi negeri Pulau Pinang sebanyak RM697.7 bilion, diikuti oleh Selangor (RM574.9 bilion), Johor (RM561.6 bilion), W.P. Kuala Lumpur (RM157.9 bilion), Sarawak (RM142.4 bilion), Kedah (RM126.9 bilion), Negeri Sembilan (RM71.1 bilion), Melaka (RM70.8 bilion), Perak (RM66.2 bilion), Pahang (RM56.8 bilion), Sabah (RM41.5 bilion), Terengganu (RM22.8 bilion), W.P. Labuan (RM19.1 bilion), Kelantan (RM6.5 bilion) dan Perlis (RM2.8 bilion).

Eksport

Eksport Malaysia merekodkan nilai RM1.4 trilion pada tahun 2023 menurun sebanyak RM124.4 bilion atau 8.0 peratus (2022: 1.6 trilion). Eksport barangan Malaysia mengikut komoditi utama adalah seperti di bawah:

1

Litar elektronik bersepadu yang menyumbang 21.0 peratus daripada jumlah eksport, menurun RM3.2 bilion (-1.1%) kepada RM298.9 bilion.

2

Keluaran petroleum bertapis yang merangkumi 9.4 peratus daripada jumlah eksport, turun RM16.0 bilion atau 10.7 peratus kepada RM133.9 bilion.

3

Barangan elektrik dan elektronik yang lain menyumbang 7.4 peratus daripada jumlah eksport menurun sebanyak RM12.5 bilion (-10.6%) kepada RM105.8 bilion.

Jumlah perdagangan tertinggi adalah di **Pulau Pinang dan Selangor**

RM2.6 trilion

Jumlah perdagangan **Malaysia, 2023**

Singapura & China

Destinasi utama
eksport
Malaysia

15.4%
Peratusan
eksport ke Singapura
pada tahun 2023

Eksport mengikut negara destinasi

Dua destinasi utama eksport Malaysia pada 2023 ialah China dan Singapura.

Paparan 5.1 Rakan dagangan utama, Malaysia, 2023

China

Eksport **RM192.2 b** ↑ 8.7%
Import **RM258.6 b** ↑ 91.5%

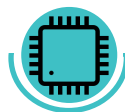

Singapura

Eksport **RM219.3 b** ↓ -5.7%
Import **RM143.8 b** ↓ -47.9%

Eksport ke Singapura merangkumi 15.4 peratus daripada eksport Malaysia. Eksport barangan Malaysia mengikut komoditi ke Singapura adalah seperti **Paparan 5.2**.

Paparan 5.2 Eksport barangan Malaysia mengikut komoditi ke Singapura, 2023

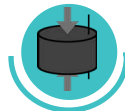
Litar elektronik bersepadu

32.9% Sumbangan
-10.9% Perubahan tahunan
RM72.1 bilion Nilai eksport

Keluaran petroleum bertapis

13.3% Sumbangan
-12.1% Perubahan tahunan
RM29.3 bilion Nilai eksport

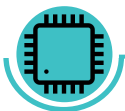

Kristal piezo elektrik & alat ganti

4.7% Sumbangan
16.0% Perubahan tahunan
RM10.4 bilion Nilai eksport

Eksport ke China meliputi 13.5 peratus daripada eksport Malaysia pada 2023. Eksport barangan Malaysia mengikut komoditi utama ke China adalah litar elektronik bersepadu, gas asli cecair dan kristal piezo elektrik & alat ganti seperti **Paparan 5.3**.

Paparan 5.3 Eksport barangan Malaysia mengikut komoditi ke China, 2023

Litar elektronik bersepadu

24.3% Sumbangan
-2.1% Perubahan tahunan
RM46.6 bilion Nilai eksport

Gas asli cecair - LNG

8.0% Sumbangan
-14.5% Perubahan tahunan
RM15.4 bilion Nilai eksport

Kristal piezo elektrik & alat ganti

7.7% Sumbangan
-0.4% Perubahan tahunan
RM14.8 bilion Nilai eksport

Import

Import Malaysia merekodkan nilai RM1.2 trilion pada tahun 2023, menurun sebanyak RM82.3 bilion atau 6.4 peratus (2022: RM1.3 trilion). Import barangan Malaysia mengikut komoditi utama adalah seperti di bawah:

1

Litar elektronik bersepadu yang merangkumi 13.1 peratus daripada jumlah import, turun RM26.5 bilion atau 14.3 peratus kepada RM159.2 bilion

2

Keluaran petroleum bertapis menyumbang 10.8 peratus daripada jumlah import, menurun sebanyak RM6.5 bilion (-4.8%) kepada RM130.3 bilion

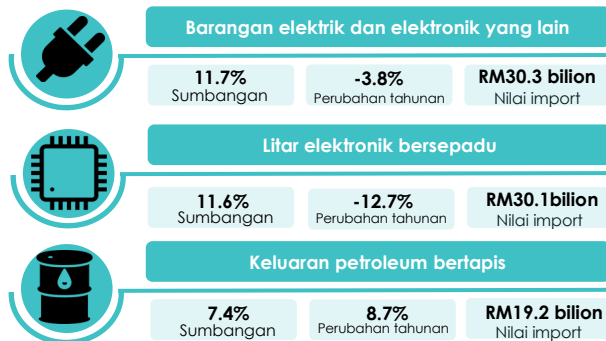
3

Barangan elektrik dan elektronik yang lain menyumbang 5.2 peratus daripada jumlah import, menurun sebanyak RM0.04 bilion (-0.1%) kepada RM63.0 bilion

Import mengikut negara asal

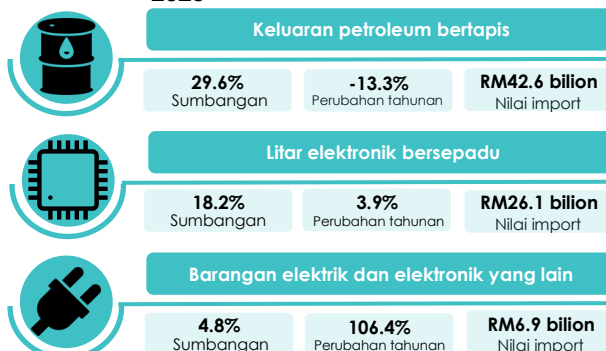
Import dari China bernilai RM258.6 bilion merangkumi 21.3 peratus dari jumlah import Malaysia. Import barangan Malaysia mengikut komoditi dari China adalah seperti pada **Paparan 5.4**.

Paparan 5.4 Import barangan Malaysia mengikut komoditi dari China, 2023

Import dari Singapura bernilai RM143.8 bilion (11.9% dari jumlah import Malaysia). Import barangan Malaysia mengikut komoditi utama dari Singapura adalah keluaran petroleum bertapis, litar elektronik bersepadu dan barangan elektrik dan elektronik yang lain seperti **Paparan 5.5**.

Paparan 5.5 Import barangan Malaysia mengikut komoditi dari Singapura, 2023

RM1.2 trilion

Jumlah
import Malaysia,
2023

RM258.6 bilion

Nilai import
dari China,
2023

RM143.8 bilion

Nilai import
dari Singapura,
2023

RM22.8 bilion

Jumlah perdagangan
Terengganu, 2023

RM15.8 bilion

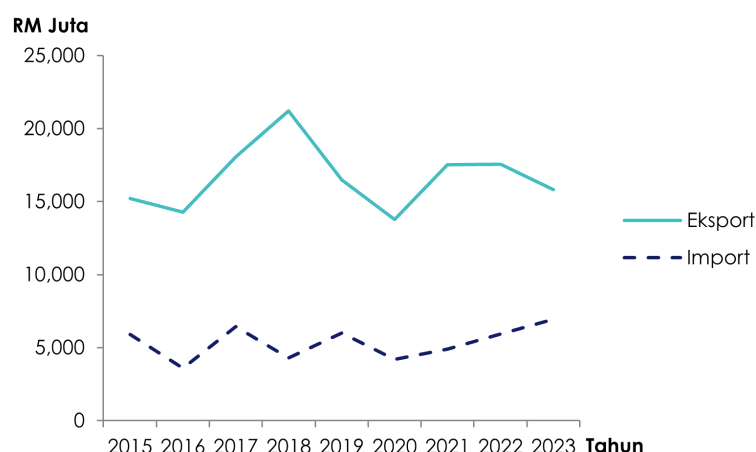
Jumlah eksport
barangan
Terengganu, 2023

SOROTAN PERDAGANGAN TERENGGANU

Eksport dan Import Utama

Jumlah perdagangan Terengganu pada tahun 2023 bernilai RM22.8 bilion. Nilai eksport Terengganu berjumlah RM15.8 bilion pada tahun 2023, menurun sebanyak 9.9 peratus berbanding RM17.5 bilion pada tahun sebelumnya. Sementara itu, nilai import Terengganu meningkat 17.3 peratus kepada RM7.0 bilion berbanding RM5.9 bilion pada tahun 2022.

Carta 5.1 Perdagangan Terengganu dengan dunia, 2015-2023

Eksport Barangan

Antara eksport barangan utama Terengganu pada tahun 2023 adalah keluaran petroleum bertapis yang bernilai RM5.3 bilion dengan penurunan 5.0 peratus. Petroleum mentah turut menurun sebanyak 9.7 peratus dan sarung tangan getah meningkat 10.0 peratus. Alat dan perkakas ikhtisas, sains dan kawalan, t.s.t.l. menurun sebanyak 29.6 peratus manakala kayu kumai mencatatkan penurunan sebanyak 0.5 peratus.

Jadual 5.1 Eksport barangan mengikut komoditi utama Terengganu, 2019-2023

Komoditi utama	Eksport barangan (RM juta)					Peratus perubahan 2023 ^a /2022
	2019	2020	2021	2022	2023 ^a	
Jumlah eksport barangan	16,492	13,770	17,533	17,548	15,813	-9.9
Keluaran petroleum bertapis	4,458	3,834	5,995	5,624	5,344	-5.0
Petroleum mentah	3,639	2,150	2,068	2,852	2,577	-9.7
Sarung tangan getah	36	157	353	146	160	10.0
Alat dan perkakas ikhtisas, sains dan kawalan, t.s.t.l.	128	154	130	187	132	-29.6
Kayu kumai	69	48	44	61	61	-0.5

Destinasi eksport utama Terengganu pada tahun 2023 adalah Singapura dengan jumlah eksport bernilai RM4.5 bilion, diikuti Turki dengan RM1.8 bilion. Selain itu, eksport ke Thailand bernilai RM1.8 bilion manakala eksport ke Australia dan China masing-masing bernilai RM1.7 bilion dan RM1.1 bilion.

Import Barangan

Antara import barangan utama Terengganu pada tahun 2023 adalah kelengkapan pemanasan & pendinginan & alat ganti yang menurun sebanyak 24.1 peratus, diikuti oleh jentera & kelengkapan khusus untuk industri tertentu & alat ganti yang mencatatkan peningkatan sebanyak 567.9 peratus. Gula daripada bit atau tebu menurun 10.7 peratus. Alat & perkakas mengukur, memeriksa menganalisis dan kawalan meningkat 92.1 peratus dan saluran, paip & pasangan besi atau keluli mencatatkan penurunan sebanyak 3.2 peratus.

Pada tahun 2023, sumber import utama Terengganu adalah daripada China (RM2.2 bilion) dan Amerika Syarikat (RM0.9 bilion), diikuti oleh Australia (RM0.5 bilion), Togo (RM0.5 bilion) dan Rusia (RM0.4 bilion).

Jadual 5.2

Import barangan mengikut komoditi utama Terengganu, 2019-2023

Komoditi utama	Import barangan (RM juta)					Peratus perubahan 2023*/2022
	2019	2020	2021	2022	2023*	
Jumlah import barangan	5,986	4,202	4,908	5,927	6,955	17.3
Kelengkapan pemanasan & pendinginan & alat ganti	61	49	253	1,137	863	-24.1
Jentera & kelengkapan khusus untuk industri tertentu & alat ganti	137	126	85	85	571	567.9
Gula daripada bit atau tebu	259	288	369	369	329	-10.7
Alat & perkakas mengukur, memeriksa menganalisis dan kawalan	224	131	95	91	175	92.1
Saluran, paip dan pasangan besi atau keluli	251	114	112	161	156	-3.2

Rakan Dagang Utama

Singapura merupakan rakan dagang dua hala terbesar dengan Terengganu yang menyumbang sebanyak 21.0 peratus (RM4.8 bilion) daripada jumlah perdagangan. China (RM3.3 bilion) adalah rakan dagang kedua terbesar, diikuti oleh Australia (RM2.2 bilion), Thailand (RM2.0 bilion) dan Türkiye (RM1.8 bilion).

RM 7.0 bilion

Jumlah
import barangan
Terengganu, 2023

-24.1%

Import **kelengkapan pemanasan & pendinginan & alat ganti** menurun pada **2023**

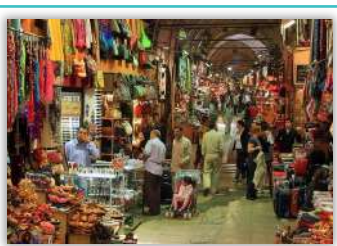

Singapura

Rakan dagangan
dua hala terbesar
Terengganu

Imbangan Perdagangan dua hala **Terengganu** dengan **Singapura** mencatatkan lebih

Imbangan perdagangan dua hala **Terengganu** dengan **China** merekodkan defisit

Imbangan Perdagangan

Dari sudut imbangan perdagangan dua hala, Terengganu mencatatkan eksport sebanyak RM4.5 bilion ke Singapura, sementara import Terengganu dari Singapura sebanyak RM0.3 bilion. Perbezaan dari segi nilai eksport dan import Singapura memberi manfaat kepada Terengganu sebanyak RM4.1 bilion. Seterusnya, imbangan perdagangan dua hala Terengganu dengan Türkiye, Thailand dan Australia pada tahun 2023 juga mencatatkan lebih masing-masing iaitu RM1.8 bilion, RM1.5 bilion dan RM1.1 bilion. Walau bagaimanapun, defisit perdagangan dengan negara China sebanyak RM1.2 bilion.

Jadual 5.3 Perdagangan barangan mengikut rakan dagang utama, Terengganu, 2023

Komoditi utama	Eksport		Import		Eksport bersih	Jumlah perdagangan		
	RM juta	Peratus sumbangan (%)	RM juta	Peratus sumbangan (%)	RM juta	RM juta	Peratus sumbangan (%)	Kedudukan
Seluruh Dunia	15,813	100.0	6,955	100.0	8,858	22,768	100.0	
Singapura	4,468	28.3	321	4.6	4,147	4,790	21.0	1
China	1,058	6.7	2,226	32.0	-1,167	3,284	14.4	2
Australia	1,653	10.5	529	7.6	1,124	2,182	9.6	3
Thailand	1,765	11.2	259	3.7	1,506	2,024	8.9	4
Türkiye	1,810	11.4	22	0.3	1,788	1,832	8.0	5

Nota:

Eksport diperuntukkan kepada negeri berdasarkan negeri asal dalam Malaysia di mana peringkat akhir pengeluaran berlaku. Sebaliknya, import diperuntukkan kepada negeri berdasarkan negeri destinasi terakhir (iaitu negeri di mana barangan dikeluarkan daripada kawalan Kastam, tetapi tidak semestinya di mana barangan itu akhirnya dijual atau digunakan. Dalam hal ini, negeri pemuatan/pelepasan boleh digunakan sebagai proksi bagi negeri asal/destinasi akhir yang sebenar.

BAB 6

STATISTIK AKAUN KERAJAAN

STATISTIK AKAUN KERAJAAN PERSEKUTUAN
STATISTIK AKAUN KERAJAAN NEGERI

PIHAK BERKUASA TEMPATAN
STATISTIK AKAUN KERAJAAN NEGERI
TERENGGANU

6 | STATISTIK AKAUN KERAJAAN

STATISTIK AKAUN KERAJAAN PERSEKUTUAN

Tahun 2022 menandakan fasa peralihan daripada pandemik COVID-19 kepada endemik, yang telah menyemarakkan semula aktiviti sosial dan ekonomi negara. Momentum pemulihan ekonomi pasca pandemik, ditambah pula dengan kenaikan harga komoditi dalam pasaran global, telah menyumbang kepada peningkatan ketara dalam kutipan hasil cukai dan hasil bukan cukai.

Secara keseluruhannya, prestasi kewangan Kerajaan Persekutuan terutamanya dari segi kutipan hasil, mencatatkan peningkatan yang memberangsangkan. Ini didorong oleh pemulihan ekonomi yang kukuh serta trend kenaikan harga komoditi. Hasil Kerajaan Persekutuan mencatatkan pertumbuhan ketara sebanyak 25.9 peratus pada tahun 2022. Jumlah hasil meningkat sebanyak RM60.6 bilion, daripada RM233.8 bilion pada tahun 2021 kepada RM294.4 bilion pada tahun 2022, seperti di **Jadual 6.1**.

Peningkatan ini dipacu terutamanya oleh pertumbuhan komponen kutipan hasil cukai yang mencatatkan peningkatan yang amat memberangsangkan. Hasil cukai kekal mendominasi kutipan hasil Kerajaan Persekutuan dengan sumbangan sebanyak 70.9 peratus dan merekodkan peningkatan sebanyak 20.2 peratus pada tahun 2022.

Jadual 6.1 Hasil Kerajaan Persekutuan, 2021-2022

Hasil	RM bilion		Pertumbuhan (%)
	2021	2022	
Hasil cukai	173.7	208.8	20.2
Hasil bukan cukai	51.1	79.6	55.7
Terimaan bukan hasil	8.4	5.3	-37.0
Hasil Wilayah Persekutuan	0.5	0.7	33.1
Jumlah hasil	233.8	294.4	25.9

Sumber: Jabatan Akauntan Negara Malaysia

RM294.4 bilion

Jumlah hasil
Kerajaan Persekutuan
pada tahun 2022

20.2%

Peningkatan pertumbuhan
hasil cukai pada
tahun 2022

Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan

23.2%

Kenaikan perbelanjaan
Kerajaan Persekutuan
pada tahun 2022

RM49.2 bilion

Pertambahan perbelanjaan
dalam pemberian dan
kenaan bayaran tetap pada
tahun 2022

Jumlah perbelanjaan Kerajaan Persekutuan meningkat kepada RM364.3 bilion pada tahun 2022 seperti pada **Jadual 6.2**. Peningkatan ini didorong terutamanya oleh lonjakan perbelanjaan mengurus yang meningkat sebanyak 26.4 peratus, iaitu daripada RM231.5 bilion pada tahun 2021 kepada RM292.7 bilion pada tahun 2022. Antara penyumbang utama kepada kenaikan perbelanjaan mengurus Kerajaan Persekutuan ialah pemberian dan kenaaan bayaran tetap, yang mencatatkan pertambahan ketara sebanyak RM49.2 bilion atau 41.3 peratus, meningkat daripada RM119.3 bilion kepada RM168.6 bilion pada tahun 2022.

Di samping itu, perbelanjaan pembangunan turut menunjukkan trend peningkatan dengan pertumbuhan sebanyak 11.4 peratus, iaitu daripada RM64.3 bilion pada tahun 2021 kepada RM71.6 bilion pada tahun 2022.

Jadual 6.2 Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan, 2021-2022

Perbelanjaan	RM bilion		Pertumbuhan (%)
	2021	2022	
Perbelanjaan mengurus	231.5	292.7	26.4
Perbelanjaan pembangunan	64.3	71.6	11.4
Jumlah perbelanjaan	295.8	364.3	23.2

Sumber: Jabatan Akauntan Negara Malaysia

Perbelanjaan Kumpulan Wang COVID-19

Kumpulan Wang COVID-19 (KWC-19) telah diwartakan pada 26 Oktober 2020 sebagai salah satu inisiatif untuk menangani wabak COVID-19 di bawah Akta Langkah-Langkah Sementara bagi Pembiayaan Kerajaan (Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19)) 2020 [Akta 830]. Tahun 2022 menandakan tahun terakhir tempoh kuat kuasa KWC-19, dengan siling kewangan yang telah ditingkatkan kepada RM110,000 juta melalui pindaan akta pada tahun 2021.

Pada tahun 2022, sejumlah RM30,979 juta telah dibelanjakan untuk pelbagai program di bawah pakej bantuan dan rangsangan ekonomi. Perbelanjaan utama merangkumi Sokongan Bantuan Sosial untuk Golongan Mudah Terjejas sebanyak RM9,043 juta (29.2%), Bantuan Prihatin Nasional (BPN) sebanyak RM7,910 juta (25.5%) dan Diskaun Bil Elektrik sebanyak RM5,876 juta (19.0%). Di samping itu, RM2,323 juta (7.5%) telah digunakan untuk Program Subsidi Upah, Insentif Pengekalan Pekerjaan, Pengambilan Pekerja dan Bantuan Latihan bagi menyokong pasaran buruh.

STATISTIK AKAUN KERAJAAN NEGERI

Hasil kerajaan negeri

Kerajaan negeri memperoleh hasil daripada hasil cukai, hasil bukan cukai dan terimaan bukan hasil yang meliputi beberapa sumber seperti hasil tanah, hasil hutan, hasil daripada lesen, duti hiburan dan bayaran lain.

Bagi tahun 2022, Kerajaan Negeri Sarawak mendahului negeri-negeri lain dengan mencatatkan kutipan hasil tertinggi berjumlah RM11.9 bilion berbanding RM7.6 bilion pada tahun sebelumnya (**Carta 6.1**). Peningkatan memberangsangkan sebanyak 56.3 peratus ini didorong terutamanya oleh kenaikan hasil cukai yang melonjak 58.8 peratus pada tahun tersebut.

Sementara itu, Kerajaan Negeri Sabah yang menduduki tangga kedua dalam kutipan hasil turut merekodkan peningkatan ketara sebanyak 27.7 peratus pada tahun 2022. Pertumbuhan ini dipacu oleh kenaikan dalam hasil cukai sebanyak RM0.8 bilion, mewakili peningkatan 26.5 peratus berbanding tahun sebelumnya.

Di samping itu, Kerajaan Negeri Selangor berada di kedudukan ketiga juga menunjukkan prestasi yang memberangsangkan dengan peningkatan hasil sebanyak RM0.2 bilion, menjadikan jumlah kutipan hasil RM2.5 bilion. Secara keseluruhannya, majoriti negeri mencatatkan peningkatan dalam kutipan hasil kecuali Kedah, Pulau Pinang dan Melaka.

RM **11.9** bilion

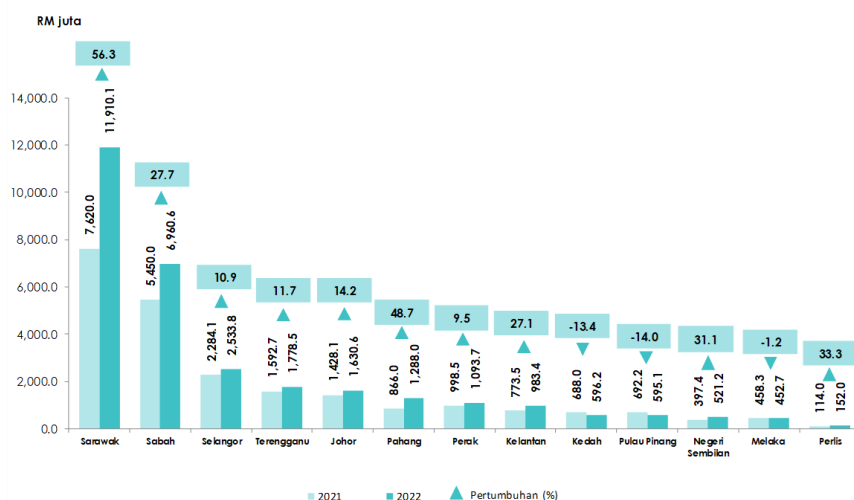
Sarawak
kutipan hasil tertinggi
pada tahun 2022

27.7%

Peningkatan kutipan
hasil **Sabah**
pada tahun 2022

Carta 6.1 Kutipan hasil kerajaan negeri, 2021-2022

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

Perbelanjaan mengurus kerajaan negeri

RM **10.8** bilion

Sarawak mencatatkan perbelanjaan mengurus tertinggi

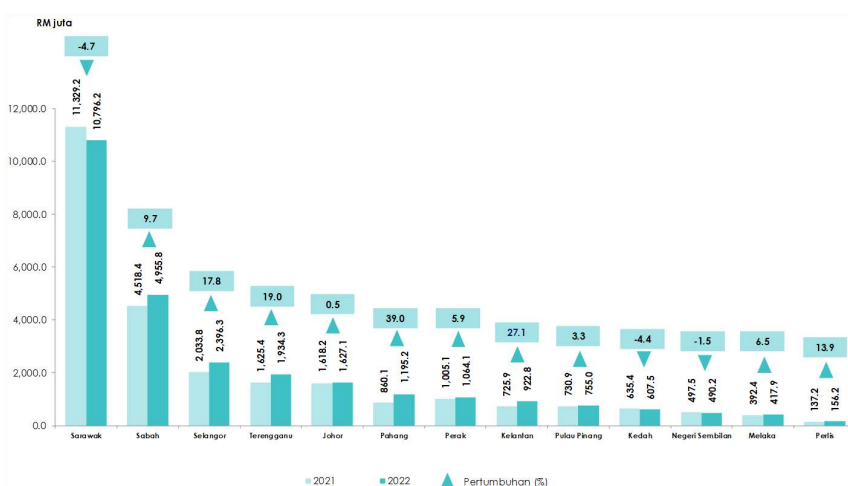
10 negeri mencatatkan peningkatan dalam perbelanjaan mengurus

Hasil kerajaan negeri merupakan sumber utama bagi membiayai perbelanjaan mengurus. Pada tahun 2022, Kerajaan Negeri Sarawak mencatatkan perbelanjaan mengurus tertinggi berjumlah RM10.8 bilion berbanding RM11.3 bilion pada tahun 2021. Walau bagaimanapun, ia menunjukkan penyusutan sebanyak RM0.5 bilion atau 4.7 peratus berbanding tahun sebelumnya (**Carta 6.2**). Pengurangan ini didorong oleh penurunan dalam perbelanjaan lain serta pemberian dan kenan bayaran tetap.

Di samping itu, Kerajaan Negeri Sabah merekodkan RM5.0 bilion bagi perbelanjaan mengurus pada tahun 2022. Negeri ini mencatatkan peningkatan perbelanjaan sebanyak 9.7 peratus, dipengaruhi oleh pertambahan perbelanjaan aset sebanyak RM248.8 juta.

Selain Sarawak dan Sabah, terdapat sembilan negeri lain yang turut mencatatkan peningkatan dalam perbelanjaan mengurus pada tahun 2022. Kerajaan Negeri Selangor mendahului dengan peningkatan 17.8 peratus iaitu sebanyak RM2,396.3 juta. Ini diikuti oleh Kerajaan Negeri Terengganu (RM1,934.3 juta), Johor (RM1,627.1 juta), Pahang (RM1,195.2 juta), Perak (RM1,064.1 juta), Kelantan (RM922.8 juta), Pulau Pinang (RM755.0 juta), Melaka (RM417.9 juta) dan Perlis (RM156.2 juta). Walau bagaimanapun, Kerajaan Negeri Kedah dan Kerajaan Negeri Sembilan merekodkan pengurangan dalam perbelanjaan mengurus masing-masing 4.4 peratus dan 1.5 peratus.

Carta 6.2 Perbelanjaan mengurus kerajaan negeri, 2021-2022

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

Surplus/defisit kerajaan negeri

Penyata Akaun Hasil Disatukan memaparkan jumlah hasil dan perbelanjaan mengurus kerajaan negeri bagi satu tahun kewangan. Berdasarkan analisis keseluruhan, didapati bahawa Kerajaan Negeri Sabah mencatatkan surplus terbesar berjumlah RM2.0 bilion pada tahun 2022, meningkat berbanding surplus RM0.9 bilion yang dicatatkan pada tahun 2021. Peningkatan hasil cukai merupakan pemacu utama surplus ini.

Sebaliknya, Kerajaan Negeri Pulau Pinang mencatatkan defisit terbesar berjumlah RM160.0 juta pada tahun 2022, meningkat daripada defisit RM38.7 juta pada tahun 2021. Defisit ini berpunca daripada penurunan dalam hasil bukan cukai serta peningkatan dalam perbelanjaan perkhidmatan dan bekalan.

Secara keseluruhan, sembilan negeri merekodkan surplus pada tahun 2022, manakala empat negeri mengalami defisit seperti di **Carta 6.3**.

Carta 6.3 Surplus/defisit mengikut negeri, 2021-2022

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

9 negeri

mencatatkan **surplus**
pada tahun 2022

RM2.0 bilion
Surplus bagi Kerajaan
Negeri Sabah
pada tahun 2022

PIHAK BERKUASA TEMPATAN

155 PBT

19 Dewan/majlis bandaraya
40 Majlis perbandaran
92 Majlis daerah
4 Agensi diberi kuasa PBT

RM2.5 bilion

Pendapatan DBKL
pada tahun 2022

Terdapat 155 Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) di Malaysia yang terdiri daripada dewan/majlis bandaraya (DB/MB), majlis perbandaran (MP) dan majlis daerah (MD). Dewan/majlis bandaraya merangkumi 19 PBT manakala majlis perbandaran dan majlis daerah masing-masing sebanyak 40 dan 92 PBT dengan fungsi, tugas atau bidang kuasa yang berbeza antara satu sama lain. Selain itu, empat badan lain yang diberi kuasa oleh kerajaan negeri untuk melaksanakan fungsi PBT ialah PBT Taman Perindustrian Hi-Tech Kulim, Perbadanan Putrajaya, Perbadanan Labuan dan Lembaga Pembangunan Tioman.

Sementara itu, prestasi kewangan PBT diukur berdasarkan pendapatan yang diperoleh daripada hasil kutipan cukai taksiran. Kutipan cukai taksiran ini lazimnya akan dikenakan ke atas pegangan seperti kediaman, kedai, bangunan perniagaan, pejabat bukan milik kerajaan, kilang, hotel dan sebagainya.

Prestasi kewangan PBT

Berikut adalah PBT yang memperoleh pendapatan tertinggi mengikut tiga kategori PBT iaitu dewan/majlis bandaraya, majlis perbandaran dan majlis daerah:

a. Dewan/Majlis bandaraya

Daripada keseluruhan 19 dewan/majlis bandaraya, 10 dewan/majlis bandaraya mencatatkan prestasi kewangan tertinggi melibatkan pihak berkuasa tempatan W.P. Kuala Lumpur, Johor, Selangor, Perak, Pulau Pinang dan Negeri Sembilan.

Secara umumnya, daripada 10 PBT tersebut, tujuh dewan/majlis bandaraya mencatatkan prestasi yang lebih baik pada tahun 2022. Namun, tiga dewan/majlis bandaraya memperlihatkan penyusutan terdiri daripada Majlis Bandaraya Johor Bahru, Majlis Bandaraya Ipoh dan Majlis Bandaraya Seremban seperti di **Carta 6.4**.

Bagi aspek pendapatan sepuluh tertinggi, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL) mendahului dengan pendapatan sebanyak RM2.5 bilion, bertumbuh 3.9 peratus pada tahun 2022. Di Johor, Majlis Bandaraya Johor Bahru memperoleh pendapatan kedua tertinggi dalam kelompok dewan/majlis bandaraya iaitu sebanyak RM632.5 juta, diikuti Majlis Bandaraya Iskandar Puteri dengan pendapatan sebanyak RM361.3 juta.

Selain itu, tiga PBT daripada Selangor iaitu Majlis Bandaraya Shah Alam, Majlis Bandaraya Petaling Jaya dan Majlis Bandaraya Subang Jaya masing-masing sebanyak RM546.3 juta, RM398.1 juta dan RM314.7 juta. Sementara itu, dua PBT Pulau Pinang iaitu Majlis Bandaraya Pulau Pinang dan Majlis Bandaraya Seberang Perai mencatatkan pendapatan berjumlah RM380.8 juta dan RM315.1 juta. Di samping itu, Majlis Bandaraya Ipoh dan Majlis Bandaraya Seremban merekodkan pendapatan sebanyak RM392.7 juta dan RM342.3 juta pada tahun 2022.

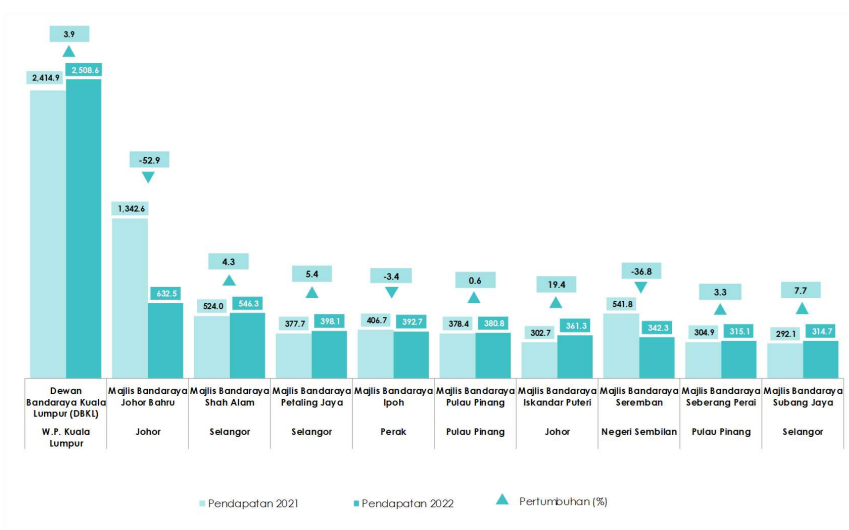

19.4%

**Pertumbuhan positif
MB Iskandar Puteri
pada tahun 2022**

Carta 6.4

Prestasi kewangan 10 dewan/majlis bandaraya tertinggi (RM juta) dan pertumbuhan pendapatan (%), 2021-2022

Sumber: Jabatan Audit Negara Malaysia
Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan

b. Majlis perbandaran

Daripada keseluruhan 40 majlis perbandaran, 10 majlis perbandaran dengan prestasi kewangan tertinggi merangkumi pihak berkuasa tempatan di Johor, Selangor, Sarawak dan Perak (**Carta 6.5**).

Pada tahun 2022, dua pihak berkuasa tempatan di Johor mencatatkan prestasi kewangan yang memberangsangkan. Majlis Perbandaran Kulai memperoleh pendapatan tertinggi dalam kelompok majlis perbandaran pada tahun 2022 iaitu RM502.8 juta, menunjukkan peningkatan yang ketara sebanyak 115.9 peratus berbanding RM232.9 juta pada tahun 2021. Sementara itu, Majlis Perbandaran Pengerang turut merekodkan peningkatan pendapatan sebanyak 82.5 peratus daripada RM63.1 juta kepada RM115.2 juta.

Bagi prestasi kewangan di Selangor, Majlis Perbandaran Klang merekodkan pendapatan kedua tertinggi dengan pertumbuhan 20.3 peratus menjadikan pendapatan berjumlah RM329.1 juta

115.9%

**Pertumbuhan pendapatan
MP Kulai
pada tahun 2022**

6

PBT **Selangor** tergolong dalam kelompok 10 majlis perbandaran tertinggi

RM**226.7** juta
Pendapatan
MD Tangkak
pada tahun 2022

berbanding RM273.7 juta pada tahun sebelumnya. Di samping itu, terdapat lima lagi majlis perbandaran di Selangor berada dalam kelompok penyumbang tertinggi di kalangan majlis perbandaran iaitu Majlis Perbandaran Selayang (RM281.6 juta), Majlis Perbandaran Kajang (RM274.2 juta), Majlis Perbandaran Sepang (RM218.7 juta), Majlis Perbandaran Ampang Jaya (RM192.5 juta) dan Majlis Perbandaran Hulu Selangor (RM121.3 juta).

Beralih ke negeri Sarawak, majlis perbandaran yang mencatatkan pendapatan tertinggi iaitu Lembaga Kemajuan Bintulu merekodkan pertumbuhan 13.4 peratus menjadikan pendapatan pada tahun 2022 berjumlah RM225.9 juta. Di Perak pula, Majlis Perbandaran Manjung mencatatkan pertumbuhan 2.3 peratus daripada RM131.0 juta kepada RM134.0 juta pada tahun 2022.

Carta 6.5 Prestasi kewangan 10 majlis perbandaran tertinggi (RM juta) dan pertumbuhan pendapatan (%), 2021-2022

Sumber: Jabatan Audit Negara Malaysia
Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan

c. Majlis daerah

Daripada 92 majlis daerah, 10 majlis daerah menunjukkan prestasi kewangan tertinggi terdiri daripada pihak berkuasa tempatan di Johor, Perak, Terengganu, Pahang dan Negeri Sembilan. Secara keseluruhan, dua daripada 10 majlis daerah ini menunjukkan penurunan pendapatan, iaitu Majlis Daerah Kerian dan Majlis Daerah Rembau.

Majlis Daerah Tangkak di Johor merekodkan prestasi kewangan tertinggi dalam kelompok majlis daerah dengan pendapatan sebanyak RM226.7 juta pada tahun 2022 seperti pada **Carta 6.6**.

Tiga majlis daerah di Perak yang berada di dalam kategori 10 pendapatan tertinggi ialah Majlis Daerah Kampar dengan merekodkan prestasi kewangan berjumlah RM53.0 juta, diikuti Majlis Daerah Batu Gajah dengan perolehan pendapatan RM52.6 juta dan Majlis Daerah Kerian dengan pendapatan sebanyak RM39.2 juta pada tahun 2022.

Sementara itu, Majlis Daerah Besut mencatatkan perolehan pendapatan sebanyak RM48.7 juta berbanding RM24.9 juta tahun sebelumnya, manakala Majlis Daerah Marang memperoleh pendapatan berjumlah RM40.3 juta pada tahun 2022.

Majlis Daerah Maran di Pahang menunjukkan peningkatan pendapatan yang memberangsangkan sebanyak 88.6 peratus, meningkat daripada RM22.1 juta kepada RM41.7 juta.

Terdapat tiga lagi majlis daerah di Negeri Sembilan yang berada dalam kategori 10 pendapatan tertinggi iaitu Majlis Daerah Jelebu (RM36.5 juta), Majlis Daerah Tampin (RM34.1 juta) dan Majlis Daerah Rembau (RM34.1 juta).

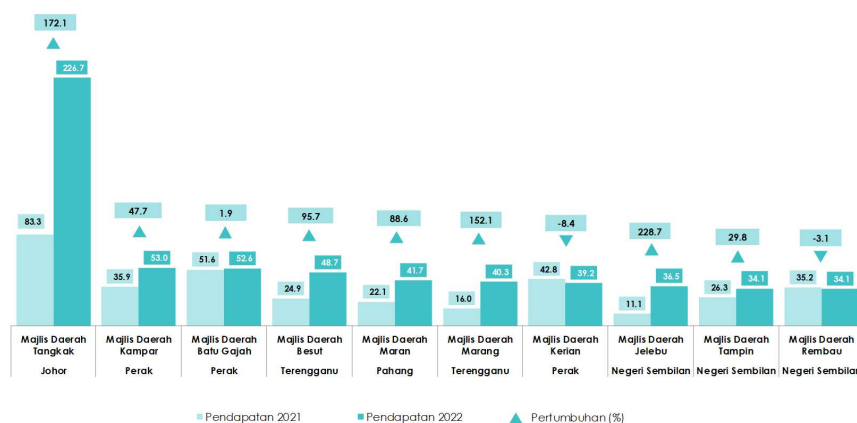
228.7%

Pertumbuhan pendapatan
MD Jelebu
pada tahun 2022

Carta 6.6

Prestasi kewangan 10 majlis daerah tertinggi (RM juta) dan pertumbuhan pendapatan (%), 2021-2022

RM53.0 juta
Pendapatan MD
Kampar pada
tahun 2022

Sumber: Jabatan Audit Negara Malaysia
Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan

STATISTIK AKAUN KERAJAAN NEGERI TERENGGANU

RM **1.8** billion

Hasil **Kerajaan Negeri Terengganu** pada tahun 2022

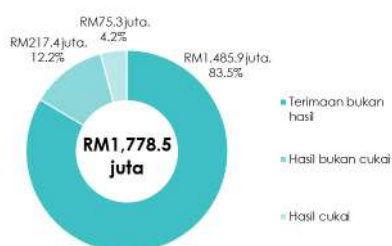
83.5%

Sumbangan **terimaan bukan hasil** pada tahun 2022

Hasil Kerajaan Negeri Terengganu

Hasil kerajaan negeri merupakan sumber utama yang akan digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Pada tahun 2022, kutipan hasil Kerajaan Negeri Terengganu adalah sebanyak RM1,778.5 juta. Penyumbang tertinggi dalam kutipan hasil kerajaan ini adalah daripada terimaan bukan hasil dengan sumbangan sebanyak 83.5 peratus seperti pada **Carta 6.7**.

Carta 6.7 Hasil Kerajaan Negeri Terengganu, 2022

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

Secara keseluruhan, hasil yang dikutip oleh kerajaan negeri pada tahun 2022 merekodkan peningkatan sebanyak 11.7 peratus daripada RM1,592.7 juta kepada RM1,778.5 juta (**Carta 6.8**). Peningkatan ini disebabkan oleh kenaikan dalam hasil cukai, hasil bukan cukai dan terimaan bukan hasil yang masing-masing meningkat sebanyak RM7.5 juta, RM69.3 juta dan RM109.1 juta.

Carta 6.8 Siri masa hasil Kerajaan Negeri Terengganu, 2015-2022

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

Hasil tertinggi Kerajaan Negeri Terengganu disumbangkan oleh royalti petroleum (pemberian dana khas) bernilai RM1,393.9 juta diikuti premium tanah biasa – borang 5a yang berjumlah RM134.0 juta. Tiga lagi sumber hasil yang menyumbang kepada pendapatan negeri Terengganu adalah pemberian 50 peratus kos pengurusan jabatan negeri, cukai tanah semasa/berulang dan pemberian mengikut ramai penduduk seperti pada **Jadual 6.3**.

Jadual 6.3 Perbandingan penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri Terengganu, 2021-2022

Penyumbang utama hasil	RM juta	
	2021	2022
Royalti petroleum (pemberian dana khas)	1,287.4	1,393.9
Premium tanah biasa - borang 5a	69.0	134.0
Pemberian 50% kos pengurusan jabatan negeri	48.5	48.5
Cukai tanah semasa/berulang	31.0	31.3
Pemberian mengikut ramai penduduk	20.0	20.3
Jumlah	1,455.8	1,627.9

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

RM 1.4 bilion

**Royalti petroleum
(pemberian dana khas)**
merupakan penyumbang
tertinggi, 2022

Perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri Terengganu

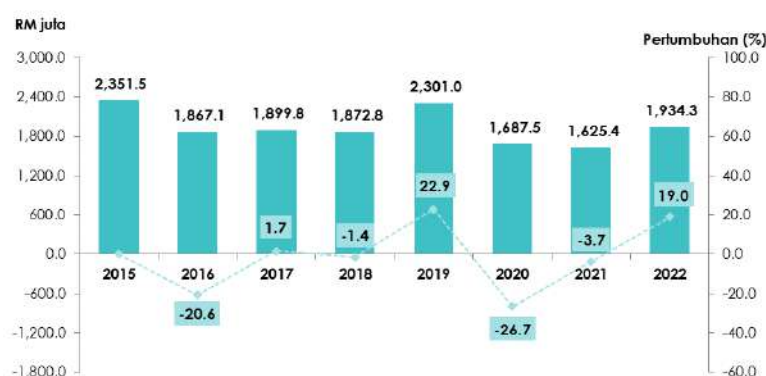
Perbelanjaan mengurus kerajaan negeri terdiri daripada bayaran emolumen, perkhidmatan dan bekalan, aset, pemberian dan kenaaan bayaran tetap dan perbelanjaan lain. Peruntukan yang diluluskan bagi perbelanjaan mengurus pada tahun 2022 berjumlah RM2,479.3 juta. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM1,934.3 juta atau 78.0 peratus telah dibelanjakan (**Carta 6.9**).

19.0%

**Peningkatan
perbelanjaan mengurus
Terengganu pada tahun
2022**

Carta 6.9 Siri masa perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri Terengganu, 2015-2022

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

23.1%

**Peningkatan
perbelanjaan
pemberian dan kenaikan
bayaran tetap**

RM32.6 juta

**Defisit Kerajaan
Negeri Terengganu
pada tahun 2022**

Secara keseluruhan, perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri Terengganu mencatatkan peningkatan sebanyak RM308.9 juta atau meningkat 19.0 peratus daripada RM1,625.4 juta pada tahun 2021 kepada RM1,934.3 juta pada tahun 2022 (**Jadual 6.4**).

Pemberian dan kenaikan bayaran tetap Kerajaan Negeri Terengganu merupakan penyumbang utama kepada peningkatan perbelanjaan mengurus dengan penambahan sebanyak RM267.9 juta. Walau bagaimanapun, perbelanjaan emolumen, aset dan perbelanjaan lain menunjukkan penurunan berbanding pada tahun 2021.

Jadual 6.4 Perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri Terengganu, 2021-2022

Butiran perbelanjaan	RM juta		Perubahan	
	2021	2022	RM juta	%
Emolumen	267.7	265.9	-1.8	-0.7
Perkhidmatan dan bekalan	178.9	227.2	48.4	27.0
Aset	14.1	10.2	-3.8	-27.2
Pemberian dan kenaikan bayaran tetap	1,161.3	1,429.2	267.9	23.1
Perbelanjaan lain	3.4	1.7	1.7	-49.7
Jumlah	1,625.4	1,934.3	308.9	19.0

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

Surplus/defisit Kerajaan Negeri Terengganu

Kerajaan Negeri Terengganu mengakhiri tahun kewangan 2022 dengan defisit semasa berjumlah RM155.7 juta berbanding defisit berjumlah RM32.6 juta pada tahun 2021 seperti di **Jadual 6.5**.

Jadual 6.5 Surplus/defisit Kerajaan Negeri Terengganu, 2021-2022

Butiran	RM juta		Perubahan	
	2021	2022	RM juta	%
Hasil	1,592.7	1,778.5	186.0	11.7
Perbelanjaan mengurus	1625.4	1,934.3	309.0	19.0
Surplus/defisit	-32.6	-155.7	-123.1	377.3

Sumber: Laporan Ketua Audit Negara, Jabatan Audit Negara Malaysia

TERENGGANU

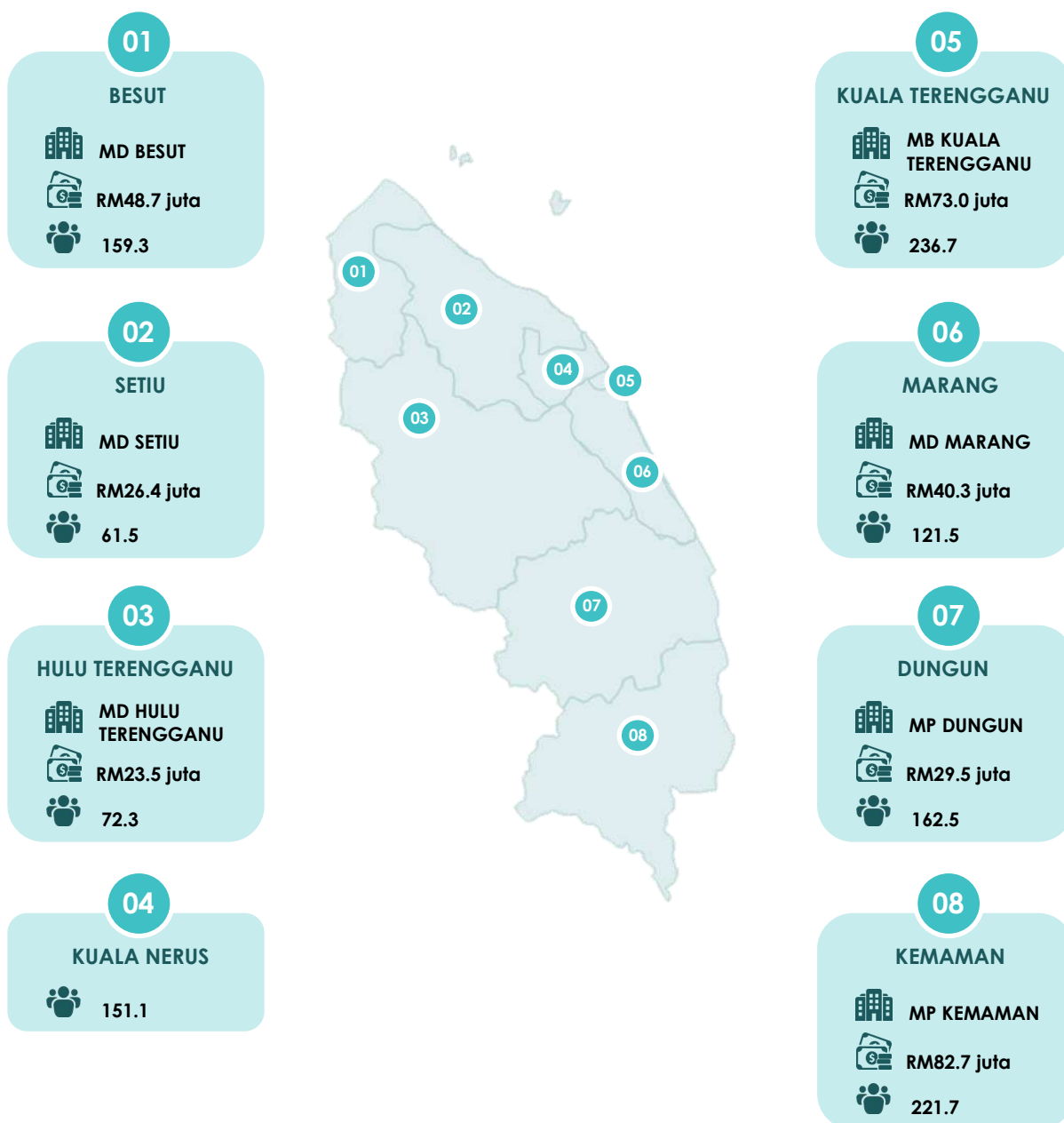
PIHAK BERKUASA TEMPATAN

TERENGGANU

mempunyai 7 PBT iaitu
1 majlis bandaraya,
2 majlis perbandaran dan
4 majlis daerah

MP KEMAMAN

merekodkan pendapatan **tertinggi**
 pada tahun 2022 iaitu **RM82.7 juta**

Nota:

- Anggaran penduduk pertengahan tahun berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020.
- Hasil tambah mungkin berbeza disebabkan oleh pembundaran.

Pihak berkuasa tempatan

Pendapatan PBT 2022

Jumlah penduduk 2022 ('000) orang

Pihak berkuasa tempatan Terengganu

RM73.0 juta
Pendapatan
MB Kuala Terengganu
pada tahun 2022

RM25.1 juta
Surplus
MD Besut
pada tahun 2022

Pada tahun 2022, Majlis Bandaraya Kuala Terengganu mencatatkan perolehan pendapatan sebanyak RM73.0 juta. Pendapatan PBT ini pada tahun 2022 meningkat sebanyak 2.8 peratus berbanding tahun sebelumnya. Majlis bandaraya ini merekodkan surplus sebanyak RM1.7 juta berbanding surplus RM1.3 juta pada tahun sebelumnya seperti pada **Jadual 6.6**.

Sementara itu, dalam kumpulan majlis perbandaran, Majlis Perbandaran Kemaman menunjukkan pendapatan tertinggi pada tahun 2022 berjumlah RM82.7 juta, manakala Majlis Perbandaran Dungun memperoleh RM29.5 juta. Kedua-dua majlis perbandaran ini merekodkan defisit pada tahun 2022, di mana Majlis Perbandaran Kemaman merupakan defisit tertinggi di Terengganu sebanyak RM5.8 juta juga dan diikuti Majlis Perbandaran Dungun dengan defisit berjumlah RM0.5 juta.

Dalam kumpulan majlis daerah pula, Majlis Daerah Besut merupakan majlis daerah yang mempunyai pendapatan tertinggi bagi tahun 2022 berjumlah RM48.7 juta, meningkat 95.7 peratus dari tahun sebelumnya, diikuti Majlis Daerah Marang (RM40.3 juta) dan Majlis Daerah Setiu (RM26.4 juta). Namun begitu, Majlis Daerah Hulu Terengganu mencatatkan pengurangan sebanyak RM4.5 juta iaitu daripada RM28.0 juta pada tahun 2021 kepada RM23.5 juta pada tahun 2022. Keempat-empat majlis ini merekodkan surplus pada tahun 2022 yang mana surplus tertinggi direkodkan oleh Majlis Daerah Besut sebanyak RM25.1 juta.

Sebahagian daripada pendapatan PBT diperoleh daripada hasil kutipan cukai taksiran ke atas penduduk. Cukai taksiran merupakan cukai tahunan yang dikenakan terhadap harta pegangan di bawah kawasan pentadbiran PBT mengikut Akta Kerajaan Tempatan 1976 dan menjadi penyumbang utama kepada hasil pendapatan PBT. Cukai ini dikenakan ke atas pegangan seperti kediaman, kedai, bangunan perniagaan, pejabat bukan milik kerajaan, kilang, hotel dan sebagainya.

Penyumbang utama bagi kutipan hasil cukai taksiran dicatatkan oleh Majlis Perbandaran Kemaman dan Majlis Bandaraya Kuala Terengganu seperti pada **Carta 6.10**. Kedua-dua PBT ini menyumbang kumulatif sebanyak 85.4 peratus kepada hasil cukai taksiran di Terengganu. Secara keseluruhan, empat PBT

Jadual 6.6 Kedudukan kewangan PBT Terengganu, 2021-2022

Pihak berkuasa tempatan	Juta					
	2021			2022		
	Pendapatan	Perbelanjaan	Surplus/defisit	Pendapatan	Perbelanjaan	Surplus/defisit
MP Kemaman	113.1	80.4	32.6	82.7	88.5	-5.8
MB Kuala Terengganu	71.0	69.7	1.3	73.0	71.2	1.8
MP Dungun	29.2	26.8	2.5	29.5	30.0	-0.5
MD Setiu	24.1	22.4	1.7	26.4	24.6	1.8
MD Besut	24.9	19.6	5.3	48.7	23.7	25.1
MD Hulu Terengganu	28.0	16.8	11.2	23.5	20.2	3.3
MD Marang	16.0	15.7	0.3	40.3	22.0	18.4
Jumlah	306.2	251.3	55.0	324.2	280.2	43.9

Sumber: Jabatan Audit Negara Malaysia

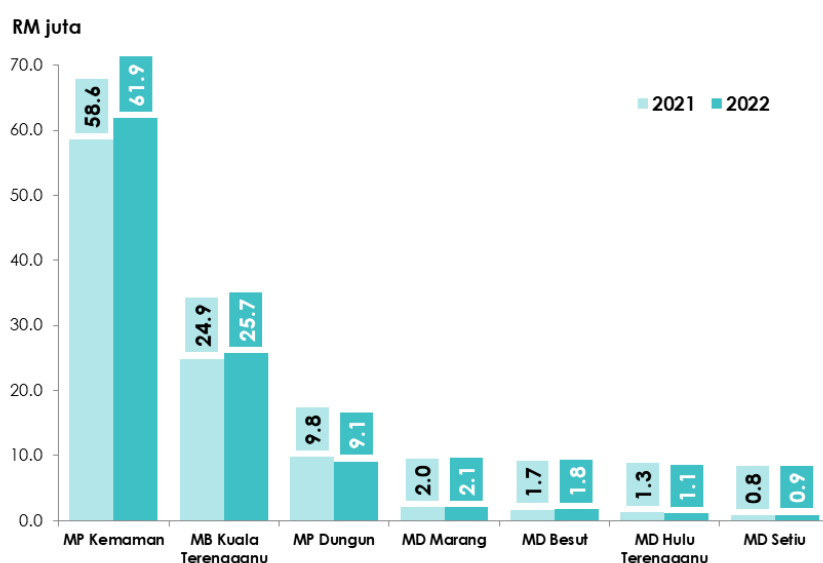
menunjukkan peningkatan jumlah kutipan cukai taksiran. Kutipan tertinggi direkodkan oleh Majlis Perbandaran Kemaman dengan kutipan bernilai RM61.9 juta. Kutipan cukai taksiran ini meningkat dari tahun sebelumnya sebanyak 5.7 peratus daripada RM58.6 juta pada tahun 2021 kepada RM61.9 juta pada 2022.

Sementara itu, Majlis Bandaraya Kuala Terengganu menunjukkan kutipan hasil cukai taksiran sebanyak RM25.7 juta pada tahun 2022, meningkat 3.5 peratus dari tahun sebelumnya (2021: RM24.9 juta). Bagi kumpulan majlis daerah pula, perolehan cukai taksiran tertinggi direkodkan oleh Majlis Daerah Marang berjumlah RM2.1 juta berbanding RM2.0 juta pada tahun sebelumnya.

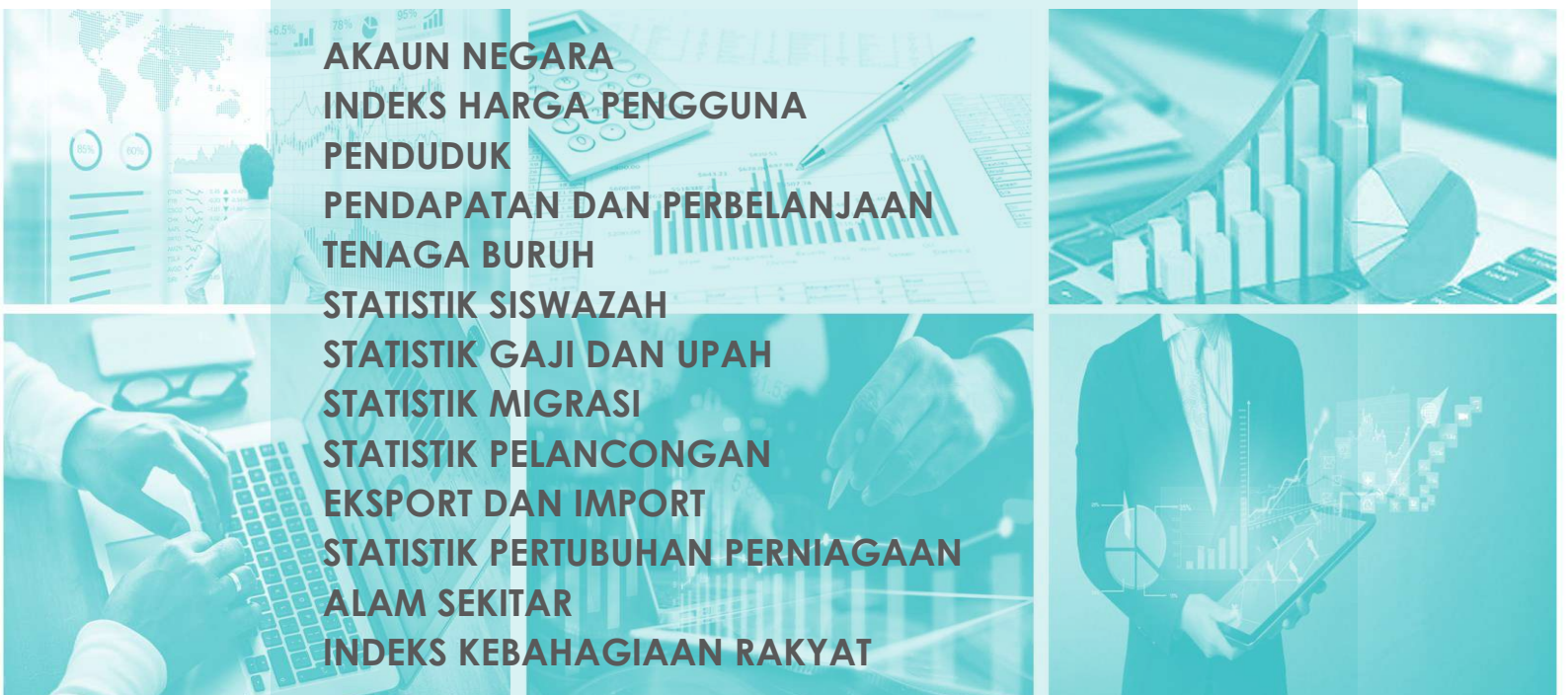
RM61.9 juta

Hasil cukai taksiran
MP Kemaman pada
tahun 2022

Carta 6.10 Hasil cukai taksiran PBT Terengganu, 2021-2022

Sumber: Jabatan Audit Negara Malaysia

JADUAL STATISTIK

**AKAUN NEGARA
INDEKS HARGA PENGGUNA
PENDUDUK
PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN
TENAGA BURUH
STATISTIK SISWAZAH
STATISTIK GAJI DAN UPAH
STATISTIK MIGRASI
STATISTIK PELANCONGAN
EKSPORT DAN IMPORT
STATISTIK PERTUBUHAN PERNIAGAAN
ALAM SEKITAR
INDEKS KEBAHAGIAAN RAKYAT**

JADUAL STATISTIK

KDNK MALAYSIA TAHUNAN
KDNK MALAYSIA SUKU TAHUNAN

Jadual A1: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia
RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022^e	2023^p
1. Pertanian	101,573	99,109	98,843	100,082	100,812
1.1 Getah	3,002	2,444	2,230	1,790	1,672
1.2 Kelapa sawit	38,239	36,869	34,789	36,120	36,203
1.3 Ternakan	15,459	16,002	16,495	16,579	16,701
1.3.1 Ternakan ayam dan itik	9,267	9,683	9,993	10,117	10,163
1.3.2 Lembu/kerbau	1,101	1,199	1,258	1,246	1,338
1.3.3 Ternakan lain	5,091	5,120	5,244	5,216	5,200
1.4 Pertanian lain	26,369	27,367	28,838	28,768	29,829
1.4.1 Padi	2,363	2,388	2,433	2,224	2,194
1.4.2 Sayur-sayuran	11,374	12,152	13,120	13,148	13,842
1.4.3 Buah-buahan	4,760	4,929	5,335	5,369	5,600
1.4.4 Tanaman makanan	6,694	6,687	6,710	6,725	6,852
1.4.5 Lain-lain	1,178	1,212	1,240	1,302	1,341
1.5 Perhutanan dan pembalakan	6,382	5,140	5,241	5,271	4,799
1.6 Perikanan	12,122	11,286	11,250	11,555	11,608
1.6.1 Perikanan laut	8,054	7,293	7,266	7,255	7,306
1.6.2 Akuakultur	4,068	3,992	3,984	4,300	4,303
2. Perlombongan dan pengkuarian	102,887	92,879	93,717	97,001	97,513
2.1 Minyak mentah dan kondensat	42,460	38,430	36,410	36,283	36,155
2.2 Gas asli	50,643	45,896	49,166	51,748	52,063
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	9,784	8,554	8,142	8,969	9,295
3. Pembuatan	316,283	307,606	336,724	364,124	366,694
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	13,178	12,771	11,618	11,381	11,861
3.2 Prosesan makanan	17,270	18,110	19,898	21,474	22,664
3.3 Minuman	5,282	4,526	4,975	5,624	5,706
3.4 Produk tembakau	3,899	3,183	2,781	3,438	3,919
3.5 Tekstil dan pakaian	5,466	4,809	5,132	5,294	5,301
3.6 Kulit dan produk berkaitan	786	635	705	877	943
3.7 Keluaran kayu	7,691	6,768	7,383	7,893	7,567
3.8 Kertas dan produk kertas	4,672	4,547	5,238	5,632	5,848
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	4,182	3,974	4,107	4,364	4,620
3.10 Produk petroleum bertapis	39,026	35,286	39,784	41,934	40,986
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	33,767	32,201	35,502	36,600	37,926
3.12 Produk getah	7,939	12,076	14,722	12,255	11,381
3.13 Produk plastik	10,250	10,521	11,779	12,103	11,774
3.14 Produk mineral bukan logam	12,438	10,569	10,695	11,671	12,168
3.15 Logam asas	8,498	8,055	8,277	8,827	9,086
3.16 Produk logam yang direka	16,780	14,173	15,129	16,191	17,331
3.17 jentera dan peralatan	10,075	10,212	11,291	12,007	11,770
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	5,715	5,637	6,407	6,730	7,045

Jadual A1: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
3.19 Kelengkapan elektrik	6,293	6,317	7,187	7,924	8,083
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	61,671	63,889	74,092	86,501	83,918
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketepatan & optik, jam tangan dan jam	5,379	5,307	5,768	6,452	6,892
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	26,171	24,935	25,265	29,114	30,149
3.23 Perabot	5,140	4,785	4,613	5,058	4,829
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	4,716	4,320	4,375	4,778	4,927
4. Pembinaan	66,453	53,616	50,839	53,426	56,659
4.1 Bangunan kediaman	15,352	12,819	11,227	11,098	11,369
4.2 Bangunan bukan kediaman	14,188	11,945	11,731	13,726	13,664
4.3 Kejuruteraan awam	24,823	17,836	14,590	14,452	16,548
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	12,089	11,015	13,291	14,151	15,077
5. Perkhidmatan	820,576	777,693	795,116	882,723	927,904
5.1 Utiliti	38,326	37,950	39,021	40,358	41,411
5.1.1 Elektrik dan gas	30,596	29,610	30,200	31,306	31,994
5.1.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	7,731	8,341	8,821	9,052	9,417
5.2 Perdagangan borong dan runcit	242,704	228,561	233,686	265,813	281,372
5.2.1 Perdagangan borong	107,690	102,246	106,071	110,153	115,281
5.2.2 Perdagangan runcit	110,245	103,999	107,382	127,362	135,254
5.2.3 Kenderaan bermotor	24,769	22,315	20,233	28,298	30,836
5.3 Makanan & minuman dan penginapan	49,821	36,539	32,622	43,927	47,305
5.3.1 Makanan dan minuman	39,971	31,675	28,938	35,369	36,251
5.3.2 Penginapan	9,851	4,864	3,684	8,558	11,054
5.4 Pengangkutan dan penyimpanan	53,632	42,078	42,603	55,148	62,782
5.4.1 Pengangkutan darat	13,463	9,830	10,171	14,001	16,149
5.4.2 Pengangkutan air	6,625	6,006	6,217	6,975	7,810
5.4.3 Pengangkutan udara	6,388	2,113	1,311	2,891	3,890
5.4.4 Pelabuhan dan operasi lapangan terbang	7,946	7,082	7,239	9,018	9,945
5.4.5 Operasi lebuhraya	8,378	7,190	7,051	9,423	10,749
5.4.6 Aktiviti sokongan untuk pengangkutan	8,417	7,048	7,456	9,461	10,631
5.4.7 Pos dan kurier	2,414	2,809	3,158	3,379	3,608
5.5 Maklumat dan komunikasi	84,225	89,203	94,600	99,283	102,828
5.5.1 Aktiviti penerbitan dan penyiaran	8,091	7,222	7,140	7,868	8,363
5.5.2 Telekomunikasi	57,104	62,387	67,458	70,191	72,447
5.5.3 Aktiviti komputer dan perkhidmatan maklumat	19,031	19,594	20,002	21,225	22,018
5.6 Kewangan	69,388	70,952	77,344	79,351	78,693
5.6.1 Pengantara kewangan	58,507	58,675	64,717	67,322	64,855
5.6.2 Lain-lain pengantara kewangan dan aktiviti sokongan kewangan	10,881	12,277	12,627	12,029	13,838

Jadual A1: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)
RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022^e	2023^p
5.7 Insurans	23,970	25,150	28,428	27,280	25,496
5.7.1 Insurans dan tabungan pencen	23,362	24,591	27,838	26,625	24,786
5.7.2 Aktiviti sokongan insurans	608	559	590	655	710
5.8 Hartanah	21,433	17,766	15,466	20,083	20,935
5.9 Perkhidmatan perniagaan	47,330	40,999	37,954	45,475	50,329
5.9.1 Profesional, saintifik dan teknikal	32,710	30,041	28,506	33,475	36,573
5.9.2 Pentadbiran dan khidmat sokongan	14,620	10,959	9,448	12,000	13,756
5.10 Kediaman yang didiami oleh pemilik	31,514	32,606	33,104	33,650	34,731
5.11 Perkhidmatan kemasyarakatan, sosial dan persendirian	37,788	29,589	27,315	33,351	36,456
5.11.1 Perkhidmatan kesihatan swasta	10,070	9,454	10,246	11,219	12,275
5.11.2 Perkhidmatan pendidikan swasta	11,801	10,994	10,592	11,428	12,268
5.11.3 Perkhidmatan swasta lain	15,917	9,141	6,477	10,704	11,912
5.12 Perkhidmatan kerajaan	118,804	124,699	131,482	137,435	143,868
5.12.1 Perkhidmatan awam am	14,241	12,147	15,400	21,473	23,088
5.12.2 Pertahanan	7,801	8,148	8,240	8,318	8,709
5.12.3 Ketenteraman dan keselamatan awam	9,707	10,204	10,739	10,665	11,270
5.12.4 Perkhidmatan ekonomi	16,097	17,669	17,696	19,074	19,446
5.12.5 Perlindungan alam sekitar	333	421	468	436	410
5.12.6 Kemudahan perumahan dan kemasyarakatan	2,952	3,897	3,694	3,516	3,764
5.12.7 Kesihatan	17,650	19,652	21,521	20,211	22,345
5.12.8 Rekreasi, kebudayaan dan keagamaan	2,193	2,256	2,602	2,774	2,736
5.12.9 Pendidikan	46,115	47,583	48,983	48,942	49,819
5.12.10 Perlindungan sosial	1,716	2,722	2,140	2,026	2,281
5.13 Institusi bukan keuntungan yang berkhidmat kepada isi rumah	373	460	498	569	604
5.14 Perkhidmatan domestik bagi isi rumah	1,268	1,141	993	1,000	1,096
6. Tambah: Duti import	16,179	15,346	15,642	16,784	18,392
KDNK pada harga pembeli	1,423,952	1,346,249	1,390,882	1,514,139	1,567,974

Jadual A2: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
1. Pertanian	1.9	-2.4	-0.3	1.3	0.7
1.1 Getah	6.1	-18.6	-8.8	-19.7	-6.6
1.2 Kelapa sawit	1.5	-3.6	-5.6	3.8	0.2
1.3 Ternakan	6.0	3.5	3.1	0.5	0.7
1.3.1 Ternakan ayam dan itik	6.9	4.5	3.2	1.2	0.5
1.3.2 Lembu/kerbau	6.1	8.9	5.0	-0.9	7.4
1.3.3 Ternakan lain	4.4	0.6	2.4	-0.5	-0.3
1.4 Pertanian lain	4.0	3.8	5.4	-0.2	3.7
1.4.1 Padi	0.1	1.1	1.9	-8.6	-1.3
1.4.2 Sayur-sayuran	5.0	6.8	8.0	0.2	5.3
1.4.3 Buah-buahan	3.2	3.5	8.3	0.6	4.3
1.4.4 Tanaman makanan	4.7	-0.1	0.3	0.2	1.9
1.4.5 Lain-lain	3.1	2.9	2.3	5.0	3.0
1.5 Perhutanan dan pembalakan	-8.6	-19.5	2.0	0.6	-9.0
1.6 Perikanan	-0.8	-6.9	-0.3	2.7	0.5
1.6.1 Perikanan laut	-0.3	-9.4	-0.4	-0.2	0.7
1.6.2 Akuakultur	-1.8	-1.9	-0.2	7.9	0.1
2. Perlombongan dan pengkuarian	-0.6	-9.7	0.9	3.5	0.5
2.1 Minyak mentah dan kondensat	-6.5	-9.5	-5.3	-0.3	-0.4
2.2 Gas asli	2.7	-9.4	7.1	5.3	0.6
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	11.1	-12.6	-4.8	10.2	3.6
3. Pembuatan	3.8	-2.7	9.5	8.1	0.7
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	-1.1	-3.1	-9.0	-2.0	4.2
3.2 Prosesan makanan	6.9	4.9	9.9	7.9	5.5
3.3 Minuman	2.9	-14.3	9.9	13.0	1.5
3.4 Produk tembakau	5.8	-18.4	-12.6	23.6	14.0
3.5 Tekstil dan pakaian	5.5	-12.0	6.7	3.1	0.1
3.6 Kulit dan produk berkaitan	5.0	-19.2	11.1	24.3	7.5
3.7 Keluaran kayu	5.0	-12.0	9.1	6.9	-4.1
3.8 Kertas dan produk kertas	4.5	-2.7	15.2	7.5	3.8
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	4.2	-5.0	3.3	6.2	5.9
3.10 Produk petroleum bertapis	2.8	-9.6	12.7	5.4	-2.3
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	2.1	-4.6	10.2	3.1	3.6
3.12 Produk getah	7.0	52.1	21.9	-16.8	-7.1
3.13 Produk plastik	2.8	2.6	12.0	2.7	-2.7
3.14 Produk mineral bukan logam	4.6	-15.0	1.2	9.1	4.3
3.15 Logam asas	3.9	-5.2	2.8	6.6	2.9
3.16 Produk logam yang direka	3.8	-15.5	6.7	7.0	7.0
3.17 Jentera dan peralatan	4.0	1.4	10.6	6.3	-2.0
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	4.8	-1.4	13.7	5.0	4.7

Jadual A2: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
3.19 Kelengkapan elektrik	2.9	0.4	13.8	10.2	2.0
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	3.3	3.6	16.0	16.7	-3.0
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketepatan & optik, jam tangan dan jam	0.4	-1.3	8.7	11.8	6.8
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	6.5	-4.7	1.3	15.2	3.6
3.23 Perabot	8.0	-6.9	-3.6	9.6	-4.5
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	4.4	-8.4	1.3	9.2	3.1
4. Pembinaan	0.4	-19.3	-5.2	5.1	6.1
4.1 Bangunan kediaman	-2.9	-16.5	-12.4	-1.2	2.4
4.2 Bangunan bukan kediaman	-7.6	-15.8	-1.8	17.0	-0.5
4.3 Kejuruteraan awam	6.3	-28.1	-18.2	-0.9	14.5
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	3.5	-8.9	20.7	6.5	6.5
5. Perkhidmatan	6.2	-5.2	2.2	11.0	5.1
5.1 Utiliti	6.1	-1.0	2.8	3.4	2.6
5.1.1 Elektrik dan gas	5.8	-3.2	2.0	3.7	2.2
5.1.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	7.7	7.9	5.8	2.6	4.0
5.2 Perdagangan borong dan runcit	6.8	-5.8	2.2	13.7	5.9
5.2.1 Perdagangan borong	5.7	-5.1	3.7	3.8	4.7
5.2.2 Perdagangan runcit	8.6	-5.7	3.3	18.6	6.2
5.2.3 Kenderaan bermotor	4.2	-9.9	-9.3	39.9	9.0
5.3 Makanan & minuman dan penginapan	9.5	-26.7	-10.7	34.7	7.7
5.3.1 Makanan dan minuman	10.2	-20.8	-8.6	22.2	2.5
5.3.2 Penginapan	6.6	-50.6	-24.3	132.3	29.2
5.4 Pengangkutan dan penyimpanan	6.8	-21.5	1.2	29.4	13.8
5.4.1 Pengangkutan darat	7.6	-27.0	3.5	37.7	15.3
5.4.2 Pengangkutan air	2.5	-9.3	3.5	12.2	12.0
5.4.3 Pengangkutan udara	2.9	-66.9	-37.9	120.5	34.6
5.4.4 Pelabuhan dan operasi lapangan terbang	8.7	-10.9	2.2	24.6	10.3
5.4.5 Operasi lebuh raya	8.5	-14.2	-1.9	33.6	14.1
5.4.6 Aktiviti sokongan untuk pengangkutan	8.1	-16.3	5.8	26.9	12.4
5.4.7 Pos dan kurier	9.6	16.4	12.4	7.0	6.8
5.5 Maklumat dan komunikasi	6.5	5.9	6.1	5.0	3.6
5.5.1 Aktiviti penerbitan dan penyiaran	3.9	-10.7	-1.1	10.2	6.3
5.5.2 Telekomunikasi	7.0	9.3	8.1	4.1	3.2
5.5.3 Aktiviti komputer dan perkhidmatan maklumat	5.8	3.0	2.1	6.1	3.7
5.6 Kewangan	4.4	2.3	9.0	2.6	-0.8
5.6.1 Pengantara kewangan	4.3	0.3	10.3	4.0	-3.7
5.6.2 Lain-lain pengantara kewangan dan aktiviti sokongan kewangan	4.9	12.8	2.8	-4.7	15.0

Jadual A2: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
5.7 Insurans	6.0	4.9	13.0	-4.0	-6.5
5.7.1 Insurans dan tabungan pencen	6.3	5.3	13.2	-4.4	-6.9
5.7.2 Aktiviti sokongan insurans	-3.5	-8.0	5.5	11.1	8.4
5.8 Hartanah	5.2	-17.1	-12.9	29.9	4.2
5.9 Perkhidmatan perniagaan	9.1	-13.4	-7.4	19.8	10.7
5.9.1 Profesional, saintifik dan teknikal	9.8	-8.2	-5.1	17.4	9.3
5.9.2 Pentadbiran dan khidmat sokongan	7.8	-25.0	-13.8	27.0	14.6
5.10 Kediaman yang didiami oleh pemilik	4.6	3.5	1.5	1.7	3.2
5.11 Perkhidmatan kemasyarakatan, sosial dan persendirian	6.6	-21.7	-7.7	22.1	9.3
5.11.1 Perkhidmatan kesihatan swasta	5.9	-6.1	8.4	9.5	9.4
5.11.2 Perkhidmatan pendidikan swasta	5.8	-6.8	-3.7	7.9	7.4
5.11.3 Perkhidmatan swasta lain	7.6	-42.6	-29.1	65.3	11.3
5.12 Perkhidmatan kerajaan	3.4	5.0	5.4	4.5	4.7
5.12.1 Perkhidmatan awam am	-3.3	-14.7	26.8	39.4	7.5
5.12.2 Pertahanan	-1.4	4.4	1.1	1.0	4.7
5.12.3 Ketenteraman dan keselamatan awam	-7.0	5.1	5.2	-0.7	5.7
5.12.4 Perkhidmatan ekonomi	11.8	9.8	0.2	7.8	1.9
5.12.5 Perlindungan alam sekitar	3.4	26.5	11.3	-7.0	-6.0
5.12.6 Kemudahan perumahan dan kemasyarakatan	22.5	32.0	-5.2	-4.8	7.0
5.12.7 Kesihatan	6.5	11.3	9.5	-6.1	10.6
5.12.8 Rekreasi, kebudayaan dan keagamaan	28.2	2.9	15.3	6.6	-1.3
5.12.9 Pendidikan	4.1	3.2	2.9	-0.1	1.8
5.12.10 Perlindungan sosial	-18.4	58.6	-21.4	-5.3	12.6
5.13 Institusi bukan keuntungan yang berkhidmat kepada isi rumah	5.2	23.3	8.4	14.2	6.1
5.14 Perkhidmatan domestik bagi isi rumah	3.4	-10.0	-13.0	0.6	9.6
6. Tambah: Duti import	-2.2	-5.2	1.9	7.3	9.6
KDNK pada harga pembeli	4.4	-5.5	3.3	8.9	3.6

Jadual A3: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
1. Pertanian	7.1	7.4	7.1	6.6	6.4
1.1 Getah	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1
1.2 Kelapa sawit	2.7	2.7	2.5	2.4	2.3
1.3 Ternakan	1.1	1.2	1.2	1.1	1.1
1.3.1 Ternakan ayam dan itik	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6
1.3.2 Lembu/kerbau	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
1.3.3 Ternakan lain	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3
1.4 Pertanian lain	1.9	2.0	2.1	1.9	1.9
1.4.1 Padi	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1
1.4.2 Sayur-sayuran	0.8	0.9	0.9	0.9	0.9
1.4.3 Buah-buahan	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4
1.4.4 Tanaman makanan	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4
1.4.5 Lain-lain	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
1.5 Perhutanan dan pembalakan	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3
1.6 Perikanan	0.9	0.8	0.8	0.8	0.7
1.6.1 Perikanan laut	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5
1.6.2 Akuakultur	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
2. Perlombongan dan pengkuarian	7.2	6.9	6.7	6.4	6.2
2.1 Minyak mentah dan kondensat	3.0	2.9	2.6	2.4	2.3
2.2 Gas asli	3.6	3.4	3.5	3.4	3.3
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6
3. Pembuatan	22.2	22.8	24.2	24.0	23.4
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	0.9	0.9	0.8	0.8	0.8
3.2 Prosesan makanan	1.2	1.3	1.4	1.4	1.4
3.3 Minuman	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4
3.4 Produk tembakau	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2
3.5 Tekstil dan pakaian	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3
3.6 Kulit dan produk berkaitan	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1
3.7 Keluaran kayu	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
3.8 Kertas dan produk kertas	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
3.10 Produk petroleum bertapis	2.7	2.6	2.9	2.8	2.6
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	2.4	2.4	2.6	2.4	2.4
3.12 Produk getah	0.6	0.9	1.1	0.8	0.7
3.13 Produk plastik	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
3.14 Produk mineral bukan logam	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8
3.15 Logam asas	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
3.16 Produk logam yang direka	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1
3.17 Jentera dan peralatan	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4

Jadual A3: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
3.19 Kelengkapan elektrik	0.4	0.5	0.5	0.5	0.5
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	4.3	4.7	5.3	5.7	5.4
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketepatan & optik, jam tangan dan jam	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	1.8	1.9	1.8	1.9	1.9
3.23 Perabot	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
4. Pembinaan	4.7	4.0	3.7	3.5	3.6
4.1 Bangunan kediaman	1.1	1.0	0.8	0.7	0.7
4.2 Bangunan bukan kediaman	1.0	0.9	0.8	0.9	0.9
4.3 Kejuruteraan awam	1.7	1.3	1.0	1.0	1.1
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	0.8	0.8	1.0	0.9	1.0
5. Perkhidmatan	57.6	57.8	57.2	58.3	59.2
5.1 Utiliti	2.7	2.8	2.8	2.7	2.6
5.1.1 Elektrik dan gas	2.1	2.2	2.2	2.1	2.0
5.1.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6
5.2 Perdagangan borong dan runcit	17.0	17.0	16.8	17.6	17.9
5.2.1 Perdagangan borong	7.6	7.6	7.6	7.3	7.4
5.2.2 Perdagangan runcit	7.7	7.7	7.7	8.4	8.6
5.2.3 Kenderaan bermotor	1.7	1.7	1.5	1.9	2.0
5.3 Makanan & minuman dan penginapan	3.5	2.7	2.3	2.9	3.0
5.3.1 Makanan dan minuman	2.8	2.4	2.1	2.3	2.3
5.3.2 Penginapan	0.7	0.4	0.3	0.6	0.7
5.4 Pengangkutan dan penyimpanan	3.8	3.1	3.1	3.6	4.0
5.4.1 Pengangkutan darat	0.9	0.7	0.7	0.9	1.0
5.4.2 Pengangkutan air	0.5	0.4	0.4	0.5	0.5
5.4.3 Pengangkutan udara	0.4	0.2	0.1	0.2	0.2
5.4.4 Pelabuhan dan operasi lapangan terbang	0.6	0.5	0.5	0.6	0.6
5.4.5 Operasi lebuh raya	0.6	0.5	0.5	0.6	0.7
5.4.6 Aktiviti sokongan untuk pengangkutan	0.6	0.5	0.5	0.6	0.7
5.4.7 Pos dan kurier	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
5.5 Maklumat dan komunikasi	5.9	6.6	6.8	6.6	6.6
5.5.1 Aktiviti penerbitan dan penyiaran	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5
5.5.2 Telekomunikasi	4.0	4.6	4.9	4.6	4.6
5.5.3 Aktiviti komputer dan perkhidmatan maklumat	1.3	1.5	1.4	1.4	1.4
5.6 Kewangan	4.9	5.3	5.6	5.2	5.0
5.6.1 Pengantara kewangan	4.1	4.4	4.7	4.4	4.1
5.6.2 Lain-lain pengantara kewangan dan aktiviti sokongan kewangan	0.8	0.9	0.9	0.8	0.9

Jadual A3: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
5.7 Insurans	1.7	1.9	2.0	1.8	1.6
5.7.1 Insurans dan tabungan pencen	1.6	1.8	2.0	1.8	1.6
5.7.2 Aktiviti sokongan insurans	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
5.8 Hartanah	1.5	1.3	1.1	1.3	1.3
5.9 Perkhidmatan perniagaan	3.3	3.0	2.7	3.0	3.2
5.9.1 Profesional, saintifik dan teknikal	2.3	2.2	2.0	2.2	2.3
5.9.2 Pentadbiran dan khidmat sokongan	1.0	0.8	0.7	0.8	0.9
5.10 Kediaman yang didiami oleh pemilik	2.2	2.4	2.4	2.2	2.2
5.11 Perkhidmatan kemasyarakatan, sosial dan persendirian	2.7	2.2	2.0	2.2	2.3
5.11.1 Perkhidmatan kesihatan swasta	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8
5.11.2 Perkhidmatan pendidikan swasta	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
5.11.3 Perkhidmatan swasta lain	1.1	0.7	0.5	0.7	0.8
5.12 Perkhidmatan kerajaan	8.3	9.3	9.5	9.1	9.2
5.12.1 Perkhidmatan awam am	1.0	0.9	1.1	1.4	1.5
5.12.2 Pertahanan	0.5	0.6	0.6	0.5	0.6
5.12.3 Ketenteraman dan keselamatan awam	0.7	0.8	0.8	0.7	0.7
5.12.4 Perkhidmatan ekonomi	1.1	1.3	1.3	1.3	1.2
5.12.5 Perlindungan alam sekitar	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
5.12.6 Kemudahan perumahan dan kemasyarakatan	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2
5.12.7 Kesihatan	1.2	1.5	1.5	1.3	1.4
5.12.8 Rekreasi, kebudayaan dan keagamaan	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
5.12.9 Pendidikan	3.2	3.5	3.5	3.2	3.2
5.12.10 Perlindungan sosial	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1
5.13 Institusi bukan keuntungan yang berkhidmat kepada isi rumah	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
5.14 Perkhidmatan domestik bagi isi rumah	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
6. Tambah: Duti import	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A4: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia
RM Juta

Jenis perbelanjaan	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	835,714	802,747	817,103	909,562	951,892
1.1 Perbelanjaan penggunaan akhir swasta mengikut tujuan					
1.1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	184,684	195,369	207,061	221,381	230,798
1.1.2 Minuman alkohol dan tembakau	12,451	12,185	11,922	11,967	12,256
1.1.3 Pakaian dan kasut	31,424	27,503	28,047	32,746	35,062
1.1.4 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	121,970	126,625	130,343	139,288	148,583
1.1.5 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	44,027	39,328	39,738	43,622	45,139
1.1.6 Kesihatan	22,045	20,989	22,645	26,202	29,188
1.1.7 Pengangkutan	108,445	93,462	86,052	113,693	124,655
1.1.8 Komunikasi	71,706	77,522	85,735	94,384	101,351
1.1.9 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	55,714	28,548	23,202	33,851	35,657
1.1.10 Pendidikan	17,572	16,455	15,805	17,240	18,527
1.1.11 Restoran dan hotel	90,926	66,709	60,696	76,198	81,806
1.1.12 Pelbagai barangan dan perkhidmatan	101,206	89,929	90,594	97,363	101,197
1.1.13 Pembelian oleh residen di luar negeri	49,927	19,307	14,837	28,878	48,407
1.1.14 Tolak: Pembelian oleh isi rumah bukan residen dalam pasaran domestik	76,996	11,899	319	28,107	61,619
1.1.15 Perbelanjaan penggunaan akhir institusi bukan keuntungan yang berkhidmat kepada isi rumah	613	714	746	858	885
1.2 Penggunaan perseorangan kerajaan am	63,779	67,048	64,252	67,642	70,059
1.2.1 Perkhidmatan kesihatan	13,765	16,556	11,619	14,869	17,112
1.2.2 Perkhidmatan pendidikan	47,820	47,640	49,855	50,078	50,018
1.2.3 Perkhidmatan sosial	2,194	2,853	2,778	2,695	2,929
1.3 Penggunaan akhir sebenar isi rumah	899,493	869,796	881,355	977,203	1,021,951
1.4 Perbelanjaan penggunaan akhir isi rumah mengikut kategori penggunaan	835,101	802,034	816,357	908,704	951,007
1.4.1 Barangan	401,442	426,635	440,944	532,981	571,221
1.4.1.1 Barangan tidak tahan lama	300,471	313,719	326,581	384,797	413,391
1.4.1.2 Barangan separa tahan lama	43,455	46,992	47,234	56,460	58,242
1.4.1.3 Barangan tahan lama	57,516	65,924	67,129	91,724	99,588
1.4.2 Perkhidmatan	433,659	375,399	375,412	375,723	379,786
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	172,659	179,721	190,210	199,922	206,556
2.1 Perkhidmatan awam am	25,008	22,295	26,734	35,307	36,872
2.2 Pertahanan	10,854	13,577	13,651	13,582	14,886
2.3 Ketenteraman dan keselamatan awam	14,533	14,948	15,369	14,579	15,595
2.4 Perkhidmatan ekonomi	25,780	27,535	27,380	28,686	28,574
2.5 Perlindungan alam sekitar	637	791	897	939	835
2.6 Kemudahan perumahan dan kemasayarakatan	4,619	5,470	5,345	5,352	5,440
2.7 Kesihatan	28,610	31,167	34,953	33,673	34,096
2.8 Rekreasi, kebudayaan dan keagamaan	4,024	4,086	4,431	4,886	4,868
2.9 Pendidikan	56,401	57,001	58,672	60,225	62,461
2.10 Perlindungan sosial	2,194	2,853	2,778	2,695	2,929

Jadual A4: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

RM Juta

Jenis perbelanjaan	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
3. Pembentukan modal tetap kasar	328,536	281,175	279,242	298,205	314,508
3.1 Pembentukan modal tetap kasar mengikut jenis aset					
3.1.1 Struktur	192,423	157,257	141,682	148,480	157,575
3.1.2 Jentera dan peralatan	109,562	100,173	113,636	125,226	131,755
3.1.3 Aset lain	26,551	23,745	23,924	24,500	25,177
3.2 Pembentukan modal tetap kasar mengikut sektor					
3.2.1 Awam	89,508	70,522	62,740	66,096	71,773
3.2.2 Swasta	239,027	210,653	216,502	232,110	242,734
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	-13,883	-4,464	20,749	24,106	25,991
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	907,877	830,157	984,094	1,126,873	1,035,882
5.1 Eksport barangan	756,343	751,100	911,525	1,012,028	883,150
5.2 Eksport perkhidmatan	151,534	79,057	72,569	114,845	152,732
6. Tolak: Import barangan dan perkhidmatan	806,952	743,087	900,516	1,044,529	966,855
6.1 Import barangan	647,361	623,825	772,112	883,065	779,951
6.2 Import perkhidmatan	159,590	119,262	128,404	161,463	186,904
Perbelanjaan atas KDNK pada harga	1,423,952	1,346,249	1,390,882	1,514,139	1,567,974

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A5: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis perbelanjaan	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	7.7	-3.9	1.8	11.3	4.7
1.1 Perbelanjaan penggunaan akhir swasta					
1.1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	8.0	5.8	6.0	6.9	4.3
1.1.2 Minuman alkohol dan tembakau	1.9	-2.1	-2.2	0.4	2.4
1.1.3 Pakaian dan kasut	12.4	-12.5	2.0	16.8	7.1
1.1.4 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	4.7	3.8	2.9	6.9	6.7
1.1.5 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	7.0	-10.7	1.0	9.8	3.5
1.1.6 Kesihatan	6.5	-4.8	7.9	15.7	11.4
1.1.7 Pengangkutan	8.3	-13.8	-7.9	32.1	9.6
1.1.8 Komunikasi	8.6	8.1	10.6	10.1	7.4
1.1.9 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	8.3	-48.8	-18.7	45.9	5.3
1.1.10 Pendidikan	5.5	-6.4	-3.9	9.1	7.5
1.1.11 Restoran dan hotel	9.6	-26.6	-9.0	25.5	7.4
1.1.12 Pelbagai barangan dan perkhidmatan	5.6	-11.1	0.7	7.5	3.9
1.1.13 Pembelian oleh residen di luar negeri	4.4	-61.3	-23.2	94.6	67.6
1.1.14 Tolak: Pembelian oleh isi rumah bukan residen	2.9	-84.5	-97.3	8,701.8	119.2
1.1.15 Perbelanjaan penggunaan akhir institusi bukan keuntungan yang berkhidmat kepada isi rumah	3.9	16.4	4.6	15.0	3.1
1.2 Penggunaan perseorangan kerajaan am	5.4	5.1	-4.2	5.3	3.6
1.2.1 Perkhidmatan kesihatan	11.5	20.3	-29.8	28.0	15.1
1.2.2 Perkhidmatan pendidikan	4.5	-0.4	4.7	0.4	-0.1
1.2.3 Perkhidmatan sosial	-10.4	30.0	-2.6	-3.0	8.7
1.3 Penggunaan akhir sebenar isi rumah	7.5	-3.3	1.3	10.9	4.6
1.4 Perbelanjaan penggunaan akhir isi rumah mengikut kategori penggunaan	7.7	-4.0	1.8	11.3	4.7
1.4.1 Barangan	7.2	6.3	3.4	20.9	7.2
1.4.1.1 Barangan tidak tahan lama	7.3	4.4	4.1	17.8	7.4
1.4.1.2 Barangan separa tahan lama	8.6	8.1	0.5	19.5	3.2
1.4.1.3 Barangan tahan lama	6.0	14.6	1.8	36.6	8.6
1.4.2 Perkhidmatan	8.1	-13.4	0.0	0.1	1.1
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	1.5	4.1	5.8	5.1	3.3
2.1 Perkhidmatan awam am	-3.8	-10.8	19.9	32.1	4.4
2.2 Pertahanan	-14.6	25.1	0.5	-0.5	9.6
2.3 Ketenteraman dan keselamatan awam	-3.7	2.9	2.8	-5.1	7.0
2.4 Perkhidmatan ekonomi	6.8	6.8	-0.6	4.8	-0.4
2.5 Perlindungan alam sekitar	6.3	24.3	13.4	4.7	-11.0
2.6 Kemudahan perumahan dan kemasyarakatan	5.5	18.4	-2.3	0.1	1.6
2.7 Kesihatan	7.3	8.9	12.1	-3.7	1.3
2.8 Rekreasi, kebudayaan dan keagamaan	26.5	1.5	8.4	10.3	-0.4
2.9 Pendidikan	2.8	1.1	2.9	2.6	3.7
2.10 Perlindungan sosial	-10.4	30.0	-2.6	-3.0	8.7

Jadual A5: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis perbelanjaan	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
3. Pembentukan modal tetap kasar	-2.1	-14.4	-0.7	6.8	5.5
3.1 Pembentukan modal tetap kasar mengikut					
3.1.1 Struktur	-0.5	-18.3	-9.9	4.8	6.1
3.1.2 Jentera dan peralatan	-5.5	-8.6	13.4	10.2	5.2
3.1.3 Aset lain	1.0	-10.6	0.8	2.4	2.8
3.2 Pembentukan modal tetap kasar mengikut					
3.2.1 Awam	-10.7	-21.2	-11.0	5.3	8.6
3.2.2 Swasta	1.6	-11.9	2.8	7.2	4.6
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	..	..	..	..	..
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	-1.0	-8.6	18.5	14.5	-8.1
5.1 Eksport barangan	-1.6	-0.7	21.4	11.0	-12.7
5.2 Eksport perkhidmatan	2.0	-47.8	-8.2	58.3	33.0
6. Tolak: Import barangan dan perkhidmatan	-2.4	-7.9	21.2	16.0	-7.4
6.1 Import barangan	-2.3	-3.6	23.8	14.4	-11.7
6.2 Import perkhidmatan	-2.7	-25.3	7.7	25.7	15.8
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	4.4	-5.5	3.3	8.9	3.6

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A6: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis perbelanjaan	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	58.7	59.6	58.7	60.1	60.7
1.1 Perbelanjaan penggunaan akhir swasta mengikut tujuan					
1.1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	13.0	14.5	14.9	14.6	14.7
1.1.2 Minuman alkohol dan tembakau	0.9	0.9	0.9	0.8	0.8
1.1.3 Pakaian dan kasut	2.2	2.0	2.0	2.2	2.2
1.1.4 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	8.6	9.4	9.4	9.2	9.5
1.1.5 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	3.1	2.9	2.9	2.9	2.9
1.1.6 Kesihatan	1.5	1.6	1.6	1.7	1.9
1.1.7 Pengangkutan	7.6	6.9	6.2	7.5	8.0
1.1.8 Komunikasi	5.0	5.8	6.2	6.2	6.5
1.1.9 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	3.9	2.1	1.7	2.2	2.3
1.1.10 Pendidikan	1.2	1.2	1.1	1.1	1.2
1.1.11 Restoran dan hotel	6.4	5.0	4.4	5.0	5.2
1.1.12 Pelbagai barangan dan perkhidmatan	7.1	6.7	6.5	6.4	6.5
1.1.13 Pembelian oleh residen di luar negeri	3.5	1.4	1.1	1.9	3.1
1.1.14 Tolak: Pembelian oleh isi rumah bukan residen	5.4	0.9	0.0	1.9	3.9
1.1.15 Perbelanjaan penggunaan akhir institusi bukan keuntungan yang berkhidmat kepada isi rumah	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
1.2 Penggunaan perseorangan kerajaan am	4.5	5.0	4.6	4.5	4.5
1.2.1 Perkhidmatan kesihatan	1.0	1.2	0.8	1.0	1.1
1.2.2 Perkhidmatan pendidikan	3.4	3.5	3.6	3.3	3.2
1.2.3 Perkhidmatan sosial	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
1.3 Penggunaan akhir sebenar isi rumah	63.2	64.6	63.4	64.5	65.2
1.4 Perbelanjaan penggunaan akhir isi rumah mengikut	58.6	59.6	58.7	60.0	60.7
1.4.1 Barangan	28.2	31.7	31.7	35.2	36.4
1.4.1.1 Barangan tidak tahan lama	21.1	23.3	23.5	25.4	26.4
1.4.1.2 Barangan separa tahan lama	3.1	3.5	3.4	3.7	3.7
1.4.1.3 Barangan tahan lama	4.0	4.9	4.8	6.1	6.4
1.4.2 Perkhidmatan	30.5	27.9	27.0	24.8	24.2
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	12.1	13.3	13.7	13.2	13.2
2.1 Perkhidmatan awam am	1.8	1.7	1.9	2.3	2.4
2.2 Pertahanan	0.8	1.0	1.0	0.9	0.9
2.3 Ketenteraman dan keselamatan awam	1.0	1.1	1.1	1.0	1.0
2.4 Perkhidmatan ekonomi	1.8	2.0	2.0	1.9	1.8
2.5 Perlindungan alam sekitar	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
2.6 Kemudahan perumahan dan kemasyarakatan	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3
2.7 Kesihatan	2.0	2.3	2.5	2.2	2.2
2.8 Rekreasi, kebudayaan dan keagamaan	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
2.9 Pendidikan	4.0	4.2	4.2	4.0	4.0
2.10 Perlindungan sosial	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2

Jadual A6: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis perbelanjaan	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
3. Pembentukan modal tetap kasar	23.1	20.9	20.1	19.7	20.1
3.1 Pembentukan modal tetap kasar mengikut jenis aset					
3.1.1 Struktur	13.5	11.7	10.2	9.8	10.0
3.1.2 Jentera dan peralatan	7.7	7.4	8.2	8.3	8.4
3.1.3 Aset lain	1.9	1.8	1.7	1.6	1.6
3.2 Pembentukan modal tetap kasar mengikut sektor					
3.2.1 Awam	6.3	5.2	4.5	4.4	4.6
3.2.2 Swasta	16.8	15.6	15.6	15.3	15.5
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	-1.0	-0.3	1.5	1.6	1.7
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	63.8	61.7	70.8	74.4	66.1
5.1 Eksport barangan	53.1	55.8	65.5	66.8	56.3
5.2 Eksport perkhidmatan	10.6	5.9	5.2	7.6	9.7
6. Tolak: Import barangan dan perkhidmatan	56.7	55.2	64.7	69.0	61.7
6.1 Import barangan	45.5	46.3	55.5	58.3	49.7
6.2 Import perkhidmatan	11.2	8.9	9.2	10.7	11.9
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A7: KDNK pelarasan musim mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi		Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
2020	I	24,315	24,694	78,415	15,266	204,178	3,429	350,298
	II	25,320	21,270	65,773	9,522	173,364	3,499	298,748
	III	25,166	23,807	83,121	15,016	202,075	4,027	353,212
	IV	24,308	23,109	80,297	13,812	198,075	4,390	343,991
2021	I	24,349	23,794	83,383	13,617	199,708	4,062	348,913
	II	25,015	24,202	83,686	13,129	197,430	4,292	347,755
	III	24,597	22,836	81,963	11,923	192,963	3,387	337,669
	IV	24,883	22,884	87,692	12,170	205,015	3,901	356,545
2022	I	24,833	23,462	88,520	12,779	211,851	3,960	365,404
	II	24,563	23,890	91,545	13,425	221,465	4,281	379,169
	III	25,157	25,160	92,856	13,732	225,611	4,295	386,812
	IV	25,405	24,591	91,180	13,571	224,359	4,232	383,338
2023	I	25,252	23,776	91,398	13,683	226,381	4,490	384,980
	II	24,347	23,442	91,616	14,206	231,244	4,573	389,428
	III	25,259	24,841	92,781	14,678	236,639	4,666	398,863
	IV	25,874	25,467	90,934	14,166	233,977	4,656	395,073
2024	I	25,658	25,111	93,098	15,290	236,823	4,758	400,739

**Jadual A8: KDNK pelarasan musim mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia
- Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya**

(%)

Jenis aktiviti ekonomi		Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
2020	I	- 0.6	- 2.5	- 0.1	- 4.7	- 1.1	- 6.5	- 1.2
	II	4.1	- 13.9	- 16.1	- 37.6	- 15.1	2.0	- 14.7
	III	- 0.6	11.9	26.4	57.7	16.6	15.1	18.2
	IV	- 3.4	- 2.9	- 3.4	- 8.0	- 2.0	9.0	- 2.6
2021	I	0.2	3.0	3.8	-1.4	0.8	-7.5	1.4
	II	2.7	1.7	0.4	-3.6	-1.1	5.7	-0.3
	III	-1.7	-5.6	-2.1	-9.2	-2.3	-21.1	-2.9
	IV	1.2	0.2	7.0	2.1	6.2	15.2	5.6
2022	I	-0.2	2.5	0.9	5.0	3.3	1.5	2.5
	II	-1.1	1.8	3.4	5.1	4.5	8.1	3.8
	III	2.4	5.3	1.4	2.3	1.9	0.3	2.0
	IV	1.0	-2.3	-1.8	-1.2	-0.6	-1.5	-0.9
2023	I	-0.6	-3.3	0.2	0.8	0.9	6.1	0.4
	II	-3.6	-1.4	0.2	3.8	2.1	1.9	1.2
	III	3.7	6.0	1.3	3.3	2.3	2.0	2.4
	IV	2.4	2.5	-2.0	-3.5	-1.1	-0.2	-1.0
2024	I	-0.8	-1.4	2.4	7.9	1.2	2.2	1.4

Jadual A9: KDNK pelarasan musim mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia

RM Juta

Jenis perbelanjaan		Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	Pembentukan modal tetap kasar	Eksport barangan dan perkhidmatan	Import barangan dan perkhidmatan	Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli
2020	I	213,039	44,576	75,130	211,425	194,395	350,298
	II	175,082	43,027	59,419	180,438	165,413	298,748
	III	210,454	46,456	74,723	219,067	186,863	353,212
	IV	204,173	45,662	71,904	219,227	196,416	343,991
2021	I	207,830	47,126	72,258	238,042	219,196	348,913
	II	195,761	47,759	69,945	247,069	222,855	347,755
	III	201,387	47,159	67,076	241,796	222,893	337,669
	IV	212,125	48,165	69,964	257,187	235,571	356,545
2022	I	218,804	50,287	71,995	267,434	255,096	365,404
	II	231,275	49,298	74,022	284,686	265,132	379,169
	III	231,615	50,270	75,929	294,906	271,207	386,812
	IV	228,522	50,115	76,288	279,507	253,413	383,338
2023	I	232,204	49,174	75,538	260,020	237,753	384,980
	II	240,204	50,932	78,212	258,956	241,453	389,428
	III	241,199	52,934	79,841	259,493	240,596	398,863
	IV	238,733	53,068	80,628	257,473	247,176	395,073
2024	I	243,148	52,714	82,863	273,596	256,685	400,739

Jadual A10: KDNK pelarasan musim mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia
- Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis perbelanjaan		Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	Pembentukan modal tetap kasar	Eksport barangan dan perkhidmatan	Import barangan dan perkhidmatan	Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli
2020	I	0.9	1.7	- 7.4	- 4.8	- 3.6	- 1.2
	II	-17.8	- 3.5	- 20.9	- 14.7	- 14.9	- 14.7
	III	20.2	8.0	25.8	21.4	13.0	18.2
	IV	- 3.0	- 1.7	- 3.8	0.1	5.1	- 2.6
2021	I	1.8	3.2	0.5	8.6	11.6	1.4
	II	-5.8	1.3	-3.2	3.8	1.7	-0.3
	III	2.9	-1.3	-4.1	-2.1	0.0	-2.9
	IV	5.3	2.1	4.3	6.4	5.7	5.6
2022	I	3.1	4.4	2.9	4.0	8.3	2.5
	II	5.7	-2.0	2.8	6.5	3.9	3.8
	III	0.1	2.0	2.6	3.6	2.3	2.0
	IV	-1.3	-0.3	0.5	-5.2	-6.6	-0.9
2023	I	1.6	-1.9	-1.0	-7.0	-6.2	0.4
	II	3.4	3.6	3.5	-0.4	1.6	1.2
	III	0.4	3.9	2.1	0.2	-0.4	2.4
	IV	-1.0	0.3	1.0	-0.8	2.7	-1.0
2024	I	1.8	-0.7	2.8	6.3	3.8	1.4

* Komponen perubahan inventori, barangan berharga dan perbezaan statistik tidak ditunjukkan di dalam jadual

Jadual A11: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia
RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
1. Pertanian	99,109	98,843	100,082	100,812	22,532	24,421	27,938	24,218
1.1 Getah	2,444	2,230	1,790	1,672	701	441	625	678
1.2 Kelapa sawit	36,869	34,789	36,120	36,203	7,440	9,589	10,816	9,024
1.3 Ternakan	16,002	16,495	16,579	16,701	3,849	3,753	4,157	4,242
1.4 Pertanian lain	27,367	28,838	28,768	29,829	6,653	6,846	7,652	6,217
1.5 Perhutanan dan pembalakan	5,140	5,241	5,271	4,799	1,195	1,281	1,409	1,256
1.6 Perikanan laut	7,293	7,266	7,255	7,306	1,855	1,550	2,136	1,752
1.7 Akuakultur	3,992	3,984	4,300	4,303	838	961	1,143	1,050
2. Perlombongan dan pengkuarian	92,879	93,717	97,001	97,513	25,460	21,387	22,009	24,023
2.1 Minyak mentah dan kondensat	38,430	36,410	36,283	36,155	10,892	9,032	9,094	9,411
2.2 Gas asli	45,896	49,166	51,748	52,063	12,430	10,510	10,776	12,180
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	8,554	8,142	8,969	9,295	2,138	1,844	2,139	2,432
3. Pembuatan	307,606	336,724	364,124	366,694	76,635	64,343	82,446	84,182
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	12,771	11,618	11,381	11,861	2,692	3,732	3,364	2,983
3.2 Prosesan makanan	18,110	19,898	21,474	22,664	4,087	4,559	4,990	4,473
3.3 Minuman	4,526	4,975	5,624	5,706	1,121	909	1,246	1,251
3.4 Produk tembakau	3,183	2,781	3,438	3,919	799	386	1,112	886
3.5 Tekstil dan pakaian	4,809	5,132	5,294	5,301	1,293	862	1,281	1,374
3.6 Kulit dan produk berkaitan	635	705	877	943	209	136	145	145
3.7 Keluaran kayu	6,768	7,383	7,893	7,567	1,910	1,091	1,841	1,926
3.8 Kertas dan produk kertas	4,547	5,238	5,632	5,848	1,162	1,025	1,279	1,081
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	3,974	4,107	4,364	4,620	1,167	677	955	1,175
3.10 Produk petroleum bertapis	35,286	39,784	41,934	40,986	9,880	7,176	8,740	9,489
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	32,201	35,502	36,600	37,926	8,230	6,838	8,358	8,775
3.12 Produk getah	12,076	14,722	12,255	11,381	1,753	2,922	3,622	3,779
3.13 Produk plastik	10,521	11,779	12,103	11,774	2,339	2,131	3,348	2,704
3.14 Produk mineral bukan logam	10,569	10,695	11,671	12,168	2,741	1,789	3,077	2,961
3.15 Logam asas	8,055	8,277	8,827	9,086	1,796	1,669	2,354	2,237
3.16 Produk logam yang direka	14,173	15,129	16,191	17,331	4,079	2,671	3,720	3,703
3.17 Jentera dan peralatan	10,212	11,291	12,007	11,770	3,201	2,232	2,535	2,244
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	5,637	6,407	6,730	7,045	1,361	1,150	1,555	1,572
3.19 Kelengkapan elektrik	6,317	7,187	7,924	8,083	1,530	1,676	1,390	1,720
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	63,889	74,092	86,501	83,918	16,561	13,355	16,638	17,335
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	5,307	5,768	6,452	6,892	989	1,311	1,439	1,568
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	24,935	25,265	29,114	30,149	5,419	4,569	6,663	8,284
3.23 Perabot	4,785	4,613	5,058	4,829	1,360	890	1,294	1,242
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	4,320	4,375	4,778	4,927	956	588	1,501	1,275

Jadual A11: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
4. Pembinaan	53,616	50,839	53,426	56,659	15,377	9,003	14,890	14,346
4.1 Bangunan kediaman	12,819	11,227	11,098	11,369	3,605	2,215	3,414	3,584
4.2 Bangunan bukan kediaman	11,945	11,731	13,726	13,664	3,134	2,209	2,849	3,754
4.3 Kejuruteraan awam	17,836	14,590	14,452	16,548	5,923	2,454	5,629	3,830
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	11,015	13,291	14,151	15,077	2,714	2,124	2,998	3,178
5. Perkhidmatan	777,693	795,116	882,723	927,904	201,339	168,097	201,009	207,248
5.1 Elektrik dan gas	29,610	30,200	31,306	31,994	7,414	6,966	7,595	7,635
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	8,341	8,821	9,052	9,417	1,936	2,076	2,141	2,188
5.3 Perdagangan borong	102,246	106,071	110,153	115,281	24,699	20,960	27,811	28,776
5.4 Perdagangan runcit	103,999	107,382	127,362	135,254	27,022	20,858	26,794	29,325
5.5 Kenderaan bermotor	22,315	20,233	28,298	30,836	5,236	2,878	7,325	6,876
5.6 Makanan dan minuman	31,675	28,938	35,369	36,251	9,786	6,616	7,585	7,688
5.7 Penginapan	4,864	3,684	8,558	11,054	2,195	500	1,157	1,013
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	42,078	42,603	55,148	62,782	12,706	7,269	11,237	10,865
5.9 Maklumat dan komunikasi	89,203	94,600	99,283	102,828	21,830	22,162	22,622	22,589
5.10 Kewangan	70,952	77,344	79,351	78,693	17,653	15,391	18,803	19,105
5.11 Insurans	25,150	28,428	27,280	25,496	6,579	5,990	5,857	6,725
5.12 Hartanah	17,766	15,466	20,083	20,935	5,310	3,659	4,470	4,327
5.13 Perkhidmatan perniagaan	40,999	37,954	45,475	50,329	11,853	9,323	9,985	9,837
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	9,454	10,246	11,219	12,275	2,453	2,101	2,442	2,458
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	10,994	10,592	11,428	12,268	2,885	2,524	2,825	2,759
5.16 Perkhidmatan lain	43,347	41,072	45,923	48,343	12,196	9,422	10,918	10,811
5.17 Perkhidmatan kerajaan	124,699	131,482	137,435	143,868	29,586	29,401	31,442	34,270
6. Tambah: Duti import	15,346	15,642	16,784	18,392	3,347	3,435	3,844	4,720
KDNK pada harga pembeli	1,346,249	1,390,882	1,514,139	1,567,974	344,690	290,686	352,137	358,736

Jadual A11: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Pertanian	22,557	24,050	27,315	24,921	22,924	23,666	27,944	25,549
1.1 Getah	612	443	627	548	473	367	522	428
1.2 Kelapa sawit	7,177	8,547	9,613	9,453	7,456	8,209	10,099	10,356
1.3 Ternakan	3,978	3,974	4,284	4,259	4,052	3,922	4,422	4,183
1.4 Pertanian lain	7,002	7,229	8,082	6,525	7,088	7,236	7,966	6,478
1.5 Perhutanan dan pembalakan	1,183	1,280	1,437	1,341	1,192	1,304	1,533	1,242
1.6 Perikanan laut	1,781	1,593	2,181	1,710	1,816	1,607	2,151	1,681
1.7 Akuakultur	825	983	1,091	1,085	848	1,022	1,250	1,180
2. Perlombongan dan pengkuarian	24,630	24,073	21,207	23,807	24,377	23,667	23,421	25,535
2.1 Minyak mentah dan kondensat	9,775	9,594	8,281	8,760	9,193	9,112	8,644	9,335
2.2 Gas asli	12,746	12,820	10,987	12,612	12,996	12,761	12,513	13,478
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	2,109	1,660	1,938	2,435	2,189	1,793	2,265	2,722
3. Pembuatan	81,682	81,516	81,670	91,857	87,174	89,038	92,399	95,512
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	2,324	3,106	2,963	3,225	2,328	2,819	2,952	3,282
3.2 Prosesan makanan	4,436	5,011	5,440	5,011	4,768	5,500	5,893	5,313
3.3 Minuman	1,141	1,251	1,190	1,393	1,224	1,519	1,459	1,422
3.4 Produk tembakau	864	753	215	949	898	1,065	648	827
3.5 Tekstil dan pakaian	1,312	1,159	1,231	1,431	1,381	1,210	1,304	1,399
3.6 Kulit dan produk berkaitan	219	222	115	149	224	268	209	176
3.7 Keluaran kayu	1,896	1,700	1,690	2,096	2,069	1,889	2,001	1,934
3.8 Kertas dan produk kertas	1,289	1,294	1,394	1,260	1,394	1,403	1,556	1,280
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	1,220	869	831	1,188	1,237	970	900	1,257
3.10 Produk petroleum bertapis	9,418	9,598	10,401	10,367	9,672	9,884	11,514	10,864
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	8,742	7,914	9,130	9,716	8,930	8,303	9,487	9,879
3.12 Produk getah	3,027	4,351	3,952	3,392	2,356	3,372	3,436	3,092
3.13 Produk plastik	2,651	2,578	3,646	2,904	2,789	2,685	3,837	2,792
3.14 Produk mineral bukan logam	2,808	2,441	2,428	3,018	2,961	2,764	2,879	3,067
3.15 Logam asas	1,857	2,017	2,040	2,363	1,993	2,218	2,237	2,378
3.16 Produk logam yang direka	4,029	3,704	3,383	4,014	4,204	4,033	3,803	4,151
3.17 Jentera dan peralatan	3,367	2,628	2,684	2,612	3,589	2,787	2,978	2,654
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	1,489	1,563	1,617	1,738	1,624	1,699	1,777	1,630
3.19 Kelengkapan elektrik	1,643	2,102	1,487	1,956	1,882	2,250	1,688	2,103
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	18,608	17,086	18,004	20,395	21,949	20,390	21,451	22,712
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	1,040	1,540	1,441	1,747	1,115	1,656	1,718	1,962
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	5,920	6,479	4,430	8,435	6,064	7,878	6,305	8,867
3.23 Perabot	1,417	1,245	779	1,172	1,522	1,467	975	1,094
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	965	904	1,180	1,325	998	1,011	1,391	1,378

Jadual A11: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
4. Pembinaan	13,766	12,634	11,830	12,609	12,938	12,961	13,635	13,892
4.1 Bangunan kediaman	3,439	2,585	2,485	2,719	2,916	2,657	2,732	2,793
4.2 Bangunan bukan kediaman	2,948	2,995	2,472	3,316	3,114	3,442	3,345	3,825
4.3 Kejuruteraan awam	4,201	3,684	3,600	3,105	3,500	3,366	3,938	3,648
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	3,179	3,369	3,273	3,470	3,407	3,497	3,620	3,627
5. Perkhidmatan	197,340	191,669	192,122	213,986	210,226	214,560	224,311	233,625
5.1 Elektrik dan gas	7,406	7,506	7,331	7,958	7,572	7,876	7,968	7,890
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	2,117	2,197	2,235	2,272	2,132	2,198	2,344	2,377
5.3 Perdagangan borong	24,916	25,150	27,077	28,928	25,346	26,582	29,053	29,172
5.4 Perdagangan runcit	27,330	25,291	24,833	29,928	28,843	30,864	31,882	35,773
5.5 Kenderaan bermotor	5,593	3,856	3,527	7,256	6,179	6,475	7,896	7,749
5.6 Makanan dan minuman	7,459	7,034	6,716	7,729	8,754	8,787	8,885	8,943
5.7 Penginapan	898	732	556	1,498	1,725	1,806	2,267	2,761
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	10,596	9,996	9,908	12,103	13,234	13,389	13,811	14,714
5.9 Maklumat dan komunikasi	23,142	23,399	23,979	24,081	24,548	24,712	24,970	25,054
5.10 Kewangan	19,560	19,642	18,830	19,311	19,156	19,700	20,373	20,122
5.11 Insurans	7,379	6,657	6,919	7,472	7,554	6,188	6,539	6,999
5.12 Hartanah	4,344	3,674	3,702	3,746	4,914	4,992	5,047	5,130
5.13 Perkhidmatan perniagaan	9,879	9,719	8,635	9,721	10,567	11,246	11,664	11,998
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	2,350	2,563	2,620	2,713	2,736	2,753	2,820	2,910
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	2,604	2,619	2,668	2,701	2,725	2,795	2,926	2,983
5.16 Perkhidmatan lain	10,544	10,194	9,484	10,850	11,323	11,314	11,542	11,744
5.17 Perkhidmatan kerajaan	31,222	31,440	33,101	35,718	32,918	32,886	34,325	37,306
6. Tambah: Duti import	3,938	4,218	3,278	4,207	3,813	4,224	4,169	4,579
KDNK pada harga pembeli	343,912	338,160	337,421	371,388	361,453	368,117	385,880	398,691

Jadual A11: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2023				2024
	I	II	III	IV	I
1. Pertanian	23,242	23,498	28,030	26,042	23,610
1.1 Getah	410	381	437	444	424
1.2 Kelapa sawit	7,712	7,640	10,326	10,526	7,901
1.3 Ternakan	3,961	3,933	4,474	4,332	4,138
1.4 Pertanian lain	7,283	7,715	8,189	6,643	7,302
1.5 Perhutanan dan pembalakan	1,195	1,155	1,277	1,172	1,070
1.6 Perikanan laut	1,776	1,582	2,138	1,810	1,895
1.7 Akuakultur	906	1,093	1,189	1,115	881
2. Perlombongan dan pengkuarian	24,755	23,173	23,162	26,422	26,172
2.1 Minyak mentah dan kondensat	9,228	8,855	8,598	9,474	9,350
2.2 Gas asli	13,187	12,458	12,229	14,189	14,367
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	2,341	1,861	2,335	2,758	2,455
3. Pembuatan	89,990	89,152	92,291	95,261	91,727
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	2,642	2,832	2,944	3,442	2,381
3.2 Prosesan makanan	4,962	5,665	6,261	5,776	5,195
3.3 Minuman	1,204	1,540	1,466	1,497	1,273
3.4 Produk tembakau	1,036	1,272	738	874	1,114
3.5 Tekstil dan pakaian	1,378	1,240	1,300	1,382	1,388
3.6 Kulit dan produk berkaitan	241	293	219	190	256
3.7 Keluaran kayu	1,894	1,797	1,946	1,929	1,890
3.8 Kertas dan produk kertas	1,444	1,447	1,599	1,359	1,497
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	1,281	1,033	981	1,325	1,346
3.10 Produk petroleum bertapis	10,278	9,656	10,546	10,507	10,323
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	9,162	8,642	10,033	10,089	9,173
3.12 Produk getah	2,185	2,953	3,214	3,028	2,308
3.13 Produk plastik	2,545	2,596	3,797	2,837	2,641
3.14 Produk mineral bukan logam	3,060	2,838	3,015	3,254	3,254
3.15 Logam asas	2,026	2,326	2,297	2,437	2,063
3.16 Produk logam yang direka	4,390	4,342	4,095	4,504	4,846
3.17 Jentera dan peralatan	3,627	2,729	2,844	2,570	3,687
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	1,498	1,553	2,043	1,952	1,684
3.19 Kelengkapan elektrik	1,920	2,333	1,719	2,110	1,904
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	23,054	19,996	20,421	20,447	23,015
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	1,200	1,751	1,832	2,109	1,239
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	6,567	7,904	6,618	9,059	6,689
3.23 Perabot	1,354	1,369	945	1,162	1,489
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	1,042	1,044	1,421	1,420	1,071

Jadual A11: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2023				2024
	I	II	III	IV	I
4. Pembinaan	13,895	13,767	14,611	14,386	15,551
4.1 Bangunan kediaman	2,818	2,822	2,900	2,830	3,043
4.2 Bangunan bukan kediaman	3,314	3,520	3,192	3,638	3,368
4.3 Kejuruteraan awam	4,061	3,707	4,518	4,263	5,014
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	3,703	3,719	4,000	3,656	4,125
5. Perkhidmatan	225,184	224,259	235,300	243,162	235,777
5.1 Elektrik dan gas	7,544	8,068	8,112	8,270	8,251
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	2,221	2,348	2,409	2,440	2,222
5.3 Perdagangan borong	26,155	27,705	30,847	30,574	27,151
5.4 Perdagangan runcit	33,045	32,452	32,979	36,777	34,240
5.5 Kenderaan bermotor	6,871	6,679	8,770	8,516	7,223
5.6 Makanan dan minuman	9,098	8,910	9,044	9,198	9,418
5.7 Penginapan	2,684	2,688	2,648	3,034	3,010
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	15,340	15,234	15,609	16,599	17,026
5.9 Maklumat dan komunikasi	25,488	25,617	25,847	25,876	26,218
5.10 Kewangan	19,616	19,272	20,241	19,564	20,195
5.11 Insurans	7,527	5,334	6,431	6,204	6,963
5.12 Hartanah	5,011	5,088	5,374	5,462	5,510
5.13 Perkhidmatan perniagaan	12,246	12,435	12,670	12,978	13,269
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	2,983	2,996	3,093	3,202	3,253
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	2,981	3,058	3,071	3,159	3,199
5.16 Perkhidmatan lain	11,984	11,959	12,206	12,194	12,643
5.17 Perkhidmatan kerajaan	34,390	34,415	35,951	39,113	35,986
6. Tambah: Duti import	4,308	4,522	4,523	5,040	4,557
KDNK pada harga pembeli	381,374	378,371	397,916	410,313	397,394

Jadual A12: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
1. Pertanian	-2.4	-0.3	1.3	0.7	-8.8	0.6	-0.5	-1.2
1.1 Getah	-18.6	-8.8	-19.7	-6.6	-18.3	-22.1	-24.0	-10.4
1.2 Kelapa sawit	-3.6	-5.6	3.8	0.2	-22.0	7.5	2.6	-2.4
1.3 Ternakan	3.5	3.1	0.5	0.7	8.2	1.3	1.9	3.0
1.4 Pertanian lain	3.8	5.4	-0.2	3.7	5.8	3.3	3.7	2.4
1.5 Perhutanan dan pembalakan	-19.5	2.0	0.6	-9.0	-24.2	-22.9	-19.5	-9.9
1.6 Perikanan laut	-9.4	-0.4	-0.2	0.7	-8.9	-14.6	-10.5	-3.6
1.7 Akuakultur	-1.9	-0.2	7.9	0.1	-0.8	-1.4	1.0	-6.0
2. Perlombongan dan pengkuarian	-9.7	0.9	3.5	0.5	-2.9	-19.2	-6.6	-9.8
2.1 Minyak mentah dan kondensat	-9.5	-5.3	-0.3	-0.4	-3.4	-18.8	-3.1	-11.9
2.2 Gas asli	-9.4	7.1	5.3	0.6	-2.9	-18.2	-7.4	-8.8
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	-12.6	-4.8	10.2	3.6	0.3	-26.5	-16.1	-6.1
3. Pembuatan	-2.7	9.5	8.1	0.7	1.3	-18.6	3.2	3.0
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	-3.1	-9.0	-2.0	4.2	-16.9	14.9	10.6	-18.2
3.2 Prosesan makanan	4.9	9.9	7.9	5.5	8.1	4.2	4.7	2.9
3.3 Minuman	-14.3	9.9	13.0	1.5	-0.5	-36.9	-9.1	-7.0
3.4 Produk tembakau	-18.4	-12.6	23.6	14.0	-2.5	-68.0	6.4	6.6
3.5 Tekstil dan pakaian	-12.0	6.7	3.1	0.1	3.6	-41.1	-6.6	-0.7
3.6 Kulit dan produk berkaitan	-19.2	11.1	24.3	7.5	3.5	-44.9	-22.3	-3.9
3.7 Keluaran kayu	-12.0	9.1	6.9	-4.1	2.3	-41.5	-8.4	-1.2
3.8 Kertas dan produk kertas	-2.7	15.2	7.5	3.8	-0.6	-19.4	5.7	5.8
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	-5.0	3.3	6.2	5.9	1.4	-29.6	2.9	3.0
3.10 Produk petroleum bertapis	-9.6	12.7	5.4	-2.3	3.7	-26.5	-8.5	-6.9
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	-4.6	10.2	3.1	3.6	2.1	-14.0	-4.1	-3.0
3.12 Produk getah	52.1	21.9	-16.8	-7.1	20.5	47.6	62.3	66.2
3.13 Produk plastik	2.6	12.0	2.7	-2.7	-0.2	-8.0	8.9	7.5
3.14 Produk mineral bukan logam	-15.0	1.2	9.1	4.3	-0.4	-46.5	-7.8	-1.3
3.15 Logam asas	-5.2	2.8	6.6	2.9	0.9	-26.8	3.5	3.4
3.16 Produk logam yang direka	-15.5	6.7	7.0	7.0	-0.2	-42.0	-11.0	-5.2
3.17 Jentera dan peralatan	1.4	10.6	6.3	-2.0	-0.4	-4.4	6.7	4.3
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	-1.4	13.7	5.0	4.7	-6.7	-19.2	11.8	8.9
3.19 Kelengkapan elektrik	0.4	13.8	10.2	2.0	-0.7	-6.3	7.2	3.3
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	3.6	16.0	16.7	-3.0	3.6	-9.1	10.1	9.2
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	-1.3	8.7	11.8	6.8	0.4	-7.4	1.5	0.4
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	-4.7	1.3	15.2	3.6	-2.0	-32.0	5.8	8.7
3.23 Perabot	-6.9	-3.6	9.6	-4.5	1.3	-34.7	4.5	3.8
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	-8.4	1.3	9.2	3.1	0.3	-38.8	0.1	-2.0

Jadual A12: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
4. Pembinaan	-19.3	-5.2	5.1	6.1	-7.9	-44.3	-12.2	-13.7
4.1 Bangunan kediaman	-16.5	-12.4	-1.2	2.4	-8.0	-37.9	-11.5	-10.7
4.2 Bangunan bukan kediaman	-15.8	-1.8	17.0	-0.5	-10.6	-34.2	-14.7	-5.7
4.3 Kejuruteraan awam	-28.1	-18.2	-0.9	14.5	-5.2	-59.6	-16.9	-33.1
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	-8.9	20.7	6.5	6.5	-10.5	-32.6	0.0	9.5
5. Perkhidmatan	-5.2	2.2	11.0	5.1	3.2	-15.9	-3.6	-4.5
5.1 Elektrik dan gas	-3.2	2.0	3.7	2.2	-0.2	-9.8	-2.5	-0.2
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	7.9	5.8	2.6	4.0	2.0	10.1	10.1	9.2
5.3 Perdagangan borong	-5.1	3.7	3.8	4.7	3.5	-19.8	-3.6	-0.2
5.4 Perdagangan runcit	-5.7	3.3	18.6	6.2	2.3	-20.6	-2.2	-2.8
5.5 Kenderaan bermotor	-9.9	-9.3	39.9	9.0	-4.8	-48.9	4.0	4.2
5.6 Makanan dan minuman	-20.8	-8.6	22.2	2.5	3.1	-31.7	-23.3	-29.5
5.7 Penginapan	-50.6	-24.3	132.3	29.2	-4.5	-79.1	-54.7	-61.1
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	-21.5	1.2	29.4	13.8	-1.5	-44.7	-16.6	-22.9
5.9 Maklumat dan komunikasi	5.9	6.1	5.0	3.6	6.7	4.7	5.2	7.1
5.10 Kewangan	2.3	9.0	2.6	-0.8	4.1	-9.3	7.8	6.0
5.11 Insurans	4.9	13.0	-4.0	-6.5	8.0	4.9	-0.3	6.8
5.12 Hartanah	-17.1	-12.9	29.9	4.2	1.7	-31.3	-17.6	-20.8
5.13 Perkhidmatan perniagaan	-13.4	-7.4	19.8	10.7	4.6	-21.2	-14.2	-21.4
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	-6.1	8.4	9.5	9.4	2.4	-18.1	-4.4	-3.9
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	-6.8	-3.7	7.9	7.4	4.5	-12.1	-8.7	-10.2
5.16 Perkhidmatan lain	-11.7	-5.2	11.8	5.3	0.9	-22.2	-11.7	-13.6
5.17 Perkhidmatan kerajaan	5.0	5.4	4.5	4.7	5.5	3.5	6.1	4.8
6. Tambah: Duti import	-5.2	1.9	7.3	9.6	-15.8	-17.1	-6.4	19.3
KDNK pada harga pembeli	-5.5	3.3	8.9	3.6	0.7	-16.9	-2.5	-3.2

Jadual A12: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Pertanian	0.1	-1.5	-2.2	2.9	1.6	-1.6	2.3	2.5
1.1 Getah	-12.7	0.5	0.4	-19.1	-22.6	-17.2	-16.8	-21.9
1.2 Kelapa sawit	-3.5	-10.9	-11.1	4.8	3.9	-3.9	5.1	9.6
1.3 Ternakan	3.4	5.9	3.0	0.4	1.8	-1.3	3.2	-1.8
1.4 Pertanian lain	5.2	5.6	5.6	5.0	1.2	0.1	-1.4	-0.7
1.5 Perhutanan dan pembalakan	-1.0	-0.1	2.0	6.8	0.8	1.8	6.7	-7.4
1.6 Perikanan laut	-4.0	2.8	2.1	-2.4	1.9	0.9	-1.4	-1.7
1.7 Akuakultur	-1.6	2.3	-4.6	3.3	2.8	3.9	14.6	8.8
2. Perlombongan dan pengkuarian	-3.3	12.6	-3.6	-0.9	-1.0	-1.7	10.4	7.3
2.1 Minyak mentah dan kondensat	-10.3	6.2	-8.9	-6.9	-6.0	-5.0	4.4	6.6
2.2 Gas asli	2.5	22.0	2.0	3.6	2.0	-0.5	13.9	6.9
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	-1.4	-10.0	-9.4	0.1	3.8	8.0	16.9	11.8
3. Pembuatan	6.6	26.7	-0.9	9.1	6.7	9.2	13.1	4.0
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	-13.6	-16.8	-11.9	8.1	0.2	-9.2	-0.3	1.8
3.2 Prosesan makanan	8.5	9.9	9.0	12.0	7.5	9.8	8.3	6.0
3.3 Minuman	1.8	37.7	-4.4	11.3	7.3	21.4	22.5	2.1
3.4 Produk tembakau	8.1	95.4	-80.7	7.0	4.0	41.4	201.7	-12.9
3.5 Tekstil dan pakaian	1.5	34.4	-3.9	4.2	5.3	4.4	5.9	-2.3
3.6 Kulit dan produk berkaitan	4.7	63.8	-20.4	2.5	2.2	20.9	81.1	18.2
3.7 Keluaran kayu	-0.7	55.8	-8.2	8.8	9.1	11.1	18.3	-7.7
3.8 Kertas dan produk kertas	10.9	26.3	9.0	16.6	8.1	8.4	11.7	1.5
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	4.5	28.4	-13.0	1.1	1.4	11.5	8.4	5.8
3.10 Produk petroleum bertapis	-4.7	33.7	19.0	9.2	2.7	3.0	10.7	4.8
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	6.2	15.7	9.2	10.7	2.1	4.9	3.9	1.7
3.12 Produk getah	72.7	48.9	9.1	-10.2	-22.2	-22.5	-13.0	-8.9
3.13 Produk plastik	13.3	21.0	8.9	7.4	5.2	4.1	5.2	-3.9
3.14 Produk mineral bukan logam	2.4	36.4	-21.1	1.9	5.5	13.2	18.5	1.6
3.15 Logam asas	3.4	20.9	-13.4	5.7	7.3	10.0	9.7	0.6
3.16 Produk logam yang direka	-1.2	38.6	-9.1	8.4	4.4	8.9	12.4	3.4
3.17 Jentera dan peralatan	5.2	17.8	5.9	16.4	6.6	6.0	10.9	1.6
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	9.4	35.9	4.0	10.6	9.1	8.7	9.9	-6.2
3.19 Kelengkapan elektrik	7.4	25.4	6.9	13.7	14.5	7.1	13.6	7.5
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	12.4	27.9	8.2	17.6	18.0	19.3	19.1	11.4
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	5.2	17.4	0.2	11.5	7.3	7.5	19.2	12.3
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	9.2	41.8	-33.5	1.8	2.4	21.6	42.3	5.1
3.23 Perabot	4.2	40.0	-39.8	-5.6	7.4	17.8	25.2	-6.6
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	1.0	53.7	-21.3	4.0	3.4	11.8	17.8	4.0

Jadual A12: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
4. Pembinaan	-10.5	40.3	-20.6	-12.1	-6.0	2.6	15.3	10.2
4.1 Bangunan kediaman	-4.6	16.7	-27.2	-24.2	-15.2	2.8	10.0	2.7
4.2 Bangunan bukan kediaman	-6.0	35.6	-13.2	-11.7	5.7	14.9	35.3	15.3
4.3 Kejuruteraan awam	-29.1	50.1	-36.0	-18.9	-16.7	-8.6	9.4	17.5
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	17.1	58.6	9.1	9.2	7.2	3.8	10.6	4.5
5. Perkhidmatan	-2.0	14.0	-4.4	3.3	6.5	11.9	16.8	9.2
5.1 Elektrik dan gas	-0.1	7.8	-3.5	4.2	2.2	4.9	8.7	-0.9
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	9.4	5.8	4.4	3.9	0.7	0.1	4.9	4.6
5.3 Perdagangan borong	0.9	20.0	-2.6	0.5	1.7	5.7	7.3	0.8
5.4 Perdagangan runcit	1.1	21.3	-7.3	2.1	5.5	22.0	28.4	19.5
5.5 Kenderaan bermotor	6.8	34.0	-51.8	5.5	10.5	67.9	123.9	6.8
5.6 Makanan dan minuman	-23.8	6.3	-11.5	0.5	17.4	24.9	32.3	15.7
5.7 Penginapan	-59.1	46.2	-51.9	48.0	92.2	146.8	307.6	84.3
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	-16.6	37.5	-11.8	11.4	24.9	33.9	39.4	21.6
5.9 Maklumat dan komunikasi	6.0	5.6	6.0	6.6	6.1	5.6	4.1	4.0
5.10 Kewangan	10.8	27.6	0.1	1.1	-2.1	0.3	8.2	4.2
5.11 Insurans	12.2	11.1	18.1	11.1	2.4	-7.1	-5.5	-6.3
5.12 Hartanah	-18.2	0.4	-17.2	-13.4	13.1	35.9	36.3	37.0
5.13 Perkhidmatan perniagaan	-16.7	4.2	-13.5	-1.2	7.0	15.7	35.1	23.4
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	-4.2	22.0	7.3	10.4	16.4	7.4	7.6	7.3
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	-9.7	3.7	-5.5	-2.1	4.6	6.7	9.7	10.4
5.16 Perkhidmatan lain	-13.5	8.2	-13.1	0.4	7.4	11.0	21.7	8.2
5.17 Perkhidmatan kerajaan	5.5	6.9	5.3	4.2	5.4	4.6	3.7	4.4
6. Tambah: Duti import	17.7	22.8	-14.7	-10.9	-3.2	0.1	27.2	8.8
KDNK pada harga pembeli	-0.2	16.3	-4.2	3.5	5.1	8.9	14.4	7.4

Jadual A12: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2023				2024
	I	II	III	IV	I
1. Pertanian	1.4	-0.7	0.3	1.9	1.6
1.1 Getah	-13.5	3.7	-16.2	3.8	3.6
1.2 Kelapa sawit	3.4	-6.9	2.2	1.6	2.5
1.3 Ternakan	-2.2	0.3	1.2	3.6	4.5
1.4 Pertanian lain	2.7	6.6	2.8	2.5	0.3
1.5 Perhutanan dan pembalakan	0.3	-11.4	-16.7	-5.7	-10.5
1.6 Perikanan laut	-2.2	-1.6	-0.6	7.7	6.7
1.7 Akuakultur	6.9	7.0	-4.9	-5.5	-2.7
2. Perlombongan dan pengkuarian	1.6	-2.1	-1.1	3.5	5.7
2.1 Minyak mentah dan kondensat	0.4	-2.8	-0.5	1.5	1.3
2.2 Gas asli	1.5	-2.4	-2.3	5.3	9.0
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	6.9	3.8	3.1	1.3	4.9
3. Pembuatan	3.2	0.1	-0.1	-0.3	1.9
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran	13.5	0.5	-0.3	4.9	-9.9
3.2 Prosesan makanan	4.1	3.0	6.3	8.7	4.7
3.3 Minuman	-1.7	1.4	0.5	5.3	5.7
3.4 Produk tembakau	15.4	19.4	13.8	5.7	7.6
3.5 Tekstil dan pakaian	-0.2	2.5	-0.3	-1.2	0.7
3.6 Kulit dan produk berkaitan	7.4	9.2	4.9	8.4	6.3
3.7 Keluaran kayu	-8.4	-4.9	-2.7	-0.3	-0.2
3.8 Kertas dan produk kertas	3.6	3.2	2.7	6.2	3.7
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	3.6	6.5	8.9	5.4	5.1
3.10 Produk petroleum bertapis	6.3	-2.3	-8.4	-3.3	0.4
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	2.6	4.1	5.8	2.1	0.1
3.12 Produk getah	-7.2	-12.4	-6.5	-2.0	5.6
3.13 Produk plastik	-8.8	-3.3	-1.1	1.6	3.8
3.14 Produk mineral bukan logam	3.3	2.7	4.7	6.1	6.3
3.15 Logam asas	1.6	4.8	2.7	2.5	1.9
3.16 Produk logam yang direka	4.4	7.7	7.7	8.5	10.4
3.17 Jentera dan peralatan	1.1	-2.1	-4.5	-3.2	1.7
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	-7.8	-8.6	14.9	19.8	12.4
3.19 Kelengkapan elektrik	2.0	3.7	1.8	0.3	-0.8
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	5.0	-1.9	-4.8	-10.0	-0.2
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	7.6	5.7	6.6	7.5	3.2
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	8.3	0.3	5.0	2.2	1.9
3.23 Perabot	-11.1	-6.7	-3.1	6.2	10.0
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	4.4	3.3	2.2	3.0	2.8

Jadual A12: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

Jenis aktiviti ekonomi	2023				(%)
	2024				
	I	II	III	IV	I
4. Pembinaan	7.4	6.2	7.2	3.6	11.9
4.1 Bangunan kediaman	-3.4	6.2	6.1	1.3	8.0
4.2 Bangunan bukan kediaman	6.4	2.3	-4.6	-4.9	1.6
4.3 Kejuruteraan awam	16.0	10.1	14.7	16.9	23.5
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	8.7	6.3	10.5	0.8	11.4
5. Perkhidmatan	7.1	4.5	4.9	4.1	4.7
5.1 Elektrik dan gas	-0.4	2.4	1.8	4.8	9.4
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	4.1	6.8	2.7	2.6	0.1
5.3 Perdagangan borong	3.2	4.2	6.2	4.8	3.8
5.4 Perdagangan runcit	14.6	5.1	3.4	2.8	3.6
5.5 Kenderaan bermotor	11.2	3.2	11.1	9.9	5.1
5.6 Makanan dan minuman	3.9	1.4	1.8	2.9	3.5
5.7 Penginapan	55.6	48.9	16.8	9.9	12.2
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	15.9	13.8	13.0	12.8	11.0
5.9 Maklumat dan komunikasi	3.8	3.7	3.5	3.3	2.9
5.10 Kewangan	2.4	-2.2	-0.6	-2.8	2.9
5.11 Insurans	-0.4	-13.8	-1.7	-11.4	-7.5
5.12 Hartanah	2.0	1.9	6.5	6.5	9.9
5.13 Perkhidmatan perniagaan	15.9	10.6	8.6	8.2	8.4
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	9.0	8.8	9.7	10.0	9.1
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	9.4	9.4	4.9	5.9	7.3
5.16 Perkhidmatan lain	5.8	5.7	5.7	3.8	5.5
5.17 Perkhidmatan kerajaan	4.5	4.6	4.7	4.8	4.6
6. Tambah: Duti import	13.0	7.1	8.5	10.1	5.8
KDNK pada harga pembeli	5.5	2.8	3.1	2.9	4.2

Jadual A13: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
1. Pertanian	-2.4	-0.3	1.3	0.7	-8.1	8.4	14.4	-13.3
1.1 Getah	-18.6	-8.8	-19.7	-6.6	-7.4	-37.1	41.7	8.5
1.2 Kelapa sawit	-3.6	-5.6	3.8	0.2	-19.5	28.9	12.8	-16.6
1.3 Ternakan	3.5	3.1	0.5	0.7	-6.5	-2.5	10.8	2.0
1.4 Pertanian lain	3.8	5.4	-0.2	3.7	9.5	2.9	11.8	-18.8
1.5 Perhutanan dan pembalakan	-19.5	2.0	0.6	-9.0	-14.3	7.2	10.0	-10.9
1.6 Perikanan laut	-9.4	-0.4	-0.2	0.7	2.1	-16.5	37.8	-18.0
1.7 Akuakultur	-1.9	-0.2	7.9	0.1	-24.9	14.6	19.0	-8.2
2. Perlombongan dan pengkuarian	-9.7	0.9	3.5	0.5	-4.4	-16.0	2.9	9.1
2.1 Minyak mentah dan kondensat	-9.5	-5.3	-0.3	-0.4	2.0	-17.1	0.7	3.5
2.2 Gas asli	-9.4	7.1	5.3	0.6	-6.9	-15.4	2.5	13.0
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	-12.6	-4.8	10.2	3.6	-17.5	-13.8	16.0	13.7
3. Pembuatan	-2.7	9.5	8.1	0.7	-6.2	-16.0	28.1	2.1
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	-3.1	-9.0	-2.0	4.2	-26.2	38.7	-9.9	-11.3
3.2 Prosesan makanan	4.9	9.9	7.9	5.5	-6.0	11.6	9.4	-10.4
3.3 Minuman	-14.3	9.9	13.0	1.5	-16.7	-18.9	37.1	0.4
3.4 Produk tembakau	-18.4	-12.6	23.6	14.0	-3.9	-51.8	188.3	-20.3
3.5 Tekstil dan pakaian	-12.0	6.7	3.1	0.1	-6.5	-33.3	48.7	7.2
3.6 Kulit dan produk berkaitan	-19.2	11.1	24.3	7.5	38.8	-35.3	6.8	0.1
3.7 Keluaran kayu	-12.0	9.1	6.9	-4.1	-2.1	-42.9	68.8	4.6
3.8 Kertas dan produk kertas	-2.7	15.2	7.5	3.8	13.8	-11.8	24.8	-15.5
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	-5.0	3.3	6.2	5.9	2.4	-42.0	41.1	23.0
3.10 Produk petroleum bertapis	-9.6	12.7	5.4	-2.3	-3.1	-27.4	21.8	8.6
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	-4.6	10.2	3.1	3.6	-9.0	-16.9	22.2	5.0
3.12 Produk getah	52.1	21.9	-16.8	-7.1	-22.9	66.7	24.0	4.3
3.13 Produk plastik	2.6	12.0	2.7	-2.7	-7.0	-8.9	57.1	-19.2
3.14 Produk mineral bukan logam	-15.0	1.2	9.1	4.3	-8.7	-34.7	71.9	-3.8
3.15 Logam asas	-5.2	2.8	6.6	2.9	-17.0	-7.1	41.1	-5.0
3.16 Produk logam yang direka	-15.5	6.7	7.0	7.0	4.5	-34.5	39.3	-0.5
3.17 Jentera dan peralatan	1.4	10.6	6.3	-2.0	48.8	-30.3	13.6	-11.5
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	-1.4	13.7	5.0	4.7	-5.7	-15.5	35.2	1.1
3.19 Kelengkapan elektrik	0.4	13.8	10.2	2.0	-8.1	9.5	-17.0	23.7
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	3.6	16.0	16.7	-3.0	4.3	-19.4	24.6	4.2
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	-1.3	8.7	11.8	6.8	-36.7	32.7	9.7	9.0
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	-4.7	1.3	15.2	3.6	-28.9	-15.7	45.8	24.3
3.23 Perabot	-6.9	-3.6	9.6	-4.5	13.6	-34.6	45.5	-4.0
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	-8.4	1.3	9.2	3.1	-26.5	-38.5	155.0	-15.0

Jadual A13: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^a	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
4. Pembinaan	-19.3	-5.2	5.1	6.1	-7.5	-41.4	65.4	-3.7
4.1 Bangunan kediaman	-16.5	-12.4	-1.2	2.4	-10.1	-38.6	54.1	5.0
4.2 Bangunan bukan kediaman	-15.8	-1.8	17.0	-0.5	-21.3	-29.5	28.9	31.8
4.3 Kejuruteraan awam	-28.1	-18.2	-0.9	14.5	3.5	-58.6	129.3	-32.0
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	-8.9	20.7	6.5	6.5	-6.5	-21.7	41.1	6.0
5. Perkhidmatan	-5.2	2.2	11.0	5.1	-7.3	-16.5	19.6	3.1
5.1 Elektrik dan gas	-3.2	2.0	3.7	2.2	-3.1	-6.1	9.0	0.5
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	7.9	5.8	2.6	4.0	-3.4	7.2	3.2	2.2
5.3 Perdagangan borong	-5.1	3.7	3.8	4.7	-14.3	-15.1	32.7	3.5
5.4 Perdagangan runcit	-5.7	3.3	18.6	6.2	-10.4	-22.8	28.5	9.4
5.5 Kenderaan bermotor	-9.9	-9.3	39.9	9.0	-20.7	-45.0	154.5	-6.1
5.6 Makanan dan minuman	-20.8	-8.6	22.2	2.5	-10.2	-32.4	14.6	1.4
5.7 Penginapan	-50.6	-24.3	132.3	29.2	-15.7	-77.2	131.2	-12.5
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	-21.5	1.2	29.4	13.8	-9.9	-42.8	54.6	-3.3
5.9 Maklumat dan komunikasi	5.9	6.1	5.0	3.6	3.5	1.5	2.1	-0.1
5.10 Kewangan	2.3	9.0	2.6	-0.8	-2.0	-12.8	22.2	1.6
5.11 Insurans	4.9	13.0	-4.0	-6.5	4.5	-8.9	-2.2	14.8
5.12 Hartanah	-17.1	-12.9	29.9	4.2	-2.8	-31.1	22.2	-3.2
5.13 Perkhidmatan perniagaan	-13.4	-7.4	19.8	10.7	-5.3	-21.3	7.1	-1.5
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	-6.1	8.4	9.5	9.4	-4.1	-14.4	16.2	0.7
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	-6.8	-3.7	7.9	7.4	-6.1	-12.5	11.9	-2.3
5.16 Perkhidmatan lain	-11.7	-5.2	11.8	5.3	-2.6	-22.7	15.9	-1.0
5.17 Perkhidmatan kerajaan	5.0	5.4	4.5	4.7	-9.5	-0.6	6.9	9.0
6. Tambah: Duti import	-5.2	1.9	7.3	9.6	-15.4	2.6	11.9	22.8
KDNK pada harga pembeli	-5.5	3.3	8.9	3.6	-7.0	-15.7	21.1	1.9

Jadual A13: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Pertanian	-6.9	6.6	13.6	-8.8	-8.0	3.2	18.1	-8.6
1.1 Getah	-9.8	-27.6	41.6	-12.6	-13.6	-22.5	42.2	-18.0
1.2 Kelapa sawit	-20.5	19.1	12.5	-1.7	-21.1	10.1	23.0	2.5
1.3 Ternakan	-6.2	-0.1	7.8	-0.6	-4.9	-3.2	12.7	-5.4
1.4 Pertanian lain	12.6	3.3	11.8	-19.3	8.6	2.1	10.1	-18.7
1.5 Perhutanan dan pembalakan	-5.8	8.2	12.3	-6.7	-11.1	9.4	17.6	-19.0
1.6 Perikanan laut	1.7	-10.5	36.9	-21.6	6.1	-11.5	33.9	-21.9
1.7 Akuakultur	-21.4	19.2	10.9	-0.6	-21.9	20.5	22.4	-5.6
2. Perlombongan dan pengkuarian	2.5	-2.3	-11.9	12.3	2.4	-2.9	-1.0	9.0
2.1 Minyak mentah dan kondensat	3.9	-1.9	-13.7	5.8	4.9	-0.9	-5.1	8.0
2.2 Gas asli	4.7	0.6	-14.3	14.8	3.0	-1.8	-1.9	7.7
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	-13.3	-21.3	16.8	25.7	-10.1	-18.1	26.3	20.2
3. Pembuatan	-3.0	-0.2	0.2	12.5	-5.1	2.1	3.8	3.4
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	-22.1	33.6	-4.6	8.9	-27.8	21.1	4.7	11.2
3.2 Prosesan makanan	-0.8	13.0	8.5	-7.9	-4.8	15.3	7.1	-9.8
3.3 Minuman	-8.8	9.7	-4.9	17.0	-12.1	24.1	-4.0	-2.5
3.4 Produk tembakau	-2.6	-12.8	-71.5	341.8	-5.4	18.6	-39.2	27.6
3.5 Tekstil dan pakaian	-4.5	-11.7	6.2	16.2	-3.5	-12.4	7.8	7.3
3.6 Kulit dan produk berkaitan	51.3	1.2	-48.1	29.0	50.9	19.7	-22.3	-15.8
3.7 Keluaran kayu	-1.5	-10.4	-0.5	24.0	-1.3	-8.7	5.9	-3.3
3.8 Kertas dan produk kertas	19.2	0.4	7.7	-9.6	10.6	0.6	11.0	-17.8
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	3.8	-28.7	-4.4	42.9	4.2	-21.6	-7.1	39.6
3.10 Produk petroleum bertapis	-0.7	1.9	8.4	-0.3	-6.7	2.2	16.5	-5.6
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	-0.4	-9.5	15.4	6.4	-8.1	-7.0	14.3	4.1
3.12 Produk getah	-19.9	43.7	-9.2	-14.2	-30.5	43.1	1.9	-10.0
3.13 Produk plastik	-2.0	-2.7	41.4	-20.3	-4.0	-3.7	42.9	-27.3
3.14 Produk mineral bukan logam	-5.2	-13.0	-0.5	24.3	-1.9	-6.7	4.1	6.5
3.15 Logam asas	-17.0	8.6	1.1	15.9	-15.7	11.3	0.9	6.3
3.16 Produk logam yang direka	8.8	-8.1	-8.7	18.7	4.7	-4.1	-5.7	9.1
3.17 Jentera dan peralatan	50.0	-21.9	2.1	-2.7	37.4	-22.4	6.9	-10.9
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	-5.3	5.0	3.5	7.5	-6.5	4.6	4.6	-8.3
3.19 Kelengkapan elektrik	-4.5	27.9	-29.3	31.5	-3.8	19.5	-25.0	24.6
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	7.3	-8.2	5.4	13.3	7.6	-7.1	5.2	5.9
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	-33.7	48.1	-6.4	21.2	-36.2	48.5	3.8	14.2
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	-28.5	9.4	-31.6	90.4	-28.1	29.9	-20.0	40.6
3.23 Perabot	14.1	-12.1	-37.4	50.4	29.9	-3.6	-33.5	12.2
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	-24.3	-6.3	30.5	12.3	-24.7	1.3	37.5	-0.9

Jadual A13: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
4. Pembinaan	-4.0	-8.2	-6.4	6.6	2.6	0.2	5.2	1.9
4.1 Bangunan kediaman	-4.1	-24.8	-3.9	9.4	7.3	-8.9	2.9	2.2
4.2 Bangunan bukan kediaman	-21.5	1.6	-17.5	34.1	-6.1	10.5	-2.8	14.4
4.3 Kejuruteraan awam	9.7	-12.3	-2.3	-13.8	12.7	-3.8	17.0	-7.4
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	0.0	6.0	-2.9	6.0	-1.8	2.6	3.5	0.2
5. Perkhidmatan	-4.8	-2.9	0.2	11.4	-1.8	2.1	4.5	4.2
5.1 Elektrik dan gas	-3.0	1.3	-2.3	8.6	-4.9	4.0	1.2	-1.0
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan	-3.2	3.8	1.7	1.7	-6.2	3.1	6.6	1.4
5.3 Perdagangan borong	-13.4	0.9	7.7	6.8	-12.4	4.9	9.3	0.4
5.4 Perdagangan runcit	-6.8	-7.5	-1.8	20.5	-3.6	7.0	3.3	12.2
5.5 Kenderaan bermotor	-18.7	-31.1	-8.5	105.7	-14.9	4.8	22.0	-1.9
5.6 Makanan dan minuman	-3.0	-5.7	-4.5	15.1	13.3	0.4	1.1	0.7
5.7 Penginapan	-11.4	-18.5	-24.0	169.3	15.1	4.7	25.6	21.8
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	-2.5	-5.7	-0.9	22.2	9.3	1.2	3.2	6.5
5.9 Maklumat dan komunikasi	2.4	1.1	2.5	0.4	1.9	0.7	1.0	0.3
5.10 Kewangan	2.4	0.4	-4.1	2.6	-0.8	2.8	3.4	-1.2
5.11 Insurans	9.7	-9.8	3.9	8.0	1.1	-18.1	5.7	7.0
5.12 Hartanah	0.4	-15.4	0.8	1.2	31.2	1.6	1.1	1.6
5.13 Perkhidmatan perniagaan	0.4	-1.6	-11.2	12.6	8.7	6.4	3.7	2.9
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	-4.4	9.1	2.2	3.6	0.8	0.6	2.4	3.2
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	-5.6	0.6	1.9	1.2	0.9	2.6	4.7	1.9
5.16 Perkhidmatan lain	-2.5	-3.3	-7.0	14.4	4.4	-0.1	2.0	1.7
5.17 Perkhidmatan kerajaan	-8.9	0.7	5.3	7.9	-7.8	-0.1	4.4	8.7
6. Tambah: Duti import	-16.6	7.1	-22.3	28.4	-9.4	10.8	-1.3	9.8
KDNK pada harga pembeli	-4.1	-1.7	-0.2	10.1	-2.7	1.8	4.8	3.3

Jadual A13: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2023				2024
	I	II	III	IV	I
1. Pertanian	-9.0	1.1	19.3	-7.1	-9.3
1.1 Getah	-4.3	-7.1	14.8	1.7	-4.6
1.2 Kelapa sawit	-25.5	-0.9	35.2	1.9	-24.9
1.3 Temakan	-5.3	-0.7	13.8	-3.2	-4.5
1.4 Pertanian lain	12.4	5.9	6.2	-18.9	9.9
1.5 Perhutanan dan pembalakan	-3.8	-3.3	10.5	-8.2	-8.7
1.6 Perikanan laut	5.7	-11.0	35.2	-15.3	4.7
1.7 Akuakultur	-23.3	20.7	8.7	-6.2	-21.0
2. Perlombongan dan pengkuarian	-3.1	-6.4	0.0	14.1	-0.9
2.1 Minyak mentah dan kondensat	-1.2	-4.0	-2.9	10.2	-1.3
2.2 Gas asli	-2.2	-5.5	-1.8	16.0	1.3
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	-14.0	-20.5	25.5	18.1	-11.0
3. Pembuatan	-5.8	-0.9	3.5	3.2	-3.7
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	-19.5	7.2	4.0	16.9	-30.8
3.2 Prosesan makanan	-6.6	14.2	10.5	-7.8	-10.1
3.3 Minuman	-15.4	28.0	-4.8	2.1	-15.0
3.4 Produk tembakau	25.3	22.8	-42.0	18.5	27.4
3.5 Tekstil dan pakaian	-1.5	-10.0	4.9	6.3	0.4
3.6 Kulit dan produk berkaitan	37.0	21.7	-25.3	-13.0	34.4
3.7 Keluaran kayu	-2.1	-5.1	8.3	-0.9	-2.1
3.8 Kertas dan produk kertas	12.8	0.2	10.5	-15.0	10.2
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	1.9	-19.4	-5.0	35.1	1.6
3.10 Produk petroleum bertapis	-5.4	-6.0	9.2	-0.4	-1.7
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	-7.3	-5.7	16.1	0.6	-9.1
3.12 Produk getah	-29.3	35.1	8.8	-5.8	-23.8
3.13 Produk plastik	-8.8	2.0	46.3	-25.3	-6.9
3.14 Produk mineral bukan logam	-0.2	-7.3	6.2	7.9	0.0
3.15 Logam asas	-14.8	14.8	-1.2	6.1	-15.3
3.16 Produk logam yang direka	5.8	-1.1	-5.7	10.0	7.6
3.17 Jentera dan peralatan	36.7	-24.8	4.2	-9.6	43.5
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	-8.1	3.7	31.5	-4.4	-13.7
3.19 Kelengkapan elektrik	-8.7	21.5	-26.3	22.7	-9.8
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	1.5	-13.3	2.1	0.1	12.6
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	-38.8	45.9	4.6	15.1	-41.3
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	-25.9	20.4	-16.3	36.9	-26.2
3.23 Perabot	23.8	1.1	-31.0	23.0	28.1
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	-24.4	0.2	36.0	-0.1	-24.6

Jadual A13: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2023				2024
	I	II	III	IV	I
4. Pembinaan	0.0	-0.9	6.1	-1.5	8.1
4.1 Bangunan kediaman	0.9	0.1	2.8	-2.4	7.5
4.2 Bangunan bukan kediaman	-13.4	6.2	-9.3	13.9	-7.4
4.3 Kejuruteraan awam	11.3	-8.7	21.9	-5.7	17.6
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	2.1	0.4	7.6	-8.6	12.9
5. Perkhidmatan	-3.6	-0.4	4.9	3.3	-3.0
5.1 Elektrik dan gas	-4.4	7.0	0.5	2.0	-0.2
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	-6.6	5.7	2.6	1.3	-8.9
5.3 Perdagangan borong	-10.3	5.9	11.3	-0.9	-11.2
5.4 Perdagangan runcit	-7.6	-1.8	1.6	11.5	-6.9
5.5 Kenderaan bermotor	-11.3	-2.8	31.3	-2.9	-15.2
5.6 Makanan dan minuman	1.7	-2.1	1.5	1.7	2.4
5.7 Penginapan	-2.8	0.2	-1.5	14.6	-0.8
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	4.3	-0.7	2.5	6.3	2.6
5.9 Maklumat dan komunikasi	1.7	0.5	0.9	0.1	1.3
5.10 Kewangan	-2.5	-1.8	5.0	-3.3	3.2
5.11 Insurans	7.5	-29.1	20.6	-3.5	12.2
5.12 Hartanah	-2.3	1.5	5.6	1.6	0.9
5.13 Perkhidmatan perniagaan	2.1	1.5	1.9	2.4	2.2
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	2.5	0.4	3.2	3.5	1.6
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	-0.1	2.6	0.4	2.9	1.3
5.16 Perkhidmatan lain	2.0	-0.2	2.1	-0.1	3.7
5.17 Perkhidmatan kerajaan	-7.8	0.1	4.5	8.8	-8.0
6. Tambah: Duti import	-5.9	5.0	0.0	11.4	-9.6
KDNK pada harga pembeli	-4.3	-0.8	5.2	3.1	-3.1

Jadual A14: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
1. Pertanian	7.4	7.1	6.6	6.4	6.5	8.4	7.9	6.8
1.1 Getah	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2
1.2 Kelapa sawit	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2	3.3	3.1	2.5
1.3 Ternakan	1.2	1.2	1.1	1.1	1.1	1.3	1.2	1.2
1.4 Pertanian lain	2.0	2.1	1.9	1.9	1.9	2.4	2.2	1.7
1.5 Perhutanan dan pembalakan	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4
1.6 Perikanan laut	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6	0.5
1.7 Akuakultur	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3
2. Perlombongan dan pengkuarian	6.9	6.7	6.4	6.2	7.4	7.4	6.3	6.7
2.1 Minyak mentah dan kondensat	2.9	2.6	2.4	2.3	3.2	3.1	2.6	2.6
2.2 Gas asli	3.4	3.5	3.4	3.3	3.6	3.6	3.1	3.4
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7
3. Pembuatan	22.8	24.2	24.0	23.4	22.2	22.1	23.4	23.5
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	1.3	1.0	0.8
3.2 Prosesan makanan	1.3	1.4	1.4	1.4	1.2	1.6	1.4	1.2
3.3 Minuman	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.3
3.4 Produk tembakau	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.3	0.2
3.5 Tekstil dan pakaian	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4
3.6 Kulit dan produk berkaitan	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0
3.7 Keluaran kayu	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6	0.4	0.5	0.5
3.8 Kertas dan produk kertas	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.3
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3
3.10 Produk petroleum bertapis	2.6	2.9	2.8	2.6	2.9	2.5	2.5	2.6
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	2.4	2.6	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4
3.12 Produk getah	0.9	1.1	0.8	0.7	0.5	1.0	1.0	1.1
3.13 Produk plastik	0.8	0.8	0.8	0.8	0.7	0.7	1.0	0.8
3.14 Produk mineral bukan logam	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.6	0.9	0.8
3.15 Logam asas	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.6	0.7	0.6
3.16 Produk logam yang direka	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2	0.9	1.1	1.0
3.17 Jentera dan peralatan	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.8	0.7	0.6
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
3.19 Kelengkapan elektrik	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.6	0.4	0.5
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	4.7	5.3	5.7	5.4	4.8	4.6	4.7	4.8
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	1.9	1.8	1.9	1.9	1.6	1.6	1.9	2.3
3.23 Perabot	0.4	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	0.4	0.3
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.4	0.4

Jadual A14: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2020			
					I	II	III	IV
4. Pembinaan	4.0	3.7	3.5	3.6	4.5	3.1	4.2	4.0
4.1 Bangunan kediaman	1.0	0.8	0.7	0.7	1.0	0.8	1.0	1.0
4.2 Bangunan bukan kediaman	0.9	0.8	0.9	0.9	0.9	0.8	0.8	1.0
4.3 Kejuruteraan awam	1.3	1.0	1.0	1.1	1.7	0.8	1.6	1.1
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	0.8	1.0	0.9	1.0	0.8	0.7	0.9	0.9
5. Perkhidmatan	57.8	57.2	58.3	59.2	58.4	57.8	57.1	57.8
5.1 Elektrik dan gas	2.2	2.2	2.1	2.0	2.2	2.4	2.2	2.1
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6
5.3 Perdagangan borong	7.6	7.6	7.3	7.4	7.2	7.2	7.9	8.0
5.4 Perdagangan runcit	7.7	7.7	8.4	8.6	7.8	7.2	7.6	8.2
5.5 Kenderaan bermotor	1.7	1.5	1.9	2.0	1.5	1.0	2.1	1.9
5.6 Makanan dan minuman	2.4	2.1	2.3	2.3	2.8	2.3	2.2	2.1
5.7 Penginapan	0.4	0.3	0.6	0.7	0.6	0.2	0.3	0.3
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	3.1	3.1	3.6	4.0	3.7	2.5	3.2	3.0
5.9 Maklumat dan komunikasi	6.6	6.8	6.6	6.6	6.3	7.6	6.4	6.3
5.10 Kewangan	5.3	5.6	5.2	5.0	5.1	5.3	5.3	5.3
5.11 Insurans	1.9	2.0	1.8	1.6	1.9	2.1	1.7	1.9
5.12 Hartanah	1.3	1.1	1.3	1.3	1.5	1.3	1.3	1.2
5.13 Perkhidmatan perniagaan	3.0	2.7	3.0	3.2	3.4	3.2	2.8	2.7
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	0.7	0.7	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.8	0.8
5.16 Perkhidmatan lain	3.2	3.0	3.0	3.1	3.5	3.2	3.1	3.0
5.17 Perkhidmatan kerajaan	9.3	9.5	9.1	9.2	8.6	10.1	8.9	9.6
6. Tambah: Duti import	1.1	1.1	1.1	1.2	1.0	1.2	1.1	1.3
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A14: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Pertanian	6.6	7.1	8.1	6.7	6.3	6.4	7.2	6.4
1.1 Getah	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
1.2 Kelapa sawit	2.1	2.5	2.8	2.5	2.1	2.2	2.6	2.6
1.3 Ternakan	1.2	1.2	1.3	1.1	1.1	1.1	1.1	1.0
1.4 Pertanian lain	2.0	2.1	2.4	1.8	2.0	2.0	2.1	1.6
1.5 Perhutanan dan pembalakan	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.3
1.6 Perikanan laut	0.5	0.5	0.6	0.5	0.5	0.4	0.6	0.4
1.7 Akuakultur	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3
2. Perlombongan dan pengkuarian	7.2	7.1	6.3	6.4	6.7	6.4	6.1	6.4
2.1 Minyak mentah dan kondensat	2.8	2.8	2.5	2.4	2.5	2.5	2.2	2.3
2.2 Gas asli	3.7	3.8	3.3	3.4	3.6	3.5	3.2	3.4
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	0.6	0.5	0.6	0.7	0.6	0.5	0.6	0.7
3. Pembuatan	23.8	24.1	24.2	24.7	24.1	24.2	23.9	24.0
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	0.7	0.9	0.9	0.9	0.6	0.8	0.8	0.8
3.2 Prosesan makanan	1.3	1.5	1.6	1.3	1.3	1.5	1.5	1.3
3.3 Minuman	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4
3.4 Produk tembakau	0.3	0.2	0.1	0.3	0.2	0.3	0.2	0.2
3.5 Tekstil dan pakaian	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4
3.6 Kulit dan produk berkaitan	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0
3.7 Keluaran kayu	0.6	0.5	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5
3.8 Kertas dan produk kertas	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	0.4	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3
3.10 Produk petroleum bertapis	2.7	2.8	3.1	2.8	2.7	2.7	3.0	2.7
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	2.5	2.3	2.7	2.6	2.5	2.3	2.5	2.5
3.12 Produk getah	0.9	1.3	1.2	0.9	0.7	0.9	0.9	0.8
3.13 Produk plastik	0.8	0.8	1.1	0.8	0.8	0.7	1.0	0.7
3.14 Produk mineral bukan logam	0.8	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.7	0.8
3.15 Logam asas	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
3.16 Produk logam yang direka	1.2	1.1	1.0	1.1	1.2	1.1	1.0	1.0
3.17 Jentera dan peralatan	1.0	0.8	0.8	0.7	1.0	0.8	0.8	0.7
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	0.4	0.5	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5	0.4
3.19 Kelengkapan elektrik	0.5	0.6	0.4	0.5	0.5	0.6	0.4	0.5
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	5.4	5.1	5.3	5.5	6.1	5.5	5.6	5.7
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	0.3	0.5	0.4	0.5	0.3	0.4	0.4	0.5
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	1.7	1.9	1.3	2.3	1.7	2.1	1.6	2.2
3.23 Perabot	0.4	0.4	0.2	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	0.3	0.4	0.3

Jadual A14: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	2021				2022			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
4. Pembinaan	4.0	3.7	3.5	3.4	3.6	3.5	3.5	3.5
4.1 Bangunan kediaman	1.0	0.8	0.7	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7
4.2 Bangunan bukan kediaman	0.9	0.9	0.7	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0
4.3 Kejuruteraan awam	1.2	1.1	1.1	0.8	1.0	0.9	1.0	0.9
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	0.9	1.0	1.0	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9
5. Perkhidmatan	57.4	56.7	56.9	57.6	58.2	58.3	58.1	58.6
5.1 Elektrik dan gas	2.2	2.2	2.2	2.1	2.1	2.1	2.1	2.0
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
5.3 Perdagangan borong	7.2	7.4	8.0	7.8	7.0	7.2	7.5	7.3
5.4 Perdagangan runcit	7.9	7.5	7.4	8.1	8.0	8.4	8.3	9.0
5.5 Kenderaan bermotor	1.6	1.1	1.0	2.0	1.7	1.8	2.0	1.9
5.6 Makanan dan minuman	2.2	2.1	2.0	2.1	2.4	2.4	2.3	2.2
5.7 Penginapan	0.3	0.2	0.2	0.4	0.5	0.5	0.6	0.7
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	3.1	3.0	2.9	3.3	3.7	3.6	3.6	3.7
5.9 Maklumat dan komunikasi	6.7	6.9	7.1	6.5	6.8	6.7	6.5	6.3
5.10 Kewangan	5.7	5.8	5.6	5.2	5.3	5.4	5.3	5.0
5.11 Insurans	2.1	2.0	2.1	2.0	2.1	1.7	1.7	1.8
5.12 Hartanah	1.3	1.1	1.1	1.0	1.4	1.4	1.3	1.3
5.13 Perkhidmatan perniagaan	2.9	2.9	2.6	2.6	2.9	3.1	3.0	3.0
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	0.7	0.8	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	0.8	0.8	0.8	0.7	0.8	0.8	0.8	0.7
5.16 Perkhidmatan lain	3.1	3.0	2.8	2.9	3.1	3.1	3.0	2.9
5.17 Perkhidmatan kerajaan	9.1	9.3	9.8	9.6	9.1	8.9	8.9	9.4
6. Tambah: Duti import	1.1	1.2	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A14: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

Jenis aktiviti ekonomi	2023				(%) 2024
	I	II	III	IV	I
1. Pertanian	6.1	6.2	7.0	6.3	5.9
1.1 Getah	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
1.2 Kelapa sawit	2.0	2.0	2.6	2.6	2.0
1.3 Ternakan	1.0	1.0	1.1	1.1	1.0
1.4 Pertanian lain	1.9	2.0	2.1	1.6	1.8
1.5 Perhutanan dan pembalakan	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
1.6 Perikanan laut	0.5	0.4	0.5	0.4	0.5
1.7 Akuakultur	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2
2. Perlombongan dan pengkuarian	6.5	6.1	5.8	6.4	6.6
2.1 Minyak mentah dan kondensat	2.4	2.3	2.2	2.3	2.4
2.2 Gas asli	3.5	3.3	3.1	3.5	3.6
2.3 Perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan	0.6	0.5	0.6	0.7	0.6
3. Pembuatan	23.6	23.6	23.2	23.2	23.1
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	0.7	0.7	0.7	0.8	0.6
3.2 Prosesan makanan	1.3	1.5	1.6	1.4	1.3
3.3 Minuman	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3
3.4 Produk tembakau	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3
3.5 Tekstil dan pakaian	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3
3.6 Kulit dan produk berkaitan	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1
3.7 Keluaran kayu	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
3.8 Kertas dan produk kertas	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4
3.9 Percetakan dan pengeluaran semula media rakaman	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3
3.10 Produk petroleum bertapis	2.7	2.6	2.7	2.6	2.6
3.11 Bahan kimia & produk kimia dan produk farmaseutikal	2.4	2.3	2.5	2.5	2.3
3.12 Produk getah	0.6	0.8	0.8	0.7	0.6
3.13 Produk plastik	0.7	0.7	1.0	0.7	0.7
3.14 Produk mineral bukan logam	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
3.15 Logam asas	0.5	0.6	0.6	0.6	0.5
3.16 Produk logam yang direka	1.2	1.1	1.0	1.1	1.2
3.17 Jentera dan peralatan	1.0	0.7	0.7	0.6	0.9
3.18 Komputer dan kelengkapan peranti	0.4	0.4	0.5	0.5	0.4
3.19 Kelengkapan elektrik	0.5	0.6	0.4	0.5	0.5
3.20 Komponen & papan elektronik, peralatan komunikasi dan elektronik pengguna	6.0	5.3	5.1	5.0	5.8
3.21 Pembuatan peralatan perubatan, ketetapan & optik, jam tangan dan jam	0.3	0.5	0.5	0.5	0.3
3.22 Kenderaan bermotor dan peralatan pengangkutan	1.7	2.1	1.7	2.2	1.7
3.23 Perabot	0.4	0.4	0.2	0.3	0.4
3.24 Pembuatan lain dan pembaikan & pemasangan mesin dan kelengkapan	0.3	0.3	0.4	0.3	0.3

Jadual A14: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

Jenis aktiviti ekonomi	2023				2024
	I	II	III	IV	I
4. Pembinaan	3.6	3.6	3.7	3.5	3.9
4.1 Bangunan kediaman	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8
4.2 Bangunan bukan kediaman	0.9	0.9	0.8	0.9	0.8
4.3 Kejuruteraan awam	1.1	1.0	1.1	1.0	1.3
4.4 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0
5. Perkhidmatan	59.0	59.3	59.1	59.3	59.3
5.1 Elektrik dan gas	2.0	2.1	2.0	2.0	2.1
5.2 Air, pembentungan dan pengurusan sisa	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
5.3 Perdagangan borong	6.9	7.3	7.8	7.5	6.8
5.4 Perdagangan runcit	8.7	8.6	8.3	9.0	8.6
5.5 Kenderaan bermotor	1.8	1.8	2.2	2.1	1.8
5.6 Makanan dan minuman	2.4	2.4	2.3	2.2	2.4
5.7 Penginapan	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8
5.8 Pengangkutan dan penyimpanan	4.0	4.0	3.9	4.0	4.3
5.9 Maklumat dan komunikasi	6.7	6.8	6.5	6.3	6.6
5.10 Kewangan	5.1	5.1	5.1	4.8	5.1
5.11 Insurans	2.0	1.4	1.6	1.5	1.8
5.12 Hartanah	1.3	1.3	1.4	1.3	1.4
5.13 Perkhidmatan perniagaan	3.2	3.3	3.2	3.2	3.3
5.14 Perkhidmatan kesihatan swasta	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
5.15 Perkhidmatan pendidikan swasta	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
5.16 Perkhidmatan lain	3.1	3.2	3.1	3.0	3.2
5.17 Perkhidmatan kerajaan	9.0	9.1	9.0	9.5	9.1
6. Tambah: Duti import	1.1	1.2	1.1	1.2	1.1
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A15: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia

RM Juta

Jenis perbelanjaan	2021 ^e	2022 ^p	2023 ^p	2021			
				I	II	III	IV
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	817,103	909,562	951,892	209,681	185,892	205,804	215,727
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	207,061	221,381	230,798	50,977	48,680	55,910	51,494
1.2 Pakaian dan kasut	28,047	32,746	35,062	7,096	5,780	7,489	7,682
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	130,343	139,288	148,583	33,273	31,584	33,552	31,933
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	39,738	43,622	45,139	10,610	9,452	9,737	9,939
1.5 Pengangkutan	86,052	113,693	124,655	25,155	13,847	18,341	28,710
1.6 Komunikasi	85,735	94,384	101,351	21,046	21,373	21,354	21,962
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	23,202	33,851	35,657	6,318	3,377	6,043	7,463
1.8 Restoran dan hotel	60,696	76,198	81,806	16,164	14,166	13,524	16,841
1.9 Lain-lain	156,230	154,400	148,841	39,041	37,632	39,853	39,703
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	190,210	199,922	206,556	43,155	43,925	44,363	58,766
3. Pembentukan modal tetap kasar	279,242	298,205	314,508	73,679	71,515	65,138	68,912
3.1 Jenis aset							
3.1.1 Struktur	141,682	148,480	157,575	40,320	36,361	31,002	34,000
3.1.2 Jentera dan peralatan	113,636	125,226	131,755	27,799	28,462	27,993	29,382
3.1.3 Aset lain	23,924	24,500	25,177	5,559	6,692	6,143	5,530
3.2 Sektor							
3.2.1 Awam	62,740	66,096	71,773	14,364	12,206	12,858	23,314
3.2.2 Swasta	216,502	232,110	242,734	59,315	59,309	52,280	45,598
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	20,749	24,106	25,991	-1,976	16,486	2,949	3,290
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	984,094	1,126,873	1,035,882	233,326	240,971	243,357	266,440
5.1 Eksport barangan	911,525	1,012,028	883,150	216,302	222,796	225,670	246,757
5.2 Eksport perkhidmatan	72,569	114,845	152,732	17,024	18,175	17,687	19,682
6. Tolak Import barangan dan perkhidmatan	900,516	1,044,529	966,855	213,952	220,628	224,190	241,746
6.1 Import barangan	772,112	883,065	779,951	184,269	190,477	190,441	206,925
6.2 Import perkhidmatan	128,404	161,463	186,904	29,683	30,151	33,749	34,821
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	1,390,882	1,514,139	1,567,974	343,912	338,160	337,421	371,388

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A15: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia (samb.)

RM Juta

Jenis perbelanjaan	2022				2023				2024
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	221,151	220,063	236,846	231,502	234,747	229,376	246,593	241,177	245,840
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	53,312	54,052	59,716	54,301	55,115	55,549	62,639	57,494	57,295
1.2 Pakaian dan kasut	7,226	7,024	9,370	9,125	8,264	7,564	9,825	9,410	8,751
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	34,099	34,030	35,839	35,319	37,126	36,176	37,968	37,313	39,897
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	10,944	10,993	11,337	10,348	11,359	11,186	11,638	10,957	12,336
1.5 Pengangkutan	27,242	26,277	28,386	31,787	30,294	27,870	31,500	34,991	32,241
1.6 Komunikasi	23,490	23,613	23,627	23,654	25,192	25,293	25,475	25,391	26,708
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	6,682	5,905	10,626	10,637	6,999	6,090	11,042	11,526	7,495
1.8 Restoran dan hotel	17,924	19,364	19,376	19,534	19,560	20,344	20,884	21,017	21,202
1.9 Lain-lain	40,233	38,803	38,569	36,795	40,839	39,303	35,622	33,078	39,915
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	46,274	45,271	47,387	60,991	45,360	46,750	49,921	64,524	48,685
3. Pembentukan modal tetap kasar	73,817	75,660	73,724	75,003	77,410	79,852	77,470	79,775	84,853
3.1 Jenis aset									
3.1.1 Struktur	37,153	37,748	36,194	37,384	39,943	40,023	38,645	38,964	44,201
3.1.2 Jentera dan peralatan	31,146	31,198	30,974	31,909	31,964	32,559	32,228	35,004	34,893
3.1.3 Aset lain	5,519	6,714	6,556	5,710	5,503	7,270	6,597	5,807	5,758
3.2 Sektor									
3.2.1 Awam	14,240	12,599	14,539	24,717	15,047	13,594	15,635	27,498	16,776
3.2.2 Swasta	59,577	63,061	59,185	50,286	62,363	66,258	61,836	52,277	68,076
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	7,241	12,036	3,843	985	1,649	9,097	4,636	10,609	1,251
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	262,088	278,053	296,768	289,964	254,584	253,102	261,079	267,117	267,749
5.1 Eksport barangan	241,142	250,800	264,693	255,393	222,006	214,796	222,597	223,751	224,158
5.2 Eksport perkhidmatan	20,946	27,253	32,075	34,571	32,578	38,306	38,483	43,367	43,591
6. Tolak Import barangan dan perkhidmatan	249,120	262,966	272,689	259,754	232,376	239,806	241,783	252,890	250,984
6.1 Import barangan	213,622	224,849	229,742	214,852	189,380	193,681	192,880	204,009	202,813
6.2 Import perkhidmatan	35,497	38,117	42,947	44,902	42,996	46,125	48,902	48,881	48,171
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	361,453	368,117	385,880	398,691	381,374	378,371	397,916	410,313	397,394

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A16: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

Jenis perbelanjaan	2021 ^e	2022 ^p	2023 ^p	2021			
				I	II	III	IV
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	1.8	11.3	4.7	-1.7	11.6	-4.1	3.6
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	6.0	6.9	4.3	6.3	6.0	6.1	5.5
1.2 Pakaian dan kasut	2.0	16.8	7.1	0.5	29.5	-8.2	-1.9
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	2.9	6.9	6.7	5.2	2.0	2.9	1.6
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	1.0	9.8	3.5	-4.2	19.6	-6.8	0.5
1.5 Pengangkutan	-7.9	32.1	9.6	-2.4	28.0	-35.9	1.6
1.6 Komunikasi	10.6	10.1	7.4	7.5	11.9	11.8	11.2
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	-18.7	45.9	5.3	-49.3	38.2	-5.9	3.5
1.8 Restoran dan hotel	-9.0	25.5	7.4	-27.7	9.4	-11.1	3.9
1.9 Lain-lain	5.8	-1.2	-3.6	10.3	17.6	-3.7	2.2
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	5.8	5.1	3.3	6.2	10.6	1.8	5.3
3. Pembentukan modal tetap kasar	-0.7	6.8	5.5	-3.1	16.6	-10.6	-2.8
3.1 Jenis aset							
3.1.1 Struktur	-9.9	4.8	6.1	-10.1	20.1	-26.0	-15.5
3.1.2 Jentera dan peralatan	13.4	10.2	5.2	10.4	15.3	10.5	17.6
3.1.3 Aset lain	0.8	2.4	2.8	-6.9	4.6	8.5	-3.2
3.2 Sektor							
3.2.1 Awam	-11.0	5.3	8.6	-18.2	12.3	-28.7	-3.1
3.2.2 Swasta	2.8	7.2	4.6	1.5	17.5	-4.7	-2.7
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	..	..	..	..	..	..	..
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	18.5	14.5	-8.1	11.8	37.0	11.1	17.7
5.1 Eksport barangan	21.4	11.0	-12.7	20.5	39.5	11.5	17.8
5.2 Eksport perkhidmatan	-8.2	58.3	33.0	-41.9	12.2	6.4	16.4
6. Tolak Import barangan dan perkhidmatan	21.2	16.0	-7.4	12.2	35.3	19.2	20.1
6.1 Import barangan	23.8	14.4	-11.7	18.5	38.9	19.6	20.3
6.2 Import perkhidmatan	7.7	25.7	15.8	-15.7	16.5	16.9	18.9
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	3.3	8.9	3.6	-0.2	16.3	-4.2	3.5

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A16: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun yang sama tahun sebelumnya

Jenis perbelanjaan	(%)									
	2022				2023				2024	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	5.5	18.4	15.1	7.3	6.1	4.2	4.1	4.2	4.7	
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	4.6	11.0	6.8	5.5	3.4	2.8	4.9	5.9	4.0	
1.2 Pakaian dan kasut	1.8	21.5	25.1	18.8	14.4	7.7	4.9	3.1	5.9	
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	2.5	7.7	6.8	10.6	8.9	6.3	5.9	5.6	7.5	
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	3.1	16.3	16.4	4.1	3.8	1.8	2.7	5.9	8.6	
1.5 Pengangkutan	8.3	89.8	54.8	10.7	11.2	6.1	11.0	10.1	6.4	
1.6 Komunikasi	11.6	10.5	10.6	7.7	7.2	7.1	7.8	7.3	6.0	
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	5.8	74.8	75.8	42.5	4.7	3.1	3.9	8.4	7.1	
1.8 Restoran dan hotel	10.9	36.7	43.3	16.0	9.1	5.1	7.8	7.6	8.4	
1.9 Lain-lain	3.1	3.1	-3.2	-7.3	1.5	1.3	-7.6	-10.1	-2.3	
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	7.2	3.1	6.8	3.8	-2.0	3.3	5.3	5.8	7.3	
3. Pembentukan modal tetap kasar	0.2	5.8	13.2	8.8	4.9	5.5	5.1	6.4	9.6	
3.1 Jenis aset										
3.1.1 Struktur	-7.9	3.8	16.7	10.0	7.5	6.0	6.8	4.2	10.7	
3.1.2 Jentera dan peralatan	12.0	9.6	10.6	8.6	2.6	4.4	4.0	9.7	9.2	
3.1.3 Aset lain	-0.7	0.3	6.7	3.3	-0.3	8.3	0.6	1.7	4.6	
3.2 Sektor										
3.2.1 Awam	-0.9	3.2	13.1	6.0	5.7	7.9	7.5	11.3	11.5	
3.2.2 Swasta	0.4	6.3	13.2	10.3	4.7	5.1	4.5	4.0	9.2	
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	12.3	15.4	21.9	8.8	-2.9	-9.0	-12.0	-7.9	5.2	
5.1 Eksport barangan	11.5	12.6	17.3	3.5	-7.9	-14.4	-15.9	-12.4	1.0	
5.2 Eksport perkhidmatan	23.0	49.9	81.3	75.6	55.5	40.6	20.0	25.4	33.8	
6. Tolak Import barangan dan perkhidmatan	16.4	19.2	21.6	7.4	-6.7	-8.8	-11.3	-2.6	8.0	
6.1 Import barangan	15.9	18.0	20.6	3.8	-11.3	-13.9	-16.0	-5.0	7.1	
6.2 Import perkhidmatan	19.6	26.4	27.3	29.0	21.1	21.0	13.9	8.9	12.0	
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	5.1	8.9	14.4	7.4	5.5	2.8	3.1	2.9	4.2	

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A17: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis perbelanjaan	2021 ^e	2022 ^p	2023 ^p	2021			
				I	II	III	IV
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	1.8	11.3	4.7	0.7	-11.3	10.7	4.8
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	6.0	6.9	4.3	4.5	-4.5	14.9	-7.9
1.2 Pakaian dan kasut	2.0	16.8	7.1	-9.4	-18.5	29.6	2.6
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	2.9	6.9	6.7	5.8	-5.1	6.2	-4.8
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	1.0	9.8	3.5	7.2	-10.9	3.0	2.1
1.5 Pengangkutan	-7.9	32.1	9.6	-11.0	-45.0	32.5	56.5
1.6 Komunikasi	10.6	10.1	7.4	6.6	1.6	-0.1	2.8
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	-18.7	45.9	5.3	-12.4	-46.5	78.9	23.5
1.8 Restoran dan hotel	-9.0	25.5	7.4	-0.3	-12.4	-4.5	24.5
1.9 Lain-lain	5.8	-1.2	-3.6	0.5	-3.6	5.9	-0.4
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	5.8	5.1	3.3	-22.7	1.8	1.0	32.5
3. Pembentukan modal tetap kasar	-0.7	6.8	5.5	3.9	-2.9	-8.9	5.8
3.1 Jenis aset							
3.1.1 Struktur	-9.9	4.8	6.1	0.2	-9.8	-14.7	9.7
3.1.2 Jentera dan peralatan	13.4	10.2	5.2	11.3	2.4	-1.6	5.0
3.1.3 Aset lain	0.8	2.4	2.8	-2.6	20.4	-8.2	-10.0
3.2 Sektor							
3.2.1 Awam	-11.0	5.3	8.6	-40.3	-15.0	5.3	81.3
3.2.2 Swasta	2.8	7.2	4.6	26.6	0.0	-11.9	-12.8
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	..	..	..	..	..	..	..
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	18.5	14.5	-8.1	3.1	3.3	1.0	9.5
5.1 Eksport barangan	21.4	11.0	-12.7	3.3	3.0	1.3	9.3
5.2 Eksport perkhidmatan	-8.2	58.3	33.0	0.6	6.8	-2.7	11.3
6. Tolak: Import barangan dan perkhidmatan	21.2	16.0	-7.4	6.3	3.1	1.6	7.8
6.1 Import barangan	23.8	14.4	-11.7	7.1	3.4	0.0	8.7
6.2 Import perkhidmatan	7.7	25.7	15.8	1.3	1.6	11.9	3.2
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	3.3	8.9	3.6	-4.1	-1.7	-0.2	10.1

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A17: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Perubahan peratusan dari suku tahun sebelumnya

(%)

Jenis perbelanjaan	2022				2023				2024
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	2.5	-0.5	7.6	-2.3	1.4	-2.3	7.5	-2.2	1.9
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	3.5	1.4	10.5	-9.1	1.5	0.8	12.8	-8.2	-0.3
1.2 Pakaian dan kasut	-5.9	-2.8	33.4	-2.6	-9.4	-8.5	29.9	-4.2	-7.0
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	6.8	-0.2	5.3	-1.5	5.1	-2.6	5.0	-1.7	6.9
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	10.1	0.4	3.1	-8.7	9.8	-1.5	4.0	-5.9	12.6
1.5 Pengangkutan	-5.1	-3.5	8.0	12.0	-4.7	-8.0	13.0	11.1	-7.9
1.6 Komunikasi	7.0	0.5	0.1	0.1	6.5	0.4	0.7	-0.3	5.2
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	-10.5	-11.6	79.9	0.1	-34.2	-13.0	81.3	4.4	-35.0
1.8 Restoran dan hotel	6.4	8.0	0.1	0.8	0.1	4.0	2.7	0.6	0.9
1.9 Lain-lain	1.3	-3.6	-0.6	-4.6	11.0	-3.8	-9.4	-7.1	20.7
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	-21.3	-2.2	4.7	28.7	-25.6	3.1	6.8	29.3	-24.5
3. Pembentukan modal tetap kasar	7.1	2.5	-2.6	1.7	3.2	3.2	-3.0	3.0	6.4
3.1 Jenis aset									
3.1.1 Struktur	9.3	1.6	-4.1	3.3	6.8	0.2	-3.4	0.8	13.4
3.1.2 Jentera dan peralatan	6.0	0.2	-0.7	3.0	0.2	1.9	-1.0	8.6	-0.3
3.1.3 Aset lain	-0.2	21.7	-2.4	-12.9	-3.6	32.1	-9.3	-12.0	-0.8
3.2 Sektor									
3.2.1 Awam	-38.9	-11.5	15.4	70.0	-39.1	-9.7	15.0	75.9	-39.0
3.2.2 Swasta	30.7	5.8	-6.1	-15.0	24.0	6.2	-6.7	-15.5	30.2
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	..	..	..	..	..	..	..	..	..
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	-1.6	6.1	6.7	-2.3	-12.2	-0.6	3.2	2.3	0.2
5.1 Eksport barangan	-2.3	4.0	5.5	-3.5	-13.1	-3.2	3.6	0.5	0.2
5.2 Eksport perkhidmatan	6.4	30.1	17.7	7.8	-5.8	17.6	0.5	12.7	0.5
6. Tolak: Import barangan dan perkhidmatan	3.1	5.6	3.7	-4.7	-10.5	3.2	0.8	4.6	-0.8
6.1 Import barangan	3.2	5.3	2.2	-6.5	-11.9	2.3	-0.4	5.8	-0.6
6.2 Import perkhidmatan	1.9	7.4	12.7	4.6	-4.2	7.3	6.0	0.0	-1.5
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	-2.7	1.8	4.8	3.3	-4.3	-0.8	5.2	3.1	-3.1

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A18: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis perbelanjaan	2021 ^e	2022 ^p	2023 ^p	2021			
				I	II	III	IV
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	58.7	60.1	60.7	61.0	55.0	61.0	58.1
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	14.9	14.6	14.7	14.8	14.4	16.6	13.9
1.2 Pakaian dan kasut	2.0	2.2	2.2	2.1	1.7	2.2	2.1
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	9.4	9.2	9.5	9.7	9.3	9.9	8.6
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	2.9	2.9	2.9	3.1	2.8	2.9	2.7
1.5 Pengangkutan	6.2	7.5	8.0	7.3	4.1	5.4	7.7
1.6 Komunikasi	6.2	6.2	6.5	6.1	6.3	6.3	5.9
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	1.7	2.2	2.3	1.8	1.0	1.8	2.0
1.8 Restoran dan hotel	4.4	5.0	5.2	4.7	4.2	4.0	4.5
1.9 Lain-lain	11.2	10.2	9.5	11.4	11.1	11.8	10.7
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	13.7	13.2	13.2	12.5	13.0	13.1	15.8
3. Pembentukan modal tetap kasar	20.1	19.7	20.1	21.4	21.1	19.3	18.6
3.1 Jenis aset							
3.1.1 Struktur	10.2	9.8	10.0	11.7	10.8	9.2	9.2
3.1.2 Jentera dan peralatan	8.2	8.3	8.4	8.1	8.4	8.3	7.9
3.1.3 Aset lain	1.7	1.6	1.6	1.6	2.0	1.8	1.5
3.2 Sektor							
3.2.1 Awam	4.5	4.4	4.6	4.2	3.6	3.8	6.3
3.2.2 Swasta	15.6	15.3	15.5	17.2	17.5	15.5	12.3
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	1.5	1.6	1.7	-0.6	4.9	0.9	0.9
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	70.8	74.4	66.1	67.8	71.3	72.1	71.7
5.1 Eksport barangan	65.5	66.8	56.3	62.9	65.9	66.9	66.4
5.2 Eksport perkhidmatan	5.2	7.6	9.7	5.0	5.4	5.2	5.3
6. Tolak: Import barangan dan perkhidmatan	64.7	69.0	61.7	62.2	65.2	66.4	65.1
6.1 Import barangan	55.5	58.3	49.7	53.6	56.3	56.4	55.7
6.2 Import perkhidmatan	9.2	10.7	11.9	8.6	8.9	10.0	9.4
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

*Termasuk perbezaan statistik

Jadual A18: KDNK mengikut jenis perbelanjaan pada harga malar 2015, Malaysia (samb.) - Peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis perbelanjaan	2022				2023				2024
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
1. Perbelanjaan penggunaan akhir swasta	61.2	59.8	61.4	58.1	61.6	60.6	62.0	58.8	61.9
1.1 Makanan dan minuman bukan alkohol	14.7	14.7	15.5	13.6	14.5	14.7	15.7	14.0	14.4
1.2 Pakaian dan kasut	2.0	1.9	2.4	2.3	2.2	2.0	2.5	2.3	2.2
1.3 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	9.4	9.2	9.3	8.9	9.7	9.6	9.5	9.1	10.0
1.4 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	3.0	3.0	2.9	2.6	3.0	3.0	2.9	2.7	3.1
1.5 Pengangkutan	7.5	7.1	7.4	8.0	7.9	7.4	7.9	8.5	8.1
1.6 Komunikasi	6.5	6.4	6.1	5.9	6.6	6.7	6.4	6.2	6.7
1.7 Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	1.8	1.6	2.8	2.7	1.8	1.6	2.8	2.8	1.9
1.8 Restoran dan hotel	5.0	5.3	5.0	4.9	5.1	5.4	5.2	5.1	5.3
1.9 Lain-lain	11.1	10.5	10.0	9.2	10.7	10.4	9.0	8.1	10.0
2. Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan	12.8	12.3	12.3	15.3	11.9	12.4	12.5	15.7	12.3
3. Pembentukan modal tetap kasar	20.4	20.6	19.1	18.8	20.3	21.1	19.5	19.4	21.4
3.1 Jenis aset									
3.1.1 Struktur	10.3	10.3	9.4	9.4	10.5	10.6	9.7	9.5	11.1
3.1.2 Jentera dan peralatan	8.6	8.5	8.0	8.0	8.4	8.6	8.1	8.5	8.8
3.1.3 Aset lain	1.5	1.8	1.7	1.4	1.4	1.9	1.7	1.4	1.4
3.2 Sektor									
3.2.1 Awam	3.9	3.4	3.8	6.2	3.9	3.6	3.9	6.7	4.2
3.2.2 Swasta	16.5	17.1	15.3	12.6	16.4	17.5	15.5	12.7	17.1
4. Perubahan inventori dan barangan berharga*	2.0	3.3	1.0	0.2	0.4	2.4	1.2	2.6	0.3
5. Eksport barangan dan perkhidmatan	72.5	75.5	76.9	72.7	66.8	66.9	65.6	65.1	67.4
5.1 Eksport barangan	66.7	68.1	68.6	64.1	58.2	56.8	55.9	54.5	56.4
5.2 Eksport perkhidmatan	5.8	7.4	8.3	8.7	8.5	10.1	9.7	10.6	11.0
6. Tolak: Import barangan dan perkhidmatan	68.9	71.4	70.7	65.2	60.9	63.4	60.8	61.6	63.2
6.1 Import barangan	59.1	61.1	59.5	53.9	49.7	51.2	48.5	49.7	51.0
6.2 Import perkhidmatan	9.8	10.4	11.1	11.3	11.3	12.2	12.3	11.9	12.1
Perbelanjaan atas KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

*Termasuk perbezaan statistik

JADUAL STATISTIK

KDNK MENGIKUT NEGERI
KDNK NEGERI TERENGGANU

Jadual A19: KDNK mengikut negeri pada harga malar 2015**RM Juta**

Negeri	2019	2020	2021	2022^e	2023^p
1. Johor	134,226	128,074	131,243	142,370	148,205
2. Kedah	46,841	46,042	47,505	50,982	51,782
3. Kelantan	25,479	25,188	25,782	26,935	27,648
4. Melaka	43,583	41,030	41,872	45,579	46,933
5. Negeri Sembilan	48,034	46,336	47,787	50,939	51,864
6. Pahang	58,434	54,885	55,440	61,746	64,942
7. Pulau Pinang	94,645	92,691	99,124	112,281	115,957
8. Perak	75,993	74,264	76,901	80,427	82,559
9. Perlis	6,151	5,785	5,867	6,210	6,343
10. Selangor	345,008	326,805	344,103	385,159	406,071
11. Terengganu	36,001	33,994	35,236	37,354	38,201
12. Sabah	85,642	77,840	79,000	82,106	83,197
13. Sarawak	136,759	127,556	131,594	140,699	142,352
14. W.P. Kuala Lumpur ¹	233,794	217,447	219,884	240,518	249,302
15. W.P. Labuan	7,623	7,613	7,650	7,963	8,115
16. Supra ²	45,738	40,698	41,896	42,873	44,503
Jumlah KDNK pada harga pembeli	1,423,952	1,346,249	1,390,882	1,514,139	1,567,974

Jadual A20: KDNK mengikut negeri pada harga malar 2015 - Perubahan peratusan tahunan dan peratus sumbangan kepada KDNK**(%)**

Negeri	Perubahan peratusan tahunan					Peratus sumbangan kepada KDNK				
	2019	2020	2021	2022^e	2023^p	2019	2020	2021	2022^e	2023^p
1. Johor	2.8	-4.6	2.5	8.5	4.1	9.4	9.5	9.4	9.4	9.5
2. Kedah	4.5	-1.7	3.2	7.3	1.6	3.3	3.4	3.4	3.4	3.3
3. Kelantan	5.5	-1.1	2.4	4.5	2.6	1.8	1.9	1.9	1.8	1.8
4. Melaka	2.9	-5.9	2.1	8.9	3.0	3.1	3.0	3.0	3.0	3.0
5. Negeri Sembilan	5.1	-3.5	3.1	6.6	1.8	3.4	3.4	3.4	3.4	3.3
6. Pahang	3.8	-6.1	1.0	11.4	5.2	4.1	4.1	4.0	4.1	4.1
7. Pulau Pinang	3.7	-2.1	6.9	13.3	3.3	6.6	6.9	7.1	7.4	7.4
8. Perak	4.1	-2.3	3.6	4.6	2.7	5.3	5.5	5.5	5.3	5.3
9. Perlis	4.5	-6.0	1.4	5.9	2.1	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
10. Selangor	6.7	-5.3	5.3	11.9	5.4	24.2	24.3	24.7	25.4	25.9
11. Terengganu	3.3	-5.6	3.7	6.0	2.3	2.5	2.5	2.5	2.5	2.4
12. Sabah	0.7	-9.1	1.5	3.9	1.3	6.0	5.8	5.7	5.4	5.3
13. Sarawak	2.8	-6.7	3.2	6.9	1.2	9.6	9.5	9.5	9.3	9.1
14. W.P. Kuala Lumpur ¹	6.1	-7.0	1.1	9.4	3.7	16.4	16.2	15.8	15.9	15.9
15. W.P. Labuan	5.2	-0.1	0.5	4.1	1.9	0.5	0.6	0.5	0.5	0.5
16. Supra ²	-0.7	-11.0	2.9	2.3	3.8	3.2	3.0	3.0	2.8	2.8
KDNK pada harga pembeli	4.4	-5.5	3.3	8.9	3.6	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

¹Termasuk W.P. Putrajaya²Negeri Supra merangkumi aktiviti pengeluaran yang melangkaui pusat kepentingan ekonomi utama bagi mana-mana negeri

Jadual A21: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2015

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	15,610	476	32,359	7,269	53,058	1,230	110,002
2. Kedah	5,423	83	11,427	863	21,465	288	39,550
3. Kelantan	5,102	229	1,147	445	14,455	30	21,408
4. Melaka	4,141	44	14,068	947	16,811	66	36,077
5. Negeri Sembilan	3,235	165	15,678	1,339	18,951	817	40,186
6. Pahang	11,665	1,311	10,417	2,105	23,885	66	49,450
7. Pulau Pinang	2,084	124	33,597	2,712	38,917	712	78,146
8. Perak	10,352	354	11,190	2,578	38,628	73	63,176
9. Perlis	1,161	32	458	193	3,414	94	5,353
10. Selangor	4,076	499	75,537	16,674	163,967	8,072	268,825
11. Terengganu	2,765	146	11,296	904	15,965	49	31,124
12. Sabah	14,817	18,207	6,266	2,446	31,755	285	73,776
13. Sarawak	16,988	29,852	32,128	3,843	38,370	404	121,585
14. W.P. Kuala Lumpur	a	117	5,641	12,915	159,752	2,437	180,865
15. W.P. Labuan	118	-	1,168	148	4,490	74	5,999
16. Supra	-	51,420	-	-	-	-	51,420
Jumlah KDNK pada harga pembeli	97,539	103,059	262,379	55,382	643,883	14,699	1,176,941

Jadual A22: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2015 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16.0	0.5	12.3	13.1	8.2	8.4	9.3
2. Kedah	5.6	0.1	4.4	1.6	3.3	2.0	3.4
3. Kelantan	5.2	0.2	0.4	0.8	2.2	0.2	1.8
4. Melaka	4.2	0.0	5.4	1.7	2.6	0.4	3.1
5. Negeri Sembilan	3.3	0.2	6.0	2.4	2.9	5.6	3.4
6. Pahang	12.0	1.3	4.0	3.8	3.7	0.5	4.2
7. Pulau Pinang	2.1	0.1	12.8	4.9	6.0	4.8	6.6
8. Perak	10.6	0.3	4.3	4.7	6.0	0.5	5.4
9. Perlis	1.2	0.0	0.2	0.3	0.5	0.6	0.5
10. Selangor	4.2	0.5	28.8	30.1	25.5	54.9	22.8
11. Terengganu	2.8	0.1	4.3	1.6	2.5	0.3	2.6
12. Sabah	15.2	17.7	2.4	4.4	4.9	1.9	6.3
13. Sarawak	17.4	29.0	12.2	6.9	6.0	2.8	10.3
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.1	23.3	24.8	16.6	15.4
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.3	0.7	0.5	0.5
16. Supra	-	49.9	-	-	-	-	4.4
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A23: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2015 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	14.2	0.4	29.4	6.6	48.2	1.1	100.0
2. Kedah	13.7	0.2	28.9	2.2	54.3	0.7	100.0
3. Kelantan	23.8	1.1	5.4	2.1	67.5	0.1	100.0
4. Melaka	11.5	0.1	39.0	2.6	46.6	0.2	100.0
5. Negeri Sembilan	8.1	0.4	39.0	3.3	47.2	2.0	100.0
6. Pahang	23.6	2.7	21.1	4.3	48.3	0.1	100.0
7. Pulau Pinang	2.7	0.2	43.0	3.5	49.8	0.9	100.0
8. Perak	16.4	0.6	17.7	4.1	61.1	0.1	100.0
9. Perlis	21.7	0.6	8.6	3.6	63.8	1.8	100.0
10. Selangor	1.5	0.2	28.1	6.2	61.0	3.0	100.0
11. Terengganu	8.9	0.5	36.3	2.9	51.3	0.2	100.0
12. Sabah	20.1	24.7	8.5	3.3	43.0	0.4	100.0
13. Sarawak	14.0	24.6	26.4	3.2	31.6	0.3	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	3.1	7.1	88.3	1.3	100.0
15. W.P. Labuan	2.0	-	19.5	2.5	74.8	1.2	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	8.3	8.8	22.3	4.7	54.7	1.2	100.0

Jadual A24: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	15,030	569	34,122	8,978	56,266	1,717	116,682
2. Kedah	5,202	96	11,934	998	22,604	322	41,156
3. Kelantan	5,287	257	1,172	575	15,159	25	22,476
4. Melaka	4,312	53	14,626	998	17,655	68	37,713
5. Negeri Sembilan	3,056	198	16,133	1,466	19,976	942	41,771
6. Pahang	11,193	879	10,820	2,726	25,173	84	50,875
7. Pulau Pinang	1,988	135	35,411	2,984	41,167	808	82,493
8. Perak	10,151	414	11,752	2,786	40,762	93	65,958
9. Perlis	1,200	28	449	212	3,579	102	5,570
10. Selangor	3,872	643	78,710	16,243	173,870	8,501	281,839
11. Terengganu	2,681	159	12,116	920	16,207	50	32,133
12. Sabah	13,255	21,992	6,037	2,357	33,575	302	77,518
13. Sarawak	16,632	29,253	33,567	3,633	40,982	446	124,513
14. W.P. Kuala Lumpur	a	129	5,795	14,509	168,742	2,464	191,641
15. W.P. Labuan	114	-	1,256	121	4,844	77	6,412
16. Supra	-	50,562	-	-	-	-	50,562
Jumlah KDNK pada harga pembeli	93,977	105,368	273,899	59,508	680,561	16,000	1,229,312

Jadual A25: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016 - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	-3.7	19.7	5.4	23.5	6.0	39.6	6.1
2. Kedah	-4.1	15.2	4.4	15.7	5.3	11.6	4.1
3. Kelantan	3.6	12.3	2.1	29.4	4.9	-17.5	5.0
4. Melaka	4.1	19.6	4.0	5.4	5.0	4.4	4.5
5. Negeri Sembilan	-5.5	19.5	2.9	9.5	5.4	15.3	3.9
6. Pahang	-4.0	-33.0	3.9	29.5	5.4	25.7	2.9
7. Pulau Pinang	-4.6	9.0	5.4	10.0	5.8	13.5	5.6
8. Perak	-1.9	16.8	5.0	8.0	5.5	27.2	4.4
9. Perlis	3.4	-10.5	-2.1	9.7	4.8	7.7	4.0
10. Selangor	-5.0	29.0	4.2	-2.6	6.0	5.3	4.8
11. Terengganu	-3.0	9.4	7.3	1.8	1.5	2.0	3.2
12. Sabah	-10.5	20.8	-3.7	-3.6	5.7	5.7	5.1
13. Sarawak	-2.1	-2.0	4.5	-5.4	6.8	10.4	2.4
14. W.P. Kuala Lumpur	..	9.9	2.7	12.3	5.6	1.1	6.0
15. W.P. Labuan	-3.1	-	7.5	-18.8	7.9	3.9	6.9
16. Supra	-	-1.7	-	-	-	-	-1.7
KDNK pada harga pembeli	-3.7	2.2	4.4	7.4	5.7	8.8	4.4

Jadual A26: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16.0	0.5	12.5	15.1	8.3	10.7	9.5
2. Kedah	5.5	0.1	4.4	1.7	3.3	2.0	3.3
3. Kelantan	5.6	0.2	0.4	1.0	2.2	0.2	1.8
4. Melaka	4.6	0.0	5.3	1.7	2.6	0.4	3.1
5. Negeri Sembilan	3.3	0.2	5.9	2.5	2.9	5.9	3.4
6. Pahang	11.9	0.8	4.0	4.6	3.7	0.5	4.1
7. Pulau Pinang	2.1	0.1	12.9	5.0	6.0	5.1	6.7
8. Perak	10.8	0.4	4.3	4.7	6.0	0.6	5.4
9. Perlis	1.3	0.0	0.2	0.4	0.5	0.6	0.5
10. Selangor	4.1	0.6	28.7	27.3	25.5	53.1	22.9
11. Terengganu	2.9	0.2	4.4	1.5	2.4	0.3	2.6
12. Sabah	14.1	20.9	2.2	4.0	4.9	1.9	6.3
13. Sarawak	17.7	27.8	12.3	6.1	6.0	2.8	10.1
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.1	24.4	24.8	15.4	15.6
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.5	0.2	0.7	0.5	0.5
16. Supra	-	48.0	-	-	-	-	4.1
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A27: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2016 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	12.9	0.5	29.2	7.7	48.2	1.5	100.0
2. Kedah	12.6	0.2	29.0	2.4	54.9	0.8	100.0
3. Kelantan	23.5	1.1	5.2	2.6	67.4	0.1	100.0
4. Melaka	11.4	0.1	38.8	2.6	46.8	0.2	100.0
5. Negeri Sembilan	7.3	0.5	38.6	3.5	47.8	2.3	100.0
6. Pahang	22.0	1.7	21.3	5.4	49.5	0.2	100.0
7. Pulau Pinang	2.4	0.2	42.9	3.6	49.9	1.0	100.0
8. Perak	15.4	0.6	17.8	4.2	61.8	0.1	100.0
9. Perlis	21.5	0.5	8.1	3.8	64.3	1.8	100.0
10. Selangor	1.4	0.2	27.9	5.8	61.7	3.0	100.0
11. Terengganu	8.3	0.5	37.7	2.9	50.4	0.2	100.0
12. Sabah	17.1	28.4	7.8	3.0	43.3	0.4	100.0
13. Sarawak	13.4	23.5	27.0	2.9	32.9	0.4	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	3.0	7.6	88.1	1.3	100.0
15. W.P. Labuan	1.8	-	19.6	1.9	75.6	1.2	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	7.6	8.6	22.3	4.8	55.4	1.3	100.0

Jadual A28: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017
RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16,170	656	36,465	8,407	59,999	1,864	123,561
2. Kedah	5,465	110	12,449	928	23,808	306	43,067
3. Kelantan	5,477	300	1,278	521	15,899	26	23,501
4. Melaka	4,625	57	15,621	1,720	18,613	194	40,830
5. Negeri Sembilan	3,321	217	16,654	1,716	20,916	992	43,816
6. Pahang	12,254	709	11,531	3,231	26,720	147	54,591
7. Pulau Pinang	2,034	144	37,426	2,689	43,458	1,017	86,768
8. Perak	10,942	438	12,691	2,113	43,028	124	69,337
9. Perlis	1,249	31	459	121	3,723	112	5,695
10. Selangor	4,319	692	84,964	17,580	186,018	8,613	302,186
11. Terengganu	2,921	174	12,586	1,276	16,916	105	33,979
12. Sabah	13,883	25,441	6,362	2,322	35,434	352	83,793
13. Sarawak	16,728	30,214	34,811	4,355	43,541	520	130,169
14. W.P. Kuala Lumpur	a	146	5,871	16,406	180,196	3,556	206,175
15. W.P. Labuan	119	-	1,296	136	5,093	147	6,790
16. Supra	-	46,512	-	-	-	-	46,512
Jumlah KDNK pada harga pembeli	99,509	105,838	290,464	63,522	723,361	18,076	1,300,769

Jadual A29: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017 - Perubahan peratusan tahunan
(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	7.6	15.1	6.9	-6.4	6.6	8.6	5.9
2. Kedah	5.0	14.5	4.3	-7.0	5.3	-4.8	4.6
3. Kelantan	3.6	16.7	9.0	-9.5	4.9	6.2	4.6
4. Melaka	7.3	7.6	6.8	72.4	5.4	183.6	8.3
5. Negeri Sembilan	8.7	9.8	3.2	17.0	4.7	5.3	4.9
6. Pahang	9.5	-19.3	6.6	18.5	6.1	76.0	7.3
7. Pulau Pinang	2.3	6.2	5.7	-9.9	5.6	25.9	5.2
8. Perak	7.8	5.9	8.0	-24.2	5.6	33.7	5.1
9. Perlis	4.1	8.3	2.3	-42.8	4.0	10.4	2.2
10. Selangor	11.5	7.6	7.9	8.2	7.0	1.3	7.2
11. Terengganu	9.0	9.1	3.9	38.7	4.4	110.7	5.7
12. Sabah	4.7	15.7	5.4	-1.5	5.5	16.6	8.1
13. Sarawak	0.6	3.3	3.7	19.8	6.2	16.6	4.5
14. W.P. Kuala Lumpur	..	12.8	1.3	13.1	6.8	44.3	7.6
15. W.P. Labuan	3.7	-	3.2	12.6	5.1	91.7	5.9
16. Supra	-	-8.0	-	-	-	-	-8.0
KDNK pada harga pembeli	5.9	0.4	6.0	6.7	6.3	13.0	5.8

Jadual A30: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16.2	0.6	12.6	13.2	8.3	10.3	9.5
2. Kedah	5.5	0.1	4.3	1.5	3.3	1.7	3.3
3. Kelantan	5.5	0.3	0.4	0.8	2.2	0.1	1.8
4. Melaka	4.6	0.1	5.4	2.7	2.6	1.1	3.1
5. Negeri Sembilan	3.3	0.2	5.7	2.7	2.9	5.5	3.4
6. Pahang	12.3	0.7	4.0	5.1	3.7	0.8	4.2
7. Pulau Pinang	2.0	0.1	12.9	4.2	6.0	5.6	6.7
8. Perak	11.0	0.4	4.4	3.3	5.9	0.7	5.3
9. Perlis	1.3	0.0	0.2	0.2	0.5	0.6	0.4
10. Selangor	4.3	0.7	29.3	27.7	25.7	47.6	23.2
11. Terengganu	2.9	0.2	4.3	2.0	2.3	0.6	2.6
12. Sabah	14.0	24.0	2.2	3.7	4.9	1.9	6.4
13. Sarawak	16.8	28.5	12.0	6.9	6.0	2.9	10.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.0	25.8	24.9	19.7	15.9
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.2	0.7	0.8	0.5
16. Supra	-	43.9	-	-	-	-	3.6
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A31: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2017 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	13.1	0.5	29.5	6.8	48.6	1.5	100.0
2. Kedah	12.7	0.3	28.9	2.2	55.3	0.7	100.0
3. Kelantan	23.3	1.3	5.4	2.2	67.7	0.1	100.0
4. Melaka	11.3	0.1	38.3	4.2	45.6	0.5	100.0
5. Negeri Sembilan	7.6	0.5	38.0	3.9	47.7	2.3	100.0
6. Pahang	22.4	1.3	21.1	5.9	48.9	0.3	100.0
7. Pulau Pinang	2.3	0.2	43.1	3.1	50.1	1.2	100.0
8. Perak	15.8	0.6	18.3	3.0	62.1	0.2	100.0
9. Perlis	21.9	0.5	8.1	2.1	65.4	2.0	100.0
10. Selangor	1.4	0.2	28.1	5.8	61.6	2.9	100.0
11. Terengganu	8.6	0.5	37.0	3.8	49.8	0.3	100.0
12. Sabah	16.6	30.4	7.6	2.8	42.3	0.4	100.0
13. Sarawak	12.9	23.2	26.7	3.3	33.4	0.4	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.8	8.0	87.4	1.7	100.0
15. W.P. Labuan	1.7	-	19.1	2.0	75.0	2.2	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	7.6	8.1	22.3	4.9	55.6	1.4	100.0

Jadual A32: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuaran	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16,246	711	38,338	9,217	64,402	1,672	130,586
2. Kedah	5,468	115	12,827	1,009	25,104	281	44,804
3. Kelantan	5,431	359	1,281	324	16,721	26	24,143
4. Melaka	4,567	62	16,335	1,496	19,731	185	42,376
5. Negeri Sembilan	3,323	224	17,208	1,916	22,126	897	45,694
6. Pahang	12,419	705	12,194	2,399	28,454	119	56,290
7. Pulau Pinang	1,969	156	39,458	2,620	46,120	910	91,234
8. Perak	10,994	461	13,222	2,337	45,911	107	73,031
9. Perlis	1,260	33	466	147	3,881	98	5,885
10. Selangor	4,535	737	91,133	18,646	200,324	7,841	323,215
11. Terengganu	2,847	183	13,056	1,161	17,527	64	34,838
12. Sabah	13,836	23,994	6,514	2,918	37,423	327	85,012
13. Sarawak	16,614	29,627	35,579	4,402	46,312	475	133,010
14. W.P. Kuala Lumpur	a	146	5,868	17,446	193,472	3,426	220,359
15. W.P. Labuan	126	-	1,365	156	5,481	118	7,245
16. Supra	-	46,044	-	-	-	-	46,044
Jumlah KDNK pada harga pembeli	99,637	103,557	304,843	66,194	772,990	16,546	1,363,766

Jadual A33: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018 - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuaran	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	0.5	8.5	5.1	9.6	7.3	-10.3	5.7
2. Kedah	0.1	4.9	3.0	8.7	5.4	-8.4	4.0
3. Kelantan	-0.8	19.7	0.3	-37.7	5.2	-1.6	2.7
4. Melaka	-1.2	9.5	4.6	-13.1	6.0	-4.6	3.8
5. Negeri Sembilan	0.1	3.0	3.3	11.6	5.8	-9.5	4.3
6. Pahang	1.3	-0.6	5.8	-25.7	6.5	-19.2	3.1
7. Pulau Pinang	-3.2	8.7	5.4	-2.6	6.1	-10.5	5.1
8. Perak	0.5	5.1	4.2	10.6	6.7	-13.8	5.3
9. Perlis	0.9	6.1	1.5	21.5	4.3	-12.3	3.3
10. Selangor	5.0	6.6	7.3	6.1	7.7	-9.0	7.0
11. Terengganu	-2.5	5.4	3.7	-9.0	3.6	-38.9	2.5
12. Sabah	-0.3	-5.7	2.4	25.7	5.6	-7.1	1.5
13. Sarawak	-0.7	-1.9	2.2	1.1	6.4	-8.7	2.2
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	-0.1	6.3	7.4	-3.7	6.9
15. W.P. Labuan	5.8	-	5.3	14.9	7.6	-20.0	6.7
16. Supra	-	-1.0	-	-	-	-	-1.0
KDNK pada harga pembeli	0.1	-2.2	5.0	4.2	6.9	-8.5	4.8

Jadual A34: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16.3	0.7	12.6	13.9	8.3	10.1	9.6
2. Kedah	5.5	0.1	4.2	1.5	3.2	1.7	3.3
3. Kelantan	5.5	0.3	0.4	0.5	2.2	0.2	1.8
4. Melaka	4.6	0.1	5.4	2.3	2.6	1.1	3.1
5. Negeri Sembilan	3.3	0.2	5.6	2.9	2.9	5.4	3.4
6. Pahang	12.5	0.7	4.0	3.6	3.7	0.7	4.1
7. Pulau Pinang	2.0	0.2	12.9	4.0	6.0	5.5	6.7
8. Perak	11.0	0.4	4.3	3.5	5.9	0.6	5.4
9. Perlis	1.3	0.0	0.2	0.2	0.5	0.6	0.4
10. Selangor	4.6	0.7	29.9	28.2	25.9	47.4	23.7
11. Terengganu	2.9	0.2	4.3	1.8	2.3	0.4	2.6
12. Sabah	13.9	23.2	2.1	4.4	4.8	2.0	6.2
13. Sarawak	16.7	28.6	11.7	6.7	6.0	2.9	9.8
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	1.9	26.4	25.0	20.7	16.2
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.2	0.7	0.7	0.5
16. Supra	-	44.5	-	-	-	-	3.4
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A35: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2018 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	12.4	0.5	29.4	7.1	49.3	1.3	100.0
2. Kedah	12.2	0.3	28.6	2.3	56.0	0.6	100.0
3. Kelantan	22.5	1.5	5.3	1.3	69.3	0.1	100.0
4. Melaka	10.8	0.1	38.5	3.5	46.6	0.4	100.0
5. Negeri Sembilan	7.3	0.5	37.7	4.2	48.4	2.0	100.0
6. Pahang	22.1	1.3	21.7	4.3	50.5	0.2	100.0
7. Pulau Pinang	2.2	0.2	43.2	2.9	50.6	1.0	100.0
8. Perak	15.1	0.6	18.1	3.2	62.9	0.1	100.0
9. Perlis	21.4	0.6	7.9	2.5	65.9	1.7	100.0
10. Selangor	1.4	0.2	28.2	5.8	62.0	2.4	100.0
11. Terengganu	8.2	0.5	37.5	3.3	50.3	0.2	100.0
12. Sabah	16.3	28.2	7.7	3.4	44.0	0.4	100.0
13. Sarawak	12.5	22.3	26.7	3.3	34.8	0.4	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.7	7.9	87.8	1.6	100.0
15. W.P. Labuan	1.7	-	18.8	2.2	75.6	1.6	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	7.3	7.6	22.4	4.9	56.7	1.2	100.0

Jadual A36: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16,403	813	40,125	6,700	68,577	1,609	134,226
2. Kedah	5,646	125	13,430	1,090	26,327	224	46,841
3. Kelantan	5,814	417	1,300	383	17,535	30	25,479
4. Melaka	4,433	68	16,745	1,358	20,918	62	43,583
5. Negeri Sembilan	3,557	236	17,630	1,843	24,037	731	48,034
6. Pahang	12,849	820	12,767	1,727	30,217	55	58,434
7. Pulau Pinang	2,068	171	40,510	2,644	48,645	606	94,645
8. Perak	11,312	505	13,683	2,490	47,971	32	75,993
9. Perlis	1,334	33	470	167	4,075	72	6,151
10. Selangor	4,709	859	95,942	20,664	214,348	8,487	345,008
11. Terengganu	3,016	201	13,093	1,165	18,509	16	36,001
12. Sabah	13,719	22,736	6,472	3,099	39,428	187	85,642
13. Sarawak	16,578	30,013	36,613	4,476	48,761	318	136,759
14. W.P. Kuala Lumpur	a	153	6,119	18,470	205,331	3,720	233,794
15. W.P. Labuan	133	-	1,384	177	5,898	32	7,623
16. Supra	-	45,738	-	-	-	-	45,738
Jumlah KDNK pada harga pembeli	101,573	102,887	316,283	66,453	820,576	16,179	1,423,952

Jadual A37: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019 - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	1.0	14.3	4.7	-27.3	6.5	-3.8	2.8
2. Kedah	3.3	9.1	4.7	8.1	4.9	-20.3	4.5
3. Kelantan	7.1	15.9	1.5	18.1	4.9	15.0	5.5
4. Melaka	-2.9	9.6	2.5	-9.2	6.0	-66.5	2.9
5. Negeri Sembilan	7.0	5.4	2.5	-3.8	8.6	-18.6	5.1
6. Pahang	3.5	16.2	4.7	-28.0	6.2	-53.7	3.8
7. Pulau Pinang	5.0	9.6	2.7	0.9	5.5	-33.4	3.7
8. Perak	2.9	9.5	3.5	6.6	4.5	-70.4	4.1
9. Perlis	5.8	2.3	1.0	13.2	5.0	-26.7	4.5
10. Selangor	3.8	16.5	5.3	10.8	7.0	8.2	6.7
11. Terengganu	5.9	9.7	0.3	0.4	5.6	-75.1	3.3
12. Sabah	-0.8	-5.2	-0.6	6.2	5.4	-42.7	0.7
13. Sarawak	-0.2	1.3	2.9	1.7	5.3	-33.0	2.8
14. W.P. Kuala Lumpur	..	4.7	4.3	5.9	6.1	8.6	6.1
15. W.P. Labuan	6.1	-	1.4	13.5	7.6	-73.2	5.2
16. Supra	-	-0.7	-	-	-	-	-0.7
KDNK pada harga pembeli	1.9	-0.6	3.8	0.4	6.2	-2.2	4.4

Jadual A38: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16.1	0.8	12.7	10.1	8.4	9.9	9.4
2. Kedah	5.6	0.1	4.2	1.6	3.2	1.4	3.3
3. Kelantan	5.7	0.4	0.4	0.6	2.1	0.2	1.8
4. Melaka	4.4	0.1	5.3	2.0	2.5	0.4	3.1
5. Negeri Sembilan	3.5	0.2	5.6	2.8	2.9	4.5	3.4
6. Pahang	12.7	0.8	4.0	2.6	3.7	0.3	4.1
7. Pulau Pinang	2.0	0.2	12.8	4.0	5.9	3.7	6.6
8. Perak	11.1	0.5	4.3	3.7	5.8	0.2	5.3
9. Perlis	1.3	0.0	0.1	0.3	0.5	0.4	0.4
10. Selangor	4.6	0.8	30.3	31.1	26.1	52.5	24.2
11. Terengganu	3.0	0.2	4.1	1.8	2.3	0.1	2.5
12. Sabah	13.5	22.1	2.0	4.7	4.8	1.2	6.0
13. Sarawak	16.3	29.2	11.6	6.7	5.9	2.0	9.6
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	1.9	27.8	25.0	23.0	16.4
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.3	0.7	0.2	0.5
16. Supra	-	44.5	-	-	-	-	3.2
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A39: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2019 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	12.2	0.6	29.9	5.0	51.1	1.2	100.0
2. Kedah	12.1	0.3	28.7	2.3	56.2	0.5	100.0
3. Kelantan	22.8	1.6	5.1	1.5	68.8	0.1	100.0
4. Melaka	10.2	0.2	38.4	3.1	48.0	0.1	100.0
5. Negeri Sembilan	7.4	0.5	36.7	3.8	50.0	1.5	100.0
6. Pahang	22.0	1.4	21.8	3.0	51.7	0.1	100.0
7. Pulau Pinang	2.2	0.2	42.8	2.8	51.4	0.6	100.0
8. Perak	14.9	0.7	18.0	3.3	63.1	0.0	100.0
9. Perlis	21.7	0.5	7.6	2.7	66.2	1.2	100.0
10. Selangor	1.4	0.2	27.8	6.0	62.1	2.5	100.0
11. Terengganu	8.4	0.6	36.4	3.2	51.4	0.0	100.0
12. Sabah	16.0	26.5	7.6	3.6	46.0	0.2	100.0
13. Sarawak	12.1	21.9	26.8	3.3	35.7	0.2	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.6	7.9	87.8	1.6	100.0
15. W.P. Labuan	1.7	-	18.2	2.3	77.4	0.4	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	7.1	7.2	22.2	4.7	57.6	1.1	100.0

Jadual A40: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16,857	658	38,651	4,176	66,406	1,327	128,074
2. Kedah	5,518	112	13,619	1,113	25,434	248	46,042
3. Kelantan	5,818	342	1,234	396	17,374	24	25,188
4. Melaka	4,584	59	15,322	992	19,970	104	41,030
5. Negeri Sembilan	3,319	200	16,761	1,370	23,822	864	46,336
6. Pahang	13,001	614	12,246	1,352	27,597	75	54,885
7. Pulau Pinang	2,049	139	41,627	2,234	45,979	663	92,691
8. Perak	11,430	432	14,156	2,057	46,137	51	74,264
9. Perlis	1,088	30	444	151	4,032	40	5,785
10. Selangor	4,721	755	95,114	18,665	200,127	7,423	326,805
11. Terengganu	2,903	176	11,862	1,080	17,943	31	33,994
12. Sabah	12,798	19,936	6,042	2,197	36,597	269	77,840
13. Sarawak	14,907	28,591	33,428	4,082	46,160	388	127,556
14. W.P. Kuala Lumpur	a	138	5,733	13,589	194,204	3,780	217,447
15. W.P. Labuan	115	-	1,368	163	5,910	58	7,613
16. Supra	-	40,698	-	-	-	-	40,698
Jumlah KDNK pada harga pembeli	99,109	92,879	307,606	53,616	777,693	15,346	1,346,249

Jadual A41: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020 - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	2.8	-19.1	-3.7	-37.7	-3.2	-17.5	-4.6
2. Kedah	-2.3	-10.7	1.4	2.0	-3.4	10.7	-1.7
3. Kelantan	0.1	-18.0	-5.1	3.5	-0.9	-20.4	-1.1
4. Melaka	3.4	-12.7	-8.5	-26.9	-4.5	67.1	-5.9
5. Negeri Sembilan	-6.7	-15.3	-4.9	-25.6	-0.9	18.3	-3.5
6. Pahang	1.2	-25.1	-4.1	-21.7	-8.7	36.9	-6.1
7. Pulau Pinang	-0.9	-18.8	2.8	-15.5	-5.5	9.4	-2.1
8. Perak	1.0	-14.4	3.5	-17.4	-3.8	62.1	-2.3
9. Perlis	-18.5	-9.8	-5.6	-9.6	-1.0	-44.0	-6.0
10. Selangor	0.3	-12.1	-0.9	-9.7	-6.6	-12.5	-5.3
11. Terengganu	-3.8	-12.5	-9.4	-7.3	-3.1	92.5	-5.6
12. Sabah	-6.7	-12.3	-6.6	-29.1	-7.2	43.9	-9.1
13. Sarawak	-10.1	-4.7	-8.7	-8.8	-5.3	21.8	-6.7
14. W.P. Kuala Lumpur	..	-9.4	-6.3	-26.4	-5.4	1.6	-7.0
15. W.P. Labuan	-13.6	-	-1.2	-8.2	0.2	83.2	-0.1
16. Supra	-	-11.0	-	-	-	-	-11.0
KDNK pada harga pembeli	-2.4	-9.7	-2.7	-19.3	-5.2	-5.2	-5.5

Jadual A42: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	17.0	0.7	12.6	7.8	8.5	8.6	9.5
2. Kedah	5.6	0.1	4.4	2.1	3.3	1.6	3.4
3. Kelantan	5.9	0.4	0.4	0.7	2.2	0.2	1.9
4. Melaka	4.6	0.1	5.0	1.9	2.6	0.7	3.0
5. Negeri Sembilan	3.3	0.2	5.4	2.6	3.1	5.6	3.4
6. Pahang	13.1	0.7	4.0	2.5	3.5	0.5	4.1
7. Pulau Pinang	2.1	0.1	13.5	4.2	5.9	4.3	6.9
8. Perak	11.5	0.5	4.6	3.8	5.9	0.3	5.5
9. Perlis	1.1	0.0	0.1	0.3	0.5	0.3	0.4
10. Selangor	4.8	0.8	30.9	34.8	25.7	48.4	24.3
11. Terengganu	2.9	0.2	3.9	2.0	2.3	0.2	2.5
12. Sabah	12.9	21.5	2.0	4.1	4.7	1.8	5.8
13. Sarawak	15.0	30.8	10.9	7.6	5.9	2.5	9.5
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	1.9	25.3	25.0	24.6	16.2
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.3	0.8	0.4	0.6
16. Supra	-	43.8	-	-	-	-	3.0
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A43: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2020 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	13.2	0.5	30.2	3.3	51.9	1.0	100.0
2. Kedah	12.0	0.2	29.6	2.4	55.2	0.5	100.0
3. Kelantan	23.1	1.4	4.9	1.6	69.0	0.1	100.0
4. Melaka	11.2	0.1	37.3	2.4	48.7	0.3	100.0
5. Negeri Sembilan	7.2	0.4	36.2	3.0	51.4	1.9	100.0
6. Pahang	23.7	1.1	22.3	2.5	50.3	0.1	100.0
7. Pulau Pinang	2.2	0.2	44.9	2.4	49.6	0.7	100.0
8. Perak	15.4	0.6	19.1	2.8	62.1	0.1	100.0
9. Perlis	18.8	0.5	7.7	2.6	69.7	0.7	100.0
10. Selangor	1.4	0.2	29.1	5.7	61.2	2.3	100.0
11. Terengganu	8.5	0.5	34.9	3.2	52.8	0.1	100.0
12. Sabah	16.4	25.6	7.8	2.8	47.0	0.3	100.0
13. Sarawak	11.7	22.4	26.2	3.2	36.2	0.3	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.6	6.2	89.3	1.7	100.0
15. W.P. Labuan	1.5	-	18.0	2.1	77.6	0.8	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	7.4	6.9	22.8	4.0	57.8	1.1	100.0

Jadual A44: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	16,883	587	40,727	3,418	68,360	1,269	131,243
2. Kedah	5,669	103	14,465	1,019	25,925	324	47,505
3. Kelantan	5,869	353	1,260	401	17,866	33	25,782
4. Melaka	4,517	55	15,835	896	20,508	59	41,872
5. Negeri Sembilan	3,304	186	17,962	1,365	24,360	610	47,787
6. Pahang	13,006	507	12,990	1,601	27,285	51	55,440
7. Pulau Pinang	2,000	130	46,768	2,521	47,080	625	99,124
8. Perak	11,769	402	15,453	1,919	47,323	35	76,901
9. Perlis	1,024	29	468	151	4,120	76	5,867
10. Selangor	4,950	708	107,456	17,474	205,430	8,085	344,103
11. Terengganu	2,752	178	12,984	1,106	18,201	16	35,236
12. Sabah	12,518	20,574	5,931	2,368	37,369	240	79,000
13. Sarawak	14,466	27,875	37,092	4,490	47,315	355	131,594
14. W.P. Kuala Lumpur	a	134	5,978	11,966	197,979	3,825	219,884
15. W.P. Labuan	117	-	1,354	143	5,997	39	7,650
16. Supra	-	41,896	-	-	-	-	41,896
Jumlah KDNK pada harga pembeli	98,843	93,717	336,724	50,839	795,116	15,642	1,390,882

Jadual A45: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021 - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	0.2	-10.7	5.4	-18.2	2.9	-4.4	2.5
2. Kedah	2.7	-7.8	6.2	-8.4	1.9	30.8	3.2
3. Kelantan	0.9	3.1	2.1	1.1	2.8	39.8	2.4
4. Melaka	-1.4	-6.6	3.3	-9.6	2.7	-43.1	2.1
5. Negeri Sembilan	-0.5	-6.7	7.2	-0.4	2.3	-29.5	3.1
6. Pahang	0.0	-17.3	6.1	18.4	-1.1	-32.5	1.0
7. Pulau Pinang	-2.4	-6.6	12.4	12.9	2.4	-5.8	6.9
8. Perak	3.0	-7.0	9.2	-6.7	2.6	-32.0	3.6
9. Perlis	-5.9	-5.0	5.4	0.1	2.2	89.0	1.4
10. Selangor	4.9	-6.3	13.0	-6.4	2.6	8.9	5.3
11. Terengganu	-5.2	1.0	9.5	2.3	1.4	-47.9	3.7
12. Sabah	-2.2	3.2	-1.8	7.8	2.1	-11.1	1.5
13. Sarawak	-3.0	-2.5	11.0	10.0	2.5	-8.4	3.2
14. W.P. Kuala Lumpur	..	-2.9	4.3	-11.9	1.9	1.2	1.1
15. W.P. Labuan	1.3	-	-1.0	-11.9	1.5	-31.9	0.5
16. Supra	-	2.9	-	-	-	-	2.9
KDNK pada harga pembeli	-0.3	0.9	9.5	-5.2	2.2	1.9	3.3

Jadual A46: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	17.1	0.6	12.1	6.7	8.6	8.1	9.4
2. Kedah	5.7	0.1	4.3	2.0	3.3	2.1	3.4
3. Kelantan	5.9	0.4	0.4	0.8	2.2	0.2	1.9
4. Melaka	4.6	0.1	4.7	1.8	2.6	0.4	3.0
5. Negeri Sembilan	3.3	0.2	5.3	2.7	3.1	3.9	3.4
6. Pahang	13.2	0.5	3.9	3.1	3.4	0.3	4.0
7. Pulau Pinang	2.0	0.1	13.9	5.0	5.9	4.0	7.1
8. Perak	11.9	0.4	4.6	3.8	6.0	0.2	5.5
9. Perlis	1.0	0.0	0.1	0.3	0.5	0.5	0.4
10. Selangor	5.0	0.8	31.9	34.4	25.8	51.7	24.7
11. Terengganu	2.8	0.2	3.9	2.2	2.3	0.1	2.5
12. Sabah	12.7	22.0	1.8	4.7	4.7	1.5	5.7
13. Sarawak	14.6	29.7	11.0	8.8	6.0	2.3	9.5
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	1.8	23.5	24.9	24.5	15.8
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.3	0.8	0.3	0.5
16. Supra	-	44.7	-	-	-	-	3.0
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A47: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2021 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	12.9	0.4	31.0	2.6	52.1	1.0	100.0
2. Kedah	11.9	0.2	30.4	2.1	54.6	0.7	100.0
3. Kelantan	22.8	1.4	4.9	1.6	69.3	0.1	100.0
4. Melaka	10.8	0.1	37.8	2.1	49.0	0.1	100.0
5. Negeri Sembilan	6.9	0.4	37.6	2.9	51.0	1.3	100.0
6. Pahang	23.5	0.9	23.4	2.9	49.2	0.1	100.0
7. Pulau Pinang	2.0	0.1	47.2	2.5	47.5	0.6	100.0
8. Perak	15.3	0.5	20.1	2.5	61.5	0.0	100.0
9. Perlis	17.4	0.5	8.0	2.6	70.2	1.3	100.0
10. Selangor	1.4	0.2	31.2	5.1	59.7	2.3	100.0
11. Terengganu	7.8	0.5	36.8	3.1	51.7	0.0	100.0
12. Sabah	15.8	26.0	7.5	3.0	47.3	0.3	100.0
13. Sarawak	11.0	21.2	28.2	3.4	36.0	0.3	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.7	5.4	90.0	1.7	100.0
15. W.P. Labuan	1.5	-	17.7	1.9	78.4	0.5	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	7.1	6.7	24.2	3.7	57.2	1.1	100.0

Jadual A48: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	17,403	649	42,948	3,962	75,875	1,533	142,370
2. Kedah	5,688	114	15,633	1,205	27,992	349	50,982
3. Kelantan	5,640	393	1,299	480	19,078	45	26,935
4. Melaka	4,545	61	16,905	943	23,059	67	45,579
5. Negeri Sembilan	3,321	207	19,394	1,444	26,255	318	50,939
6. Pahang	13,887	572	13,745	1,584	31,907	51	61,746
7. Pulau Pinang	2,095	144	54,188	2,721	52,490	643	112,281
8. Perak	11,466	449	15,606	2,036	50,817	52	80,427
9. Perlis	1,058	31	489	152	4,350	129	6,210
10. Selangor	4,926	797	117,172	18,209	233,373	10,683	385,159
11. Terengganu	2,660	197	14,061	1,144	19,284	8	37,354
12. Sabah	12,543	20,455	5,780	2,514	40,544	270	82,106
13. Sarawak	14,727	29,911	39,229	4,671	51,733	428	140,699
14. W.P. Kuala Lumpur	a	148	6,297	12,212	219,683	2,175	240,518
15. W.P. Labuan	122	-	1,377	148	6,282	34	7,963
16. Supra	-	42,873	-	-	-	-	42,873
Jumlah KDNK pada harga pembeli	100,082	97,001	364,124	53,426	882,723	16,784	1,514,139

Jadual A49: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022 - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	3.1	10.5	5.5	15.9	11.0	20.8	8.5
2. Kedah	0.3	10.8	8.1	18.3	8.0	7.7	7.3
3. Kelantan	-3.9	11.4	3.1	19.7	6.8	36.7	4.5
4. Melaka	0.6	10.5	6.8	5.1	12.4	13.2	8.9
5. Negeri Sembilan	0.5	10.9	8.0	5.8	7.8	-47.8	6.6
6. Pahang	6.8	12.8	5.8	-1.0	16.9	0.8	11.4
7. Pulau Pinang	4.7	10.7	15.9	7.9	11.5	3.0	13.3
8. Perak	-2.6	11.8	1.0	6.1	7.4	48.0	4.6
9. Perlis	3.4	9.9	4.5	1.1	5.6	68.4	5.9
10. Selangor	-0.5	12.6	9.0	4.2	13.6	32.1	11.9
11. Terengganu	-3.3	11.0	8.3	3.4	6.0	-48.1	6.0
12. Sabah	0.2	-0.6	-2.5	6.2	8.5	12.6	3.9
13. Sarawak	1.8	7.3	5.8	4.0	9.3	20.4	6.9
14. W.P. Kuala Lumpur	..	10.1	5.3	2.1	11.0	-43.1	9.4
15. W.P. Labuan	4.7	-	1.7	3.3	4.8	-13.4	4.1
16. Supra	-	2.3	-	-	-	-	2.3
KDNK pada harga pembeli	1.3	3.5	8.1	5.1	11.0	7.3	8.9

Jadual A50: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	17.4	0.7	11.8	7.4	8.6	9.1	9.4
2. Kedah	5.7	0.1	4.3	2.3	3.2	2.1	3.4
3. Kelantan	5.6	0.4	0.4	0.9	2.2	0.3	1.8
4. Melaka	4.5	0.1	4.6	1.8	2.6	0.4	3.0
5. Negeri Sembilan	3.3	0.2	5.3	2.7	3.0	1.9	3.4
6. Pahang	13.9	0.6	3.8	3.0	3.6	0.3	4.1
7. Pulau Pinang	2.1	0.1	14.9	5.1	5.9	3.8	7.4
8. Perak	11.5	0.5	4.3	3.8	5.8	0.3	5.3
9. Perlis	1.1	0.0	0.1	0.3	0.5	0.8	0.4
10. Selangor	4.9	0.8	32.2	34.1	26.4	63.7	25.4
11. Terengganu	2.7	0.2	3.9	2.1	2.2	0.0	2.5
12. Sabah	12.5	21.1	1.6	4.7	4.6	1.6	5.4
13. Sarawak	14.7	30.8	10.8	8.7	5.9	2.5	9.3
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.2	1.7	22.9	24.9	13.0	15.9
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.3	0.7	0.2	0.5
16. Supra	-	44.2	-	-	-	-	2.8
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A51: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2022 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	12.2	0.5	30.2	2.8	53.3	1.1	100.0
2. Kedah	11.2	0.2	30.7	2.4	54.9	0.7	100.0
3. Kelantan	20.9	1.5	4.8	1.8	70.8	0.2	100.0
4. Melaka	10.0	0.1	37.1	2.1	50.6	0.1	100.0
5. Negeri Sembilan	6.5	0.4	38.1	2.8	51.5	0.6	100.0
6. Pahang	22.5	0.9	22.3	2.6	51.7	0.1	100.0
7. Pulau Pinang	1.9	0.1	48.3	2.4	46.7	0.6	100.0
8. Perak	14.3	0.6	19.4	2.5	63.2	0.1	100.0
9. Perlis	17.0	0.5	7.9	2.5	70.1	2.1	100.0
10. Selangor	1.3	0.2	30.4	4.7	60.6	2.8	100.0
11. Terengganu	7.1	0.5	37.6	3.1	51.6	0.0	100.0
12. Sabah	15.3	24.9	7.0	3.1	49.4	0.3	100.0
13. Sarawak	10.5	21.3	27.9	3.3	36.8	0.3	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.6	5.1	91.3	0.9	100.0
15. W.P. Labuan	1.5	-	17.3	1.9	78.9	0.4	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	6.6	6.4	24.0	3.5	58.3	1.1	100.0

Jadual A52: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023

RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	17,205	691	44,165	4,485	79,961	1,698	148,205
2. Kedah	5,528	122	15,138	1,577	29,116	303	51,782
3. Kelantan	5,610	425	1,265	512	19,799	37	27,648
4. Melaka	4,838	65	16,951	996	24,018	65	46,933
5. Negeri Sembilan	3,157	224	19,628	1,323	27,435	97	51,864
6. Pahang	14,233	627	14,039	2,172	33,833	38	64,942
7. Pulau Pinang	2,231	154	53,893	3,364	55,658	658	115,957
8. Perak	11,682	487	15,952	2,033	52,345	60	82,559
9. Perlis	1,101	33	484	159	4,452	114	6,343
10. Selangor	4,564	827	119,572	20,060	247,684	13,365	406,071
11. Terengganu	2,857	208	14,084	1,162	19,877	15	38,201
12. Sabah	12,649	19,390	6,033	2,486	42,376	263	83,197
13. Sarawak	15,029	29,605	37,696	5,059	54,543	419	142,352
14. W.P. Kuala Lumpur	a	153	6,412	11,122	230,392	1,222	249,302
15. W.P. Labuan	126	-	1,382	151	6,417	39	8,115
16. Supra	-	44,503	-	-	-	-	44,503
Jumlah KDNK pada harga pembeli	100,812	97,513	366,694	56,659	927,904	18,392	1,567,974

Jadual A53: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023 - Perubahan peratusan tahunan

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	-1.1	6.5	2.8	13.2	5.4	10.8	4.1
2. Kedah	-2.8	6.7	-3.2	30.8	4.0	-13.2	1.6
3. Kelantan	-0.5	8.1	-2.6	6.7	3.8	-18.3	2.6
4. Melaka	6.5	6.1	0.3	5.7	4.2	-2.7	3.0
5. Negeri Sembilan	-4.9	8.6	1.2	-8.4	4.5	-69.4	1.8
6. Pahang	2.5	9.6	2.1	37.1	6.0	-26.3	5.2
7. Pulau Pinang	6.5	6.8	-0.5	23.6	6.0	2.3	3.3
8. Perak	1.9	8.3	2.2	-0.2	3.0	15.6	2.7
9. Perlis	4.1	5.2	-1.0	4.0	2.3	-11.1	2.1
10. Selangor	-7.3	3.8	2.0	10.2	6.1	25.1	5.4
11. Terengganu	7.4	5.3	0.2	1.6	3.1	77.2	2.3
12. Sabah	0.8	-5.2	4.4	-1.1	4.5	-2.6	1.3
13. Sarawak	2.0	-1.0	-3.9	8.3	5.4	-1.9	1.2
14. W.P. Kuala Lumpur	..	3.3	1.8	-8.9	4.9	-43.8	3.7
15. W.P. Labuan	3.2	-	0.4	1.8	2.2	15.1	1.9
16. Supra	-	3.8	-	-	-	-	3.8
KDNK pada harga pembeli	0.7	0.5	0.7	6.1	5.1	9.6	3.6

Jadual A54: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023 - Peratus sumbangan kepada KDNK Malaysia

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	17.1	0.7	12.0	7.9	8.6	9.2	9.5
2. Kedah	5.5	0.1	4.1	2.8	3.1	1.6	3.3
3. Kelantan	5.6	0.4	0.3	0.9	2.1	0.2	1.8
4. Melaka	4.8	0.1	4.6	1.8	2.6	0.4	3.0
5. Negeri Sembilan	3.1	0.2	5.4	2.3	3.0	0.5	3.3
6. Pahang	14.1	0.6	3.8	3.8	3.6	0.2	4.1
7. Pulau Pinang	2.2	0.2	14.7	5.9	6.0	3.6	7.4
8. Perak	11.6	0.5	4.4	3.6	5.6	0.3	5.3
9. Perlis	1.1	0.0	0.1	0.3	0.5	0.6	0.4
10. Selangor	4.5	0.8	32.6	35.4	26.7	72.7	25.9
11. Terengganu	2.8	0.2	3.8	2.1	2.1	0.1	2.4
12. Sabah	12.5	19.9	1.6	4.4	4.6	1.4	5.3
13. Sarawak	14.9	30.4	10.3	8.9	5.9	2.3	9.1
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.2	1.7	19.6	24.8	6.6	15.9
15. W.P. Labuan	0.1	-	0.4	0.3	0.7	0.2	0.5
16. Supra	-	45.6	-	-	-	-	2.8
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Jadual A55: KDNK mengikut negeri dan jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, 2023 - Peratus sumbangan kepada KDNK negeri

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Tambah: Duti import	KDNK pada harga pembeli
1. Johor	11.6	0.5	29.8	3.0	54.0	1.1	100.0
2. Kedah	10.7	0.2	29.2	3.0	56.2	0.6	100.0
3. Kelantan	20.3	1.5	4.6	1.9	71.6	0.1	100.0
4. Melaka	10.3	0.1	36.1	2.1	51.2	0.1	100.0
5. Negeri Sembilan	6.1	0.4	37.8	2.6	52.9	0.2	100.0
6. Pahang	21.9	1.0	21.6	3.3	52.1	0.1	100.0
7. Pulau Pinang	1.9	0.1	46.5	2.9	48.0	0.6	100.0
8. Perak	14.2	0.6	19.3	2.5	63.4	0.1	100.0
9. Perlis	17.4	0.5	7.6	2.5	70.2	1.8	100.0
10. Selangor	1.1	0.2	29.4	4.9	61.0	3.3	100.0
11. Terengganu	7.5	0.5	36.9	3.0	52.0	0.0	100.0
12. Sabah	15.2	23.3	7.3	3.0	50.9	0.3	100.0
13. Sarawak	10.6	20.8	26.5	3.6	38.3	0.3	100.0
14. W.P. Kuala Lumpur	..	0.1	2.6	4.5	92.4	0.5	100.0
15. W.P. Labuan	1.6	-	17.0	1.9	79.1	0.5	100.0
16. Supra	-	100.0	-	-	-	-	100.0
KDNK pada harga pembeli	6.4	6.2	23.4	3.6	59.2	1.2	100.0

Jadual A56: KDNK mengikut negeri pada harga semasa, 2019-2023**RM Juta**

Negeri	2019	2020	2021	2022^a	2023^b
1. Johor	140,580	135,770	146,587	165,344	171,834
2. Kedah	48,644	48,386	50,774	56,411	57,646
3. Kelantan	27,016	26,808	28,255	30,296	31,275
4. Melaka	45,593	42,813	44,772	50,839	55,405
5. Negeri Sembilan	51,111	49,550	53,559	60,225	63,308
6. Pahang	61,108	60,504	66,146	76,287	75,703
7. Pulau Pinang	97,644	97,084	104,285	121,498	128,593
8. Perak	79,576	78,957	86,499	93,236	94,427
9. Perlis	6,482	6,016	6,190	6,703	7,026
10. Selangor	358,032	339,866	365,142	421,570	450,271
11. Terengganu	38,491	33,917	36,217	38,231	37,625
12. Sabah	99,048	84,296	102,370	122,459	111,906
13. Sarawak	150,265	137,177	162,111	201,197	181,717
14. W.P. Kuala Lumpur	244,595	227,921	233,261	263,455	277,519
15. W.P. Labuan	7,725	7,667	7,834	8,269	8,314
16. Supra	56,828	41,758	54,701	77,883	70,334
Jumlah KDNK pada harga pembeli	1,512,738	1,418,491	1,548,701	1,793,903	1,822,904

Jadual A57: KDNK per kapita mengikut negeri pada harga semasa, 2019-2023**RM**

Negeri	2019	2020	2021	2022^a	2023^b
1. Johor	37,377	33,861	36,465	41,046	41,902
2. Kedah	22,378	22,701	23,597	26,079	26,353
3. Kelantan	14,341	14,956	15,590	16,550	16,836
4. Melaka	49,109	42,880	44,571	50,407	53,922
5. Negeri Sembilan	45,384	41,292	44,478	49,861	51,709
6. Pahang	36,560	38,022	41,304	47,259	46,084
7. Pulau Pinang	55,202	55,783	59,934	69,789	72,586
8. Perak	31,719	31,633	34,382	37,080	37,170
9. Perlis	25,513	21,117	21,523	23,134	24,004
10. Selangor	55,030	48,591	52,054	59,794	62,492
11. Terengganu	30,929	29,508	30,937	32,219	31,111
12. Sabah	25,368	24,657	29,997	35,860	31,147
13. Sarawak	53,551	55,907	65,750	81,342	72,411
14. W.P. Kuala Lumpur	129,677	108,985	112,184	126,772	131,038
15. W.P. Labuan	77,799	80,602	81,588	85,349	83,596
Malaysia	46,513	43,717	47,541	54,863	54,612

1. Data 2019 menggunakan anggaran Penduduk Pertengahan Tahun berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan 2010 dan data ini akan disemak semula dengan menggunakan data Banci Penduduk dan Perumahan 2020.

2. Data 2020-2023 menggunakan anggaran Penduduk Pertengahan Tahun berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan 2020.

Jadual A58: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Terengganu
RM Juta

Jenis aktiviti ekonomi	2019	2020	2021	2022^e	2023^p
1. Pertanian	3,016	2,903	2,752	2,660	2,857
1.1 Tanaman	1,889	1,850	1,699	1,563	1,673
1.2 Ternakan	373	382	384	376	413
1.3 Perhutanan dan pembalakan	341	340	340	354	327
1.4 Perikanan	412	330	329	367	445
2. Perlombongan dan pengkuarian	201	176	178	197	208
3. Pembuatan	13,093	11,862	12,984	14,061	14,084
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan, prosesan makanan, minuman dan produk tembakau	112	109	105	103	103
3.2 Tekstil, pakaian dan produk kulit	56	46	56	57	56
3.3 Produk kayu, perabot, keluaran kertas dan percetakan	243	200	184	186	171
3.4 Produk petroleum, kimia, getah dan plastik	12,330	11,169	12,277	13,340	13,376
3.5 Produk mineral bukan logam, logam asas dan produk logam yang direka	254	246	266	280	280
3.6 Produk elektrik, elektronik dan optikal	a	a	a	a	a
3.7 Peralatan pengangkutan, pembuatan lain dan pembaikan	95	90	93	91	95
4. Pembinaan	1,165	1,080	1,106	1,144	1,162
4.1 Pembinaan bangunan	685	546	542	504	426
4.2 Kejuruteraan awam	356	393	369	452	567
4.3 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	125	141	195	187	168
5. Perkhidmatan	18,509	17,943	18,201	19,284	19,877
5.1 Utiliti, pengangkutan & penyimpanan dan maklumat & komunikasi	6,135	5,766	5,742	5,839	5,979
5.2 Perdagangan borong dan runcit, makanan & minuman dan penginapan	4,447	4,072	4,048	4,686	4,851
5.3 Kewangan dan insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan	1,453	1,449	1,516	1,616	1,640
5.4 Perkhidmatan-perkhidmatan lain	1,472	1,455	1,456	1,508	1,560
5.5 Perkhidmatan kerajaan	5,002	5,200	5,439	5,634	5,846
6. Tambah: Duti import	16	31	16	8	15
KDNK pada harga pembeli	36,001	33,994	35,236	37,354	38,201

Jadual A59: KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga malar 2015, Terengganu - Perubahan peratusan tahunan dan peratus sumbangan kepada KDNK

(%)

Jenis aktiviti ekonomi	Perubahan peratusan tahunan					Peratus sumbangan kepada KDNK				
	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
1. Pertanian	5.9	-3.8	-5.2	-3.3	7.4	8.4	8.5	7.8	7.1	7.5
1.1 Tanaman	7.1	-2.1	-8.2	-8.0	7.0	5.2	5.4	4.8	4.2	4.4
1.2 Ternakan	5.0	2.4	0.5	-2.2	9.9	1.0	1.1	1.1	1.0	1.1
1.3 Perhutanan dan pembalakan	0.6	-0.3	-0.2	4.2	-7.7	0.9	1.0	1.0	0.9	0.9
1.4 Perikanan	6.3	-20.0	-0.3	11.5	21.3	1.1	1.0	0.9	1.0	1.2
2. Perlombongan dan pengkuarian	9.7	-12.5	1.0	11.0	5.3	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5
3. Pembuatan	0.3	-9.4	9.5	8.3	0.2	36.4	34.9	36.8	37.6	36.9
3.1 Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan, prosesan makanan, minuman dan produk tembakau	5.8	-2.6	-3.7	-1.5	0.0	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
3.2 Tekstil, pakaian dan produk kulit	3.3	-18.4	22.3	1.3	-0.9	0.2	0.1	0.2	0.2	0.1
3.3 Produk kayu, perabot, keluaran kertas dan percetakan	0.4	-17.8	-7.9	1.1	-8.3	0.7	0.6	0.5	0.5	0.4
3.4 Produk petroleum, kimia, getah dan plastik	0.2	-9.4	9.9	8.7	0.3	34.2	32.9	34.8	35.7	35.0
3.5 Produk mineral bukan logam, logam asas dan produk logam yang direka	4.0	-3.3	8.4	5.2	-0.2	0.7	0.7	0.8	0.8	0.7
3.6 Produk elektrik, elektronik dan optikal	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
3.7 Peralatan pengangkutan, pembuatan lain dan pembaikan	0.0	-6.2	3.9	-1.8	3.7	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2
4. Pembinaan	0.4	-7.3	2.3	3.4	1.6	3.2	3.2	3.1	3.1	3.0
4.1 Pembinaan bangunan	-12.8	-20.3	-0.6	-7.0	-15.5	1.9	1.6	1.5	1.3	1.1
4.2 Kejuruteraan awam	28.9	10.4	-6.2	22.7	25.3	1.0	1.2	1.0	1.2	1.5
4.3 Aktiviti pembinaan pertukangan khas	25.6	13.6	37.6	-3.9	-9.9	0.3	0.4	0.6	0.5	0.4
5. Perkhidmatan	5.6	-3.1	1.4	6.0	3.1	51.4	52.8	51.7	51.6	52.0
5.1 Utiliti, pengangkutan & penyimpanan dan maklumat & komunikasi	7.4	-6.0	-0.4	1.7	2.4	17.0	17.0	16.3	15.6	15.7
5.2 Perdagangan borong dan runcit, makanan & minuman dan penginapan	6.6	-8.4	-0.6	15.8	3.5	12.4	12.0	11.5	12.5	12.7
5.3 Kewangan dan insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan	6.4	-0.2	4.6	6.6	1.4	4.0	4.3	4.3	4.3	4.3
5.4 Perkhidmatan-perkhidmatan lain	3.7	-1.1	0.1	3.5	3.5	4.1	4.3	4.1	4.0	4.1
5.5 Perkhidmatan kerajaan	3.0	4.0	4.6	3.6	3.8	13.9	15.3	15.4	15.1	15.3
6. Tambah: Duti import	-75.1	92.5	-47.9	-48.1	77.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
KDNK pada harga pembeli	3.3	-5.6	3.7	6.0	2.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

JADUAL STATISTIK

**INDEKS HARGA PENGGUNA
PENDUDUK
PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN
TENAGA BURUH
STATISTIK SISWAZAH**

**STATISTIK GAJI DAN UPAH
STATISTIK MIGRASI
STATISTIK PELANCONGAN
EKSPORT DAN IMPORT
STATISTIK PERTUBUHAN PERNIAGAAN
ALAM SEKITAR
INDEKS KEBAHAGIAAN RAKYAT**

Jadual A60: Indeks Harga Pengguna mengikut negeri, 2019-2023

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023
	2010=100				
Malaysia	121.5	120.1	123.1	127.2	130.4
Johor	125.1	123.3	126.3	130.6	133.8
Kedah	119.5	117.4	120.4	123.5	125.6
Kelantan	120.6	118.8	122.5	125.9	128.0
Melaka	120.4	118.1	120.9	124.2	127.2
Negeri Sembilan	122.5	120.5	123.6	127.0	129.5
Pahang	119.0	117.6	121.1	124.7	128.0
Pulau Pinang	123.3	122.3	124.9	128.9	131.8
Perak	117.5	116.0	119.1	123.0	126.4
Perlis	115.6	113.2	116.5	120.2	122.8
Selangor	124.3	123.5	126.8	132.1	135.9
Terengganu	117.1	115.6	119.5	123.2	125.4
Sabah	115.0	112.8	114.6	118.0	120.8
Sarawak	116.8	114.7	117.1	120.8	124.5
W.P. Kuala Lumpur	123.0	122.3	124.7	128.5	131.2
W.P. Labuan	118.3	116.0	117.8	120.6	122.5
W.P. Putrajaya	120.3	120.0	124.7	133.8	138.3

Jadual A61: Inflasi tahunan mengikut negeri, 2019-2023

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023
	2010=100				
Malaysia	0.7	-1.2	2.5	3.3	2.5
Johor	0.6	-1.4	2.4	3.4	2.5
Kedah	1.4	-1.8	2.6	2.6	1.7
Kelantan	0.4	-1.5	3.1	2.8	1.7
Melaka	0.1	-1.9	2.4	2.7	2.4
Negeri Sembilan	0.7	-1.6	2.6	2.8	2.0
Pahang	0.3	-1.2	3.0	3.0	2.6
Pulau Pinang	1.1	-0.8	2.1	3.2	2.2
Perak	0.6	-1.3	2.7	3.3	2.8
Perlis	0.3	-2.1	2.9	3.2	2.2
Selangor	0.9	-0.6	2.7	4.2	2.9
Terengganu	0.1	-1.3	3.4	3.1	1.8
Sabah	0.2	-1.9	1.6	3.0	2.4
Sarawak	0.1	-1.8	2.1	3.2	3.1
W.P. Kuala Lumpur	1.2	-0.6	2.0	3.0	2.1
W.P. Labuan	0.3	-1.9	1.6	2.4	1.6
W.P. Putrajaya	1.1	-0.2	3.9	7.3	3.4

Jadual A62: Indeks Harga Pengguna, Terengganu, 2019-2023

Kumpulan utama	2019	2020	2021	2022	2023
	2010=100				
Jumlah	117.1	115.6	119.5	123.2	125.4
Makanan dan minuman	125.9	127.7	130.5	136.9	141.8
Minuman alkohol dan tembakau	182.4	182.8	183.2	183.8	184.2
Pakaian dan kasut	93.8	93.3	92.9	93.5	94.1
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	114.9	111.2	113.5	114.9	115.2
Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	110.5	110.7	112.5	115.5	117.6
Kesihatan	121.4	123.4	124.2	125.5	126.7
Pengangkutan	110.6	98.3	112.8	117.1	117.9
Komunikasi	96.7	97.6	97.5	97.4	95.1
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	106.3	107.5	108.1	109.6	110.5
Pendidikan	125.1	126.6	128.1	128.9	129.3
Restoran dan hotel	117.8	119.3	121.4	126.1	130.8
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	116.1	122.2	123.8	126.6	130.5

Jadual A63: Inflasi tahunan, Terengganu, 2019-2023

Kumpulan utama	2019	2020	2021	2022	2023
	2010=100				
Jumlah	0.1	-1.3	3.4	3.1	1.8
Makanan dan minuman	1.2	1.4	2.2	4.9	3.6
Minuman alkohol dan tembakau	2.2	0.2	0.2	0.3	0.2
Pakaian dan kasut	-1.8	-0.5	-0.4	0.6	0.6
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	1.0	-3.2	2.1	1.2	0.3
Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	-0.2	0.2	1.6	2.7	1.8
Kesihatan	1.0	1.6	0.6	1.0	1.0
Pengangkutan	-4.3	-11.1	14.8	3.8	0.7
Komunikasi	0.5	0.9	-0.1	-0.1	-2.4
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	0.9	1.1	0.6	1.4	0.8
Pendidikan	4.4	1.2	1.2	0.6	0.3
Restoran dan hotel	1.0	1.3	1.8	3.9	3.7
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	1.4	5.3	1.3	2.3	3.1

Jadual A64: Siri masa anggaran penduduk pertengahan tahun mengikut negeri dan jantina, 2019-2023

('000)

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023^p
Jumlah	32,523.0	32,447.4	32,576.3	32,698.1	33,379.5
Johor	3,761.2	4,009.7	4,020.0	4,028.3	4,100.9
Kedah	2,173.7	2,131.4	2,151.7	2,163.1	2,187.5
Kelantan	1,883.8	1,792.5	1,812.3	1,830.6	1,857.6
Melaka	928.4	998.4	1,004.5	1,008.6	1,027.5
Negeri Sembilan	1,126.2	1,200.0	1,204.2	1,207.9	1,224.3
Pahang	1,671.4	1,591.3	1,601.5	1,614.3	1,642.7
Pulau Pinang	1,768.8	1,740.4	1,740.0	1,740.9	1,771.6
Perak	2,508.8	2,496.0	2,515.8	2,514.4	2,540.4
Perlis	254.0	284.9	287.6	289.8	292.7
Selangor	6,506.1	6,994.4	7,014.7	7,050.3	7,205.3
Terengganu	1,244.5	1,149.4	1,170.6	1,186.6	1,209.4
Sabah	3,904.4	3,418.8	3,412.6	3,414.9	3,592.8
Sarawak	2,806.0	2,453.7	2,465.6	2,473.5	2,509.5
W.P. Kuala Lumpur	1,782.5	1,982.1	1,964.0	1,961.2	1,998.6
W.P. Labuan	99.3	95.1	96.0	96.9	99.5
W.P. Putrajaya	103.7	109.2	115.2	117.0	119.2
Lelaki	16,764.9	16,966.2	17,000.5	17,039.8	17,460.0
Johor	1,974.6	2,141.3	2,138.8	2,138.2	2,188.4
Kedah	1,101.5	1,087.3	1,095.8	1,101.2	1,115.2
Kelantan	952.1	900.1	909.7	918.5	932.8
Melaka	465.9	524.9	527.4	528.8	541.5
Negeri Sembilan	580.6	624.0	624.2	625.1	635.2
Pahang	886.9	844.2	847.0	853.0	872.7
Pulau Pinang	889.1	892.6	891.4	891.0	907.7
Perak	1,268.2	1,300.2	1,309.0	1,304.6	1,322.8
Perlis	126.5	142.3	143.6	144.6	146.0
Selangor	3,375.1	3,710.8	3,710.0	3,724.3	3,828.4
Terengganu	633.2	587.9	599.1	607.1	620.3
Sabah	2,037.2	1,779.8	1,779.5	1,779.1	1,874.8
Sarawak	1,460.3	1,269.6	1,273.6	1,276.1	1,297.2
W.P. Kuala Lumpur	915.2	1,058.9	1,045.2	1,040.8	1,066.9
W.P. Labuan	50.0	48.9	49.4	49.8	51.2
W.P. Putrajaya	48.6	53.6	56.7	57.6	58.9
Perempuan	15,758.2	15,481.2	15,575.8	15,658.3	15,919.5
Johor	1,786.6	1,868.4	1,881.1	1,890.0	1,912.5
Kedah	1,072.3	1,044.1	1,055.9	1,061.9	1,072.3
Kelantan	931.7	892.4	902.6	912.0	924.8
Melaka	462.5	473.5	477.1	479.8	486.0
Negeri Sembilan	545.6	576.0	579.9	582.7	589.1
Pahang	784.6	747.1	754.4	761.2	770.0
Pulau Pinang	879.7	847.9	848.6	849.9	863.9
Perak	1,240.6	1,195.8	1,206.8	1,209.9	1,217.5
Perlis	127.6	142.5	144.0	145.2	146.7
Selangor	3,131.0	3,283.7	3,304.7	3,326.0	3,376.9
Terengganu	611.3	561.6	571.5	579.5	589.1
Sabah	1,867.2	1,639.0	1,633.1	1,635.9	1,718.0
Sarawak	1,345.7	1,184.1	1,192.0	1,197.4	1,212.4
W.P. Kuala Lumpur	867.3	923.2	918.8	920.3	931.7
W.P. Labuan	49.3	46.2	46.6	47.0	48.3
W.P. Putrajaya	55.1	55.6	58.5	59.4	60.3

1. Data 2019 menggunakan anggaran Penduduk Pertengahan Tahun berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan 2010 dan data ini akan disemak semula dengan menggunakan data Banci Penduduk dan Perumahan 2020.

2. Data 2020-2023 menggunakan anggaran Penduduk Pertengahan Tahun berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan 2020.

Jadual A65: Ringkasan perangkaan penting mengikut negeri, 2022

Indikator	Kelahiran hidup	Kadar kelahiran kasar ¹	Kematian	Kadar kematian kasar ¹	Pertambahan semula jadi	Kadar pertambahan semula jadi kasar ¹	Kelahiran mati	Kadar kelahiran mati ²	Kematian perinatal	Kadar mortaliti perinatal ²
Malaysia	423,124	12.9	206,525	6.3	216,599	6.6	2,134	5.0	3,468	8.2
Johor	48,254	12.0	25,305	6.3	22,949	5.7	231	4.8	382	7.9
Kedah	30,796	14.2	17,628	8.1	13,168	6.1	149	4.8	237	7.7
Kelantan	33,808	18.5	13,445	7.3	20,363	11.1	172	5.1	282	8.3
Melaka	13,105	13.0	6,630	6.6	6,475	6.4	53	4.0	101	7.7
Negeri Sembilan	15,991	13.2	8,636	7.1	7,355	6.1	68	4.2	111	6.9
Pahang	23,568	14.6	11,022	6.8	12,546	7.8	117	4.9	193	8.1
Pulau Pinang	17,731	10.2	12,920	7.4	4,811	2.8	96	5.4	144	8.1
Perak	29,543	11.7	22,341	8.9	7,202	2.9	124	4.2	227	7.7
Perlis	3,746	12.9	2,422	8.4	1,324	4.6	14	3.7	35	9.3
Selangor	83,658	11.9	32,861	4.7	50,797	7.2	418	5.0	631	7.5
Terengganu	25,304	21.3	8,686	7.3	16,618	14.0	117	4.6	209	8.2
Sabah	43,617	12.8	17,395	5.1	26,222	7.7	296	6.7	471	10.7
Sarawak	30,937	12.5	16,627	6.7	14,310	5.8	162	5.2	257	8.3
W.P. Kuala Lumpur	19,853	10.1	9,962	5.1	9,891	5.0	97	4.9	153	7.7
W.P. Labuan	1,374	14.2	392	4.0	982	10.1	9	6.5	19	13.7
W.P. Putrajaya	1,839	15.7	253	2.2	1,586	13.6	11	5.9	16	8.6

¹Kadar adalah bagi setiap 1,000 penduduk

²Kadar adalah bagi setiap 1,000 kelahiran

Jadual A65: Ringkasan perangkaan penting mengikut negeri, 2022 (samb.)

Indikator	Kematian neonatal	Kadar mortaliti neonatal ³	Kematian bayi	Kadar mortaliti bayi ³	Kematian kanak-kanak	Kadar mortaliti kanak-kanak ⁴	Kematian kurang daripada 5 tahun	Kadar mortaliti kurang daripada 5 tahun ³	Kematian ibu bersalin	Nisbah mortaliti ibu bersalin ⁵	Kadar kesuburan jumlah ⁶
Malaysia	1,789	4.2	2,871	6.8	784	0.4	3,655	8.6	110	26.0	1.6
Johor	202	4.2	323	6.7	86	0.4	409	8.5	11	22.8	1.6
Kedah	114	3.7	193	6.3	51	0.4	244	7.9	11	35.7	1.8
Kelantan	168	5.0	264	7.8	55	0.4	319	9.4	15	44.4	2.7
Melaka	64	4.9	88	6.7	27	0.4	115	8.8	2	15.3	1.7
Negeri Sembilan	63	3.9	99	6.2	28	0.4	127	7.9	1	6.3	1.7
Pahang	94	4.0	164	7.0	63	0.6	227	9.6	5	21.2	2.1
Pulau Pinang	63	3.6	102	5.8	23	0.3	125	7.0	4	22.6	1.2
Perak	139	4.7	216	7.3	49	0.4	265	9.0	6	20.3	1.7
Perlis	24	6.4	35	9.3	9	0.6	44	11.7	1	26.7	1.7
Selangor	286	3.4	495	5.9	116	0.3	611	7.3	19	22.7	1.5
Terengganu	126	5.0	167	6.6	50	0.6	217	8.6	10	39.5	2.9
Sabah	227	5.2	392	9.0	130	0.6	522	12.0	13	29.8	1.4
Sarawak	131	4.2	183	5.9	61	0.5	244	7.9	6	19.4	1.6
W.P. Kuala Lumpur	70	3.5	122	6.1	31	0.3	153	7.7	3	15.1	1.2
W.P. Labuan	10	7.3	13	9.5	3	0.4	16	11.6	2	145.6	1.6
W.P. Putrajaya	8	4.4	15	8.2	2	0.2	17	9.2	1	54.4	1.8

³Kadar adalah bagi setiap 1,000 kelahiran hidup

⁴Kadar adalah bagi setiap 1,000 penduduk berumur 1-4 tahun

⁵Nisbah adalah bagi setiap 100,000 kelahiran hidup

⁶Kadar adalah bagi setiap perempuan berumur 15-49 tahun

Jadual A66: Jangkaan hayat ketika lahir mengikut jantina dan negeri, 2019-2023

Negeri	2019	2020	2021	2022 ^p	2023 ^e
Lelaki					
Malaysia	72.5	72.5	71.8	71.5	72.5
Johor	72.1	72.1	71.5	71.5	72.5
Kedah	70.7	70.4	69.6	69.1	69.9
Kelantan	69.7	69.6	69.0	68.8	69.5
Melaka	72.2	71.8	70.8	70.5	71.3
Negeri Sembilan	70.9	70.4	70.7	70.3	71.0
Pahang	71.5	70.7	70.4	70.1	70.2
Pulau Pinang	72.9	72.0	71.3	71.1	71.9
Perak	71.3	71.1	70.6	70.2	70.4
Perlis	69.3	70.2	69.6	68.9	68.4
Selangor	73.6	75.5	74.4	74.4	76.1
Terengganu	69.6	69.1	68.9	68.8	69.2
Sabah	72.5	72.6	71.7	71.3	72.2
Sarawak	74.5	72.9	72.1	71.8	72.6
W.P. Kuala Lumpur	74.6	74.1	72.8	72.7	74.4
W.P. Labuan	76.3	73.6	72.9	72.4	75.2
W.P. Putrajaya	72.5	72.2	71.6	71.8	73.3
Perempuan					
Malaysia	77.4	77.2	76.5	76.4	77.4
Johor	77.3	76.9	76.2	76.1	77.2
Kedah	76.4	76.1	75.0	74.6	75.8
Kelantan	75.8	75.1	74.3	73.9	74.8
Melaka	77.8	76.4	75.6	75.5	76.5
Negeri Sembilan	77.0	76.4	75.9	76.0	76.9
Pahang	76.6	75.7	75.4	75.4	75.4
Pulau Pinang	78.2	76.7	76.3	76.3	77.2
Perak	77.4	76.7	76.4	76.3	76.7
Perlis	74.9	75.6	75.4	75.1	74.3
Selangor	78.0	79.6	78.7	78.7	80.3
Terengganu	75.2	74.6	73.9	73.5	73.3
Sabah	76.3	76.4	75.5	75.1	76.3
Sarawak	78.4	77.6	77.2	77.0	77.6
W.P. Kuala Lumpur	79.5	79.1	77.8	77.7	79.1
W.P. Labuan	79.0	77.3	76.2	75.9	77.2
W.P. Putrajaya	74.5	76.7	77.6	77.2	77.7

2019: Berdasarkan Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010 (Banci 2010)

2020-2023: Berdasarkan Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020 (Banci 2020)

^pPermulaan

^eAnggaran

Jadual A67: Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut negeri, 2019 dan 2022

Negeri	Bilangan isi rumah (‘000)		Penengah			Purata		
			(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun 2019-2022 (%)	(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun 2019-2022 (%)
	2019	2022	2019	2022		2019	2022	
Malaysia	7,276.7	7,909.2	5,873	6,338	2.5	7,901	8,479	2.4
Johor	879.3	999.4	6,427	6,879	2.3	8,013	8,517	2.0
Kedah	497.7	534.2	4,325	4,402	0.6	5,522	5,550	0.2
Kelantan	345.4	357.8	3,563	3,614	0.5	4,874	4,885	0.1
Melaka	227.9	262.0	6,054	6,210	0.8	7,741	8,057	1.3
Negeri Sembilan	270.8	309.3	5,005	5,226	1.4	6,707	6,788	0.4
Pahang	348.8	382.6	4,440	4,753	2.3	5,667	5,777	0.6
Pulau Pinang	448.7	478.3	6,169	6,502	1.8	7,774	8,267	2.0
Perak	639.4	649.9	4,273	4,494	1.7	5,645	5,779	0.8
Perlis	58.8	75.8	4,594	4,713	0.9	5,476	5,664	1.1
Selangor	1,623.1	1,774.8	8,210	9,983	6.5	10,827	12,233	4.1
Terengganu	257.6	281.4	5,545	5,878	1.9	6,815	7,248	2.1
Sabah	513.2	601.3	4,235	4,577	2.6	5,745	6,171	2.4
Sarawak	625.4	596.8	4,544	4,978	3.0	5,959	6,457	2.7
W.P. Kuala Lumpur	484.3	553.0	10,549	10,234	-1.0	13,257	13,325	0.2
W.P. Labuan	23.7	21.6	6,726	6,904	0.9	8,319	8,250	-0.3
W.P. Putrajaya	32.7	30.9	9,983	10,056	0.2	12,840	13,473	1.6

Jadual A68: Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah dan purata kumpulan isi rumah mengikut negeri, 2022

Negeri	Penengah (RM)			Purata (RM)		
	Tertinggi 20%	Pertengahan 40%	Terendah 40%	Tertinggi 20%	Pertengahan 40%	Terendah 40%
Malaysia	15,867	7,694	3,440	19,652	7,971	3,401
Johor	15,404	8,232	3,843	18,331	8,378	3,753
Kedah	10,051	5,138	2,666	12,040	5,280	2,578
Kelantan	9,449	4,279	2,190	11,288	4,421	2,148
Melaka	15,036	7,432	3,692	17,773	7,659	3,608
Negeri Sembilan	13,023	6,299	3,135	14,950	6,480	3,022
Pahang	10,148	5,512	3,220	11,453	5,636	3,082
Pulau Pinang	15,524	7,642	3,680	18,187	7,919	3,663
Perak	10,765	5,332	2,675	12,690	5,502	2,603
Perlis	10,296	5,381	2,828	11,665	5,590	2,746
Selangor	21,410	11,432	5,708	26,611	11,607	5,673
Terengganu	12,638	6,676	3,834	15,061	6,822	3,772
Sabah	11,880	5,511	2,615	14,265	5,711	2,583
Sarawak	12,617	6,005	2,748	14,425	6,205	2,726
W.P. Kuala Lumpur	22,343	11,890	6,270	30,146	12,180	6,068
W.P. Labuan	14,491	7,874	4,690	16,241	8,008	4,522
W.P. Putrajaya	27,019	11,296	6,290	30,552	12,090	6,342

Mengikut had pendapatan kumpulan isi rumah bagi negeri masing-masing

Jadual A69: Agihan pendapatan kasar mengikut kumpulan isi rumah dan negeri, 2022

(%)

Negeri	Jumlah	Tertinggi 20%	Pertengahan 40%	Terendah 40%
Malaysia	100.0	46.3	37.6	16.1
Johor	100.0	43.0	39.3	17.7
Kedah	100.0	43.3	38.1	18.6
Kelantan	100.0	46.2	36.2	17.6
Melaka	100.0	44.1	38.0	17.9
Negeri Sembilan	100.0	44.0	38.2	17.8
Pahang	100.0	39.6	39.0	21.4
Pulau Pinang	100.0	44.0	38.3	17.7
Perak	100.0	43.9	38.1	18.0
Perlis	100.0	41.1	39.4	19.5
Selangor	100.0	43.4	38.0	18.6
Terengganu	100.0	41.5	37.6	20.9
Sabah	100.0	46.2	37.0	16.8
Sarawak	100.0	44.6	38.5	16.9
W.P. Kuala Lumpur	100.0	45.2	36.6	18.2
W.P. Labuan	100.0	39.2	38.9	21.9
W.P. Putrajaya	100.0	45.3	35.8	18.9

Mengikut had pendapatan kumpulan isi rumah bagi negeri masing-masing

Jadual A70: Pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut strata, kumpulan etnik ketua isi rumah dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022

Daerah pentadbiran	Penengah			Purata		
	(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun	(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun
	2019	2022		2019	2022	
Terengganu	5,545	5,878	1.9	6,815	7,248	2.1
Bandar	6,116	6,278	0.9	7,307	7,939	2.8
Luar bandar	4,620	5,092	3.2	5,742	5,980	1.4
Kumpulan etnik						
Bumiputera	5,499	5,860	2.1	6,751	7,175	2.0
Cina	7,800	7,970	0.7	8,473	9,745	4.7
India	n.s	n.s	n.s	n.s	n.s	n.s
Daerah pentadbiran						
Besut	4,527	4,743	1.6	5,819	6,285	2.6
Dungun	6,044	6,356	1.7	7,564	7,902	1.5
Kemaman	6,592	6,425	-0.9	7,854	8,381	2.2
Kuala Terengganu	5,614	5,872	1.5	6,691	7,109	2.0
Marang	5,060	5,291	1.5	5,928	6,357	2.3
Hulu Terengganu	4,368	5,090	5.1	5,363	5,821	2.7
Setiu	4,231	5,211	6.9	5,600	6,030	2.5
Kuala Nerus	6,730	6,800	0.3	7,647	7,983	1.4

Kumpulan etnik merujuk kepada etnik ketua isi rumah

n.s: Berdasarkan insiden sampel yang terpilih, analisis terperinci tidak signifikan untuk diterbitkan

Jadual A71: Peratusan isi rumah mengikut kumpulan isi rumah, strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022

(%)

Daerah pentadbiran	2019			2022		
	Tertinggi 20%	Pertengahan 40%	Terendah 40%	Tertinggi 20%	Pertengahan 40%	Terendah 40%
Bilangan isi rumah ('000)	51.4	103.1	103.1	56.3	112.5	112.6
Jumlah	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Bandar	80.2	71.8	59.5	77.8	67.8	55.2
Luar bandar	19.8	28.2	40.5	22.2	32.2	44.8
Daerah pentadbiran						
Besut	10.0	9.9	17.8	10.5	9.5	18.7
Dungun	19.9	14.0	12.8	15.7	16.3	10.5
Kemaman	22.8	21.2	13.9	24.0	18.4	18.5
Kuala Terengganu	18.0	22.9	18.4	19.9	21.4	19.7
Marang	7.3	9.4	11.2	8.0	9.6	12.2
Hulu Terengganu	2.9	6.0	9.3	4.4	5.3	7.8
Setiu	2.9	4.2	7.5	3.4	4.6	6.0
Kuala Nerus	16.2	12.4	9.1	14.1	15.0	6.6

Mengikut had pendapatan kasar kumpulan isi rumah, Terengganu 2019

Terendah 40% : < RM4,720
 Pertengahan 40% : RM4,720 - RM9,259
 Tertinggi 20% : ≥ RM9,260

Mengikut had pendapatan kasar kumpulan isi rumah, Terengganu 2022

Terendah 40% : < RM5,150
 Pertengahan 40% : RM5,150 - RM9,229
 Tertinggi 20% : ≥ RM9,230

Jadual A72: Peratusan isi rumah dan agihan pendapatan mengikut strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022

(%)

Daerah pentadbiran	2019		2022	
	Isi rumah	Agihan pendapatan	Isi rumah	Agihan pendapatan
Bilangan isi rumah ('000)	257.6		281.4	
Jumlah	100.0	100.0	100.0	100.0
Bandar	68.6	73.5	64.7	70.9
Luar bandar	31.4	26.5	35.3	29.1
Daerah pentadbiran				
Besut	13.1	11.2	13.4	11.6
Dungun	14.7	16.3	13.8	15.1
Kemaman	18.6	21.5	19.6	22.6
Kuala Terengganu	20.1	19.8	20.4	20.0
Marang	9.7	8.4	10.3	9.1
Hulu Terengganu	6.7	5.3	6.1	4.9
Setiu	5.3	4.3	4.9	4.1
Kuala Nerus	11.8	13.3	11.5	12.6

Jadual A73: Pekali Gini bagi pendapatan isi rumah kasar bulanan mengikut strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022

Daerah pentadbiran	Pekali Gini	
	2019	2022
Terengganu	0.335	0.326
Bandar	0.333	0.334
Luar bandar	0.319	0.287
Daerah pentadbiran		
Besut	0.332	0.330
Dungun	0.341	0.308
Kemaman	0.346	0.378
Kuala Terengganu	0.298	0.300
Marang	0.310	0.325
Hulu Terengganu	0.339	0.293
Setiu	0.329	0.275
Kuala Nerus	0.316	0.273

Jadual A74: Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut negeri, 2019 dan 2022

Negeri	Penengah			Purata		
	(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun	(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun
	2019	2022		2019	2022	
Malaysia	3,683	4,282	5.0	4,609	5,150	3.7
Johor	4,038	4,636	4.6	4,826	5,342	3.4
Kedah	2,766	3,298	5.9	3,373	3,765	3.7
Kelantan	2,655	3,048	4.6	3,231	3,505	2.7
Melaka	3,938	4,861	7.0	4,983	5,707	4.5
Negeri Sembilan	3,717	3,869	1.3	4,362	4,678	2.3
Pahang	3,107	3,513	4.1	3,661	4,107	3.8
Pulau Pinang	3,809	4,481	5.4	4,651	5,322	4.5
Perak	2,938	3,341	4.3	3,582	3,903	2.9
Perlis	3,166	3,355	1.9	3,475	3,834	3.3
Selangor	4,874	5,747	5.5	6,099	6,770	3.5
Terengganu	3,846	4,216	3.1	4,345	4,796	3.3
Sabah	2,279	2,770	6.5	2,799	3,342	5.9
Sarawak	2,955	3,379	4.5	3,469	3,915	4.0
W.P. Kuala Lumpur	5,719	6,232	2.9	6,947	7,823	4.0
W.P. Labuan	3,553	3,822	2.4	4,102	4,176	0.6
W.P. Putrajaya	6,486	6,644	0.8	8,010	8,897	3.5

Jadual A75: Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan mengikut negeri, 2022

Kumpulan perbelanjaan	Jumlah		Johor		Kedah		Kelantan	
	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)
01 Makanan dan minuman	841	16.3	930	17.4	853	22.7	845	24.1
Beras	40	0.8	40	0.8	41	1.1	44	1.3
Roti dan bijirin lain	74	1.4	81	1.5	74	2.0	69	2.0
Daging	123	2.4	119	2.2	144	3.8	166	4.7
Ikan dan makanan laut	198	3.9	250	4.7	226	6.0	210	6.0
Susu, keju dan telur	68	1.3	70	1.3	64	1.7	56	1.6
Minyak dan lemak	35	0.7	43	0.8	28	0.8	26	0.8
Buah-buahan	56	1.1	46	0.9	47	1.3	56	1.6
Sayur-sayuran	89	1.7	111	2.1	78	2.1	73	2.1
Gula, jem, madu, coklat dan manisan	26	0.5	27	0.5	25	0.7	30	0.9
Keluaran makanan t.t.t.l.	89	1.7	100	1.9	83	2.2	77	2.2
Kopi, teh, koko dan minuman bukan alkohol	43	0.8	43	0.8	42	1.1	38	1.1
02 Minuman alkohol dan tembakau	95	1.8	119	2.3	62	1.7	71	2.0
03 Pakaian dan kasut	140	2.7	144	2.7	165	4.4	92	2.6
04 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	1,193	23.2	1,191	22.3	679	18.0	618	17.6
05 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	242	4.7	214	4.0	161	4.3	122	3.5
06 Kesihatan	141	2.8	207	3.9	107	2.8	53	1.5
07 Pengangkutan	584	11.3	622	11.7	539	14.3	439	12.6
08 Maklumat dan komunikasi	337	6.6	344	6.4	243	6.5	220	6.3
09 Rekreasi, sukan dan kebudayaan	156	3.0	172	3.2	89	2.4	62	1.8
10 Perkhidmatan pendidikan	68	1.4	87	1.6	53	1.4	34	1.0
11 Restoran dan perkhidmatan penginapan	831	16.1	731	13.7	476	12.6	621	17.7
Perbelanjaan makanan di luar rumah	664	12.9	567	10.6	399	10.6	553	15.8
Perbelanjaan minuman di luar rumah	126	2.4	124	2.3	52	1.4	59	1.7
Perkhidmatan penginapan dan lain-lain	41	0.8	40	0.8	25	0.7	9	0.3
12 Insurans dan perkhidmatan kewangan	208	4.0	237	4.4	111	2.9	68	1.9
13 Penjagaan diri, perlindungan sosial dan pelbagai barangan dan perkhidmatan	314	6.1	344	6.4	227	6.0	260	7.4
Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan (01-13)	5,150	100.0	5,342	100.0	3,765	100.0	3,505	100.0

Jadual A75: Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan mengikut negeri, 2022 (samb.)

Kumpulan perbelanjaan	Melaka		Negeri Sembilan		Pahang		Pulau Pinang	
	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)
01 Makanan dan minuman	907	15.9	869	18.6	818	19.9	715	13.4
Beras	40	0.7	37	0.8	37	0.9	29	0.6
Roti dan bijirin lain	87	1.5	68	1.4	65	1.6	61	1.1
Daging	111	1.9	122	2.6	112	2.7	99	1.9
Ikan dan makanan laut	210	3.7	222	4.7	202	4.9	178	3.3
Susu, keju dan telur	81	1.4	70	1.5	59	1.4	78	1.5
Minyak dan lemak	45	0.8	36	0.8	36	0.9	32	0.6
Buah-buahan	58	1.0	50	1.1	54	1.3	46	0.9
Sayur-sayuran	94	1.6	100	2.1	88	2.2	73	1.4
Gula, jem, madu, coklat dan manisan	36	0.6	27	0.6	26	0.6	20	0.4
Keluaran makanan t.t.t.l.	102	1.8	99	2.1	99	2.4	68	1.3
Kopi, teh, koko dan minuman bukan alkohol	43	0.8	40	0.9	39	1.0	31	0.6
02 Minuman alkohol dan tembakau	104	1.8	128	2.7	83	2.0	97	1.8
03 Pakaian dan kasut	228	4.0	125	2.7	118	2.9	155	2.9
04 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	983	17.2	918	19.6	793	19.3	1,319	24.8
05 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	334	5.9	188	4.0	209	5.1	238	4.5
06 Kesihatan	213	3.7	146	3.1	116	2.8	141	2.6
07 Pengangkutan	809	14.2	537	11.4	480	11.7	464	8.7
08 Maklumat dan komunikasi	383	6.7	316	6.8	309	7.5	318	6.0
09 Rekreasi, sukan dan kebudayaan	252	4.4	213	4.6	146	3.6	148	2.8
10 Perkhidmatan pendidikan	59	1.0	84	1.8	60	1.5	82	1.5
11 Restoran dan perkhidmatan penginapan	812	14.2	635	13.6	571	13.9	1,090	20.5
Perbelanjaan makanan di luar rumah	640	11.2	535	11.4	470	11.4	906	17.0
Perbelanjaan minuman di luar rumah	105	1.8	74	1.6	78	1.9	166	3.1
Perkhidmatan penginapan dan lain-lain	67	1.2	26	0.6	24	0.6	19	0.3
12 Insurans dan perkhidmatan kewangan	191	3.4	192	4.1	156	3.8	233	4.4
13 Penjagaan diri, perlindungan sosial dan pelbagai barangan dan perkhidmatan	432	7.6	327	7.0	248	6.0	322	6.1
Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan (01-13)	5,707	100.0	4,678	100.0	4,107	100.0	5,322	100.0

Jadual A75: Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan mengikut negeri, 2022 (samb.)

Kumpulan perbelanjaan	Perak		Perlis		Selangor		Terengganu	
	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)
01 Makanan dan minuman	847	21.7	840	21.9	795	11.7	1,032	21.5
Beras	32	0.8	32	0.8	36	0.5	31	0.6
Roti dan bijirin lain	69	1.8	63	1.6	75	1.1	90	1.9
Daging	119	3.0	113	2.9	106	1.6	131	2.7
Ikan dan makanan laut	227	5.8	260	6.8	171	2.5	257	5.4
Susu, keju dan telur	66	1.7	46	1.2	74	1.1	62	1.3
Minyak dan lemak	32	0.8	28	0.7	37	0.5	33	0.7
Buah-buahan	54	1.4	46	1.2	68	1.0	85	1.8
Sayur-sayuran	100	2.6	94	2.4	76	1.1	108	2.2
Gula, jem, madu, coklat dan manisan	24	0.6	22	0.6	29	0.4	42	0.9
Keluaran makanan t.t.t.l.	83	2.1	99	2.6	88	1.3	144	3.0
Kopi, teh, koko dan minuman bukan alkohol	42	1.1	38	1.0	36	0.5	50	1.0
02 Minuman alkohol dan tembakau	83	2.1	67	1.7	96	1.4	75	1.6
03 Pakaian dan kasut	127	3.3	104	2.7	166	2.5	175	3.7
04 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	791	20.3	685	17.9	1,616	23.9	861	18.0
05 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	160	4.1	147	3.8	377	5.6	268	5.6
06 Kesihatan	120	3.1	98	2.6	165	2.4	127	2.7
07 Pengangkutan	424	10.9	540	14.1	742	11.0	498	10.4
08 Maklumat dan komunikasi	255	6.5	264	6.9	460	6.8	285	5.9
09 Rekreasi, sukan dan kebudayaan	99	2.5	92	2.4	217	3.2	120	2.5
10 Perkhidmatan pendidikan	39	1.0	67	1.8	101	1.5	72	1.5
11 Restoran dan perkhidmatan penginapan	564	14.4	551	14.4	1,313	19.4	842	17.6
Perbelanjaan makanan di luar rumah	464	11.9	482	12.6	1,024	15.1	691	14.4
Perbelanjaan minuman di luar rumah	61	1.6	53	1.4	213	3.2	114	2.4
Perkhidmatan penginapan dan lain-lain	39	1.0	16	0.4	75	1.1	37	0.8
12 Insurans dan perkhidmatan kewangan	140	3.6	120	3.1	378	5.6	108	2.3
13 Penjagaan diri, perlindungan sosial dan pelbagai barangan dan perkhidmatan	254	6.5	259	6.7	343	5.0	333	6.9
Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan (01-13)	3,903	100.0	3,834	100.0	6,770	100.0	4,796	100.0

Jadual A75: Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan mengikut negeri, 2022 (samb.)

Kumpulan perbelanjaan	Sabah		Sarawak		W.P. Kuala Lumpur		W.P. Labuan		W.P. Putrajaya	
	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)	(RM)	(%)
01 Makanan dan minuman	712	21.3	879	22.4	926	11.8	857	20.5	788	8.9
Beras	57	1.7	54	1.4	43	0.6	50	1.2	47	0.5
Roti dan bijirin lain	63	1.9	77	2.0	85	1.1	77	1.8	72	0.8
Daging	113	3.4	172	4.4	132	1.7	163	3.9	139	1.6
Ikan dan makanan laut	138	4.1	172	4.4	190	2.4	173	4.1	164	1.8
Susu, keju dan telur	55	1.6	66	1.7	72	0.9	67	1.6	67	0.7
Minyak dan lemak	27	0.8	34	0.9	42	0.5	30	0.7	43	0.5
Buah-buahan	41	1.2	50	1.3	68	0.9	24	0.6	47	0.5
Sayur-sayuran	79	2.4	96	2.5	99	1.3	86	2.1	64	0.7
Gula, jem, madu, coklat dan manisan	19	0.6	21	0.5	34	0.4	24	0.6	26	0.3
Keluaran makanan t.t.t.l.	68	2.0	78	2.0	106	1.4	102	2.4	85	1.0
Kopi, teh, koko dan minuman bukan alkohol	52	1.5	60	1.5	55	0.7	62	1.5	35	0.4
02 Minuman alkohol dan tembakau	75	2.2	108	2.8	114	1.5	86	2.0	79	0.9
03 Pakaian dan kasut	90	2.7	109	2.8	124	1.6	88	2.1	217	2.4
04 Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	911	27.2	898	22.9	2,396	30.6	1,197	28.7	2,672	30.0
05 Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	126	3.8	154	3.9	352	4.5	155	3.7	465	5.2
06 Kesihatan	72	2.1	102	2.6	177	2.3	73	1.8	208	2.3
07 Pengangkutan	399	11.9	466	11.9	814	10.4	441	10.6	1,133	12.7
08 Maklumat dan komunikasi	230	6.9	253	6.5	466	6.0	362	8.6	626	7.0
09 Rekreasi, sukan dan kebudayaan	53	1.6	124	3.2	239	3.0	88	2.1	415	4.7
10 Perkhidmatan pendidikan	22	0.7	34	0.9	76	1.0	32	0.8	209	2.4
11 Restoran dan perkhidmatan penginapan	370	11.1	419	10.7	1,381	17.7	484	11.6	1,303	14.6
Perbelanjaan makanan di luar rumah	295	8.8	345	8.8	1,070	13.7	398	9.5	1,010	11.3
Perbelanjaan minuman di luar rumah	52	1.6	54	1.4	263	3.4	62	1.5	164	1.8
Perkhidmatan penginapan dan lain-lain	23	0.7	19	0.5	49	0.6	25	0.6	130	1.5
12 Insurans dan perkhidmatan kewangan	73	2.2	94	2.4	262	3.3	79	1.9	274	3.1
13 Penjagaan diri, perlindungan sosial dan pelbagai barangan dan perkhidmatan	209	6.3	275	7.0	496	6.3	234	5.6	508	5.7
Komposisi perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan (01-13)	3,342	100.0	3,915	100.0	7,823	100.0	4,176	100.0	8,897	100.0

Jadual A76: Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan penengah, purata dan kadar pertumbuhan tahunan dikompaun mengikut kumpulan etnik ketua isi rumah dan strata, Terengganu, 2019 dan 2022

Daerah pentadbiran	Penengah			Purata		
	(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun	(RM)		Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun
	2019	2022		2019	2022	
Terengganu	3,846	4,216	3.1	4,345	4,796	3.3
Strata						
Bandar	4,171	4,512	2.6	4,635	5,174	3.7
Luar bandar	3,327	3,770	4.2	3,721	4,116	3.4
Kumpulan etnik						
Jumlah	3,846	4,216	3.1	4,345	4,796	3.3
Jumlah warganegara	3,876	4,255	3.1	4,380	4,843	3.4
Bumiputera	3,824	4,227	3.3	4,321	4,794	3.5
Cina	5,436	5,671	1.4	5,699	6,271	3.2
India	n.s	n.s	-	n.s	n.s	-
Bukan warganegara Malaysia	n.s	n.s	-	n.s	n.s	-

Kumpulan etnik merujuk kepada etnik ketua isi rumah

n.s: Berdasarkan insiden sampel terpilih, analisis terperinci bagi etnik India dan bukan warganegara Malaysia tidak signifikan untuk diterbitkan

Jadual A77: Perbelanjaan penggunaan isi rumah bulanan penengah dan purata mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2022

Daerah pentadbiran	Penengah (RM)	Purata (RM)
Terengganu	4,216	4,796
Besut	3,649	4,191
Dungun	4,619	5,215
Kemaman	4,187	4,978
Hulu Terengganu	4,310	4,881
Marang	4,393	4,675
Hulu Terengganu	4,040	4,332
Setiu	3,599	4,017
Kuala Nerus	4,669	5,224

Jadual A78: Purata Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) mengikut negeri dan strata, 2019 dan 2022

Negeri	Bandar (RM)		Luar bandar (RM)		Keseluruhan (RM)	
	2019	2022	2019	2022	2019	2022
Malaysia	2,210	2,660	2,199	2,342	2,208	2,589
Johor	2,517	2,665	2,455	2,481	2,505	2,627
Kedah	2,267	2,303	2,218	2,206	2,254	2,271
Kelantan	2,158	2,415	2,119	2,199	2,139	2,297
Melaka	2,387	2,721	2,140	2,122	2,375	2,670
Negeri Sembilan	2,138	2,617	1,930	1,876	2,088	2,402
Pahang	2,344	2,675	2,146	2,235	2,270	2,480
Pulau Pinang	1,974	2,258	2,379	2,136	1,989	2,250
Perak	2,089	2,332	2,025	2,199	2,077	2,297
Perlis	2,012	2,199	1,871	2,069	1,967	2,140
Selangor	2,029	2,848	1,901	2,421	2,022	2,830
Terengganu	2,520	2,799	2,477	2,662	2,507	2,751
Sabah	2,506	2,706	2,589	2,795	2,537	2,742
Sarawak	2,243	2,860	1,979	2,263	2,131	2,618
W.P. Kuala Lumpur	2,216	2,816	n.a	n.a	2,216	2,816
W.P. Labuan	2,627	2,606	2,684	2,196	2,633	2,576
W.P. Putrajaya	2,128	2,450	n.a	n.a	2,128	2,450

n.a: Tidak berkenaan

Jadual A79: Insiden kemiskinan mutlak mengikut negeri dan strata, 2019 dan 2022

Negeri	Bandar (%)		Luar bandar (%)		Keseluruhan (%)	
	2019	2022	2019	2022	2019	2022
Malaysia	3.8	4.5	12.4	12.0	5.6	6.2
Johor	3.6	4.2	4.8	6.1	3.9	4.6
Kedah	8.0	8.8	10.8	9.5	8.8	9.0
Kelantan	9.1	11.6	16.0	14.6	12.4	13.2
Melaka	3.8	4.3	4.9	3.9	3.9	4.2
Negeri Sembilan	3.7	4.0	6.2	5.4	4.3	4.4
Pahang	3.4	5.6	5.9	7.1	4.3	6.3
Pulau Pinang	1.8	1.9	4.8	3.5	1.9	2.0
Perak	6.5	6.3	10.6	10.9	7.3	7.5
Perlis	4.4	3.9	2.9	4.1	3.9	4.0
Selangor	1.1	1.5	2.0	3.1	1.2	1.5
Terengganu	5.5	5.0	7.4	8.3	6.1	6.2
Sabah	12.5	13.9	31.1	28.5	19.5	19.7
Sarawak	4.8	8.3	14.6	14.6	9.0	10.8
W.P. Kuala Lumpur	0.2	1.4	n.a	n.a	0.2	1.4
W.P. Labuan	3.3	2.7	1.3	0.0	3.1	2.5
W.P. Putrajaya	0.4	0.1	n.a	n.a	0.4	0.1

n.a: Tidak berkenaan

Jadual A80: Insiden kemiskinan tegar mengikut negeri dan strata, 2019 dan 2022

Negeri	Bandar (%)		Luar bandar (%)		Keseluruhan (%)	
	2019	2022	2019	2022	2019	2022
Malaysia	0.2	0.1	0.9	0.7	0.4	0.2
Johor	0.2	0.1	0.1	0.3	0.2	0.1
Kedah	0.5	0.3	0.5	0.5	0.5	0.3
Kelantan	0.7	0.3	1.3	1.2	1.0	0.8
Melaka	0.3	0.0	0.0	0.3	0.3	0.1
Negeri Sembilan	0.4	0.1	0.6	0.1	0.4	0.1
Pahang	0.2	0.0	0.1	0.2	0.1	0.1
Pulau Pinang	0.1	0.0	0.2	0.2	0.1	0.1
Perak	0.5	0.0	0.7	0.7	0.5	0.2
Perlis	0.4	0.1	0.0	0.1	0.3	0.1
Selangor	0.1	0.0	0.4	0.1	0.2	0.0
Terengganu	0.2	0.1	0.5	0.4	0.3	0.2
Sabah	0.6	0.5	3.0	2.1	1.5	1.2
Sarawak	0.1	0.3	0.8	0.6	0.4	0.4
W.P. Kuala Lumpur	0.0	0.0	n.a	n.a	0.0	0.0
W.P. Labuan	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
W.P. Putrajaya	0.0	0.0	n.a	n.a	0.0	0.0

n.a: Tidak berkenaan

Jadual A81: Insiden kemiskinan mengikut strata dan daerah pentadbiran, Terengganu, 2019 dan 2022

(%)

Daerah pentadbiran	Insiden kemiskinan mutlak		Insiden kemiskinan relatif	
	2019	2022	2019	2022
Terengganu	6.1	6.2	8.2	6.9
Bandar	5.5	5.0	6.6	5.2
Luar bandar	7.4	8.3	11.7	10.1
Daerah pentadbiran				
Besut	10.1	12.7	9.5	11.3
Dungun	5.1	2.2	6.1	2.4
Kemaman	4.6	4.1	5.6	5.8
Kuala Terengganu	4.4	5.9	4.8	5.0
Marang	8.2	9.0	12.0	11.8
Hulu Terengganu	7.9	10.8	19.7	16.2
Setiu	6.5	7.5	11.1	6.0
Kuala Nerus	5.4	1.9	7.9	3.5

Insiden kemiskinan relatif menggunakan 1/2 nilai pendapatan penengah

Jadual A82: Kadar penyertaan tenaga buruh mengikut negeri dan kumpulan umur, 2023

Negeri	Jumlah	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64
Jumlah (%)	70.0	25.6	65.9	86.2	86.3	84.0	86.6	78.9	73.3	59.3	35.3
Johor	71.3	28.8	70.2	84.6	90.9	88.9	84.0	79.7	70.1	59.8	36.8
Kedah	65.3	18.0	65.6	88.8	80.7	77.8	76.7	77.9	68.8	54.1	34.1
Kelantan	57.3	11.7	44.4	78.2	76.1	77.6	79.1	78.1	69.8	61.7	32.1
Melaka	70.1	12.6	68.1	95.6	87.0	86.1	85.9	74.6	73.9	50.0	24.8
Negeri Sembilan	66.1	16.9	67.0	84.6	85.4	84.2	81.8	75.8	68.0	49.0	26.1
Pahang	65.1	10.8	68.3	87.8	82.8	79.8	80.2	74.2	68.6	55.5	36.4
Pulau Pinang	71.3	14.2	65.2	85.7	95.7	89.3	89.5	83.8	70.9	59.0	27.5
Perak	66.0	15.7	73.5	84.5	88.4	83.1	82.6	76.9	65.6	51.4	26.1
Perlis	61.7	18.1	60.2	75.5	78.2	80.0	81.3	74.1	72.2	56.0	31.1
Selangor	77.4	54.3	61.9	95.3	87.2	81.7	96.6	79.4	80.2	66.4	41.7
Terengganu	60.0	14.0	63.7	71.7	71.5	75.1	77.5	76.2	71.6	50.3	26.5
Sabah	70.1	30.5	75.5	84.2	83.4	83.6	77.8	69.1	71.8	65.8	44.2
Sarawak	69.0	18.4	66.7	78.8	87.2	84.7	83.9	80.0	74.1	64.1	46.6
W.P. Kuala Lumpur	74.2	12.1	59.5	83.0	90.7	93.7	94.1	92.1	81.3	48.1	24.5
W.P. Labuan	67.9	13.4	82.9	79.0	72.6	77.6	79.7	77.5	71.6	57.9	44.2
W.P. Putrajaya	78.6	5.0	36.5	83.1	88.7	95.8	95.3	93.8	97.3	82.9	74.0

Jadual A83: Penduduk bekerja mengikut negeri dan pekerjaan, 2023

Negeri	Jumlah Pengurus Profesional			Juruteknik dan profesional bersekutu	Pekerja sokongan perkeranian	Pekerja perkhidmatan dan jualan	Pekerja mahir pertanian, perhutanan, penternakan dan perikanan	Pekerja kemahiran dan pekerja pertukangan yang berkaitan	Operator mesin & loji dan pemasangan	Pekerja asas
Jumlah ('000)	15,813.4	762.5	2,141.5	1,906.8	1,562.9	3,744.0	703.1	1,402.3	1,634.1	1,956.2
Johor	2,017.9	86.2	198.4	252.8	189.0	501.4	62.9	183.0	307.7	236.5
Kedah	927.5	31.2	105.4	95.2	70.5	228.6	67.2	98.2	134.1	97.2
Kelantan	661.1	18.9	69.5	46.3	46.5	217.6	26.7	75.3	49.4	110.8
Melaka	499.8	28.4	67.5	70.8	46.3	115.4	16.4	33.1	67.8	54.0
Negeri Sembilan	536.1	32.6	84.8	67.5	44.3	127.1	11.1	37.3	64.1	67.3
Pahang	720.9	22.7	70.0	59.8	53.8	190.0	65.0	64.5	67.8	127.3
Pulau Pinang	905.6	48.0	146.7	119.5	95.8	191.1	7.5	68.7	146.6	81.8
Perak	1,104.2	57.6	134.0	112.4	99.1	272.4	40.9	90.0	134.6	163.2
Perlis	124.9	5.2	17.1	9.6	8.2	39.7	7.8	15.0	9.9	12.4
Selangor	3,858.9	243.1	650.7	636.9	508.7	805.0	52.8	378.4	329.3	253.8
Terengganu	462.4	13.9	47.6	44.9	34.5	130.7	27.3	81.2	29.7	52.6
Sabah	1,622.2	42.9	137.7	142.1	126.1	391.0	166.6	115.5	113.8	386.5
Sarawak	1,192.5	39.3	108.5	103.6	104.9	263.4	144.0	104.5	108.5	215.8
W.P. Kuala Lumpur	1,077.9	89.4	285.5	126.4	110.7	255.8	5.7	51.9	65.6	86.9
W.P. Labuan	43.4	1.8	4.8	6.7	6.4	8.1	1.1	5.3	3.2	6.1
W.P. Putrajaya	58.1	1.4	13.3	12.3	17.8	6.7	0.1	0.4	2.0	4.0
Jumlah (%)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Johor	12.8	11.3	9.3	13.3	12.1	13.4	8.9	13.1	18.8	12.1
Kedah	5.9	4.1	4.9	5.0	4.5	6.1	9.6	7.0	8.2	5.0
Kelantan	4.2	2.5	3.2	2.4	3.0	5.8	3.8	5.4	3.0	5.7
Melaka	3.2	3.7	3.2	3.7	3.0	3.1	2.3	2.4	4.1	2.8
Negeri Sembilan	3.4	4.3	4.0	3.5	2.8	3.4	1.6	2.7	3.9	3.4
Pahang	4.6	3.0	3.3	3.1	3.4	5.1	9.2	4.6	4.1	6.5
Pulau Pinang	5.7	6.3	6.8	6.3	6.1	5.1	1.1	4.9	9.0	4.2
Perak	7.0	7.6	6.3	5.9	6.3	7.3	5.8	6.4	8.2	8.3
Perlis	0.8	0.7	0.8	0.5	0.5	1.1	1.1	1.1	0.6	0.6
Selangor	24.4	31.9	30.4	33.4	32.6	21.5	7.5	27.0	20.2	13.0
Terengganu	2.9	1.8	2.2	2.4	2.2	3.5	3.9	5.8	1.8	2.7
Sabah	10.3	5.6	6.4	7.5	8.1	10.4	23.7	8.2	7.0	19.8
Sarawak	7.5	5.2	5.1	5.4	6.7	7.0	20.5	7.5	6.6	11.0
W.P. Kuala Lumpur	6.8	11.7	13.3	6.6	7.1	6.8	0.8	3.7	4.0	4.4
W.P. Labuan	0.3	0.2	0.2	0.4	0.4	0.2	0.2	0.4	0.2	0.3
W.P. Putrajaya	0.4	0.2	0.6	0.6	1.1	0.2	0.0	0.0	0.1	0.2

Jadual A84: Penduduk bekerja mengikut negeri dan industri, 2023

Negeri	Jumlah ¹	Pertanian, perhutanan dan perikanan	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Bekalan elektrik, gas, wap dan pendingin udara	Bekalan air; pembentungan, pengurusan sisa dan aktiviti pemulihan	Pembinaan	Perdagangan borong dan runcit; pembaikan kenderaan bermotor dan motosikal
Jumlah ('000)	15,813.4	1,437.4	88.8	2,597.8	81.5	85.5	1,284.5	2,991.5
Johor	2,017.9	125.4	14.2	490.5	10.1	14.4	165.0	434.3
Kedah	927.5	92.3	2.4	184.0	4.9	8.3	65.5	164.0
Kelantan	661.1	65.5	0.9	66.3	1.4	1.1	79.3	145.2
Melaka	499.8	20.3	1.2	109.7	2.7	3.5	35.4	101.7
Negeri Sembilan	536.1	31.0	3.1	93.0	5.8	5.7	38.6	84.0
Pahang	720.9	156.1	2.5	79.4	4.4	7.1	41.1	106.8
Pulau Pinang	905.6	16.1	0.4	322.3	3.1	2.9	55.1	131.4
Perak	1,104.2	116.6	3.2	190.6	5.2	2.5	83.5	193.2
Perlis	124.9	9.0	0.2	11.7	0.6	1.2	10.2	19.9
Selangor	3,858.9	80.3	40.0	625.0	23.4	23.9	333.2	785.9
Terengganu	462.4	41.3	5.6	56.0	3.5	2.0	65.2	80.7
Sabah	1,622.2	410.1	4.1	138.0	5.7	2.4	119.0	310.4
Sarawak	1,192.5	268.4	5.9	137.7	7.7	7.4	102.1	191.3
W.P. Kuala Lumpur	1,077.9	3.7	1.1	87.9	2.6	2.5	85.6	231.3
W.P. Labuan	43.4	0.9	4.2	4.7	0.3	0.2	3.0	5.8
W.P. Putrajaya	58.1	0.3	-	0.9	0.1	0.1	2.7	5.6
Jumlah (%)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Johor	12.8	8.7	16.0	18.9	12.4	16.9	12.8	14.5
Kedah	5.9	6.4	2.7	7.1	6.0	9.7	5.1	5.5
Kelantan	4.2	4.6	1.0	2.6	1.7	1.3	6.2	4.9
Melaka	3.2	1.4	1.4	4.2	3.3	4.1	2.8	3.4
Negeri Sembilan	3.4	2.2	3.5	3.6	7.1	6.7	3.0	2.8
Pahang	4.6	10.9	2.8	3.1	5.4	8.3	3.2	3.6
Pulau Pinang	5.7	1.1	0.4	12.4	3.8	3.4	4.3	4.4
Perak	7.0	8.1	3.6	7.3	6.4	3.0	6.5	6.5
Perlis	0.8	0.6	0.2	0.5	0.7	1.4	0.8	0.7
Selangor	24.4	5.6	45.1	24.1	28.7	27.9	25.9	26.3
Terengganu	2.9	2.9	6.3	2.2	4.3	2.4	5.1	2.7
Sabah	10.3	28.5	4.6	5.3	7.0	2.8	9.3	10.4
Sarawak	7.5	18.7	6.6	5.3	9.4	8.7	7.9	6.4
W.P. Kuala Lumpur	6.8	0.3	1.2	3.4	3.2	2.9	6.7	7.7
W.P. Labuan	0.3	0.1	4.7	0.2	0.4	0.2	0.2	0.2
W.P. Putrajaya	0.4	0.0	-	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2

¹Jumlah termasuk 'Aktiviti badan dan pertubuhan luar wilayah'

Jadual A84: Penduduk bekerja mengikut negeri dan industri, 2023 (samb.)

Negeri	Pengangkutan dan penyimpanan	Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan dan minuman	Maklumat dan komunikasi	Aktiviti kewangan dan insurans/takaful	Aktiviti hartanah	Aktiviti profesional saintifik dan teknikal	Aktiviti pentadbiran dan khidmat sokongan
Jumlah ('000)	735.3	1,592.8	268.1	434.2	92.8	390.3	886.3
Johor	96.6	166.5	13.9	36.5	15.1	46.9	97.9
Kedah	33.8	93.0	5.1	14.9	1.8	14.2	49.4
Kelantan	26.2	71.8	2.0	8.5	1.0	7.9	43.4
Melaka	15.0	43.8	6.3	12.6	2.9	9.7	26.5
Negeri Sembilan	29.4	56.6	5.2	12.9	2.6	12.3	39.4
Pahang	29.5	72.1	4.1	8.1	0.8	9.9	42.8
Pulau Pinang	55.4	86.1	9.2	22.1	5.2	22.7	37.6
Perak	38.5	119.7	9.4	18.7	2.4	17.8	59.8
Perlis	4.1	22.0	0.5	1.3	0.0	0.5	8.1
Selangor	235.3	427.6	128.3	172.9	37.4	123.8	232.2
Terengganu	15.2	53.7	4.1	5.8	0.2	6.9	32.4
Sabah	55.8	152.8	9.0	14.3	1.6	16.5	83.6
Sarawak	47.2	89.3	7.8	18.4	2.7	23.0	54.7
W.P. Kuala Lumpur	49.1	132.4	61.7	84.5	18.1	76.6	72.6
W.P. Labuan	2.9	3.7	0.2	1.5	0.6	0.6	5.0
W.P. Putrajaya	1.4	1.8	1.2	1.2	0.2	1.1	1.0
Jumlah (%)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Johor	13.1	10.5	5.2	8.4	16.3	12.0	11.0
Kedah	4.6	5.8	1.9	3.4	1.9	3.6	5.6
Kelantan	3.6	4.5	0.7	2.0	1.1	2.0	4.9
Melaka	2.0	2.7	2.4	2.9	3.2	2.5	3.0
Negeri Sembilan	4.0	3.6	1.9	3.0	2.8	3.2	4.4
Pahang	4.0	4.5	1.5	1.9	0.8	2.5	4.8
Pulau Pinang	7.5	5.4	3.4	5.1	5.6	5.8	4.2
Perak	5.2	7.5	3.5	4.3	2.6	4.6	6.7
Perlis	0.6	1.4	0.2	0.3	0.0	0.1	0.9
Selangor	32.0	26.8	47.9	39.8	40.3	31.7	26.2
Terengganu	2.1	3.4	1.5	1.3	0.3	1.8	3.7
Sabah	7.6	9.6	3.4	3.3	1.8	4.2	9.4
Sarawak	6.4	5.6	2.9	4.2	3.0	5.9	6.2
W.P. Kuala Lumpur	6.7	8.3	23.0	19.5	19.5	19.6	8.2
W.P. Labuan	0.4	0.2	0.1	0.3	0.6	0.2	0.6
W.P. Putrajaya	0.2	0.1	0.4	0.3	0.2	0.3	0.1

Jadual A84: Penduduk bekerja mengikut negeri dan industri, 2023 (samb.)

Negeri	Pentadbiran awam dan pertahanan; aktiviti keselamatan sosial wajib	Pendidikan	Aktiviti kesihatan kemanusiaan dan kerja sosial	Kesenian, hiburan dan rekreasi	Aktiviti perkhidmatan lain	Aktiviti isi rumah sebagai majikan
Jumlah ('000)	797.1	989.5	626.4	72.5	261.6	96.5
Johor	64.4	104.8	71.3	12.8	29.5	7.8
Kedah	66.4	73.2	38.1	5.8	9.4	1.0
Kelantan	36.1	55.1	36.5	2.5	9.7	0.5
Melaka	37.3	41.5	18.2	2.8	7.2	1.6
Negeri Sembilan	40.0	39.8	22.0	3.5	7.4	3.8
Pahang	54.5	59.7	29.2	1.8	9.7	1.2
Pulau Pinang	32.9	47.1	33.4	2.2	14.3	5.9
Perak	67.0	97.2	55.5	4.7	15.4	3.2
Perlis	13.0	13.6	6.6	0.4	1.8	0.2
Selangor	119.1	198.2	154.9	19.8	92.7	4.9
Terengganu	32.2	33.0	15.0	1.5	7.2	0.8
Sabah	81.8	88.1	48.6	5.5	18.2	56.6
Sarawak	87.9	77.5	44.7	3.1	13.5	2.2
W.P. Kuala Lumpur	28.1	55.7	45.6	5.6	24.3	6.1
W.P. Labuan	3.7	2.6	1.7	0.4	0.9	0.5
W.P. Putrajaya	32.6	2.6	5.1	0.1	0.2	0.0
Jumlah (%)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Johor	8.1	10.6	11.4	17.7	11.3	8.1
Kedah	8.3	7.4	6.1	8.0	3.6	1.1
Kelantan	4.5	5.6	5.8	3.5	3.7	0.5
Melaka	4.7	4.2	2.9	3.9	2.8	1.6
Negeri Sembilan	5.0	4.0	3.5	4.8	2.8	3.9
Pahang	6.8	6.0	4.7	2.5	3.7	1.2
Pulau Pinang	4.1	4.8	5.3	3.1	5.5	6.1
Perak	8.4	9.8	8.9	6.5	5.9	3.3
Perlis	1.6	1.4	1.1	0.6	0.7	0.2
Selangor	14.9	20.0	24.7	27.2	35.4	5.1
Terengganu	4.0	3.3	2.4	2.1	2.7	0.9
Sabah	10.3	8.9	7.8	7.6	7.0	58.6
Sarawak	11.0	7.8	7.1	4.2	5.2	2.3
W.P. Kuala Lumpur	3.5	5.6	7.3	7.7	9.3	6.4
W.P. Labuan	0.5	0.3	0.3	0.5	0.3	0.5
W.P. Putrajaya	4.1	0.3	0.8	0.1	0.1	0.0

Jadual A85: Kadar pengangguran mengikut negeri, 2020-2023

Negeri	2020 ^r	2021 ^r	2022 ^r	2023
Jumlah (%)	4.5	4.6	3.9	3.4
Johor	3.5	3.7	3.2	2.6
Kedah	4.2	3.9	3.0	2.9
Kelantan	4.2	4.0	3.6	3.5
Melaka	2.4	2.1	1.7	1.6
Negeri Sembilan	3.8	4.0	3.4	3.2
Pahang	3.2	3.3	2.3	2.0
Pulau Pinang	3.6	3.6	2.7	2.2
Perak	4.5	4.7	4.4	3.9
Perlis	4.3	4.4	4.3	4.4
Selangor	4.5	4.4	3.8	2.7
Terengganu	4.2	4.1	3.5	3.4
Sabah	8.2	8.5	7.7	7.5
Sarawak	4.3	4.5	3.8	3.4
W.P. Kuala Lumpur	4.1	4.6	3.8	3.0
W.P. Labuan	7.3	7.5	6.9	6.8
W.P. Putrajaya	1.5	1.6	1.3	0.8

Jadual A86: Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut negeri, 2019-2022

Negeri	2019	2020	2021	2022
Bilangan Penerima ('000)				
Malaysia	9,195.2	9,390.7	9,711.9	9,947.3
Johor	1,133.6	1,162.1	1,169.2	1,240.0
Kedah	550.6	583.8	622.8	641.3
Kelantan	383.9	409.5	440.8	433.4
Melaka	299.5	320.5	345.9	345.6
Negeri Sembilan	314.9	332.9	326.6	326.3
Pahang	424.7	452.0	449.7	449.4
Pulau Pinang	586.7	613.6	600.2	632.8
Perak	699.9	689.4	753.6	762.9
Perlis	69.4	70.4	76.3	72.8
Selangor	2,333.6	2,291.3	2,304.6	2,397.3
Terengganu	306.7	318.9	334.6	326.3
Sabah	688.4	705.9	753.1	776.8
Sarawak	775.7	799.9	853.2	859.4
W.P. Kuala Lumpur	564.8	576.1	612.8	616.2
W.P. Labuan	30.5	32.2	35.1	35.3
W.P. Putrajaya	32.1	32.2	33.4	31.4
Penengah (RM)				
Malaysia	2,442	2,062	2,250	2,424
Johor	2,512	2,124	2,184	2,220
Kedah	1,748	1,474	1,757	1,863
Kelantan	1,639	1,343	1,632	1,681
Melaka	2,415	2,120	2,190	2,284
Negeri Sembilan	2,433	2,062	2,297	2,301
Pahang	2,225	1,753	1,917	2,065
Pulau Pinang	2,346	2,082	2,353	2,507
Perak	1,858	1,629	1,918	1,943
Perlis	2,010	1,571	1,797	1,872
Selangor	2,956	2,725	2,884	3,194
Terengganu	1,911	1,514	1,669	1,743
Sabah	1,980	1,716	1,930	2,015
Sarawak	2,070	1,593	2,059	2,115
W.P. Kuala Lumpur	3,106	3,037	3,054	3,276
W.P. Labuan	2,712	2,130	2,611	2,703
W.P. Putrajaya	3,749	3,717	3,837	3,916
Purata (RM)				
Malaysia	3,224	2,933	3,037	3,212
Johor	3,266	2,840	2,853	3,007
Kedah	2,413	2,300	2,465	2,659
Kelantan	2,571	2,463	2,543	2,653
Melaka	2,990	2,925	2,937	3,113
Negeri Sembilan	3,218	3,013	3,045	3,206
Pahang	2,754	2,684	2,708	2,897
Pulau Pinang	3,022	2,883	3,080	3,313
Perak	2,571	2,463	2,608	2,739
Perlis	2,723	2,596	2,588	2,777
Selangor	3,892	3,480	3,543	3,737
Terengganu	2,766	2,424	2,490	2,657
Sabah	2,836	2,678	2,826	2,972
Sarawak	2,819	2,509	2,825	2,976
W.P. Kuala Lumpur	4,359	3,823	4,013	4,207
W.P. Labuan	3,323	2,942	3,268	3,418
W.P. Putrajaya	4,695	4,497	4,504	4,666

Data merujuk kepada warganegara sahaja

Jadual A87: Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut negeri dan jantina, 2019-2022

Negeri	2019	2020	2021	2022
Bilangan Penerima ('000)				
Lelaki	5,435.9	5,551.0	5,733.9	5,867.7
Johor	703.5	750.9	733.3	782.1
Kedah	327.5	368.5	368.4	380.9
Kelantan	242.1	253.4	297.9	289.4
Melaka	170.4	181.5	182.5	186.3
Negeri Sembilan	188.7	196.1	188.6	191.2
Pahang	264.4	289.3	264.3	275.1
Pulau Pinang	337.2	347.1	332.4	353.4
Perak	416.3	421.7	427.3	435.5
Perlis	41.3	41.7	45.1	43.3
Selangor	1,283.0	1,213.7	1,333.0	1,357.3
Terengganu	194.0	205.1	210.2	212.3
Sabah	419.9	421.3	464.0	480.7
Sarawak	498.3	506.7	520.8	530.6
W.P. Kuala Lumpur	314.9	320.2	330.3	314.8
W.P. Labuan	19.8	19.8	20.7	21.0
W.P. Putrajaya	14.5	14.0	15.1	13.8
Penengah (RM)				
Lelaki	2,477	2,093	2,315	2,493
Johor	2,646	2,169	2,232	2,317
Kedah	1,812	1,505	1,716	1,887
Kelantan	1,601	1,343	1,580	1,670
Melaka	2,489	2,169	2,263	2,302
Negeri Sembilan	2,513	2,169	2,361	2,402
Pahang	2,260	1,722	1,902	2,015
Pulau Pinang	2,481	2,272	2,422	2,631
Perak	2,013	1,722	2,008	2,017
Perlis	2,070	1,571	1,772	1,865
Selangor	3,169	2,887	3,149	3,473
Terengganu	1,911	1,632	1,692	1,801
Sabah	1,980	1,692	1,930	1,930
Sarawak	2,081	1,687	1,964	2,004
W.P. Kuala Lumpur	3,096	3,093	3,255	3,622
W.P. Labuan	2,841	2,386	2,794	2,876
W.P. Putrajaya	3,985	3,717	3,835	3,915
Purata (RM)				
Lelaki	3,304	2,963	3,085	3,262
Johor	3,507	2,922	2,888	3,070
Kedah	2,387	2,241	2,398	2,613
Kelantan	2,371	2,308	2,383	2,458
Melaka	3,095	2,985	2,982	3,114
Negeri Sembilan	3,272	3,060	3,055	3,212
Pahang	2,718	2,608	2,671	2,836
Pulau Pinang	3,186	2,992	3,151	3,372
Perak	2,653	2,462	2,600	2,775
Perlis	2,640	2,505	2,503	2,676
Selangor	4,114	3,679	3,816	4,053
Terengganu	2,793	2,428	2,495	2,636
Sabah	2,830	2,615	2,788	2,907
Sarawak	2,827	2,509	2,721	2,874
W.P. Kuala Lumpur	4,528	4,062	4,292	4,502
W.P. Labuan	3,457	3,154	3,372	3,508
W.P. Putrajaya	4,991	4,633	4,540	4,796

Data merujuk kepada warganegara sahaja

Jadual A87: Penengah dan purata gaji & upah bulanan pekerja mengikut negeri dan jantina, 2019-2022 (samb.)

Negeri	2019	2020	2021	2022
Bilangan Penerima ('000)				
Perempuan	3,759.3	3,839.6	3,978.0	4,079.6
Johor	430.1	411.1	435.9	457.9
Kedah	223.2	215.4	254.5	260.4
Kelantan	141.8	156.1	142.9	144.0
Melaka	129.1	139.0	163.4	159.3
Negeri Sembilan	126.2	136.8	138.0	135.1
Pahang	160.2	162.7	185.4	174.4
Pulau Pinang	249.5	266.5	267.9	279.4
Perak	283.6	267.7	326.3	327.4
Perlis	28.0	28.7	31.2	29.6
Selangor	1,050.6	1,077.5	971.6	1,040.0
Terengganu	112.7	113.8	124.4	114.1
Sabah	268.5	284.6	289.1	296.1
Sarawak	277.4	293.2	332.4	328.8
W.P. Kuala Lumpur	249.9	255.9	282.4	301.3
W.P. Labuan	10.7	12.4	14.4	14.3
W.P. Putrajaya	17.6	18.3	18.3	17.6
Penengah (RM)				
Perempuan	2,370	2,019	2,145	2,301
Johor	2,254	1,861	2,071	2,091
Kedah	1,670	1,404	1,803	1,863
Kelantan	1,670	1,312	1,825	1,846
Melaka	2,158	2,019	2,100	2,230
Negeri Sembilan	2,261	1,918	2,213	2,301
Pahang	1,980	1,852	1,922	2,148
Pulau Pinang	2,206	1,950	2,267	2,309
Perak	1,650	1,514	1,784	1,797
Perlis	1,900	1,352	1,922	1,956
Selangor	2,788	2,523	2,347	2,732
Terengganu	1,853	1,312	1,592	1,730
Sabah	2,060	1,808	1,924	2,172
Sarawak	2,070	1,593	2,384	2,446
W.P. Kuala Lumpur	3,179	3,028	2,863	3,048
W.P. Labuan	2,261	1,716	2,063	2,306
W.P. Putrajaya	3,710	3,729	3,837	4,444
Purata (RM)				
Perempuan	3,108	2,889	2,968	3,140
Johor	2,873	2,691	2,795	2,899
Kedah	2,450	2,401	2,562	2,727
Kelantan	2,911	2,715	2,875	3,047
Melaka	2,853	2,846	2,887	3,110
Negeri Sembilan	3,138	2,944	3,032	3,198
Pahang	2,813	2,819	2,761	2,993
Pulau Pinang	2,800	2,741	2,991	3,238
Perak	2,452	2,464	2,617	2,691
Perlis	2,847	2,730	2,709	2,925
Selangor	3,621	3,255	3,169	3,325
Terengganu	2,721	2,418	2,483	2,698
Sabah	2,845	2,770	2,887	3,078
Sarawak	2,805	2,507	2,989	3,141
W.P. Kuala Lumpur	4,145	3,524	3,687	3,900
W.P. Labuan	3,075	2,603	3,119	3,288
W.P. Putrajaya	4,453	4,393	4,474	4,564

Data merujuk kepada warganegara sahaja

Jadual A88: Statistik utama siswazah, Terengganu, 2019-2022

Statistik utama		2019	2020	2021 ^r	2022 ^p
Jumlah	('000)	181.2	169.1	175.6	184.7
Tenaga Buruh		141.4	131.4	140.7	148.2
Bekerja		134.9	125.2	133.9	141.8
Penganggur		6.4	6.2	6.8	6.4
Luar Tenaga Buruh		39.8	37.7	35.0	36.5
Kadar Penyertaan Tenaga Buruh Siswazah	(%)	78.0	77.7	80.1	80.2
Kadar Pengangguran Siswazah	(%)	4.5	4.7	4.8	4.3
 Lelaki	 ('000)	 82.1	 75.5	 80.3	 83.7
Tenaga Buruh		70.6	65.2	67.9	71.6
Bekerja		67.6	62.0	65.0	69.0
Penganggur		3.0	3.2	2.9	2.7
Luar Tenaga Buruh		11.5	10.3	12.4	12.1
Kadar Penyertaan Tenaga Buruh Siswazah	(%)	86.0	86.3	84.6	85.6
Kadar Pengangguran Siswazah	(%)	4.2	4.8	4.3	3.7
 Perempuan	 ('000)	 99.1	 93.6	 95.4	 100.9
Tenaga Buruh		70.8	66.3	72.8	76.5
Bekerja		67.3	63.2	68.9	72.8
Penganggur		3.5	3.1	3.8	3.7
Luar Tenaga Buruh		28.3	27.4	22.6	24.4
Kadar Penyertaan Tenaga Buruh Siswazah	(%)	71.4	70.8	76.3	75.8
Kadar Pengangguran Siswazah	(%)	4.9	4.6	5.3	4.8

* Penggunaan data secara berhati-hati kerana faktor ralat piawai relatif yang tinggi

Jadual A89: Purata gaji & upah bulanan siswazah bekerja mengikut negeri, 2019-2022**RM**

Negeri	2019	2020	2021	2022^p
Jumlah	5,020	4,489	4,582	4,760
Johor	4,945	4,451	4,538	4,688
Kedah	3,946	3,729	3,806	4,003
Kelantan	4,622	4,426	4,566	4,594
Melaka	4,308	4,083	4,258	4,553
Negeri Sembilan	4,872	4,496	4,676	4,796
Pahang	4,551	4,392	4,571	4,719
Pulau Pinang	4,384	4,245	4,330	4,499
Perak	4,425	3,955	4,200	4,306
Perlis	4,708	4,315	4,380	4,378
Selangor	5,376	4,772	4,844	5,082
Terengganu	4,599	4,058	4,123	4,296
Sabah	4,820	3,900	3,924	4,162
Sarawak	4,946	4,300	4,349	4,552
W.P. Kuala Lumpur	6,361	5,443	5,468	5,556
W.P. Labuan	4,824	4,354	4,377	4,530
W.P. Putrajaya	5,579	5,365	5,530	5,697

Jadual A90: Penengah gaji & upah bulanan siswazah bekerja mengikut negeri, 2019-2022**RM**

Negeri	2019	2020	2021	2022^p
Jumlah	4,300	3,815	3,911	4,128
Johor	4,157	3,819	3,871	3,906
Kedah	3,508	3,052	3,138	3,269
Kelantan	4,244	3,815	3,898	3,638
Melaka	3,475	3,420	3,507	3,822
Negeri Sembilan	3,995	3,634	3,696	4,035
Pahang	4,063	3,850	3,933	4,078
Pulau Pinang	3,715	3,485	3,613	3,819
Perak	3,531	3,403	3,438	3,752
Perlis	4,100	4,088	4,186	4,190
Selangor	4,589	4,037	4,130	4,535
Terengganu	3,701	3,198	3,229	3,535
Sabah	4,458	3,620	3,635	3,939
Sarawak	4,345	3,915	3,919	4,228
W.P. Kuala Lumpur	5,500	4,976	5,088	5,084
W.P. Labuan	4,025	3,533	3,561	3,637
W.P. Putrajaya	4,370	4,356	4,377	4,602

Jadual A91: Kadar migrasi mengikut negeri destinasi dan taraf migrasi, 2020 dan 2022

(%)

Negeri destinasi	Tempoh					
	2020			2022		
	Jumlah	Migrasi dalaman	Migrasi antarabangsa ¹	Jumlah	Migrasi dalaman	Migrasi antarabangsa ¹
Johor	3.2	2.7	0.5	0.6	0.6	0.0
Kedah	0.8	0.7	0.1	0.5	0.5	-
Kelantan	1.6	1.4	0.1	0.6	0.6	-
Melaka	2.2	2.1	0.1	0.1	0.1	-
Negeri Sembilan	1.6	1.3	0.3	1.4	1.2	0.1
Pahang	0.9	0.8	0.1	0.6	0.6	-
Pulau Pinang	1.2	1.1	0.1	0.4	0.4	-
Perak	1.1	1.0	0.1	0.4	0.4	-
Perlis	1.7	1.5	0.2	1.4	1.4	-
Selangor	1.6	1.5	0.1	0.5	0.5	0.1
Terengganu	1.1	1.0	0.0	0.4	0.4	-
Sabah	1.3	1.1	0.2	0.2	0.2	-
Sarawak	1.1	0.9	0.2	0.7	0.5	0.2

¹ Tidak termasuk migrasi dari Malaysia ke negara lain

- Kosong/ tiada kes

Jadual A92: Migrasi mengikut negeri destinasi dan taraf migrasi, 2020 dan 2022

(%)

Negeri destinasi	Tempoh							
	2020				2022			
	Jumlah	Migrasi dalam negeri	Migrasi antara negeri	Migrasi antarabangsa ¹	Jumlah	Migrasi dalam negeri	Migrasi antara negeri	Migrasi antarabangsa ¹
Johor	100.0	65.3	18.9	15.8	100.0	91.9	7.5	0.6
Kedah	100.0	48.2	43.4	8.4	100.0	72.9	27.1	-
Kelantan	100.0	56.9	34.2	8.9	100.0	57.2	42.8	-
Melaka	100.0	51.4	44.7	3.9	100.0	38.9	61.1	-
Negeri Sembilan	100.0	39.8	41.4	18.8	100.0	38.0	51.8	10.2
Pahang	100.0	45.3	46.1	8.6	100.0	51.8	47.1	1.1
Pulau Pinang	100.0	54.9	36.5	8.6	100.0	62.6	37.4	-
Perak	100.0	48.9	44.5	6.6	100.0	51.4	48.6	-
Perlis	100.0	43.3	45.4	11.3	100.0	38.0	62.0	-
Selangor	100.0	66.1	29.4	4.5	100.0	71.9	15.0	13.2
Terengganu	100.0	47.3	48.4	4.3	100.0	47.1	52.9	-
Sabah	100.0	74.4	13.1	12.5	100.0	58.1	41.9	-
Sarawak	100.0	60.8	22.6	16.6	100.0	52.0	20.3	27.7

¹ Tidak termasuk migrasi dari Malaysia ke negara lain

- Kosong/ tiada kes

Jadual A93: Bilangan pelawat domestik mengikut negeri dikunjungi, 2019-2023

('000)

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023
Jumlah	239,121	131,660	65,976	171,603	213,744
Johor	14,274	7,243	3,658	12,376	15,805
Kedah	14,831	10,108	4,023	11,186	13,444
Kelantan	10,986	6,058	1,921	6,627	7,549
Melaka	13,979	7,275	3,878	11,757	15,559
Negeri Sembilan	13,303	7,918	5,485	11,490	14,959
Pahang	18,498	9,905	3,405	13,189	16,456
Pulau Pinang	15,411	8,929	5,061	10,003	13,128
Perak	21,070	13,173	4,489	14,567	17,108
Perlis	2,088	1,193	407	1,669	1,951
Selangor	33,589	19,715	10,212	21,990	27,579
Terengganu	14,158	7,420	3,719	10,233	11,761
Sabah	22,035	10,337	3,815	12,589	16,080
Sarawak	19,793	9,393	6,511	15,465	17,901
W.P. Kuala Lumpur	22,633	12,435	9,116	16,913	22,233
W.P. Labuan	524	107	54	244	331
W.P. Putrajaya	1,949	451	223	1,306	1,900

Jadual A94: Bilangan pelancong mengikut negeri dikunjungi, 2023

('000)

Negeri asal	Negeri dikunjungi								
	Malaysia	Johor	Kedah	Kelantan	Melaka	Negeri Sembilan	Pahang	Pulau Pinang	Perak
Malaysia	79,559.4	8,923.0	6,452.4	4,085.8	4,991.1	4,255.5	8,537.1	4,069.7	7,503.4
Johor	8,963.6	4,416.0	287.3	227.6	961.1	506.8	581.8	312.7	426.1
Kedah	3,677.7	49.5	1,553.8	175.5	81.5	82.5	205.7	260.3	443.3
Kelantan	3,173.5	152.6	68.5	905.9	46.4	11.2	391.0	79.8	109.5
Melaka	2,753.3	401.1	94.2	124.6	870.1	182.1	260.7	61.2	115.1
Negeri Sembilan	2,992.1	402.8	82.6	76.2	238.4	1,088.6	417.3	162.8	162.9
Pahang	5,562.3	361.1	100.0	482.8	205.4	194.1	2,507.8	81.4	232.1
Pulau Pinang	3,746.9	68.3	1,394.0	60.8	58.1	50.4	196.3	720.3	545.9
Perak	4,972.2	147.0	507.9	264.5	78.0	45.2	182.9	259.4	2,254.2
Perlis	581.3	16.7	168.6	48.7	12.1	5.3	16.9	85.1	62.5
Selangor	21,084.0	2,048.5	1,815.9	1,030.8	1,693.2	1,553.0	2,381.6	1,491.4	2,119.9
Terengganu	2,824.7	43.0	29.5	424.0	38.7	6.2	183.6	29.5	22.4
Sabah	5,573.2	66.8	35.4	17.1	22.0	13.6	11.7	18.7	20.7
Sarawak	6,157.7	99.1	2.4	28.7	6.1	49.2	17.1	64.5	3.4
W.P. Kuala Lumpur	7,039.8	616.6	284.8	189.1	644.9	443.9	1,151.5	434.7	929.1
W.P. Labuan	122.2	0.2	0.1	4.0	0.1	6.3	1.1	0.1	8.1
W.P. Putrajaya	334.8	33.8	27.4	25.5	34.9	17.0	30.1	7.8	48.2

Jadual A94: Bilangan pelancong mengikut negeri dikunjungi, 2023 (samb.)

('000)

Negeri asal	Negeri dikunjungi							
	Perlis	Selangor	Terengganu	Sabah	Sarawak	W.P. Kuala Lumpur	W.P. Labuan	W.P. Putrajaya
Malaysia	736.0	8,455.7	4,060.0	5,775.1	5,324.6	5,724.8	164.1	501.1
Johor	12.1	574.6	153.5	9.8	5.2	432.7	9.9	46.3
Kedah	122.9	195.6	83.9	22.6	23.8	321.2	13.3	42.2
Kelantan	15.1	537.8	422.5	13.2	17.6	369.9	4.8	27.6
Melaka	7.6	245.0	108.7	6.9	1.7	234.9	6.0	33.3
Negeri Sembilan	12.9	169.9	96.2	22.7	6.1	33.7	11.7	7.4
Pahang	6.5	541.1	399.1	43.8	7.3	355.3	13.8	30.5
Pulau Pinang	200.4	154.4	81.1	66.3	7.9	107.5	12.7	22.7
Perak	61.6	619.9	149.0	33.4	17.8	327.4	8.5	15.5
Perlis	70.6	37.6	2.3	3.1	0.9	43.0	2.5	5.1
Selangor	156.0	3,206.0	1,203.2	203.3	169.8	1,854.6	3.8	153.1
Terengganu	11.4	119.7	1,187.3	47.1	24.2	618.7	15.0	24.3
Sabah	14.8	231.6	15.2	4,852.0	54.6	149.9	39.2	9.8
Sarawak	6.5	117.3	21.5	248.5	4,938.3	528.8	8.2	18.2
W.P. Kuala Lumpur	33.5	1,677.6	127.0	119.0	41.9	317.3	7.2	21.8
W.P. Labuan	0.8	3.1	2.5	75.1	0.4	6.8	6.0	7.4
W.P. Putrajaya	3.2	24.4	6.8	8.3	7.1	23.0	1.5	35.8

Jadual A95: Perdagangan luar negeri mengikut lokasi - eksport dan import, Malaysia, 2019-2023

RM Juta

Negeri		2019	2020	2021	2022	2023 ^p
Malaysia	Eksport	995,072	983,827	1,241,022	1,550,009	1,425,603
	Import	849,411	800,481	987,344	1,293,811	1,211,547
Johor	Eksport	201,798	207,200	240,790	321,985	290,047
	Import	176,601	158,409	193,555	285,439	271,549
Kedah	Eksport	27,206	27,393	40,033	54,982	61,206
	Import	34,707	38,767	57,882	73,460	65,647
Kelantan	Eksport	3,282	3,638	2,734	3,747	4,101
	Import	1,602	2,904	1,926	2,106	2,353
Melaka	Eksport	28,849	29,596	30,574	31,627	29,183
	Import	33,711	23,638	25,473	42,511	41,588
Negeri Sembilan	Eksport	21,891	20,048	23,021	26,024	26,393
	Import	29,180	22,931	31,373	49,176	44,666
Pahang	Eksport	25,399	28,483	32,640	35,707	32,733
	Import	13,566	13,938	15,329	22,153	24,046
Pulau Pinang	Eksport	283,972	313,842	355,591	467,616	447,431
	Import	177,795	187,397	231,968	294,045	250,255
Perak	Eksport	28,916	30,968	39,338	37,466	32,377
	Import	27,288	25,883	31,958	36,467	33,781
Perlis	Eksport	1,064	979	1,147	1,527	1,393
	Import	1,291	721	834	1,524	1,391
Selangor	Eksport	196,775	172,489	254,579	273,954	252,713
	Import	236,494	217,220	277,412	332,095	322,208
Terengganu	Eksport	16,492	13,770	17,533	17,548	15,813
	Import	5,986	4,202	4,908	5,927	6,955
Sabah	Eksport	28,201	23,912	32,666	48,897	31,084
	Import	8,266	16,881	8,093	10,170	10,379
Sarawak	Eksport	81,569	67,123	86,166	131,963	111,643
	Import	20,136	18,934	23,520	34,093	30,755
W.P. Kuala Lumpur ⁱ	Eksport	34,040	31,883	65,557	65,823	66,241
	Import	74,627	61,861	73,582	86,533	91,626
W.P. Labuan	Eksport	7,337	5,273	10,861	23,607	16,085
	Import	3,149	2,936	1,982	4,247	2,983

ⁱTermasuk W.P. Putrajaya

^pSementara

Jadual A96: Eksport dan import barangan mengikut pintu keluar dan masuk, Terengganu, 2019-2023

RM Juta

Negeri/Pintu keluar dan masuk		2019	2020	2021	2022	2023
Terengganu	Eksport	16,841	13,307	20,905	23,224	19,379
	Import	4,929	2,874	3,785	3,406	3,465
Kerteh	Eksport	12,387	9,757	16,173	16,885	13,086
	Import	1,225	642	620	779	434
Kemaman/ Kuala Terengganu	Eksport	4,454	3,550	4,732	4,330	4,011
	Import	3,704	2,232	3,165	2,627	3,031
Lain-lain	Eksport	-	-	-	2,008	2,281
	Import	-	-	-	-	-

Jadual A97: Bilangan pertubuhan/syarikat perniagaan mengikut sektor dan negeri, 2023

Negeri	Pertanian	Perlombongan dan pengkuarian	Pembuatan	Pembinaan	Perkhidmatan	Jumlah
Johor	2,424	204	10,444	11,464	104,337	128,873
Kedah	736	63	3,464	6,443	43,022	53,728
Kelantan	248	77	2,420	3,639	38,830	45,214
Melaka	568	46	1,903	3,604	27,430	33,551
Negeri Sembilan	796	73	2,620	5,744	33,846	43,079
Pahang	1,519	396	1,926	4,968	33,114	41,923
Pulau Pinang	881	86	6,010	6,505	71,042	84,524
Perak	1,777	302	4,828	7,655	66,139	80,701
Perlis	64	3	409	1,467	6,035	7,978
Selangor	1,411	594	17,664	22,673	236,982	279,324
Terengganu	310	197	2,571	5,115	30,096	38,289
Sabah	1,896	135	2,098	6,259	66,563	76,951
Sarawak	1,437	216	3,200	7,277	64,711	76,841
W.P. Kuala Lumpur	512	241	2,051	11,065	128,413	142,282
W.P. Labuan	14	-	146	335	2,305	2,800
W.P. Putrajaya	3	-	53	137	1,272	1,465
Jumlah	14,596	2,633	61,807	104,350	954,137	1,137,523

1. Berdasarkan pertubuhan aktif daripada *Malaysia Statistical Business Register*, 31 Disember 2023

2. Berdasarkan Klasifikasi Industri Malaysia 2008 Ver 1.0

Jadual A98: Perbelanjaan perlindungan alam sekitar mengikut negeri, 2019-2021**(RM'000)**

Negeri	2019	2020	2021
Jumlah	2,885,259	2,972,801	3,115,940
Johor	678,474	808,783	862,398
Kedah	113,265	95,790	128,481
Kelantan	10,650	28,912	25,186
Melaka	83,447	106,161	95,676
Negeri Sembilan	91,805	84,634	97,961
Pahang	155,698	170,315	205,747
Pulau Pinang	177,632	211,486	198,977
Perak	93,303	122,630	121,367
Perlis	15,392	6,258	7,943
Selangor	543,455	530,436	557,525
Terengganu	126,597	236,448	220,152
Sabah	249,863	109,520	130,864
Sarawak	251,732	235,613	239,412
W.P. Kuala Lumpur	292,570	223,988	221,029
W.P. Labuan	1,144	1,366	2,586
W.P. Putrajaya	232	462	635

Jadual A99: Perbelanjaan perlindungan alam sekitar mengikut negeri dan jenis perbelanjaan, 2021**(RM'000)**

Negeri	Jumlah	Pengurusan pencemaran	Perlindungan hidupan liar & habitat	Penilaian dan caj alam sekitar	Pengurusan sisa	Perbelanjaan lain untuk perlindungan alam sekitar
Jumlah	3,115,940	2,210,166	12,189	70,599	803,705	19,281
Johor	862,398	660,433	4,289	9,754	184,388	3,535
Kedah	128,481	90,088	171	1,567	36,049	606
Kelantan	25,186	17,233	806	1,234	5,800	112
Melaka	95,676	78,090	-	922	16,335	328
Negeri Sembilan	97,961	67,819	569	4,536	24,222	815
Pahang	205,747	182,567	22	1,603	20,844	711
Pulau Pinang	198,977	114,391	12	4,221	78,889	1,465
Perak	121,367	85,945	455	2,428	31,288	1,251
Perlis	7,943	5,894	-	20	2,025	4
Selangor	557,525	363,703	23	7,196	184,977	1,626
Terengganu	220,152	184,519	55	2,129	32,338	1,111
Sabah	130,864	95,273	3,244	7,781	21,818	2,748
Sarawak	239,412	137,636	543	14,045	84,967	2,222
W.P. Kuala Lumpur	221,029	125,313	1,999	13,112	77,863	2,742
W.P. Labuan	2,586	945	-	-	1,641	-
W.P. Putrajaya	635	318	-	50	262	5

Jadual A100: Perbelanjaan modal perlindungan alam sekitar mengikut jenis perbelanjaan, Terengganu, 2019-2021

(RM'000)

Negeri	2019	2020	2021
Jumlah	6,701	101,039	52,460
Pengurusan pencemaran	6,410	100,258	52,321
Perlindungan hidupan liar dan habitat	-	-	-
Penilaian dan caj alam sekitar	248	109	53
Pengurusan sisa	44	664	60
Perbelanjaan lain untuk perlindungan alam sekitar	-	8	26

Jadual A101: Perbelanjaan operasi perlindungan alam sekitar mengikut jenis perbelanjaan, Terengganu, 2019-2021

(RM'000)

Negeri	2019	2020	2021
Jumlah	119,896	135,409	167,692
Pengurusan pencemaran	95,466	111,187	132,198
Perlindungan hidupan liar dan habitat	29.54	52	55
Penilaian dan caj alam sekitar	1,678	2,409	2,077
Pengurusan sisa	21,288	21,405	32,277
Perbelanjaan lain untuk perlindungan alam sekitar	1,435	355	1,085

Jadual A102: Pengeluaran estetik getah mengikut negeri, 2019-2023

Negeri	Pengeluaran (tan metrik)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	6,851	6,268	4,362	3,992	4,454
Kedah & Perlis	13,560	10,502	8,351	6,662	5,973
Kelantan & Terengganu	14,714	15,358	11,538	14,209	17,693
Melaka & Negeri Sembilan	7,306	6,085	3,810	2,067	1,926
Pahang	4,948	4,094	3,266	7,013	10,944
Perak	4,062	4,026	5,080	7,801	3,758
Selangor	6,434	5,549	4,346	1,726	2,454
Sabah & Sarawak	3,352	4,539	4,593	3,915	3,180
Jumlah	61,227	56,421	45,347	47,387	50,382

Jadual A103: Indeks Kebahagiaan Rakyat Malaysia mengikut komponen dan negeri, 2021

Negeri	Jumlah	Keluarga	Perumahan dan alam sekitar	Penyeritaan sosial	Kesihatan	Kemudahan komunikasi	Pendidikan
Johor	6.69	7.36	6.68	6.58	7.01	6.26	6.80
Kedah	6.59	7.24	6.64	6.88	6.66	6.44	6.09
Kelantan	7.02	7.43	7.18	7.06	7.28	6.31	7.10
Melaka	5.85	6.27	5.50	5.49	6.08	5.60	5.89
Negeri Sembilan	6.68	7.33	6.68	6.57	7.09	6.47	6.23
Pahang	6.75	8.21	6.66	7.04	6.98	6.60	6.61
Pulau Pinang	6.65	7.26	6.51	6.41	7.18	6.23	6.85
Perak	6.35	6.96	6.39	6.27	6.66	6.25	6.19
Perlis	6.96	7.43	7.26	7.41	7.06	6.38	7.06
Selangor	5.74	6.53	5.50	5.63	5.84	5.64	5.64
Terengganu	7.20	7.87	7.09	6.63	7.70	6.33	7.03
Sabah	6.28	6.76	6.12	6.38	6.73	5.45	5.83
Sarawak	6.69	7.57	6.68	7.02	6.95	6.06	6.23
W.P. Kuala Lumpur	7.77	9.08	7.71	7.07	7.96	7.76	7.72
W.P. Labuan	9.29	9.91	9.61	9.34	9.49	9.64	8.01
W.P. Putrajaya	7.28	7.83	7.74	7.18	7.43	7.11	7.18
Malaysia	6.48	7.23	6.39	6.46	6.75	6.14	6.30

Jadual A104: Indeks Kebahagiaan Rakyat Malaysia mengikut negeri dan strata, 2021

Negeri	Strata	
	Bandar	Luar Bandar
Johor	6.67	6.78
Kedah	6.66	6.39
Kelantan	7.07	6.94
Melaka	5.85	5.91
Negeri Sembilan	6.67	6.72
Pahang	6.79	6.69
Pulau Pinang	6.64	6.63
Perak	6.34	6.40
Perlis	6.93	7.07
Selangor	5.73	5.86
Terengganu	7.22	7.14
Sabah	6.27	6.31
Sarawak	6.82	6.48
W.P. Kuala Lumpur	7.77	n.a
W.P. Labuan	9.21	9.50
W.P. Putrajaya	7.28	n.a

n.a: Tidak berkenaan

JADUAL INDIKATOR TERPILIH LAIN

INDIKATOR TERPILIH LAIN

Jadual B1: Pengeluaran kelapa sawit bagi buah tandan segar yang diterima oleh kilang mengikut negeri, 2020-2023

('000 tan)

Negeri	2020	2021	2022	2023
Johor	16,112	14,559	15,320	14,901
Kedah	1,093	1,177	1,201	1,068
Kelantan	1,652	1,526	1,625	1,632
Negeri Sembilan	3,427	3,216	3,565	3,163
Pahang	15,442	14,203	15,889	14,985
Perak	9,610	9,789	9,717	9,637
Selangor	2,707	2,760	2,667	2,594
Terengganu	2,780	2,170	2,072	2,080
Sabah	22,480	21,430	21,324	22,351
Sarawak	20,732	19,759	20,645	21,456
Lain-lain negeri	935	804	789	1,086
Jumlah	96,969	91,394	94,814	94,952

Sumber: Lembaga Minyak Sawit Malaysia

Jadual B2: Pengeluaran minyak sawit mentah mengikut negeri, 2020-2023

('000 tan)

Negeri	2020	2021	2022	2023
Johor	3,158	2,851	2,970	2,858
Kedah	218	237	237	214
Kelantan	338	314	336	337
Negeri Sembilan	651	631	676	624
Pahang	2,999	2,796	3,013	2,829
Perak	1,841	1,902	1,866	1,842
Selangor	510	522	499	493
Terengganu	541	430	408	414
Sabah	4,647	4,362	4,287	4,507
Sarawak	4,054	3,908	4,005	4,219
Lain-lain negeri	184	163	157	215
Jumlah	19,141	18,116	18,453	18,552

Sumber: Lembaga Minyak Sawit Malaysia

Jadual B3: Pengeluaran isirong sawit mengikut negeri, 2020-2023

('000 tan)

Negeri	2020	2021	2022	2023
Johor	874	779	812	785
Kedah	58	63	61	55
Kelantan	81	75	83	85
Negeri Sembilan	176	161	179	161
Pahang	778	714	786	728
Perak	506	513	505	493
Selangor	142	143	140	136
Terengganu	134	107	101	102
Sabah	1,044	957	947	983
Sarawak	861	863	895	931
Lain-lain negeri	51	44	43	59
Jumlah	4,704	4,418	4,551	4,518

Sumber: Lembaga Minyak Sawit Malaysia

Jadual B4: Keluasan luas bertanam kelapa sawit mengikut negeri, 2020-2023

Negeri	Hektar			
	2020	2021	2022	2023
Johor	740,828	699,216	676,853	670,862
Kedah	89,782	86,986	86,487	85,871
Kelantan	167,599	164,279	161,852	158,641
Melaka	56,361	54,132	52,346	51,083
Negeri Sembilan	190,462	184,675	178,560	177,466
Pahang	782,247	755,906	749,813	746,070
Pulau Pinang	12,829	9,683	8,579	8,234
Perak	391,768	369,019	352,097	349,224
Perlis	694	760	886	881
Selangor	126,525	110,249	106,008	104,148
Terengganu	178,628	172,942	170,824	166,402
Sabah	1,543,054	1,523,624	1,508,060	1,510,025
Sarawak	1,584,520	1,606,261	1,622,375	1,623,661
Jumlah	5,865,297	5,737,732	5,674,740	5,652,568

Sumber: Lembaga Minyak Sawit Malaysia

Jadual B5: Bilangan hotel mengikut lokasi, Terengganu, 2023

Jenis	Bandar	Pantai	Bukit	Lain-lain	Jumlah
Hotel	88	136	4	20	248
Bilik	3925	6,202	195	817	11,139

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

Jadual B6: Ringkasan penawaran sedia ada bilik hotel mengikut negeri, 2019-2023

Negeri	Jumlah bilik				
	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	31,736	31,066	31,066	31,791	31,184
Kedah	13,851	13,154	13,154	13,251	13,154
Kelantan	4,360	4,360	4,360	4,360	4,360
Melaka	17,031	16,929	17,031	18,055	18,223
Negeri Sembilan	10,029	9,396	9,396	9,542	9,536
Pahang	25,376	25,375	25,527	25,601	25,624
Pulau Pinang	21,815	22,088	22,406	23,185	24,034
Perak	16,110	16,198	16,338	16,451	16,450
Perlis	1,276	1,245	1,245	1,245	1,245
Selangor	23,762	22,702	23,002	24,201	24,965
Terengganu	9,655	10,718	10,718	10,809	11,139
Sabah	23,860	22,549	22,799	23,402	23,420
Sarawak	20,552	19,954	20,114	20,387	21,142
W.P. Kuala Lumpur	44,784	40,897	40,897	45,576	47,177
W.P. Labuan	1,749	1,697	1,697	1,697	1,697
W.P. Putrajaya	1,026	1,769	1,769	1,769	1,769
Jumlah	266,972	260,097	261,519	271,322	275,119

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

Jadual B7: Ringkasan penawaran sedia ada bilik hotel mengikut penarafan bintang, Terengganu, 2019-2023

Penarafan	2019		2020		2021		2022		2023	
	Hotel	Bilik	Hotel	Bilik	Hotel	Bilik	Hotel	Bilik	Hotel	Bilik
5 bintang	4	727	4	727	4	727	4	727	4	727
4 bintang	6	970	7	988	7	988	7	988	8	1,082
3 bintang	18	2,120	22	2,140	22	2,140	22	2,140	25	2,420
2 bintang	15	949	17	967	17	967	17	967	18	1,012
1 bintang	6	233	7	251	7	251	7	251	7	250
3 orkid	18	708	21	753	21	753	21	753	23	803
2 orkid	17	410	19	432	19	432	20	460	20	460
1 orkid	5	145	5	145	5	145	5	145	4	126
Tiada penarafan	107	3,393	139	4,315	139	4,315	142	4,378	139	4,259
Jumlah	196	9,655	241	10,718	241	10,718	245	10,809	248	11,139

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

Jadual B8: Bilangan tetamu hotel mengikut negeri, 2020-2023

Negeri	2020	2021	2022	2023
Johor	3,890,416	1,953,273	7,769,792	6,987,188
Kedah	2,494,494	1,553,750	3,803,808	3,081,746
Kelantan	560,860	475,391	1,304,177	1,062,681
Melaka	1,443,371	917,131	3,811,876	3,557,331
Negeri Sembilan	1,046,962	647,160	1,976,859	1,771,788
Pahang	7,302,003	1,919,483	10,019,507	10,014,084
Pulau Pinang	2,862,349	1,320,388	5,584,434	5,171,902
Perak	1,183,688	1,274,855	4,720,326	3,673,246
Perlis	127,126	99,454	269,179	229,843
Selangor	1,975,623	1,739,027	6,742,655	6,448,857
Terengganu	1,344,895	1,224,294	2,788,696	1,940,350
Sabah	1,797,734	1,259,206	5,409,077	4,843,538
Sarawak	2,809,357	3,084,190	6,294,389	4,702,782
W.P. Kuala Lumpur	6,098,471	2,311,490	12,611,715	13,212,560
W.P. Labuan	273,398	148,334	385,844	558,936
W.P. Putrajaya	194,274	133,393	455,444	456,642
Malaysia	35,405,021	20,060,819	73,947,777	67,713,474

Sumber: Tourism Malaysia

1. Data 2023 sehingga September 2023

Jadual B9: Bilangan kluster *homestay* yang berdaftar mengikut negeri, 2020-2022

Negeri	2020	2021	2022
Johor	27	27	25
Kedah	17	17	15
Kelantan	8	11	8
Melaka	9	9	9
Negeri Sembilan	13	13	8
Pahang	16	16	16
Pulau Pinang	11	11	10
Perak	11	11	11
Perlis	3	3	3
Selangor	16	16	16
Terengganu	11	11	7
Sabah	30	32	31
Sarawak	44	46	46
W.P. Kuala Lumpur	-	-	-
W.P. Labuan	3	3	3
W.P. Putrajaya	-	-	-
Malaysia	219	226	208

Sumber: Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia

Jadual B10: Kadar purata penginapan mengikut negeri, 2019-2023**(%)**

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	57.3	32.0	24.9	48.3	49.6
Kedah	55.7	26.1	23.2	32.5	42.0
Kelantan	43.4	34.6	34.3	46.4	41.9
Melaka	51.7	20.0	25.8	40.1	43.1
Negeri Sembilan	51.9	25.5	22.7	38.7	39.5
Pahang	79.4	40.7	19.6	46.1	73.3
Pulau Pinang	56.5	23.7	22.5	44.1	50.9
Perak	43.9	25.8	27.6	54.8	45.2
Perlis	36.0	22.5	22.3	42.0	40.2
Selangor	56.4	30.2	30.9	53.7	49.2
Terengganu	41.3	32.4	44.3	55.3	43.7
Sabah	65.8	24.3	21.8	45.2	48.3
Sarawak	46.1	30.3	49.6	57.4	43.8
W.P. Kuala Lumpur	59.9	25.1	23.6	49.0	57.5
W.P. Labuan	42.2	43.0	27.7	35.3	32.8
W.P. Putrajaya	64.2	40.6	28.1	51.2	53.7
Malaysia	58.8	30.9	28.2	46.7	51.6

Sumber: Tourism Malaysia

1. Data 2023 sehingga September 2023

Jadual B11: Jumlah luas kompleks perniagaan mengikut negeri, 2019-2023

Negeri	Jumlah luas (meter persegi)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	2,392,121	2,469,646	2,442,257	2,456,467	2,455,302
Kedah	588,094	582,409	582,356	596,952	601,899
Kelantan	342,055	342,055	381,280	403,475	403,475
Melaka	596,074	635,388	635,388	635,388	635,622
Negeri Sembilan	595,880	597,350	605,456	605,456	613,611
Pahang	412,591	439,179	448,799	450,826	459,105
Pulau Pinang	1,823,589	1,831,021	1,863,714	1,844,184	1,864,139
Perak	952,610	958,199	991,062	1,095,112	1,026,479
Perlis	55,872	55,872	56,421	56,421	60,692
Selangor	3,620,521	3,704,593	3,729,665	3,959,058	3,953,291
Terengganu	164,309	192,051	203,379	204,564	204,564
Sabah	755,587	761,558	745,796	751,388	774,292
Sarawak	1,005,136	1,038,299	1,084,338	1,084,338	1,084,230
W.P. Kuala Lumpur*	3,179,334	3,217,448	3,483,210	3,336,156	3,523,089
W.P. Labuan	28,698	28,614	28,614	28,614	28,614
Jumlah	16,512,471	16,853,682	17,281,735	17,508,399	17,688,404

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

*Termasuk W.P. Putrajaya

Jadual B12: Jumlah luas pejabat binaan khas mengikut negeri, 2019-2023

Negeri	Jumlah luas (meter persegi)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	1,293,521	1,343,334	1,374,661	1,394,909	1,409,618
Kedah	428,672	428,672	432,312	432,028	432,028
Kelantan	391,525	391,525	391,077	391,077	391,077
Melaka	402,247	411,050	411,050	416,781	410,637
Negeri Sembilan	333,083	339,649	342,435	342,435	344,041
Pahang	420,374	420,570	421,719	421,719	421,719
Pulau Pinang	1,123,274	1,103,533	1,110,561	1,075,427	1,081,974
Perak	628,252	633,568	646,045	652,685	667,897
Perlis	131,038	131,038	131,038	131,038	131,038
Selangor	4,020,955	4,177,519	4,282,121	4,547,884	4,659,431
Terengganu	361,587	360,738	360,738	427,243	429,000
Sabah	829,798	806,852	822,600	826,013	831,922
Sarawak	738,245	764,088	818,073	820,737	828,753
W.P. Kuala Lumpur*	11,420,851	11,800,727	12,358,503	12,354,780	12,777,843
W.P. Labuan	67,051	67,051	67,051	67,051	67,051
Jumlah	22,590,473	23,179,914	23,969,984	24,301,807	24,884,029

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

*Termasuk W.P. Putrajaya

Jadual B13: Penghunian kompleks perniagaan mengikut negeri, 2022-2023

Negeri	Occupancy (meter persegi)		Occupancy rate (%)		Annual take-up difference (meter persegi)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Johor	1,691,273	1,732,338	68.8	70.6	-90,527	41,065
Kedah	423,549	419,823	71.0	69.7	-14,500	-3,726
Kelantan	330,379	325,048	81.9	80.6	28,711	-5,331
Melaka	388,601	396,668	61.2	62.4	-16,642	8,067
Negeri Sembilan	403,475	415,428	66.6	67.7	-1,112	11,953
Pahang	324,113	336,049	71.9	73.2	12,811	11,936
Pulau Pinang	1,338,480	1,366,074	72.6	73.3	16,573	27,594
Perak	834,312	899,251	76.2	87.6	10,422	64,939
Perlis	47,046	51,402	83.4	84.7	-4,859	4,356
Selangor	3,069,598	3,148,989	77.5	79.7	61,399	79,391
Terengganu	162,129	159,122	79.3	77.8	4,530	-3,007
Sabah	568,714	631,807	75.7	81.6	18,075	63,093
Sarawak	834,349	829,417	76.9	76.5	10,751	-4,932
W.P. Kuala Lumpur	2,686,727	2,885,989	82.7	83.8	-23,269	199,262
W.P. Labuan	27,555	27,649	96.3	96.6	163	94
W.P. Putrajaya	70,884	63,131	82.4	79.2	-4,800	-7,753
Jumlah	13,201,184	13,688,185	75.4	77.4	7,726	487,001

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

Jadual B14: Penghunian pejabat binaan khas mengikut negeri, 2022-2023

Negeri	Occupancy (meter persegi)		Occupancy rate (%)		Annual take-up difference (meter persegi)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Johor	978,822	1,000,482	70.2	71.0	-18,481	21,660
Kedah	389,885	391,669	90.2	90.7	-5,321	1,784
Kelantan	368,602	368,804	94.3	94.3	3,068	202
Melaka	352,274	353,682	84.5	86.1	10,971	1,408
Negeri Sembilan	311,253	314,506	90.9	91.4	-789	3,253
Pahang	371,119	376,828	88.0	89.4	-705	5,709
Pulau Pinang	922,088	922,666	85.7	85.3	-26,114	578
Perak	600,455	617,571	92.0	92.5	6,160	17,116
Perlis	126,590	122,930	96.6	93.8	-3,098	-3,660
Selangor	3,134,983	3,383,345	68.9	72.6	189,648	248,362
Terengganu	413,913	415,470	96.9	96.8	66,095	1,557
Sabah	725,537	734,232	87.8	88.3	14,228	8,695
Sarawak	748,280	759,519	91.2	91.6	7,130	11,239
W.P. Kuala Lumpur	7,237,348	7,382,703	73.7	72.1	38,299	145,355
W.P. Labuan	62,210	62,365	92.8	93.0	1530	155
W.P. Putrajaya	2,325,662	2,337,762	91.5	92.0	24,380	12,100
Jumlah	19,069,021	19,544,534	78.5	78.5	307,001	475,513

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

Jadual B15: Ringkasan stok sedia ada, penawaran akan datang dan perancangan penawaran kediaman, kedai dan hartanah perindustrian, Terengganu, 2023

	Unit kediaman	Unit kedai	Unit industri	Luas kompleks beli-belah (m.p.)	Luas pejabat tujuan khas (m.p.)	Unit hotel
Stok sedia ada	115,564	8,841	908	204,564	429,000	248
Penawaran akan datang	12,436	842	47	126,520	9,704	3
Perancangan penawaran	9,515	635	66	-	31,760	1
Jumlah	137,515	10,318	1,021	331,084	470,464	252

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara
m.p.: meter persegi

Jadual B16: Ringkasan nilai transaksi hartanah mengikut kategori pemberi pindah milik dan penerima pindah milik, Terengganu, 2019-2023

RM Juta

Pemberi & penerima pindah milik	2019	2020	2021	2022	2023
Kediaman					
Perseorangan & perseorangan	1,549	1,622	1,488	1,873	1,950
Pemaju & perseorangan	138	111	107	177	188
Syarikat & perseorangan	76	49	49	90	108
Syarikat & syarikat	7	11	5	26	12
Lain-lain	63	57	54	85	76
Jumlah	1,833	1,851	1,703	2,252	2,334
Komersial					
Perseorangan & perseorangan	91	78	59	97	118
Pemaju & perseorangan	1	3	6	3	7
Syarikat & perseorangan	54	54	33	44	38
Syarikat & syarikat	31	17	18	39	112
Lain-lain	41	162	34	41	21
Jumlah	218	315	150	225	295
Perindustrian					
Perseorangan & perseorangan	11	4	6	4	3
Pemaju & perseorangan	2	-	-	-	-
Syarikat & perseorangan	2	11	1	-	11
Syarikat & syarikat	19	26	260	51	29
Lain-lain	4	1	1	2	1
Jumlah	39	41	269	57	44
Tanah pembangunan					
Perseorangan & perseorangan	267	257	241	283	311
Pemaju & perseorangan	-	-	-	-	-
Syarikat & perseorangan	12	11	6	13	16
Syarikat & syarikat	5	1	4	1	3
Lain-lain	0	4	2	2	3
Jumlah	284	273	252	299	334

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

Jadual B17: Statistik terpilih pendidikan mengikut negeri, 2022-2023

Negeri	Bilangan sekolah					
	2022			2023		
	Sekolah rendah	Sekolah menengah	Jumlah	Sekolah rendah	Sekolah menengah	Jumlah
Johor	908	284	1,192	908	284	1,192
Kedah	548	204	752	548	204	752
Kelantan	418	178	596	418	177	595
Melaka	238	78	316	238	79	317
Negeri Sembilan	353	126	479	353	126	479
Pahang	543	198	741	542	198	740
Pulau Pinang	270	128	398	270	126	396
Perak	852	253	1,105	852	253	1,105
Perlis	74	30	104	74	30	104
Selangor	661	279	940	662	279	941
Terengganu	352	154	506	352	153	505
Sabah	1,075	221	1,296	1,075	223	1,298
Sarawak	1,265	193	1,458	1,266	194	1,460
W.P. Kuala Lumpur	188	104	292	188	104	292
W.P. Labuan	17	11	28	17	11	28
W.P. Putrajaya	16	11	27	16	11	27
Jumlah	7,778	2,452	10,230	7,779	2,452	10,231

Jadual B17: Statistik terpilih pendidikan mengikut negeri, 2022-2023 (samb.)

Negeri	Bilangan guru					
	2022			2023		
	Sekolah rendah	Sekolah menengah	Jumlah	Sekolah rendah	Sekolah menengah	Jumlah
Johor	25,818	21,274	47,092	25,726	21,020	46,746
Kedah	16,821	13,680	30,501	16,501	13,244	29,745
Kelantan	15,636	12,607	28,243	15,385	12,333	27,718
Melaka	7,599	6,091	13,690	7,430	5,935	13,365
Negeri Sembilan	9,300	7,986	17,286	9,179	7,913	17,092
Pahang	13,737	11,561	25,298	13,515	11,338	24,853
Pulau Pinang	10,301	9,024	19,325	10,054	8,773	18,827
Perak	19,961	17,330	37,291	19,555	16,892	36,447
Perlis	2,293	2,282	4,575	2,249	2,269	4,518
Selangor	33,952	27,213	61,165	33,874	26,630	60,504
Terengganu	11,475	10,466	21,941	11,240	10,366	21,606
Sabah	25,201	16,694	41,895	24,966	16,918	41,884
Sarawak	23,190	15,332	38,522	23,133	15,499	38,632
W.P. Kuala Lumpur	8,465	7,991	16,456	8,477	7,840	16,317
W.P. Labuan	672	645	1,317	708	672	1,380
W.P. Putrajaya	1,468	927	2,395	1,426	967	2,393
Jumlah	225,889	181,103	406,992	223,418	178,609	402,027

Sumber: Kementerian Pendidikan Malaysia

1. Data 2022 sehingga 30 Jun 2022
2. Data 2023 sehingga 30 Jun 2023
3. Data meliputi sekolah Kerajaan dan sekolah bantuan Kerajaan

Jadual B18: Siri masa bilangan kes penyakit berjangkit, Terengganu, 2019-2022

Jenis penyakit		Bilangan kes			
		2019	2020	2021	2022
Penyakit bawaan air dan makanan	Kolera	-	-	-	-
	Disenteri	-	-	-	1
	Keracunan makanan	858	496	227	1,008
	HEPATITIS A	-	-	-	2
	Tifoid	1*	-	-	-
Penyakit bawaan vektor	Demam denggi	538	404	49	245
	Demam denggi berdarah	4	-	-	1
	Malaria	25	28	36	32
	Tifus	-	-	-	-
Penyakit cegahan vaksin	Diphtheria	-	-	-	-
	HEPATITIS B	147	136	87	122
	Campak	120	30	12	12
Penyakit transmisi secara seksual	Gonorrhea	39	45	19	24
	Sifilis	31	53	30	73
Penyakit berjangkit lain	AIDS	30	34	21	23
Jumlah		1,793	1,226	481	1,543

Sumber: Petunjuk Kesihatan, Kementerian Kesihatan Malaysia

*Termasuk *Paratyphi***Jadual B19: Bilangan doktor, doktor gigi, jururawat, ahli farmasi dan optometris mengikut sektor dan nisbah kepada penduduk, Terengganu, 2022**

	Sektor awam	Sektor swasta	Jumlah	Nisbah kepada penduduk
Doktor	2,119	329	2,448	1:485
Doktor gigi	524	105	629	1:1,886
Jururawat	3,370	537	3,907	1:304
Ahli farmasi	473	120	593	1:2,001
Optometris	18	69	101	1:11,749

Sumber : Petunjuk Kesihatan, Kementerian Kesihatan Malaysia

Jadual B20: Bilangan fasiliti kesihatan awam dan nisbah fasiliti kesihatan awam kepada penduduk, Terengganu, 2022

	Jenis klinik	Bilangan fasiliti
Klinik kesihatan	Klinik kesihatan	52
	Klinik desa	123
	Klinik kesihatan ibu dan anak	1
	Nisbah klinik kesihatan : penduduk	1: 6,742
Klinik kesihatan bergerak (pasukan)		1
Klinik Komuniti*		14
Perkhidmatan doktor udara	Bil. helikopter	-
	Pasukan	-

Sumber: Petunjuk Kesihatan, Kementerian Kesihatan Malaysia

*Dahulu dikenali Klinik 1Malaysia (sebelum tahun 2019), termasuk Pusat Transformasi Bandar (UTC) dan Pusat Transformasi Luar Bandar (RTC)

Jadual B21: Bilangan kemasukan pesakit mengikut negeri, sektor awam*, 2019-2022

Negeri	2019	2020	2021	2022
Johor	362,362	306,155	283,759	310,726
Kedah	213,782	180,992	173,244	196,852
Kelantan	202,462	178,276	167,469	190,438
Melaka	93,608	84,230	77,056	84,001
Negeri Sembilan	132,510	115,507	111,524	116,822
Pahang	171,762	145,811	135,986	140,338
Pulau Pinang	138,822	124,776	123,400	133,840
Perak	250,564	217,265	231,045	244,980
Perlis	34,625	28,751	26,124	29,097
Selangor	357,863	385,049	329,395	423,863
Terengganu	149,287	131,884	123,104	142,349
Sabah	267,142	219,881	246,604	237,518
Sarawak	216,453	175,167	264,045	195,630
W.P. Kuala Lumpur	213,360	191,856	174,980	204,945
W.P. Labuan	8,422	8,673	11,257	8,916
W.P. Putrajaya	43,035	37,417	33,785	40,807
Jumlah	2,856,059	2,531,690	2,512,777	2,701,122

Sumber: Petunjuk Kesihatan, Kementerian Kesihatan Malaysia

* Termasuk hospital, Institusi Perubatan Khas dan institusi selain KKM

Jadual B22: Bilangan kemasukan pesakit mengikut negeri, sektor swasta*, 2019-2022

Negeri	2019	2020	2021	2022
Johor	94,223	97,897	78,022	95,780
Kedah	50,658	37,524	37,987	35,092
Kelantan	16,577	14,069	12,178	16,008
Melaka	70,743	51,622	47,454	49,546
Negeri Sembilan	53,690	43,565	38,246	54,495
Pahang	25,016	21,100	17,780	24,159
Pulau Pinang	172,577	116,915	55,545	107,383
Perak	93,561	82,372	59,402	68,223
Perlis	2,668	2,352	2,803	3,752
Selangor	337,118	269,754	242,779	296,232
Terengganu	8,788	8,907	9,197	14,044
Sabah	16,585	15,893	12,875	11,910
Sarawak	46,379	37,528	34,636	49,658
W.P. Kuala Lumpur	181,975	116,796	125,293	130,009
W.P. Labuan	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-
Jumlah	1,170,558	916,294	774,197	956,291

Sumber: Petunjuk Kesihatan, Kementerian Kesihatan Malaysia

* Termasuk hospital swasta, rumah bersalin swasta, rumah jagaan kejururawatan swasta dan hospis swasta

Jadual B23: Statistik jumlah kemalangan mengikut negeri, 2019-2023

Negeri	Jumlah kemalangan				
	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	82,502	58,207	50,521	76,028	87,604
Kedah	24,867	19,651	19,010	25,547	28,130
Kelantan	11,295	9,752	9,614	12,664	13,062
Melaka	19,593	14,543	13,271	19,713	21,592
Negeri Sembilan	25,838	19,905	18,268	26,934	28,907
Pahang	21,196	17,000	15,663	22,517	23,591
Pulau Pinang	47,198	35,234	33,523	48,694	53,389
Perak	39,720	30,669	28,710	40,281	41,659
Perlis	2,098	1,615	1,638	2,279	2,318
Selangor	168,222	123,230	101,863	156,815	173,487
Terengganu	11,355	9,152	8,595	12,084	12,356
Sabah ¹	18,520	12,906	13,288	18,187	19,622
Sarawak	21,341	16,158	14,602	19,508	21,417
W.P. Kuala Lumpur ²	73,771	50,215	41,720	64,337	72,833
Jumlah	567,516	418,237	370,286	545,588	599,967

Sumber: Jabatan Siasatan dan Penguatkuasaan Trafik Bukit Aman

¹ Termasuk W.P. Labuan² Termasuk W.P. Putrajaya

Jadual B24: Statistik utama kemalangan pekerjaan, Terengganu, 2022

Kemalangan pekerjaan		2022
Bilangan kemalangan pekerjaan		
Jumlah		735
Kewarganegaraan		
Warganegara		686
Bukan warganegara		49
Jantina		
Lelaki		650
Perempuan		85
Sektor OSHA		
Pertanian, perhutanan dan perikanan		71
Perlombongan dan pengkuarian		14
Pembuatan		104
Pembinaan		133
Utiliti		13
Perdagangan borong dan runcit		164
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi		11
Hotel dan restoran		7
Kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan		39
Perkhidmatan		179
Bilangan kematian pekerjaan		
Jumlah		10
Kewarganegaraan		
Warganegara		8
Bukan warganegara		2
Jantina		
Lelaki		10
Perempuan		-
Sektor OSHA		
Pertanian, perhutanan dan perikanan		1
Perlombongan dan pengkuarian		3
Pembuatan		2
Pembinaan		2
Utiliti		1
Perdagangan borong dan runcit		-
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi		1
Hotel dan restoran		-
Kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan		-
Perkhidmatan		-

Sumber: Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKP)
 Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO)
 Kementerian Sumber Manusia

Jadual B24: Statistik utama kemalangan pekerjaan, Terengganu, 2022 (samb.)

Kemalangan pekerjaan		2022
Kadar kemalangan pekerjaan (setiap 1,000 pekerja)		
Jumlah		0.05
Kewarganegaraan		
Warganegara		n.a
Bukan warganegara		n.a
Jantina		
Lelaki		2.07
Perempuan		0.51
Sektor OSHA		
Pertanian, perhutanan dan perikanan		1.78
Perlombongan dan pengkuarian		2.08
Pembuatan		1.84
Pembinaan		1.89
Utiliti		2.16
Perdagangan borong dan runcit		1.93
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi		0.61
Hotel dan restoran		0.13
Kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan		2.68
Perkhidmatan		1.38
Kadar kematian pekerjaan (setiap 100,000 pekerja)		
Jumlah		2.08
Kewarganegaraan		
Warganegara		n.a
Bukan warganegara		n.a
Jantina		
Lelaki		3.19
Perempuan		-
Sektor OSHA		
Pertanian, perhutanan dan perikanan		2.51
Perlombongan dan pengkuarian		44.59
Pembuatan		3.55
Pembinaan		2.84
Utiliti		16.65
Perdagangan borong dan runcit		-
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi		5.58
Hotel dan restoran		-
Kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan		-
Perkhidmatan		-

Sumber: Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (JKKP)
 Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO)
 Kementerian Sumber Manusia
 n.a: Data tidak tersedia

Jadual B25: Statistik jenayah, Terengganu, 2020-2022

	2020	2021	2022
Jumlah jenayah kekerasan	278	224	223
Bunuh	3	4	4
Rogol	64	68	66
Samun*	93	51	51
Mencederakan	118	101	102
Jumlah jenayah harta benda	1,821	1,370	1,254
Pecah rumah dan curi	601	480	439
Kecurian kenderaan			
Lori/ Van	4	7	10
Kereta	56	63	38
Motosikal/ Skuter	313	224	222
Kecurian lain	847	596	545

Sumber: Polis Diraja Malaysia

*Termasuk samun berkawan bersenjata api, samun berkawan tidak bersenjata api, samun bersenjata api dan samun tidak bersenjata api

Jadual B26: Aliran masuk Pelaburan Langsung Asing (FDI) mengikut rantau dan ekonomi, 2019-2023

USD Juta

Negara	2019	2020	2021	2022	2023
Ekonomi Dunia	1,729,239	984,578	1,621,808	1,355,749	1,331,813
Negara Maju	1,024,750	337,595	731,843	426,198	464,397
Eropah	660,687	158,933	178,748	-105,878	16,493
Amerika Utara	280,474	118,890	449,818	378,527	361,271
Lain-lain	83,589	59,773	103,277	153,549	86,632
Negara Membangun	704,489	646,983	889,965	929,551	867,417
Afrika	46,975	41,048	82,196	54,465	52,633
Asia	497,788	513,069	666,542	677,829	621,144
Asia Tenggara	164,848	119,310	208,447	223,134	226,317
Malaysia	7,813	3,160	12,173	16,940	8,653
Latin Amerika dan Caribbean	158,201	91,844	139,948	195,859	193,179

Sumber: World Investment Report 2024, UNCTAD

Jadual B27: Jumlah pelaburan domestik projek pembuatan yang diluluskan mengikut negeri, 2019-2023**(RM'000)**

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	4,916,501	2,579,534	3,105,521	1,992,612	5,183,529
Kedah	3,390,922	1,809,021	385,890	871,062	2,775,276
Kelantan	12,110	43,854	90,746	79,200	168,927
Melaka	609,454	683,951	367,445	578,375	555,016
Negeri Sembilan	2,259,058	2,388,329	527,793	599,390	1,589,732
Pahang	1,004,511	1,034,639	239,673	2,512,717	494,560
Pulau Pinang	1,854,918	3,562,795	1,784,567	3,951,886	3,285,735
Perak	4,968,962	2,178,361	1,996,508	1,730,722	800,123
Perlis	-	612,902	12,280	-	-
Selangor	6,625,376	6,946,018	6,052,771	4,642,009	5,634,287
Terengganu	588,771	94,393	84,011	292,163	366,462
Sabah	1,603,196	11,942,232	481,953	793,997	1,493,399
Sarawak	837,403	477,925	49,888	103,736	1,112,783
W.P. Kuala Lumpur	169,509	258,936	274,063	103,236	69,673
W.P. Labuan	-	70,238	36,196	1,671	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-
Jumlah	28,840,690	34,683,127	15,489,304	18,252,778	23,529,501

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B28: Jumlah pelaburan asing projek pembuatan yang diluluskan mengikut negeri, 2019-2023**(RM'000)**

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	6,538,748	4,204,802	3,847,720	12,589,934	9,433,809
Kedah	8,085,955	2,256,200	65,833,424	11,112,115	24,050,148
Kelantan	6,366	-	-	913,280	-
Melaka	269,884	1,272,153	3,554,592	6,514,131	2,765,612
Negeri Sembilan	1,306,660	3,790,223	2,373,368	6,532,587	6,011,947
Pahang	3,938,514	3,749,866	10,250,681	24,610	885,666
Pulau Pinang	15,000,442	10,550,168	74,439,117	9,759,059	60,134,899
Perak	1,624,253	1,148,787	4,084,785	2,185,180	1,970,501
Perlis	53,300	-	-	-	-
Selangor	10,414,861	11,479,144	1,458,273	7,565,739	13,675,052
Terengganu	50,037	1,817,026	3,747,419	17,791	2,907,663
Sabah	4,852,991	11,479	4,379,468	7,587,157	16,636
Sarawak	1,745,140	15,252,562	5,618,045	1,181,937	6,586,314
W.P. Kuala Lumpur	4,706	1,047,522	4,298	36,193	-
W.P. Labuan	-	-	7,404	1,600	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-
Jumlah	53,891,857	56,579,932	179,598,594	66,021,312	128,438,249

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B29: Jumlah pelaburan projek pembuatan yang diluluskan mengikut negeri, 2019-2023**(RM'000)**

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023
Johor	11,455,248	6,784,337	6,953,241	14,582,546	14,617,338
Kedah	11,476,877	4,065,221	66,219,314	11,983,177	26,825,423
Kelantan	18,476	43,854	90,746	992,480	168,927
Melaka	879,338	1,956,104	3,922,037	7,092,505	3,320,628
Negeri Sembilan	3,565,717	6,178,551	2,901,160	7,131,978	7,601,680
Pahang	4,943,025	4,784,505	10,490,354	2,537,326	1,380,226
Pulau Pinang	16,855,360	14,112,963	76,223,684	13,710,945	63,420,634
Perak	6,593,214	3,327,147	6,081,293	3,915,902	2,770,624
Perlis	53,300	612,902	12,280	-	-
Selangor	17,040,236	18,425,162	7,511,044	12,207,749	19,309,339
Terengganu	638,808	1,911,419	3,831,431	309,954	3,274,125
Sabah	6,456,187	11,953,711	4,861,421	8,381,154	1,510,035
Sarawak	2,582,543	15,730,486	5,667,932	1,285,673	7,699,097
W.P. Kuala Lumpur	174,215	1,306,458	278,361	139,429	69,673
W.P. Labuan	-	70,238	43,600	3,271	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-
Jumlah	82,732,546	91,263,059	195,087,898	84,274,090	151,967,750

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B30: Jumlah pelaburan domestik projek pembuatan yang diluluskan mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2019-2023**(RM'000)**

Daerah pentadbiran	2019	2020	2021	2022	2023
Besut	10,000	-	-	-	-
Dungun	4,797	17,550	-	-	-
Hulu Terengganu	-	-	5,500	-	-
Kemaman	554,394	67,084	30,618	243,219	254,059
Kuala Nerus	19,580	2,659	7,910	35,226	-
Kuala Terengganu	-	7,100	37,205	5,829	-
Marang	-	-	2,779	7,890	112,403
Terengganu	588,771	94,393	84,011	292,163	366,462

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B31: Jumlah pelaburan asing projek pembuatan yang diluluskan mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2019-2023

(RM'000)

Daerah pentadbiran	2019	2020	2021	2022	2023
Besut	-	-	-	-	-
Dungun	-	-	-	-	-
Hulu Terengganu	-	-	-	-	-
Kemaman	50,037	1,817,026	3,747,419	17,791	2,458,051
Kuala Nerus	-	-	-	-	-
Kuala Terengganu	-	-	-	-	-
Marang	-	-	-	-	449,612
Terengganu	50,037	1,817,026	3,747,419	17,791	2,907,663

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B32: Jumlah pelaburan projek pembuatan yang diluluskan mengikut daerah pentadbiran, Terengganu, 2019-2023

(RM'000)

Daerah pentadbiran	2019	2020	2021	2022	2023
Besut	10,000	-	-	-	-
Dungun	4,797	17,550	-	-	-
Hulu Terengganu	-	-	5,500	-	-
Kemaman	604,431	1,884,111	3,778,037	261,010	2,712,110
Kuala Nerus	19,580	2,659	7,910	35,226	-
Kuala Terengganu	-	7,100	37,205	5,829	-
Marang	-	-	2,779	7,890	562,016
Terengganu	638,808	1,911,419	3,831,431	309,954	3,274,125

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B33: Jumlah pelaburan domestik projek pembuatan yang diluluskan mengikut industri, Terengganu, 2019-2023

(RM'000)

Industri	2019	2020	2021	2022	2023
Jentera dan peralatan	-	26,682	11,075	19,917	28,750
Kayu dan produk kayu	4,797	-	27,584	3,985	94,700
Kimia dan produk kimia	3,304	33,193	6,947	223,302	-
Pelbagai	10,000	-	-	-	-
Pembuatan makanan	-	7,100	6,810	9,734	-
Peralatan pengangkutan	19,580	2,659	19,000	-	-
Produk elektrik dan elektronik	-	-	-	35,226	-
Produk logam asas	-	-	5,286	-	-
Produk logam fabrik	8,435	-	7,310	-	21,609
Produk mineral dan bukan logam	-	-	-	-	221,403
Produk petroleum (termasuk petrokimia)	542,654	-	-	-	-
Produk plastik	-	19,450	-	-	-
Tekstil dan produk tekstil	-	5,309	-	-	-
Jumlah	588,771	94,393	84,011	292,163	366,462

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B34: Jumlah pelaburan asing projek pembuatan yang diluluskan mengikut industri, Terengganu, 2019-2023

(RM'000)

Industri	2019	2020	2021	2022	2023
Jentera dan peralatan	-	3,914	-	8,683	-
Kayu dan produk kayu	-	-	-	-	-
Kimia dan produk kimia	37	3,112	-	9,108	-
Pelbagai	-	-	-	-	-
Pembuatan makanan	-	-	-	-	-
Peralatan pengangkutan	-	-	-	-	-
Produk elektrik dan elektronik	-	-	-	-	-
Produk logam asas	50,000	-	3,747,419	-	-
Produk logam fabrik	-	-	-	-	-
Produk mineral dan bukan logam	-	-	-	-	2,907,663
Produk petroleum (termasuk petrokimia)	-	1,810,000	-	-	-
Produk plastik	-	-	-	-	-
Tekstil dan produk tekstil	-	-	-	-	-
Jumlah	50,037	1,817,026	3,747,419	17,791	2,907,663

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B35: Jumlah pelaburan projek pembuatan yang diluluskan mengikut industri, Terengganu, 2019-2023**(RM'000)**

Industri	2019	2020	2021	2022	2023
Jentera dan peralatan	-	30,596	11,075	28,600	28,750
Kayu dan produk kayu	4,797	-	27,584	3,985	94,700
Kimia dan produk kimia	3,341	36,306	6,947	232,410	-
Pelbagai	10,000	-	-	-	-
Pembuatan makanan	-	7,100	6,810	9,734	-
Peralatan pengangkutan	19,580	2,659	19,000	-	-
Produk elektrik dan elektronik	-	-	-	35,226	-
Produk logam asas	50,000	-	3,752,706	-	-
Produk logam fabrik	8,435	-	7,310	-	21,609
Produk mineral dan bukan logam	-	-	-	-	3,129,066
Produk petroleum (termasuk petrokimia)	542,654	1,810,000	-	-	-
Produk plastik	-	19,450	-	-	-
Tekstil dan produk tekstil	-	5,309	-	-	-
Jumlah	638,808	1,911,419	3,831,431	309,954	3,274,125

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B36: Nilai pelaburan projek pembuatan yang diluluskan oleh penyertaan asing mengikut negara, Terengganu, 2019-2023**(RM'000)**

Negara	2019	2020	2021	2022	2023
China	50,000	-	3,747,419	-	2,442,051
India	-	-	-	3,200	-
Jepun	-	-	-	-	16,000
Kanada	-	3,914	-	-	-
Lain-lain	-	2,175	-	-	-
Seychelles	-	-	-	-	449,612
Singapura	37	937	-	13,483	-
Switzerland	-	-	-	1,108	-
Thailand	-	1,810,000	-	-	-
Jumlah	50,037	1,817,026	3,747,419	17,791	2,907,663

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Jadual B37: Nilai pemberian sebenar kepada kerajaan negeri, Terengganu, 2022

Jenis pemberian	Nilai (RM)
Pemberian mengikut bilangan penduduk	20,266,140
Pemberian penyelenggaraan jalan negeri	234,399,300
Pemberian khas tahunan	tb
Pemberian pertambahan hasil	17,153,589
Geran tahunan kepada pihak berkuasa tempatan (Geran tahunan berasaskan kaedah keseimbangan)	25,332,216
Bayaran perkhidmatan kepada negeri-negeri	8,918,264
Pemberian di bawah senarai bersama	48,508,827
Bayaran pemansuhan duti import dan eksais atas barangan petroleum kepada negeri Sabah & Sarawak	tb
Pemberian bayaran bil lampu jalan dan lampu isyarat PBT	5,290,435
Pemberian berdasarkan tahap pembangunan ekonomi, infrastruktur dan kesejahteraan hidup	27,735,000
Pemberian kekurangan akaun mengurus	-
Pemberian kepada perpustakaan negeri	6,132,324
Pemberian kepada muzium negeri	5,375,000
Pemberian pelancongan	14,050
Jumlah	399,125,145

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia
tb: tidak berkenaan

Jadual B38: Hasil cukai taksiran pihak berkuasa tempatan, Terengganu, 2021-2022

	RM Juta	
Pihak berkuasa tempatan	2021	2022
Majlis Bandaraya Kuala Terengganu	24.9	25.7
Majlis Perbandaran Kemaman	58.6	61.9
Majlis Perbandaran Dungun	9.8	9.1
Majlis Daerah Marang	2.0	2.1
Majlis Daerah Besut	1.7	1.8
Majlis Daerah Hulu Terengganu	1.3	1.1
Majlis Daerah Setiu	0.8	0.9
Jumlah	74.2	76.9

Sumber: Jabatan Audit Negara Malaysia

Jadual B39: Statistik terpilih internet dan media sosial mengikut negeri, 2020-2022

Negeri	Bilangan Pusat Internet Desa (PEDi)		
	2020	2021	2022
Johor	86	90	90
Kedah	73	77	77
Kelantan	70	72	72
Melaka	29	30	30
Negeri Sembilan	50	51	51
Pahang	108	111	111
Pulau Pinang	1	3	3
Perak	66	71	71
Perlis	13	14	14
Selangor	42	48	48
Terengganu	64	66	66
Sabah	115	118	118
Sarawak	129	133	133
W.P. Kuala Lumpur	21	21	21
W.P. Labuan	2	2	2
W.P. Putrajaya	4	4	4
Malaysia	873	911	911

Sumber: Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia

Nota:

PEDi merujuk kepada Pusat Ekonomi Digital Keluarga Malaysia

GLOSARI

GLOSARI

A

Aktiviti pelancongan

Aktiviti pelancongan adalah merujuk kepada perkara yang dilakukan semasa melancong atau semasa melakukan perjalanan pelancongan.

Anggaran penduduk antara banci

Anggaran penduduk antara banci adalah anggaran penduduk bagi tarikh rujukan antara dua banci dan merupakan data siri masa anggaran penduduk yang muktamad. Data ini diselaraskan semula bagi setiap sepuluh tahun iaitu selepas Banci Penduduk dan Perumahan dijalankan menggunakan set data kelahiran dan kematian muktamad. Kaedah yang digunakan adalah kaedah ketakatan ke hadapan dan ketakatan berbalik.

Anggaran penduduk semasa

Anggaran penduduk semasa merujuk kepada saiz penduduk semasa di sesuatu kawasan. Anggaran ini dikira setiap tahun dan kaedah yang digunakan adalah kaedah komponen kohort iaitu pengiraannya berdasarkan perubahan komponen penduduk iaitu kelahiran, kematian serta migrasi dalaman dan antarabangsa bagi tahun semasa. Anggaran ini memberi gambaran tentang pertumbuhan dan perubahan penduduk dari segi struktur dan komposisinya.

B

Bakul tetap barangan

Merujuk kepada barangan dan perkhidmatan yang mempunyai kualiti dan kuantiti yang seakan-akan sama atau tidak berubah, mengandungi item yang berada lama atau boleh diukur secara berterusan di pasaran berbanding dengan masa. Perubahan harga barangan yang berlaku dalam bakul ini adalah disebabkan oleh perubahan harga yang sebenarnya sahaja, iaitu perubahan harga ini tidak berkaitan langsung dengan perubahan pada kuantiti atau kualiti barangan dan perkhidmatan tersebut.

Bekerja

Semua orang yang bekerja sekurang-kurangnya sejam semasa minggu rujukan untuk mendapatkan upah, keuntungan atau keuntungan keluarga sama ada sebagai majikan, pekerja, bekerja sendiri atau pekerja keluarga tanpa gaji. Mereka yang bekerja lebih daripada 30 jam semasa minggu rujukan merupakan guna tenaga penuh.

GLOSARI

Bukan migrasi

Penduduk yang tempat tinggal biasanya sama pada kedua-dua tarikh rujukan, atau mereka yang berhijrah dalam unit lokaliti yang sama.

D

Destinasi utama

Destinasi utama perjalanan pelancongan ditakrifkan sebagai tempat di mana tujuan utama perjalanan tersebut dilakukan. Walau bagaimanapun, sekiranya tiada destinasi utama yang dapat diberikan oleh pelawat, maka destinasi utama akan dikelaskan berdasarkan masa yang diambil semasa berada di destinasi tersebut. Seterusnya, jika pelawat masih tidak dapat menetapkan destinasi utama maka destinasi utama ditetapkan berdasarkan jarak yang paling jauh dengan tempat tinggal biasa.

Duti import

Duti import terdiri daripada duti kastam, atau bayaran import lain, yang mana mesti dibayar ke atas barang bagi jenis tertentu apabila memasuki wilayah ekonomi.

E

Eksport barang

Sesuatu barang (keluaran atau buatan tempatan atau diimport untuk dieksport semula) dianggap sebagai eksport apabila ianya dibawa keluar dari negara.

Eksport perkhidmatan

Eksport perkhidmatan terdiri daripada perkhidmatan yang disediakan oleh residen kepada bukan residen seperti berikut: pengangkutan; perjalanan, komunikasi, pembinaan, insurans, kewangan, komputer dan maklumat; royalti dan yuran lesen; perkhidmatan perniagaan lain; persendirian, kebudayaan, dan aktiviti rekreasi; dan perkhidmatan kerajaan n.i.e.

I

Imbangan perdagangan

Imbangan perdagangan ialah perbezaan antara nilai eksport dan import. Apabila eksport melebihi import lebihan direkodkan manakala defisit pula dicatatkan apabila import melebihi eksport.

Import barang

Sesuatu barang dianggap sebagai import apabila ianya dibawa masuk ke dalam negara, sama ada terus ataupun disimpan di gudang-gudang yang dikawal tanpa mengira

GLOSARI

sama ada barang tersebut adalah untuk kegunaan sendiri, diproses, digunakan dalam perkilangan ataupun untuk dieksport semula ke negara lain.

Import perkhidmatan

Import perkhidmatan terdiri daripada perkhidmatan yang dibeli oleh residen daripada bukan residen: pengangkutan; perjalanan; komunikasi; pembinaan; insurans; kewangan; komputer dan maklumat; royalti dan yuran lesen; perkhidmatan perniagaan lain; persendirian, kebudayaan, dan aktiviti rekreasi; dan perkhidmatan kerajaan yang tidak diliputi dimana-mana.

Indeks harga pengguna

Indeks harga pengguna mengukur perubahan peratus kos pembelian mengikut masa bagi "bakul" tetap barangan dan perkhidmatan yang mewakili corak purata pembelian oleh sekumpulan penduduk pada sesuatu tempoh masa yang ditetapkan.

Indeks pelopor

Indeks Pelopor merupakan ukuran jangkaan keseluruhan aktiviti ekonomi dalam purata empat hingga enam bulan ke hadapan.

Indeks volum nilai jualan

Indeks volum bagi nilai jualan mengukur jualan dalam satu tempoh masa dalam bentuk volum (kuantiti yang dijual). Bagi mendapatkan volum nilai jualan, indeks nilai bagi jualan dibahagikan dengan Indeks Harga Pengguna dan Indeks Harga Pengeluar (yang mana berkenaan) untuk menyingkirkan pengaruh harga kepada nilai jualan.

Inflasi

Inflasi merujuk kepada kadar perubahan yang ditunjukkan oleh pergerakan harga. Kaedah pengiraan yang digunapakai ialah perubahan peratus antara purata tahunan tahun semasa yang spesifik dengan purata tahunan yang sama ditetapkan pada tahun sebelumnya.

J

Jangkaan hayat

Purata baki umur (tahun) seseorang dijangka akan dapat hidup pada permulaan umur tertentu.

Jangkaan hayat ketika lahir

Jangkaan purata bilangan tahun seseorang bayi yang baru lahir akan hidup dengan mengandaikan corak kadar kematian pada umur tertentu yang tetap.

GLOSARI

Jumlah jam bekerja

Jumlah jam bekerja bagi pekerjaan dalam tempoh rujukan merujuk kepada agregat sebenar jam bekerja bagi suku tahun. Ini merupakan hasil darab daripada purata jam bekerja dengan pekerja jam bekerja. Pekerja jam bekerja merujuk kepada keseluruhan pekerja tidak termasuk mereka yang tidak bekerja pada akhir tempoh rujukan kerana sakit, kecederaan, hilang upaya, cuaca buruk, cuti, pertikaian buruh dan sebab sosial atau agama.

Jumlah nisbah tanggungan

Merujuk kepada nisbah bilangan penduduk yang berumur bawah 15 tahun dan yang berumur 65 tahun dan lebih kepada bilangan penduduk yang berumur 15-64 tahun.

K

Kadar kesuburan jumlah

Merujuk kepada purata bilangan anak yang akan dilahirkan sekiranya seseorang perempuan terus hidup sehingga akhir tempoh reproduktifnya dan di sepanjang tempoh itu tertakluk kepada kadar kesuburan umur tertentu bagi sesuatu tahun.

Kadar migrasi

Kadar migrasi mengukur tahap migrasi. Dalam hubungan ini, bagi memudahkan pengiraan, penduduk risiko berkenaan dianggarkan sebagai penduduk di tempat destinasi semasa survei.

Kadar migrasi bersih

Kadar migrasi bersih adalah penambahan atau pengurangan bersih bagi setiap 1,000 penduduk pada tahun semasa.

Kadar migrasi kasar

Kadar migrasi kasar adalah bilangan migrasi kasar sesebuah negeri bagi setiap 1,000 penduduk pada tahun semasa.

Kadar migrasi keluar

Kadar migrasi keluar adalah bilangan migrasi yang keluar dari sesebuah negeri bagi setiap 1,000 penduduk negeri asal dalam tahun semasa.

Kadar migrasi masuk

Kadar migrasi masuk adalah bilangan migrasi yang memasuki sesebuah negeri bagi setiap 1,000 penduduk negeri destinasi dalam tahun semasa.

Kadar pengangguran

Kadar pengangguran ialah perkadaran penduduk yang menganggur kepada jumlah penduduk di dalam tenaga buruh. Kadar ini mengukur peratus penduduk di dalam tenaga buruh yang tidak bekerja.

GLOSARI

Kadar pengangguran siswazah	Kadar pengangguran siswazah ialah perkadaran siswazah menganggur kepada bilangan siswazah dalam tenaga buruh. Kadar ini mengukur peratus siswazah di dalam tenaga buruh yang tidak bekerja.
Kadar penyertaan tenaga buruh	Kadar penyertaan tenaga buruh ditakrifkan sebagai perkadaran penduduk dalam tenaga buruh kepada penduduk dalam umur bekerja (15–64 tahun) dalam bentuk peratusan.
Kadar penyertaan tenaga buruh siswazah	Kadar penyertaan tenaga buruh siswazah ditakrifkan sebagai perkadaran siswazah dalam tenaga buruh kepada jumlah siswazah umur bekerja (15 tahun dan lebih) yang dilaporkan dalam peratusan.
KDNK kaedah pengeluaran	KDNK berasaskan pendekatan pengeluaran (output) boleh didefinisikan sebagai jumlah nilai barangan dan perkhidmatan yang dikeluarkan di Malaysia setelah ditolak dengan barangan dan perkhidmatan yang digunakan dalam proses pengeluaran (penggunaan perantaraan) sebelum ditolak penggunaan modal tetap.
KDNK pada harga malar	KDNK pada harga malar adalah nilai KDNK tanpa kesan harga berdasarkan tingkat harga terpilih pada tahun rujukan/asas. Sebagai satu kaedah mengukur pengeluaran, KDNK mengukur jumlah nilai pengeluaran barangan dan perkhidmatan oleh residen sesebuah negara dalam tempoh tertentu sebelum ditolak peruntukan untuk penggunaan modal tetap.
KDNK per kapita	KDNK per kapita adalah KDNK purata penduduk-penduduk dalam sebuah daerah pada tempoh masa tertentu. KDNK per kapita diperoleh dengan membahagikan KDNK dengan jumlah penduduk pada tempoh masa yang sama.
Kelahiran hidup	Merujuk kepada kelahiran yang bernyawa semasa dilahirkan walaupun hanya seketika.
Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK)	KDNK boleh diukur dengan menggunakan tiga kaedah iaitu, kaedah pengeluaran (penjumlahan nilai ditambah), perbelanjaan (penjumlahan perbelanjaan akhir) dan pendapatan (penjumlahan pendapatan yang diagihkan oleh unit pengeluaran residen).

GLOSARI

Pada dasarnya KDNK ialah konsep nilai ditambah. Ia adalah jumlah nilai ditambah bagi semua pengeluaran residen ditambah dengan cukai dan ditolak subsidi atas produk yang tidak termasuk dalam pengiraan output.

Kematian bayi

Merujuk kepada kematian bayi yang berumur kurang daripada 1 tahun.

Kematian ibu bersalin

Merujuk kepada kematian seorang wanita yang hamil, ketika melahirkan anak sehingga 42 hari selepas melahirkan anak atau keguguran akibat daripada proses kehamilan dan pengendaliannya atau penyakit-penyakit yang menjejaskan kesihatan ibu dan bukan dari penyebab-penyebab kemalangan atau kebetulan.

Kemiskinan

Konsep kemiskinan dalam penerbitan ini merujuk kepada jenis item terpilih untuk dapatan nilai Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) makanan berdasarkan umur, jantina dan penempatan isi rumah luar bandar dan bandar manakala PGK bukan makanan adalah berdasarkan item seperti pakaian, perumahan, barang tahan lama, pengangkutan dan barang bukan makanan lain setiap isi rumah. Isi rumah dianggap miskin jika pendapatan bulanan diterima kurang daripada nilai PGK yang diperlukan oleh isi rumah kurang sumber pendapatan untuk memenuhi keperluan asas makanan dan bukan makanan. Isi rumah dianggap miskin tegar jika pendapatan kurang daripada nilai PGK makanan yang diperlukan.

Kemudahan pelancongan

Kemudahan pelancongan adalah segala kemudahan yang membantu dalam menjayakan aktiviti pelancongan seperti kemudahan penginapan, makanan & minuman dan pengangkutan.

Kepadatan penduduk

Kepadatan penduduk sekilometer persegi telah dikira sebagai nisbah bilangan penduduk sesuatu kawasan geografi kepada keluasan dalam kilometer persegi bagi kawasan yang sama.

GLOSARI

Menganggur

Penganggur adalah mereka yang tidak bekerja semasa minggu rujukan dan dikelaskan kepada dua kumpulan iaitu penganggur aktif dan penganggur tidak aktif.

Migrasi

Penduduk yang tempat tinggal biasanya berbeza pada kedua-dua tarikh rujukan dan tidak termasuk mereka yang berhijrah dalam unit lokaliti yang sama.

Migrasi antarabangsa

Penduduk yang berpindah dari luar negara ke Malaysia.

Migrasi bersih

Perbezaan di antara bilangan migrasi masuk dan migrasi keluar. Jika bilangan migrasi masuk melebihi migrasi keluar, hasilnya ialah migrasi masuk bersih. Kes sebaliknya pula dikenali sebagai migrasi keluar bersih.

Migrasi dalaman

Penduduk yang bertukar tempat tinggal biasa di beberapa peringkat geografi di dalam negara. Mereka boleh dikategorikan sebagai migrasi antara negeri jika mereka berhijrah dari satu negeri ke negeri yang lain. Jika berhijrah adalah dalam negeri yang sama, mereka dikategorikan sebagai migrasi dalam negeri.

Migrasi kasar

Jumlah migrasi masuk dan migrasi keluar bagi sesebuah negeri. Migrasi kasar mengukur magnitud penghijrahan masuk dan keluar bagi sesebuah negeri dan bertujuan memberi gambaran berkenaan *turnover* dan taburan semula penduduk di sesebuah negeri.

Migrasi keluar

Mereka yang berhijrah keluar dari negeri asal dan tinggal di negeri lain.

Migrasi masuk

Mereka yang berhijrah dari negeri lain dan tinggal di negeri destinasi.

GLOSARI

N

Negeri supra

Negeri Supra pada peringkat negeri adalah bersamaan dengan organisasi luar wilayah pada peringkat nasional. Di Malaysia, negeri Supra merangkumi aktiviti pengeluaran yang melangkaui pusat kepentingan ekonomi utama bagi mana-mana negeri.

Nilai ditambah

Nilai ditambah adalah perbezaan di antara output dan penggunaan perantaraan. Ia merupakan nilai ditambah barangan dan perkhidmatan dalam aktiviti ekonomi. Oleh itu, ia hampir menyamai dengan keuntungan perniagaan, gaji dan upah, susut nilai dan cukai tidak langsung; campur faedah yang dibayar dan tolak faedah yang diterima.

Nisbah jantina

Merujuk kepada bilangan lelaki bagi setiap 100 perempuan.

Nisbah keberkesanan migrasi

Indeks yang menilai keberkesanan migrasi dalam mengagih semula taburan penduduk.

Nisbah tanggungan umur muda

Merujuk kepada nisbah bilangan penduduk yang berumur bawah 15 tahun kepada bilangan penduduk yang berumur 15-64 tahun.

Nisbah tanggungan umur tua

Merujuk kepada nisbah bilangan penduduk yang berumur 65 tahun dan lebih kepada bilangan penduduk yang berumur 15-64 tahun.

P

Paras penggantian kesuburan

Paras penggantian kesuburan adalah pada 2.1 anak bagi setiap wanita pada umur reproduktif (15-49 tahun). Nilai ini mewakili purata bilangan anak yang perlu dilahirkan oleh seorang wanita dengan menanggung seorang anak perempuan yang hidup sehingga anak tersebut melahirkan anak. Jika paras penggantian kesuburan kekal dalam tempoh yang panjang, setiap generasi secara tepat akan menggantikan dirinya tanpa mengambil kira migrasi penduduk.

Pekali Gini

Pekali Gini merupakan salah satu indikator pengukuran ketidaksamarataan pendapatan yang kerap digunakan bagi kebanyakan negara termasuk Malaysia. Nilai pekali Gini

GLOSARI

bermula dari 0 bagi kesamarataan sempurna hingga 1 bagi ketidaksamarataan sempurna. Nilai pekali Gini yang mempunyai nilai kesamarataan sempurna ada kalanya tidak menggambarkan pembangunan sesebuah negara. Manakala, ketidaksamarataan sempurna pula berlaku disebabkan proses pembangunan sedang berlaku di negara tertentu.

Pelaburan langsung asing

FDI merujuk kepada pelaburan dalam bentuk instrumen kewangan iaitu ekuiti & dana pelaburan saham (termasuk perolehan dilabur semula) dan instrumen hutang (pinjaman antara syarikat, kredit perdagangan, kemudahan kredit dll.) daripada pelabur langsung asing dalam enterpris pelaburan langsung di Malaysia.

Pelancong

Pelancong merujuk kepada mereka yang melakukan perjalanan di dalam Malaysia sekurang-kurangnya satu malam (24 jam).

Pelawat domestik

Pelawat domestik ditakrifkan sebagai residen atau mereka yang tinggal di Malaysia sekurang-kurangnya setahun termasuk ekspatriat dan bukan warganegara, yang melakukan perjalanan di luar persekitaran biasanya dalam tempoh kurang daripada setahun untuk tujuan perniagaan, mengisi masa lapang atau urusan peribadi selain untuk diambil bekerja di tempat yang dilawati.

Pelawat harian

Merujuk kepada mereka yang melakukan perjalanan di dalam Malaysia kurang daripada 24 jam.

Pelepasan kos tidak seimbang (ICPT)

ICPT adalah mekanisma yang diluluskan oleh kerajaan dan dilaksanakan oleh Suruhanjaya Tenaga sejak 1 Januari 2014 di bawah rangka kerja Kawal Selia Berasaskan Insentif (*Incentive Based Regulation, IBR*). Mekanisme ICPT membolehkan TNB sebagai utiliti mengatasi perubahan (sama ada peningkatan atau penurunan) kos bahan api dan penjanaan untuk dilepaskan kepada pelanggan melalui tarif elektrik setiap enam (6) bulan bagi tujuan pelarasan dalam bentuk rebat atau surcaj. Mekanisme ini dilaksanakan berdasarkan Seksyen 26, Akta Bekalan Elektrik 1990 [Akta 447]. Impak pelaksanaan ICPT adalah *neutral* terhadap TNB di mana ianya tidak memberi sebarang kesan terhadap operasi perniagaan dan kedudukan kewangan TNB.

GLOSARI

Pelarasan musim

Pelarasan musim adalah satu proses untuk mengenalpasti dan menyingkirkan pola musim yang biasa berlaku dalam tempoh tertentu, yang mungkin juga merangkumi pengaruh dari kesan cuti yang bergerak dan hari bekerja/ berdagang.

Pembinaan

Pembinaan baru, pengubahsuaian, pembaikan dan perobohan. Pemasangan sebarang jenis jentera atau peralatan yang dipasang ketika pembinaan asal adalah diambil kira, demikian juga bagi pemasangan jentera atau peralatan selepas pembinaan asal tetapi memerlukan perubahan struktur bagi pemasangannya.

Pembuatan

Perubahan fizikal atau kimia ke atas bahan atau komponen menjadi produk baru sama ada kerja itu dilakukan oleh jentera pacuan kuasa atau yang dijalankan dengan tangan, sama ada dilaksanakan di kilang atau di rumah pekerja dan sama ada barang keluaran dijual secara borong atau runcit.

Pengelasan empat (4) subsektor utama adalah seperti berikut:

- Produk makanan, minuman dan tembakau
Subsektor produk makanan
Subsektor minuman dan produk tembakau
- Produk petroleum, kimia, getah dan plastik
Subsektor produk petroleum, kimia, getah dan plastik
- Produk elektrik, elektronik dan optikal
Subsektor produk elektrik, elektronik dan optikal
- Produk pembuatan lain
Subsektor produk tekstil, pakaian dan kulit
Subsektor produk kayu, perabot, keluaran kertas dan percetakan
Subsektor produk mineral bukan logam, logam asas dan produk logam yang direka
Subsektor peralatan pengangkutan, pembuatan lain dan pembaikan

Pembentukan modal tetap kasar

Pembentukan modal tetap kasar diukur menggunakan jumlah nilai pemerolehan pengeluaran, tolak pelupusan, daripada harta tetap semasa tempoh perakaunan, dicampur penambahan ke atas nilai harta bukan pengeluaran (misalnya aset tanah atau penambahbaikan besar ke atas kuantiti, kualiti atau

GLOSARI

produktiviti tanah) yang direalisasikan oleh aktiviti produktif unit institusi.

Pendapatan

Definisi pendapatan yang digunakan adalah merujuk kepada *Canberra Group Handbook on Household Income Statistics, Second Edition (2011)* yang diterbitkan oleh *United Nations*. Punca pendapatan adalah merangkumi:

i) Pekerjaan bergaji

Pendapatan daripada pekerjaan bergaji boleh diterima dalam bentuk wang tunai atau dalam bentuk barangan dan perkhidmatan. Ini termasuk upah dan gaji untuk masa bekerja dan kerja yang dilakukan, bonus tunai dan ganjaran, komisen dan tips, elaun, bonus perkongsian keuntungan dan lain-lain bentuk pembayaran keuntungan yang berkaitan dan barangan & perkhidmatan percuma atau subsidi daripada majikan (termasuk makanan percuma/konsesi).

ii) Bekerja sendiri

Pendapatan yang diterima oleh individu hasil daripada bekerja sendiri. Pendapatan bersih daripada bekerja sendiri termasuk keuntungan atau kerugian yang terakru kepada pemilik atau rakan kongsi atau mereka yang bekerja dalam perusahaan yang tidak diperbadankan. Ia juga termasuk anggaran nilai barangan dan perkhidmatan yang diperoleh melalui pertukaran barang serta barangan atau tanaman/ternakan yang dihasilkan untuk kegunaan sendiri, setelah ditolak kos perbelanjaan.

Asas untuk mengukur pendapatan daripada bekerja sendiri dalam statistik pendapatan IR adalah berdasarkan konsep pendapatan bersih, iaitu, nilai output kasar ditolak kos operasi dan selepas pelarasan bagi susut nilai aset yang digunakan dalam pengeluaran. Keuntungan berlaku apabila pendapatan adalah lebih besar daripada perbelanjaan operasi, manakala kerugian berlaku apabila perbelanjaan operasi adalah lebih besar daripada penerimaan.

GLOSARI

Penganggur aktif

Penganggur aktif adalah mereka yang bersedia untuk bekerja dan aktif mencari pekerjaan dalam minggu rujukan.

Penganggur tidak aktif

Penganggur tidak aktif adalah mereka yang berada dalam kategori berikut:

- a. Tidak mencari pekerjaan dalam minggu rujukan kerana percaya tidak terdapat pekerjaan atau pun tidak berkecenderungan;
- b. Mungkin mencari pekerjaan jika tidak kerana sakit atau keadaan cuaca; dan
- c. Telah mencari pekerjaan sebelum minggu rujukan dan sedang menunggu jawapan permohonan pekerjaan.

Perbelanjaan isi rumah

Definisi perbelanjaan Isi Rumah (IR) yang digunapakai dalam penyiasatan ini adalah mengikut konsep dan garis panduan oleh *United Nations* menerusi penerbitan *A System of National Accounts, 2008* oleh *United Nations* dan *Framework for Statistics on the Distribution of Household Income, Consumption and Wealth, 2013* yang diterbitkan oleh *Organisation for Economic Co-operation and Development* (OECD). Perbelanjaan IR ini boleh dibahagikan kepada dua jenis iaitu perbelanjaan penggunaan dan perbelanjaan bukan penggunaan.

Perbelanjaan penggunaan isi rumah

Perbelanjaan penggunaan IR adalah segala perbelanjaan untuk kegunaan persendirian ke atas barangan dan perkhidmatan sepanjang tempoh rujukan. Perbelanjaan ini termasuk:

- i) Semua perbelanjaan sama ada tunai atau kredit oleh ahli-ahli IR ke atas barangan dan perkhidmatan untuk kegunaan persendirian. Jenis perbelanjaan ini termasuk juga cukai-cukai yang dibayar untuk mendapatkan barangan dan perkhidmatan tersebut.
- ii) Semua barangan, perkhidmatan dan kemudahan yang diterima dalam bentuk mata benda sama ada secara percuma atau konsesi, diambil kira sebagai perbelanjaan. Contohnya, makanan dan tempat penginapan percuma atau dengan bayaran konsesi. Nilai daripada makanan dan tempat penginapan tersebut dikira sebagai perbelanjaan kepada IR berkenaan;

GLOSARI

- iii) Barangan penggunaan sendiri. Contohnya sayur-sayuran hasil tanaman sendiri atau barangan yang diambil dari kedai runcit sendiri untuk kegunaan persendirian perlu dibuat imputasi mengikut harga runcit. Nilai harga tersebut dikira sebagai perbelanjaan IR berkenaan; dan
- iv) Nilai sewa bersih rumah yang diduduki oleh pemiliknya juga diambil kira sebagai perbelanjaan. Nilai sewa tersebut perlu dibuat imputasi mengikut nilai sewa pasaran semasa untuk jenis rumah yang sama di kawasan yang sama.

Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan

Perbelanjaan penggunaan akhir kerajaan mengandungi perbelanjaan, termasuk perbelanjaan yang ditaksir, dibiayai oleh kerajaan untuk penggunaan barang dan perkhidmatan individu dan penggunaan perkhidmatan kolektif.

Perbelanjaan penggunaan akhir swasta

Perbelanjaan penggunaan akhir swasta adalah nilai penggunaan barang yang diperoleh oleh isi rumah, sama ada dengan pembelian atau dengan pindahan daripada unit kerajaan atau institusi bukan untung yang berkhidmat untuk isi rumah (NPISH) dan digunakan oleh mereka untuk kepuasan keperluan dan kehendak mereka; ianya diperoleh daripada perbelanjaan penggunaan akhir mereka dengan menambah nilai pindahan sosial bukan berbentuk wang akan diterima.

Perbelanjaan pelancongan domestik

Perbelanjaan pelancongan domestik merujuk kepada perbelanjaan yang dikeluarkan oleh pelawat domestik dalam sesebuah negara. Ia merujuk kepada jumlah yang dibayar bagi perolehan penggunaan barangan & perkhidmatan dan barang berharga, untuk kegunaan sendiri atau untuk diberi ketika dan semasa perjalanan pelancongan. Ini termasuk perbelanjaan yang dilakukan sendiri dan perbelanjaan yang dibayar oleh orang lain (contoh: majikan).

Perjalanan bermalam

Perjalanan yang melibatkan seseorang meninggalkan tempat kediamannya sekurang-kurangnya untuk tempoh satu malam (24 jam) dengan tujuan perjalanan berkaitan dengan aktiviti pelancongan serta menggunakan kemudahan pelancongan. Perjalanan tersebut mestilah dalam tempoh kurang dari 12 bulan.

Perjalanan harian

Perjalanan keluar dari rumah yang jaraknya 50 km dan lebih pergi dan balik serta mengambil masa 4 jam dan lebih. Bagi jarak yang kurang dari 50 km pergi dan balik, masa yang digunakan hendaklah 4 jam dan lebih serta menggunakan

GLOSARI

kemudahan pelancongan seperti kemudahan pengangkutan, penginapan, makanan & minuman atau rekreasi.

Perjalanan pelancongan

Perjalanan pelawat ke sesebuah tempat di luar dari persekitaran biasa mereka dalam tempoh tidak lebih dari satu tahun dengan tujuan utama (sama ada urusan perniagaan, percutian atau urusan peribadi) selain untuk diambil bekerja oleh residen di tempat yang dilawati.

Perkhidmatan

Perkhidmatan berkaitan Bekalan elektrik, gas, wap & pendinginan udara; Bekalan air; pembetulan, pengurusan sisa & aktiviti pemulihan; Perdagangan Borong & runcit; Pengangkutan & penyimpanan; Maklumat & komunikasi; Penginapan; Makanan & minuman; Kewangan; Hartanah; Profesional, saintifik & teknikal; Pentadbiran & khidmat sokongan; Pendidikan swasta; Kesihatan swasta & kerja sosial; Kesenian, hiburan & rekreasi dan Perkhidmatan persendirian & lain-lain aktiviti.

- i) Bekalan elektrik, gas, wap & pendingin udara adalah ditakrifkan sebagai aktiviti pembekalan tenaga elektrik, gas asli, wap, air panas dan seumpamanya melalui satu infrastruktur (rangkaian) tetap bagi talian, saluran utama dan paip. Dimensi rangkaian ini tidak dapat ditentukan; juga termasuk pengagihan elektrik, gas, wap, air panas dan seumpamanya di kawasan perindustrian atau bangunan tempat kediaman. Oleh itu, seksyen ini termasuk operasi utiliti elektrik dan gas yang menjana, mengawal dan mengagih tenaga elektrik atau gas. Juga termasuk bekalan wap dan pendinginan udara;
- ii) Bekalan air; pembetulan, pengurusan sisa & aktiviti pemulihan meliputi aktiviti yang berkaitan dengan pengurusan sisa termasuk pungutan, perawatan dan pelupusan seperti sisa terjadual, sisa pepejal dan air sisa daripada perindustrian dan isi rumah, termasuk juga pemulihan bahan dan tapak yang tercemar. Hasil sisa daripada proses perawatan boleh dilupus atau menjadi input kepada proses pengeluaran yang lain. Aktiviti yang berkaitan dengan perawatan dan bekalan air juga dimasukkan dalam sektor ini;

GLOSARI

- iii) Perdagangan borong & runcit merangkumi perdagangan borong, perdagangan runcit, dan kenderaan bermotor;
- iv) Pengangkutan & penyimpanan meliputi pertubuhan yang menyediakan perkhidmatan darat, pengangkutan muatan melalui jalan raya, pengangkutan darat lain, pengangkutan air, penggudangan & aktiviti sokongan seperti pengoperasian terminal, tempat letak kereta, pengoperasian lebuh raya, pengoperasian pelabuhan, pengendalian kargo/ pemunggahan, agensi perkapalan & penghantaran serta lain lain aktiviti sokongan perkhidmatan pengangkutan;
- v) Maklumat & komunikasi terdiri daripada aktiviti penerbitan, penerbitan wayang gambar, video & program televisyen, rakaman bunyi & penerbitan muzik, pemrograman & penyiaran, perkhidmatan telekomunikasi, pengaturcaraan komputer, perundingan & aktiviti yang berkaitan dan perkhidmatan maklumat;
- vi) Perkhidmatan penginapan merujuk kepada penyediaan tempat penginapan jangka pendek berbayar, sama ada dibuka kepada orang awam atau terhad kepada ahli sebuah pertubuhan tertentu. Ianya tidak termasuk penyewaan tempat tinggal berperabot jangka panjang yang dikelaskan dalam Hartanah;
- vii) Perkhidmatan makanan & minuman termasuk perkhidmatan makanan & minuman yang menyediakan hidangan atau minuman lengkap untuk penggunaan segera, sama ada di restoran tradisional, restoran layan diri atau bawa pulang, yang didirikan secara kekal atau sementara, dengan atau tiada kemudahan tempat duduk;
- viii) Perkhidmatan kewangan adalah meliputi aktiviti perantaraan kewangan; aktiviti perkhidmatan kewangan lain dan aktiviti sokongan kepada perkhidmatan kewangan; aktiviti insurans/ takaful, insurans/ takaful semula dan tabungan pencen & hemat; dan aktiviti sokongan kepada insurans/ takaful dan tabungan pencen;

GLOSARI

- xi) Perkhidmatan hartanah termasuk tindakan seperti pemberi pajak, ejen dan/ atau broker di dalam satu atau lebih daripada yang berikut: penjualan atau pembelian hartanah, penyewaan hartanah, penyediaan perkhidmatan hartanah lain seperti penilaian hartanah, pengurusan hartanah atau bertindak sebagai ejen hartanah eskrow. Aktiviti dalam bahagian ini mungkin dijalankan di atas hartanah milikan sendiri atau pajakan dan mungkin berlaku atas dasar bayaran atau kontrak. Termasuk juga pembangunan struktur, berserta mengekalkan hak milik atau pajakan bagi struktur tersebut;
- x) Perkhidmatan profesional, saintifik & teknikal termasuk aktiviti profesional khusus, saintifik & teknikal yang memerlukan tahap latihan yang tinggi dan menjadikan pengetahuan dan kemahiran khusus tersedia kepada pengguna. Aktiviti yang dijalankan termasuk aktiviti guaman & perakaunan, aktiviti ibu pejabat, aktiviti perundingan pengurusan, aktiviti arkitek & kejuruteraan, ujian & analisis teknikal, penyelidikan & pembangunan saintifik, pengiklanan & penyelidikan pasaran, professional lain, aktiviti saintifik & teknikal dan veterinar;
- xi) Perkhidmatan pentadbiran & khidmat sokongan termasuk pelbagai aktiviti yang menyokong operasi am perniagaan meliputi aktiviti sewaan & pajakan, aktiviti pekerjaan, agensi pengembaraan, operator pelancongan & aktiviti perkhidmatan penempahan lain, aktiviti keselamatan & penyiasatan, aktiviti perkhidmatan bangunan & lanskap dan aktiviti pengurusan pejabat, sokongan pejabat & perniagaan lain;
- xii) Perkhidmatan pendidikan swasta merujuk kepada pertubuhan yang berdaftar dengan Kementerian Pendidikan Malaysia dan Kementerian Pengajian Tinggi yang menyediakan perkhidmatan pelajaran akademik, vokasional dan perdagangan. Aktiviti yang diliputi dalam kumpulan ini ialah pendidikan pra sekolah & pendidikan rendah, pendidikan menengah, pendidikan tinggi, pendidikan lain dan perkhidmatan sokongan lain;
- xiii) Perkhidmatan kesihatan swasta & kerja sosial meliputi aktiviti hospital, aktiviti amalan perubatan & pergigian,

GLOSARI

aktiviti kesihatan dan kemanusiaan lain, aktiviti rumah penjagaan, dan aktiviti kerja sosial tanpa penginapan;

xiv)Perkhidmatan kesenian, hiburan & rekreasi termasuk pelbagai aktiviti bagi memenuhi minat orang awam dalam aktiviti kebudayaan, hiburan dan rekreasi meliputi persembahan secara langsung, operasi muzium, perjudian, sukan dan aktiviti rekreasi; dan

xv)Perkhidmatan persendirian & lain-lain aktiviti termasuk aktiviti keahlian organisasi, aktiviti organisasi keahlian perniagaan, majikan & profesional, aktiviti kesatuan buruh, aktiviti keahlian organisasi lain, pembaikan komputer & barangan persendirian dan isi rumah dan aktiviti perkhidmatan seperti basuhan dan cucian kering tekstil dan produk berbulu; dandanan rambut dan penjagaan kecantikan lain; dan pengebumian dan aktiviti perkhidmatan lain.

Perlombongan dan pengkuarian

Perlombongan dan pengkuarian termasuk pengekstrakan mineral yang terjadi secara semulajadi seperti pepejal (batu arang dan bijih), cecair (petroleum) atau gas (gas asli). Pengekstrakan boleh dijalankan melalui pelbagai kaedah seperti perlombongan bawah tanah atau dedah, pengoperasian telaga, perlombongan dasar laut dan lain-lain.

i) Perlombongan adalah ditakrifkan sebagai pengekstrakan, pembersihan dan pemanfaatan mineral-mineral semulajadi, berbentuk pepejal seperti batu arang dan bijih, cecair seperti minyak mentah dan berbentuk gas seperti gas asli. Perlombongan termasuk lombong bawah tanah dan lombong permukaan, kuari dan telaga-telaga dan semua kegiatan tambahan untuk pembersihan dan pemanfaatan bijih dan mineral mentah lain seperti pemecahan, penapisan, pembasuhan, pembersihan, penggredan, pengilangan, pengapungan, peleburan, penggentelan, pengkacipan dan persiapan-persiapan lain yang diperlukan bagi menyediakan bahan-bahan ini untuk membolehkannya dipasarkan. Aktiviti perlombongan juga dikelaskan kepada kumpulan-kumpulan berdasarkan mineral utama yang dikeluarkan.

Ia termasuk pengkuarian, pemotongan kasar bongkah batu dan batu bangunan seperti marmar, granit, batu pasir,

GLOSARI

dll, pengkuarian, pemecahan dan pemotongan batu kapur, perlombongan gipsum dan anhidrit, perlombongan kapur dan dolomit, pengekstrakan dan pengorekan pasir industri, pasir untuk pembinaan dan kerikil, memecah dan menghancurkan batu dan kerikil, pengkuarian pasir dan perlombongan tanah liat, refraktori tanah liat dan kaolin. Ia juga termasuk perlombongan mineral kimia dan baja, pengekstrakan tanah gambut, pengekstrakan garam, dan dll.

- iii) Petroleum dan gas asli merujuk kepada pengeluaran petroleum mentah, perlombongan dan pengekstrakan minyak daripada minyak batu syal dan pasir minyak dan pengeluaran gas asli dan perolehan semula cecair hidrokarbon. Ia termasuk keseluruhan aktiviti pengoperasian dan/ atau pembangunan kelengkapan lapangan minyak dan gas, termasuklah aktiviti seperti penggerudian, penyiapan dan melengkapkan telaga, operasi pengasingan, pemisahan emulsi, peralatan penyahkelodak dan penyambungan aktiviti lapangan untuk petroleum mentah dan semua aktiviti dalam penyediaan minyak dan gas sehingga ke tempat penghantaran daripada pusat pengeluaran. Ia juga termasuk aktiviti sokongan bagi pengekstrakan petroleum dan gas seperti perkhidmatan lapangan minyak dan gas, yang dibuat berdasarkan kontrak atau yuran, eksplorasi telaga minyak dan gas dan penggerudian ujian dan aktiviti penggerekkan (*boring*).

Pertanian

Pertanian merangkumi aktiviti penanaman, pemeliharaan dan penternakan haiwan dan pengeluaran produk haiwan, penebangan kayu balak dan tanaman lain, serta perikanan tangkapan dan akuakultur termasuk penggunaan sumber semulajadi tumbuh-tumbuhan dan haiwan (berdasarkan MSIC 2008). Terdapat empat subsektor iaitu tanaman, ternakan, perhutanan & pembalakan dan perikanan.

- i) Tanaman merujuk kepada penanaman dan pengeluaran produk tanaman termasuk pertanian organik. Tanaman juga meliputi penanaman tanaman tidak kekal dan kekal merangkumi penanaman tumbuh-tumbuhan untuk tujuan pengeluaran benih.

GLOSARI

- ii) Ternakan merujuk kepada binatang atau unggas yang dipelihara untuk tujuan komersil dan pembiakbakaan. Pengeluaran ternakan termasuk penternakan (ladang) dan pembiakan semua haiwan serta Pengeluaran daripada hasil ternakan seperti telur, susu, madu dan sebagainya;
- iii) Perhutanan dan pembalakan termasuk pengeluaran kayu balak untuk industri berasaskan kayu, meliputi pengestrakan dan pengumpulan produk hutan bukan kayu yang tumbuh liar. Selain pengeluaran kayu balak, aktiviti perhutanan yang menghasilkan produk melalui proses minima seperti kayu api, kayu arang, reja kayu dan kayu balak yang digunakan dalam bentuk yang belum diproses. Aktiviti ini boleh dijalankan dalam hutan asli dan ladang hutan. Ia juga termasuk sebahagian daripada aktiviti operasi perhutanan berdasarkan bayaran atau secara kontrak; dan
- iv) Perikanan termasuk perikanan tangkapan dan akuakultur meliputi penggunaan sumber perikanan daripada laut, air payau atau air tawar dengan tujuan menangkap dan mengumpul ikan, krustasia, moluska dan *organism* & produk laut lain. Akuakultur ialah proses pengeluaran yang melibatkan pengkulturan (termasuk tuaian) organisma akuatik menggunakan teknik yang direkabentuk untuk meningkatkan pengeluaran organisma tersebut melebihi kapasiti persekitaran semulajadi.

Pertumbuhan penduduk

Pertumbuhan penduduk adalah perubahan penduduk sejajar dengan perubahan masa dan boleh dikira sebagai perubahan bilangan individu dalam penduduk menggunakan "per unit masa" sebagai pengukuran.

Produktiviti buruh

Produktiviti buruh boleh didefinisikan sebagai nisbah output (barangan dan perkhidmatan) kepada input (pekerja dan jumlah jam bekerja).

Produktiviti buruh per jam pekerja

Produktiviti buruh per jam bekerja ditakrifkan sebagai nisbah output (barangan dan perkhidmatan) kepada input (jumlah jam bekerja). Ukuran ini menggambarkan jumlah output yang dihasilkan dalam tempoh sejam berdasarkan kategori pekerja yang bekerja sepenuh masa, separuh masa, bekerja sendiri atau pekerja keluarga tanpa gaji yang bekerja

GLOSARI

sekurang-kurangnya satu jam dalam seminggu. Pekerja jam bekerja merujuk kepada keseluruhan pekerja kecuali mereka yang tidak bekerja pada akhir tempoh rujukan kerana sakit, kecederaan, hilang upaya, cuaca buruk, cuti, pertikaian buruh dan sebab sosial atau agama.

Produktiviti buruh per pekerja

Produktiviti buruh per pekerja ditakrifkan sebagai nisbah output (barangan dan perkhidmatan) kepada input (pekerja). Ukuran ini menggambarkan jumlah output yang dihasilkan oleh setiap orang yang bekerja sepenuh masa, separuh masa, bekerja sendiri atau pekerja keluarga tanpa gaji yang bekerja sekurang-kurangnya satu jam dalam seminggu. Pekerja merujuk kepada keseluruhan pekerja pada akhir tempoh rujukan.

Purata perbelanjaan per perjalanan

Merujuk kepada perbelanjaan per pelawat bagi setiap perjalanan.

Purata bilangan hari menginap

Merujuk kepada bilangan hari menginap bagi setiap perjalanan.

Pusat kepentingan ekonomi utama

Pusat kepentingan ekonomi utama merangkumi kawalan efektif sesebuah kerajaan negeri terhadap aktiviti ekonomi yang dilakukan khususnya ke atas hak pemilikan. Wilayah ekonomi adalah termasuk tanah, ruang udara, pengairan, hak ke atas perikanan, minyak atau mineral. Biasanya, kawalan efektif kerajaan negeri boleh dilihat melalui pemberian lesen, kawalan operasi dan sebagainya.

S

Siswazah

Merujuk kepada individu berumur 15 tahun dan lebih yang memiliki sijil tertinggi yang diperoleh daripada universiti, kolej, politeknik, badan yang diiktiraf atau setaraf, dengan tempoh pengajian sekurang-kurangnya dua tahun. Siswazah dikelaskan kepada dua kategori iaitu siswazah yang memiliki diploma dan ijazah.

i) Diploma

Merujuk kepada sijil dan diploma atau setaraf yang diterima daripada universiti, kolej, diploma politeknik, badan yang diiktiraf atau setaraf. Tempoh pengajian untuk

GLOSARI

memperoleh diploma atau sijil adalah sekurang-kurangnya dua tahun.

ii) Ijazah

Ijazah merujuk kepada semua ijazah universiti (Sarjana Muda, Sarjana atau Doktor Falsafah) yang diperoleh daripada institusi pengajian tinggi awam dan swasta yang diiktiraf di Malaysia dan di luar negara.

Siswazah bekerja

Siswazah yang bekerja sekurang-kurangnya sejam semasa minggu rujukan untuk mendapatkan upah, keuntungan atau keuntungan keluarga sama ada sebagai majikan, pekerja, bekerja sendiri atau pekerja keluarga tanpa gaji. Mereka juga dianggap bekerja jika:

- a. Tidak bekerja semasa minggu rujukan disebabkan sakit, kecederaan, tiada upaya, cuaca buruk, bercuti, pertelingkahan buruh dan sebab-sebab sosial atau keagamaan tetapi mempunyai pekerjaan, ladang, perusahaan atau perusahaan keluarga lain untuk kembali bekerja;
- b. Tidak bekerja buat sementara waktu tetapi bergaji dan pasti akan dipanggil bekerja semula
- c. Bekerja kurang daripada 30 jam semasa minggu rujukan disebabkan bentuk kerja atau disebabkan kurang kerja serta sanggup menerima tambahan bilangan jam bekerja. Kumpulan ini merupakan guna tenaga tidak penuh.

Mereka yang bekerja lebih daripada 30 jam semasa minggu rujukan merupakan guna tenaga penuh.

Siswazah luar tenaga buruh

Siswazah yang tidak dikelaskan sebagai bekerja atau menganggur dikategorikan sebagai siswazah luar tenaga buruh. Kategori ini terdiri daripada suri rumah, pelajar (termasuk mereka yang akan melanjutkan pelajaran), mereka yang telah bersara, tidak berkeupayaan dan mereka yang tidak berminat untuk mencari pekerjaan

GLOSARI

Siswazah menganggur

Siswazah menganggur adalah mereka yang tidak bekerja semasa minggu rujukan dan dapat dikelaskan kepada dua kumpulan iaitu:

Penganggur aktif	Penganggur tidak aktif
Siswazah yang bersedia untuk bekerja dan aktif mencari pekerjaan dalam minggu rujukan.	i. Tidak mencari pekerjaan dalam minggu rujukan kerana percaya tidak terdapat pekerjaan atau pun tidak berkelayakan. ii. Mungkin mencari pekerjaan jika tidak kerana sakit atau keadaan cuaca. iii. Telah mencari pekerjaan sebelum minggu rujukan dan sedang menunggu jawapan permohonan pekerjaan

Strata asal/destinasi

Strata asal/destinasi adalah stratifikasi bandar dan luar bandar bagi tempat asal dan destinasi, dan ia bersamaan dengan pembahagian penduduk.

T

Tempat asal/destinasi

Tempat asal/destinasi ialah lokaliti tempat tinggal biasa pada dua tarikh rujukan iaitu tempoh 12 bulan seperti yang telah ditetapkan dalam tempoh survei. Dalam hubungan ini suatu lokaliti merujuk kepada sebuah bandar dalam strata bandar atau sebuah kampung/penempatan dalam strata luar bandar.

Tenaga buruh

Tenaga buruh merujuk kepada penduduk dalam kumpulan umur bekerja sama ada bekerja atau menganggur.

Tenaga buruh siswazah

Merujuk kepada siswazah berumur 15 tahun dan lebih sama ada bekerja atau menganggur.

GLOSARI

U

Umur penengah

Umur penengah ialah umur yang membahagikan taburan penduduk kepada dua kumpulan yang sama saiznya, di mana separuh daripadanya berada di bawah umur ini, manakala separuh lagi melebihi umur tersebut.

Unjuran penduduk

Unjuran penduduk adalah anggaran penduduk yang diunjurkan untuk masa depan. Unjuran ini dikira setiap sepuluh tahun iaitu selepas Banci Penduduk dan Perumahan dijalankan. Kaedah komponen kohort yang terdiri daripada kelahiran, kematian dan migrasi bersih digunakan dalam membuat unjuran ini. Unjuran penduduk memberi gambaran tentang kemungkinan perubahan penduduk berdasarkan andaian kelahiran, kematian, migrasi dalaman dan antarabangsa masa depan.

RUJUKAN

- Badan Pusat Statistik (BPS), 2024. *Indonesia Economic Growth Quarter IV-2023*.
- Badan Pusat Statistik (BPS), 2024. *Exports and Imports of Indonesia, December 2023*.
- Bank of Japan (BOJ) (2023). *Outlook for Economic Activity and Prices, October 2023*.
- Bank of Korea (BOK) 2024. *Real Gross Domestic Product: First Quarter of 2024 (Advance Estimate)*
- Bank Negara Malaysia. *Laporan Tinjauan Ekonomi & Monetari 2023*.
- Bank Negara Malaysia. *Keterbukaan Ekonomi Malaysia 2023*.
- Bureau of Economic Analysis (BEA) 2024. *Gross Domestic Product, First Quarter 2024 and Year 2023 (Advance Estimate)*.
- Bureau of Economic Analysis (BEA) 2024. *The Employment Situation – December 2023*.
- Doing Business, World Bank Group, 2020.
- Economic Survey of Singapore 2023, Ministry of Trade and Industry (MTI) 2024.
- Eurostats 2024. *Euro Area International Trade in Goods Surplus €16.8 Bn, 2023*.
- Eurostats 2024. *GDP Stable and Employment up by 0.3% in the Euro Area*.
- General Administration of Customs of People's Republic of China (GACC), 2024
- General Statistics Office (GSO)2024. *Socio - Economic Situation Report in 4th Quarter and 2023*.
- Institute for Economics & Peace. *Global Peace Index 2023*.
- International Monetary Fund (IMF) *World Economy Outlook (WEO) April 2024*.
- International Monetary Fund (IMF) *World Economy Outlook (WEO) July 2024*.
- IMD's *World Competitiveness Ranking 2023*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. *Banci Getah Bulanan 2023*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. *Indeks Volum Perdagangan Borong & Runcit Suku Tahun Pertama 2024*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Anggaran Penduduk Semasa, Malaysia, 2024*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Indeks Harga Pengguna Tahunan 2023*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Indeks Kebahagiaan Rakyat Malaysia 2023*.
- Jabatan Audit Negara Malaysia. *Laporan Kemiskinan di Malaysia, 2023*.
- Jabatan Audit Negara Malaysia. *Laporan Ketua Audit Negara*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Perdagangan Perdagangan Luar Negeri mengikut Negeri, 2024*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Perdagangan Luar Negeri 2023*.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Statistik Siswazah*, 2022.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Survei Tenaga Buruh* 2022.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Survei Pelancongan Domestik mengikut Negeri*, 2023.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Survei Gaji & Upah*, Malaysia, 2022.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Survei Pendapatan Isi Rumah mengikut Negeri*, 2022.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Laporan Survei Perbelanjaan Isi Rumah mengikut Negeri dan Daerah Pentadbiran*, 2022.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Penerbitan KDNK Tahunan* 2023.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Penerbitan KDNK Suku Tahunan* 2024.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Penunjuk Ekonomi Malaysia Indeks Pelopor, Serentak & Susulan*, Mei 2024.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Perangkaan Muktamad Perdagangan Luar Negeri* 2023.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Statistik Pelaburan Langsung Asing di Malaysia* 2023.

Jabatan Perangkaan Malaysia. *Statistik Ekonomi Tahunan 2023, Perbelanjaan Perlindungan Alam Sekitar*.

Kementerian Kewangan Malaysia (MOF) (2024). *Kerajaan Persekutuan* 2024.

Kementerian Kewangan Malaysia (MOF) (2024). *Tinjauan Ekonomi* 2024.

Kementerian Kewangan Malaysia (MOF)(2024). *Tinjauan Fiskal dan Anggaran Hasil Kerajaan Persekutuan* 2024.

Kementerian Kewangan Malaysia (MOF) (2024). *Ucapan Bajet* 2023.

Labour Force in Singapore, Ministry of Manpower of Singapore (MOM) 2024.

Labor Force, U.S. Bureau of Labor Statistics (BLS) 2024.

Malaysian Investment Development Authority (MIDA) (2024). *Laporan Prestasi Pelaburan Malaysia* 2023

Malaysia Tourism Promotion Board (MTPB) (2024). *Malaysia Tourism Statistics in Brief* 2023.

Malaysia External Trade Development Corporation (MATRADE).

Ministry of Investment, Trade and Industry (MITI).

Ministry of Finance, R.O.C, (Taiwan), 2024. *Value of Exports and Imports 2023 (Fiscal Year)*.

Ministry of Trade and Industry (MTI), 2024.

MyDigital & *Rangka Tindakan (Blueprint) Ekonomi Digital Malaysia*, MyGovernment 2024.

National Bureau of Statistics (NBSC), China 2024. National Economy Witnessed Momentum of Recovery with Solid Progress in High-quality Development in 2023.

National Statistics Republic of China (Taiwan) (NSRC) 2023. GDP: Preliminary Estimate For 2023Q4, and Outlook For 2024.

National Statistics Office (NSO) 2024.

National Statistics Institute (Istat.it), 2024.

National Statistics Institute (Ine.es), 2024.

Network Readiness Index 2023, Booklet, Portulans Institute, 2023.

Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC), 2024. Thailand's Social Outlook of Q4/2023 and Overview of 2023.

Penyata Kewangan, Pihak Berkuasa Tempatan.

Philippine Statistic Authority (PSA), 2024. Q1 2021 to Q4 2023 National Accounts of the Philippines.

Principle Financial Group dan World Bank. Global Financial Inclusion Index 2023.

Series of Consumer Price Index (BPS) (2024), December 2023.

South Korea Ministry of Trade, Industry and Energy (MOTIE) 2024.

Statistics Korea (KOSTAT) 2024.

Sustainable Trade Index, IMD, World Competitiveness Centre, 2023.

The Connecting To Compete 2023 : Trade Logistics in the Global Economy, Booklet, The World Bank, 2023.

Trade Statistics of Japan, Ministry of Finance 2024.

PENGHARGAAN

SIDANG PENGARANG

Sayeeda Kamaruddin
Khairiyah Moktar
Abdul Hadi Alias
Sulizah Abdul Salam
Syazwani Aliah Abd Rahman
Nor Azizah Harun
Huzairah Mohammad

Noor Hidayah Sulaiman
Ibrahim Roslan
Normala Nordin
Nor Shazwani Jamaludin
Nursakinah Mazlan
Muhammad Danial Norhisham

Nur Hazmira Ahmad Hayazi
Nurul Syahirah Hanis Shariad Amin
Siti Rohaishah Khassim
Iman Wafi Rosli
Muhammad Firdaus Ja'afar
Nursafura Aina Mohd Azmi
Nur Amiera Liana C. Azahari

EDITOR BUKU LAPORAN

Azni Mazhana Abdul Manab
Khamsiah Mat Zin
Rita Ithnin
Nur Azmina Ahmad Zuhkhor
Nor Idaryna Harun
Mohd Khairul Norani

Mohd Amin Ishak
Mohd Syahidi Alfee Mohamad Mohar
Nurul Fatimah Mohamad Ariffin
Mohd Taqwafais Ishak
Nuramalina Abdullah

Muhammad Hazim Mohd Abd Rahim
Mohd Asyraf Adzmin
Siti Nadirah Abd Rashid
Nur Nabilla Said Ahmad
Wan Syakirah Wan Jamil
Anis Amirah Zainal Abidin

EDITOR RENCANA

Siti Haslinda Mohd Din
Sayeeda Kamaruddin
Nan Hasnani Long Padang
Fadzilah Aini Mustaffa

Nor Hasiah Othman
Ummi Kalsum Mohamad
Nurul Aini Abdul Wahab
Nur Fauzani Ahmad

Mohd Khairul Norani
Syafawati Refai
Nazarina Nasir
Tassha Hilda Adnan

BAHAGIAN/DOSM NEGERI

Bahagian Perangkaan Perkhidmatan
Bahagian Perangkaan Harga, Pendapatan dan Perbelanjaan
Bahagian Perangkaan Penduduk dan Demografi
Biro Statistik Buruh Malaysia
Bahagian Perangkaan Tenaga Manusia dan Sosial
Core Team Analitik Data Raya
Bahagian Perangkaan Perdagangan Antarabangsa
Bahagian Perangkaan Pertanian dan Alam Sekitar
Bahagian Petunjuk Ekonomi
Bahagian Perangkaan Imbangan Pembayaran
Bahagian Perangkaan Komunikasi Strategik dan Antarabangsa
Bahagian Khidmat Pengurusan
Jabatan Perangkaan Negeri

ISSN 2600-9951

www.dosm.gov.my

@StatsMalaysia